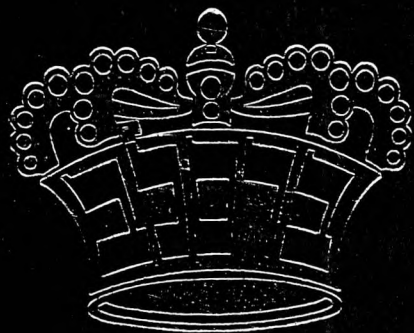

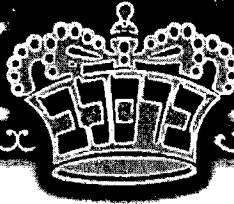
77

סֵפֶר
אֵשֶׁר בַּיְמֵינוּ

חֵלֶק קָבֵה

ספר

אֲשֶׁר בַּנְחַל

חֶלֶק קֹבָה

וְהוּא קֶבֶץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנְחַל הַנּוֹבֵעַ מִקּוֹר חֶקְמָה
וְיִסְדָּתָם, עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, מַעֲצוֹת יְקָרוֹת, הַתְּחִיבִיּוֹת
וְהַתְּעוֹרוֹרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל ה' יִתְפָּרֵד בְּכֹל דְּרָגָה וְדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם
שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי שִׁיחֶיָּה.

בְּנוֵי וּמִיֻּסֵּד עַל פִּי דְבָרֵי

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵחַ הַגָּנוֹז וְהַצָּפוֹן

בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֵילָאָה, אֲדוֹנָנִי, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבֵּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וְעַל פִּי תַלְמִידוֹ מוֹרְנוּ הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹרֵחַ גַּפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אֲנִים

לִיָּה

רַבֵּי נֵתָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וּמִשְׁלֵב בְּפִסְקֵי תוֹרָה, גְּבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים

מִגְּמָרָא מִדְּרָשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבֵא לְדַפּוּס עַל יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב

עִיר הַקְּדוֹשׁ יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכְבֵי"א

שְׁנַת תְּשַׁע"ד לַפ"ק.

הכתבת להשיג את הספר הקדוש הזה
ובל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי תלמידיו הקדושים:

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל עִיר בְּרֶסֶלַב
גָּלִיל

בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית
מִתִּיבְתָא הַיְכָל הַקֹּדֶשׁ

Mesifta Heichal Hakodesh

1129-42hd street
Brooklin N.Y. 11219

מוסדות היכל הקדש חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל
שעל ידי עמותת 'ישמח צדיק' - קהלת ברסלב בגליל
בנשיאות כ"ק מוהר"א ש' שליט"א - הצדיק מיבנאל
רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 42 יבנאל 15225
טלפון רב קוי 04-6708356 פקס 04-6708359

"והנה הרב רבי נחמן
זכרונו לברכה הפליא
לעשות בזה כל ימיו לקרב
בני אדם לעבודת השם
יתברך, ולהודיע להם
מנוראות נשגבות מעלת
קדשת רבנו זכר לדיק
לברכה, ומעלת קדשת
חורחו ושיחומיו וכו' וכל
עניניו הקדושים והרבה
לכתב ספרים קדושים בזה
ולהדפיסם, בכדי לקיים
'פולנו מעינוחך חוזה'."

(הקדמת ימי מוהר"ן ת)

פֶּתַח דְּבָר

הִנֵּה חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחַל", נִדְפְּסוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִים וּמְחַזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חַיּוֹתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמָה גַם שְׂאֵפְלוֹ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לִוְקָחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עֵתָה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כְּרֹךְ מְעַרְבִים מִכְּתָבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסָרִים הַרְבֵּה מִכְּתָבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחַל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שְׁנִדְפָּס עַד עֵתָה, דְּבַר הַמְּסַתְפָּם בְּיוֹתֵר מִשְׁבָּעִים אֶלְף מִכְּתָבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְּתָבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי-כֵן מִכְּתָב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינַי הַדְּפוּס, וְכִמוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים בְּהַדְפָּסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מְרָאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וּחְכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים ו"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנֻנִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שֶׁמְדַבֵּר עֲלֵיהֶם
בְּמִכְתָּב.

וְלֵאחֶר עָמַל וַיְגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִיסִים עֵתָה אֶת כַּרְךָ קִכָּה,
וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַפְּרָכִים כְּפִי סֵדֶר
הַשָּׁנִים, כַּרְךָ אַחֵר כַּרְךָ, וּבְלִבְנוֹ תִקְנֶה, שְׁכַל מִי שִׁיקְרָא בְּזָה,
יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מָאד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלָיו הֵם אוֹצֵר כְּלֵי
חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְרָךְ חֲדָשָׁה בְּפִרְוִשִׁים נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי
תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חז"ל הַקְדוּשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר
הַקְדוּשׁ וְכו', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים
בְּכֻמָּה לְבוּשִׁים מְלֻבּוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הַיְרֹוד
וְהַנְּמֹךְ בְּיֹתֵר, יוּכַל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְׁגוֹת
אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ בְּאִפְן נִפְלָא וְנִעְלָה מָאד, מִשְׁכַּל עֲלִיּוֹן לְשִׁכַּל
תַּחְתּוֹן, מַעֲיֵלָא לְעֻלּוֹל, כַּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שֶׁרְגִיל בְּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזָה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְמִיד בְּהֶם, וְאִזּוֹ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אָמְתִי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִ'בְּלִים נִפְלוּ לְנוֹ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאֹתָהּ
אֱלֻקִּים זְוֹלָתֶיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שִׁלְמִ'ה', אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבוא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איה להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשאר אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל

הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים — החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), פי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מכלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות כרסיות וכו', פי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), פי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם כמטחוי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאור ויותר ויותר וכו', וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, פי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים פחול הים, פי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או

ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובודאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה בשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), כי מי יכריח אותם ללמוד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמוד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה פראוי כי לכך נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאוד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאוד, ולמה לא נלמד קל וחסר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הבל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאוד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאוד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארץ ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארץ וטוב לעולמי עד ולנצח

נְצַחִים?! וְהֲלֹא בְּמָה תַּחְבּוּלוֹת עוֹשִׁים וְכַמָּה סִפְרִים לְאַלְפִים
 וּלְרַבּוֹת מַחְבְּרִים בְּשִׁבִיל עֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קַל וְחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ
 שֶׁל קַל וְחֹמֶר כְּמָה אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַב רַבֵּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ',
 סִפְרִים עַד אֵין קֶץ, אָנוּ צְרִיכִים לַחֲבֵר וּלְהַדְפִּיס בְּשִׁבִיל
 הַתְּכָלִית הָאֲחֻרוֹנָה לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהַכִּין
 לְעֲצָמָנוּ צִידָה לְדַרְכָּנוּ הַרְחוֹקָה מְאֹד מְאֹד, וְכַבֵּר נִלְפְדוּ רַבִּים
 מְאֹד מְאֹד בְּתַאוּת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבַהֲבִלּוֹ וּבְטַעֲוִיתּוֹ וְכוּ',
 וְכַמָּה סִפְרִים וְתַחְבּוּלוֹת אֵין מְסֻפָּר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל
 יוֹם, כִּדִּי לְמַצָּא עֲצָה וְתַחְבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וּנְפֶשׁ
 בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בָּנוּ לְהַצִּיל כָּלֵם מִנֵּי שַׁחַת,
 וּלְהַחְיֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נְצַחִים, לְקַרְבֵּם אֶל הַתּוֹרָה
 וְאֶל הָעֲבוּדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב
 הַקְּדוֹשׁ, כִּי תוֹרַת ה' תְּמִימָה, כִּי לֹא נִגְעוּ בָּהּ עַדִּין.

נְמַצָּא, שְׁכַל הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁכָּבַר נְמַצָּאִים
 בְּעוֹלָם, עַדִּין לֹא נִגְעוּ בְּעֵצָם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רְאֵה וְהִבֵּן
 כְּמָה סִפְרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שְׁנַתְּחִיל לַגַּע בַּתּוֹרָה, מִכָּל שֶׁפֶן
 וְכָל שֶׁפֶן לְבוֹא לְחַדְרֶיהָ וּלְיַרֵד לְעִמְקָהּ, עַל-פֶּן כָּל הַסִּפְרִים
 הַקְּדוּשִׁים שֶׁחָבְרוּ עַד הַנֵּה, עַדִּין אֵינָם חֹלֵק אֶחָד מֵאֶלֶף מַעֲמָק
 רַבּוּי הַסִּפְרִים שִׁיתְגַּלוּ עוֹד, בְּעַת שִׁיתְגַּלוּ סִתְרֵי וְרִזֵּי הַתּוֹרָה
 הָאֲמִתִּיִּים, עַל-פֶּן צְרִיכִים לְהַזְהֵר לֹא לְלַעַג וּלְבַזוֹת שׁוּם סִפֵּר
 הַהוֹלֵךְ עַל-פִּי דֶרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-פִּי הַגְּמָרָא
 וְהַמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזְּהַר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז"ל, כִּי כָּלֵם צְרִיכִים
 לְעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כְּמָה וְכַמָּה מְדִינוֹת וְעִירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
 וּבְמִקּוֹמוֹת אֵלוּ מִתְּפַשְׁטִים אֵלוּ הַסִּפְרִים וְהֵם מְחִינִין אֶת עֲצָמָן
 בָּהֶם, וּבְמִקּוֹמוֹת אַחֲרִים מְחִינִין אֶת עֲצָמָן בְּסִפְרִים אַחֲרִים
 דִּיקָא וְכוּ'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלפדו בו וכו', וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, כִּאֲשֶׁר יֵרָאֶה הַרְוָאָה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מכלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכו', וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכו', וכן שוקלים מפמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה ויקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו העשבים שנתערבו, ובזה הכח החדש של ההרפבה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקהו בעונה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — בשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים

עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו וַאֲבוֹת אֲבוֹתֵינו בְּלִי שׁוּם גִּזְמָא כָּלֵל, מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְּדוֹר הַמַּבּוּל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאִין מִי שְׂיִרְחַם עֲלֵיהֶם כָּלֵל, כִּי נִתְפָּשְׁטוּ סִפְרֵי מִינּוֹת וְנֶאֱוָף לְאַלְפִים וְלִרְבּוּבוֹת, אֲשֶׁר רַבִּים נִתְפָּסוּ בְּזֶה בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְחִבְרָא חִבְרֵי אִית לֵיה, וְחִבְרָא דְחִבְרֵי חִבְרֵי אִית לֵיה, וְאֶחָד מִכְשִׁיל אֶת חֲבֵרוֹ, וְשׁוּם רֹאשׁ יִשִּׁיבָה וּמִשְׁגִּיחַ אִינוּ יוֹדַע מְזֶה כָּלֵל (או עוֹשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּאִינוּ יוֹדַע), וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁקָעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחַם; עַל-כֵּן הִהְכַּרְח לְהִרְחִיב אֶת הַדְּבָר בְּכַמָּה מִיַּי דְּבִוְרִים, כְּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל: כְּשִׁיגִיעַ בְּכַתִּיבָתוֹ לְעִנִּין "אֲמוּנָה" או "צְדִיק", יִרְחִיב אֶת הָעֵט, כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַנְצִיל וּלְצַאת מִהַחֲשָׁף, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת, אֲשֶׁר מְגַלֶּה אֲמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲמֵתוֹ יִתְבָּרַךְ וְרַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא הָרוֹפֵא הָאֲמֵתִי, הָרוֹפֵא הַמְּמַחֶה מְאֹד מְאֹד (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל), וְהוּא וְאֲנָשָׁיו יְכוּלִים לִירֵד אֶל כָּל מִיַּי צְנוּרוֹת שֶׁל הַסְּטָרָא אַחֲרָא לְהַכְנִיעָהּ, לְשַׁבְּרָהּ וּלְבַטְלָהּ, וּלְהָרִים אֶת הַנְּפֹשׁוֹת שֶׁנִּשְׁקָעוּ שָׁם (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ח).

עַל-כֵּן אֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת מִיַּחֲדֵי הַדְּוִרוֹת, שֶׁהוּא גָמַר כָּל הַתְּקוּנִים וְכוּ', שֶׁהוּא תִקְוֵת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתִקְוֵת כָּל הַדְּוִרוֹת וְתִקְוֵת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ', נֶחֱל הַנוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה הַיּוֹצֵאת מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ', גֹּאֲלָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וְאֵל אֲנָשָׁיו הַיְקָרִים שֶׁבְּכָל דוֹר, שֶׁהֵם צְדִיקֵי הָאֲמֵת שְׂבִדוֹר, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשָׁיו הוּא אֵיבָר לְצְדִיק, וּבְהַתְּחַבְּרוֹתָם יַחַד, שָׁם כָּל הַצְּדִיק וְכוּ'.

וְאֵז יִזְכָּה לְתִקּוּן אֲמֵתִי וְנִצְחִי, וְיִזְכָּה לְהַתְּגַלּוֹת הָאוֹר הַגָּנוּז, אֲשֶׁר עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֻקִּים זוֹלָתָה יַעֲשֶׂה וְיִזְכָּה לְגֹאֲלָה שְׁלָמָה, אֲמֵן בֵּן יְהִי רַצּוֹן!

ספר

אֲשֶׁר בִּנְחַל

פֶּרֶךְ קָה

כט תתכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁלַח, כ"ז סיון ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחֻזַק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מֵינֵי אָפְנִים שְׁבָעוּלָם, כִּי גָדוֹל
אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, אֲנִי מִבֵּין אוֹתָךְ הֵיטֵב הֵיטֵב וְכוּ', וּמָה שְׁאַתָּה
כּוֹתֵב עַל בְּנֵךְ בְּכוֹרְךָ, תְּדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי לְדַעְתִּי הוּא מְאֹד
יְלֵדוּתִי, וַיִּקַּח זְמַן עַד שֶׁיִּלְמַד לְקַח בְּחַיִּים, כְּשֶׁהֵילְדִים שְׁלוֹ יִגְדְּלוּ,
וְהֵם יִתְחִילוּ לְהִתְמַרְדַּ נְגִדוּ, אִזּוּ הוּא יִבִּין אֶת הָאָבָא וְאֶת הָאֵמָא, מָה
הֵם עָשׂוּ בְּשִׁבְלֵוֹ, וְלִכֵּן תֵּן לְזְמַן לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ.

הַעֲקָר אֶתָּה צָרִיךְ לְהֵיוֹת מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ, שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
זָכָה אוֹתָךְ עִם אִשָּׁה וְעִם יְלָדִים, עִם בֵּית וְעִם פְּרִנְסָה, אֶתָּה צָרִיךְ
רַק לְצַחֵק מִכָּל הָעוֹלָם, וּלְהִתְבּוֹדֵד אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כִּי אֵין
לְנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק אֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, לְזִכּוֹת לְדַבֵּק אֶת עֲצָמָנוּ

אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, לְהַתְּבַטֵּל אֵלָיו לְגַמְרִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תַּעֲנוּג בְּתַעֲנוּג
הַזֶּה, שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְהַגִּיעַ לַיָּדֵי בְטוֹל אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
וְלִהְיוֹת בְּתַכְלִית הַכִּלְלִיּוֹת בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא.

אודות המְקוּה וכו', אֵין לִי פֶה שׁוֹם בְּנֹנָה, פֶּשׁוּט אֵלוֹ הַרְשָׁעִים
אֵינָם נָחִים פְּרָגַע, וְהֵם חוֹשְׁבִים מַחְשְׁבוֹת אֵיךְ לְהַצִּיק לָנוּ, וְאֵנִי לֹא
אֲתֵן לָהֶם שְׂיוּכְלוּ לְסַגֵּר לָנוּ אֶת הַמְקַנְאוֹת, חֵס וְחִלְיָהּ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שְׁאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרַכָּה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קָדֵשׁ לְסִדְרֵי שְׁלַח, כ"ז סִינּוֹ ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה גִּיעֵנוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, תְּלַמִּידֵי
... נְרוֹ וְיֵאִיר וְיִזְרַח.

מָאד מָאד הַצְטַעַרְתִּי לְשִׁמְעַ שְׁהִיָּה לְךָ נְתוּחַ, אֲבָל הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְהַכֹּל יַעֲבֹר בְּקִלּוֹת, וְתַחֲלִים
מֵהָר.

הַעֲקֹר תִּקַּח אֶת עֲצָמָךְ בְּיַדְךָ מֵהַיּוֹם, וְתִקְבַע לְעֲצָמְךָ שְׁעוּרִים
בְּכָל יוֹם: מִקְרָא — תְּלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, מִשְׁנָה
— שְׁנֵי פְרָקִים חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, גְּמָרָא — תְּלַמֵּד לְכָל הַפְּחוֹת דָּף
אֶחָד עִם רִשְׁ"י, כִּי דָף גְּמָרָא מְטַהֵר וּמְזַכֵּךְ אֶת הַנְּשֻׁמָּה, שְׁלַחַן עָרוּף
— תְּלַמֵּד הַרְבֵּה מָאד, כְּדֵי שֶׁתְּהִיָּה בְּקִי בְהַלְכָּה, וְאִם תְּהִיָּה חֹזֵק
בְּשְׁעוּרִים הָאֵלוֹ תִּרְגִּישׁ אַחֲרָת, כִּי הַתּוֹרָה מְרַפֵּאת אֶת הָאָדָם
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. וְלִכֵּן רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם,

כי גדול אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרַע יָבֹוא הַטּוֹב.
וְאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשָׁמַע מִמֶּךָ בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.
הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

כט תתלא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קָדֵשׁ לְסִדְרֵי שְׁלֹחַ, כ"ז סיון ה'תשמ"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד שֹׂמֵחַ, שְׁאַתָּ רוֹצֶה לְקַחַת קְבוּצָה מֵהַמְּעוֹן, וְאִם
אֲפָשֶׁר כָּבֵר לְהִתְחִיל הַשְּׁבוּעָה, זֶה תִּהְיֶה לָנוּ יְשׁוּעָה גְדוֹלָה מְאֹד. אֲנִי
רוֹצֶה לְחַלֵּק לְכַמְּהָ קְבוּצוֹת, וְאִם תּוּכְלִי לְקַחַת אֶת הַקְּבוּצָה הַגְּדוֹלָה
— מַה טוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי נִתְּנָנוּ לָנוּ צוֹ סְגִירָה עַד עֲשָׂרָה יָמִים, אִם
אֲנַחְנוּ לֹא מוֹצִיאִים מִכֶּסֶת יְלָדִים מֵהַמְּעוֹן, וְאִם אֲנַחְנוּ לֹא מְשַׁפְּצִים,
וְלִכֵּן אָנוּ נִמְצָאִים עֹכְשׂוֹ בְּבַעֲיָה גְדוֹלָה, שְׁלֹא יִסְגְּרוּ לָנוּ אֶת הַמְּעוֹן,
כִּי אֵלּוּ הַרְשָׁעִים אֵינָם נָחִים כְּרָגַע. וְלִכֵּן אִם אַתָּה יְכוֹלָה כָּבֵר לְהִתְחִיל
— תִּהְיֶה לָנוּ יְשׁוּעָה גְדוֹלָה מְאֹד.

אֲנִי אֲדַבֵּר מִזֶּה עִם נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּיוֹם רֵאשׁוֹן בְּלִילָה.

הַעֲקָר רְאִי לְהִתְחַזֵּק, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי שְׁלַח, כ"ז סִינּוֹן ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַע־עוֹלָם. וְאֲנִי מְאֹד מְקוּנָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּצַלִּיחַ עִם יְלָדִים קִטְנִים, הֵם לֹא יַעֲזֹבוּ אוֹתְךָ, הֵם יִמְשְׁכוּ אַחֲרֶיךָ, כִּי הִתְיַנּוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, בְּהֵם מְאֹד מְאֹד קָל לְהַחֲדִיר אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזוֹ מַצָּנָה הִכִּי גְדוּלָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, וּמִחֲדִיר אֲמוּנָה בְּיַלְדֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֶה הַמַּצָּנָה הִכִּי גְדוּלָה, וְזֶה הַתְּקוּן הִכִּי גְדוּל שִׁיכוּלִים לְתַקֵּן אֶת עַצְמוֹ.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָבְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי שְׁלַח, כ"ז סִינּוֹן ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְשַׂמַּח אֶת עַצְמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַע־עוֹלָם, וְשׁוֹם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשִׁבֵר אוֹתְךָ, וְאִם תִּהְיֶה חֹזֵק בְּזוֹה, אֲזוֹ תְּצַלִּיחַ בַּחַיִּים, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְעַבֵּר אֶת הַחַיִּים, אֲלֹא עַל־יְדֵי שְׂמֻחָה.

אָנִי מְאֹד מְקוּנָה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבָקְרוֹב מְאֹד אֶתְּךָ וְאֶחֶיךָ
תּוֹכְלוּ לְהִתְחַתֵּן, וַיְהִיֶּה לָכֶם רַק טוֹב בְּחַיִּים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קָדֵשׁ לְסֹדֵר שְׁלַח, כ"ז סיון ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיְרִדְפוּ אֵל ... שְׁיַחֲיוּ גִּצְחַת.

בְּאַתִּי לְבָרַךְ אֶתְכֶם בְּבְרַכַּת "מִזֵּל-טוֹב" חֲמָה וּלְבָבִית, שְׁזַכִּיתֶם
לְהוֹלִיךְ אֶת בְּנֵיכֶם ... גֵּרוֹ יְאִיר, אֵל הַחֶפְזָה, זֶה הַיּוֹם חֲפִינוּ לּוֹ, זֶה
הַיּוֹם שְׁקוּיֵנוּ לּוֹ, מִי מְלַל וּמִי פֹלֵל, שִׁיגִיעַ הַיּוֹם הַמִּיחָל הַזֶּה, אִם
אֲמַנִּים יֵשׁ לִי צַעַר גָּדוֹל, שְׁאֲנִי לֹא יִכְלָתִי לְהַשְׁתַּתֵּף מִפְּנֵי הַהֶסְתוֹת
שֶׁל הַסֵּמ"ך־מ"ם, וּמֵה גַם שֶׁהֲצַרְכְּנוּ לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה בְּמָקוֹם מְצַמְצֵם,
עַם כָּל זֹאת תֵּאֱמִינוּ לִי, שֶׁהֵייתִי בְּחַתֻּנָּה וְהַשְׁתַּתַּפְתִּי בְּשִׂמְחַתְכֶם.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׁיִהְיֶה לָכֶם גִּצְחַת מִיְלֻדְיְכֶם,
וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קָדֵשׁ לְסֹדֵר שְׁלַח, כ"ז סיון ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיְרִדְפוּ אֵל אֶהוּבִי, תְּלַמִּידִי
... שְׁיַחֲיוּ גִּצְחַת.

בְּאַתִּי לְאַחַל לָכֶם בְּרַכַּת "מִזֵּל-טוֹב" חֲמָה וּלְבָבִית עַל שְׁזַכִּיתֶם
לְהִתְחַתֵּן, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּבַנּוּ בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל,
וְאֲזַכֶּה לְרוּחוֹת רַב גִּצְחוֹת מִכֶּם, וְיִצְאוּ מִכֶּם דּוֹרוֹת יְשָׁרִים

יִבְרְכוּ, וְתִהְיוּ תְּמִיד שְׂמֵחִים וְעֵלְיוֹנִים, וּתְכַבְּדוּ אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וְתִהְיֶה בִּינֵיכֶם הַבְּנֵה הַדְּדִית, וְנִזְכָּה לְהַתְּבַשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת תְּמִיד.

עֲלֵיכֶם לְדַעַת, שֶׁהֵייתִי בְּרוּחִי וּבְנַפְשִׁי בְּשִׂמְחַתְכֶם, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֲזֹכָה כְּכֹר לְגוֹר בְּיַבְנָאֵל.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

כַּט תַּתְּלוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁלַח, כ"ז סִיּוֹן ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיֶיהָ.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת לְמוֹד נְהִיגָה לְבַעֲלֶךָ, זֶה רְצוֹנִי, כִּי אִם גָּרִים בְּיַבְנָאֵל צְרִיכִים לְנִהַג, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂיִקְבַּל רְשִׁיוֹן וְלֹא צְרִיף לְדַאֵג, רַק לְהַתְּחַזֵּק, וְתִשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד שִׁיְהִיָּה בִּינֵיכֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּתְּלוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁלַח, כ"ז סִיּוֹן ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... שְׂשִׁיחִיו נְצַח.

בְּאֵתִי לְבָרַךְ אֶתְכֶם בְּבְרַכַּת מְזֵל-טוֹב חֲמָה וּלְבָבִית עַל הַלְּדוֹת בְּנֵיכֶם הַיָּקָר, וְאַקְנֶיה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת בְּבְרִית, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שִׁיְהִיָּה בְּעֵתוֹ וּבְזִמְנוֹ.

אֲשֶׁר כַּט תַּתְּלַח — כַּט תַּתְּלַט בִּנְחָל יז

הַעֲקֹר תַּתְּחַזְּקוּ יַחַד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה
שְׁלֵמָה שְׁתַּבְּרִיאִי, וְנִזְכָּה לְשִׁמְעַ אֶצְלָכֶם בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחֵל לְכֶם שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כַּט תַּתְּלַח.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַ שְׁלַח, כ"ז סִינּוֹ ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְזִכֹּר, שְׁצָרִיכִים לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין זֶה עֲצָה
לְשִׁבֵר אֶת עֲצָמוֹ וְלִהְשָׁפִיל אֶת עֲצָמוֹ, אֲדַרְבָּה צָרִיכִים לְרְאוֹת לְחַזֵּק
וְלַעוֹדֵד וְלִשְׁמַח אֶת עֲצָמוֹ, וְזֶה הִיָּה הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל —
לְהַתְּחַזֵּק, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּזְכָּה לְקַבֵּל אֶצְלָנוּ
הַרְבֵּה, וְנִזְכָּה לְהַתְּבַשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

מַחֲמַת טְרָדוֹת הַשַּׁבָּת — אֶקְצֹר.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּתְּלַט.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַ שְׁלַח, כ"ז סִינּוֹ ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַקָּר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה אֶת הַוִּיזָה
לְבִנְךָ, כְּדֵי שֶׁהוּא יוּכַל לְחַזֹּר לְכָאן, כִּי אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה שְׁשִׁנִּי
הַבְּחוּרִים שֶׁקִּבְּלוּ כְּבֹר וְיִזָּה, יוּכְלוּ לְבוֹא לְכָאן תַּכְּף-וּמִיד.

הנה קבלנו צו סגירה על המעון, אם לא נצבע את המעון בתוף
כמה ימים, ולכן רציתי שכמה מאנשי שלומנו ביחד, אתה ו... גרו
יאיר, ו... גרו יאיר, ועוד כמה מאנשי שלומנו שיודעים את
המקצוע, יראו לצבע את זה, חבל שיקחו לנו את הסמל, והרשעים
לא נחים פרגע, ואהיה לך אסיר תודה.

אתה רק תתחזק, ואל תשבר משום דבר, כי גדול אדוננו ורב
להושיע, ובדאי הכל יתהפך לטובה, וכמו שאמר רבנו ז"ל: יש
ענין שנתהפך הכל לטובה.

המאחל לך שבת שלום...

כט תתמ.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר שלח, כ"ח סיון ה'תש"ס.

שלום וברכה אל ידידי ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

טוב מאוד שכתבת לי מענין העזרת נשים והאולם, כי פה כבר
מבקשים אותי אנשי שלומנו מזמן ומנים שהם רוצים לאכל סעודה
שלישית באולם, כי למעלה בקומה השלישית מאד צר ודחוקות,
והנה אם הנשים לא יכולות לשמר, איך הם ישמרו, על-כל-פנים
בדאי אני אדבר אתם בליל ראשון.

בענין הדרשה וכו', צריך להזכיר שם את הענין, כי המסר
כדאי שיעבר, כי זו חצפה גדולה, שיקומו אנשים שקורין עצמם
מנהיגי עדת ברסלב, ויעשו תעמולה נגד לנסע אל רבנו ז"ל על
ראש השנה באומן. תאמין לי, שזה בא לי יותר קשה מכלם מכמה
טעמים וכו', עם כל זאת אני נוסע במסירות נפש ממש, פשוטו
כמשמעו, לא פעם אחת אימו עלי וכדומה, והצרכתי ללכת עם
שמירה גדולה כנשיא מדינה ... עם כל זאת מאחר שיש דבור כזה
מרבנו ז"ל, צריכים לנסע במסירות נפש.

אודות היהודים באירן, בליל שבת אמרנו כל הישיבה תהלים
באמצע הלילה, וחפיתי כל הזמן לשמע בשורות משמחות, ואף
אחד לא עדיין אותי. הקדוש-ברוך-הוא, שאמר לעולמו די, יאמר
לצרות ישראל די, ויחיש את גאלתנו, וינקם דם עבדיו השפוף
לעינינו, ויוציא את אסירים ממאסר בדרך גם ממש.

המאחל לך שבוע טוב...

כט תתמא

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר קרח, ערב ראש-חדש תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... שיחיו נצח.

מאד מאד אני מבקש אתכם, שתדברו עוד פעם עם בנכם ...
גרו יאיר, פי חבל שהילד ... גרו יאיר, יקלקל אותו, הוצאתי אותו
כבר מאותו חדר, והם לא ישנים יחד, עם כל זאת הוא משפיע עליו
לרעה, הוא היה ילד טוב הבן שלכם, ועכשו הוא מתחיל להדרדר,
אני נותן לבן של ... עוד שבוע, ואם זה לא ילך, אני שולח אותו
הבייתה, אתם צריכים לדבר עם בנכם חד משמעית, פי כבר היה
הכל רגוע, והכל התנהג כמו שצריך, והנה הוא חזר עוד פעם
לשטיות, חבל מאד, ואם חכמינו הקדושים אמרו (נגעים יב, ו): אוי
לרשע ואוי לשכנו, טוב לצדיק וטוב לשכנו, למה שלא ילמד מזה,
אני מדבר אתו, וזה לא מועיל, ולכן ראו לדבר אתו קצת בתקיפות,
ואני מקנה להקדוש ברוך הוא, שהכל יתהפך לטובה.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

נא לכתב לי דו"ח איך עברה האספה בענין הקבוץ הקדוש
שלנו בראש השנה.

כט תתמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר קָרָח, עֶרֶב רֵאש־חֹדֶשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבֵי, יְדִידֵי
הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ.

אִתָּה צָרִיף לְהִבִּין שְׂאֵנִי טְרוּד, וְאֵין לִי זְמַן לְכָלוּם, בְּקִשֵׁי אֲנִי
תּוֹפֵס מֵה שְׂאֵנִי צָרִיף לְתַפֵּס, וְלַעֲנוֹת בְּכָל יוֹם לְעִשְׂרוֹת מִכְתָּבִים
שְׂגַם-בֶּן אֲנִי מְזַנֵּית, כִּי הַזְּמַן אֵינוֹ בְּיָדִי, הַצְּרוֹת שְׂאֵנִי שׁוֹמֵעַ בְּכָל
יוֹם זֶה אֵים וְנוֹרָא, וְלִכֵּן אֵל תְּצַפֶּה לְמִכְתָּב כָּל יוֹם, אִתָּה בֶּן תִּכְתָּב
לִי בְּכָל יוֹם, וּבְעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲנִי אֲשַׁתְּדֵל לַעֲנוֹת לָךְ.

אִודוֹת שְׂשָׂאֵלָתָּ מֵאֵין הָרֵאָיָה וְכוּ', כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ, שְׂבָכָל
פְּעַם שְׂצָרִיכִים לְהִתְבוּדָד, וּבָאִים לְהִתְבוּדָד אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
צָרִיכִים לְהַגִּיד לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂמַעְכָּשׁוּ אֲנִי רוֹצֶה לְהִיּוֹת אִישׁ
כָּשֵׁר, וְעַכְשָׁו אֲנִי רוֹצֶה לְתַקֵּן אֶת מַעֲשֵׁי, וּמֵה שְׂעֵבֵר עֵבֵר וְכוּ', וְלִכֵּן
רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ, שְׂאִפְלוּ שְׂעֵשִׂינוּ מֵה שְׂעֵשִׂינוּ, הַעֲקָר מַעֲכָשׁוּ אֵל
תַּעֲשׂוּ עוֹד, וְהִיּוֹת שְׂכָל הַעֲנִין שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל זֶה רַק תְּפִלָּה
וְהִתְבוּדָדוֹת, כִּי הוּא הַבַּעַל תְּפִלָּה, שְׂיִגְאֵל אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהוּא
יִקְבֵץ אֶת אֲנָשֵׁי הַמְּלָךְ, וַיַּחְזִיר אֶת הַמְּלוּכָה לְמֶלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְאִודוֹת שְׂאֵלָתָךְ בְּעֲנִין הַיְדִין וְהַרְגֵלִין, הָרִי תְּשׁוּבָתָךְ בְּצִדָּה,
שְׂמוֹהֲרַנ"ת ז"ל אוֹמֵר (לְקוּיֵי-הַלְכוֹת, יֵין נֶסֶף, הַלְכָה ג', אוֹת ב'), שְׁנֵה
יְדוּעַ, שְׂכָל בְּחִינָה כְּלוּלָה מִכָּל הַבְּחִינוֹת, פְּעַם מְדַבְּרִים מִיְדִין, וּפְעַם
מְדַבְּרִים מִרְגֵלִין, כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ.

הַעֲקָר שְׂאִתָּה צָרִיף לְלַמֵּד אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׂיַחֲזָקוּ וַיַּעוֹדְדוּ
אוֹתָךְ, וַיִּקְרְבוּ אוֹתָךְ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי, שאתה מדבר הרבה עם ... גרו יאיר, ואיך שהוא מתמיד בלמוד התורה הקדושה, כי תלמוד גימטריה הקלפה המחטאת את האדם בפגם-הברית לילי"ת, ומי שמרבה בלמוד תלמוד, הוא מכניע את הקלפה הזו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ריד), ולכן אשרי האדם שזוכה ללמד הרבה דפים גמרא, שזה מציל אותו מהקלפה הזו.

בענין מלמדות וכו', זה אתה צריך להחליט בעצמך, בודאי זו עבודה קדושה מאד מאד, כמו שכתוב (דניאל יב, ג): "ומצדיקי הרבים פפוכבים" — אלו מלמדי תינוקות (בבא בתרא ח:).

בענין ההורים שלך, צריכים לדון אותם לכף זכות, ופשוט האבא לא מודע להרבה דברים, ולכן צריכים לרחם עליו, לחזק אותו ולעודדו ולשמחו, והעקר לדבר רק מהקדוש-ברוך-הוא, ואני מאד מקנה לפניו יתברך, שיהיה לי זמן, כי ביום ששי הבא יהיה ברית, בעזרת השם יתברך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע תפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתמג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר קנח, ערב ראש-חדש תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... שיחיו נצח.

באתי לאחל לכם ברכת "מזל-טוב" תמה ולבבית על הלדת נכדתכם, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתרוו רב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצאי חלצכם.

... גרו יאיר, מצליח בלמודים, אבל ... גרו יאיר, עדין חלש

מָאד, עֲלֵיכֶם לְדַעַת, שְׁעָקֵר הַצְּלַחַת הַיְלָדִים זֶה כְּפִי הַתְּפִלוֹת
שֶׁהַהוֹרִים מִתְּפַלְּלִים בְּעֵבֹר טוֹבַת הַיְלָדִים, וְלִכֵּן עֲכָשׂוּ אִתָּם צְרִיכִים
לְהַתְּפַלֵּל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי נַעֲשִׂיתֶם כְּבֹר סָבָא וְסַבְתָּא, וְלִכֵּן הָעָקֵר רַק
לְבַקֵּשׁ תְּמִיד עַל הַצְּלַחַת הַיְלָדִים, כִּי מֵה שֶׁהַתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם דְּבָר
בְּעוֹלָם אֵינּוּ פּוֹעֵל.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרָכְכֶם תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתמד.

בְּעֵזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר קִנְיָת, עָרַב רֵאש־חֹדֶשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שִׁיחִיו נְצַח.

בְּאִתִּי לְאַחַל לָכֶם בְּרַפְת "מִזֶּל-טוֹב" חֲמָה וּלְכַבִּית עַל הַלְדָּת
בְּתַכֶּם, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּרוּוּ מִמְּנָה רַב גַּחַת דְּקַדְשָׁה,
וְיִרְחַב לָכֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, וְתִזְכּוּ לְרוּוֹת רַב גַּחַת דְּקַדְשָׁה מְכַל
יּוֹצְאֵי חַלְצִיכֶם.

הָעָקֵר תִּקְנּוּ לְעֶצְמְכֶם מִדַּת הַסְּבֻלָּנוּת, וְתִסְפְּרוּ לְיְלָדִים סְפוּרֵי
צְדִיקִים, וְתַתְּעַנְיֵנוּ בְּכַעֲיוֹתֵיהֶם, כִּי הוֹרִים צְרִיכִים לְהִיּוֹת חֲמִים
וּלְכַבִּיִּים אֵל הַיְלָדִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְצַלִּיחִים עִם יְלָדִים טוֹבִים.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרָכְכֶם תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתמה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר קָרָח, עָרַב רֵאש־הַדָּשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה זָגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַתְּלַמִּידוֹת הַיְקָרוֹת
הַלּוֹמְדוֹת בְּבֵית-סֵפֶר "בֵּית פִּיגָא", הַנִּקְרָא עַל שֵׁם אָם רַבְנּוּ ז"ל,
הַיְי"ה עֲלֵיכֶן יִשְׁרָה שְׂכִינְתּוֹ תָּמִיד, אָמֵן.

לְקִרְאָת סִיּוּם הַשָּׁנָה, אֲנִי מְבָרֵךְ אֶתְכֶן, שְׁפֹל מֵה שְׁלַמְדֶתֶן הַשָּׁנָה
יִלּוּה אֶתְכֶן, וְתִזְכּוּ לִירְאָת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, וְהוֹרִיכֶם הַיְקָרִים יְרוּו רַב
נַחַת דְּקַדְשָׁה מִכֶּן.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — מֵה שְׁאֲנֵי שָׂמַח, שְׁשֻׁמְתֶן הַשָּׁנָה דָּגַשׁ עַל
"הַצְּנִיעוּת — אֲכֵן הַבַּחֲן שֶׁל בַּת יִשְׂרָאֵל", אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבָר יוֹתֵר
יִפְה לְבַת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ הַצְּנִיעוּת, כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בַּמְדָּבָר
רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סִימָן ג'): אִשָּׁה שֶׁהִיא מְצַנַּעַת עַצְמָהּ אֶפְלוּ הִיא
יִשְׂרָאֵלִית, רְאוּיָה הִיא שֶׁתִּנְשָׂא לְכֹהֵן, וְתַעֲמִיד כְּהָנִים גְּדוֹלִים.

זוֹ מַעֲלָתֶן שֶׁל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵן מַתְנַהֲגוֹת בְּצְנִיעוּת, וְכַת
יִשְׂרָאֵל הַהוֹלֶכֶת בְּצְנִיעוּת, גּוֹרֶמֶת נַחַת-רוּחַ לְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְאֹד שָׂמַח, שְׁלַמְדֶתֶן הַרְבֵּה עַל צְנִיעוּת, יַעֲזֹר
הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֲזַכֶּה לְרוֹת רַב נַחַת דְּקַדְשָׁה מִכֶּן.

הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִחֲפָלָל בְּעַדְכֶן, שֶׁתְּצַלְחָנָה דְרַכְכֶן תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָכֵן בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר קָרָח, עָרַב רֵאש־חֹדֶשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... שְׂיַחֲיָה נְצַח.

מָאד מָאד אָנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שְׁתִּדְבְּרוּ עוֹד פְּעַם וְעוֹד פְּעַם עִם
בְּנֵיכֶם, גֵּרוֹ יְאִיר, כִּי אָנִי נוֹתֵן לוֹ עוֹד אַרְבַּע שָׁבוּעַ, כִּי הוּא בְּלִמִּי
נִסְבֵּל וְכוּ', אָנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה עִם הַיֶּלֶד הַזֶּה?! כִּדְאִי לְדַבֵּר אִתּוֹ, כִּי
כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים עִם הַבֵּן מוֹעִיל, וְאָנִי מְשַׁתְּדֵל לְדַבֵּר אִתּוֹ,
וְאָנִי מָאד מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִשְׁתַּנָּה, כִּי אַחֲרַת אָנִי לֹא
יָכוֹל לְהַחֲזִיק אוֹתוֹ, אֵין לִי כַח וּמַח לַיֶּלֶד שׁוֹכֵב וְלִיצָן, הַלִּיצָנוּת
הוֹרֶסֶת אוֹתוֹ וְהוֹרֶסֶת אֶת שְׁאָר הַתְּלִמִּידִים. וַיְדוּעַ, אֲשֶׁר אֶצְלָנוּ הָעָקָר
תְּמִימוּת, וְצָרִיכִים לְכַרַח מְלִיצָנוּת.

אָנִי מָאד מְצֻטְעָר לְכַתֵּב לָכֶם דְּבָר זֶה, אֲבָל אַתֶּם מְכַרְחִים לְדַבֵּר
עִם הַבֵּן שְׂיִשְׁתַּנָּה.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר קָרָח, עָרַב רֵאש־חֹדֶשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

מָאד מָאד אָנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתִּכַּנְסִי בְּהוֹרָאָה, וְתִהְיִי מוֹרָה
לְשָׁנָה הַבָּאָה, כִּי אָנִי זְקוּק מָאד שְׁתִּהְיִי מוֹרָה, וְאָנִי מְקַנְיָה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּצְלִיחִי, כִּי בַשָּׁנִים הַקּוֹדְמוֹת כְּשִׁהְיִית מוֹרָה,
הַצְּלַחְתָּ מָאד מָאד לְהַחֲדִיר בְּבָנוֹת יִרְאֵת שְׁמִים וְאַמוּנָה, וְלָכֵן

תתאזרי ותכנסי לקראת השנה הבאה להיות מורה, הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתמח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר קרח, ערב ראש-החדש תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות נשות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הוי"ה עליהן ישרה שכינתו תמיד, וישמרן ויצילן מכל צרה וצוקה, מכל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהן, אמן.

חסדי השם יתברך, שאנחנו זוכים עוד לילה אחד בזה העולם לדבר יחד מרבנו ז"ל. ובפרט נשים, שרבנו ז"ל אמר לאנשי שלומנו פעם מוסר: למה אתם לא עושים את נשותיכם חסידות?! רבנו ז"ל רצה מאד שלנשים שלנו תהיה הרגשה ברבנו ז"ל, כי כל הענין של רבנו ז"ל זו תמימות אמתית, "תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך" (דברים יח, יג), ואמר על זה רש"י: 'התהלך לפניו בתמימות, ולא תחקר אחר עתידות'. כל ענין רבנו ז"ל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, לבקשו יתברך כל מה שאנו צריכים. ומי עוד מחזיק במדת התמימות כמו אשה?! אשה היא תמימה.

ובמדת התמימות יש מעלה ויש חסרון. מעלה — מי שתמים, הוא תכף-ומיד יבוא אל הקדוש-ברוך-הוא, וידבר אליו, וישים ויספר לפניו כל אשר עם לבבו, ועל-ידי-זה יצליח דרכו, כי על-ידי תמימות יכולים להגיע לכל המקומות שרק רוצים, לא-כן הליצנות — היא אבי אבות הטמאה, ואמר מזהרנ"ת ז"ל, שעקר פתח הטמאה זה ליצנות, אם אשה אחת עושה ליצנות — אוי ואבוי, כי יכולה לקלקל הכל; כי תפוח רקוב אחד גורם, שכל התפוחים בסל ירקבו. תולעת אחת יוצאת מתפוח, ונכנסת בכל התפוחים ומרקיבה

אותם. לכן צריך להשמר מליצנות מאד. ליצנות עם דבר רבנו ז"ל אינם עולים בקנה אחד בשום פנים ואפן! לכן מדת התמימות היא המדה היפה ביותר שיכולים לקנות, והיא החשובה ביותר ביהדות. תמימות מביאה לכל המדות הטובות, ובפרט לענוה. ושאלו חכמינו הקדושים (ערובין יג): מפני מה זכו בית הלל לקבע הלכה כמותם? מפני שנזחים ועלובים היו. וזה נובע ממדת התמימות, שאינני יודע דבר. וזו המעלה שיש בנשים. ולכן רצה רבנו ז"ל, שנחדיר את למודו בנשותינו, שגם הנשים תדענה מהלמוד של רבנו ז"ל. וזהו דבר נחוץ ביותר. ולכן כל הענין לנסע אל ציון רבנו ז"ל, שיהי גם לנשים. ואשרי האשה הזוכה אפלו פעם בחיים להיות אצל ציון רבנו ז"ל, אשר זו חויה בלתי נשפחת. ומכל שכן כשזוכה להיות שם, ושופכת דמעות כמים, ואינה זזה משם עד שפועלת! ישועה — אשריה ואשרי חלקה; כי כף אמר מוהרנ"ת ז"ל: אצל רבנו ז"ל, אם מתעקשים — פועלים מה שצריכים. וכלנו צריכים ישועות — זה זיווג, זה שלום-בית, זה ילדים, זה פרנסה, זה בריאות, לא חסר מה לבקש, ואשרי המרבה בתפלה ובתחנונים, אשר בודאי לא תשוב תפלתה ריקם.

אבל תמימות, יש בזה גם חסרון. ואמר רבנו ז"ל: גם בתמימות אסור להיות שוטה. לא בכל דבר צריכים להאמין, כי כתוב (משלי יד, טו): "פתי יאמין לכל דבר"; וזה החסרון שיש בתמימות. לכן יכולים 'לעבד' על אשה מאד, פי אומרים חכמינו הקדושים (שבת לג): נשים דעתן קלה; אבל אם אשה חזקה באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, האמונה תשמר אותה מהכל. אמונה זה השכל, ומי שאין לו אמונה — מספן, הוא טפש גדול. רואים אפיקורסים, לא עלינו, שואלים: היכן ה'?! מי אומר שיש ה'?! טפש, מה אתה שואל?! לך ד' אמות, ותראה את ה'. פי מי הולך בך, אם לא השם יתברך! מי מסתכל בך, אם לא השם יתברך! מי נושם בך, אם לא השם יתברך! מי מתנועע בך, אם לא השם יתברך! ואתה שואל: איפה ה', מי אומר שזה כף?! וכדומה כל מיני כפירות, הלא אם הקדוש-ברוך-הוא מוציא את החיות שלו ממך, אתה נופל כפגור

מת. כי כָּף אומרים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קדושינו ל:): שְׁלֹשָׁה שְׂתַפְּסִים יֵשׁ בְּאָדָם: הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָבָא וְאִמָּא, כִּיּוֹן שְׂבָא הַזְּמַן, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹוֹקֵחַ אֶת שְׁלוֹ, אֶת הַנְּפֹשׁ, וּמִשְׁאִיר לָאֵב וְלֹאֵם אֶת שְׁלֵהֶם, אֶת הַגּוּפָה, תִּקְחוּ אוֹתָהּ וְתִקְבְּרוּהָ. וְלִכֵּן מִי שֶׁהוּא אֶפִיקוֹרֵס, לֹא עֲלִינוּ, כּוֹפֵר, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְרוּצָה לְדַעַת, אִם יֵשׁ מְצִיאוֹת הַיְוָיָה יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, הִנֵּה תִתְבּוֹנֵן — אִיךָ אִתָּה הוֹלֵךְ וּמִתְנוּעֵעַ? ! וְעַל-כֵּן מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִפְתַּח לוֹ הַמַּח וְהַדַּעַת, וְכָבֵר מִבֵּין אַחֲרָת, כָּל הַהִסְתַּכְּלוֹת שְׁלוֹ עַל הָעוֹלָם הוֹלֵכֵת בְּאִפְסָן אַחַר לְגַמְרִי. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן יט): עַל-יְדֵי אֲמוּנָה — נִתְחַפֵּם; אֲמוּנָה מְכַנִּיֶסֶה בְּאָדָם חֲכָמָה, כִּי אֵין חֲכָם כְּמִי שֶׁמֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּבְרַגַע שְׂאָדָם מֵאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא הַכִּי מֵאֲשֶׁר, יֵשׁ לוֹ אֵל מִי לְבָרַח בְּעַת צָרָה, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא הַכְּתֻבָּת אֵלֶיהָ לְהַגִּיעַ וּלְפָנוֹת.

וְלִכֵּן תְּמִימוֹת — מְצַד אֶחָד זֶה טוֹב מְאֹד, שְׂאֲנוּ תְּמִימִים וְאֵינְנוּ רוּצִים חֲכָמוֹת, אֲלֹא רוּצִים רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֲבָל מְצַד שְׁנֵי — יֵשׁ בְּזֶה חֲסָרוֹן, שֶׁיְכוּלִים לְעַבֵּד עַל בְּנֵי-אָדָם. אֲבָל מִי שֶׁחֹזֵק בְּאֲמוּנָה, עָלָיו אֵין יְכוּלִים לְעַבֵּד. וּבְכַרְט כְּשֶׁמְרַבָּה בַתְּפִלָּה — נִזְדַּכְּךָ לוֹ הַמַּח, עַד שֶׁיּוֹדֵעַ: אוֹתִי לֹא תִרְמָה, אֵל תַּעֲבֹד עָלַי מִי הוּא הַצְּדִיק. כִּי אִם יֵשׁ אָדָם הַמְּקַרֵּב אוֹתִי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם יֵשׁ אָדָם הַמְּחַזֵּק וּמֵאֲמֵן אוֹתִי בְּתוֹךְ צְרוּתִי, וּמִרְאָה לִי אֵל מִי לְבָרַח, אֲנִי בּוֹדָאִי הוּא הַצְּדִיק הָאֵמֵת. וְהָאֲחֵר הַמִּתְחַזֵּק וְכוּ', הוּא עוֹשֶׂה הַצָּגָה בְּעֵלְמָא, וְאֵינְנִי מְעַנֵּן לְרֹאוֹת עֲכָשׁוּ הַצָּגוֹת וְכוּ'. וְכָל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי אֲמוּנָה. וְלֹא בְּחַנּוּם, שְׂרַצָּה רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁנַּעֲשֶׂה אֶת נְשׁוּתֵינוּ חֲסִידוֹת, שֶׁתְּהִינָה גַם-כֵּן מְקַרְבּוֹת לְרַבֵּנוּ ז"ל.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהִקְמֵנוּ קְהֵלָה מִפְּאָרְת בְּיַבְנָאֵל. בּוֹדָאִי כָּל הַהִתְחַלּוֹת קְשׁוֹת, אֲבָל, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אָנוּ מִתְחִילִים כְּבָר לְרֹאוֹת פְּרוֹת וּפְרֵי פְרוֹת. הַדּוֹר הַשְּׁנַי שְׁלָנוּ מְבִיא פְרוֹת בְּרוּךְ הַשֵּׁם. הִנֵּה בְּלֵי עֵין הַרַע, תוֹךְ שְׁלֹשָׁה יָמִים: שְׁלֹשׁ שְׂמֵחוֹת אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּיַבְנָאֵל, כֵּן יִרְבוּ וְכֵן אֲצֵל כָּלֵל עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁתְּהִינָה רַק שְׂמֵחוֹת. וְזֶה מֵה שְׂאֲנֵי מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר רַק בְּשׁוֹרוֹת

טובות. הקמנו קהלה קדושה, ילדים שיתחננו על טהרת הקדש, ילדים שיהיו שמורים מחטא, ילדים בעלי מדות טובות. ובפרט כהיום, אשר זה קשה מאד מאד לחנך את הילדים, כי הנער מאד מסכן, רואים כל מיני זבל על הרחובות, בושה וחרפה, מה שרואים בירושלים, באשדוד, ובשאר העירות הגדולות, איזו פריצות, איזה נאוף, ממש געל נפש, ומכל שפן אם הילדים מסתכלים בטלויזיה, או באינטרנט, או בוידיאו, אזי הם עומדים על-פי תהום, וסכנה גדולה שידרדרו. ואסור להיות גאיבים, ולומר: "לא, לילדים שלי זה לא יקרה" וכו', אשר זה טבע של הורים, שמצד אחד זה טוב שבתוחים שלילדיהם זה לא יקרה, ומצד שני הם גאיביים, ובטוחים שהילדים כל-כך תמימים.

ולכן, ברוך השם, הקדוש-ברוך-הוא עזרנו, והקמנו קהלה ממש עם השנים והצפרנים. אנו לוחמים שנזכה לחנך את הילדים בחנוך קדוש וטהור. אבל זה בא לנו מאד מאד קשה, ומדוע? כי פה הסמ"ך-מ"ם בעצמו נמצא!

היה צדיק קדוש בשם: ר' מנחם מויטבסק זי"ע, הוא טמון בבית העלמין הגדול בטבריה. והיה תלמידו הגדול של המגיד ממעזריטש, והיה לבעל התניא' — רבי וחרב. כי 'בעל התניא' היה צעיר התלמידים, אזי ר' מנחם מויטבסק זי"ע, היה תלמיד-חבר אצלו. וכשהוא החליט לנסע לארץ ישראל, 'בעל התניא' נסע עמו, ונסעו דרך עירות רבות, עד שלבסוף שלחו חזרה, ואמר לו: אותך צריכים ברוסיה. אזי חזר. ולולא זאת, היה נוסע עמו. כל-כך היה אהוב עמו. ור' מנחם מויטבסק הגיע לארץ ישראל, והתישב בטבריה, והיה פלא על גפי פלא, שאת ילדיו חתן עם נשים מערות המזרח. כבר רואים מכאן גדלתו, שלא עשה הפרש בין עם ישראל. וכך אמר: כשהייתי בחוץ לארץ, חשבתי, שפה הסמ"ך-מ"ם נמצא, ומסית ומדיח את עם ישראל נגד הקדוש-ברוך-הוא, וכן איש כנגד זולתו, ובארץ ישראל יש לו השלוחים שלו. וכשבאתי לארץ ישראל, נוכחתי: לא ולא! הסמ"ך-מ"ם נמצא בארץ ישראל, ושלוחיו נמצאים בחוץ לארץ. והיה גר בטבריה. וליד הכנרת נמצא

בית־הַכְּנֶסֶת שְׁלוֹ, וּלְמִטָּה נִמְצְאָת דִּירְתּוֹ. וְכִידּוּעַ, חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 אוֹמְרִים בִּירוּשָׁלַיִם, שְׂיִבְנֶאֱל הֵן הַשְּׂדוֹת שֶׁל טְבַרְיָה. אִזְ אֲנִי אוֹמֵר,
 שֶׁהַסֵּמ"ךְ־מ"ם נִמְצָא בִּיבְנֵאֱל, וּבְכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵם שְׁלִיחָיו, וּבְכָל
 הָעוֹלָם הֵם שְׁלוּחֵי שְׁלוּחָיו. וְלָכֵן בָּא לָנוּ מְאֹד קָשָׁה כָּל דָּבָר שָׂאֵנוּ
 רוֹצִים לַעֲשׂוֹת. אֲבָל אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד יְקָר, שְׂיִשְׁנֶה קַהְלָה הַמְּאַחֲדָת
 יַחַד, וְעוֹשֶׂה שְׂמֵחוֹת בְּצוֹתָא, וְעוֹזְרִים זֶה לָזֶה. וּבְנִדְאֵי אֵין זֶה קָל,
 אֲלֵא כָּל הַשֵּׁג בָּא לָנוּ בְּקִשֵׁי רַב. אֲבָל אִם נִחְזִיק עֲצָמֵנוּ בְּיַחַד —
 לֹא יוּכַל לָנוּ הַסֵּמ"ךְ־מ"ם בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, אֲדַרְבֵּה, יִתְבַטֵּל לְגַמְרֵי.
 וְלָכֵן אֲבַקֶּשְׁכֵּן מְאֹד, תַּעֲזֹרְנָה לִי, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֵן.

הִנֵּה יֵשׁ עָלֵינוּ גְזֵרָה חֲדָשָׁה, אֲשֶׁר בְּכָל פַּעַם הַרְשַׁע הִזָּה מוֹסֵר
 אוֹתָנוּ מְסִירוֹת חֲדָשׁוֹת. בָּאוּ וְאָמְרוּ לָנוּ, שְׂתוֹךְ יָמִים סְפוּרִים, אִם
 אָנוּ לֹא מְסֻדְרִים אֶת הַמַּעֲוֹן, וְאֵינָנוּ מוֹרִידִים מִכַּסֵּת הַיְלָדִים, יוֹרִידוּ
 לָנוּ אֶת הַסֵּמֶל. וּתְתַאֲרוּ לָכֵם, אִם לֹא יִהְיֶה לָנוּ סֵמֶל, כָּל הַמוֹסְדוֹת
 שְׁלָנוּ בְּסַכְּנָה גְדוֹלָה. בְּקִשְׁתִּי מִכַּפָּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂיַעֲשׂוּ חֶסֶד,
 וְיִצְבְּעוּ אֶת הַמַּעֲוֹן וְכוּ', כְּדֵי שְׂיֵאֲשְׁרוּ אֶת זֹאת, וְכֵן בְּקִשְׁתִּי מִכַּפָּה
 מִנְּשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂיִפְתְּחוּ פְּעוּטוֹן בְּבֵיתָם, לְיִלְדֵי הָאֲמָהוֹת
 שְׂאֵינָן עוֹבְדוֹת, וְאֵין לָהֶן זְכוֹת מִהֶרְנוּחָה, כִּי אִם לֹא יַעֲשׂוּ כֵן, נֶאֱבֹד
 אֶת הַכֵּל. וְאֵין לָנוּ בְּרִירָה אַחֲרָת, עַל־כֵּן אֱלוֹ הַנְּשִׁים שְׂאֵינָן עוֹבְדוֹת,
 וְאֵינָן מְקַבְּלוֹת מִהֶרְנוּחָה, לֹא יְכוּלוֹת לִהְיוֹת בְּפְעוּטוֹן, כִּי הַצְּפִיפוֹת
 גְּדוֹלָה, וְאֵינָנוּ רוֹצִים לֶאֱבֹד אֶת הַסֵּמֶל, כִּי לְהַשִּׁיגוּ בַּחֲזָרָה, זֶה הַדָּבָר
 הַכִּי קָשָׁה הַיּוֹם. וּבְכַרְט שְׂהַרְשַׁע הִזָּה עוֹמֵד בְּרֵאשׁ הַחֲנוּפָה, הוּא רוֹצֵה
 מֵה שְׂיִוְתֵר מְעוֹנוֹת וְגַנְיִם שֶׁל חֲרָדִים לְסָגֵר, וְאֲסוּר לָנוּ לָתֵת בְּיָדוֹ
 אֶת הַחֲרָב, שְׂיִדְקֵר אוֹתָנוּ, חֵס וְשְׁלוֹם. וְלָכֵן אֲבַקֶּשׁ מְאֹד מִכַּפָּה
 מִנְּשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְזוֹ פְּרִנְסָה טוֹבָה, שְׂתַקְּחֶנָה קְבוּצַת יְלָדִים,
 כְּדֵי לְהַקְּל וּלְהוֹרִיד הַלַּחֲץ מִהַמַּעֲוֹן, וְלֹא נֶאֱלָץ לְסָגְרוֹ, חֲלִילָה, עוֹד
 כְּשׁוֹבַע יָמִים, שְׂאִזּוּ יָבוֹא פְּקוּחַ וְכוּ'. לָכֵן אֲבַקֶּשׁ אֶת כָּלֵן לְשִׂתֵּף
 פְּעֵלָה, כְּדֵי לֹא לָתֵת לְסֵמ"ךְ־מ"ם שְׂלִיטָה וְרִדְיָה בָּנוּ.

הִנֵּה מַגִּיעַ הַקִּיץ, אֲנַחְנוּ מְכַרְחִים קִיטָּנָה, וְלֹא — כָּל אֲשֶׁר
 הַשְׂקָעָנוּ בְּיִלְדִים מְשׁוּךְ כָּל הַשָּׁנָה — יִלֵּךְ לְאֲבוֹד, כִּי לֹא בְּרִיא
 שְׂיִלְדִים יִסְתַּבְּבוּ בְּטֵל. וְלָכֵן אֲבַקֶּשׁ אֶתְכֵּן מְאֹד מְאֹד, תַּשְׁתַּפְּנָה

פְּעֵלָה. כַּמָּה שְׁקָלִים שֶׁתַּעֲלֶה הַקִּיטָּנָה — זֶה מִשְׁתַּלֵּם וְכוּ'. אֵין עוֹשִׂים מִזֶּה רְנָחִים כָּלֵל, אֲלֵא זֶה לְטוֹבַת יְלָדִיכֵן. וְהֵלֵא אֲנַחְנוּ גִלְחָמִים בְּשָׁנִים וּבְצַפְרָנִים לְהַחְזִיק אֶת הַמוֹסְדוֹת. וְהַהֲכָרַח לִי לֹאמַר לְכֵן, בְּזֶה שְׂאֵתָן יוֹצְאוֹת בְּיוֹם שְׁנֵי לְהַפְצָה מְרֻכָּזת בְּעֵבֹר הַמוֹסְדוֹת, אֵתָן פְּשוּט מְצִילוֹת אוֹתָם. וּבְזֶה שְׂאֵתָן יוֹצְאוֹת בְּיוֹם חֲמִישִׁי לְעֹזֵר לִי לְשֵׁלֵם אֶת הַחֹבוֹת שְׂאֵנִי תְקוּעַ בָּהֶם, מֵאֲזֻ שְׁהַעֲרָבִי, יִמַּח שְׁמוֹ, פְּשֻׁט אֶת הַרְגֵל וּבָרַח וְנִעְלַם, אֵתָן מְצִילוֹת אוֹתִי, פְּשוּטוֹ כַּמְשֻׁמְעוֹ. וְאֵין מֵלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לְכֵן.

אָבֵל הִנֵּה נִדְבָר תְּכָלִית, אֲנִי צָרִיךְ בְּדַחֲפִיּוֹת, שְׁכַמָּה נָשִׁים תִּקְחָנָה עַל עֲצֻמֹן לְפִתַּח בְּבִיתָן פְּעוּטוֹן לְקַבּוּצָה קִטָּנָה שֶׁל יְלָדִים. אֲשֶׁר זֶה גַם יָבִיא לְכֵן רוּחַ, וְיַעֲזֹר לָנוּ לְהַמְשִׁיךְ עִם הַסְּמָל, הֵן לְנָשִׁים שְׁעוֹבְדוֹת, וְהֵן לְאֵלוֹ שְׁמַקְבְּלוֹת דְּרָךְ הַרְנוּחָה. וְנִצְטָרֵךְ לְשַׁלַּח הַבֵּיתָה אֶת הַיְלָדִים שְׂאֵמוֹתֵיהֶן אֵינָן עוֹבְדוֹת, וְאֵינָן מְקַבְּלוֹת דְּרָךְ הַרְנוּחָה, אֵין לָנוּ בְּרִירָה, אָנוּ בְּמַצַּב חֲרוּם. הַסְּמ"ךְ-מ"ם מוֹסֵר אוֹתָנוּ עַל יָמִין וְעַל שְׂמָאל, פֶּה הוּא נִמְצָא! וְכִנְרָאָה שְׂאֵנוּ נוֹגְעִים בּוֹ בְּאִיזוֹ עֲצָם טוֹבָה, עַד שְׁחַשׁ קְרִיסָה וְהִרִיסָה. אָבֵל גַּם מִפֶּה תִּצָּא הַגְּאֻלָּה. הֵיכָן רוֹאִים דְּבַר כְּזֶה, שֶׁהַתַּחֲתָנוּ יְלָדֵי חֲמֵד וְכוּ' בְּגִיל צָעִיר?! [אָךְ לְדַאֲבוֹנָנוּ, הַצְּרָכָנוּ לְעֲשׂוֹת אֶת הַחֲתָנָה מַחִוֵּץ לִיבְנָאֵל, כִּי יֵשׁ לָנוּ פֶה סְמ"ךְ-מ"ם, וְיִלָּךְ לְמַסֵּר כְּדִרְכּוֹ, יִמַּח שְׁמוֹ]. הָאֵם יֵשׁ בְּכֹל הָעוֹלָם דְּבַר כְּזֶה?! אֵין! הָבָה לֹא נִשְׁטָה עֲצֻמָּנוּ. וּבְרוּךְ הַשֵּׁם לֹא הִטְעִיתִי אֶתְכֶם!

וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד, שֶׁתִּשְׁתַּפְּנָה פְּעֵלָה בְּעֵנֵינוּ הַפְּעוּטוֹן וְהַמְּעוֹן, וְכֵן בְּעֵנֵינוּ הַקִּיטָּנָה, אֲשֶׁר עֲלִינוּ לְרֵאוֹת לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַקִּיטָּנָה כְּהַמְשִׁיךְ בֵּית-סֵפֶר, וְלֹא קִיטָּנָה נִפְרֶדֶת. וְזֶה הַעֲקָר שְׂרָצִיתִי לְדַבֵּר עִמָּכֵן עִתָּה, וְגִדּוֹל רְצוֹנִי שְׁנוֹזְכָה לְקַיֵּם אֶת זֹאת, כִּי כָּל כּוֹנְנֵתִי לְטוֹבַת הַיְלָדִים וְלְטוֹבַת הַהוֹרִים.

כְּמוֹ-כֵן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד אֶת נָשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, כְּלָנוּ מִשְׁפָּחָה אַחַת גְּדוּלָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לָנוּ, שְׂאֵין שְׁבוּעַ, שְׁלֵא תִהְיֶה בּוֹ שְׁמִחָה, בְּלִי עֵין הָרַע, וְתוֹדָה לְאֵל, שְׁעוֹזֵר לָנוּ. "בְּצִר הַרְתַּבְּתָּ

לי", בתוך כל הצרות אנו רואים הרחבות. ואמר רבנו ו"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן קצה), שזו היתה דרכו של דוד המלך, שתמיד הסתפל בתוך הצרות ומצא הרחבות. אנחנו זוכים לאט לאט להתקדם. לא יארוך זמן רב, ויבנו לנו קרית חנוך שלמה. התכניות גמורות, אם כן ברצונם או שלא ברצונם, המועצה המקומית הצרכה לשלם חמשים אלף שקל על אפס וחקמתם למתכנת, והתכנון נגמר, ויכולים לראות את זאת אצל המנכ"ל ר' ... גרו יאיר, ותוכחו איזה יפי של תכנון: מקומות משחק, ברכת שחיה וכו', הכל מרפז במקום אחד בעבורנו, ברוך השם, פעוטון נפלא, גנים — גן לבנים, גן לבנות, תלמוד תורה, בית-ספר לבנות, וגם מקנה ענקי. הקדוש-ברוך-הוא יעזר שיתבצע ויצא לפעל. לא תארנו ושערנו שנגיע ליום המיעד הזה, שנקבל ששה-עשר דונם אדמה, ספחו לנו עוד ששה דונם לאשר יש לנו — על אפס וחקמתם של הסמ"ך-מ"ם ושונאינו ומתנגדינו. יהי רצון שנגשים את זאת.

הקדוש-ברוך-הוא עזרנו, שיש לנו אולם, בנדאי זה לא גמור, כי עלינו לבנות שם בית-הפנסת גדול עם עזרת נשים, ולמטה אולם לישיבה ולגברים, שיוכלו לאכל שם סעדה שלישית. אבל בין כך יש לנו אולם שמחות. הנה אנו עושים בליל שלישי ליל שמחה, יש תלונות שמביאים ילדים, והם הורסים את העציצים, מהפכים את הפסאות, ומלכלכים מאד, החלונות נשארים פתוחים, המאוררים נשארים דלוקים, החשמל נשאר דלוק, וכך הולכים. ואפלו בליל ראשון כהיום, נשות אנשי שלומנו הולכות ומשאירות את התאורה, ואין אכפת לאף אחד, שוכחים שזה צרכי רבים, וגזל הרבים אין על זה מחילה. ובסוף חדש אנו מקבלים חשבון של ארבעת אלפים עד ששת אלפים שקלים — בעבור הוצאות החשמל. ולכן מאחר שזפה אותנו הקדוש-ברוך-הוא, שיש לנו אולם, הבה נחזיק אותו נקי, הנקיות זה היסוד, שנראה שבד' אמות שלנו יהיה נקי.

ולכן אבקש מאד מאד את כלכן, ראינה לשתף פעלה, תרגשנה שאתן חלק מהמשפחה. וכמו שאחד אינו רוצה שיהפכו לו את

המטבֵּחַ והסלֹון, כִּף תְּרוֹגְשָׁנָה אֶתֶן בְּקִהְלָה — לְשִׁתָּךְ פְּעֵלָה בְּיַחַד, כִּי סוּף כָּל סוּף אֲנִי רוֹצֶה לְהוֹצִיא אֶת הַמְדַרְשָׁה מִהַמְקַלֵּט, וְכֵן אֶת הַשְּׁעוּר שֶׁל יוֹם רֵאשׁוֹן, אֲנִי רוֹצֶה לְהוֹצִיא מֵעֶזְרַת נָשִׁים, וְלִהְכַנְיִסוּ בְּאוֹלָם הַשְּׂמֻחֹת, שֶׁתִּשְׁבְּנָה בְּרַחֲבוֹת, וְכֵן אֲנִי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת שָׁם מְזַגְגִּים וְכוּ', אֲבָל צְרִיכִים שְׂתוּף פְּעֵלָה. אָנוּ מְשַׁפְּחָה אַחַת גְּדוֹלָה, בָּאוּ נַעֲזֹר זֶה לְזֶה.

בְּאַמַּת אֲנִי מִכְרַח לְהִתְפָּאֵר עִם הַקֵּהלָה שְׁלֵנוּ, שְׂאִין כְּמוֹתָה בְּכָל הָעוֹלָם. אֲשֶׁה צְרִיכָה לְלָדַת, כְּכֹר מְחֻלָּקִים אֶת הַיְלָדִים, וְכָל אֶחָד רוֹצֶה אֶת הַזְּכוּת לַעֲזֹר, עוֹשִׂים קְדוּשׁ אוֹ בְּרִית, כָּל אַחַת אוֹפָה עֲגָה וְכוּ', אֵיזָה גַחַת־רוּחַ יֵשׁ לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (לְקוּט הוֹשֵׁעַ, רְמֵז תַּקְכַּב): אָמַר הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, חָבִיב עָלַי חֶסֶד שְׂאֵתָם גּוֹמְלִים זֶה עִם זֶה, יוֹתֵר מִכָּל הַזְּבַח שְׂזָבַח לְפָנַי שְׁלָמָה; לְכֵן מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּלֶכֶן, תְּעִזְרֵנִי לִי לְבָנוֹת אֶת הַקֵּהלָה, בְּרוּךְ הַשֵּׁם בְּכָל פַּעַם נִכְנָסוֹת פָּנִים חֲדָשׁוֹת, עַד שְׂאִין יוֹדְעִים מִי אוֹרַח וּמִי תוֹשֵׁב. וּמָה שְׂאֲבַקֵּשׁ וְאֶתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ — הַחֲזַקְנָה עֲצָמְךָ בְּיַחַד וְתַצְלַחְנָה.

אֲנִי מְאֹד מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, לְהִיּוֹת הַשְּׂבַת בְּיַבְנָאֵל, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְּאַחַל לְכֵן בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַת קִרְחָה, א' דְּרֵאשׁ־חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

שְׂמַעְתִּי מָה שְׂקָרָה עִם בְּנֵיךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְאֲנִי מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁנוּכַל לְסִדְרַת מְשֻׁהוּ, אֲבָל הֵייתִי מֵיַעַן מְאֹד, ש'... גֵּרוֹ יְאִיר, לֹא יִבְקֹר אֲצִל אֲחִיו ... גֵּרוֹ יְאִיר, כִּי זֶה לֹא בְּרִיא, וְנִדִּי לְחַפְיָמָא.

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שְׁבָעוֹלָם, אֲנִי מִבִּין אֶת הַצָּעֵר

שְׁלֹף, כִּי צַעֲרָךְ זֶה צַעֲרִי, וְלִבִּי נוֹטֵף דָּם, אָבֵל רְאִי לְהִתְחַזֵּק, רְאִי אִיךָ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁמַע אֶת תְּפִלָּתְךָ, וְזֶה זוּג מֵהַשָּׁמַיִם אִיךָ שֶׁהִתְחַתְּנוּ בְּיַחַד, וַיַּחֲיוּ כְּמוֹ זוּג יוֹנִים, וְאֲנִי מְקוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּרוּי רַב גַּחַת מֵהֶם, וְסוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבוֹא גַם הַטוֹב עִם ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

רְצִיתִי מְאֹד, שֶׁתְּכַנְיִסֵי אֶת ... תְּחִיָּה לְמַעוֹן, כִּי פָּשׁוּט אֵין לָהּ עֲבוּדָה, וְחָבֵל שֶׁבַעֲלָה יַעֲזֹב אֶת יַבְנָאֵל, כִּי הוּא מְלַמֵּד מִבְּחָר, וְאַנְחֵנוּ צָרִיכִים אוֹתוֹ.

אֲנִי עוֹשֶׂה עִכְשָׁו תַעֲמוּלָה בֵּין נָשִׁי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂיוּצִיאוּ מֵהַ שְׂיוֹתֵר יְלָדִים, וְכֵן יִשְׁאַרוּ רַק יְלָדִים שֶׁהַהוֹרִים עוֹבְדִים וּמְקַבְּלוֹת מִהַרְוָחָה.

הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לְהִשָּׁבֵר, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָנוּ הַצְּלָחָה בַּחַיִּים.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתנ.

בַּעֲזֵרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קִנְחָה, א' דְּרֵאשׁ-חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל תְּלַמִּידֵי יִשִּׁיבַת "דְּמִשְׁק אֱלִיעֶזֶר", הַיְיִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, אָמֵן.

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד, אֲשֶׁר אֶצֶל רַבְּנוּ ו"ל הִיָּה הַעֲקָר הַרְּךָ אַרְצִי, וְלִכֵּן תְּלַמְדוּ הַרְּבָה "סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת", כִּי הַמִּדּוֹת הֵן עֲקָר הָאָדָם, וּבְכָל מִדּוֹת הָאָדָם הוּא חַיָּה בְּצוּרַת הָאָדָם, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), וְלִכֵּן כָּל תְּלַמִּיד וְתַלְמִיד מִיִּשִּׁיבַת "דְּמִשְׁק אֱלִיעֶזֶר", מְכַרַח לְהִיּוֹת בְּקִי בְּ"סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת". וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מְגִלָּה יב:): בְּמִדָּה שְׂאָדָם מוֹדֵד בָּהּ מוֹדְדִין לוֹ; וְלִכֵּן תִּקְנּוּ לְעַצְמְכֶם מִדּוֹת טוֹבוֹת.

מַדַּת הַנְּקִיּוֹן הַיָּא מִהַמְדוּת הַכִּי יָפוּת, כְּשֶׁהַמְקוֹם נָקִי — זֶה
מְקוֹם שֶׁל הַשְּׂכִינָה, כְּשֶׁהַבְּגָדִים נְקִיִּים זֶה מַרְאֵה שֶׁהַמַּח שֶׁלּוֹ נָקִי,
וְלַהֲפֹךְ לַהֲפֹךְ וְכוּ', וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ, אֲשֶׁר כָּל תַּלְמִיד מִתְלַמְּדֵי
יִשִּׁיבַת "דַּמְשֶׁק אֶלְעִזֹּר" יִלְכוּ עִם בְּגָדִים נְקִיִּים, וְכֵן יִשְׁתַּדְּלוּ לְנִקּוּת
אֶת הַמְקוֹם הַיֵּכָן שֶׁהֵם לּוֹמְדִים וְהַיֵּכָן שֶׁהֵם אוֹכְלִים וְהַיֵּכָן שֶׁהֵם
יֹשְׁבִים וְכוּ'.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם שֶׁתִּתְמַיְדוּ בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי
אֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
אָמְרוּ (קַהֲלַת רַבָּה, פְּרָשָׁה ו', סִימָן יג), הוֹאִיל וְהֶבֶל הֵם יָמִיו שֶׁל אָדָם
וְכִצֵּל הֵם, מַה הַנָּאֵה יֵשׁ לוֹ בַּחַיִּים? אֶלָּא יִתְעַסֵּק בְּדַבְרֵי תּוֹרָה שֶׁכֻּלָּם
חַיִּים. אִם תִּתְמַיְדוּ בְּלַמּוּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבַפְּרָט שֶׁתִּהְיוּ חֲזָקִים
לְגַרְסַת כָּל יוֹם חַיִּים פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הוֹרְגִים אֶת הַיֵּצֶר
הַרַע, וְכֵן תִּתְמַיְדוּ בְּלַמּוּד גְּמָרָא, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הוֹרְגִים אֶת הַיֵּצֶר הַרַע
הַמְּחַטֵּיא אֶת הָאָדָם בַּפְּגָם-הַבְּרִית, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ריד), אֲשֶׁר תִּלְמוּד גִּימְטְרִיָּה הַקְּלָפָה הַמְּחַטֵּאת
אֶת הָאָדָם בַּפְּגָם הַבְּרִית לִילִי"ת, וְאִם תִּלְמְדוּ תּוֹרָה בְּהַתְמַדָּה רַבָּה
לְסִים מְסַכְתָּא אַחַר מְסַכְתָּא, הֵן בְּשֵׁשׁ סְדְרֵי מְשֻׁנָּה וְהֵן בְּש"ס, אֲנִי
מְבַטֵּיחַ לָכֶם שְׁאַחַתֶּן אֶתְכֶם מַה שְּׂיוֹתֵר מֵהֵר. וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
אָמְרוּ (מְנַחוֹת קי): הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּטַהֲרָה — נוֹשֵׂא אֵשֶׁה וְאַחַר-כֵּן
לוֹמֵד תּוֹרָה. וְעַל-כֵּן אֲנִי רוֹצֵה לְחַתֵּן אֶת כָּלְכֶם, אֲבָל תִּקְנוּ לְעִצְמְכֶם
שֵׁם טוֹב, כִּי בְּלִי זֶה יִהְיֶה לִי מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְחַתֵּן אֶתְכֶם, וְלָכֵן
אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתַּעֲבֹדוּ עַל הַמְדוּת שְׁלָכֶם, וְתִתְנַהֲגוּ
בְּדַרְךְ אַרְץ גְּדוּלָּה, וְתִתְמַיְדוּ תְּמִיד בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, וְאֵז יִהְיֶה לָכֶם
טוֹב כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתנא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קִרְתָּ, א' דְּרֵאשִׁית־דְּשׁ תִּמְמוֹ ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נְסִיתִי לְצַלְצַל אֵלֶיךָ, אֲבָל אַף אֶחָד לֹא עָנָה, וּמִן הַסֶּתֶם אֶתָּה
יֵשֶׁן כְּבָר.

אוֹדוֹת שׁ... רוֹצֶה לְתַת לְנוּ אֶת הַמְּבִנָה עַל הַבְּנֵק, אֲנִי לֹא כָל־כָּף
מִתְלַהֵב מִזֶּה כְּמוֹ שְׁאִמְרָתִי לְךָ, כִּי אֲנִי יוֹתֵר בְּטוֹחַ עִם הַגּוֹי, לְצַעֲרֵנוּ
הַרֵב, אֲנִי לֹא מֵאֲמִין לְאַף אֶחָד.

אוֹדוֹת שׁ... רוֹצֶה לְעֲשׂוֹת פְּנֵס, אֲנִי אֶהְיֶה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּשַׁבַּת
מְבָרְכִין אֱלֹהֵי פְרִשְׁת רָאָה, אֲנִי מִגִּיעַ בְּיוֹם חֲמִישִׁי כ"ג מְנַחֵם אָב,
וּכְבָר חוֹזֵר בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, כ"ו אָב, וְלִכְּן אִם הוּא רוֹצֶה לְעֲשׂוֹת אֶת
הַפְּנֵס, אֲנִי מוֹכֵן לְלַכֵּת אֹתוֹ, רַק שְׂיִהְיֶה בְּיוֹם חֲמִישִׁי כ"ג מְנַחֵם אָב,
אֶחָרֵת אֲנִי לֹא יָכוֹל לְהִיּוֹת.

אוֹדוֹת שְׁשִׁמְעָתִי שְׁמִדְבָרִים עַל הַיְשִׁיבָה וְכוּ', אֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד
לְךָ, הַלְוָאֵי שְׂיִצְאוּ מִפֶּה כְּמָה בַּחוּרִים, אֲבָל עֲכָשׁוּ אֲנִי לֹא רוֹאֶה
שְׂרוֹצִים לְצִאת מִפֶּה, אֲדַרְבֶּה הֵם רוֹצִים לְהִשָּׂאֵר פֶּה. יֵשׁ לִי מִחֲשֶׁבָה
גְדוֹלָה לְהַחֲלִיף אֶת כָּל הַקְּטָנִים, לְהַחֲזִיר אוֹתָם לִיבְנָאֵל, וְלְהַבִּיאַ פֶּה
בַּחוּרִים גְּדוֹלִים מִ"דְּמִשְׁק אֱלִיעֶזֶר", אִין לִי כְּבָר כַּח עִם הַקְּטָנִים
לְהִיּוֹת אִמָּא וְכוּ', אֱלוֹי שְׁמִדְבָרִים עַל הַיְשִׁיבָה, יֵשׁ לָהֶם בְּנִים
בְּעֵיתֵיִם, וְכִמוֹ שְׁמִגְמֵל לֹא יְכוֹלִים לְהוֹרִיד אֶת הַדְּבִשָׁת בְּשׁוֹם פְּנִים
וְאִפֹּן, כָּף לֹא יוֹכְלוּ לְהוֹרִיד מֵהֶם אֶת הַבְּעִיָּה וְכוּ', וְלִכְּן כָּל אֱלוֹ
שְׁמוֹצִיאִים לְעַז, הַלְוָאֵי שְׂיִצְאוּ אֶת הַבַּחוּרִים מִפֶּה, וּפְשׁוּט יִשְׁחָרוּרוּ
אוֹתִי, כִּי גַם לִי מִגִּיעַ חֲפָשָׁה, וְאֲנִי לֹא יָכוֹל לְנַסֵּעַ בְּשִׁבְלִים. הַבֵּן שֶׁל

... גֵּרוּ יְאִיר, זֶה יֵלֵךְ בְּעֵינַי, אִם הִיָּה לִי מַגִּיד שְׁעוֹר תְּשַׁעָה חֲדָשִׁים,
וְהוּא אֶף פַּעַם לֹא סָלַק בְּחוּר, רַק אוֹתוֹ בְּמִשְׁךְ שָׁבוּעַ — פַּעַמִּים
הוּא גָּרַשׁ, סִימָן שֶׁהֵיִלֵךְ פָּנְקוּ אוֹתוֹ יוֹתֵר מִדִּי, וְאֲנִי מִפְּחַד שֶׁהוּא
יִצְטָרֵךְ לְלַמֵּד בְּדֶרֶךְ הַפְּבֻדָה וְכוּ', עַל-כָּל-פָּנִים כָּל מִי שֶׁמְדַבֵּר עַל
הַיְשִׁיבָה, שְׁיַעֲשֶׂה לִי טוֹבָה, וְיִקַּח אֶת הַבֵּן שְׁלוֹ חֲזָרָה, וּמִמֶּשׁ יִחְזוֹר
לִי בְרִיאוֹת.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּתְנַב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קָרַח, א' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ תַּמוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי
הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי כוֹתֵב מַכְתָּב עִכְשָׁו לְבַחוּרֵי הַיְשִׁיבָה שֶׁיִּשְׁנוּ אֶת הַנְּהַגוֹתֵיהֶם,
וְאֲנִי מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוֹזְכָה לְהַקִּים גְּדוּד שֶׁל עוֹבְדֵי
הַשֵּׁם, בְּוִדְאֵי צְרוּכִים הַרְבֵּה סִבְלָנוֹת לְתַלְמִידִים, כִּי אַחֲרַת לֹא
מִצְלִיחִים אַתֶּם, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר.

בְּעֵינַי הַמּוֹהֵל, לְדַעַתִּי, תִּקַּח אֶת ר' ... גֵּרוּ יְאִיר, כִּי אֲנִי לֹא יָכוֹל
לְצֵאת בְּיוֹם שְׁשֵׁי מֵיבְנָאֵל בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן מְרַב הַלַּחֵץ וְהַדְחָק
שֶׁמְסַבֵּב אוֹתִי, וְהוּא אִישׁ יָרָא הַשֵּׁם, וְלָכֵן אַתָּה לֹא צָרִיךְ לְדַאֵג.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁהַבְּרִית תִּהְיֶה בְּעֵתוֹ וּבְזַמְנוֹ, וְתִרְוֶוּ
רַב נַחַת מִמֶּנּוּ וּמְכַל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

אוֹדוֹת הַשַּׁעָה שְׁאַתָּה לוֹמֵד בְּמִפְעַל וְכוּ' — תִּמְשִׁיךְ, כִּי עַד
שְׁלֹא יִגְרָשׁוּ אוֹתְךָ אֶל תַּפְסִיק.

הַעֲקָר רָאָה לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתָהּ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קָרָח, א' דְּרֵאשׁ-חֹדֶשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מֵאֵד ... גֵּרוּ יְאִיר.

הִנֵּה שְׂמֵעֵתִי מִיִּדְּנֹו ר' ... גֵּרוּ יְאִיר, מֵה שְׂעוּבֵר עֲלֶיךָ, אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ, שְׁלֹא שִׁתְּךָ תִּהְיֶה עֲבוּדָה תוֹךְ כַּמָּה יָמִים בְּמַעוֹן, הַעֲקָר רָאָה לְהִתְחַזֵּק, כִּי אֵין עוֹד דְּבָר יוֹתֵר גְּדוֹל וְיוֹתֵר חָשׁוּב מִלְחֻנְךָ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאִמּוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל דְּרָךְ יִשְׂרָאֵל סָבָא, וּמִלְבָּד הַשְּׂכָר גְּשָׁמִי מִקְבָּלִים שְׂכָר רִוְחָנִי, כְּמֵאמָרְסִי ו"ל (בְּבֵא בְּתָרָא ח:): "וּמִצְדִּיקֵי הָרַבִּים כְּפּוֹכְבֵּים" — אֵלוֹ מְלַמְדֵי תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. וְלִכֵּן רָאָה לְהִתְחַזֵּק מֵעַמֵּד, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוֹכֵל לְשַׁבֵּר אוֹתָהּ.

הַעֲקָר רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָהּ בְּכָל מִיּוֹי אֲפָנִים שְׂבַעוֹלָם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַמוֹן הַתְּחַזְּקוֹת עַל כָּל פָּרֵט וּפְרֵט בְּחַיִּים, וְאֵל תִּשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבָר, כִּי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַנְּסִיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וְהַמְּרִים מֵאֵד, וְלֹא אֶחָד לֹא הוֹלֵךְ כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה. תְּאֲמִין לִי, מֵה שֶׁהוֹלֵךְ הַיּוֹם בְּעֵנֵן שְׁלוֹם-בֵּית וְכֵן רַגְקִים וְרַגְקוֹת וְכוּ', צְרוֹת מְשׁוֹנוֹת שְׂאִין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְלִכֵּן עֲלֶיךָ לְתַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ שְׂכָבֵר הַתְּחַתְּנָת, וְהִנֵּה אֵתָה כְּבָר אֲבָא לְבַת, וְעוֹד מַעֲט תּוֹכָה לְהִרְחִיב אֶת מִשְׁפַּחְתְּךָ וְכוּ', אֵתָה צְרִיף לְהִיּוֹת מֵאֵד מֵאֵד שְׂמַח בְּזֶה.

הַעֲקָר אֵל תִּפְּל בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וְאֵל תִּפְּחַד, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

תִּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי לַהֲשִׂים הַתְּשׁוּעָה, וְאִדָּם צְרִיף בְּזֶה הָעוֹלָם לְמִסֹּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן שָׁמַיִם...

כט תתנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קִנְחָה, א' דְּרֵאשִׁי-חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אֵין אֶת־כּוֹלָה לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שֶׁיֵּשׁ לִי, שֶׁלְקַחְתָּ עַל עֲצָמְךָ לְפֶתַח פְּעוּטוֹן בְּבֵית שְׁלֹךְ, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּרְחִיבֵי אֶת זֶה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְזֶה יָבִיא לְךָ גַּם פְּרִנְסָה וְגַם סְפוּק הַנֶּפֶשׁ, וְרָצִיתִי מְאֹד, שֶׁתְּשַׂמְּחֵי וְתִשְׂמְחֵי אֶת בְּעַלְךָ. וְחִכְמִינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (תִּנָּא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה, פֶּרֶק י', סִימָן ה'): אֵין אִשָּׁה כְּשֶׁרָה אֵלָּא הָעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעַלָּהּ; וּבִיחַד תּוֹכְלוּ לְגַדֵּל אֶת הַיְלָדִים שְׁלָכֶם בְּאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַדְּרִית, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר אֲצִלְכֶם בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן שָׁמַיִם...

כט תתנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קִנְחָה, א' דְּרֵאשִׁי-חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שִׁיחֵיו נִצַּח.

מָה אָמַר לָכֶם! רְאוּי לָכֶם לְבָרַךְ בְּכֹל יוֹם בְּרוּךְ הַטוֹב וְהַמֵּיטִיב, שְׂזַכֶּה אֶתְכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם שְׁנֵי יְלָדִים כָּל-כָּף טוֹבִים בְּלֵי עֵין הָרַע, יְלָדִים בְּעַלֵי דְרָךְ אֶרֶץ, בְּעַלֵי מְדוּת טוֹבוֹת, לוֹמְדִים וְעוֹזְרִים לְשָׁנֵי מִמֶּשׁ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, תִּרְאוּ לְהַתְחַזֵּק, וְתִחַזְקוּ אֶת בְּתָכֶם ... תַּחֲיָה, שֶׁבְּקִרּוֹב אִמְצָא לָהּ חֶתֶן טוֹב וִירָא שְׁמַיִם, הָעֶקֶר

תָּנוּ תוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הָעֵבֶר, וּתְבַקְשׁוּ עַל לְהַבָּא, וְהַעֲקֹר
הוּא תְּפִלוֹת הַהוֹרִים עַל הַיְלָדִים, אִם מִתְּפִלָּלִים עַל הַיְלָדִים —
מִצְלִיחִים מְאֹד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קָרָח, א' דְּרֵאשׁ-חֹדֶשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיַחֲיוּ נִצָּח.

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד מְאֹד, שֶׁתִּשְׁמְרוּ עַל הַשְּׁלוֹם-בֵּית
שְׁלָכֶם, כִּי אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶם, לֹא זָכוּ — אִשׁ וְאִשׁ
אוֹכְלֵתָם (סוּטָה יז); הֵינּוּ אֶצֶל הָאִישׁ יֵשׁ י' וְאֶצֶל הָאִשָּׁה יֵשׁ ה' —
שְׁזָה הַשְּׂכִינָה, וְאִם מְסֻלָּקִים אֶת הַשְּׂכִינָה מִהַבֵּית — נִשְׁאָר אִשׁ וְאִשׁ
וְנִשְׂרָפִים, וְלִכֵּן תִּרְחַמוּ עַל עֲצַמְכֶם וּתְרַחֲמוּ עַל הַיְלָדִים, לְמָה
הַיְלָדִים צְרִיכִים לְרֵאוֹת אִיךָ אִתְּם רַבִּים בֵּינֵיכֶם, וּמְזֻלְזָלִים אֶחָד
בְּשָׁנֵי, בְּזָה אִתְּם מְגֻרָשִׁים אֶת הַמְּזֻל מִבֵּיתְכֶם, וְלִכֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ
אֶתְכֶם, תְּדוּנוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי לְכַף זְכוּת, וְתִשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד לֹא
לְהִצִּיק אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי, וּדְיָקָא עַל-יְדֵי-זָה תִּזְכּוּ שֶׁהַשְּׂכִינָה תִּשְׁרָה
בֵּינֵיכֶם, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וְיוֹשְׁלָמֵי בְּרִכוֹת, פָּרָק ט'): אִי
אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֶפְשָׁר
לְשִׁנְיָהֶם בְּלֹא שְׂכִינָה. וְלִכֵּן אִתְּם כָּבֹד לֹא יְלָדִים קְטָנִים, תִּפְתְּחוּ אֶת
הָעֵינַיִם שְׁלָכֶם, וְתִפְסִיקוּ לְרִיב בֵּינֵיכֶם, וְתִזְכְּרוּ הֵיטֵב, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה, וְאִין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, וְהוּא מְסַתְּפֵל עֲלֵיכֶם, וְאִיזוּ
בוֹשָׁה אִם תִּפְקְחוּ עֵינֵיכֶם, וְתִרְאוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַתְּפֵל
עֲלֵיכֶם, אִיךָ שְׂאִתְּם רַבִּים כְּמוֹ יְלָדִים קְטָנִים. וְלִכֵּן הִגִּיעַ הַזְּמַן,
שֶׁתִּחְזִיקוּ מֵעַמֵּד, וְתַעֲזְרוּ אֶחָד לְשָׁנֵי.

עֲקֹר הַצְּרוּת זֶה רַק מַחֲמַת הַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוּת, אִם אָדָם תָּמִיד
שִׂמַּח, אֲזִי הוּא פֹעֵם לֹא יְרִיב עִם אֶף אֶחָד, כִּי תִּכָּל עַל כָּל יוֹם וְעַל
כָּל שָׁעָה וְעַל כָּל רִגַע שֶׁיִּכְוָלִים לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת, וְהַמְצָנָה הַכִּי גְדוּלָה

להשרות את השכינה בתוך הבית, כי כף אָמרו חכמינו הקדושים (תנחומא בַּחֲקֵי ג): מיום שֶׁבָרָא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה שְׂיִהְיֶה לוֹ דִּירָה בַּתְּחֻנּוּנִים. וְלָכֵן תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וּבְאַהֲבָה גְדוֹלָה, וְאִז תִּרְאוּ נִסִּים נְגִלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרַכְכֶם תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתנוז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קִרְחָ, א' דְּרֵאשִׁי-חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיִחְיוּ נְצַח.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי לְשִׁמֵּעַ הַטוֹב מִכֶּם, וְאֲנִי מְאֹד מְקוּוֶה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִתְרְאוֹת אִתְּכֶם בְּשִׁבְת־קֶדֶשׁ, וְלִרְאוֹת אֶת בְּתֻכְכֶם.

נָא וְנָא רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, שְׁשׂוּם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אֶתְכֶם.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרַכְכֶם תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קִרְחָ, א' דְּרֵאשִׁי-חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אִמַּר לָךְ! כֶּף הוֹלֵךְ הַחַיִּים לְמִי שְׁמֹשְׁלָמִים טוֹבָה —
מִקַּבְּלִים חֲזָרָה רָעָה, עִם כָּל זֹאת תִּמְשִׁיף לַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת, וְאֵל
תִּתְבַּלְּבֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, אִתָּה תִּהְיֶה דְבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, כִּי אֵין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק אֶת
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאוֹי וְאִבּוֹי אִם אֲנַחְנוּ נִבְטַח בְּבָשָׁר וְדָם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר קָרָה, א' דְּרֵאשׁ-חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּוִדְאֵי אִם כָּל הַפְּרָנְסָה שְׁלָךְ תְּלוּיָה בְּזֵה, לֹא כְּדֹאֵי לְבִטֵּל אֶת
הַקּוּרְס, וְכֶף תִּגְמְרִי. הַעֲקֹר תִּרְאִי לְהַתְחַזֵּק, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר,
שְׂיִהְיֶה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת מֵהִילָדִים, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת
מְשֻׁמְחוֹת.

בְּעֶזְרַת הַדְּלָקַת גְּרוֹת שַׁבָּת, מְנַהֲגֵנוּ לְהִדְלִיק שְׁנַיִם שֵׁל שְׁמֹן זַיִת
נֶגֶד 'זְכוּר וְשִׁמּוֹר', וְאַרְבָּעָה גְּרוֹת נֶגֶד שֵׁם הַגּוֹיָה בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ
שְׁמוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן מוֹסִיפִים גַּר לְכָל בֶּן וּבַת, וְלֹא צְרִיכִים יוֹתֵר.

בְּעֶזְרַת טְבִילַת מְקוּנָה וְכוּ', זֶה לֹא מְשַׁנָּה מִתִּי עוֹשִׂים אֶת הַבְּרָכָה
בַּחוּץ אוֹ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, כִּי יֵשׁ סוֹבְרִים כֶּף וְיֵשׁ סוֹבְרִים כֶּף, כְּפִי
שְׁמִתְנַהֲגִים טוֹב, כִּי אֵין בְּזֵה דְבַר הַכְּרַחֵי אֲלֵא צְרִיכִים לְבָרֵךְ, וְלִכֵּן
יֵשׁ נוֹהֲגִים לְבָרֵךְ מִבַּחוּץ, וְיֵשׁ שְׁנוֹהֲגִים לְבָרֵךְ בְּפָנִים.

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לֹא מַחְזִיקִים אֶת הַזְּמַן שֶׁל רַבְּנוּ תָם, כִּי שָׁמָּה רוֹאִים תַּכְּף-וּמְדֵד שֶׁנַּעֲשֶׂה לִילָה מְקַדֵּם, אֲנִי רַק מַחְמִיר וְתַמִּיד נִמְשָׁךְ תַּשְׁעִים דְּקוֹת אַחַר הַשְּׂקִיעָה, אָבֵל זֶה לֹא הֶכְרַחֵי. אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בֵּינֵיכֶם לְבֵין שְׂכַנְכֶם, כִּי מֵה צְרִיכִים שִׁיְהִיָּה מַחְלָקַת וּמְרִיבוֹת, וְכָל הַגְּלוֹת שְׁעַם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים, זֶה רַק בְּשָׂבִיל הַמַּחְלָקַת וְהַמְרִיבוֹת.

אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַפֶּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי

טוב.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קַנְחָה, ב' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל תַּלְמִידֵי "דַּמְשֶׁק אֱלִיעֶזֶר", הַזֶּה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תַמִּיד.

אִף שֶׁדַּבַּרְתִּי אִתְּכֶם אֶתְמוּל, וְעוֹרַרְתִּי אֶתְכֶם מְאֹד עַל עֲנִין הַהֶפְצָה, רְצִיתִי מְאֹד שֶׁבְיוֹם חַמִּישִׁי אַחַר הַצְּהָרִים, תִּלְכוּ כְּלַכֶּם לְהַפִּיץ בְּבִגְי בֶרֶק בֵּין הַחֲרָדִים, וְתַתְּפֹשְׁטוּ בְּכָל קַצּוֹי הָעִיר, וְתַפְּיִצוּ הַמוֹן קוֹנְטְרָסִים עַל שְׁמִירַת הָעֵינַיִם וְעַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי אֲנִי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד בֵּין כָּל אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַשָּׁנָה יָבוֹאוּ כַּמָּה שִׁיּוֹתֵר אֲנָשִׁים אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָט מַעֲדוֹת הַמְזוֹרַח, כִּי אִם יֵשׁ עוֹנֵי פָּנִים שְׁפֵל-כֹּף מִתְּנַגְּדִים שִׁיְבֹאוּ מַעֲדוֹת הַמְזוֹרַח, אֲזִי אֲנִי רוֹצֶה לְהַצִּיף אֶת הַמְּקוֹם עִם עֲשָׂרוֹת אֲלָפֵי אֲנָשִׁים, וְלְהִרְאוֹת לָהֶם שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מִתְּנַה לְכָלֵל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי מַגִּיעַ לַעֲת עָרַב לְבִנֵי בֶרֶק, וְאֶהְיֶה אִם יִרְצֶה ה', בְּכַר מַצְוָה שֶׁל הַבֵּן שֶׁל ר' ... גֵּרוּ יֵאִיר.

נָא וְנָא רְאוּ לְקַחַת אֶת עֲצַמְכֶם בְּיַדְכֶם, וְאֲזִי טוֹב לְכֶם כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתסא.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קִנְחָה, ב' דְּרָאש־חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וּמָאֵד מָאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, וּבִפְרֹט שְׂאֵתָה זוֹכָה לְזִכֵּר אֶת הַחֲסָדִים שְׁעָשָׂה עִמָּךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאִם רַבְּנוּ וַ"ל מְגִלָּה לָנוּ (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה ג', מֵהוּ בַּעֲטָלְרִיס), שְׁבַכָּל יוֹם וַיּוֹם נִזְכְּרוּ הַיְלָדִים בְּגִדְל הַחֲסָדִים שְׁעָשָׂה עִמָּהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה וְזָכוּ שֶׁהַתְּגִלָּה אֲלֵיהֶם בְּכָל פַּעַם בַּעֲטָלְרִי אַחֵר, עַל אַחַת בְּמָה וּכְמָה שְׂאֵתָה נִזְכָּר בְּכָל פַּעַם בַּחֲסָדִים וְהַרְחַמִּים הַמְרַבִּים שְׁעָשָׂה עִמָּךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָךָ.

הַעֲקֹר תִּהְיֶה שְׁמַח, בְּרוּךְ ה' בְּנֶךָ ... גֵּרוּ יְאִיר, לוֹמֵד טוֹב, וּמִתְנַהֵג לְמוֹפֵת, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂיִהְיֶה לְךָ הַרְבֵּה נַחַת מִמֶּנּוּ וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתסב.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קִנְחָה, ב' דְּרָאש־חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר, תְּלַמִּיד יְשִׁיבַת "דְּמַשֶּׁק אֲלֵיעֶזֶר".

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָךָ בְּיַתֵּר שְׂאֵת וּבְיַתֵּר עֲזוֹ, וְאַל תִּתְבַּלְבַּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם. אֵתָה תִּרְאֶה לְסִיַּם אֶת הַשָּׁס, וַיִּמְשֹׁף עָלֶיךָ צֶלֶם אֱלֹקִים, אֲנִי מָאֵד מְקוּנָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לַעֲשׂוֹת אֵתָךְ

שדוף, אָבֵל אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמְךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֵוֹלָם, כִּי גְדוֹל
אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, אֵתָּה רַק צָרִיף לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
שִׁיתֵן לָךְ שְׂדוּף, וְאִז תִּרְאֶה אֶל אֵילוֹ נְסִים תִּגִּיעַ.

בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים רַק לְשִׁמְחָה, וְהַתְּקוּן שֶׁל כָּל מִינֵי פָגַם
הַבְּרִית הוּא רַק שְׂמֻחָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּיט־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק
א', סִימָן קסט): אִם הָאָדָם הוּא שְׂמִיחַ, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ שׂוֹמֵר
אוֹתוֹ מִפָּגַם הַבְּרִית.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתסג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קִנְחָה, ב' דְּרָאשׁ-חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, הֵרֵב ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בְּיִדְאֵי אֶהְיֶה אֶצְלְךָ בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, אָבֵל זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת בְּשַׁעֲה
מֵאַחֲרֶת, כִּי אֵתָּה יוֹדֵעַ שֶׁהַרְבֵּה מִתְּדַפְּקִים עַל דְּלָתִי, וּבִפְרָט שְׁבִיּוֹם
רֵאשׁוֹן בִּבְקָר אָנִי נוֹסֵעַ כָּבֵד, אִז יִהְיֶה לַחֵץ גְּדוֹל בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת,
וְנִצְטָרְךָ לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה קִצַּת מֵאַחֵר.

בְּעֵינַי ... שְׁחִיק טְמִיאָה, יִרְאֶה ה' בְּעֵינַי אֵיךְ שֶׁעֲבַד עָלַי, וּבִרַח
עִם מֵאוֹת אֶלְפֵי שְׁקָלִים, וְעִזּוֹב אוֹתִי בְּאֲמָצַע, וְעוֹד יֵשׁ לוֹ חֲצָפָה
לְתַבֵּעַ אוֹתִי לְמִשְׁפָּט, יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּל הַקְּלָלוֹת
שֶׁבַתּוֹכְחָה יִפְלוּ עַל רֵאשׁוֹ וְעַל כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוֹ, שִׁיְהִיָּה
כַּפָּרָה לְכָל יִשְׂרָאֵל.

בְּיִדְאֵי אִם רוֹאִים פְּרָצָה בֵּין אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ צָרִיכִים לְמַחֲוֹת, וְלֹא
לְהַתְּבַיֵּשׁ לוֹמֵר אֶת הָאָמֶת.

אֲשֶׁר כַּט תַּתְסַד — כַּט תַּתְסָה בְּנַחֵל מַה

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שְׂאֵנִי מִבִּקְשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּתְסַד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר קִנְחָה, ב' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ תַּמוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֵל תְּדַאֲגֵנִי, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי
טוֹב, וְתִרְוִי רַב נַחַת מִכָּל יְלִדֶיךָ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנְוֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְמַצֵּא שְׂדוּךְ טוֹב לְכַתְּבֶךָ ... תַּחֲיָה, וְהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַעֲקֵר תַּחֲדִירֵי אֶהְבָּה וְשִׁמְחָה וְאַחֲדוּת בֵּין נָשִׁי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
שְׁזֶה יָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרַבְּנֵנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטִי-
מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב'), אֲשֶׁר אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב, אֲשֶׁר
פְּעֻלוֹת מְשֻׁנוֹת מְתַאַחֲדִים בְּאַחֲדוּת הַפְּשׁוּט, שֶׁהוּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּתְסָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר קִנְחָה, ב' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ תַּמוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵי לְהַתְחַזֵּק תָּמִיד בְּאַמוּנַת חֻכְמִים, וּתְכַבְּדִי וּתְיַקְרִי אֶת בְּעֵלְךָ,
כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תְּנָא דְבֵי אֵלֵיהּוּ רַבָּה, פָּרָק י', סִימָן ה'):

אִין אֲשֶׁה כְּשֶׁרָה אֶלָּא הָעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָה; וּבִזְכוּת זֶה תִּהְיֶה לְכֶם פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, רַק לְהִתְחַזֵּק, וְזֶה מֵה שְׁצָרִיכִים בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קִנְחָה, ב' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיֶיהָ.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בּוֹדֵאי מֵה שְׁאַתְּ כּוֹתֶבֶת כּוֹאֵב מְאֹד, אֲבָל צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק, כִּי הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְחַזֵּיק מְעַמְד, וְאִינוּ נִשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבָר.

גַּא וְנָא הָעֵקֶר לְהִיּוֹת דְּבוֹקִים בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְשִׁיְהִי לְכֶם רַק טוֹב בַּחַיִּים, כִּי אִין לְנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחֻזַּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנוֹנְכָה לְהַקִּים דוֹר תְּדַשׁ שֶׁל עוֹבְדֵי ה', וְשִׁירוּ רַב גַּחַת הַהוֹרִים מִהִלְדִּים.

הַמְּאַחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קִנְחָה, ב' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה גִּיעֵנוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אַקְנָה שְׁתוּכַל לְקַחַת אֶת ר' ... נִרוּ יָאִיר לְמוֹהֵל, כִּי אֲנִי לֹא יָכוֹל
לְצֵאת בַּיּוֹם שֶׁשִׁי מִיבְנֵאֵל, וְאֲנִי מִכָּרַח לְהִיּוֹת בְּיבְנֵאֵל.

הַעֲקָר תִּשְׁמַח מְאֹד עַל הַמְצָוָה הַגְּדוּלָּה שְׁזָכָה אוֹתָךְ הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כְּתוּב בְּזֵהָר, שֶׁבְּשַׁעֲזָה שְׁיִהוּדֵי מְכַנִּים אֶת בְּנוֹ בְּכַרִּיתוֹ
שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, כְּאֵלוֹ הוּא הַקָּרִיב קָרְבָּן, וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי הָאָדָם
שֶׁמְקִיִּים אֶת הַמְצָוָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שֶׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתסח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קִנְיָה, ב' דְּרֵאשִׁיחֵדָּשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר תִּרְאִי לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה תְּבִיא לְךָ, כְּכֹר
פְּרִנְסָה וְהַצְּלִיחָה, וּמְצִיאַת חֵן בְּעֵינַי כָּל רֵאִיךָ, כִּי מִי שֶׁתָּמִיד שִׂמַּח
וּמְחִיךָ, כָּל הָעוֹלָם מְחַיֶּךָ אִתּוֹ, וּמִי שֶׁתָּמִיד עֲצוּב וּבּוֹכָה, הוּא בּוֹכָה
וְעֲצוּב רַק לְבַד, כִּי אִם הָאָדָם שִׂמַּח, כָּלֵם שְׂמִיחִים, וְאִם הָאָדָם עֲצוּב,
מְנִיחִים אוֹתוֹ שְׁיִהְיֶה עֲצוּב לְבַד, וְהַפְּלֵל הַזֶּה תִּקְחֵי בְּחַיִּים, וְאִז
תְּצַלִּיחֵי.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתסט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קִנְיָה, ב' דְּרֵאשִׁיחֵדָּשׁ תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תַּחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָאד מָאד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע אֶת הַבְּשׂוּרָה הַמְּשֻׁמַּחַת. יַעֲזֹר
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַמִּיד תְּבַשְׂרֵי לִי בְּשׂוּרוֹת מְשֻׁמַּחוֹת, וְיִהְיֶה לְךָ
רַק טוֹב בְּחַיִּים, כִּי בְּאַמֶּת לֹא בָּאנוּ לְזֶה הָעוֹלָם לְהִתְיַסֵּר אֲלֵא לְשִׂמְחָה,
וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי הָאָדָם שְׂזוֹכָה לְעֵבֶר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְהוּא תַּמִּיד
בְּשִׂמְחָה, וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתע.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת בְּלָק, ח' תמוז ה'תש"ס.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מָאד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוֹ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, זְכִיתִי לְהִיּוֹת אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ וְלִ, נְסִיעוֹת
מָאד מָאד מְפָרְכוֹת, אֲבָל הַכֹּל הָיָה כְּדָאִי, וְהִרְבֵּה בְּקִשְׁתִּי עָלֶיךָ וְעַל
אֲשַׁתְּךָ וְעַל יְלָדֶיךָ, כִּי אֲנִי זוֹכֵר אוֹתְךָ לְטוֹבָה מָאד מֵה שְׂאַתָּה עוֹשֶׂה
בְּשִׁבְלִי.

אֲנִי אֶסְדֵּר אֶת הָעֵנָן הַיָּטֵב הַיָּטֵב, וְאֲנִי אוֹרִיד אֶת זֶה מִמֶּךָ,
וּבְאַמֶּת הֵם מְגִזְמִים כְּבָר, וְאַתָּה לֹא צָרִיךְ לְהִתְעַסֵּק עִמָּהֶם, וּבְכַפְרֵט
עִם ... וְכוּ', אֵל תִּתֵּן לוֹ יוֹתֵר עֲבוֹדוֹת, כְּדָאִי לְקַחַת אֶחָד מִבְּחוּץ,
וְדִי לְחִפְיָמָא.

אוֹדוֹת הַשָּׁבוּן הַחֲשֵׁמֶל, אֲנִי כּוֹתֵב עִכְשָׁו מִכְתָּב הֵן לִידִידְנוּ ר'
... גְּרוֹ יָאִיר, וְהֵן לִידִידְנוּ ... גְּרוֹ יָאִיר, שְׁהַבְּחוּרִים מְכַרְחִים לְהִבְיֵא
אֶלְךָ שְׁקָל לְחֻדֶּשׁ לְחֲשֵׁמֶל, כִּי לֹא יִתְכַּן שְׁיִהְיֶה לָנוּ סְכוּם כְּמַעֲט
שְׁבַעַת אֲלָפִים שְׁקָל לְחֻדֶּשׁ, וְהִיִּיתִי אוֹמֵר לְךָ, שְׁבְּאַמְצַע הַיּוֹם צְרִיכִים

לסגור את המזגן חד משמעית, אין מזגן בבית-הפנסת רק ערב ובקר.

אודות הנסח לבנק הדאר, לא יצא טוב, תכתב לי את זה בדרך נפרד.

אני מאד שמח, שרוב נשות אנשי שלומנו נוסעות אל ציון רבנו ו"ל, ואם אתה יכול להוסיף גם את החמש נשים שרוצות לנסע — מה טוב ומה נעים, כי זו זכות גדולה מאד, ובפרט את ... תחיה, שהיא מסכנה מה שהיא סובלת מבעלה שהוא תמיד עוזב אותה, אני הבטחתי לה, שהפעם היא תסע אל ציון רבנו ו"ל.

כשהייתי בציון פגשתי שם שתי קבוצות גדולות שמנו יותר ממאה איש, אחת קבוצה דרך ... ואחת דרך "דרך צדיקים", ברוך השם, שנוסעים בכל שבוע יהודים מכל העולם אצל ציון רבנו ו"ל.

הסתכלתי את האולם שעל הבנק, זה לא יותר גדול מהמקום שיש לנו, כי יש שם מדרגות ושאר דברים שמקטינים את המקום, ולכן אני נשאר אצלנו, וכך אני לא צריך טובות מאף אחד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע תפילתי שאני מתפלל עבורך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

את המכתבים לחברי המועצה, תמסר לידידנו ... גרו יאיר, כי הוא צריך את זה מאד דחוף.

כט תתעא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חקת-בלק, ח' תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי הנקר לי מאד מאד ... שיחיה נצח.

אָנִי מְקַנְהָ שְׁהִתְיַנּוֹק הַרְף הַנִּמּוּל מְרַגֵּשׁ טוֹב, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּירוּ רַב נַחַת מִמֶּנּוּ וּמִכֹּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

הַזְכַּרְתִּי אֶתְכֶם עַל צִיּוֹן רַבּוֹ וְז"ל, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזוֹר,
שֶׁהַתְּפִלוֹת תִּתְקַבְּלֶנָה לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לִפְנֵי אֲדוֹן כָּל.

מָאד מָאד אָנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתִּשְׁתַּדֵּל שְׁתַּלְמִידֵי הַיְשִׁיבָה יְבִיאוּ
אֵלַי שְׂקָל בְּכָל רֹאשׁ-חֹדֶשׁ בְּעֵבֹר חֲשָׁמַל, כִּי קִבְּלֵנוּ חֲשִׁבּוֹן חֲשָׁמַל
עַל סֵף קְרוֹב לְשִׁבְעַת אֲלָפִים ש"ח, וְלִכֵּן תַּעֲשׂוּ כָּל מַה שְׁבִיכְלֶתְכֶם,
שֶׁהַבְּחֹרִים יֵצְאוּ בְּכָל יוֹם חֲמִישִׁי בְּעֵבֹר בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, כִּי פֶשׁוּט
אֲנִינּוּ נִחְנָקִים מִחֹבוֹת, אָנִי מָאד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שְׁתַּעֲמַד חֲזָק עַל זֶה.

דְּבַרְתִּי הַיּוֹם עִם הַבְּחֹרִים שִׁיחָה נִפְלְאָה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יַעֲזוֹר, שְׁיַעֲשֶׂה הַפְּעֻלוֹת הַרְצוּיוֹת.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתעב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת-בְּלָק, ח' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מָאד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אָנִי מָאד שְׂמֵחַ שְׁזָכִיתְ בְּדִין, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכָּל מַה
שֶׁהַבְּטַחְתִּי לְךָ יָקִים, וְעוֹד תִּרְאֶה אֶת כָּל יְלָדֶיךָ חוֹזְרִים אֵלַיךָ.

אָנִי מָאד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּעֲמַד חֲזָק שֶׁהַבְּחֹרִים מְכַרְחִים לְצֵאת
בְּיוֹם חֲמִישִׁי בְּעֵבֹר בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, כְּדֵי שְׁבָכֵל רֹאשׁ-חֹדֶשׁ יְבִיאוּ אֵלַי
ש"ח עֵבֹר בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, כִּי קִבְּלֵנוּ חֲשִׁבּוֹן חֲשָׁמַל שֶׁל קְרוֹב לְשִׁבְעַת
אֲלָפִים ש"ח, וְהַפִּיס רִיק וְאִין בּוֹ, וְלִכֵּן אָנִי מָאד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ,
שְׁתַּעֲמַד חֲזָק שְׁכָּל בַּחוּר יֵצֵא לְהַפְצָה בְּיוֹם חֲמִישִׁי, כְּכֹה כָּל הַשְּׁבוּעַ
שִׁישְׁבוּ וַיִּלְמְדוּ וְלֹא יֵצְאוּ לְשׁוּם מְקוֹם.

נא אֲשֶׁר כֹּט תתעג - כֹּט תתעד בַּנְחַל

הַעֲקֹר תִּרְאֶה לְחֹזֵק אֶת עֲצָמֶךָ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָדָי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּט תתעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר חֲקֵת-בָּלֵק, ח' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לְךָ עַל כָּל מַה שָּׁאַתָּה עוֹשֶׂה בְּשִׁבִיל קְהֵלְתֵּנוּ, וְתִדַּע שְׁאַנְחֵנוּ נִזְכֹּר אֶת זֶה לַיּוֹם הַמֵּיחָל וְכוּ', וְלֹא נִהְיֶה כְּפוּיֵי טוֹבָה.

אוֹדוֹת זֶה שֶׁבְקֵה לְתֵנוּ שְׁמִסִּית נִגְדָּךְ וְכוּ', טַפְלָתִי עִמוּ, וְאַנִּי מְאֹד מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִחְזֹר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְאַתָּה לֹא צָרִיךְ לְדַאֵג, כִּי מַה לִּי וְלָזֶה שְׁמַצִּיעַ וְכוּ', הַיּוֹם אָנִי מְפִיר כְּבָר הַיֵּטִב הַיֵּטִב אֶת תּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם, וּבִפְרָט אֶלּוֹ שְׂרוּצִים לְרוּץ לְרֵאשׁוֹת, אָנִי יוֹדֵעַ מַה הֵם עֹשׂוֹ בְּשִׁבְלֵנוּ, רַק שְׁמוֹ לָנוּ מְקַלּוֹת בְּגִלְגָּלִים.

הַעֲקֹר תִּרְאֶה לְעֹזֵר לְקְהֵלְתֵנוּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַם לְךָ חֲזָרָה בְּגִמּוּלְךָ הַטוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּט תתעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר חֲקֵת-בָּלֵק, ח' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

מַה אִמַּר לְךָ! אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לִי, שְׁאַחֲרֵי כָּל-כֶּף הַרְבֵּה שָׁנִים שְׁעֹזֶרְתָּ לְמִישֶׁהוּ וְכוּ', וְלִבְסוּף יִשְׁפִּילוּ אוֹתְךָ וְיִזְרְקוּ אוֹתְךָ בְּבִזְיוֹנוֹת, דְּבַר זֶה כּוֹאֵב לִי מְאֹד מְאֹד.

וְהַעֲוֹלָה עַל הַכֹּל עֲכָשׁוּ שְׁאַתָּה מוֹסֵר אֶת נַפְשְׁךָ בְּשִׁבִיל לְעֹזֶר
 לְקַהֲלֵתֵנוּ, קַהֲלָה קְדוֹשָׁה, אֲבָרְכִים יְקָרִים, וּבְשִׁבִיל זֶה רוֹדְפִים אוֹתְךָ
 וּמְבֹזִים אוֹתְךָ, וַיַּע לְךָ שְׁבִשְׁמַיִם שְׁמֵרוּךְ, וְאִין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת
 לְךָ עַל כָּל מַה שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה לְקַהֲלֵתֵנוּ, וְתִמִּיד נִזְכֵּר אֶת זֶה, כִּי תַהֲלֶה
 לְאֵל, אִינְנִי כְּפוּי טוֹבָה, וּמִי שְׁעוֹשֶׂה לָנוּ טוֹבָה, מְקַבֵּל חַזְרָה כְּפֹל
 כְּפִלִּים.

רַק חֹזֵק וְאַמֵּץ, וְאֵל תִּפְל בְּרוּחְךָ, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ,
 וּבְיָדָי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִזְכוּת הַמְּצֹנָה שֶׁל
 הַחֲזֻקַת הַתּוֹרָה, שְׁאַתָּה מַחְזִיק אֶת קַהֲלֵתֵנוּ, תִּתְבָּרַךְ מִפִּי אֵל עֲלִיוֹן.
 הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר הַקַּת-בְּלֶק, ח' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יָאִיר וַיִּזְרַח.

אִין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַהֶעֱרָכָה שְׁאַנִּי מֵעֲרִיף
 אוֹתְךָ בְּזֶה שְׁאַתָּה עוֹזֵר לְקַהֲלֵתֵנוּ, וַיָּבֹא הַיּוֹם, שְׁנִזְכֹּר אֶת זֶה הַיֵּטֵב
 הַיֵּטֵב, וְלֹא נִהְיָה כְּפוּיִי טוֹבָה.

נָא וְנָא תִמְשִׁיךְ לְעֹזֶר לָנוּ בְּכָל הַתְּחוּמִים וְלֹא תִתְחַרֵּט, אֵל
 תִּפְחָד מִמָּה שְׁמֵאִימִים עֲלֶיךָ, כִּי תַהֲלֶה לְאֵל, הַקַּהֲלָה שְׁלָנוּ רַק
 הוֹלְכַת וּגְדֹלָה, וְאַנְחָנוּ כְּכֹר כְּמֵאָה וְשִׁבְעִים מִשְׁפָּחוֹת, בֵּן יָרְבוּ, וּבְכָל
 פֶּעַם מִתּוֹסֶפֶת עוֹד מִשְׁפָּחָה וְעוֹד מִשְׁפָּחָה, וּבְקָרוֹב יִהְיֶה לָנוּ, בְּעֶזְרַת
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְכָל הַפְּחוֹת שְׁלִישׁ מִתּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם, וְכֵן יִשְׁיבּוּתֵינוּ
 גְּדֹלוֹת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׁאַנִּי
 מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְּלִיחַ בְּרַכְּךָ תִּמִּיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתעו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חקת-בלק, ח' תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

חסדי השם יתברך שזכני הקדוש-ברוך-הוא להיות אצל ציון רבנו ו"ל, ובקשתי עליך ועל כל משפחתך.

אני מאד מאד מבקש אותך, שאל תסית את ... נגד שאר חברי המועצה, וכן אל תבטיח לו בשמי שום הבטחות, ואני לא מניתי אותך להיות הדובר שלי, ולכן אני מאד מאד מבקש אותך שתפסיק להתערב בענינים של הקהלה, יש לי שני נציגים, והם ... גרו יאיר ו... גרו יאיר, ורק הם השליחים שלי במועצה, ולכן אני לא רוצה שתתערב יותר, ובפרט להבטיח להנ"ל שאנחנו נבחר בו לראשות, זה סתם דמיונות.

מספיק שהסתת קבלן נגדנו, כי גם בבניה אני לא צריך את אף אחד שיתערב לנו, כי מה שלא יעבור דרך שני חברי המועצה, שהם השליחים שלי, ולא אחרים, אני בכלל לא מענין, אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שפכר תקח את עצמך בידיך, ולא תתערב בדברים שאינם שייכים אליך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתעז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חקת-בלק, ח' תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... שיחיו נצח.

חסדי השם יתברך, שזכני להיות אצל ציון רבנו ו"ל, והרבה

התפללתי בעבורכם ובעבור ילדיכם, יעזר הקדוש־ברוך־הוא, שהתפללות תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

רציתי מאד שתעבירי ש' ... גרו יאיר, יוכל למשך ולהוציא כספים בזמן מחשבוני, כי באמת רציתי במשך הזמן לבטל את הצ'קים, אבל לא עכשו אלא לעתיד, ותהלה לאל ... גרו יאיר אצלי נאמן, הוא לא נהנה אפלו שוה פרוטה מפספי הצדקה, אלא הוא משלם עם זה את חובותי, ויש לי את כל האמון בו, ופה תקבלי ממני יפוי כח.

ראי להתחזק, ואל תפחדי מאף אחד בעולם, כי אין מי שיכול להזיז אותך מהדאר, רק אם יפתחו אפרים את הפה עליך, תעני להם חזרה, ורק תרגיעי אותם, שאנחנו לא אנשים שסוגרים כבישים וכו', כְּאִשֶׁר הַכֹּמֵר, ימח שמו וזכרו, מסית ומדיח את תושבי המקום, אנחנו כבר גרים פה שלש־עשרה שנה, ולא נגענו באיש, ומפל שכן שלא סגרנו כבישים, ואין לנו שום פונה לנגע באיש, כי אנחנו אנשי חק, ואת זה תעבירי מסר לתושבי המקום, כי יש כמר שהוא מסית ומדיח את תושבי המקום, כמו שהיה באירופה בעירות הקטנות.

הקדוש־ברוך־הוא, השומע תפלות ישראל, ישמע תפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדך ובעד הילדים שיהיו בריאים, ותהיה לך פרנסה בשפע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתעח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חקת־בלק, ט' תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי שיצאת

ל"הפצה מרפזת" למען הצלת מוסדותינו, ממש החיית אותי עם הבשורה המשמחת שקבלתי, שאתה עוזר למוסדות שלנו, כי באמת אנחנו נמצאים במצוקה גדולה מאד.

זכני הקדוש-ברוך-הוא להיות אצל ציון רבנו ז"ל, והייתה לי את הרשימה של כל אנשי שלומנו ואוהבינו וידידינו, והזכרתי אותם לטובה בציון רבנו ז"ל, וגם אותך, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שהתפללות תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

נא ונא הדבק את עצמך באין סוף ברוך הוא, תמיד רק תחשב מהקדוש-ברוך-הוא, כי מי שזוכה רק לחשב מהקדוש-ברוך-הוא, אז נצל מפל צרותיו, כי כל הצרות של אדם זה רק כשחושב שיש טבע, מקרה ומזל, אז יש קנאה ושנאה, תחרות וכבוד וכזי וכזי, אבל אם אדם מבטל את עצמו לגמרי אל הקדוש-ברוך-הוא, אז הוא תמיד שמח, כי מה יש לו להפסיד בעולם הזה, מאחר שיודע שהכל ממנו יתברך. ולכן ראה להיות דבוק בהקדוש-ברוך-הוא. ואיך זוכים להיות דבוק בהקדוש-ברוך-הוא? על-ידי שמרגילים את עצמם לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך, זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כָּלֵל, ורואים שזה הדבר הכי קשה לאדם לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. הוא יכול לדבר עם חבר רבע שעה, חצי שעה, שעה, שעתים, שלש — דברים בטלים וכזי וכזי, אבל לבוא לדבר דבור אחד להקדוש-ברוך-הוא — זה בא לו מאד קשה, וזה בא מחמת חסרון האמונה, כי המאמין האמתי, שמאמין אשר הקדוש-ברוך-הוא נמצא, ואין בלעדיו נמצא, הוא תמיד מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סב); ובאמת אם אדם היה מאמין, שהקדוש-ברוך-הוא עומד על ידו ושוקד על שפתיו, בודאי היה נזהר לדבר אליו יתברך, ומחמת שיש לו חסרון אמונה, בשביל זה הוא מתרשל מתפלה. ואיך זוכים לישרות לב, שלא יהיו לו קשיות וספקות על הקדוש-ברוך-הוא? על-ידי למוד שלחן ערוך. ועל-פני ראה ללמד בכל יום שלחן ערוך על-כל-פנים

מִחֶבֶר רַמ"א מֵהַתְּחִלַּת אֲרַח חַיִּים, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּם תִּתְחִיל יוֹרָה
דְּעָה, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּם תִּתְחִיל אָבֵן הָעֶזְרָה, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּם תִּתְחִיל
חֶשֶׁן מִשְׁפָּט, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּם ד' חֻלְקֵי שְׁלֶחַן עֲרוּךְ תִּתְחִיל עוֹד פְּעַם,
וְכִּי תִתְנַהֵג כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּחֲעוּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר חֲקַת-בְּלֶק, ט' תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲוִיָּה.

אֵין אַתָּה יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֻחָה שֶׁישׁ לִי, שְׂיִצְאָת
לְהַפְצָה מְרֻכָּזָה לְמַעַן הַצְּלַת מוֹסְדוֹתֵינוּ הַקְדוּשִׁים, אֲשֶׁר נִמְצְאִים
בְּמִצָּב מְאֹד מְאֹד קָשָׁה.

אֲנִי מִבְּקֶשׁ מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תָּמִיד, שְׂיִתְרַחֵב לְךָ בְּגִשְׂמִיּוֹת
וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְאֲנִי מִבְּרַךְ אוֹתְךָ בְּזִכּוֹת זֶה שְׂיִצְאָת לְמַעַן הַצְּלַת
מוֹסְדוֹתֵינוּ, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר אוֹתְךָ מִכָּל רַע, וְיִמְשֹׁךְ עֲלֶיךָ
בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ, וְיִהְיֶה לְךָ אִךְ טוֹב בְּחַיִּים.

נָא וְנָא הִרְגִּילִי אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר
כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה
כְּזוֹ, שְׂאֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂאֵינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ
בְּזֶה הָעוֹלָם.

נָא וְנָא רְאִי לְשִׂמְחָה וּלְשִׂמְחָה אֶת אַחֲרִים, אֲשֶׁר זֶה הַמְצָוָה הַכִּי
גְּדוֹלָה.

אין מלים בפּי להודות לך על שאת יוצאת בכל שבוע בעבור הצלת מוסדותינו.

נא לתת את הכסף לידידנו ר' ... גרו יאיר, שהוא ממנה על כסף מוסדותינו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתפ.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חקת-בלק, ט' תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

שכחתי להניח לך את התמונות, ופה אני שולח לך את זה.

לדעתי, זה זוג מתאים מאוד, הוא בחור פקח וזריז, ויעזר לך ויקנה לך דברים, אף פעם לא יחסר לך שום דבר, העקר הוא יאהב אותך מאוד, הוא למד אצלי שלש שנים, והוא למד אצלי אף להתנהג עם אשה, ויהיה לכם שניכם חיים טובים, אם הפל מתאים, ואת מסכימה — תכתבי לי מכתב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתפא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חקת-בלק, ט' תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

חסדי השם יתברך, שזכיתי להיות אצל ציון רבנו ז"ל, והרבה התבודדתי עליך, שתצליח בשליחותי, שאתה שליח שלי במועצה.

הייתי מאוד מבקש אותך, שתסדר את הפקס שלך, שאוכל

לְשַׁלַּח דְּרַכְךָ מִכְּתָבִים לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי מְאֹד נַחוּץ לִי אֵל מִי
לְשַׁלַּח מִכְּתָבִים.

נָא לְאֲשֶׁר אִם קִבַּלְתָּ מִכְּתָבִי זֶה.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת־בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שִׁיחִיו נֹצֵחַ.

לְנִכוּן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְּתָבְכֶם, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִכֶּם.

נָא וְנָא תַעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִאֲהָבוּ
אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, כִּי זֶה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּהְיֶה אֲהָבָה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.
וְחֲכַמְיֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (ירושלמי בְּרֻכּוֹת, פָּרָק ט'): אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ
בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֶם בְּלֹא
שְׂכִינָה.

וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם עִם פְּרִי בִטָּן. כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ חֲכַמְיֵנוּ
הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֻכּוֹת נ"א): אִין פְּרִי בִטָּנָה שֶׁל אִשָּׁה מִתְבָּרַךְ אֵלָּא מִפְּרִי
בִטָּנָה שֶׁל אִישׁ; יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר אֲצִלְכֶם
בְּתַכְלִית הַסֵּדֶר, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרֹת מְשֻׁמְחוֹת.

בְּוִדְאֵי ... תַחֲיָה, תִּזְכִּי לְהִיּוֹת אֲצִל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְתִשְׁפְּכִי אֶת
לִבְךָ שָׁם כַּפַּיִם, וְתִבְקְשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שְּׂאֵת צְרִיכָה, כִּי
אֲצִל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל יְכוּלִים לַפְעֹל אֶת כָּל מַה שְּׁרוּצִים, וּבְוִדְאֵי לֹא
תִשְׁפְּחִי גַם מִמֶּנִּי, כִּי אֲנִי צְרִיף לְהִרְבֶּה יְשׁוּעוֹת.

... גֵּרוֹ יֵאִיר, תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד כְּבֹר לְהִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֲצִל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֹז
הוּא הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׁלָנוּ, שְׂרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד לְהִיּוֹת שְׂמָה,
וְהִיָּה טוֹב מְאֹד, אִם תִּלְמַד בְּכֹל יוֹם אֶת הַמֵּאֲמָר בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן,

חלק א', סימן רי"א, ותאמר עליה את התפלה בלקוטי-תפלות, סימן ע"ו, ששם מדבר ממעלת ראש השנה, ואשרי מי שזוכה לבוא אצל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה בעיר אומן, ואינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, כי באמת אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): העולם הזה מטעה מאד, וצריכים לבקש מהקדוש-ברוך-הוא, שלא יטעה אותו העולם; אשרי מי שמכניס דבורים אלו בתוך לבו, ואז טוב לו כל הימים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע תפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו דרככם תמיד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתפג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חקת-בלק, י' תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... שייחיו נצח.

זכני הקדוש-ברוך-הוא להיות אצל ציון רבנו ז"ל, והרבה התפללתי בשבילכם. ולכן ראו להתחזק שניכם ביחד להיות בשמחה, ותשתדלו מאד שתהיה ביניכם אהבה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי פרק ט'): אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהם בלא שכינה, ובזכות זה שתהיה ביניכם הבנה הדדית וכבוד הדדי, תזכו שהילדים שלכם יגדלו פראוי, ותהיה ביניכם השראת השכינה.

מה אמר לכם, בכל פעם כשהילדים עוברים לפני בליל שבת לברך אותי בברכת "שבת שלום", זה מכניס בי שמחה עצומה, כי השכינה שרויה על פניהם, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתרוו רב נחת דקדושה מהם.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתפד.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת־בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וּמֵאֵד מְאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ, שְׂאֵת מְשַׁמַּחַת אֶת נְשִׁי אֲנִשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ. אֵין אֶת יְכוּלָה לְתַאֵר אֶת גְּדֹל הַזְּכוּת הַזֶּה שְׁזוֹכִים לְשִׁמַּח אֶת הַזּוּלָת, כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרֵךְ מְאֵד מְאֵד חָשׁוּב לְעֹזֵר לְהַזּוּלָת, וְאִיזוּ עֲזָרָה יְכוּלִים עוֹד לְתַת לְהַזּוּלָת כְּמוֹ שְׂמַחָה, כִּי לְצַעֲרֵנוּ הַרְבֵּה, עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֵה הָעוֹלָם צְרוּת וְיִסוּרִים וּמְרִירוֹת וְהִרְפָּתָקְאוֹת, וְאֲשֶׁרֵי הָאָדָם שְׁזוֹכָה לְחִזֵּק אֶת הַזּוּלָת, וְזִכּוּתוֹ גְּדוּלָה מְאֵד מְאֵד בְּשָׂמִים.

יְעֹזֵר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂתַמִּיד תַּתְּחַזְּקִי בְּבִטְחוֹן עֲצָמִי, וְתִרְאִי נְסִים וְנִפְלְאוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתפה.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת־בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֵד ... נְרוּ יְאִיר.

אֲנִי מְאֵד מְצֻטְעָר לְשִׁמְעַ שְׂנַתְקוּ לָךְ אֶת הַטְּלַפּוֹן וְכוּ' וְכוּ', וְהֵייתִי מֵיַעֵץ לָךְ שְׂתַלְוָה כְּסָף וְתִשְׁלַם אֶת זֶה, וְאֶף שְׂאֲנִי מִבֵּין אֶת גְּדֹל הַדְּחָקוֹת וְהַצָּעֵר שִׁישׁ לָךְ, עִם כָּל זֹאת אַתָּה צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לָךְ טְלַפּוֹן, כִּי אַתָּה אִישׁ צְבוּרִי, יְעֹזֵר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמָּךְ כָּל הַדֵּינִים, עַל־יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן.

הַעֲקָר תַּחֲזֹק אֶת עֲצָמָךְ בִּיתֵר שְׂאֵת וּבִיתֵר עֵז, וּבְזִכּוּת הַשָּׁמוּשׁ

שְׁזָכִיתָ לְשֵׁמֶשׁ אוֹתִי, יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְעַ גְּדוֹל
מֵהַשָּׁמַיִם, הָעֶקֶר שֶׁלֹּא תִהְיֶה כְּרָגַע בַּחֲלִישוֹת הַדַּעַת, רַק תִּחְשַׁב מִמְּנוּ
יִתְבָּרֵךְ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, סִימָן לַג): בְּזָכוֹת הַצְּדִיק
תִּלְמִידָיו מִתְפָּרְנְסִים; אָבֵל בְּזֶה צְרִיכִים אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי אִם אָדָם
פּוֹגֵם בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים, הוּא יוֹרֵד מִנְּכֻסָּיו, וְאִם נִכְנָסֶת לוֹ אִיזוֹ קִשְׂיָה
אוֹ אִיזָה סִפְּקוֹת וְסִפְּק סִפְּיָקָא עַל הַצְּדִיק, כְּכָר מֵאָבֵד אֶת הַכֶּסֶף שְׁלוֹ.
וְלִכֵּן רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתפו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת-בְּלֶק, י" תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיִחִיו נִצַּח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם, אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת
גְּדֹל הַצַּעַר וְהָעֲגָמַת נֶפֶשׁ שְׂיִישׁ לִי מִכָּל הַצָּרָה שֶׁנִּכְנָסְתֶם אֵל זֶה.

אִם אַתָּה חָף מִפְּשַׁע תַּעֲמֹד עַל שְׁלָף שְׂאִין לְךָ שׁוֹם קֶשֶׁר לְזֶה,
וְתִצֵּא זַכָּאִי.

וּמָה שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּקְבַּל עַל עֲצֻמָּךְ לַעֲזוֹב כְּכָר אֶת
הַחֲבָרִים הַרְעִים, וְתִלְךָ רַק עִם אֲשֶׁתְךָ, שָׂרֵק הִיא אוֹהֶבֶת אוֹתְךָ, וְהִיא
רוֹצֶה בְּטוֹבְתְךָ, חֲבַל מְאֹד שְׂאֵתֶם שׁוֹכְרִים אֶת הַבַּיִת שְׁלָכֶם, חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (ירוּשְׁלַמִי בְּרִכּוֹת, פָּרָק ט'): אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה,
וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לְשֹׁנֵיָהֶם בְּלֹא שְׂכִינָה. כָּל
הַצְּרוֹת שְׁלָכֶם בְּאוֹת, כִּי אֵין לָכֶם שְׁלוֹם-בַּיִת, כִּי אִם הִיָּה לָכֶם
שְׁלוֹם-בַּיִת אֲמַתִּי, אִזּוֹ הַשְׂכִּינָה הִיָּתָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת שְׁלָכֶם, וְהִיָּה לָכֶם
כָּל טוֹב. וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֶשׁ אֲתָכֶם, תְּשְׁלִימוּ בֵּינֵיכֶם, וְתִאֲהָבוּ
אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וְתַעֲזְרוּ אֶחָד לַשֵּׁנִי.

אָנִי מְאֹד מְאֹד מְצֻטְעָר, שְׁלֹא יֵצֵא לִי לְדַבֵּר אִתְּכֶם, כִּי כָּבֵד הָיָה מְאֹד מְאֹד, כִּי לֹא יָדַעְתִּי שֶׁהַחֲנֻכַּת הַבַּיִת תִּמְשָׁךְ עַד הַשְּׁעוֹת הַקְּטָנוֹת שֶׁל הַלַּיְלָה, וְלָכֵן אָנִי פּוֹנֶה אֲלֵיכֶם עֲכָשׁוּ — תִּשְׁלִימוּ בֵינֵיכֶם.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּכֹא מְצִיעָא נט): אוֹקִירוּ לְנִשְׁיֵיכוּ כִּי הֵיכִי דִתְתַעְטְרוּ [תִּכְבְּדוּ וְתִיקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם, כְּדִי שֶׁתְּחַעֲשְׂרוּ], כֹּל הַעֲשִׂירוֹת בָּאָה לְאָדָם בְּזִכּוֹת הָאִשָּׁה, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סט); וְלָכֵן אִתָּהּ רָאֵה לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְכֵן אִתָּהּ תִּכְבְּדִי אֶת בַּעֲלֶךָ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, וְתַחֲיוּ בְיַחַד בְּאַהֲבָה גְדוּלָה מְאֹד.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ו'): אִשָּׁה — בַּעֲלָהּ מְשֻׁמָּחָה; וְלָכֵן רָאֵה לְשֻׁמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תָּנָא דְבֵי אֱלִיהוּ רַבָּא, פְּרָק י', סִימָן ה'): אִיזוּהִי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בַּעֲלָהּ; תַּעֲשִׂי אֶת רְצוֹן בַּעֲלֶךָ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְשִׁנְיֶיכֶם, שִׁיְהִיָּה לְכֶם רַק טוֹב בְּחַיִּים.

הַמְּאַחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתפז

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת-בְּלָק, י" תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים.

פְּלֵא שְׂאֵת כּוֹתֵבַת שֶׁהַעֲלַמְתִּי עֵינַי מִמֶּךָ, הָרִי אָנִי תָמִיד מִתְפַּלֵּל עַל הַצְּלַחְתְּךָ, וְאָנִי מְאֹד מְקוּוֶה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְקָרוֹב מְאֹד תּוּכְלִי לְהִתְחַתֵּן עִם בַּעַל יִרָא שְׁמַיִם. וְלָכֵן רַק תִּרְאִי לְהִתְחַזֵּק, וְלִהְיוֹת בְּכָל יוֹם יוֹם תְּהִלִּים, כִּי הַסֵּפֶר תְּהִלִּים נִחְלַק לְשִׁבְעָה חֻלְקִים כִּימֵי הַשָּׁבוּעַ, וְאֲשֶׁרֵי אָדָם שְׁזוּכָה לְסִימָן בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים,

שְׂמַמְשִׁיף עַל הָאָדָם יְשׁוּעוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאוֹמֵר תְּהִלִּים, וּמְמַשִּׁיף עַל
עֲצָמוֹ נְסִים נְגִלִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר חֲקַת-בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מָאד ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַעוֹלָם, כִּי עַקֵּר מַעֲלַת בַּר
יִשְׂרָאֵל — שְׂזוּכָה לְהִתְחַזֵּק, וְאֵינוֹ נִשְׁכָּר מִשׁוּם דָּבָר, אֲשֶׁרֵי הָאָדָם
שְׂאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, כִּי בְּאַמַּת רַבָּנוּ ז"ל גְּלָה לָנוּ (שִׁיחוֹת-הַר"ן,
סִימָן נא), שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה מְטַעֵה אוֹתָנוּ, וְהַעֲקָר שְׁלֵא נְטַעֵה אֶת עֲצָמָנוּ.

אוֹדוֹת שְׂאֵלְתְךָ בְּעִנְיָן מֵה שְׁכָתוֹב בְּסִפְר־הַמְדוּת (אוֹת בָּנִים, סִימָן
כד): הַבָּנִים מְתִים, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי רְאִית קָרִי; בּוֹדְאֵי זֶה פְּשׁוּטוֹ
כְּמִשְׁמָעוֹ, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׂיִמְחַל לוֹ עוֹנוֹנוֹתָיו. וּבְשָׁבִיל זֶה אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם אֶת הָעֲשָׂרָה
מְזֻמְרֵי תְהִלִּים, אֲשֶׁר רַבָּנוּ ז"ל גְּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר זֶה תְקוּן גְּמוּר לְפָנֶם
מְקַרָּה לִיָּלָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִנְצָל מִהָעֵנֶשׁ הַמֵּר הַזֶּה, וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי
שְׂזוּכָה לְהַגִּיד בְּכָל יוֹם אֶת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים, וְזֶה מְצִיל אוֹתוֹ
וְאֵת יְלָדָיו.

אוֹדוֹת שְׂדוּכִים, אַתָּה מָאד מָאד צְרִיף לְשָׁמֵר, כִּי (שְׂמוּאֵל א' ט'):
"הָאָדָם יִרְאֶה לְעֵינָיִם וְהוֹנִי"ה יִרְאֶה לְלִבָּב."

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שְׂתַפְּצִלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתפט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חקת-בלק, י' תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... שיחיו נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

"מזל טוב" ליום הנשואין שלכם לארץ ימים ושנים.

תעשו חשבון על גדל החסד חנם שעשה עמכם הקדוש-ברוך-הוא, בעשרים ואחת השנים האלו שזכיתם להתחתן, הקדוש-ברוך-הוא נתן לכם ילדים, בניהם פשתילי זיתים סביב לשלחנכם, ומה גם שזכיתם כבר לחתן שלשה ילדים ואתם רואים נכדים, איזה אשר זה, בשעה שאחרים חיים בדמיונות, והילדים שלהם מדרדרים, ואתם זוכים לילדים טובים וממשמעים, אתם צריכים מאד מאד לשמח, ולתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא. בודאי פה ושם יש עגמת נפש, זה צריכים לקבל לכפרת עוונות, כי לצערנו הרב, רואים איך שמעלילים על בני-אדם עלילות שוא ושקר וסובלים סבל נורא מאד, ולכן תתנו תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, אשר רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), אשר התודה והודאה זה שעשוע עולם הבא; ולכן תרגילו את עצמכם לתת תודה והודאה לפניו יתברך. ובזכות שהחזקתם את המקוה כל-כף הרבה שנים, הקדוש-ברוך-הוא נתן לכם ילדים חמודים, ילדים צדיקים.

בנכם ... גרו יאיר, מצליח מאד בלמודים, ואני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שסוף כל סוף נשדך אותו, ואני חושב מאד על הכוון של זה שנתת לו פעם תקיעת כף, זה יהיה שדוף טוב ל... גרו יאיר, תחשבו על זה, ודי לחכימא, כי יש לו בת מאד יראת השם.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת-בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, רְאִי לְנִסְעֵ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְשׁוֹם
דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְמַנַּע אוֹתְךָ.

אֵל תִּדְאָגִי, וְתִדְעִי אֲשֶׁר כָּל תְּפִלָּה שְׁמִבְקָשִׁים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, מִתְקַבֵּלֶת לְרַחֲמִים וּלְרַצּוֹן לְפָנֵי אֲדוֹן כָּל, רַק תַּחֲזִיקִי מֵעַמֵּד,
כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתְךָ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.
אֲנִי מְאֹד מְקוּוֶה לְפָנֶיךָ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב, רַק
כְּשֶׁתַּחֲיִי אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל תִּשְׁתַּדְּלִי לֹא לְדַבֵּר עִם אָף אֶחָד, רַק
לְדַבֵּר עִם בּוֹרֵא עוֹלָם, וּבִזְכוּת רַבְּנוּ ז"ל תִּרְאִי יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת-בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

זְכֵנִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְהַזְכֵּרְתִי אֶת
כָּל מִשְׁפַּחְתְּךָ לְטוֹבָה, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַתְּפִלוֹת תִּתְקַבְּלֶנָּה
לְרַחֲמִים וּלְרַצּוֹן לְפָנֵי אֲדוֹן כָּל, וְתִתְבָּרַךְ מִפִּי אֵל עֲלִיּוֹן.

רְצִיתִי מְאֹד, שֶׁתּוֹרִיד אֶת כָּל הַמּוֹדְעוֹת מְלוּחַ הַמּוֹדְעוֹת, שֶׁזֶּה
יְהִי רַק בְּעֵבֹר מִכְתָּבִים פְּלִלִיִּים שְׁאֵנִי כּוֹתֵב לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ.

גַּא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְּנִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ

וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר
עַל הַצֵּד הַכִּי טוֹב.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר, שֶׁעוֹד פְּעַם יֵשׁ סְכֻסוּף בֵּין ... גֵּרוֹ יֵאִיר
לְאִשְׁתּוֹ, יַעֲזוֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּפְקַח כְּבָר אֶת הָעֵינַיִם, וְיִזְכֹּר אֶת
הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה אִתּוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְשִׁיפְסִיק לְהַתְעַלֵּל
בְּאִשְׁתּוֹ, חָבֵל מְאֹד, עֲזוּרְתִּי לוֹ כָּל-כּוֹף לְהַתְחַתֵּן, וּלְבַסּוּף מֶה הוּא
עוֹשֶׂה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שֶׁאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתצב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת-בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׂמְחָה אֶת הָאָבָא שְׁלֶךָ, שֶׁיִּצְיִית מֶה
שֶׁבִקְשָׁתִי מִמֶּנּוּ, כִּי אֵין דְּרֶךְ אַחֲרַת, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁסּוּף כָּל סוּף גַּם הָאָמָא תַּחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה, וְאַתָּה תִּרְאֶה
לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים לְדוֹן אֶת שְׁנֵיהֶם לְכַף זְכוּת, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבָּשֵׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

אַתָּה אַל תִּתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר, קִדְּם תִּתֵּן שְׁאִשְׁתְּךָ תוֹלִיד
בְּקִלוֹת, וְאַחֲרֵי-כֵן נִדְּבַר, לְפָנַי הַלְּדָה חָבֵל לְךָ לְחֻשָּׁב וּלְדָבָר מִשׁוּם
דְּבָר, אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצֵּד
הַכִּי טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתצג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר חקת-בלק, י"א תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רציתי מאוד שתכתבי לי תכף-ומיד מה דעתך על ... תחיה. אני צריך לדעת את זה מה שיותר מהר, ואם את יכולה עוד לכתב לי היום — אהיה לך אסיר תודה.

זכיתי להיות אצל ציון רבנו ו"ל, והזפרתי אתכם לטובה, ואני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שיהיה לך הרבה נחת מהילדים, ואני אשתדל מאד שהבן שלך יעלה פתה, צריכים רק סבלנות, ובעזרתו יתברך, תזפו להיות סבלנים בחיים, כי מי שסבלן — מנצח.

הגברת ... תחיה, מאד מאד רוצה לחזור לבית-ספר, מה דעתך? אני מניח את זה בשבילך להחליט.

הבחור שמדברים ל... תחיה, זה מאד מאד מתאים, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שיגמר בכי טוב.

אודות חכמתך שנפלה בפת, עד שבאה לידי שמד, רחמנא לישזבן, עליך לדעת, שרבנו ו"ל אמר (לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן רטו), שהצדיק עומד בין שמד לרצון, הינו אפלו שאדם נפל בשמד, רחמנא לישזבן, הצדיק יכול לצאת ולהוציא אותו משמד, ולהגיע לרעוא דרעוין, רצון העליון, עין שם.

ולכן עצתי, שלא תנתקי קשרים עמה, אלא אם היא מדברת מהקדוש-ברוך-הוא, תמשיכי לדבר גם את מהקדוש-ברוך-הוא, ואל תפגסי בשום ופוחים, ולבסוף יתבטל השקר שלה, כי עכשו הם מדברים, להבדיל אלפי הבדלות, מאותו איש, רחמנא לישזבן,

אָבֵל אִם אֲנַחְנוּ נִדְבֵר רַק מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִמִּילָא יִתְבַטֵּל הַשְּׁקָר הַגָּדוֹל.

רְאֵי לְהַתְחַזֵּק, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, כִּי גָדוֹל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת חַוָּקִים, שְׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלְאָ כְּזֶה, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים אִם לֹא הֵינּוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי אֱמֶת כְּזֶה.

שְׁלַחְתִּי עִם בְּעֵלְךָ מִכְּתָב מְאֹד דְּחוּף אֶל ... תַּחֲתֶיהָ, תִּשְׁתַּדְּלִי שְׂמִסֵּר לָהֶם לְפָנַי שַׁבַּת.

הַכֶּפֶל הַדְּבָר, תִּכְתְּבִי לִי תִכְף-וּמְיָד מַה דְּעַתָּךְ אוֹדוֹת ... תַּחֲתֶיהָ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כט תתצד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֹדֵר חֲקַת-בָּלֵק, י"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שְׂיַחֲיוּ נִצַּח.

זְכַנִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְלִקְחֵתִי אֶת הַמִּכְתָּב שְׁמִסְרָתָם לִי בְּעִבּוּר הַבְּעִיּוֹת שֶׁל בְּנֵכֶם, גֵּרוּ זְאִיר, וְקִרְאֵתִי אֶת זֶה לְפָנַי רַבְּנוּ ז"ל, וּבִקְשֵׁתִי הַרְבֵּה בְּשִׁבְלִי, שְׁתַּהֲיֶה לוֹ רַפּוּאֵת הַנִּפְשׁ וּרְפּוּאֵת הַגּוּף וְאֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבִים, וְאַחֲר־כֵּן הַכְּנִסְתִּי אֶת הַמִּכְתָּב בְּתוֹךְ הַקֶּפְסָא שְׁמַנְחוֹת שֵׁם כָּל הַפִּתְקָאוֹת לְהַמְתַּקֵּת הַדִּינִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֵר, שְׁבִזְכוֹת רַבְּנוּ ז"ל יִמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל הַדִּינִים.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁבִנְכֶם ... גֵּרוּ זְאִיר, מִשְׁתַּפֵּר מִיּוֹם אֶל יוֹם, בְּרִדְאֵי יַקּוּחַ עוֹד זְמַן, אָבֵל רוּאִים כְּבָר אֶצְלוֹ שְׁנוּיִים לְטוֹבָה.

מַה שְׂאֵתֶם צְרִיכִים בְּתוֹר הוֹרִים — לְהַמְשִׁיךְ בְּתַפְלָה וּלְבַקֵּשׁ עַל הַיְלָדִים, כִּי אֵין עוֹד דְּבָר יוֹתֵר גָּדוֹל וְחָשׁוּב בְּשָׁמַיִם כְּמוֹ תַּפְלָה שְׁמַתְפַּלְלִים עַל הַיְלָדִים, כִּי הַתַּפְלָה עַל הַיְלָדִים מְאֹד מִתְקַבֵּלֶת

בְּשָׁמַיִם, וּבִפְרֹט כְּשִׁשׁוּפְכֶת דְּמַעוֹת בְּעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת — מְקַבְּלֵת תּפִּלְתָּהּ בְּשָׁמַיִם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשּׁוֹמֵעַ תּפִּלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תּפִּלְתִּי שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתּפִּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׂיִהְיֶה לָכֶם כָּל טוֹב בְּחַיִּים.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּט תּתּצֵה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר חֲקַת-בְּלֶק, י"א תּמוּז ה'תּש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיַחֲיוּ נְצַח.

לְנִכוּן קַבְּלֵתִי אֶת מְכַתְּבְּכֶם.

רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכֵל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַעוֹלָם, כִּי הֵייתִי אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְהִרְבֵּה בְּקִשְׁתִּי בְּעַבְדוֹכֶם, וְאֵנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִתְרַחֵב לָכֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, וְאַתֶּם לֹא צְרִיכִים לְדַאֵג, תִּכְנְסוּ בַּחֹב הַזֶּה, וְתַעֲשׂוּ אֶת הַחֲשָׁמַל, כְּדִי שְׁלֹא יִקְפֹּץ לָכֶם יוֹתֵר, וְאַף שֶׁנִּרְאָה לָכֶם עֲכָשׁוּ כְּאִלוּ עַל מְנַת שְׂיַעֲלֶה לְרַקִּיעַ אֵיךְ שְׂתוּכְלוּ לְשַׁלֵּם אֶת זֶה, עִם כָּל זֹאת אֵל תּפָּחְדוּ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר: הָעוֹלָם הַזֶּה גָּשׁוּר צַר מְאֹד, וְהַפְּלֵל וְהַעֲקֹר לֹא לְהִתְפַּחֵד כָּלֵל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מֵח); וְלִכֵּן אֵל תּפָּחְדוּ.

הַעֲקֹר לְהִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ תְּבָרַךְ, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִחַיָּה וּמְהוּיָה וּמְקַיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִיָּנִי פְּעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאֲדָם זוֹכָה וּמְדַבֵּר אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָרִי הוּא מְצַלִּיחַ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כט תתצו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר חקת-בלק, י"א תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי להתחזק להיות בשמחה, כי השמחה היא היסוד בקיום האדם, ואשרי האדם ששמח תמיד, כי אין עוד דבר יותר גדול משמחה. והנה את נמצאת עכשו במצב מאד שבור, שאף לא יודעת מה לעשות מרב שברון לב, ולכן עצתי, שתשמחי נשים אחרות, תדברי אתן התחזקות, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קו): כשאדם נופל בקטנות המחין, עצה לבוא לגדלות המחין — להשפיל את אחרים.

ולכן אם את רוצה להיות הכי מאשרת בחיים, ראי לדבר עם כלם רק דבורי אמונה והשגחה פרטית, לשמח ולעודד אותם, שאין עוד מצוה יותר גדולה מזו — מלשמח בת ישראל, כי לצערנו הרב, עובר על בני-אדם צרות ויסורים ומכאובים כאלו שקשה לסבל, ולכן תעשי כל מה שבדיןך רק לשמח את אחרים, ועל-ידי-זה גם לך תהיה שמחה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפד): כשיש אור ישר יש אור חזר; הינו כשאדם מדבר עם השני, על-ידי-זה הדבורים קופצים חזרה אליו, ועל-ידי-זה יש גם לו התחזקות. ולכן ראי להתחזק ולחזק אחרים, ובזכות זה תהיי תמיד שמחה ועליזה.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), שגם חכמי הרופאים אומרים, שכל המחלות והחלאים רעים שבאים לאדם, זה רק מחמת העצבות שתוקפת את האדם, ובפרט מחלת העצבים, זה בא רק מהדבאון, כי מי ששמח תמיד, על-ידי-זה יש לו עצבים חזקים, ויש לו סבלנות לסבל את כלם. וזו המדרגה הכי עליונה

אָשֶׁר   כּט תּתּצוּ — כּט תּתּצוּ   בּנּחל   עא

שָׂאָדָם צְרִיף לְזִכּוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם — לְהִיּוֹת סִבְלָן עַל כָּל מֵה שְׂבֵא
עָלָיו, וְלֹא לְהַשְׁבֵּר מְשׁוּם דָּבָר בְּעוֹלָם.

הִיּוֹתִי אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְהִרְבֵּה הִתְפַּלְלָתִי עָלֶיךָ וְעַל בְּעָלֶךָ
וְעַל הַיְלָדִים, שֶׁתּזְכּוּ לְרַב נַחַת דְּקִדְשָׁהּ מֵהֶם.

הַמֵּאחַל לְךָ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כּט תּתּצוּ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסִדֵּר חֲקַת-בְּלֶק, י"א תּמוּז ה'תּש"ס.

הַכָּתָב וְהַמְּכָתָב הַזֶּה בִּיּוֹדֵי מוֹסֵר כָּתָב זֶה, הַבְּחֹר הַחֲתָן ... גֵּרוּ
יֵאִיר, הִיא לְאוֹת וְלְרֵאָה, שְׂאֲנֵי מִפִּירוֹ, וְלָמַד אֶצְלִי שְׁלֹשׁ שָׁנִים,
וְעִבְדָּהּ הַתְּאָרֶס וְעוֹמֵד לְהַתְּחַתֵּן אַחֵר תּשְׁעָה בָּאָב, וְלָרֵשׁ אֵין כָּל,
וְהוּא בָּא מִמִּשְׁפַּחָה עֲנִיָּה. וְלִכֵּן אֲנִי פּוֹנֵה אֲלֵיכֶם אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
רַחֲמָנִים בְּנֵי רַחֲמָנִים, תִּקְבְּלוּ אוֹתוֹ בְּסִבּוֹר פְּנִים יְפוֹת, וְתִהְיוּ לוֹ
לְאַחִיעֶזֶר וְלְאַחִיסִמְךָ, וְתַעֲזְרוּ לוֹ לְהַתְּחַתֵּן, וּבְזִכּוֹת הַמִּצְוָה הַזֶּה יַעֲזֹר
לְכֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְלֵא מִשְׁאֲלוֹת לְבַבְכֶם לְטוֹבָה, וְתִתְבָּרְכוּ
מִפִּי אֵל עָלְיוֹן.

הַכּוֹתָב וְחוֹתֵם לְמַעַן הַמִּצְוָה...

כּט תּתּצוּ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסִדֵּר חֲקַת-בְּלֶק, י"א תּמוּז ה'תּש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֵת גְּדֵל הַשְּׂמֻחָה שְׂיֵשׁ לִי, שְׂיִצְאָתָּ
לְהַפְּצָה לְמַעַן לְשַׁלֵּם אֵת חוֹבוֹתֵי וְאֵת הַחוֹבוֹת שְׂאֲנַחְנוּ חִיבִים עַל
בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, אֲנִי בְּאֵמֶת אֲסִיר תּוֹדָה לְךָ עַל זֶה בְּכָל לְבִי, כִּי לְצַעְרֵי
הָרַב, נִשְׁקַעְתִּי בְּחוֹבוֹת, וְכָל הָעַל הַכִּסְפִּי שֶׁל הַחֲשָׁמֵל וְהַמִּים וְהַגִּזּוּ

לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ, הִנַּח עָלַי, וְאֲנִי לְוִיתִי כְּסָפִים לְשָׁלֵם אֶת זֶה, וְאִתָּה יֵצְאֶת לְמַעַן בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, לְכֵן אֲנִי מוֹדֶה לָךְ מִקְרָב לְבֵי.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק וְלִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַצְּלָחָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵי-נִיּוֹת. וְרַבְּנֵנוּ וְ"ל אָמַר (סְפָר-הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׂמְחָה, חֶלֶק ב', סִימָן א'): מִי שֶׁשִּׂמַּח תָּמִיד, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְצַלִּיחַ; וְלִכֵּן הָעֶקֶר שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְעַבֵּד הוּא עַל נִקְיַת הַשִּׂמְחָה, וְאִף שְׂוֵה בָּא מְאֹד קָשָׁה לְאָדָם, כִּי טַבַּע הָאָדָם שֶׁנִּמְשָׁךְ מְאֹד אַחַר הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוּת, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפ"ט); וְלִכֵּן אָמַר רַבְּנֵנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כ"ד), שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה, אֲלֵא עַל-יְדֵי מְסִיוּת נַפְשׁ, שֶׁצָּרִיךְ לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי זֶה בָּא לְאָדָם מְאֹד מְאֹד קָשָׁה. וְאָמַר מוֹהַר"ן תְּהִיָּה וְ"ל לְאַחַד מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ: אִם תְּהִיָּה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, לֹא תִהְיֶה רוּאָה פְּנֵי גִיהֶנוֹם, וְלִכֵּן רְאֵה מְאֹד מְאֹד לְשִׂמַּח שְׁעוֹרֶת לִי, וּבְזֶה שְׂאִתָּה עוֹזֵר לִי, אִתָּה עוֹזֵר לְרַבְּנֵנוּ וְ"ל, כִּי הָרִי בֵּית-הַמִּדְרָשׁ לּוֹמְדִים בְּזֶה בְּיוֹם וּבְלַיְלָה, וְכֵן הַמְקוֹה מְשַׁתְּמָשִׁים בּוֹ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּיוֹם וּבְלַיְלָה, וְלִכֵּן אֲשַׁרְיָךְ וְאֲשַׁרֵּי חֶלְקֶךָ, שְׁעוֹרֶת לִי.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּלֵּל בְּעֶדְךָ.

דָּרָךְ אֲגַב תְּדַע, שֶׁהִזְכַּרְתִּי אֶת שְׂמֶךְךָ עַל צִיּוֹן רַבְּנֵנוּ וְ"ל, כִּי קָרָאתִי אֶת כָּל הַשְּׂמוֹת שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ עַל צִיּוֹן רַבְּנֵנוּ וְ"ל, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִקְבַּל אֶת תְּפִלָּתֵנוּ לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן.

הַמְּאַחַל לָךְ שְׁבַת שְׁלוֹם...

כט תתצט

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׂשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדֵּר חֲקַת-בְּלֶק, י"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אֵין אִתָּךְ יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשִּׂמְחָה שְׂשֵׁי לִי, שְׂיֵצְאֶת

לְהַפְצֶה מְרֻכָּזָת בְּעִבּוּר בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וּבָזָה עֲזָרָתָ לִי לְהַקְלֵ אֶת
הַחֻבוֹת עַל בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַרוֹבְצוֹת עָלַי, וּבְזָכוֹת זֶה יַעֲזֹר לְךָ
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֵת אֵף פָּעַם לֹא תְבוֹאֵי לִידי חֻבוֹת.

הַעֲקָר רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וּבָזָה הָעוֹלָם
צְרִיכִים הַרְבֵּה הִתְחַזְּקוֹת, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צְרוֹת וַיְסוּרִים
וּמִשְׁבְּרִים וּגְלִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַחֲזִיק מְעַמֵּד. וְעַקֵּר הֵהִתְחַזְּקוֹת
מְקַבְּלִים מְרַבְּנוּ ו'ל.

אֵין אֶת יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל מַעְלַת הָאִשָּׁה הַמְתַּפְּלֶלֶת
אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי תַפְּלַת הַנְּשִׁים מְאֹד מְתַקַּבְּלַת לְרַחֲמִים
וּלְרַצוֹן לְפָנֵי אֲדוֹן כָּל, וְלִכֵּן תַּמְשִׁיכִי לְהִתְפַּלֵּל בְּכֹל יוֹם אֶל
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְפָרֵט בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, אֲזִי הוּא עֵת רַצוֹן
גְּדוֹל בְּשָׂמִים לְאִשָּׁה, וְאֲשֶׁרֵי הָאִשָּׁה שְׁמַנְצֶלֶת אֶת הַדְּקוֹת הַקְדוֹשׁוֹת
הָאֵלוּ שֶׁל הַדְּלָקַת נְרוֹת, וּמְתַפְּלֶלֶת עַל כָּל מָה שֶׁהִיא צְרִיכָה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

כּוּט תַּתֵּק.

בְּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת קִדְשׁ לְסִדְרַת חֲקַת-בְּלֶק, י"א תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל נְשֵׁי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַזּוֹכוֹת לְנִסְעֵ אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ
ו'ל, הַזֵּנוּ"ה עֲלֵיהֶן יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

מָה אָמַר לָכֵן! אֵין מְלִים בְּפִי לְהַסְבִּיר לָכֵן אֶת גְּדֹל הַזְּכוֹת שֵׁשׁ
לָכֵן, בְּזֶה שְׂאֵתָן נוֹסְעוֹת עֲכָשׁוּ אֶל מְקוֹם צִיּוֹן קִדְשׁ הַקְּדָשִׁים, ד'
אֲמוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר אֵין דְּבָר בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְפַעַל שָׁם
— אִם מְתַעַקְשִׁים שָׁם בְּתַפְּלָה, וּבְיֹדָאֵי כְּשֶׁבְּאִים לְשָׁם, הַסַּמ"ךְ-מ"ם
מְכַנְּסִים חֲלָשָׁה וְכו', חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְכו', עֵיפּוֹת וְכו', רַעְבוֹן וְכו',
בְּלִבּוֹל וְכו', הַעֲקָר שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְאָדָם זְמַן פְּנוּי לְשַׁפֵּךְ שִׁיחַ וּתְפַלֵּה
אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּזָכוֹת רַבְּנוּ ו'ל, שֶׁתְּקַבֵּל הַתַּפְּלָה לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לְפָנֵי
אֲדוֹן כָּל.

וְלִכֵּן רָאוּ מֵה לַפְּנִיכֵן, הַגְּעֵתָן אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, אֵל תִּבְטְלָנָה
 אֶת הַזְּמַן בְּפִטְפוּטֵי דְבָרִים בְּטָלִים, בְּשִׂיחוֹת שֶׁל מֵה בְּכָךְ וְכוּ', אֲלֹא
 תִּשְׁבוּ שָׁם, וְתִשְׁפָּכְנָה אֶת לִבְכֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁפָּכְנָה דְמָעוֹת
 כַּמַּיִם, כִּי אִם הֵייתֶן זֹכוֹת לְדַעַת אֶת מַעֲלַת הַתְּפִלָּה בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל,
 לֹא הֵייתֶן מִפְּסִיקוֹת מְלֵהתְפִלָּל.

וְכֵן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן, יַעַן שֶׁזָּכָה אֶתְכֶן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 עֲכָשׁוּ לְנִסְעֵ אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, רְאִינָה לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם
 חֻלְקָכֶן, וְתִצְאָנָה בְּכִי טוֹב וְתִחְזַרְנָה לְשָׁלוֹם, וְתִפְעַלְנָה אֶצֶל רַבְּנוּ ו"ל
 כָּל מֵה שֶׁאַתֶּן צְרִיכוֹת.

וּבְיָדָאֵי לֹא תִשְׁפָּחְנָה גַם מִמֶּנִּי, שְׂאֲנִי צְרִיךְ יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת,
 בְּכָל־לַיּוֹת לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת אֶת הַבֵּית-הַכְּנֶסֶת
 הַגְּדוֹל וְאֶת הַמוֹסְדוֹת שֶׁלָּנוּ, וּבִפְרָטֵי פְרָטִיּוֹת לְצֵאת מִצְרוּתֵי וְחֻבוֹתֵי
 הַמְּרַבִּים.

גַּם שָׁמַעְתִּי שֶׁאַתֶּן נוֹסְעוֹת אֶל צִיּוֹן קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים הַבְּעַל-שֵׁם-
 טוֹב זי"ע, אֲשֶׁר אֵין עֶרְךָ אֵלָיו, שֶׁרַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק
 ב', סִימָן קט), שֶׁבַד' אֲמוֹת שֶׁל הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ — שֵׁם הוּא
 קְדוֹשׁ בְּקִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ, וְאָמַר רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב
 הַקְּדוֹשׁ הֵיזָה רַבִּי לְאֶלְף אֲלָפֵי אֲלָפִים רַבּוֹת עוֹלָמוֹת, וְאֵין לָנוּ מִשְׁגַּ
 מַגְדֵּלְתוֹ, וְהוּא הֵיזָה כְּאֶחָד הַנְּבִיאִים, דְּבוּק בְּחֵי בְחֵיִים בְּאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, וְכָל יָמָיו לֹא נִתַּק אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

וְכֵן שָׁמַעְתִּי שֶׁתְּהִיּוּ גַם אֶצֶל צִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבִּי לׁוֹי יִצְחָק
 מִבְּרִדֵּיטְשׁוֹב זי"ע, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל הִתְפָּאָר עִמּוֹ מְאֹד מְאֹד, וְקָרָא
 אוֹתוֹ פֶּאֶר יִשְׂרָאֵל, וְהוּא הִתְפָּלִין שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל, כִּי תָמִיד שִׁבַּח אֶת
 עִם יִשְׂרָאֵל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִמַּד זְכוֹת עֲלֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכָה לְבָנוֹת
 לְמַעֲלָה בְּשָׂמִים הֵיכַל הַזְּכוֹת מִיְחָד, עַד כְּדֵי כֹךְ שֶׁאָמְרוּ הַצַּדִּיקִים,
 שֶׁשְׂשָׂרָק מִזְכִּירִים אֶת הַשֵּׁם "בְּרִדֵּיטְשׁוֹב" — כְּבָר מְסַגֵּל לִישׁוּעוֹת.
 וְלִכֵּן כִּשְׁתֵּהִיּוּ שָׁם, תִּבְקָשׁוּ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, בְּזְכוֹת הַצַּדִּיק
 הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, שֶׁתָּמִיד לְמַד זְכוֹת עַל עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁגַם אַתֶּן תְּרַגְּלָנָה
 אֶת עֲצָמְכֶן לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוֹת, כִּי לְדַעַתִּי, בְּדוֹר הַזֶּה זֹ

הַמְדַרְגָּה הַכִּי עֲלִינוּנָה לְזָכוֹת לְזֶה, לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, כִּי
עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבֵר צְרוּת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים.

וְכֵן שָׁמַעְתִּי, שֶׁתּוֹכִינָה לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיּוֹן מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל, אֲשֶׁר שָׁם
יֵשׁ הַתְּעוֹרְרוֹת מְאֹד מְאֹד גְּדוֹלָה, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנּוּ ו"ל,
שֶׁבְּלַעַדְיוֹ לֹא הָיָה נִשְׁאָר אֶפְלוֹ עָלֶיהָ אֶחָד מֵרַבְּנּוּ ו"ל, וְהוּא אֲשֶׁר
גְּלָה וּפְרָסָם אֶת רַבְּנּוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וְלִכְּן לֹא בְּחָנָם שֶׁהִסְמִיךְ-מ"ם
לְקַח אֶת עַצְמוֹ עָלָיו יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי הוּא גְּלָה לָנוּ אֶת
גְּדֻלְתּוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל, וְלוֹלֵא הוּא לֹא הָיָה הָעוֹלָם יוֹדְעִים כָּלֵל מֵרַבְּנּוּ
ו"ל. וְלִכְּן בְּצִיּוֹן שָׁלוֹ יֵשׁ הַתְּעוֹרְרוֹת מְאֹד גְּדוֹלָה, וּבְנוֹדָי תּוֹזְפָרְנָה
אוֹתִי גַם שָׁם לְטוֹבָה.

וְכֵן שָׁמַעְתִּי שֶׁאַתָּן תּוֹכִינָה לְהִיּוֹת אֶצֶל הַצַּדִּיק רַבִּי יִשְׂרָאֵל דִּב
מוֹוֶלְעֵדְנִיק זִי"ע, שֶׁהוּא הָיָה תַלְמִיד שֶׁל הַצַּדִּיק רַבִּי מְרֹדְכִי
מְטִישְׁעֵרְנוֹבֵל זִי"ע, וְהוּא הִבְטִיחַ, שְׁמִי שָׂרַק יַגַּע בְּיַדִּית שֶׁל קָבְרוּ —
הוּא יַעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה, וְהַדְרִיךְ שֶׁלוֹ הָיְתָה דְרִיכָה שֶׁל שְׂמֻחָה, כִּי הוּא
שָׂנֵא מְאֹד אֶת הָעַצְבוּת. וְזָכַנִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת שָׁם כְּמָה
וְכְמָה פְּעָמִים, וְהַמְקוֹם הוּא מְקוֹם נוֹרָא מְאֹד, כִּי קָבְרוּ הוּא בְּבֵית
דִּירְתּוֹ שָׁם הָיָה גֵר, וְלִכְּן כְּשֶׁנִּכְנְסִים שָׁם, נִדְמָה כְּאִלוֹ נִכְנְסִים עַכְשָׁו
בְּדִירְתּוֹ, וַיְכוּלִים לַפְעַל שָׁם יִשׁוּעוֹת, וְלִכְּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן, שְׁגַם
שָׁם תּוֹזְפִירוּנִי לְטוֹבָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ עֲבוּר כְּלִכְן, שֶׁתּוֹכּוּ לְנִסְעַ לְשָׁלוֹם וּלְחִזּוֹר עִם הַרְבֵּה
יִשׁוּעוֹת.

נָא וְנָא לֹא לְשַׁכַּח לְהַתְּפַלֵּל בְּעֲבוּרֵי וּבְעֲבוּרֵי בְּנֵי בֵּיתִי, וְאַהֲיָה
לְכֵן אֶסִּיר תּוֹדָה.

הַמְּאַחַל לְכֵן נִסִּיעָה טוֹבָה וְצִאֲתְכֶן וּבוֹאֲכֵן לְשָׁלוֹם...

כט תתקא.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר חקת־בלק, י"ב תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

שמעתי שבעלך ... גרו יאיר, לא בקו הבריאות, אני מאד מקנה להקדוש־ברוך־הוא, שהכל יעבר.

אם עדין לא היית אף פעם אצל ציון רבנו ז"ל, לדעתי אל תבטלי את הנסיעה, אדרבה תפעלי אצל הקדוש־ברוך־הוא שם הרבה דברים לכל המשפחה בזכות רבנו ז"ל, אשר אין צורך להיות על־כל־פנים פעם אחת בחיים אצל ציון רבנו ז"ל.

הקדוש־ברוך־הוא ישלח רפואה שלמה לבעלך ... גרו יאיר, ואת תפעלי ישועות גדולות אצל ציון רבנו ז"ל.

המאחל לך שבוע טוב...

כט תתקב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר חקת־בלק, י"ב תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי ה'קדוש לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין הפסך לפדיונות, עכשו אני רוצה לשלם את כל החובות שלי, כי אני לא רוצה להיות חייב לאף אחד פרוטה אחת, והקדוש־ברוך־הוא יוציא אותי מהפח שנפלתי בו.

הקדוש־ברוך־הוא יעזר לך, שתסע לשלום ותחזר לשלום, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ואני נותן לך תודה מקרב לבי על כל מה שעשית בשביל הדירה שלי.

המאחל לך שבוע טוב...

כט תתקג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר חקת-בלק, י"ב תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתצליחי עם הקיטנה, העקר שיהיה לך בטחון עצמי, ועל-ידי-זה תעברי על הכל.

נא ונא ראי לשמח ולשמח את נשי אנשי שלומנו, אשר אין עוד מצנה יותר גדולה מזו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר חקת-בלק, י"ב תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי הניקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! הבן שלך ... גרו יאיר, הוא עקשן גדול מאד, והוא ילדותי וכו', ומה גם שיש בו קורטוב רשעות וכו', וזה מה שמביא סכסוך ביניהם, ואני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר על הצד הכי טוב.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֹשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם תָּמִיד שֶׁתְּצַלִּיחוּ.

מָה אֵמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיווֹת קָשִׁים וּמְרִים,
וְעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צְרוֹת וְיִסוּרִים וּמְכַאֲבִים וְדִינִים, וְאֲשֶׁרִי
מִי שֶׁמְחַזֵּק מֵעַמֵּד בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שְׁבוּעַ טוֹב...

כט תתקה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֹדֵר חֲקֵת-בְּלֶקֶת, י"ב תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי תְלִמִּידֵי ...
נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

כְּפִי שְׁאַתָּה מְסַפֵּר לִי בְּמִכְתָּבְךָ וְכוּ', אֲנִי רוֹאֶה שְׂרוּצִים לַעֲשׂוֹת
לָךְ מִלְּכַדָּת, קִדְּם אַתָּה מִפְּחַד וְכוּ', וּפְתָאֵם בָּא יְהוּדֵי תָּמִים וְאוֹמֵר
לָךְ: לְטוֹבָתְךָ, תְּנִיחַ שְׂיִבְדְּקוּ אוֹתְךָ וְכוּ', אֲזִי אַתָּה רוֹאֶה שְׁזָה רַק פֶּת,
אַתָּה תִּמְשִׁיךְ בְּשֶׁלְךָ, שְׁאַתָּה מִפְּחַד שְׂרוּצִים לְהַרְגֵּ אוֹתְךָ וְכוּ', אֲזִי
מִמִּילָא תִקְבַּל מִבְּקֹשֶׁךָ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּקְבַּל עַל עֲצֻמְךָ
עַל תּוֹרָה, וְתִפְטֹר מֵעַל מַלְכוּת וְדֶרֶךְ אֶרֶץ.

הַעֲקֹר תִּהְיֶה זֶהִיר לְהַתְּפַלֵּל שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּמִנְיָן דִּיקָא שְׁחֲרִית,
מִנְחָה, עֶרְבִית, בְּזִכּוֹת זֶה יִשְׁמְרֶךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֹדֵר חֲקֵת-בְּלֶקֶת, י"ב תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, כְּכֹר דִּבְרָתִי עִם בְּעֶלְךָ מִקֶּדֶם שֶׁתִּסְעִי
אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל בָּאָב, וְאֲנִי מִקְּנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּפְעָלִי
כָּל הַיְשׁוּעוֹת שֶׁאֵת רוּצָה, כִּי אֶצֶל רַבְּנוּ ו'ל יְכוּלִים לַפְעַל הַכֹּל —
אִם מְנַצְלִים אֶת הַזְּמַן הַיְקָר.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתִּצְלִיחֵי דְרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבַת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר חֲקַת-בְּלֵק, י"ב תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֵל תִּפְנֹסִי בְּלִחְצִים, אֵת צְרִיכָה לְזִכְרֵךְ,
שֶׁאֶפְלוּ תְּפִלָּה אַחַת עִם אֲמַת כְּשֶׁמִּתְפַּלְלִים אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל
מִתְקַבֵּלֶת בְּשָׁמַיִם לְרַחֲמִים וְלְרֻצוֹן, וְלִכֵּן שְׁלֵא תִפְנֹסִי בְּשׁוּם מִתְחִים.

אוֹדוֹת הַצִּיּוֹן שֶׁל הַצַּדִּיק רַבִּי יִשְׂרָאֵל דִּב מוֹוֹאֵלְעֶדְנִיק זי"ע, אֵין
דְּבָר כְּזֶה לְהַתְפַּלֵּל רַק תְּפִלָּה אַחַת, כָּל מֵה שֶׁמִּבְּקָשִׁים — מִקְּבָלִים,
וְכֵן עַל כָּל צִיּוֹן, וְלִכֵּן אֵל תִּפְנֹסִי בְּשׁוּם לִחְצִים.

אֲנִי מְאֹד מִקְּנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁנִּשְׁמַע אֶצְלְךָ בְּשׁוֹרוֹת
מִשְׁמַחוֹת, וְהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבַת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר חֲקַת-בְּלֵק, י"ב תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תראי להמשיך להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, ולהגיד בכל יום "יום תהלים", והקדוש-ברוך-הוא יזמין לך חתן ירא שמים, בעל מדות טובות, ובעל חסד, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

העקר תשמרי לא להתחבר עם סתם הולכי בטל, אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שנשמע ונתבשר בשורות משמחות אצלך.

המאחל לך שבוע טוב...

כט תתקט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר חקת-בלק, י"ב תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, אין את צריכה לפחד כלל מהנסיעה, אדרבה כשזוכים לנסע אצל ציון רבנו ז"ל — אין למעלה מזה, אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתפעלי את כל מה שתבקשי, העקר לא להפגס בלחצים, פי גדול אדונינו ורב להושיע, ואני מאד מקנה לפניו יתברך, שהכל יסתדר על הצד הכי טוב. העקר בזה העולם להיות חזק ולא לפחד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקי.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר חקת-בלק, י"ב תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אל ... שיהיו נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

פא   בַּנְחַל   כט תתקיא   אָשׁר

אודות בַּנְכֶם ... גַּרוּ יְאִיר, אַנִּי לא מַפְסִיק מְלֵהתְפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת
מִשְׁמַחוֹת.

הַעֲקֵר תַּחֲזִיקוּ עִם טוֹבֵי הַרוֹפְאִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח
אֶת מְלַאֲךְ רַפְאֵל עַל יְמִינִם, וְיִהְיֶה לְבַנְכֶם ... גַּרוּ יְאִיר, רְפוּאָה
שְׁלֵמָה, רְפוּאָת הַנְּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף, וְיִזְכֶּה לְרֵאוֹת בְּשָׂתֵי עֵינַיִם אֶת
גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְאֲחֵל לְכֶם שְׁבוּעַ טוֹב...

כט תתקיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת חֲקַת-בְּלֵק, י"ב תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיִחְיוּ.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מְכַתְּבְּכֶם, אֲךָ מְרַב טְרוּדוֹתֵי בְּעֵתִים הַלְלוּ קִשָּׁה
לִי לְעִנּוֹת לְכֹל מְכַתֵּב.

רְאוּ לְהַתְחַזֵּק בְּכֹל מִיּוֹנֵי אַפְגַּיִם שְׁבַעוּלֵם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ, וּמִי יוֹדֵעַ אֶת כְּוִנָּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּמָה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
הַעֲקֵר בְּזֵה הָעוֹלָם רַק לְהַתְחַזֵּק, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבָר, אַנִּי מְאֹד
מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מִשְׁמַחוֹת.

הַמְאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֹדֵר חֲקַת-בְּלֶקֶת, י"ב תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה, מִמְדַּרְשֵׁי "בֵּית מַלְכָּה".

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעֵקֶר מֵה שְׂאֵת צְרִיכָה — לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאִם
אֶת רוּצָה לְהַמְשִׁיךְ עִם הַשְּׂדוּךְ הַזֶּה שְׁכַתְבָּתָּ לִּי — מֵה טוֹב וּמֵה
נָעִים, הָעֵקֶר לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דָּבָר, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ,
וְאִנְחָנוּ צְרִיכִים בְּזֶה הָעוֹלָם הַרְבֵּה יִשׁוּעוֹת, וְיַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁתַּחֲיָה לָךְ יִשׁוּעָה שְׁלָמָה בְּזָכוֹת רַבָּנוּ ז"ל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שָׁבוּעַ טוֹב...

כט תתקיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר פִּנְחָס, י"ג תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לֵיּוֹת נְשׁוֹת
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר
בְּרֶסֶלֶב", הַזֵּה עָלֵיהֶן יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵן וְיַצִּילֵן מִכָּל
צָרָה וְצוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה
יְדֵיהֶן, אָמֵן.

אֲנִי מִכְרַח לְהַקְדִּים לְכָל־כֶּן, שְׂזַכְנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשָׁבוּעַ
שְׁעֵבֶר בְּיוֹם רֵאשׁוֹן כָּל הַלַּיְלָה לְהִיּוֹת אֶצֶל רַבָּנוּ ז"ל, וְהִיְתָה לִּי
רְשִׁימָה שֶׁל כָּל הַמְשֻׁפָּחוֹת בְּיַבְנָאֵל — הֵן הַגָּבְרִים וְהֵן הַנְּשִׁים וְהֵן
הַיְלָדִים, וְאֵת כָּלֵם הַזְּכָרִי לְטוֹבָה, וְיַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁהַתְּפִלוֹת תִּתְקַבְּלָנָה לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לְפָנֵי אֲדוֹן כָּל.

אֵין עוֹד זְכוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֵּו — לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיּוֹן רַבָּנוּ ז"ל.

רַבְּנוּ ז"ל לִפְנֵי הַהִסְתַּלְקוֹת שָׁלוּ דְבַר פֶּעַם עִם בְּתוֹ אֲדָל, וְאָמַר לָהּ: כְּמוֹ שְׂאֵת דּוֹפְקֵת עַל הַדֶּלֶת וְצוֹעֵקֵת: "אָבָא, אָבָא", וְאֲנִי שׁוֹמֵעַ, וּפּוֹתַח לָךְ אֶת הַדֶּלֶת, כִּן אַחַר הַהִסְתַּלְקוֹת שְׁלִי כְּשֶׁתּוֹבֵאִי אֶל הַצִּיּוֹן הַקָּדוֹשׁ שְׁלִי, וְתִבְקְשִׁי: "אָבָא, אָבָא", אֲנִי אֲשַׁמַּע בְּקוֹלְךָ, וְאֶעֱשֶׂה רְצוֹנְךָ. רוֹאִים מִזֶּה מָה זֶה לְבּוֹא לְקַבֵּר צַדִּיק, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וְלִכֵּן דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לְהִיּוֹת רְגִיל בְּקַבְרֵי צַדִּיקִים בְּכָל־לַיּוֹת וּבְפִרְטוּיּוֹת אֲצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּבְפִרְטֵי פִרְטוּיּוֹת לְהִיּוֹת רְגִיל לְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב אֲצֵלוֹ יִתְבַּרַךְ כְּמוֹ תְּפִלָּה. וְאוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא וַיֵּרָא א'): אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הוּוּ זְהִירִים בְּתְפִלָּה, שְׂאִין מְדָה אַחֲרֵת יָפָה הֵימְנָה, וְהִיא גְּדוֹלָה מְכַל הַקְּרַבְנוֹת, אֲפֵלוֹ אֵין אָדָם כְּדָאִי לַעֲנוֹת בְּתְפִלָּתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, כִּיִּין שְׂמַתְפַּלֵּל וּמְרַבֵּה בְּתַחֲנוּנָיו, אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמּוֹ. לְמַדִּים מְכָאן, אֵיךְ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ מְבַקֵּשׁ שְׂנִתְפַּלֵּל אֵלָיו.

לְאִשָּׁה יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֲתוֹת רְצוֹן: בְּעֵת הַדֶּלֶת הַנְּרוֹת, בְּעֵת הַפֶּרֶשֶׁת חֲלָה, בְּעֵת טְבִילָה, אִזְ הֵן הַשְּׁלֹשׁ עֲתוֹת רְצוֹן לְאִשָּׁה, שְׂתַתְּקַבְּלֵנָה תְּפִלוּתֶיהָ יוֹתֵר מְכַל יוֹם וַיּוֹם. וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, תִּרְאוּ לְנַצֵּל אֶת עֲתוֹת הַרְצוֹן, כִּי כָל זְמַן שְׂאָדָם מְלַבֵּשׁ בְּגוֹף גִּשְׁמִי וְחִמְרִי, אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְהַעֲרִיף מִה זֶה תְּפִלָּה, וְחוֹשֵׁב אֲנִי מִתְּפַלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִי שׁוֹמֵעַ אוֹתִי, מִי צָרִיךְ אוֹתִי, הֵאֵם תְּפִלָּתִי מִתְּקַבֵּל בְּשָׂמִים? ! הֵאֵם מִתְּיַחֲסִים אֶל תְּפִלַּת אִשָּׁה, וּבִאֲמַת כְּשִׁיגִיעַ הַזְּמַן שְׂנִצָּא מִזֶּה הָעוֹלָם, וְנִרְאָה מִה פְּעֵלְנוּ עִם הַתְּפִלוֹת, אִזְ נִצְטַעַר — הֲלֹא הֵיִינוּ יְכוֹלִים עוֹד תְּפִלָּה וְעוֹד תְּפִלָּה לְהַתְּפַלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְחֲבַל שֶׁהַזְּנִחְנוּ זְמַנְנוּ הַיָּקָר.

וְרַבְּנוּ ז"ל אוֹמַר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַל"ט), שְׂאִי אֲפֹשֶׁר לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלֵא עַל-יְדֵי שְׁלוֹם. כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (תְּהִלִּים קכ"ח): "אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם", עַקֵּר הַדְּבִוּר בָּא מִשְׁלוֹם. אֲנוּ רוֹאִים שֶׁהָאֲר"י הַקָּדוֹשׁ תִּקֵּן שְׂקָדָם הַתְּפִלָּה נִקְבַּל עַל עַצְמָנוּ מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאָהַבְתָּ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ", אִם אֵין שְׁלוֹם בֵּין אֲנָשִׁים — הַתְּפִלוֹת אֵינָן מִתְּקַבְּלוֹת, אִם אֵין שְׁלוֹם בֵּין גִּשְׁמִים — הַתְּפִלוֹת אֵינָן מִתְּקַבְּלוֹת.

בשמים. לכן מאחר שאיננו יכולים לתקן את כל העולם, באו לכל הפחות נתקן את הקהלה שלנו, שיהיה שלום ואהבה בין נשות אנשי שלומנו. שאחת תעזר לשניה, ונהיה ערבים זה לזה, וכרגע שיהיה שלום בין אשה לרעותה, על-ידי-זה התפללות מתקבלנה בשמים, ובכלל כל הענין של שלום, אומרים חכמינו הקדושים (עקצין פרק ג'): לא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי מחזיק ברכה אלא השלום; אין עוד דבר יקר בשמים כמו שלום, וכן אומרים חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה ט', סימן ט'): שלום — זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא. מה אנו רואים? שכל הפח של הסמ"ך-מ"ם, ימח שמו וזכרו, זה רק 'הפרד ומשל', לעשות פרודים בין נשמות ישראל, אילו הסתות מסית בין תושבי המקום עלינו, אבל לא יצליח. יצליח להכנס לאדמה כמו שנכנס קרח שחלק על משה עם מאתים וחמשים רבנים, ולא הועיל להם דבר, משה רבנו הוא רחמן אמתי רוצה לקרב את כלל ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא, וקרח עם המאתים חמשים רבנים גבלעו חיים בתוך האדמה, כמו-כן הרשע הזה, שמסית ומדיח תושבי המקום נגדנו, לא יועיל לו שום דבר.

ידוע, שענין רבנו ז"ל זה רק אהבה וקרוב לבבות. על יד אימן היה כפר, ולפני מלחמת העולם הראשונה, כל תושבי הכפר התגירו. וכיצד ארע הדבר — גויים מכפר שלם שיתגירו?! אלא הם ראו שבאים אנשים מכל חלקי העולם לאימן, אל ציון רבנו ז"ל, ועומדים שם שעות על גבי שעות, ובוכים ומדברים אל הקדוש-ברוך-הוא, זה נגע אל לבכם, שמכרח להיות פה משהו, אנשים באים מכל העולם למקום מסים, אין רואים כלום רק אהל ובתוך האהל מצבה, ועומדים אנשים, נשים וטף, ובוכים שעות על גבי שעות, זה הזיו משהו בלבם, ורצו להתגיר, אבל הרבנים לא רצו לגינם מפחד השלטונות, ואנשי שלומנו הסתכנו והשתדלו בעבורם עד שהתגירו, והנה גר אז רב באומן בשם ר' לייב, והוא גינם בפעל. והנה עמהם משך כל ימי חג הפסח, ולמדם איך מכשירים את הבית לפסח, איך אופים מצות, והגויים היו עצירים, ולא היו חסרים דבר, והביאו כמה מאנשי שלומנו, ואפו להם

מצות, והכשירו ביהם, וכפר שלם כף נעשו גרים. הם לא יכלו להתפלל, כי לא היה מי שילמדם לקרא, אז התפללו ברוסית, היתה להם התבודדות. והיה פלא על גבי פלא לראות כפר שלם גברים זקנים ונזערים עם זקנים ופאות, נשים הפכו לנשים כשרות עם פסוי ראש ונזעירות, וגם הם באו אל ציון רבנו ז"ל ובכו בדמעות שלישי. אחד מאנשי שלומנו עובד ה' גדול בשם ר' נחום שוסטר (סנדלר), הוא קרבם מאד מאד, ונסע עמם תמיד אל ציון רבנו ז"ל, עד שהתחבבו אליו, ובקשו ממנו שישגור ביניהם, ועל-כן קבע דירתו בכפרם ולמד אותם תורה, והיו קמים עמו בחצות, והולכים להתבודדות. וחזקם ועודדם, והיה ממש להפליא. ולבסוף ר' נחום נפטר, וכשנתודע לבניו, הם רצו לקחתו דרך השער ולקברו במקום מגוריהם, וכל הגרים ביחד מנעו מהם, ואמרו: את הצדיק הזה איננו מוציאים, וקברוהו בכפר שלהם, ואמרו את הצדיק הזה איננו מניחים, כי חזקם ועודדם ושמתם, ולא הועיל מאומה. למדים מפאן מה נקראת התחזקות, לחזק יהודים ובפרט גרים, שאנו יודעים שיש מצות עשה "ואהבת את הגר", לכבדו ולקרו. מפל זה אנו רואים מה זה ציון רבנו ז"ל, גויים ראו איה שאנשי שלומנו גברים ונשים וילדים בוכים אצל רבנו ז"ל, וזה עורר את הנקדה שבלבם להתגיר.

למותר להזכירכם שרבנו ז"ל רצה מאד, שנבוא אל ציונו, ולכן לכל הפחות פעם בחיים כדאי שכל אשה תהיה אצל ציון רבנו ז"ל, וזה ידוע עוד ממוהרנ"ת ז"ל שאמר: אם מתעקשים אצל רבנו ז"ל — פועלים מה שרוצים.

לפני כמה שנים יצא לי להיות בעיר וולעדניק, זו עירה קטנה, שם מנח ר' ישראל דב מעיר וולעדניק, הקבר שלו בתוך דירתו, וזה מענין מאד, חדר גדול ובפנה נמצא הקבר, וסביב לדירה ישנם כמה קברים, וגם אשתו קבורה מתוך לדירה. וזה קצת מחוץ לעיר, הוא תלמיד ר' מרדכי מטשערנובל ז"ע.

בימי השלטונות של הקומוניסטים, ימח שמם, הם חסמו את הדירה, שפכו מלט ובטון, ולא רצו שיכנסו שם, כי הרי הם עקרו

אֶת הָאֲמוּנָה מְנַשְׂמֹת יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹן, שְׂבָעִים שָׁנָה, אָבֵל לֹא הוֹעִיל, כִּי אֲנָשִׁים נִמְשְׁכוּ לְשֵׁם כְּמוֹ אֵל מַגִּנֵּט, וְרָאוּ שְׂאִין יְכוּלִים בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן לְהַפְטִיר מִזֶּה, וְלֹא הוֹעִיל לְחֶסֶם אֶת הַמְקוֹם, אֲזִי סִתְמוּהוּ בְּמַלְט, וְלִפְנֵי כַּמָּה שָׁנִים, פָּתְחוּ אֶת זֶה, וּכְשֶׁאֲנִי הִגַּעְתִּי לְשֵׁם, אַף אֶחָד לֹא הָיָה, הִנֵּהגָ לְקַח אֶת הַמַּפְתָּח מִגּוֹי שְׂכָן, וְתַחַף כְּשֶׁפָּתַח, רְאִיתִי שְׂכָמוֹ מִתְּחַת לְאֲדָמָה בְּאִים גּוֹיִים וְגוֹיֹת, וְנִכְנָסִים לְתוֹךְ הַחֹדֶר, וּמִתְחִילִים לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְפַּלֵּל, וְלֹא הִבְנִיתִי שִׁפְתָם, דִּבְרוּ רֹסִית, הֵם בָּכוּ, וּבִאֲתִי עַד שֵׁם, וְרָצִיתִי גַם לְהַפְנִס, אָבֵל לֹא יִכְלָתִי, כִּי הָיוּ גּוֹיִים וְגוֹיֹת, וְהִתְכַרַח לִי לֹמַר לָכֶם הִתְפַּעַלְתִּי, זֶה מְקוֹם הַיְחִיד שְׂרָאִיתִי אִיךָ גּוֹיִים וְגוֹיֹת מִתְפַּלְלִים, גַּם לָהֶם הַמְקוֹם קְדוֹשׁ, וְהִתְפַּלְלְתִי לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ שִׁיִּצְאוּ, כִּי גַם רָצִיתִי לְהַפְנִס, וּלְבִסּוֹף הִנֵּהג הוֹצִיאָם, וְנִכְנָסְתִי וְסִגְרָתִי אֶת הַדֶּלֶת, וְהָיִיתִי שֵׁם זְמַן מָה. רוֹאִים מִזֶּה מָה זֶה קִבְרֵי צַדִּיקִים, אֲשֶׁר אֵין דָּבָר גְּדוֹל מִלְהִיּוֹת בָּהֶם.

לְזֹאת רָצִיתִי מְאֹד, נְשׂוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, אִם אֲתָן יְכוּלוֹת לְאַרְגֵּן פַּעַם בְּשָׁבוּעַ אוֹ פַּעַם בְּשָׁבוּעִים, אוֹ בְּעָרֵב רֵאשׁ-חֹדֶשׁ לְהִיּוֹת אֲצִל קִבְרֵי הַצַּדִּיקִים: רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, ר' מְאִיר בְּעַל הַנֶּסֶס, ר' עֲקִיבָא שְׁהִיָּה רַבָּם, וְעוֹד קִבְרֵי צַדִּיקִים, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, אֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ עָלֵינוּ לְבַקֵּשׁ. וּמִכָּל שָׂפָן וְכָל שָׂפָן אֵלוֹ הַנְּשִׁים הַזּוֹכוֹת מִחֶר בְּלִילָה לְנִסְעַ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶן שְׁלֹשָׁה דְבָרִים: הַדָּבָר הָרֵאשׁוֹן, אֵל תִּשְׁפַחְנָה מַעְצָמְכֶן, כְּשֶׁתִּגְעַנְנָה לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, תְּבַקֵּשׁנָה הַרְבֵּה עֲלִיכֶן וְעַל בְּעֲלִיכֶן וְעַל יְלָדֵיכֶן. בְּדֶרֶךְ פֶּלֶל כְּשֶׁבָּאִים אֲצִל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, פְּתָאם נַעֲשִׂים רַעֲבִים, עֵיפִים, פְּתָאם מִתְחִילִים לְדַבֵּר וּלְשׁוּחַח עַל הַנוֹף וְהַבְּנִינִים, הַכֹּל יַעֲשׂוּ וְלֹא לְהִתְבּוֹדֵד אֵל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן אֵל תְּהִינָה בְּטָלְנִיּוֹת, וְנִצְלָנָה אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר שְׁלָכֶן. סוֹף הַכֹּל אוֹרֵךְ שְׁלֹשׁ שְׁעוֹת טִיסָה, וְשְׁלֹשׁ שְׁעוֹת נִסְיָה בְּרִכְבַּ מְשׁוּדָה הַתְּעוּפָה לְאוּמָן, עַל-כֵּן רְאִינָה לְנִצָּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, שִׁיְהִיָּה לָכֶן לְהִיּוֹת אֲצִל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵל תִּשְׁפַחְנָה מַעְצָמְכֶן, מִבְּעֲלִיכֶן וּמִלְדִּיכֶן.

הַדָּבָר הַשֵּׁנִי: תִּתְפַּלְלָנָה עַל קְהֵלְתָנוּ, שְׁנֹזְפָה לְאַחֲדוֹת אֲמִתִּית, לְאַהֲבָה אֲמִתִּית, וְנִזְכָּה לְרֵאוֹת פַּה בִּיבְנָאֵל עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל,

זֶה נִרְאָה כְּחֵלוֹם, אָבֵל זֶה יִתְגַּשֵּׁם, אָנִי מֵעָרִיךְ שְׂיֵהִיָּה פֹה לְכָל
הַפְּחוֹת עֲשֶׂרֶת אֲלֵפִים מִשְׁפָּחוֹת מְקַרְבִּים לְרַבְּנוּ ז"ל, וְאִף שֶׁנִּרְאָה
כְּחֵלוֹם, אָבֵל יִתְמַמֵּשׁ, וְכֵן שְׁנוֹזְפָה לְבָנוֹת אֶת הַתְּלִמוֹד תּוֹרָה
וְהַבֵּית-סֵפֶר, הַפְּעוּטוֹן וְהַגְּנִים, מְקוֹה עֲנָקִי, מֵעֶרְכַת חֲנוּךְ שְׁלֵמָה,
קְרִית חֲנוּךְ עֲנָקִית, עִם תְּפִלָּה יְכוּלִים הַכֹּל לַפְּעֵל אֲצֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, תִּהְיֶינָה דִירוֹת לְכֻלָּם, אִף שֶׁנִּרְאָה כְּגִזְמָא, אָבֵל יִתְמַמֵּשׁ בְּעִזְרוֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ.

הַדָּבָר הַשְּׁלִישִׁי שֶׁאֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶן: אָנִי, לְצַעֲרֵי הָרַב, נִפְלְתִי בַפַּח
שֶׁל חוֹבוֹת וְצָרוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וְאִין כָּאֵן הַמְּקוֹם לְהֶאָרִיךְ בְּזֶה,
תִּתְפַּלְּלֵנָה גַם בְּשָׁבִילִי, גַם בְּשָׁבִיל אֲשֶׁתִּי וְגַם בְּשָׁבִיל יְלָדֵי, וְאֶהְיֶה
לְכֵן אֶסִּיר תּוֹדָה מְאֹד.

הַעֲקָר מֵה שֶׁאֲבַקֵּשׁ אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֵל תִּשְׁכַּחְנָה
שְׁבוּם שְׁלִישִׁי בְּשָׁבוֹעַ זֶה יִהְיֶה הַלּוּלָא שֶׁל ה'אֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ,
שֶׁהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע מְסַר נַפְשׁוֹ, פָּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, לְנִסְעַ
לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל לַפְּגֵשׁ אוֹתוֹ, אָבֵל מִן הַשָּׁמַיִם עָכְבוּ בְּעֵדוֹ, וְאִף אֶחָד
לֹא יָדַע מִגְּדֻלַּת ה'אֹר הַחַיִּים, עַד שֶׁגָּלָה זֹאת הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב
הַקְּדוֹשׁ זי"ע, וְלָכֵן אֲצֵל הַחֲסִידִים לּוֹמְדִים בְּלֵיל שְׁשִׁי וּבְלֵיל שַׁבָּת
אֶת ה'אֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ. וְאָמַר פְּעַם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב: כִּשְׂאֲנִי מִגִּיעַ
לְעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, בְּאִיזָה הֵיכָל שֶׁאֲנִי מִגִּיעַ, הַסְּפָרְדִי הַזֶּה כָּבֵר
הַקְּדִימָנִי, כָּל-כֶּף הַפְּלִיג בְּמַעֲלָתוֹ שֶׁל הָאוֹר-הַחַיִּים. וְלָכֵן אֵלוֹ
שְׁנוֹתָרוֹת בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁרִיֵּהֶן אִם תּוֹזְכִינָה לְהִיּוֹת בְּצִיּוֹן ה'אֹר
הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ, וְאֵלוֹ שֶׁתִּהְיֶינָה אֲצֵל צִיּוֹן הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ
זי"ע תּוֹזְכְּנָה מֵה שֶׁאֲמַר עַל ה'אֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ: כִּשְׂאֲנִי עוֹלָה
לְעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים מֵהֵיכָל לְהֵיכָל, הַסְּפָרְדִי הַזֶּה כָּבֵר מִקְּדִימָנִי, אִיזוֹ
חֲבָה הִתְהַ לּוֹ ל'אֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ, וְרָצָה לְהַפְּגֵשׁ עִמּוֹ, אָבֵל מִן
הַשָּׁמַיִם עָכְבוּ.

דְּוַע, שֶׁהַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ ר' לוי יִצְחָק מִבְּרֵדִיטְשׁוֹב זי"ע תְּמִיד
לְמַד זְכוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן קָרָאוּ רַבְּנוּ ז"ל: הַתְּפִלִּין שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, פֶּאֶרֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל... וַיַּעַן שֶׁהָרַבִּי הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה תְּמִיד לְמַד

זכות על ישראל, לכן נעשה התפלין של עם ישראל — כף אִמֵר רבנו ז"ל, ולכן איזו זכות להיות גם בציינו הקדוש. והצמח צדק זי"ע אִמֵר, שר' לוי יצחק בנה בשמים היכל הזכות, הינו מרב למודי הזכות שלמד, בנה היכל שלם בשמים, היכל הזכות. לפי דעתו, עקר המדה שאדם צריך לקנות בעולם הזה זה למוד זכות על יהודי שני. כי הרבה פעמים אשה מסתפלת בעין צרה על שכנתה, על חברתה, כאלו היא מתנפלת אליה, ועם הדמיון הזה בונים שגאה אחד לגבי השני, אשר באמת זו טעות חמורה, אם היו הולכים בדרך של למוד זכות, היו יודעים — מי יודע מה עבר עליה, אולי הכתה קדם מבעלה, רחמנא לישזבן, ומתבישת להסתפל בפניה, שלא יראו את השרידים מהמכות. וזוהי רק דגמא, אבל לדאבוני, זו דגמא חיה, אינני אומר שקורה בין אנשי שלומנו, אבל קורה בכלליות. וכן ישנן נשים שעוברת עליהן דחקות, אין להן פרוטה וכו', היכן הלמוד זכות? אולי בנה חולה, חס ושלום, ואין לה סבלנות לאף אחד, אינה חושבת מכלום וכו' וכו', ולמה לחשב עליה רע? ! לכן עקר המדה החשובה ביותר בדור הזה: למוד זכות, וצריכים הרבה לבקשו יתברך שנוקה ללמד זכות.

אשה צריכה ללמד זכות על בעלה, מספן, עוברים עליו משברים וגלים, התבוננו בפריצות שהולכת היום, רחמנא לצלן, מלאו את הארץ עם גויות מחבר העמים, שהולכות חשופות לגמרי, ולכן מצוה מאד לשמר על הבעל, שלא יבוא, רחמנא לישזבן, לפגם-הברית, ואשרי האשה שעוזרת לבעלה להשמר מעברות, ולא באה עמו לזכוכים ומריבות וכו', אדרבה, אומרים חכמינו הקדושים: למה זכתה לאה שנולד לה בן יששכר, שהוא העמיד גדוד של בעלי הוראה? כי קדמה את בעלה יעקב, ובשכר זה זכתה שיצא ממנה יששכר. אשרי האשה השומרת את בעלה. וצריכים לדונו לכף זכות, ובודאי אין זה מצדיק שהוא ישפיל את אשתו ויצעק עליה וכו', אבל מצד שני צריכים גם לדונו לכף זכות.

מההנה"ת ז"ל הוא הנה מאחרוני התלמידים שהתקרבו אל רבנו ז"ל, והנה צעיר התלמידים, ואף-על-פי-כן זכה יותר מכל

התלמידים, עד פְּרִי כֶּף, שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: אם לא מוהרַנ"ת ז"ל, לא היה נשָׂאָר מִמֶּנִּי אֶפְלוּ עָלָה אֶחָד, כִּי מוהרַנ"ת כָּתַב כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁשָּׁמַע מִרַבֵּנוּ ז"ל. וְלוּלֵא הוּא, לֹא הֵינּוּ יוֹדְעִים כָּלֵל שֶׁרַבֵּנוּ ז"ל עָבַר אֶת זֶה הָעוֹלָם, כִּי הָיָה מְאֹד נֶעְלָם וְנִסְתָּר מִזֶּה הָעוֹלָם, וְעַד הַיּוֹם רַבֵּנוּ ז"ל נֶעְלָם וְנִסְתָּר מִן הָעוֹלָם, וְלֹאט לֹאט אָנוּ מוֹסְרִים נִפְשָׁנוּ, וּמִפְרָסְמִים וּמְגַלִּים אֶת רַבֵּנוּ ז"ל. וּמוהרַנ"ת ז"ל בִּקְשׁ קִדְּם הַסְתַּלְקוּתוֹ לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: הַעֲבֹדָה שְׁלָכֶם יְהִיָּה — יִפּוּצוּ מֵעֵינֹתַיִךְ חוּצָה.

לזאת, אֲבָקֵשׁ אֶת כָּל נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֵל תְּהִינָה בְּטָלְנִיּוֹת, קוֹחֵנָה בְּכָל יוֹם חֲבִילָה חוֹבְרוֹת, וּתְגַלִּינָה וּתְפָרְסֵמֶנָה אֶת רַבֵּנוּ ז"ל לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, מִצַּד אֶחָד — תְּגַלִּינָה אֶת רַבֵּנוּ ז"ל, וּמִצַּד שְׁנֵי — יְהִיָּה לָכֵן פְּרִנְסָה, וְהִבְטִיחַ רַבֵּנוּ ז"ל לְר' נִפְתָּלִי: מְתֵי שֶׁתְּכַנִּיס יָדְךָ לְכִיס תִּמְצָא בּוֹ כֶּסֶף, וְאַנִּי מִבְּטִיחַ לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אִם תִּלְכוּ לְהַפְצָה בְּכָל פֶּעַם שֶׁתְּכַנִּיסוּ אֶת הַיָּד לְכִיס — תִּמְצָאוּ בּוֹ כֶּסֶף. וְלָכֵן רְאִינָה לְהַפִּיץ אֶת הַחוֹבְרוֹת, וּבְפָרֵט הַקּוֹנְטְרָסִים הַשְּׂיִכִּים לְנָשִׁים, וְרְאִינָה לְהַפִּיץ: "בֵּית יִשְׂרָאֵל", "חֲכָמוֹת נָשִׁים", "הַדְּלָקַת גֵּרוֹת", "גְּדֻלַּת הַשֵּׁבֶת", "אֹרֵן הַשֵּׁבֶת", "שְׂמֻחַת הַשֵּׁבֶת", "שֵׁבֶת שְׁלוֹם", לְהַכְנִיס בֵּין נְשׁוֹת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲנִין הַשֵּׁבֶת, עֲנִין הַצְּנִיעוּת. וְזֶה מֵה שֶׁבִקְשָׁנוּ מוהרַנ"ת ז"ל.

יְדוּעַ, שְׁאֵחֵר מְלַחֶמֶת הָעוֹלָם הַשְּׂנִיָּה, הִיָּה סְגוּר הַצִּיּוֹן שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, לֹא יָכְלוּ לְעַבֵּר וּלְהַכְנִס לְרוּסְיָה בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֵּן, וְעָשׂוּ כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהַכְנִס לְרוּסְיָה וְלֹא יָכְלוּ, עַד שֶׁנֶּתַּת תִּשְׁכ"ד, זֶה הָיָה פֶּעַם רֵאשׁוֹנָה בַּחֲנֻכָּה שֶׁנִּסְעוּ אֶחָד-עֶשְׂרֵי אִישׁ לְצִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, וְזוֹ הָיְתָה פֶּעַם רֵאשׁוֹנָה מִמְּלַחֶמֶת הָעוֹלָם הַשְּׂנִיָּה, שֶׁהִגִּיעוּ מִבְּחוּץ אֶחָד-עֶשְׂרֵי אִישׁ, וּבִשְׁנַת תִּשְׁכ"ו — כִּשְׁנַתִּים אַחֲר־כֶּף, נִסְעוּ שְׁלֹשִׁים וְאַחַד אִישׁ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָפְנֵי גַם-כֵּן לְהִיּוֹת בֵּין אַנְשִׁים אֵלּוּ, וְעָלָה אִזּוֹ הוֹן תּוֹעֲפוֹת וְכוּ'.

וְזָכִינוּ לְהִיּוֹת אֶצְל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, וּמֵאִזּוֹ כָּל שְׁנָתִים שְׁלֹשׁ נִתְּנוּ

למספר מגבל של אנשים מארצות-הברית לנסע לציון רבנו ז"ל, וברוך השם, תמיד נדחפתי והייתי בין אנשים אלו. אבל לציון מוהרנ"ת לא נתנו אף פעם רשות, היו כמה תלמידים מ"היכל-הקדש", שהגיעו בדרך לא דרך לציון מוהרנ"ת ז"ל. כשבני היה בן חמש שנים, נסענו אני ואשתי ובני לציון רבנו ז"ל, וקבלנו אז הראשונים רשות לנסע לציון מוהרנ"ת ז"ל, הינו יום אחד הייתי אצל ציון רבנו ז"ל, ולמחרת הצרכתי להגיש בקשה חדשה להיות אצל ציון מוהרנ"ת ז"ל. ואז אסור היה לישן באומן, נסעו לציון רבנו ז"ל בלוי, והצרכו לחזור באותו יום אל קיב וללון במלון. וכשחזרתי, ביום השני בקשתי רשות לנסע למוהרנ"ת ז"ל, וידוע, כשרוצים לנסע לעיר ברסלב, ההכרח לנסע דרך אומן. אזי בקשתי להיות שוב אצל ציון רבנו ז"ל, ואמרו בשום אופן, או שרצונך להיות בציון רבנו ז"ל או בברסלב, וזו הייתה הפעם הראשונה שנתנו רשות לזר מן החוץ להיות אצל מוהרנ"ת ז"ל. והסכמתי להיות אצל ציון מוהרנ"ת ז"ל, אבל כל הדרך התפללתי להקדוש-ברוך-הוא — הנה אני נוסע דרך אומן, למה שלא אהיה אצל רבנו ז"ל, והזהירו השלטונות את הנהג שלא יעצר באומן בשום אופן, ואני מתפלל לפניו יתברך להפך — שיעצרו באומן. והנה פלא על גבי פלא, הנהג נעשה רעב מאד, ובקשנו רשות לילך למסעדה לאכל. ואמרתי לו: בבקשה. ואמר: אל תאמרו לאף אחד, אני משאיר אתכם אצל הרבי, תהיו שם כשעה ואחזר. וברוך השם, נתקבלה תפילתי, והיינו אני ואשתי ובני אצל ציון רבנו ז"ל, ואחר-כך הגענו לברסלב, והחילונו לחפש את ציון מוהרנ"ת ז"ל, ואני הלכתי לצד אחד ואשתי לצד אחר, ולבסוף מצאה אשתי את הציון של מוהרנ"ת ז"ל, וברוך השם, הייתי זמן רב אצל מוהרנ"ת ז"ל, ולא רציתי להפרד משם, כי אני למדתי הרבה "לקוטי-הלכות" כשהייתי בחור צעיר, ולכן היה לי הרגש מאד חזק למוהרנ"ת ז"ל, והגוי בא וצעק: תעזב את המקום ותבוא, ולא יכלתי להפרד, ושום צעק, ונתתי לו כסף שיהיה בשקט, ושתק. והייתי עוד שעה, ושוב צעק, ושוב נתתי לו כסף וכו', והיה כבר מאחר, כי הצרכנו לחזור. ועד היום אני זוכר ההרגש שהיה לי שם, כי ידעתי שפה טמון

יהודי קדוש, שגלה ופרסם את רבנו ז"ל, ולכן זה דבר גדול מאד להיות גם אצל מוהרנ"ת ז"ל.

ואני מאחל לכל אלו שנוסעות למחר אצל ציון רבנו ז"ל, ולכל קברות הצדיקים, שתסענה לשלום, ותחזרנה לשלום, ותתפללנה בשביל עצמן ולכל משפחות יבנאל, ובשביל כל עם ישראל, וגם אל תשכחנה להתפלל בשבילי ובשביל בני ביתי, שאני צריך ישועה.

העקר אבקש מכל אנשי שלומנו, הבה נתחזק יחד, הבה נשמח יחד, והייתי רוצה שבכל ליל שלישי תמשיכו את הליל שמחה, ואף שונכנסים עכשו שלשת השבועות מ"ז בתמוז עד תשעה באב, שאסור לשמע מוסיקה, על-כל-פנים תתחזקו יחד, ותחיו עצמכם, כי בזכות האחדות נזכה לגאולה השלמה, ואלו הימים ימי אב, יתהפכו לכל עם ישראל לימי שמחה, כי אנו מצפים כל-כף לגאולה, אבל הגאולה תלויה באחדות ואהבת ישראל. והנה אנו רואים, שהסמ"ך-מ"ם, כל ענינו רק להפריד בין נשמות ישראל, ולכן עלינו להתרחק ממנו כמו שאין מסתכלים על פסל וצלב, שזהו פוגם בנשמה, ואני אומר את זאת בפומבי, כי זה טמא מטמא, מסית ומדיח את תושבות המקום נגדנו, כפה צרות אנו סובלים מהרשע הזה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שנוזכה לראות במפלתו ובגאלת עם ישראל.

מאד מאד אבקש את נשות אנשי שלומנו, הנה היום החלה הקיטנה, תראינה לעזר ככל יכולתכן, שתהיה הצלחה רבה, ואם ירצה השם גם לבנים נעשה קיטנה.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שנוזכה לחנך ילדינו לאמונה, כי זה עקר מה שאנו צריכים להחדיר בנו אמונה, כי בלי אמונה אי אפשר להתקיים אפלו כרגע, וככל שנתגבר באמונה, כך נזכה לעבר את החיים, ואת זאת עלינו להחדיר בילדינו, כי עם אמונה פועלים הרבה ישועות, כמאמר החכם מכל האדם: "איש אמונות רב ברכות".

אֲשֶׁרנוּ, מֵה טוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׁאָנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי
אֶמֶת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, רַבִּי שְׁמֵעוֹרֵד אוֹתָנוּ וּמְשַׁמֵּחַ וּמְחַזֵּק
אוֹתָנוּ, אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֵנוּ.

הַמֵּאחֵל לְכֵן בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר פִּנְחָס, י"ד תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל יְדִידֵי ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד נִזְדַּעְזַעְתִּי שֶׁסִּפְרַתְּ לִי מֵה
שְׁקוּרָה עִם הַבֵּן הַחֹרֵג שֶׁל ... גְּרוֹ יְאִיר, אֲנִי מִצְדִּי בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן
לֹא מוֹכֵן שֶׁהֵיִלֵּד יִמְשִׁיךְ בְּתִלְמוּד תּוֹרָה שְׁלֵנוּ, אֲנִי מֵאֵד מֵאֵד קִנְאִי
עַל קִדְשַׁת הַיְסוּד, וְאִם יֵלֵד מְנַבֵּל פִּי, וְעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים חֲמוּרִים,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, צְרִיכִים תִּכְף־וּמֵיד לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מֵהַמוֹסְדוֹת שְׁלֵנוּ,
וְדַבֵּר זֶה תִּדַּע גַּם עַל הָעֵתִיד, אִם רַק רוֹאִים מִבְּחוּץ שְׁנִמְצָא בְּמִצַּב
כְּזֶה, צְרִיכִים כָּבֵר לְהוֹצִיא אוֹתוֹ.

נִהְיָה בְּקֶשֶׁר יוֹתֵר מֵאֲחֵר.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר פִּנְחָס, ט"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מֵאֵד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוֹ יְאִיר.

מֵה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! אֶתָּה לֹא יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל
הָאֱהָבָה שֶׁיֵּשׁ לִי אֵלֶיךָ, אֲבָל פֶּה וְשִׁמָּה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רוֹצֶה לְשַׁבֵּר
אוֹתָנוּ.

לְצַעֲרֵי הָרֵב, נִכְנַס לְגוּר אֶצֶל ... יֶלֶד מְאֹד מְאֹד פָּגוּם, וְהוּא מְאֹד מְאֹד מְסֻכָּן לִילְדֵינוּ, מְסֻכָּן בְּמֵלֵא מוּבֵן הַמְּלָה !!! ... רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וּמִי יוֹדֵעַ אִם מָחָר לֹא הֵבֵן שְׁלֵף יִהְיֶה קָרְבָּן, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כִּי שְׁמַעְתִּי שֶׁהוּא הִתְחִיל לְהִתְחַבֵּר עִם יְלָדֵינוּ, וְלִכֵּן אֲנִי מִבְקֵשׁ אוֹתָךְ בְּכָל מִיָּנִי בְקִשׁוֹת, שְׁתוּצִיא אוֹתוֹ מֵהַ שְׂוִיתָר מֵהַר מִיִּבְנָאֵל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר פְּנִיחַס, ט"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל כָּל־כְּלִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגֵּרִים בְּיִבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

בְּאִתִּי לְבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, רְאוּ לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל יְלָדֵיכֶם, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, עֲכָשׁוּ הַהִפְקָרוֹת הַיָּא בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, אֶפְלוּ בֵּין הַחֲרָדִים לְדַבֵּר ה' הַיְלָדִים יוֹצְאִים לְתַרְבוֹת רָעָה, כִּי הַפְּרִיצוֹת עוֹשָׂה פְּרִצוֹת בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיִלְדִים קִטְנִים רוֹאִים דְּבָרִים מְכַעְרִים מְאֹד, וּמָה יַעֲשֶׂה הַבֵּן וְלֹא יִחְטָא?! וְלִכֵּן אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל הַיְלָדִים שְׁלָנוּ עִם מִי הֵם מִתְחַבְּרִים, אֵל תְּהִיוּ נְאִיבִים וְאֵל תְּחִיו בְּאִשְׁלִיּוֹת, כְּאֵלוּ הַיְלָדִים שְׁלָכֶם לֹא יוֹדְעִים וְלֹא רוֹאִים, זֶה עֵידֵן אַחַר לְגַמְרִי, לֹא כְּמוֹ שְׂאֲתֶם הַיִּיתֶם יְלָדִים קִטְנִים, וְצָרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל הַיְלָדִים.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְזַהֵר אֶת כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁבָשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן לֹא יִשְׁלְחוּ אֶת הַבָּנִים וְאֶת הַבָּנוֹת לְמַכְלַת — לֹא אֶצֶל ... וְלֹא אֶצֶל ... לְעִשׂוֹת לָכֶם קְנִיּוֹת, וְאֶף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזוֹ גְזֵרָה שְׂאִין הַצְּבוּר יְכוּל לְעַמֵּד בָּהּ, כִּי קָשָׁה מְאֹד הֵן לְאָבָא וְהֵן לְאֵמָא לְלַכְתָּ לְמַכְלַת, עִם

כָּל זֹאת לְדַעְתִּי, שׁוֹלְחִים אֶת הַיְלָדִים לְתוֹךְ הָאֵשׁ לְהַשְׂרֹף, כִּי יֵשׁ שָׁם עֲתוּנִים מְלַכְלָכִים, וְגַם נִכְנָסִים שָׁם בְּנוֹת חִילוּנִיּוֹת עִם בְּגָדֵי שַׁחַץ וּפְרִיצוֹת, וְלִכְן חָמְלוּ עַל יַלְדֵיכֶם, וּבָשׂוּם פָּנִים וְאָפָן לֹא לְתֵת לַיְלָדִים לְהִכָּנֵס שָׁם, דַּעוּ כִּי בְּנַפְשְׁכֶם דָּבָר זֶה וְהִזְהַרְתֶּם.

נָא וְנָא רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוֹלָם, כִּי אֵין זֹו עֲצָה לְהַשְׁבֵּר, אֲדַרְבֶּה, רַבְּנוּ ו"ל גְּלָה לָנוּ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת אֵיךְ לְהִחְזִיק מֵעַמָּד, אֲפֵלוּ בְּמַצְבִּים הַכִּי קָשִׁים, וְלִכְן רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוֹלָם, וְעַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת הִיא שְׂמִיחָה, וְאַף שְׂדָבָר זֶה בָּא לְאָדָם מְאֹד בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּשְׁתֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כ"ד), שֶׁהַשְׂמִיחָה בָּאָה לְאָדָם מְאֹד קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת גַּם חֲכָמֵי הָרוֹפְאִים אָמְרוּ, שְׁפֹל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רְעִים בָּאִים לְאָדָם רַק מִחַמַּת הָעֲצָבוֹת וְהַדְּכָאוֹן. וְלִכְן תַּעֲשׂוּ כָּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשְׂמִיחָה, וְתִשְׁמְעוּ כְּלִי זְמֵר, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם אַחַר הַתְּפִלָּה תִּלְכוּ בְּרַקוּדִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְתִּיק מִכֶּם אֶת כָּל הַדִּינִים, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵי שְׁלוֹמְנוּ לְצִיַּת אֶת מֵה שְׂאֵמְרֵתִי, כִּי זֶה תְּלוּי בְּנַפְשְׁכֶם, הַיְלָדִים שְׁלָכֶם זֶה הָעֵינִים שְׁלָכֶם, וּכְמוֹ שֶׁהָאָדָם שׁוֹמֵר מְאֹד עַל אִישׁוֹן עֵינָיו, שְׁלֹא יִכָּנֵס אֲפֵלוּ גְרָגַר אֶחָד שֶׁל חוֹל, שְׂאֹז כָּבֵר הָעֵין מִתְחִילָה לְדַמֵּעַ, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בָּאִין עֵרֶף כָּלָל, חֵס וְחִלְיָה, אִם יֵלֵד אוֹ יִלְדָה מְקַבְּלִים רַק כְּתָם אֶחָד מִשְׂמָאוֹת הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, כְּבָר נַעֲשֶׂה כְּתָם גְּדוֹל בְּנִשְׂמָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ עִם יַלְדֵיכֶם.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתק"ז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר פְּנַחֲס, ט"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבִי, תִּלְמִידֵי ... גֵּרוֹ יָאִיר.

הִנֵּה סִפַּר לִי הַיּוֹם יְדִינֵנוּ ר' ... גֵּרוֹ יָאִיר, מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בַּפֶּתַח שְׁלֹךְ וְכוּ'.

מָה אָמַר לךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי אִם לֹא זוֹכִים לְהַחֲדִיר בִּילְדִים אָמוּנָה רַק רָגַע אַחַד בַּחַיִּים — גַּם־כֵּן כְּדָאִי, כִּי אַתָּה לֹא יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשֹּׁכֵר שְׁמִשְׁלָמִים בְּשָׂמִים עַל נִקְדָּה אַחַת בְּאָמוּנָה, כִּי אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים עֲכָשׁוּ בְּדוֹר שְׁפַל מְאֹד, דוֹר אַחֲרוֹן, דוֹר שְׁמִתְפַּשֵּׁט חֲטָא הַמְּבוּל וְחֲטָא הַהִפְלָגָה, נֶאֱוָף וּכְפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַד שְׁנִכְנַס בְּטוֹבֵי הַבַּתִּים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְלִכֵּן אִם מַחֲדִירִים נִקְדָּה אַחַת בְּאָמוּנָה, זֶה כְּבָר מְסַפִּיק, כִּי לְמַעַלָּה בְּשָׂמִים מְשָׁלְמִים מְאֹד מְאֹד עַל אָמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל אָמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְאָמַר לָנוּ (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן ל"ג), שְׂאֲצֹל בְּנֵי אָדָם אָמוּנָה הוּא דְבָר קָטָן, אָבֵל אֲצִלֵּי אָמוּנָה הוּא דְבָר גְּדוֹל; וּבִאֲמַת אָמוּנָה הוּא מְצוֹת עֲשֵׂה תְדַרְיָה, שְׁהָאָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְלֹא לְהַסִּיחַ דַּעַת כְּרָגַע, וְלִכֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיף לְהַחֲדִיר בִּילְדִים רַק אָמוּנָה, וְאֵל תִּתְּבַלְּבַל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנִי מְאֹד מְקוּיָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

עֲכָשׁוּ אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּמִצַּב מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, בְּכָל הַיְשִׁיבוֹת וּבְכָל הַחֲדָרִים, הַמְּנַהֲלִים וְהַמְּלַמְּדִים מִתְלוֹנְנִים שְׁהִילְדִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, מְדַבְּרִים נְבוּל פָּה, וּמְסַתְּכָלִים בְּתַמוּנוֹת תּוֹעֵבוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן וְכוּ', מַה שְׁמוּצָאִים בֵּין הַיְלָדִים, וְזֶה בְּמוֹסְדוֹת הַכֵּי חֲרָדִיִּים, מַה לַעֲשׂוֹת? הַעֲרַב־רַב רוֹאֵה שְׁפָלָה כַּחוֹ, אֲזוּ הוּא מִתְגַּבֵּר בְּכָל

שְׁאֲרִית כַּחוֹתָיו, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְלַחֵם בְּזֶה כְּפִי שְׁאַנְחָנוּ יְכוּלִים, בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה לְדַבֵּר עִם הַיְלָדִים מְקַדְּשָׁה וְטַהֲרָה, וְלִסְפֹּר לָהֶם סְפוּרֵי צְדִיקִים, לְהִלְהִיב אֶת לְבָבְכֶם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקיה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר פִּנְחָס, ט"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה גִיעֵנו וְיִרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, תְּלַמִּידֵי הַיֶּקֶר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

הִנֵּה דִבְרַתִּי הַיּוֹם עִם יְדִידֵנוּ ר' ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְסִפֵּר לִי מַה שְּׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ.

מָה אִמַּר לָךְ וּלְאִשְׁתְּךָ תְּחִיָּה, אֵינִי אֲתָם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְּכוֹת שֵׁישׁ לָכֶם בְּשָׁמַיִם, כִּי בְּזֶה שְׁמַחְדִּירִים בְּיְלָדִים אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מְאֹד חָשׁוּב בְּשָׁמַיִם, וּבַפֶּרֶט בְּדוֹר הַחֲשׁוֹף הַזֶּה, אֲשֶׁר הָעֶרְב־רַב מִתְּפַשֵּׁט מְאֹד לְאַרְכָּה וּלְרַחְבָּה, צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ עַל נִקְיַת הָאֲמוּנָה, לְהַחְדִּיר בְּיְלָדִים אֲמוּנָה, וְאֶת הַשָּׂכָר הַזֶּה שְׁמַקְבְּלִים בְּשָׁמַיִם, אֵינִי לְתַאֵר וְאֵינִי לְשַׁעַר כָּלֵל.

וְעַל-כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם, לְהַמְשִׁיךְ לְחַנּוּף אֶת הַיְלָדִים בְּאֲמוּנָה, וְאֵל תְּקַצֵּץ אֶת הַשְּׁעוֹת, אֲדַרְבֶּה רְאֵה לְחַשֵּׁב עֲצוֹת אֵיךְ לְהַחְדִּיר יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֲמוּנָה פְּשוּטָה בְּיְלָדֵינוּ, כִּי נִקְיָה אַחַת שֶׁל אֲמוּנָה, מְאֹד שְׂוָה בְּשָׁמַיִם, אֵינִי לָנוּ רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה מַה שְּׁלֵמֵד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ו"ל, אֲסוּר לְהַתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְתַחְדִּיר בָּהֶם אֶת גְּדֹל הָאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵיךְ שִׁיתְּרַחֲקוּ מִהַסְמֵךְ-יָמָם, יַמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, הוּא וְכָל הַרְע־בָּנִים כְּמוֹתוֹ, אֲשֶׁר הֵם רְשָׁעִים אַרוּרִים, וְלוּלָא הֵם — מִזְמַן הָיוּ נִגְאָלִים.

אֲנִי מִבְּטִיחַ לָכֶם, בְּזְכוֹת זֶה שְׁאֵתָה תְּמַשִּׁיךְ עִם הַיְלָדִים, יְהִיוּ

לְךָ יְלָדִים קְדוֹשִׁים וּטְהוֹרִים בְּקִדְשַׁת הַבְּרִית, וְאֲנִי מַחֲכָה וּמְצַפֶּה לַיּוֹם שֶׁהֵם יָבוֹאוּ וְיִלְמְדוּ אֶצְלִי, וְיִהְיוּ יְרֵאֵי שָׁמַיִם אֲמִתִּיִּים.

גַּא וְנָא תַתְחַזְקוּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִיעַ עֲלֵיכֶם שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמְאֵחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקיט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר פְּנִיחַס, ט"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיֵעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הַקּוֹרֵעַ לְבָבוֹת, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצַטְעֵר לְשִׁמְעַע בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

אֲבָל אֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לְךָ, שֶׁאֲנַחְנוּ לְמִדְנוּ אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמְנוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל צַעַר לְזִכֹּר אֶשֶׁר "לוֹ צַר" — כְּבִיכּוֹל גַּם לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְבַטֵּל אֶת עֲצֻמְנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִתָּה צְרִיף לְהַבִּיז, אֲשֶׁר נִקְדָּה אַחַת שֶׁל אֲמוּנָה, זֶה כָּבֹר שְׁוֶה יוֹתֵר מִכָּל חַיֵּי הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִיּוֹ, כִּי יִמְנִיעַ כָּצֵל עוֹבֵר, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאֵן וְעוֹד מְעַט אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מִפֶּה, וְלִכְּן אֲסוּר לְהַשְׁבִּיר מִשׁוּם דְּבָר, רַק לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחַיֵּי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי אִפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם.

עָלֶיךָ לְזִכֹּר, שֶׁהַרוֹפְאִים הֵם רוֹצְחִים שְׁלוּחֵי הַסֵּמ"ך-מ"ם, כְּמוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לוֹ לְהִיּוֹת בְּכָל מְקוֹם, וְעַל-כֵּן הַקִּים 'רַע-בָּנִים', שֶׁיִּכְשִׁילוּ בְּרוּחָנוֹת אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיַעֲבִירוּ אוֹתָם עַל הַדָּת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, וּבְגִשְׁמִיּוֹת הַקִּים רוֹפְאִים שֶׁיַּהֲרִגוּ אֶת בְּנֵי-אָדָם.

וְלִכְּן אֲנִי מְאֹד מִבְּקָשׁ אוֹתָךְ, שְׁמַר עַל בְּנֶךָ ... גֵּרוּ יְאִיר, וְאֵל

תמסור אותו לרופאים, הם יהרגו אותו פשוטו כמשמעו, בלי רחמנות, כי אצלם בן אדם זה רק מספר, והם עושים נסיונות על בני ובנות ישראל, לא אכפת להם כלום, ולכן שילכו ויעשו נסיונות אצל בני עשו ובני ישמעאל, ימח שמם וזכרם, ולכן אני מאד מבקש אותך, תעזוב את הבן שלך כמו שהוא, ומה שהקדוש-ברוך-הוא ירצה — כך יהיה.

העקר ראה להיות דבוק בחי החיים בו יתברך, ורבונו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קו): עצה לבוא לגדלות המחין — להשפיל את אחרים, והבן למעשה.

באתי לבקש אותך, ידידי היקר, היות שבתך ... תחיה, מצאה בחור טוב מאד, בעל מדות טובות, וטוב ראי וכו', אל תתנגד לשדוף, אני ראיתי את הבחור, הוא בחור טוב מאד, בחור נורמלי, אוהב את בתך, תן לה להתחתן, אל תתעקש, כי מסכנה, וחכמינו הקדושים אמרו (פסחים ק"ג): בתך בגרה — שחרר עבדך ותן לה; אזי מה אתה מעפב, מאד רחמנות עליה, תדע לך, שהיום בנות הן מאד בסכנה, ודי לחכימא. ולכן ראה לדחף שיתחתנו מה שיותר מהר, ואל תערב דבר אחד עם דבר שני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקכ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פנחס, ט"ו תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שהשדוף יגמר בכי טוב, לדעתי, זה בחור נפלא, ואת לא צריכה להיות בררנית, הגיע הזמן שתתחתני, תעזבי כבר את כל השטיות ותתחתני, והנה אני כותב לאבא מכתב, ואת לא צריכה לפחד כלל, האבא יספים, רק תראי לדבר עם הבחור

דבורי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְהַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא יִגְמַר אֶת זֶה בְּכִי טוֹב.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, ט"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

זֶה כַּמָּה רְצִינִי לְדַבֵּר אִתְּךָ, לְחַזְקְךָ וְלַעֲוֹדְךָ וּלְדַבֵּר עַל לְבָבְךָ, אֲךָ מְרַב טְרִדוֹתֵי הַמְּרִבּוֹת מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לִי.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִתָּה צְרִיף לְדַעַת, כִּי נִקְדָּה אַחַת שֶׁל אַמוּנָה מְאֹד מְאֹד שְׁוּה בַשָּׁמַיִם, כִּי יִמְיֵנוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תְּנַחֲמָא וְיַחֲסִי): לֹא כְּצֵלוֹ שֶׁל כֶּתֶל וְלֹא כְּצֵלוֹ שֶׁל דָּקֵל, אֲלָא כְּצֵל צְפוּר הַפּוֹרֵחַ בְּאֵוִיר; כִּי יִמֵּי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׂבָעִים שָׁנָה (תְּהֵלִים צ'), וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סא), אֲשֶׁר גַּם הַשְּׂבָעִים שָׁנָה הֵם כְּרַבֵּעַ שְׁעָה, וְלִכֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּאִמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִדַּע אֲשֶׁר לְמַעְלָה בַשָּׁמַיִם נִקְדָּה אַחַת שֶׁל אַמוּנָה מְאֹד מְאֹד חֲשׂוּבָה, אֲפִלוּ שְׂאֵדָם סוֹבֵל יִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים, אֲבָל אִם הוּא מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִוֹדַע וְעָד, אֲשֶׁר הַכֹּל מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה יִקַּל לוֹ הַכֹּל, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רג); וְרְאוּי לָךְ לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּכֹל יוֹם וְיוֹם, וְלוֹמַר עֲלֶיהָ אֶת הַתְּפִלָּה בְּ"לְקוּטִי-תְּפִלוֹת", הֵינּוּ כֹּל תּוֹרָה בְּלְקוּטִי-מוֹהַר"ן, יֵשׁ בָּהּ תְּפִלָּה. וְלִכֵּן מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, אִם תִּלְמַד בְּכֹל יוֹם אֶת הַמֵּאֲמָר הַמּוּבָא (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רג), אֲשֶׁר שָׁם מְדַבֵּר רַבֵּנוּ ז"ל מִגְּלוּי הַשְּׁגָחָה פְּרָטִית, וְאִיךָ שְׂיִכּוּלִים לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא אֵלָיו, וְאֵז יִמְתַּק מִמְּנוֹ הַכֹּל, וְכֵן תֵּאֵמַר עֲלֶיהָ אֶת הַתְּפִלָּה מְ"לְקוּטִי-תְּפִלוֹת", אֵז תִּרְאֶה נְסִים נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא.

אתה לא צריף להתבלבל משום דבר שבעולם, כי גדול אדוננו
ורב להושיע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקכב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פנחס, ט"ו תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך. לדעתי, כדאי לחכות עד ימי
הרחמים והסליחות, ימי אלול, כי הרופאים פשוט יתנגדו את הבן
שלך, ואף שכל אחד צועק אחרת, מה אמר לך! אני מכרח להגיד
לך, שאין לסמוך עליהם כלל, הם פשוט רוצחים, ואף שבגני-אדם
אומרים — הרי צריכים לעשות משהו וכו' אי אפשר לעזוב ככה
וכו', האם אדם ירוץ אל בית בווער, בשעה שבאים עליו רוצחים?
האם יגיד היות שאני רוצה לברח מהרוצחים, על-כל-פנים אכנס
בבית שבוערת שמה אש גדולה, כי שמה יהיה לי לפלטה? האם
שיך דבר כזה? הרי הוא רץ מצרה אחת לצרה שניה, ולא יודעים
איזו צרה יותר גדולה! על-כל-פנים איך שהוא נקדה אחת באמונה
— להאמין בהקדוש-ברוך-הוא, שהוא ממלא כל עלמין וסובב כל
עלמין — זה מאד חשוב בשמים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע תפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך ובעד בעלך ובעד כל הילדים שיצליחו
בחייהם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקכג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פנחס, ט"ו תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, תלמידי
... גרו יאיר.

מאד מאד אני מבקש אותך, שתתחזק בכל מיני אפנים
שבעולם, ותדע, שזכני הקדוש-ברוך-הוא להיות על ציון רבנו ו"ל,
והזפרתי אותך לטובה.

נא ונא תתפלל בכל יום ויום במגן, כי אין אתה יכול לתאר
ולשער את גדל הזכות הזו, שאדם מתפלל בצבור דיקא, אשר רבנו
ו"ל אמר (לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן נה), אשר צ'ב'ר' ראשי תבות:
צ'דיקים, ב'ינונים, ר'שעים, פי אצלו יתברך מאד מאד חשוב אפלו
שמתחברים צדיקים עם רשעים בבית-הכנסת אחד, פי הבית-הכנסת
הוא משכן השכינה, וכשזוכים להכנס לבית-המדרש יוצאים עם
המון קדשה וטהרה, וחכמינו הקדושים אמרו (ילקוט בלק, רמז תשעא):
מה הנחלים הללו בני-אדם יורדים לתוכם כשהם טמאים, וטובלים
ועולים טהורים, כך בתי כנסיות ובתי מדרשיות, בני אדם נכנסים
לתוכם כשהם מלאים עוונות, ויוצאים מלאים מצוות; ולכן תכנס
לבית-הכנסת, ותצא מלא מצוות, פי שם זוכים לומר קדשה וברכו
ואמן יהא שמייה רבא, אשר אי אפשר לתאר ולשער כל זמן שאדם
חי מה זה לענות אמן אחד, וחכמינו הקדושים אמרו (שבת ק"ט):
כל העונה אמן יהא שמייה רבא בכל פחו, אפלו נגזרה עליו גזרה
של שבעים שנה — קורעים לו; ולכן ראה להתפלל במגן דיקא.

נא ונא תזכר כמה דברתי עמך ועם כל התלמידים, שישמרו
על כבוד נשותיהם לכבוד וליקר אותן, לא לצעק עליהן ולא
להתפרץ עליהן, ותקים את כל דבורינו שלקוחים מדברי רבנו ו"ל.

זכור גם זכר, אשר נקדה אחת של אמונה שאדם חושב

מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רַק נִקְּחָה אַחַת, זֶה כְּבוֹד הוּא עוֹשֶׂה רֶשֶׁם בְּכָל
הַעוֹלָמוֹת כָּלֶם, וְלִכְּן תִּתְחַזַּק בְּאַמוּנָה, תִּדְבֹּר תְּמִיד בְּאַמוּנָה, פִּי
הַעֲקָר הוּא לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְכַמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-
מוהר"ן, חלק ב', סימן מד), אֲשֶׁר הַדְּבוּר שֶׁל אַמוּנָה פּוֹעֵל מְאֹד מְאֹד,
בְּסוּד (תהלים פט): "אוֹדִיעַ אַמוּנָתְךָ בְּפִי", אֲשֶׁר כָּל הָאֱמוּנָה בָּאָה
לְאָדָם רַק עַל-יְדֵי הַפֶּה, שֶׁמִּדְּבַר וּמִגְלָה אֶת הָאֱמוּנָה.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרֻכָה וְהַצְלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר פְּנַחֵס, ט"ז תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָה וְכָל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֻחָה שֶׁישׁ לִי, שְׂאֵתָה
עוֹזֵר לִי, וְאַתָּה יוֹצֵא לְהַפְצֵת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה לְמַעַן הַצְּלַת
מוֹסְדוֹתֵינוּ.

גַּא וְנָא רָאָה לְהֵיוֹת בְּשֻׂמְחָה, עַל אִף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שְׂזָה מְאֹד מְאֹד
קָשָׁה לָךְ לְהֵיוֹת בְּשֻׂמְחָה, עִם כָּל זֹאת עֲלֶיךָ לְדַעַת, שְׂמֻדַת הַשְּׂמֻחָה
עַל זֶה צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, וְכִמוֹ שֶׁגְּלָה לְנוּ
רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), שְׂצְרִיכִים לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ
לְבוֹא לְשֻׂמְחָה, פִּי הַשְּׂמֻחָה הִיא הַעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה לְבוֹא אֵלֶיהָ,
וּבְאֵמַת עֵצֶם הַשְּׂמֻחָה הִיא עֵצֶם גְּלוּי אֱלֻקוֹת, פִּי עוֹ וְחֻדְוָה בְּמִקוּמוֹ,
אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ שׁוֹרָה רַק הַשְּׂמֻחָה. וְלִכְּן כְּשִׂיְהוּדֵי רַק שְׂמַח, הוּא דְבוּק
בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר, אֲשֶׁר נִקְדָּה אַחַת שֶׁל אַמוּנָה, זֶה
יּוֹתֵר שְׂזָה מִכָּל הַשְּׂבָעִים שְׂנָה שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, נִקְדָּה אַחַת שֶׁל שְׂמֻחָה
בְּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׂמוֹ, יּוֹתֵר שְׂזָה מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, בְּלִי
שׁוּם גְּזֻמָּא, פִּי אָדָם נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמֻרִי, מְלֵא קְלָפוֹת
וְהַסְתְּרוֹת, וּבְכָל פַּעַם נוֹפֵל בִּירִידָה אַחַר יְרִידָה וְכוּ', נְפִילָה אַחַר
נְפִילָה וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת מִתְחַזַּק, וַיֵּשׁ לוֹ נִקְדָּה אַחַת שֶׁל אַמוּנָה,

נִקְדָּה אַחַת שֶׁל שְׂמֵחָה בְּדַבְּרוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, זֶה יוֹתֵר חָשׁוּב לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת יוֹתֵר מִכָּל תַּעֲנוּגֵי הָעוֹלָם הַבָּא.

וְלִכֵּן רָאָה מַה לְּפָנֶיךָ, אִם נִקְדָּה אַחַת כָּל כֶּף חֲשׁוּבָה בַּשָּׁמַיִם, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׂתֵי נִקְדוֹת, שְׁלֹשׁ נִקְדוֹת וְכוּ', וְכֵן הִלָּאָה וְהִלָּאָה, וְלִכֵּן הָעֵקֶר רָאָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְעֵקֶר הַשְּׂמֵחָה לְשִׂמַּח אֶת אַחֲרִים, כִּי בְּזֶה שְׂמֵשְׂמֵחִים אֶת אַחֲרִים, גַּם לוֹ תִּהְיֶה שְׂמֵחָה. וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאַמְצִים שְׁבַעֲוֹלָם רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׂמַּח אֶת אַחֲרִים, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ לְעֵבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

נָא וְנָא רָאָה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמֵדְבָרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל, וְהַתְּפִלָּה תַּחֲדִיר בְּךָ אֲמוּנָה בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְסִבְלָנוֹת, כִּי מִי שְׂזוּכָה לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא סִבְלָן עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו. וְלִכֵּן הִרְגַּל אֶת עֲצֻמָּה בְּמַדַּת הַסִּבְלָנוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנִדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

מַה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיֵּקֶר! תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד שְׂיִהְיֶה לָךְ שְׁלוֹם בְּתוֹךְ הַבַּיִת, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ: אִין הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה אֶלָּא בְּמָקוֹם שְׂמֵחָה (מִדְּרַשׁ אַגְדָּה), וּכְשֶׁאָדָם בְּשִׂמְחָה, עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ סִבְלָנוֹת, וְאִינוּ רַב וּמִתְקוּיטט עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְהוּא חִי אֶת הַחַיִּים שְׁלוֹ, בּוֹרַח תְּמִיד אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְטִיל בֵּין הַהָרִים, וּמְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינָה תַּעֲנוּג זֶה גַּם בְּגִשְׂמִיּוֹת, אֵינָה שְׂקֻט נִפְשִׁי, לֹא שׁוֹמְעִים וְלֹא רוֹאִים כָּלוּם — רַק אֶת הַבְּרִיאָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִכָּל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן כְּשׂוֹכִים לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בֵּין הַהָרִים — אִין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂתַצִּיחַ אוֹתִי וּתְחַזִּיק מִעֲמַד, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקכה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פנחס, ט"ז תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אַל ... תחיה.

אין את יכולה לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי, שיצאת למען הפצת אור רבנו ז"ל למען הצלת מוסדותינו הקדושים, בזכות זה יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תהיי שמחה ועליזה, ותהיה לך תמיד סבלנות בבית, ותרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וכן תדברי עם אחרים מהקדוש-ברוך-הוא, והעקר שיהיה לך ישוב הדעת לישוב את דעתך, כי לא פדאי להיות בכעס ועצבנות, כי זה הורס את האדם לגמרי. ולכן אמרו חכמינו הקדושים (עין שבת קה:): כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה; כי המאמין האמתית, שמאמין שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, הוא תמיד בשמחה. ולכן ראי להיות בשמחה, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שישמשך עליך שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקכו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פנחס, ט"ז תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה אַל ידידי הקקר לי מאד ... גרו יאיר.

מה אמר לך! הכל זה בשביל הבחינה והנסיון, שמנסים אותנו מן השמים. תדע, שרבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סו), שכל המניעות בשביל הגברת החשק, וכפי גדל הנחשק כמו-כן מתגברות המניעות ומתגבר החשק; ועל-כך עלינו רק לכסף להוציא מכח אַל הפעל דברינו, ולהקים עיר על שם רבנו ז"ל: "יבגאל עיר

אֲשֶׁר כַּט תַּתְּכֹזוּ — כַּט תַּתְּכַח בְּנִחָל קה

בְּרִסְלָב, אִף שְׁצוּחִקִים עֲכָשׁוּ, אִךְ יִרְאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׁמַח לְבַנּוּ וְתִגַּל
נִפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבַּרֵךְ.

שְׁלַחְתִּי לָךְ הַרְבֵּה מִכְּתָבִים הָאֵם קִבַּלְתָּ?

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּתְּכֹזוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פִּנְחָס, ט"ז תַּמוּז ה'תש"ס.

הַכְּתָב וְהַמְּכָתֵב בְּיַד מוֹסֵר פְּתַב זֶה הַחֶתֶן ... גֵּרוּ יֵאִיר, הִיא לְאוֹת
וְלִרְאִיָּה שְׁאֲנִי מִפִּירוֹ, לְמַד אֲצִלִּי שְׁלֹשׁ שָׁנִים, וְהוּא עֲכָשׁוּ בְּקִשְׁרֵי
שְׁדוּכִין, וְהַחֲתָנָה צְרִיכָה לִהְיוֹת בְּתַחֲלַת אֵלוֹל הָאִי שְׁעֵתָא, וְלָרֶשׁ אֵין
כַּל, כִּי הוּא בָּא מִמְּשַׁפַּחַת עֲנִיִּים מְרוּדִים, וְכֵן הַכֹּלָה בָּאָה מִמְּשַׁפַּחָה
עֲנִיָּה עַד מְאֹד, וְלִכֵּן אֲנִי בָּא אֲלֵיכֶם, הִנֵּה לְפָנֵיכֶם מִצּוֹת הַכִּנְסַת כֹּלָה
בְּתַכְלִית הַשְּׁלָמוֹת, חֶתֶן וְכֹלָה עֲנִיִּים מְרוּדִים, וְעַם קִצַּת כֶּסֶף אַתֶּם
יְכוּלִים לְהַצִּיל שְׁתֵּי נַשְׁמוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיְהִיָּה לוֹ חֶלֶק בְּמִצְוֵה זֶה,
שְׁזֶה מְאֹד נְדִיר לְמִצָּא מִצְוֵה כֹּזוֹ — חֶתֶן כֹּלָה עֲנִיִּים מְרוּדִים, וַיֵּשׁ
קוֹנָה עוֹלָמוֹ בְּשַׁעֲהַ אַחַת, אֲשֶׁרֵי לוֹ.

הַכּוֹתֵב וְחוֹתֵם לְמַעַן הַמִּצְוָה...

כַּט תַּתְּכַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פִּנְחָס, ט"ז תַּמוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְּתָבְךָ.

רְאֵה לְחֹזֵק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה
עֲצוּמָה, כִּי בְּלֹא שִׁמְחָה, אֵי אֲפָשָׁר לְהַגִּיעַ לְשׁוּם דְּבָר. תִּדְעַ, שְׁהֵיִיתִי

בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל, וְהִרְבֵּה הַתְּפִלָּלָתִי עָלֶיךָ וְעַל אֲשֶׁתְּךָ וְעַל יְלָדֶיךָ, וְיַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר אֶצְלְךָ בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַעֲקֹר רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזֵק, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָדָי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פְּנַחֵס, י"ז תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיּוֹנִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינְתּוֹ תָּמִיד, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִיַּי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם לְאַהֲב אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי עַכְשָׁו הֵם הַיָּמִים שְׁאַנְחֵנו מִתְּחִילִים לְהִתְאַבֵּל עַל חֲרַבְּוֹן-בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שְׁנֹגְרָם עַל-יְדֵי שְׁנֵאת חֲנָם, וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן (יִזְמָא ט'), וְזֶה כָּל הַטְּמָאָה שֶׁל הַסֵּמ"ך-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, שְׁמַרְקֵד בֵּין גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמַסִּית וּמְדִיחַ בֵּינֵיהֶם, שְׁזָה כָּל־ל הַמְּפִלְגוֹת, שֶׁהוּא דוֹר הַפְּלָגָה לְשׁוֹן פְּלַג פְּלַג, שְׁמִפְּלָגִים אֶת הָעַם לְפִלְגִים, וְזֶה קֶרֶן גְּדוּלָה לְהַסֵּמ"ך-מ"ם הַרְשָׁע, שְׁכָּל כַּחוֹ הוּא רַק 'הַפְּרֵד וּמְשַׁל', וְלִכֵּן עָלִינוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ דִּיקָא בְּיָמִים אֱלוּ לְהִתְאַחַד יַחַד, וְלַעֲזֹר אֶחָד לְשָׁנִי, וְלִשְׁמֹר מְאֹד מְקַנְאָה וְשִׁנְאָה, שְׁזָה מְאֹד מְאֹד חֲמוֹר, וְאַשְׁרֵי מִי שֵׁיִשׁ לוֹ חֵלֶק לַעֲזֹר, שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, כִּי רַק בְּזֶה תְלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה. וְאַנּוּ רוֹאִים, שְׁכָּל הָעוֹלָם דְּבָרוּ עַל שְׁנַת תַּש"ס שְׁנֹגְאֵל, וְדִיקָא עַכְשָׁו בְּחֻדְשִׁים אֱלוּ פְּרָצָה מִחֻלְקַת גְּדוּלָה בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ דִּיקָא, עַד שֵׁיִשׁ רְשָׁעִים אַרְוּרִים, שְׁמַדְבְּרִים פְּתוּחַ נֶגֶד אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַעֲדוֹת הַמְזוּרָח, כְּאֱלוּ הֵם לֹא שִׁיכִים אֶל רַבְּנוּ ו'ל (עַפְרָא לְפּוּמִיָּהוּ), וּמִי יוֹדֵעַ אִם הֵם לֹא גּוֹרְמִים לַעֲכוֹב הַגְּאֻלָּה, עַל-כָּל-פְּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא

עלינו לעשות כל מיני פעלות שבעולם לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם במסירות נפש הכי גדולה, ולעשות התעוררות גדולה דיקא בין אחינו בני ישראל מעדות המזרח, שיבואו אל ציון רבנו ז"ל בהמוניהם.

נא ונא ראו להתבודד בכל יום עמו יתברך, אשר כל דבור ודבור שמדברים אל הקדוש-ברוך-הוא, זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל, ואשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): את זה תקבלו ממנו, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד, ועקר הטעות שנכנסה באדם כאלו הוא לא שנה לשום דבר, ובאמת גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עח), אשר אין שום יאוש בעולם כלל, ולכן אין דבר בזה להתיאש, כי אפלו מכל החשף והצלמות יכולים לצאת, אם רק מתמידים בתפלה והתבודדות.

ראו רק לשמר על שלום ביתכם, כי בפרוש הזהירנו רבנו ז"ל על זה מאד מאד, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן רסג, רסד), שהסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעלות שבעולם לשבר את השלום-בית אצל בני הנעורים, כדי להכשילם בעוונות חמורים, ולכן צריכים מאד לשמר על דבר זה. וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ט), שכל העשירות באה לאדם רק בזכות אשתו; וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט): אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעטרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו]; נמצא, שכל העניות שאדם סובל, זה רק מחמת שאינו מכבד את אשתו, וזה ברור. ולכן צריכים מאד מאד לשמר על שלום-בית, ומי שרב עם אשתו, בידוע שהוא עדין רחוק ממנו יתברך, רחמנא לצלן.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע תפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו דרככם תמיד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ח תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּאֵמַת אָנִי מְאֹד מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה מֵה שְׁיֵשׁ לָךְ מִבְּנֶיךָ, וּבִפְרֻט כְּשִׁיחֹזֵר לְאַבָּא, מִי יוֹדֵעַ מֵה יְהִיֶּה אִתּוֹ וְכוּ', עִם כָּל זֹאת עָלִי לְהַבִּיעַ אֶת צַעֲרֵנוּ, שְׂזֵה פִי אֶלֶף יוֹתֵר מִהַצַּעַר שְׁלֶךָ, אֵלּוּ הַשְּׁבוּעוֹת שְׁבָנֶיךָ הָיָה בְּתִלְמוּד־תּוֹרָה, הוּא דָּבָר עִם הַיְלָדִים מְלִים הֶכִי גִסוֹת, וְסִפֵּר לַיְלָדִים מְלִים הֶכִי מְשַׁקְצוֹת, שְׂאִין לְרִשְׁמָם עַל הַכְּתָב, וְדִי לְחַכְיָמָא.

אָנִי מוֹסֵר אֶת נַפְשִׁי בְּעֵבּוֹר קְדָשְׁת יְלָדֵינוּ, וְאָנִי קָנָאִי עַל דְּבָר שֶׁל קְדָשָׁה, וְלִכֵּן אָנִי לֹא יְכוֹל בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן שֶׁהֵבֵן שְׁלֶךָ יִשְׂאֵר, לֹא רַק בְּמוֹסְדוֹת שְׁלֵנוּ, אֶלָּא בְּכֻלָּל בֵּיבְנָאֵל, וְאָנִי מְאֹד מְאֹד מְצֻטָּעַר לְהַגִּיד לָךְ אֶת זֶה, אֲבָל פֹּה מְדַבְּרִים מִכַּמָּה מְאוֹת יְלָדִים, שְׂזֵה מְשַׁחֵק עִם אֵשׁ, וְאָנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שֶׁתְּבִינִי אוֹתִי, וְאָנִי הַנְּחִיתִי אֶת הַמְּנַהֵל, שְׂרִיָּאָה לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מֵה שְׁיֹתֵר מֵהָר, פִּי הַיְלָדִים אֲצַלְנוּ מְחַנְכִים לְקְדָשָׁה וְטְהָרָה, וּמֵאֹז שֶׁהֵבֵן שְׁלֶךָ נִכְנַס, גָּלָה לָהֶם דְּבָרִים מְאֹד מְאֹד מְגֻנִים, שְׂעַד עֲכָשׁוּ מְטַפְטֵף לְבִי עִם דָּם, וְלִכֵּן אָנִי מְאֹד מְצֻטָּעַר לְהַגִּיד לָךְ, שֶׁהֵבֵן מְכָרַח לְצֵאת כַּמָּה שְׁיֹתֵר מֵהָר.

הַמְּאַחַל לָךְ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כט תתקלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ח תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיֶּקֶר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אין מלים בפּי להודות לך על זֶה שִׁיצֵאתָ לְהַפְּצָה מְרֻכָּזת בְּעֵבוּר
בית-הַמִּדְרָשׁ, יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּזִכּוֹת זֶה תִּתְּבַרְךָ מִפִּי
אל עֲלִיּוֹן, וְתַהֲיֶה לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ.

הַעֲקֹר רְאֵה לְחֹזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם לֵהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמִחָה הִיא רְפוּאָה לְכֹל — בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחַנִי,
וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, כִּי בְּאַמֶּת לְהַגִּיעַ
לְמַדַּת הַשְּׂמִחָה, זֶה הַמְּדַרְגָּה הַכִּי קָשָׁה, כִּי טֹבֵעַ שֶׁל הָאָדָם שׁוֹמֵשׁ
אֲחֵר הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוּת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק
ב', סִימָן קפ"ט).

וְלִכְּן לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה צָרִיךְ לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה,
וְרַבֵּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כ"ד), שֶׁגַּם חֻכְמֵי
הַרוּפְּאִים אָמְרוּ, שֶׁכָּל הַמַּחְלוֹת בָּאוֹת רַק מִחֻמַּת הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוּת
וְהַדְּבָאוֹן שֶׁנִּפְלַע עֲלֵיהֶם.

נָא וְנָא הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְּבַרְךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבֹר
וְדִבּוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶה הַצְּלָחָה נִצְחִית,
הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שֶׁאִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ הָיוּ
רְגִילִים לֹאמַר, שָׂאֵם לֹא זָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, אֲלֵא לְהִתְנוּדַע
מִהַעֲצָה הַנִּפְלְאָה הַזֶּה שֶׁל הַתְּבוּדָּדוֹת — הִנֵּה כְּדָאֵי, וּמִכָּל שֶׁפִּן וְכָל
שֶׁפִּן שֶׁקִּבְּלָנוּ עוֹד יַעֲזוֹת נִפְלְאוֹת אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק, וְלַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם
הָעוֹבֵר.

רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מ"ח), שֶׁזֶה הָעוֹלָם הוּא
גֶּשֶׁר צַר מְאֹד, וְהַכָּלֵל וְהָעֲקֹר לֹא לְהִתְפַּחַד כָּלֵל, בְּדַרְךְ כָּלֵל כְּשֶׁהָאָדָם
הוֹלֵךְ עַל גֶּשֶׁר צַר, הוּא מִתְפַּחַד לְפָל מִצַּד זֶה אוֹ מִצַּד זֶה, אֲבָל רַבֵּנוּ
ז"ל גָּלָה לָנוּ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת כְּאֵלוֹ, שֶׁעַל יָדָם לֹא מְפַחְדִים לְלַכֵּת עַל
הַגֶּשֶׁר הַצַּר שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלִכְּן רְאֵה לְהִתְמַיֵּד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ
ז"ל.

מִי יִתֵּן, שֶׁתַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ קִבְיָעוֹת לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם כְּסִדְרָן בְּשׁו"ת
"אֲשֶׁר בְּנַחֵל", כִּי כָּל הַמְּכַתְּבִים נִכְתְּבוּ רַק בְּשִׁבְלֶיךָ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה

להקדוש-ברוך-הוא, שתמצא שם הרבה דברים יפים, ואשרי מי שזוכה להדפיס חלק אחד, וכשיגיע זמני לצאת מזה העולם — אזכרנו לטובה בעולם הבא, כי הספרים האלו נכתבו בשועת ה', על-ידי גדל התשוקה של הבחורים והאברכים, שהוציאו את הדבורים האלו, ולכן אצלי ספרי שו"ת "אשר בנחל" יותר חשוב מכל הספרים, כי זה כתבתי בכל המצבים שרק עברו עלי במשך ארבעים שנה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקלב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר פנחס, י"ח תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד אני שמח לשמע, שנכנסת ללמד בכולל.

מאד אבקש אותך, שתראה למסור את כל הקלטות שדברתי בשבוע שעבר אל ידידנו ... גרו יאיר, כי הם לא היו בבית, והיא צריכה לתקתק את זה, ואצלי זה יותר חשוב מהכל, כי לולא שאני יודע שכל דבור שלי רושמים וכותבים, לא הייתי מדבר כלל, הן ברבים והן ביחידות, כי אצלי העקר שידפס, כי רק זה מה שישאר ממני, ולכן אני מאד מאד רוצה, שתראה למסור להם מה שיותר מהר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כַּט תַּתְקַלֵּג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ח תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תִּדַע לְךָ, שְׂאִין שׁוֹם אֲסוּר כָּלֵל, כַּמּוּבָא בְּגִמְרָא (שַׁבַּת פו.): רַבָּא מְאֵפִיל בְּטִלִיתוֹ וְכוּ', רַק אַתָּה צְרִיף לְהַתִּיר גְּדֵר, כִּי עוֹן גְּדֵרִים מְאֹד מְאֹד חֲמוּר, אֲבָל אֲסוּר לְךָ לִפְלֵי בְדַעְתָּךְ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאַפֵּן, כִּי גְדוּל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, הַעֲקֹר לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה.

אִם אַתָּה יָכוֹל לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי זוֹ זְכוּת הַכִּי גְדוּלָּה, אֲשֶׁרִי מִי שִׁחֲזַק בְּזֶה, וְאֵז טוֹב לוֹ כֹּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּתְקַלֵּד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ח תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי רוֹצֶה, שְׂרַק אַתָּה תַּהֲיֶה מְמַנָּה עַל הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הֵן בְּעֵנִין הָאוֹטוֹבוּס בְּעֵבוּר בֵּית־הַמִּדְרָשׁ וְכוּ', וְהֵן בְּעֵנִין מְכִירַת הַסְּפָרִים וְכוּ', כִּי אַתָּה אֶצְלִי מְאֹד אֲמִין וְכוּ', וְאַף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שִׁישׁ לְךָ בַטּוֹל תּוֹרָה מִזֶּה, אֲבָל תַּעֲשֶׂה לְעֶצְמְךָ חֲשֻׁבוֹן — מָה הֵייתָ עוֹשֶׂה אִם הֵייתָ יוֹצֵא לְהַפְּצָה, וְאֵז בְּאַמַּת הֵייתָ מְבַטֵּל הַרְבֵּה, וְכֹף אַתָּה מְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּלִי הַרְבֵּה בַטּוֹלִים.

נָא וְנָא תַעֲשֶׂה לַעֲצֻמָּךְ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשׁ, בְּהִלְכָה, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּב, וְיִלְאֵט לְאֵט תִּתְקַדֵּם, עַד שְׁבַמְשָׁךְ כַּמָּה שָׁנִים תִּזְכֶּה לְגַמֵּר אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְאִז תִּתְחִיל לְלַמֵּד עוֹד פַּעַם, אֵיזָה תַעֲנוּג זֶה כְּשֶׁהָאָדָם זוֹכֶה וּמְטִיל וְנִמְצָא בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּנֵה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבֵא!
הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַת פְּנִיחַס, י"ח תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.
לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! קִבְּלָתִי כַּמַּעַט מִכָּל אִשָּׁה מִכְתָּב שְׁכַלָן מִפְּלִיגוֹת בְּשִׁבְחֶךָ, וְכֵן אֶת הָאֲרֻגוֹן אֵיךְ שְׁאֲרֻגְנָתְךָ אֶת הַנְּסִיעָה, שְׁנֵה הִיָּה עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְכָל אַחַת מֵלֵאָה סְפוּרִים, וְאֲנִי אוֹמֵר שְׁחָבַל שְׁלֹא הָיוּ שָׁם גְּבָרִים מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, שְׁשָׁמְעוּ אֶת הַהֲתַעַרְרוֹת וְהַבְּכִיּוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם.

אֲנִי מְאֹד מְקוּהָ לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, לַעֲשׂוֹת הַתַּעַרְרוֹת מִפַּעַם לְפַעַם לְנִשְׁוֹת אֲנֻשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, שְׁיַעֲשׂוּ קְבוּצָה גְדוֹלָה לְנִסְעַת אֶתְךָ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, כִּי בְּאַמַּת רַבְּנוּ ז"ל הַפְּלִיג מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲלַת תְּפִלַּת הַנְּשִׁים, וְאֲנִי מְאֹד מְקוּהָ לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁכָל אֱלוֹ הַתְּפִלוֹת שֶׁהִתְפַּלְלוּ עָלַי, שֶׁתִּתְקַבְּלֵנָה לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל, כִּי אֲנִי זְקוּק לְהִרְבֵּה יִשׁוּעוֹת.

הִיָּה טוֹב מְאֹד שֶׁתִּכְתַּב מִכְתָּב לְבִנְךָ ... גֵּרוּ יְאִיר, שְׁיִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, כִּי הָיוּ לִי הִרְבֵּה צְרוּת אֶתוֹ הַשְּׁבוּעַ, כִּי הוּא הִסְתַּכְּסַף עִם ... וְאִף שְׁנֵה פָּרָא אָדָם, עִם כָּל זֹאת בְּדִיוֹק הוּא צָרִיךְ לְהִסְתַּכְּסַף אֶתוֹ, וְהִיָּתָה לִי הִרְבֵּה עֲגַמַת נַפְשׁ, כָּל הַשְּׁבוּעַ אֲנִי לֹא מְרַגֵּשׁ טוֹב,

וְהֵייתִי אֶצֶל הַרוּפָא, וְנוֹסֶף עַל צְרוּתִי אֲנִי צָרִיךְ אֶת זֶה. וְלִכֵּן רָאָה לְכַתֵּב לוֹ שְׂיִקַּח אֶת עֲצָמוֹ בְּיָדָיו, כִּי אֲנִי רוֹאֶה, שְׂאֵם מְדַבְּרִים עִם יֶלֶד — זֶה נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל, הַהוֹרִים שֶׁל ... גֵּרוֹ יֵאִיר דְּבָרוֹ אִתּוֹ, וְהוּא הַשְׁתַּנָּה לְגַמְרִי, עַל כֵּן צָרִיכִים לְדַבֵּר עִם הַיְלָדִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִזְכֶּה לְחַנּוּף אוֹתָם חַנּוּף טוֹב, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

שׁוֹב פַּעַם גַּם אֲנִי מִתְפַּלֵּא אִיךְ שֶׁהַנְּסִיעָה שֶׁלָּךְ הִלְכָה מִחֲשֻׁבָּת עַל כָּל פָּרֵט וּפָרֵט, כְּמוֹ שֶׁאֲשֶׁה אַחַת מִנְּשׁוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ כּוֹתֶבֶת לִי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, וְכֵן כָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁבִקְשָׁתֶם, שְׂיִתְקַבְּלוּ לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כט תתקלו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר פִּנְחָס, י"ח תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵנִין הַכֶּסֶף, תִּתֵּן אֶת הַכֹּל ל... גֵּרוֹ יֵאִיר, וְשִׁירַד מִכָּל הַחֻבוֹת שְׂאֲנִי חַיֵּב לוֹ, כִּי לִי הוֹלֵךְ בַּחַיִּים לְהַדְפִּיס כְּמָה שְׂיִוְתֵר סִפְרִים, וּמִי יִתֵּן, שְׂיִהְיֶה לִי כָּאֵן לְכָל הַפְּחוֹת עֶשֶׂר אֶלֶף סִפְרֵי "אוֹצֵר-שְׁלוֹם-בֵּית", זֶה יְכוּל לְהַתְּפַשֵּׁט פֶּה תוֹף חֲדָשׁ כָּל הַסִּפְרִים, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא יִתֵּן לִי שְׁפַע, שְׂאוּכַל לְבַצֵּעַ אֶת זֶה, כִּי יֵשׁ בְּרַצוֹנִי לְהַדְפִּיס מֵאָה אֶלֶף מֵהֶם וּלְהַפְּיֵצֵם פֶּה, וְכֵן אֲנִי מְאֹד מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבִקְרוֹב מְאֹד יִגְמַר הַסְּדוּר, שְׂאֲזוּ נְדָפִיס לְאִין סִפְרֵי כְּמִיּוֹת, וְזֶה יִלָּךְ מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִי רוֹצֶה לְהַחְדִּיר אֶת דְּבַר רַבְּנוֹ ז"ל מְאֹד בְּעוֹלָם, בְּכָל

מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַע־עוֹלָם, אֲבָל לָעֵת עֲתָה תִּמְסַר אֶת כָּל הַכֶּסֶף לְ...
וְתוֹרִיד אֶת זֶה מִכָּל הַחֻבּוֹת שְׁאֵנִי חַיֵּב לוֹ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי
שְׁאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקלוז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת פְּנִיחַס, י"ח תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׁיִחִיו נְצַח.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְכֶם, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לִשְׁמַע שְׁחִזְרוּתְכֶם
עִם כַּחוֹת חֲדָשִׁים, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד שְׂמַח, שְׁיִצְאֲתֶם לְשָׁבוּעַ לְהִתְאוּרָר
וְלִנְוֹחַ.

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל פְּעֻלַּתְכֶם בְּשָׁמַיִם, כִּי
אֶלְפִים וּרְבָבוֹת רְבָבוֹת רְבָבוֹת וְכו' וְכו' וְשָׂמוֹת יִשְׂרָאֵל מִתְקַרְבִּים
בְּתִשׁוּבָה, עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים שְׂאֲתֶם עוֹזְרִים לִי לְהַדְפִּיס, וְיִמִּינוּ כְּצֵל
עוֹבֵר, הִנֵּה אֲנִינְנוּ כָּאֵן וְעוֹד מְעַט יוֹצְאִים מִכָּאֵן, וּמָה נִשְׁאָר מִהָאָדָם?
רַק זֶה שְׂמוֹזְפִים אֶת הָרַבִּים, וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר לְבְנֵי-אָדָם.

וְלִכֵּן אֲשַׁרְיֶכֶם וְאֲשַׁרִּי חֲלָקְכֶם, שְׁיֵשׁ לָכֶם חֵלֶק גְּדוֹל בְּהַדְפַּסַּת
הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִהְיוּ לָכֶם כַּחוֹת
חֲדָשִׁים, וְתִזְכּוּ לְהַדְפִּיס כְּהִנֵּה וְכִהִנֵּה, וְאֲנִי עֹכְשׁוּ מְאֹד מִזְדַּרְזֵר
לְהוֹצִיא סֵדוּר עַל-כָּל-פְּנִים לִימֵי הַחֵל.

יְדִידְנּוּ ... בְּשֵׁר לִי, שְׂאֲחַד מְסַר לוֹ בְּעִבּוּרֵי סְכוּם גְּדוֹל מְאֹד
לְצַדֵּקָה, וְאֲנִי מוֹסֵר הַכָּל בְּשִׁבְלֶךָ, כְּרִי לְשָׁלֵם אֶת כָּל הַחֻבּוֹת שְׁאֵנִי
חַיֵּב עַל הַסְּפָרִים שֶׁלְקַחְתִּי מִמֶּךָ, כִּי בְּאֲמַת רְצִיתִי לְקַחַת עוֹד סְפָרִים,

אֲשֶׁר

כט תתקלח

בנחל

קטו

ובפרט ספרי "אוצר-שלום-בית", שנה ילך מאד מאד פה, וזו זכות הרבים לדורות עולם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו וירככם תמיד.

שלחתי לכם את השערים של הקונטרסים שאמרתי במשך השבוע, וזה צריך להיות אצלכם, ואם לא קבלתם את זה — תכתבו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקלח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ' תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידיה הקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, מאד מאד רציתי שתודיע לי בדיוק מה קורה עם הבחור ... גרו יאיר, כי קבלתי תלונות מכמה מקורות, פנראה ששני הענשים שקבל כבר, זה עדין לא מספיק בשבילו, רחמנא לצלן, אדם פרפר בין חיים למות, ועדין עושה שטיות, ולכן תברר לי האם זה נכון השמועות או סתם פכה. וכן תכתב לי בשביל הישיבה איך עובר הלמודים ומה ומי ואימת.

העקר תתחזק, ששום דבר בעולם לא יוכל לשבור אותך, כי גדול אדוננו ורב להושיע, אסור להשבר ואסור לפל ביאוש ובדכאון.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקלט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ' תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה אל הברוך ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הודוי דברים הארץ וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר! עשית עוונות חמורים מאד מאד, שאין על זה תקנה, אלא לנסע אל ציון רבנו ז"ל, כי רק רבנו ז"ל יכול להתעסק בתקונך, אני מאד מאד מבקש אותך, שתתנהג בצניעות, ואל תדבר עם שום בחורה ומכל שכן עם אשה נשואה, שזה עון חמור מאד מאד, ואין הקדוש-ברוך-הוא מוחל על זה.

זכר מה שקרה עמך וכו', זה רק אזהרה מהשמים וכו', פרפרת בין חיים למות, היית יכול להמחץ ברכב למות, והקדוש-ברוך-הוא הצילך, ולכן ראה לחזור בתשובה שלמה אליו יתברך, ותלמד בכל יום ח"י פְּרָקִים משניות חק ולא יעבר, ואף שאני יודע שיעבר לך מאד מאד קשה, אבל תאמין לי, לצום על העוונות החמורים שעברת — הרבה יותר קשה, ולכן תקח את עצמך בידך, והקדוש-ברוך-הוא לא יעזב אותך.

הכפל הדבר, אל תדבר עם שום בת הלומדת במדרשה, ומכל שכן עם נשים נשואות, כי זה עון חמור לדבר עם נשים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקמ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ' תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... שיחיו נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם, אתם צריכים להבין שהישיבה

שָׁלְנוּ "דַּמְשֶׁק אֲלֵעֶזֶר" הִיא לֹא מְקוּם שֶׁל בְּלוּיִים וְכוּ', אִם אַתֶּם רוֹצִים לְהַתְעַלּוֹת בְּתוֹרָה וַיִּרְאֵת שָׁמַיִם — טוֹב, וְאִם אַתֶּם סוֹתֵם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת בְּלִגְזָן וְכוּ' וְכוּ', אֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לָכֵם, שְׂאִין לָכֵם פֶּה מְקוּם, אֲנִי מֵיַעַן לָכֵם, תִּקְחוּ אֶת עֲצָמְכֶם בְּיָדִים, וּתְקַבְּלוּ מִשְׁמַעַת מִהָרְאשֵׁי יְשִׁיבָה, אֲזִי אֲנִי מִבְּטִיחַ לָכֵם לְחַתֵּן אֶתְכֶם, אֲבָל בְּרָגַע שְׂאִנִּי אֲשַׁמַּע שְׂאֵתֶם לֹא שׁוֹמְעִים בְּקוֹל הָרְאשֵׁי יְשִׁיבָה, אִין לָכֵם מַה לְחַפֵּשׂ פֶּה בְּכָלֵל.

הַמֵּאֲחֵל לָכֵם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקמא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָרֵב ... שְׂיַחֲיָהּ נִצַּח.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת שְׁנֵי מִכְתָּבְכֶם.

מַה אֲמַר לָכֵם! בְּרִיתִי, וְהַסְפּוֹר לֹא כְמוֹ שְׂאֵתֶם מְסַפְרִים, כְּפִי שְׁ ... גֵרוֹ יֵאִיר, מְסַפֵּר, בְּתִכֶם מִגְבִּיחָה יָדִים עָלָיו, וּמִכָּה וּמִשְׁפָּלַת אוֹתוֹ בְּקַבְּעִיּוֹת, וְזֶה עֲלוּל לְהִבְיֵא, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, לְגֵרוּשִׁין, וְלִכְן בְּמְקוּם שְׁתַּגִּידוּ לוֹ מוֹסֵר, תִּדְבְּרוּ עִם בְּתִכֶם שְׁלֵא תִתְעַלֵּל בּוֹ, אֲנִי רַק אוֹמֵר לָכֵם מַה שְׁשִׁמְעֵתִי אֶת הַצַּד שְׁלוֹ, תְּמִיד הִיא מִבִּישָׁת אוֹתוֹ בְּרַבִּים וּמִשְׁפִּילָה אוֹתוֹ, וְדַבֵּר כְּזֶה לֹא יְכוּל לְהִמְשִׁיךְ.

לְדַעֲתִי, הֵם מִכְרַחִים לְחֹזֵר, כִּי פֶה הֵיטָה לוֹ עֲבוּדָה טוֹבָה, וְלֹא הֵיטָה חֶסֶר לוֹ שׁוֹם דְּבָר, וּמִכָּל שְׁפָן לָהּ לֹא הֵיטָה חֶסֶר שׁוֹם דְּבָר, הִיא סוֹתֵם בְּלִבָּלָה לוֹ אֶת הַמַּחַ וְהַשְּׂכָל, שְׁרוּצָה לְלַכֵּת חֲזָרָה, וְכָךְ אֲבָדוּ דִינָה וּפְרִנְסָה טוֹבָה. וְלִכְן אַתֶּם צְרִיכִים לְלַכֵּת עַל הַפּוֹזֵן הַזֶּה.

בְּרִיתִי בְּעֵנִין לַיִל שַׁבָּת, הוּא הֵיטָה בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, כִּי אֲמַר לִי הָאֵח שְׁלוֹ, וְאֲנִי לֹא יוֹדַע מַה קוֹרָה שָׁם, לִכְן תִּרְאוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים לְדַבֵּר עִם הַבַּת שְׁלָכֶם, כִּי זֶה לֹא דֶרֶךְ שְׁהֵאֲשָׁה תִתֵּן מִפּוֹת

לְבַעַל, דָּבָר כְּזֶה עֲדִין לֹא שׁוֹמְעִים, זֹרְקֵת עָלָיו חֲפָצִים, נוֹתְנֵת לוֹ
עֲלֻבוֹנוֹת, וְלֹכֵן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, תִּרְאוּ לְסִדְרֵךְ אֶת
הַעֲנִינִים לְפָנַי שְׁחַס וְשָׁלוֹם, תַּתְּפַרֵּק הַמְשַׁפָּחָה וְחַבֵּל מְאֹד.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר לְשִׁמְעַע אֶת כָּל הַסְּפוּרִים הָאֵלוֹ, אֲבָל
הַהֲכָרַח לְכָתֹב לָכֶם אֶת זֶה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִדְרָדֵר הַלָּאָה.

הַמְּאֻחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּתְקַמַּב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵ מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ' תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבֶךָ.

בְּעֵינַי הַמּוֹרוֹת, אֲנִי מוֹסֵר אֶת הַפֶּל בְּיַדִּים שְׁלֶךְ אֵיךְ שְׂאֵת
מְבִינָה, כִּי אֶת מְבִינָה אוֹתָן יוֹתֵר בְּקִרְוֹב, וְתַעֲשֵׂי כָּל מַה שְׂאֵת מְבִינָה
מַה שְּׁטוֹב לְבֵית-סֵפֶר.

אֵין אֶת יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֻחָה שֶׁיֵּשׁ לִי, שְׁנֹסַעַת
אֶל צִיּוֹן רַבְנוּ ו'ל, וְכֵן הֵיית אֶצֶל צִיּוֹן הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ וְאֶצֶל
מוֹהַרְנֵי ו'ל וְשָׂאֵר קַבְּרֵי צְדִיקִים, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכַל
מַה שְּׁבַקְשָׁת, שְׂיִתְקַבֵּל בַּשָּׁמַיִם.

הַכָּפַל הַדְּבָר, בְּעֵינַי הַבֵּית-סֵפֶר, תַּעֲשֵׂי אֵיךְ שְׂאֵת מְרַגֵּשָׁה,
שְׂיִהֶיָה טוֹב לְבָנוֹת.

הַמְּאֻחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מְטוֹת־מִסְעֵי, כ' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהֲבֹבֵי, יְדִידֵי
הַעֲקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מֵינֵי אַפְנִים שְׁבַעוּלָם לְהַמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדָה
הַקְדוּשָׁה לְסֵדֶר אֶת הָאוֹטוֹבוֹס בְּיוֹם חֲמִישִׁי, כִּי אֵין לִי אָדָם נְאֻמָּן
כְּמוֹךָ, וְכֵן יְדִידֵנוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר אָמַר, שְׂרַק אַתָּה נְאֻמָּן בְּדַבַּר זֶה, וְלִכֵּן
אַתָּה עוֹשֶׂה אֵתִי חֶסֶד מְאֹד גָּדוֹל, שְׂאֵתָה תִטַּפֵּל בְּאוֹטוֹבוֹס בְּיוֹם
חֲמִישִׁי לְהַפְצֶה מְרֻכָּזֹת, וְכֵן בְּזֶה שְׂאֵתָה מְשַׁרְתָּ אֶת רַבְנוּ ז"ל בְּעֶזְרַת
הַפְּצָה, אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה.

אוֹדוֹת הָאֵחַ שְׁלֹךְ, כְּדֹאֵי שֶׁתְּדַבֵּר אִתּוֹ מִפְעַם לְפַעַם כְּדֵי שִׁיְהִיָּה
מוֹכֵן לְחִתְנָה, כִּי הוּא צָרִיךְ עוֹד הַרְבֵּה רַחֲמִים רַבִּים מִכַּמָּה בַּחֲיִנּוֹת,
כִּי הוּא יְלִדוֹתֵי וְאֵטִי וְכו' וְכו'.

הַעֲקָר רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ. אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר
עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

אוֹדוֹת הַחֻבּוֹת שְׂאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲיִבִים עַל הַסְּפָרִים, אֲנִי כּוֹתֵב
עִכְשָׁו מִכְתָּב כָּלְלִי, וְאַתָּה תִתְּלֶה אֶת זֶה בַּחֲדָר הַהַפְצָה לְמַעַן יִשְׁמְעוּ
וַיִּירָאוּ.

הַמְאֻחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מְטוֹת־מַסְעֵי, כ' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל כָּל־לֵוִית אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגֵּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, אָמֵן.

מָאד מָאד מְצַעַר לְשִׁמְעַע, אֲשֶׁר יֵשׁ הֶרְבֵּה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׁחִיבִים כְּסָף לְהַדְפָּסָה, כִּי לְקַחוּ סְפָרִים וְעַדִּין לֹא שְׁלְמוּ, אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד לָכֶם שְׂזָה פָּשוּט גָּזַל, וַיְצַרִּיכִים מָאד מָאד לְשִׁמֵּר מֵעוֹן גָּזַל הַחֲמוּר מָאד, וּבִפְרֹט כְּשֶׁנוֹגְעִים בְּכֶסֶף שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. וַיְדוּעַ הַסְּפוּר, שְׂרַבִּי שְׁמֵעוֹן ז"ל, הַתְּלָמִיד הָרֵאשׁוֹן שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, נָגַע בְּכֶסֶפוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּבִשְׂבִיל זֶה הִצָּרָף לְלֶכֶת בְּגָלוּת שְׁלֹשׁ שָׁנִים, וְעָבְרוּ עָלָיו נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים.

וְלִכֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל אֶחָד מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כָּל מִי שְׁחִיב כְּסָף לְ"קֶרֶן הַהַדְפָּסָה", שְׂיִרְאֶה לְשִׁלֵּם אֶת זֶה מֵה שְׂיִוִּתֵּר מֵהָר, אוֹ שְׂיִבֹּא בְּהַסְדֵּר. וְאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ב'): כָּל מִי שֶׁעָשָׂה חֶסֶד עִם אֶחָד מִגְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, מְעַלָּה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאִלוֹ עָשָׂה חֶסֶד עִם כָּל יִשְׂרָאֵל, וּמִי עוֹד גְּדוֹל כִּמוֹ רַבְּנוּ ז"ל; וְלִכֵּן כָּל מִי שְׁחִיב חוֹב בְּעֵבוֹר "קֶרֶן הַהַדְפָּסָה", שְׂיִרְאֶה לְשִׁלֵּם אֶת זֶה תַּכְף־מִיָּד, וּבְזֶה יַעֲשֶׂה חֶסֶד גְּדוֹל לְרַבְּנוּ ז"ל, שְׁנוֹזְכָה לְהַדְפִּיס אֶת יְתֵר הַסְּפָרִים.

נָא וְנָא רְאוּ לְעֶסֶק בְּהַפְצַת מְעִינֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, שְׂאִין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר גְּדוֹל מְזָה, וְאֲנִי מָאד מָאד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָל מִי שְׂיִפִּיץ אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, יִמְחְלוּ לוֹ עַל כָּל עוֹוֹנוֹתָיו, כִּי מְעַלֵּת הַפְצַת מְעִינֹת הַחֲכָמָה הַחוּצָה — אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְזוֹ זְכוּת הַרְבִּים לְדוּרֵי דוֹרוֹת, כִּמוֹ שֶׁהַחוּשׁ הָרָאָה לָנוּ, שְׂכָל אֵלוֹ שְׂזָכוּ

אָפֿער

כט תתקמה

בנחל

קכא

לְהִתְקַרֵב בְּדוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים לְרַבְּנוּ ו"ל, הָיָה רַק עַל-יְדֵי סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקמה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

הַיּוֹם עֲשִׂיתִי הַתְּעוֹרוֹרוֹת בֵּין הַנָּשִׁים, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתוּכַל לַעֲשׂוֹת עוֹד קְבוּצָה בְּקָרוֹב.

אֲנִי מְגִיעַ בְּכ"ג אָב, בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ, וְזֶה לֹא גִרָאָה לִי מִפְּנֵי סִבָּה אִישִׁית, כְּאֲשֶׁר תְּבִין מַעֲצָמָךְ.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי כַּמָּה חוֹבוֹת עוֹד יֵשׁ שְׂמֵלְחִיצִים, אֲנִי צָרִיךְ לְדַעַת אֶת זֶה מֵה שְׂיֹתֵר מֵהָר, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוּכַל לְעוֹרֵר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂיִצְאוּ יוֹתֵר לְהַפְצָה, עַד שְׁנוֹזְכָה לְשֵׁלֶם אֶת כָּל הַחוֹבוֹת.

הַיִּיתִי מִמְּלִיץ לָךְ עוֹד פֶּעַם לְדַבֵּר עִם בְּנֶךְ ... גֵּרוּ יְאִיר, שְׁלֹא יִתְחַבֵּר עִם ... פֶּלֶא שְׁהוּא צָרִיךְ כָּל פֶּעַם לְהִתְחַבֵּר עִם בַּחוּרִים יוֹצְאֵי דִפְּן.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

פֶּה תִקְבַּל מִכְּתָב ל... וְכֵן מִכְּתָב כָּלְלִי בְּעִבּוּרוֹ.

כט תתקמו.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מְטוֹת־מַסְעֵי, כ' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים, וְרָצִיתִי לְכַתּוֹב לְךָ, אֲךָ מְרַב טְרֵדוֹתֵי לֹא הָיָה הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

אֲנִי מְאֹד נִגְדָה חֲפֵת נְדָה, וְלִכֵּן הֵייתִי מַצִּיעַ שֶׁהַחֲתָנָה שָׁל ... וְ... שְׂיִחָיו, שְׂיִהְיָה אֶפְלוֹ שְׁבוּעַ קֹדֶם, אֲנִי לֹא מִכְרַח לְהֵיוֹת עַל חֲתָנָה, אֲנִי מִבֵּין שֶׁהֵם רוֹצִים שְׂאֲנִי אֶהְיָה, אֲבָל זֶה יוֹתֵר חָשׁוֹב שֶׁתְּהִיָּה חֲפָה כְּשֶׁרָה, מֵאֲשֶׁר חֲפֵת נְדָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׂיִכּוֹל לְצֵאת מִזֶּה מְכַשׁוּלוֹת.

וְכֵן רָצִיתִי שֶׁתִּלְמְדִי אֶת הַהֲלָכוֹת הֵן עִם ... תַּחֲיָה, וְהֵן עִם ... תַּחֲיָה, וְגַם הַכֹּל שְׂיִהְיָה חֲפָה כְּשֶׁרָה, וְאַתָּם לֹא צְרִיכִים לְהִתְאִים אֶת הַחֲתָנָה מְתִי שְׂאֲנִי אֶהְיָה, כִּי עֲדִיף לִי שֶׁתְּהִיָּה חֲפָה כְּשֶׁרָה.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר, רְאִי לְמַסֵּר לָהֶם אֶת הַמָּסֶר, וּבַפְּרָט לְ... תַּחֲיָה.

הַמֵּאֲחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקמו.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מְטוֹת־מַסְעֵי, כ' תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלֵלִיוֹת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגְּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", הַיּוֹנִ"ה עֲלֵיהֶן יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵן וְיַצִּילֵן מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יַדֵּיהֶן, אָמֵן.

הִנֵּה חֹסֵד גָּדוֹל מִתְקַדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂיַצְאָה קְבוּצָה גְּדוּלָּה

מְנֻשׁוֹת אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְהָיוּ בְּשָׂבוּעַ שְׁעָבַר עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲנִי בְּטוֹחַ שְׁפָעְלוּ הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת, כִּי גַם אֲנִי הַתְּחַלְתִּי לְרֹאוֹת הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת. יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכַל הַתְּפִלוֹת תַּעֲלִינָה אֶל פֶּסַח הַכְּבוֹד. וְלִכְן הֵייתִי מִיַּעַץ, שְׁבַעֲוֹד כְּשָׂבוּעִים שְׁלֹשָׁה, תִּתְאַרְגֵּן עוֹד קְבוּצָה לְנִסֵּעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר זֶהוּ דָבָר גְּדוֹל מְאֹד. וְנִסְיָעָה זֹה הֵייתָה יוֹצֵאת מִן הַכֶּלֶל. אֲנִי רוֹאָה, שְׁמָה שֶׁ... לֹקַח בְּיָדִים, זֶה נַעֲשֶׂה כְּמַתְכַּנֵּן. וְרֵאִיתִי שְׁבָרוּךְ הַשֵּׁם — הֵן שְׂאוּצִיא אוֹתִי מֵהַחֹבוֹת, וְהֵן שְׂאוּצִיאֲנִי מֵהַסְּבִיב שְׁנֹסֶתְבַכְתִּי עִם הָעֲרָבִי, יִמַּח שְׁמוֹ וְכוּ', וְאִף שְׁעֲדִין אֲנִי זְקוּק לְרַחֲמִים רַבִּים, אֲבָל בְּרוּךְ הַשֵּׁם, יֵשׁ בָּזֶה בְּרָכָה בְּמָה שְׁעוֹשִׂים.

וְלִכְן הֵייתִי מִיַּעַץ אִם עוֹד נָשִׁים רוֹצוֹת לְנִסֵּעַ, הֵייתָה פְּדָאִי שְׁתַּסְּעֶנָּה. וּבַפֶּרֶט אֲשֶׁה שְׁלֵא הֵייתָה אִף פַּעַם בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, רְאוּי מְאֹד שְׁתַּסַּע, אֲשֶׁר אֵין דָּבָר גְּדוֹל מִזֶּה, לְהִיּוֹת לְכָל הַפְּחוֹת פַּעַם אַחַת עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּבַפֶּרֶט שְׂזוּכִים לְהִיּוֹת בְּעוֹד קְבָרֵי צְדִיקִים, וְתַפְּלוֹת הַנָּשִׁים בּוֹקְעוֹת רְקִיעִים. וְלִכְן רְאוּנָה לְהַמְשִׁיךְ לְהַתְּפַלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְבַקֵּשׁוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שְׂאַתָּן צְרִיכוֹת, כִּי אֵין דָּבָר גְּדוֹל מִתְּפִלָּה. וְאִף שְׁנִדְמָה לְעֵתִים, שְׁהַתְּפִלָּה אֵינָה פּוֹעֶלֶת כְּלוּם, אֵין דָּבָר כְּזֶה! תְּפִלָּה תָּמִיד פּוֹעֶלֶת! וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ב', סִימָן י'): יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְמִ' יוֹם, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְכ' יוֹם, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְג' יָמִים, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְיוֹם אֶחָד, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְעוֹנָה, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁעַד שְׁלֵא יִתְפַּלֵּל אוֹתָהּ מִפְּיּוֹ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲנֶה; כִּי יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית אַחֵר שְׁעָה, יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית אַחֵר יוֹם, יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית אַחֵר שְׂבוּעַ, יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית אַחֵר חֹדֶשׁ, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית אַחֵר אַרְבָּעִים יוֹם. עַל-כָּל-פָּנִים לְבַסּוֹף הַתְּפִלוֹת מִתְּקַבְּלוֹת בְּשָׂמִים. וְלִכְן אֲסוּר לְהַתְּיָאֵשׁ אִם הַתְּפִלָּה וְלֹא רְאוּ יְשׁוּעָה. אֵין דָּבָר כְּזֶה! כִּי תְּפִלָּה פּוֹעֶלֶת תָּמִיד. לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֲשֶׁה מְנֻשׁוֹת אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֶל תְּהִיָּינָה בְּטִלְגִּיּוֹת. רַבְּנוּ ז"ל בְּקִשְׁנוּ שְׁכַל אֲשֶׁר אָנוּ צְרִיכִים נְבַקֵּשׁוּ יִתְבָּרַךְ.

לְאֲשֶׁה יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֵתִים שֶׁל עֵת רְצוֹן בְּשָׂמִים: א. בַּעַת הַדְּלָקָת

הַגֵּרוֹת, אֲזוּ הוּא הַזְּמַן הַכִּי מִכְּשֶׁר לְאִשָּׁה לְשַׁפֵּף דְּמָעוֹת כְּפַיִם, וְאֵל תִּסְתַּפְּלֶנָּה אֲזוּ עַל שׁוֹם דְּבָר, אֵל תִּזְזַנָּה מִהַמְּקוֹם, אֲלֵא תתְּפַלְּלֶנָּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי זֶהוּ עֵת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם, וְהַתְּפִלוֹת עוֹלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה לְכֹסֵא הַכְּבוֹד. לְכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אִשָּׁה לְנַצֵּל אֶת הַדְּבָרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַלְלוּ. וְדַרְךְ אַגַּב, אֲנִי רוֹצֵה לומר לְכָל הַנְּשִׁימ שְׁזֵה עִתָּה הַתְּחַתָּנוּ, מִתְחִילִים לְהַדְּלִיק שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שְׁמַן זַיִת — כְּנִגְדַּ זְכוֹר וְשִׁמּוֹר, וְאַרְבָּעָה גֵרוֹת רְגִילִים כְּנִגְדַּ שֵׁם הַיְיָ"ה. וְאַחֲרֵי־כֵן הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹזֵר שְׁנוּלָד בֵּן אוֹ בַת, אֲזִי מְדַלִּיקִים עוֹד וְעוֹד גַּר, לְכָל יֶלֶד שְׁנוּלָד מוֹסִיפִים עוֹד וְעוֹד גֵּרוֹת, וְלֹא צָרִיךְ סֶתֶם לְהוֹסִיף, כִּי בְּרַגַע שְׁמַדְלִיקִים הַרְבֵּה, זֶה כְּנִגְדַּר, וְאִזִּי וְאִבּוֹי אִם עוֹבְרִים עַל גִּדְר. ב. בְּעֵת הַטְּבִילָה, אֲזוּ הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם, לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּלָד שְׁיִוָּלַד יִהְיֶה בְּרִיא בְּאִיבָרִים, בְּגִידִים, בְּחוּשִׁים, כִּי מֵה שְׁאֲנוּ שׁוֹמְעִים הַיּוֹם דְּבָרִים מְזַעְזָעִים, שְׁנוּלָדִים יְלָדִים בְּעֵלֵי מוֹמִים, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְאֲזוּ הַזְּמַן הַטּוֹב בְּיֹתֵר לְבַקֵּשׁ שֶׁהַיְלָדִים שְׁיִוָּלְדוּ יִהְיוּ בְּרִיאִים בְּנַפְשָׁם, בְּרוּחָם, בְּשִׁכְלָם וּבְדַעְתָּם, וְהַכֹּל צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְכֵן לְבַקֵּשׁ עַל הַיְלָדִים שְׁיִשׁ לָנוּ. ג. בְּעֵת הַפְּרִשַׁת חֻלָּה. כָּל אִשָּׁה שְׁאוּפָה חֻלָּה, יֵשׁ לָהּ מִצְוֹת הַפְּרִשַׁת חֻלָּה. וְאֲזוּ הוּא גַם־כֵּן עֵת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם. עַל־כָּל־פָּנִים אִיכְשָׁהוּ אִשָּׁה צָרִיכָה לְדַעַת, שְׁאִין לָהּ רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְכָל אֲשֶׁר הִיא צָרִיכָה, עֲלֶיהָ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. מְכַל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן כְּשׁוֹזֻכִים לְהִיּוֹת אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל, אִיף צָרִיכִים לְשַׁפֵּף שֵׁם אֶת הַנִּפְשׁ לְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר זֶה עוֹשֶׂה רַעַשׁ גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם. וְרַבְּנוּ ו'ל אָמַר לְבַתּוֹ אֲדָל, כְּשֶׁבָּאָה פֶּעַם לְחַדְרוֹ, וְנִקְשָׁה עַל הַדְּלַת, וְצָעָקָה: אֲבָא, אֲבָא, תִּפְתַּח לִי. וְרַבְּנוּ ו'ל פְּתַח לָהּ אֶת הַדְּלַת, עָנָה וְאָמַר לָהּ רַבְּנוּ ו'ל: כְּשֶׁיָּבֹאוּ הַיּוֹם שְׁאֶסְתַּלַּק מִזֶּה הָעוֹלָם, וְתִבּוֹאֵי אֵל הַצִּיּוֹן שְׁלִי, וְתִצְעָקִי: אֲבָא, אֲבָא, אֲשָׁמַע אוֹתָךְ. וְזֶה סוֹבֵב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְלָכֵן צָרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְלֹא לְקַמֵּץ בַּתְּפִלוֹת. חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים עַל הַפְּסוּק: וַיַּעֲמֵר יִצְחָק — מְלַמֵּד שֶׁשַּׁפֵּף תְּפִלוֹת בְּעִשְׂרֵיּוֹת. יִצְחָק וְרַבְּקָה לֹא הָיוּ לָהֶם יְלָדִים, אֲזִי הוּא עָמַד בְּזַיִת אַחַת, וְהִיא עָמְדָה בְּזַיִת שְׁנֵיָהּ, וּבָכוּ לְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְכָל־שׁוֹן הַפְּסוּק: "וַיַּעֲמֵר

יִצְחָק לְנֹכַח אֲשֶׁתּוֹ". וַיַּעֲתֵר לְשׁוֹן תְּפִלָּה, עֲתִירָה, אוֹמֵר הַמְדַרְשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה סג, סִימָן ה'): מְלַמֵּד שֶׁשְּׂפָכוּ תְּפִלוֹת בְּעֵשֶׂר. הִנֵּה יֵשְׁנוּ עֲשִׂיר גְּדוֹל, שְׂכִיסִיו מְלֵאֵי כֶּסֶפִים, וּכְשֶׁבָּאִים לְפָנָיו עֲנִיִּים, אֵינוֹ מִסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם דְּבָר, וּמְכַנְּסֵים יָדוֹ לְכִיסֵי זֶה וְזֶה, וְנוֹתֵן מִכָּל הַבָּא לְיָד. כְּמוֹ-כֵן צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל בְּעֲשִׂירוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא לְקַמֵּץ בְּתַפְלוֹת, וְעַל כָּל דְּבָר קָטָן לְבַקְשׁוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְאִם תִּהְיֶינָה חֲזָקוֹת בְּתַפְלָה, אֲזִי אֵין לָכֵן מַה לְפָחוֹד, וַיְהִיָּה לָכֵן בְּטַחֲוֹן עֲצָמֵי.

וְאִם מְדַבְּרִים מִבְּטַחֲוֹן עֲצָמֵי, הִתְקַרַח לִי לוֹמַר לָכֵן, שְׂצָרִיכִים הַרְבֵּה רַחֲמִים וְחֲסָדִים לְזָכוֹת לְבַעַל טוֹב, כִּי, לְדַאֲבוּנָנוּ הָרַב, יֵשְׁנֵם אֲנָשִׁים רָשָׁעִים, שְׂמֵתְעַלְלִים בְּנִשְׁוֹתֵיהֶם, מִתְאַכְזְרִים אֲלֵיהֶן, הוֹלְכִים בְּאֵלִימוֹת — פִּיזִית וּמְלוּלִית. וְזֶה דְּבָר שְׂמָאֵד מְאֹד מִצַּעַר אוֹתִי וְכוּאֵב לִי. וְהִתְקַרַח לִי לְהוֹדִיעַ לְכָל־כֵּן, אִם יֵשׁ בְּעַל שְׂמֵתְעַלְלֵי בְּאֲשֶׁתּוֹ, מִצַּעְרָהּ, יוֹרֵד לְחַיֶּיהָ, הוֹלֵךְ בְּאֵלִימוֹת פִּיזִית, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אוֹ אֵלִימוֹת מְלוּלִית, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אָדָם זֶה אֵינוֹ מְקַרֵּב לְרַבְּנוּ וְ"ל, וְאִף שְׂיִקְרָא עֲצָמוֹ עַל שֵׁם רַבְּנוּ וְ"ל, אֵין לוֹ שְׂיִכוֹת אֵלָיו כָּלֵל, כִּי רַבְּנוּ וְ"ל הַקָּפִיד עַל זֶה יוֹתֵר מִהַפֵּל, וְרָצָה מְאֹד, שְׁנִכְבֹּד אֶת נְשׁוֹתֵינוּ, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵיוֹ וְ"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָנִים: רסג, רסד), וְאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסט), שְׂכָל הַכֶּסֶף שֵׁישׁ לְאָדָם זֶה רַק בְּזָכוֹת הָאֵשָׁה; וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּבָא מִצַּעַא נט:): אוֹקִירוּ לְנִשְׂיָכוֹ, כִּי אֵיכִי דִתְתַעַתְרוּ; לְדַאֲבוּנָנוּ, אֲנִי שׁוֹמֵעַ הַרְבֵּה אֵלִימוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, יֵשׁ גְּבָרִים רָשָׁעִים אַרוּרִים, שְׂמַגְבִּיהִים יְדֵיהֶם עַל נָשִׁים, אֲשֶׁר זֹו רָשָׁעוֹת וְאֲכֻזְרִיוֹת מֵאֵין כְּמוֹהָ, וְכֵן יֵשְׁנֵן נָשִׁים הַסּוֹבְלוֹת אֵלִימוֹת מְלוּלִית, הַבְּעַל מִשְׁפִּילָן וּמְקַלְלָן. אֲזִי הִתְקַרַח לִי לְהוֹדִיעַ וּלְפָרְסֵם, שְׂאֲנָשִׁים אֵלוֹ אֵין לָהֶם שְׂיִכוֹת לְרַבְּנוּ וְ"ל כָּלֵל וְכָלֵל, וּמִכָּל שְׂפָן וְכָל שְׂפָן שְׂאֵין לָהֶם שְׂיִכוֹת לְהִיכַל-הַקְדֹּשׁ. וְאֲנִי אוֹמֵר פְּתוּחַ לְנָשִׁים, אִם יֵשׁ לָכֵן בְּעַל הַמְתַּעַלְלֵי בְּכֵן בְּאֵלִימוֹת פִּיזִית אוֹ מְלוּלִית, אִם תִּהְיֶינָה לָכֵן הַתְּבוּדוֹת לְהַתְּבוּדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, תִּדְבַּרְנָה תָּמִיד לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִשְׁחַנְּנָה כָּל אֲשֶׁר עִם לְבַבְכֶּן לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, תִּקְנִינָה לָכֵן בְּטַחֲוֹן עֲצָמֵי, לֹא לְפָחוֹד מֵהֶם. אֵינְכֶן יְכוּלוֹת לְחִיוֹת בְּטָרוֹר, כִּי הֵיכָן נִשְׁמַע כְּדַבֵּר הַזֶּה, שְׂבַעַל יָפָה אֶת

אֲשֶׁתוֹ וַיִּתְעַלֵּל בָּהּ? סִימָן שְׂאִינָנוּ שְׂפוּי בְדַעְתּוֹ, כִּי אַחֲרַת אֵיךְ בָּא
 בַּדָּבָר הַזֶּה?! וְלָכֵן אֲנִי אוֹמֵר לְכַלְכֵּן, הַכֹּל תְּלוּי בַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, וְהַתְּבוּדָה,
 אִם מִתְּבוּדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְקַבְּלִים בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, כִּי
 הַתְּפִלָּה שְׂמַתְפַּלְלִים לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, מְכַנְּסָה בְּאִשָּׁה אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, בְּטַחֲוֹן חֲזָק, עַד שְׂאִין מִפְּחָדִים. וּבְאַמַּת לָמָּה לְפָחוּד?
 לְפָחוּד צְרִיכִים רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּוַדַּאי אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים (תָּנָא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה, פֶּרֶק ט'): אִיזוֹ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? כָּל שְׂעוֹשָׁה
 רְצוֹן בַּעֲלָהּ. אִשָּׁה צְרִיכָה לִיקָר אֶת בַּעֲלָהּ וְלִדְוֹנוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי
 לְדַאֲבוּנָנוּ, הָעֲנִיּוֹת מַעֲבִירָה אוֹתוֹ עַל דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוּנוֹ. אָבֵל עַד
 אֱלִימוּת, אוֹי לוֹ לְנַהֵג בָּהּ, כִּי אֱלִימוּת חֲמוּרָה בְּיֹתֵר. וְלָכֵן אֵל
 תִּפְחָדְנָה, אִם הַבַּעַל יִהְיֶה לְהַכּוֹת, תֵּאמְרָנָה לוֹ שְׂאֵתָן פּוֹתְחוֹת לוֹ תִּיק
 בְּמִשְׁטָרָה וּבְרַבְנוּת. כִּי לֹא בָּאוּ לְזֶה הָעוֹלָם לְקַבֵּל מִכּוֹת, וְלַחֲיוֹת
 תַּחַת טְרוֹר וְאֱלִימוּת. אִם יֵשׁ לַבַּעַל מַחֲלַת עֲצָבִים, שְׂיוֹצִיא עֲצָבֵי
 עַל עֲצָבִים וְאֲבָנִים, וְלֹא עַל אֲשֶׁתוֹ. יֵצֵא בַּחוּץ לַשָּׂדֶה, וַיִּצְעַק הַרְבֵּה
 לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִהְיֶה לוֹ מַח נָקִי.

עַתָּה רְצִיתִי לְדַבֵּר עִמָּכֶן בְּעֵינֵי חֲנוּף הַיְלָדִים. תִּדְעֶנָּה לָכֵן,
 שְׂעַכְשׁוֹ נִכְנָס הָעוֹלָם בְּעֵידֵן חֲדָשׁ, עֵידֵן שֶׁל אֵינִטְרָנֵט, שְׂרַחֲמָנָא
 לִישׁוֹבָן, יְכוּלִים לְרֹאוֹת בְּזֶה כָּל מִינֵי זָבֵל וְטַנּוּף בְּתוֹךְ הַבַּיִת, כְּשֵׁיִשׁ
 מִחֶשֶׁב בְּתוֹךְ הַבַּיִת, יְכוּלִים לְהַתְקַשֵּׁר לְכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת מְגֻנָּים וְכוּ',
 וְזֶה עוֹשָׂה פְּרָצוֹת בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, רַבְבוֹת יְלָדִים אֶפְלוּ מִהַפְתִּים
 הַטּוֹבִים בְּיֹתֵר נִכְשָׁלִים וְנוֹפְלִים, וְצְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, שְׂיִהְיֶה לָנוּ
 יְלָדִים קְדוּשִׁים וְטְהוּרִים. וְלָכֵן מִי שְׂיִכּוֹל לְמַנֵּעַ, שְׂלֹא יִהְיֶה לוֹ בְּבֵית
 מִחֶשֶׁב עִם כָּל מִינֵי הַבָּלִים שְׂהֵיִלְדִים מִשְׁחָקִים — אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי
 חֲלָקוֹ! אֵל תִּהְיֶה נְאִיבִיִּים וְאֲדִישִׁים, כְּאֵלֵי יְלָדֵיכֶם לֹא יִגְיעוּ לְמְקוֹם
 שְׂלֹא צְרִיךְ לְהַגִּיעַ, הַיְלָדִים שְׂלָנוּ חֲכָמִים בְּהַרְבֵּה מֵאֲתָנוּ, וְתַחַת הָאֵף
 שְׂלָנוּ יַעֲשׂוּ אֶת הַגְּרוּעַ. וְאֲתָם חוֹשְׁבִים — לֹא, הַיְלָדִים אֵינָם כֹּה
 חֲכָמִים, נִקְנָה לָהֶם מִחֶשֶׁב, וּבְוַדַּאי יִסְתַּכְּלוּ רַק בְּדַבְרֵים טוֹבִים וְכוּ',
 אָבֵל הֵם מַגִּיעִים לְכָל מִינֵי דְבָרִים מְגֻנָּים, וְלוֹמְדִים נְאוּף, שְׂקוּץ
 וְתַעוּב, אֱלִימוּת, סָמִים וְכוּ', וְאֲנִי מְדַבֵּר עַתָּה מִבְּתֵימֵי הַכִּי תַרְדִּים,
 שְׂרוֹאִים אֶת הָאָבָא לִילָף לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וּלְבֵית-הַמְּדָרֵשׁ עָרֵב וּבִקֵּר,

קובע עתים לתורה, ירא שמים, האמא הולכת בתגלחת לגמרי, בצניעות רבה מאד, ואומרת תהלים, הַיֵּשׁ הַזֵּה הַזֵּה יוֹתֵר יֵרָאִים וְשִׁלְמִים מְאֹלוֹ? וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מִבְּתִים כְּאֵלוֹ יוֹצֵאִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, יְלָדִים לְתַרְבוֹת רְעָה, וְהַהוֹרִים מוֹרְטִים שְׁעֵרוֹת רֵאשָׁם, אִיף יְלָדֵינוּ הַדְרָדְרוּ? ! זֶה קוֹרָה בְּבֵתִים הַכִּי חֲרָדִיִּים, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה בְּאֵין עֶרְךָ כְּשֶׁהַבַּעַל הוּא קַל שְׁבַקְלִים, אֵינוֹ הוֹלֵךְ לְהַתְּפַלֵּל בְּאַמְצַע הַשְּׁבוּעַ לְבֵית-הַכֹּנֶסֶת, מְזוֹלֵז בְּמִצְוֹת, אֵינוֹ מְנִיחַ תְּפִלִּין כְּמָה יָמִים, נוֹסֵעַ לֵאמֹר לְמָקוֹם מְעַרְבַּ גְּבָרִים וְנָשִׁים, הַשֵּׁם יִשְׁמַר, אוֹכַל בְּשֵׁר עַל אֵשׁ, וְאֵינוֹ מְקַפֵּיד עַל כְּשֵׁרוֹתוֹ, אוֹ הוֹלֵךְ בְּלִי צִיצִית, מְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע רְכִילוֹת וְלִיצְנוֹת. וְמָה אַתָּן חוֹשְׁבוֹת? הַיְלָדִים שְׁלִכְן מְטַמְטָמִים, אִם רוֹאִים שֶׁהָאָבָא קַל שְׁבַקְלִים, הָאֵם הֵם יְהִיוּ יוֹתֵר מִהָאָבָא? ! הֵם יְהִיוּ הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּרוּעִים. אִם רוֹאִים אֶת הָאָמָא הוֹלְכַת בְּלִי גְרָבִים, בְּבֵית הוֹלְכַת בְּגָלוֹי שְׁעַר, הַשׁוּפָה, חֵס וְשְׁלוֹם, הָאֵם אַתָּן רוצות שֶׁהַבְּנוֹת תִּהְיֶינָה יוֹתֵר יְרָאוֹת שְׁמִים? ! לְמָה שֶׁתִּהְיֶה יוֹתֵר אֲדוּקָה מְאֵמָה וְכוּ' ? ! מְכַל שְׁכָן שֶׁהָאֵם הוֹלְכַת לְבֵרֶכֶת שְׁחִיָּה מְעַרְבַת, שְׁזָה נֶגְדַת דַּת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל, כִּי־צַד אַתָּן רוצות שֶׁהַבְּנוֹת תִּהְיֶינָה אַחֲרֵת? ! וּמְכַל שְׁכָן שְׁמֹזְזוּלִים בְּשִׁלְחַן שַׁבָּת, אֵין קִדְשַׁת שַׁבָּת, רַחֲמָנָא לִישׁוֹכֵן. וְאַחֲרֵי-כֵן בָּאִים בְּטַעֲנוֹת, שְׁבִית-הַסֶּפֶר אֵינוֹ כְּשׁוֹרָה, הַתְּלָמוֹד תוֹרָה אֵינוֹ כְּדָבְעִי, בְּשַׁעַה שֶׁהַבֵּית אֵינוֹ כְּשׁוֹרָה.

הִנֵּה עוֹשִׂים עִתָּה תַעֲמוּלָה גְּדוּלָה לְרֵשֶׁם מִה שִׁיּוֹתֵר יְלָדִים פּוֹרְקֵי עַל לְתַלְמוּדֵי תוֹרָה וְלִבְתֵּי-סֶפֶר יְרָאִים. גְּדוּלֵי הַדּוֹר, חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, גְּדוּלֵי הַתּוֹרָה יֵצְאוּ בְּכַרוֹז, שִׁישְׁתַּדֵּל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהַרְתֵּם וְלָרֶשֶׁם מִה שִׁיּוֹתֵר יְלָדִים חִילוּנִיִּים לְתַלְמוּדֵי תוֹרָה שְׁלוֹמֵדִים שֵׁם מִצְוֹת וְאַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי רוֹאִים אֶת הַחֲנוּף הַקְּלוּקֵל שִׁישׁ אֲצֵל הַחִילוּנִים, יְלָדִים אֵינָם יוֹדְעִים מִה זֶה "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הוֹי" אֲלֵקֵינוּ הוֹי" אֶחָד", מִתְחַצְּפִים נֶגְדַת הַהוֹרִים, הוֹלְכִים עִם סְבִינִים, בְּאַנְס, בְּגַנְבוֹת, עַד שְׁמַגִּיעִים לְסַמִּים. וְצָרִיכִים אִם-כֵּן לְרֵשֶׁם מִה שִׁיּוֹתֵר יְלָדִים לְמוֹסְדוֹת חֲנוּף טְהוֹרִים, וְזֶה דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד. אֲבָל הִנֵּה פּוֹעֲלִים לְרֵשֶׁם יְלָדִים אַחֲרֵים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּשַׁעַה שְׁעוֹזְבִים אֶת יְלָדֵינוּ הַפְּקָר? ! מָה אַתָּן חוֹשְׁבוֹת, שְׁבַנֵּינוּ וּכְבוֹתֵינוּ

יתחנכו עם הרוח, ללא השקעה, בפטריות הצצות אחר הגשם! כְּדִי שִׁיְהִי לָנוּ יְלָדִים טוֹבִים, יֵרְאִי ה', צְרִיכִים לְהִשְׁקִיעַ בָּהֶם, אֵין זֶה בָּא בְּנֶגֶל. וְלָמָּה נַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים לְרִשֵׁם יְלָדִים חִילוּנִים בְּתַלְמוּדֵי תוֹרָה וּבְכַתֵּי סֵפֶר יֵרְאִים וּכְשָׂרִים, וְעַדִּין יְלָדֵינוּ עוֹד לֹא רִשְׁמֵנוּ לְתַלְמוּד תוֹרָה וּלְבֵית-סֵפֶר!?

עֵתָה אָנִי פוֹנֶה אֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים! אָנוּ כְּבָר בְּזִמְן וּבְעֵידָן שֶׁל רְשׁוּם הַיְלָדִים לְשָׁנָה הַבָּאָה, וְאָנוּ מְכַרְחִים לִידַע מִי וּמִי הַהוֹלְכִים, וּכְיָדוּעַ מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, הַעֲרֹכ־רֵב מְקַצְצִים וְסוֹגְרִים תַּלְמוּדֵי תוֹרָה וּבְכַתֵּי סֵפֶר, וְאָנוּ שׁוֹמְרִים אֶת עֲצֻמֵנוּ כְּמוֹ שְׁנֹשְׁמָרִים מִמְּלֶאֶךְ הַמָּוֶת, שֶׁהוּא הַסֵּמ"ך-מ"ם, כְּדִי שֶׁלֹּא נִפְּלַ בַּפֶּח, בְּמַלְכָּת שְׁלָהֶם. וְהֵנָּה כְּבָר הִתְחִיל הַרְשׁוּם, וְאֶף אֶחָד מִנְּשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמִהַגְּבָרִים לֹא בָּא לְרִשֵׁם אֶת הַיְלָדִים לְשָׁנַת תַּשְׁס"א. וְאֵינָנוּ יוֹדְעִים מִי כֵּן וּמִי לֹא. לָכֵן אֲבַקֶּשְׁכֶּן מְאֹד, מִמְּחֹר תִּרְאִינָה לְבֹא וּלְרִשֵׁם יְלָדֵיכֶן, כִּי זֶה נְחוּץ בְּיֹתֵר. רֵאשִׁית רְאִינָה לְרִשְׁמֵם, כְּדִי שֶׁנִּדַּע לְסִדֹּר לָהֶם אֶת הַפְּתוּת, הַמּוֹרוֹת וְהַמְּלָמְדִים וְכוּ', אֲשֶׁר הַמְּלָמְדִים וְהַמּוֹרוֹת מוֹסְרִים נִפְשָׁם, וּמְקַבְּלִים מִשְׁכָּרְתָּ זְעוּמָה. וּמָה אָנִי לֹא עוֹשֶׂה בְּשִׁבִיל יְלָדֵיכֶן?! הַעֲקֹר שִׁיְהִי קְדוּשִׁים וּטְהוּרִים, וְיִתְחַתְּנוּ בְּגִיל צָעִיר. מָה אָנִי לֹא עוֹשֶׂה בְּעִבּוּרָם?! אֵיזוֹ מַסִּירוֹת נִפְשׁ אָנִי מִשְׁקִיעַ, וְאֵנִי עוֹשֶׂה זֹאת בְּשִׁמְחָה גְּדוּלָה. אֲבָל הַהֲכָרַח לִי לֹאמַר לָכֵן, אֶתְמוּל בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית חֲשַׁתִּי חֲלָשָׁה נוֹרְאָה, וְכַמְעַט חֲשַׁבְתִּי שֶׁאֵנִי מוֹצִיא נִשְׁמַתִּי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכָל הוֹרָה אוֹמֵר: מָה אַעֲשֶׂה?! אֵינִי יְכוֹל לְדַאֵג וּלְהִשְׁגִּיחַ עַל בְּנֵי וּבְתֵי וְכוּ', וּמִנִּיחַ אוֹתָם הֶפְקֵר! וּמָה אַעֲשֶׂה אָנִי, כְּשֵׁיִשׁ לִי עֲשָׂרִים וְשֵׁשָׁה יְלָדִים. לְקַחוּ יְלָדִים וְזָרְקוּ אוֹתָם עָלַי, שֶׁאֵנִי אֲטַפֵּל בָּהֶם, וּכְאֵלוּ יֵשׁ לִי מִקַּל קֶסֶם, וְאֵנִי יְכוֹל עַל נִקְלָה לְהִסְתַּדֵּר וְכוּ'. הַהֲכָרַח לִי לֹאמַר לָכֵן, שֶׁאֵין זֶה כֶּף, וְזֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, וְאִם אָנִי מוֹסֵר נִפְשִׁי וְנוֹטֵל תַּחְתֵּי עֲשָׂרִים וְשֵׁשָׁה יְלָדִים, לָמָּה לֹא תִקְחוּ אִתָּן יְלָדֵיכֶן תַּחַת פְּקוּחְכֶן, לִידַע הֵיכֵן מִסְתּוֹבְבִים אַחֵר הַצְּהָרִים, וְעַם מִי מִתְחַבְּרִים. וּבְכַאֲמַת פֶּה בִּיבְנָאֵל זֶה גַּם אֶחָד גְּדוּל, כִּי בְּעִירוֹת הַגְּדוּלוֹת שָׁם מֵר מִמְּוֶת. אֵיזָה זֶה־מָה צְרִיכִים לְרְאוֹת בְּאַשְׁדּוּד, כָּל הַלְּכוּף וְהַזָּבֵל שֶׁל הַרוֹסִיּוֹת, וְאַפְלוּ בְּבִנְי-בְּרַק יִשְׁנֵם כָּל מִינֵי

משחתים, רחמנא לצלן, על המקנאות פלו שלט: אף ילד לא ילך בלי אביו, ולא בחנם ששמו שלטים כאלו, כי ישנם אנשים חולים וכו'. ובירושלים הפריצות וכו', זה אים ונורא, מפל העולם באים תגרים וכו'. והילדים צריכים לראות את זאת. ולכל הפחות ביבנאל המצב שפיר יותר, אף שיש כאן חילונים, אבל זה כאין לעמת העירות האחרות. ואם הייתם יודעים מה קורה פה בברוקלין, השם ירחם, ולפחות מוציאים את הילדים לעשרה שבועות בין ההרים, שלא יראו את הזהמה והלכלוך וכו'. בעידן של היום המצב קשה מאד, ולחנף ילדים זה קשה מאד, כמה דמעות צריכים אבא ואמא להוזיל, כדי שיזכו לילדים טובים. והנה האב צועק על האם והאם על האב, ומה אתם רוצים שהילדים לא יחקו אתכם? ! הם רואים שיש עזות וחציפות בבית, בין ההורים, אז האם אתם רוצים שהם לא ינהגו כן? ! חנוף מתחיל בבית! וצריכים להראות לילדים דגמא אישית. לא הולכים בשפת הים, במקום שיש שחיה מערבת, רחמנא לישכון, שזה אביוניהו של עריות, שזה חלק מנארף, שקוץ, זהוים וכו'.

לכן אבקש מאד את נשות אנשי שלומנו, אם רצונכן לזכות לילדים טובים, צריכים להשקיע. תגידו לבצל בשמי, שיקדיש ולו רק חמש-עשרה דקות ביום — לא פחות ולא יותר להתענג מה הבנים למדו היום, ולעבר עמהם על החמר, ולספר להם אינה ספור, לא להכות ולא לצבט ולא להשפיל את הבן. רבנו ו"ל אומר (ספר-המדות, אות בנים, סימן קז): הבנים שוטים כשאביהם כעסן; אם אדם כעסן, בנו נעשה שוטה. כי הבן שואל: אבא, מה זה וכו'? ! הבן אינו יודע, עתה נולד ונתגדל, ורוצה לידע, ולכן צריכים לענותו בסבלנות ולא להתפעס וכו'. אומר שלמה המלך: כעס לאביו בן כסיל. כמו-כן אני אומר לכלכן, תודענה לכל אשה בשמי, אשה לרעותה, שכל אחת תשקיע רבע שעה ביום להתענג מה הבנות למדו, ותעניק להן תשומת לב וכו'. ותראינה מה החמש-עשרה דקות הללו יתרמו להם וכו'. ובכלל, רציתי שידברו בבית רק מהקדוש-ברוך-הוא, תפסיקו לנבל את פיהם, תפסיקו לריב

ביניכם, ואז תראו אילו ילדים יהיו לכם. חנוף מתחיל בפית! חנוף מתחיל בפית! חנוף מתחיל בפית! את זאת עליכן לשגן, ולחקק היטב בלבכן. אם ההורה מעשן, חס ושלום, מה אתן רוצות, שהילד לא יעשן?! אם האבא מעשן, מה אתן רוצות, שהבן לא יעשן?! היכן הדעת והשכל שלכן?! היכן היראת שמים שלכן?! אם אתן מנבלות את הפה, מה אתן רוצות שהילדים לא ינבלו את הפה?! בודאי זה תלוי בשני הפונונים, האשה מתפרצת על בעלה, והבעל מתפרץ על האשה, וחוזר חלילה.

אבל, הכפל הדבר, אתן מצדכן ראינה שיהיה רק שלום ואהבה ולכבד את הבעל. אבל, אם חס ושלום, הבעל הולך באלימות, תאמרנה לו בשמי: מוהרא"ש אמר, שאם אתה מכה וכי, אני פותחת לך תיק במשטרה ובכרבנות. וזאת אני מדבר לאנשי שלומנו, שלצערנו הרב, זו מפת מדינה, מפת העולם, לצערנו הרב, אני שומע דברים מזועזעים, אבל בחוץ שלא יודעים מרבנו ו"ל, מהעצות שלו, אני יכול עדין להבין את זאת מדוע קורה שם מה שקורה, אבל אלו המתזמרים לומר שהם מקרבים לרבנו ו"ל, איך יכול להיות דבר כזה, שינהגו באלימות!?

לזאת אבקשכן מאד, שתתאזרנה בבטחון עצמי, אל תפחדנה, הקדוש-ברוך-הוא גדול מאד. אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר על הצד הטוב ביותר, ותהיינה הכי מאשרות בחיים. רק באנה בצותא ונראה מה אנו יכולים לתקן בענין החנוף שלנו. אדרבה, אני מבקש מכל ההורים: הן האב והן האם, אם יש לכם אילו טענות — תגידו אותן, אבל שיהיו טענות צודקות, לא שבשבת אחר הצהרים אתם הולכים לישן, ולא אכפת לכם היכן הילדים, ואחר-כך אתם מאשימים את המנהל, המלמד, המורה וכי, הלא הם מקבלים שכר כל-כך גדול, כפיכול, עד שגם בשבת אין להם מנוח... מה זאת אומרת, שילדים לא ילכו עם האב לבית-הכנסת?! והאב יאמר: איני יכול להשתלט על ילדי! הלא סימן שמשהו חסר לו, אבא שהוליד ילדים, צריך לקחתם לבית-הכנסת, וישבו על ידו. בודאי המצב פרגע מאד קשה, ואם יש לאב כמה

בָּנִים, אֵין מְקוֹם לְשִׁבְתָּ, וְהַצְפִּיפוֹת בְּבֵית-הַכְּנָסֶת גְּדוּלָה, אֲשֶׁר זֶה מַחְמַת הַסֶּמֶךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, שְׁמַנִּיחַ עֲצָמוֹ לְאַרְךָ וְלִרְחֵב לְמַנְעֵנוּ לְבָנוֹת בֵּית-הַכְּנָסֶת גְּדוּל יוֹתֵר. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁיִתְפַּגֵּר מֵה שְׁיוֹתֵר מֵהָר. תַּעֲזֹרְנָה לִי לְהִתְפַּלֵּל שְׁיִפֹּל בְּנִפְיֵלָה שְׁאִין לָהּ תְּקוּמָה, וְנוֹכַל כָּבֹד לְבָנוֹת בֵּית-הַכְּנָסֶת גְּדוּל, וְיִהְיֶה מְקוֹם לְכָלֶם. עִם כָּל זֹאת אֵב צְרִיף לְקַחַת אֶת יְלָדָיו לְבֵית-הַכְּנָסֶת. לֹא יִתְכַן שֶׁהוּא יֵשֵׁב בְּבֵית-הַכְּנָסֶת מְעֻטָּף בְּטָלִית, וְלֹא יִהְיֶה אֲכַפֶּת לוֹ הֵיכָן יְלָדָיו. וְכִמּוֹ-כֵן אִמָּא שֶׁהוֹלְכַת לְהִתְפַּלֵּל, צְרִיכָה לְקַחַת אֶת בְּנוֹתֶיהָ עִמָּהּ, וְאִם לֹא הוֹלְכַת לְהִתְפַּלֵּל, אֲזִי תִדַע הֵיכָן בְּנוֹתֶיהָ מְסֻתּוֹבָבוֹת. וְזֶה אֲנִי אוֹמֵר לְנָשִׁים בִּיבְנָאֵל: אַל תַּחֲשַׁבְנָה שְׁבִיבְנָאֵל הַחַנוּף מְקַלְקֵל וְכוּ'. אוֹי לְעֵינַיִם שְׁכָף רוֹאוֹת, וְאוֹי לְאֲזָנַיִם שְׁכָף שׁוֹמְעוֹת מֵה שְׁנַעֲשֶׂה בְּמְקוֹמוֹת אַחֲרַיִם, בְּמְקוֹמוֹת הַכִּי חֲרָדִיִּים, שְׁאִינְכֵן יוֹדְעוֹת מִזֶּה כָּלֵל.

הִנֵּה בְקִשְׁתִּי אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׁיִתְּלוּ כְּתָבָהּ, שְׁאַחַד מְסֹר לִי מִשְׁבוּעוֹן חֲרָדִי, שְׁפָתוֹב שֵׁם, שֶׁהִגִּיעוּ לְמִסְקָנָהּ, שְׁכַפִּי הַמְצַב שֶׁל הַנֶּעֱר, רְאוּי לְחַתֵּן אֶת הַיְלָדִים בְּגִיל צְעִיר, אֲבָל בְּקִשְׁתִּי שְׁגַם יְשִׁימוּ לְיַד זֶה אֶת הַמְסִירָה שֶׁל הַסֶּמֶךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, שְׁמִסֵּר אוֹתִי לְרַבָּנוֹת, שְׁאֲנִי עוֹשֶׂה דְּבָרִים 'חֲמוּרִים' בְּיוֹתֵר בְּקִרְבַּ בְּנֵי קְהֵלְתָנוּ וְכוּ'. כָּאֵלוֹ יֵשׁ לוֹ קְהֵלָה בְּכָלֵל, מְמֹזֵר בֶּן מְמֹזְרִים, לוֹ יֵשׁ קְהֵלָה? ! שְׁיִרְאָה אִם הַחֲזִיר אֶחָד מִתּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם בְּתוֹשִׁבָהּ, הוּא כָּבֹד פֹּה הַסְּרוּחַ הַזֶּה עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ שָׁנִים, וּמָה עֲשֶׂה לִיִּהְדוּת? ! מָה עֲשֶׂה לְתוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם? רַק מְסָרֶם! קִדָּם שְׁאֲנוּ הִגְעֵנוּ לְכֹאן, תַּתְּבוֹנְנוּ בְּכַתְּבוֹת שֶׁהָיוּ בְּעֵתוֹנַיִם, אֵילוֹ שְׁחִיתוֹת וּגְנוּבוֹת עֲשֶׂה, וּמְכַל שְׁכָן מֵאֵז שְׁבֵאֲנוּ לְכֹאן, הִיאֵף מְצִיק לָנוּ, לֹא גִתֵן לְסִפְרָדִיּוֹת לְהַכְּנֵס לְמַקְוֵה, כָּאֵלוֹ זֶה שֶׁל סִבְתָּא שְׁלוֹ, כִּי הֵם מְלֵאֵי כְּנִים — כֶּף אָמַר, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, שֶׁל טְמֵא מְטֵמָא כְּזֶה, שְׁמַדְבֵּר כֶּף. וְאֶת כְּשֵׁרוֹת הַמַּקְוֵה... אֲנוּ יוֹדְעִים הֵיטֵב, רְשַׁע מְרָשָׁע, שְׁאֵפְלוֹ זָרַשׁ אֲשֶׁתּוֹ לֹא הִשְׁתַּמְּשָׂה בְּמַקְוֵה הַזֶּה. תַּתְּאָרְנָה לְעֲצָמְכֵן מִיְהוּ? ! וְהַהֲכַרַח לִי לוֹמֵר אֶת זֹאת, וְאֵינְנִי מִפְּחָד לוֹמֵר בְּרַבִּים, וְיִשְׁמְעוּ אֶת זֹאת מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, כִּי מֵה שְׁאֲנִי מְדַבֵּר, נִכְנָס בְּפָרְסוֹם בְּכָל הָעוֹלָם, אֲנִי רוֹצֵה שְׁיִדְעוּ

את זאת, שִׁישׁ מִמְזֻרִים כָּאֵלוֹ שְׁנִקְרָאִים 'רַע-בְּנִים', וְאִם לֹא נִי בְּזָה, שָׁמוֹ אוֹתָנוּ בְּגִטּוֹ, זָרְקוּ אֶת יְלָדֵינוּ בֵּין הַמְזֻבְּלָה לְבֵין בֵּית-הָעֵלְמִין, וְזֹאת אַף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ. כָּל חֲבָרֵי ה'רַע-בְּנִים' בָּאִים וְאוֹמְרִים: שְׁלוֹם, צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם, לֹא יָפָה שְׁפִירָבוּ וְכו', אֲנַחְנוּ רְבִים! אֲנַחְנוּ פְּשוּט צְרִיכִים לְלַחֵם יוֹם יוֹם שִׁיְהִי לָנוּ הַקְּרָאוּנִים, שִׁילְדֵינוּ אֶפְלוֹ הִיוּ צֹאן, כְּבָשִׂים, לֹא מְגִיעַ לָהֶם דְּבַר כְּזֶה.

עַל-כָּל-פָּנִים אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל גִּשׁוֹת אֲנִ"ש, תְּעוֹרְרָנָה אֶת בְּעֵלְיִכֶן, וְכָל אֲשֶׁר אֲנִי מְדַבֵּר מִקְּלָט, וְתוֹכְלָנָה לְקַבֵּל אֶת הַהֶעֱתֵק שֶׁל הַהֶקְלָטָה, שִׁשְׁמַע אֶת זֹאת מִי שְׁצָרִיךְ לְשִׁמְעַ. אָנוּ סוֹבְלִים פֹּה מִהֶרְשֶׁע הַמֶּרְשָׁע הַזֶּה, בְּוַדָּאִי אֵינָנִי רוֹצֵה שִׁיסְתַּכְּלוּ עַל פְּרָצוּפוֹ הַטָּמָא, וְכִמוֹ שְׁאִסּוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲבוּדָה זָרָה וְעַל צָלֵב, כְּמוֹ-כֵן אִסּוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל הֶרְשָׁע הַמֶּרְשָׁע הַזֶּה, אֲבָל אֲנִי מִכְרַח לֹאֲמַר לְכֵן, עַל-יְדֵי תַפְלוּת שְׁנַתְּפִיל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, גִּזְפָּה לְבָנוֹת בֵּית-הַכְּנֶסֶת עֲנָקִי, שִׁיְהִי מְקוֹם לְכָל יְלָדֵינוּ, וְגִזְפָּה לְבָנוֹת מִבְּנֵי קִבְע לְמַעוֹן, לְגַנִּים, לְבֵית-סֵפֶר, לְחֹדֶר, לְמִקְוֵה מְרוּחַ וְכו', וְאֲנִי בְּטוּחַ שֶׁרַק בְּשִׁבְלִי זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִחֲזִיק עַדִּין אֶת הַטָּמָא שִׁיְחִיָּה, כְּדִי שִׁירָאָה אֶת הַצְּלַחְתָּנוּ, וְיִתְפּוֹצֵץ וְכו'.

וְאֲבַקֵּשׁ אֶת כָּלֶכֶן בְּקִשָּׁה אִישִׁית. אֵל תִּקְחָנָה אֶת כָּל הַדְּבוּרִים שְׁדַבַּרְתִּי בְּגִנְלָה, וּבְפָרֵט בְּעֵנִין חֲנוּף, כִּי חֲנוּף מִתְחִיל בְּבֵית! אִם יְלָדִים רוֹאִים שֶׁהָאִשָּׁה מְצִיָּקָה לְבַעֲלָהּ, הֵם מַחְקִים זֹאת. הַבַּעַל אֵינוֹ מִתְכַּעֵס אִם אֲשֶׁתּוֹ מַחְיֶכֶת וּמְקַבֵּלֶת אוֹתוֹ בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, אֲלֹא כְּאֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו מֵה שֶׁעוֹבֵר בְּעֵנִין פְּרִנְסָה בְּדַחְקוֹת וְכו', אִם הָאִשָּׁה תֹאמַר לוֹ אִז מְלָה טוֹבָה: יְהִיָּה טוֹב וְכו' וְכו', אֵל תִּדְאַג, זֶה שְׁוֵה הַרְבֵּה מְאֹד, אֲבָל אִם הִיא תַעֲלֶה עַל יַבְלָתוֹ, בְּוַדָּאִי תִבְעִיר אֵשׁ. לְאִשָּׁה יֵשׁ כַּחוֹת עֲצוּמִים, "חֲכָמוֹת גְּנָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה, וְאוֹלֶת בִּידֵיהָ תִהְרַסְנוּ", אוֹמֵר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי יד); לְכֵן נִסְיָנָה לִילֵף עִם בְּעֵלְיִכֶן בְּסִבְלָנוֹת, וְאִז תִּרְאִינָה אֵילוֹ בְּעֵלִים יְהִיוּ לְכֵן! וְהַכָּפַל הַדְּבַר, אוֹי לְבַעֲלִים הַהוֹלְכִים בְּאֵלִימוֹת עִם הָאִשָּׁה, מִי שֶׁהוֹלֵךְ כֵּן, תֹּאמְרָנָה לוֹ בְּשָׂמִי: מוֹהֲרָא"ש אָמַר, אִם אַתָּה נוֹהֵג בְּאֵלִימוֹת, אֲנִי פּוֹתַחַת לָךְ תִּיק בְּרַבְנוֹת.

וְעַל כָּלֵם — אֲבַקֵּשׁ אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, פַּעַם בְּשָׁבוּעַ בְּיוֹם שְׁלִישֵׁי תַעֲשִׂינָה לַיִל שְׁמֹחָה. תִּתְקַבְּצָנָה יַחַד כְּלָכֵן. וְרָצִיתִי שְׂקָדִם הַלַּיִל שְׁמֹחָה, בְּחֻצֵי שַׁעַה אוֹ שְׁלֹשֶׁת רְבַעֵי שַׁעַה, כְּמָה שִׁיתְאַפְשֶׁר, הָאֲבָרָךְ ר' ... גֵּרוֹ יָאִיר, יֹאמֵר לְפָנֶיךָ שְׁעוֹר. יִשְׁנֶן הַמּוֹן הַלְכוֹת בְּטֶהֱרַת הַמְשַׁפְּחָה, בְּבִשּׁוֹר וְחֶלֶב, בְּדִינֵי אֶסוּר וְהֵתֵר, יִשְׁנֵם הַרְבֵּה דְבָרִים שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּד, לְלַמֵּד צָרִיכִים כָּל הַחַיִּים, וּבִפְרָט אֵלּוּ שְׁנֵי עֵתָה חָזְרוּ בְּתִשְׁבּוּבָה, עֲלִיהֶן לִידַע שֵׁשׁ הַרְבֵּה מְאֹד לְלַמֵּד. כְּמוֹ שְׂאֵתָן רוֹאוֹת בְּרוּךְ הַשֵּׁם, בְּלֵי עֵינֵי הָרַע, קְבוּץ גְּדוֹל שֶׁל נְשׁוֹת אֲנִ"ש, שְׂכָרֵי אֵינִי יוֹדְעִים מִי אֹרְחַת וּמִי תוֹשְׁבַת.

כְּמוֹ-כֵן אֲנִי מְבַטֵּיחְכֵן, פֹּה תִהְיֶה עִיר בְּרֶסֶלֶב! עַל אַפֶּס וְחֻמְתָּם שֶׁל שׁוֹנְאֵינוּ וּמִתְנַגְּדֵינוּ. הָאֵם חֲלַמְתָּן פַּעַם, שְׁפִתְחֵתְקוּהָ שְׁנִקְרֵאת 'אֵם הַמוֹשְׁבוֹת', הִיְתָה מוֹשְׁבָה קְטַנְטָנָה כִּיבְנָאֵל?! אַף אַחַד אֵינוּ מְשַׁעֵר כְּזֹאת. וְכֵן לְגַבֵּי רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן אוֹ רְחוֹבוֹת, אֲשֶׁר כְּיוֹם הֵן עָרִים גְּדוֹלוֹת. כְּמוֹ-כֵן אֲנִי מְבַטֵּיחְכֵן, שִׁיבְנָאֵל תִּהְיֶה עִיר גְּדוֹלָה, עַל אַפֶּס וְחֻמְתָּם שֶׁל שׁוֹנְאֵינוּ וּמִתְנַגְּדֵינוּ. תִּתְאַרְנָה לְעֶצְמְכֵן, יִגִּיעַ הַזְּמַן שִׁיגוּרוֹ כֵּאֵן כְּמָה אֶלְפֵי מְשַׁפְּחוֹת חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, וְיִצְאוּ מִיבְנָאֵל אֲוִירוֹנִים שְׁלֵמִים לְאוּמָן. אַף שְׁנִרְאָה לְכֵן כַּחלוֹם, אֲכַל הַרְבֵּה דְבָרִים הָיוּ נִרְאִים כַּחלוֹם בְּעֶבֶר, וְנִתְקִימוּ. הֵן הַמִּתְנַגְּדִים בַּחוּץ וְהֵן הַמִּתְנַגְּדִים בְּפָנִים יִשְׁפָּשְׁפוּ הַיָּטֵב עֵינֵיהֶם, אִם הֵם רוֹאִים טוֹב אֶת הַמִּתְרַחֵשׁ לְנֶגֶד עֵינֵיהֶם. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׂאֵחַתָּן יִלְדִיכֵן סְמוּךְ לְפָרְקֵם. אֲנִי 'מְצַפֵּץ' עַל הַסְּמ"ך-מ"ם, יִגִּיעַ הַיּוֹם שְׁנַעֲשֶׂה 'פּוֹרִים דִּיבְנָאֵל', אֲנִי מוֹסֵר נַפְשִׁי בְּשִׁבִיל יִלְדִיכֵן, אֲכַל אֲנִי מְבַקֵּשׁ שְׂתַעֲזֹרְנָה לִי.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֵן, שִׁיְהִיָּה לְכֵן רַק טוֹב בְּחַיִּים.

אֲבַקֵּשׁ אֶת נְשׁוֹת אֲנִ"ש, שֶׁתִּצְאָנָה לְהַפְּצָה פַּעֲמִים בְּשָׁבוּעַ — בְּחַמִּישֵׁי וּבְשֵׁנֵי, בְּיוֹם שְׁנֵי יוֹצְאִים לְמַעַן הַמוֹסְדוֹת שְׁלֵנוּ, כִּי אֵינִי לָנוּ שׁוֹם תְּקַצִּיב, סָגְרוּ אֶת כָּל הַתְּקַצִּיבִים, וְאֵינִי לָנוּ שׁוֹם הַכְּנֻסוֹת, רַק מִזֶּה שִׁיוֹצְאִים לְהַפְּצָה מְרֻכְזוֹת. שָׁבוּעַ שְׁעֵבֵר הַפְּדִיוֹן הִיָּה שֵׁשׁ מְאוֹת שְׁקָלִים, אֲשֶׁר אָפְלוּ הַשָּׂרֵת עוֹלָה הַרְבֵּה יוֹתֵר. וּמָה לַעֲשׂוֹת

שְׁמַמְלִכְתִּי דְתִי לְהֵם יֵשׁ שְׁרַת בְּחֻנָּם, וְאָנוּ לְצַעֲרָנוּ הָרַב, לֹא יְכוּלִים לְקַבֵּל בְּחֻנָּם, כִּי יֵשׁ לָנוּ פֶה מוֹסֵר, רַע מְקוּמִי. וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד, אִם אַתָּן יְכוּלוֹת לְצַאת בְּיוֹם שְׁנֵי לְהַפְצָה מְרַכְזוֹת, זֶה יִתְרַם לָנוּ מְאֹד מְאֹד. כְּמוֹ-כֵן בְּיוֹם חֲמִישִׁי רְאִינָה לְצַאת לְמַעַן בֵּית-הַמְדַרְשׁ וְהַחֻבוֹת שְׁלִי, וְאֶהְיֶה לְכֵן אֲסִיר תּוֹדָה. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאֹמֵר לְעוֹלָמוֹ דֵּי, יֹאמֵר לְצְרוֹתֵי דֵי, וְנִזְכֶּה לְגֹאֲלָה הָאֲמִתִּית וְהַשְׁלֵמָה, וְיִתְקַיֵּם אֲצִלָּנוּ: "שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמְכַנִּיעַ יְדֵים", וְתִכְףּ-וּמִיד "עַל הַצְדִּיקִים וְעַל הַחֲסִידִים", שְׁתַּגְּלָה גְדֻלַּתָם לְעֵינַי כֹּל.

הַמֵּאחַל לְכֵן בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקמח.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַ מְטוֹת-מְסַעֵי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מְכַתְּבְךָ. וּכְבֹר כְּתַבְתִּי לְךָ כַּמָּה פְּעָמִים, וּפְלֵא בְעֵינַי שְׁלֵא קַבַּלְתָּ אוֹתָם.

הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם זֶה רַק הַתְּחִזּוֹקוֹת, לְהַתְּחִזּוֹק בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים, וְעַל זֶה עָלִינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל, לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית, שְׁקָרְבָנוּ אֶל כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל, שְׁלוּלָא הוּא, לֹא הֵינּוּ יְכוּלִים לְהַתְּחִזֵּק מְעַמְד פְּרָגַע, וְלִכֵּן עָלִינוּ לְהַתְּמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָנוּ, יִהְיֶה מֶה שְׁיִהְיֶה וְיִהְיֶה אִיךָ שְׁיִהְיֶה.

הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לְהִיּוֹת סְבָלָן בְּבֵיתְךָ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְעֵבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּלִי מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, וְכֵן בְּבֵית עִם הַיְלָדִים אֵי אֶפְשָׁר בְּלִי מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, כִּי הַיְלָדִים מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִשׁוּוֵי מִשְׁקָל, וְצָרִיכִים אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר דְּבָר זֶה מְבִיא סְבָלָנוּת, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיִטִּי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה).

אָשׁר מי שׁיִשׁ לוֹ אָמוּנָה, יֵשׁ לוֹ אַרְיכוֹת אַפִּים, שֶׁהוּא מְאַרְיָךְ אִף עַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו. קִבַּלְתִּי אֶת הַרְשִׁימָה וְתִשִּׁיג לִי אֶת כָּל הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה, וּכְשֶׁאֲבוֹא אֲשַׁלֵּם לָךְ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּט תתקמט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יתְבַרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ נִצַּח.

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֵיךְ שְׂאַתֶּם חֲסָרִים לִי, כִּי אַתֶּם הַיְלָדִים שְׁלִי, וְאַתֶּם חֲקוּקִים בְּפִנְיָמִיּוֹת נִפְשֵׁי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, וְכָל יוֹם וַיּוֹם אָנִי חוֹשֵׁב מִכֶּם וּמִבְּחֻכְכֶם, וְכֵן רְצִיתִי שֶׁתִּכְתְּבוּ לִי מַה שְׁלוֹמְכֶם וּמַה שְׁלוֹם הַבַּת.

... גֵּרוֹ יֵאִיר! תִּשְׁתַּדֵּל שֶׁבִּתְךָ תִּחְיֶה, תִּהְיֶה בֵּת תְּלָמִיד חָכֵם. וְאֵל זֶה תִּזְכֶּה אִם תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בִּיְרִיךְ, וְתִתְחַיֵּל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, מִקְּרָא — תִּקְבַּע לְעֲצָמְךָ לְלַמֵּד פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ בְּכָל יוֹם שְׁנַיִם מִקְּרָא וְאֶחָד תִּרְגּוּם עִם פְּרוּשׁ רַש"י ז"ל, עַד שֶׁבַּיּוֹם שְׂשִׁי תִגְמַר אֶת כָּל פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ. מִשָּׁנָה — תִּקְבַּע לְעֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פָּרָק אֶחָד מִשְׁנֵיּוֹת אוֹ שְׁנֵי פָּרָקִים, חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, כִּי מִשְׁנֵי אֹתוֹת נִשְׁמ"ה, וּמַה גַּם שְׁמִשְׁנָה אוֹתוֹת מִשְׁנֵי, שְׁמִשְׁנָה אֶת הָאָדָם וּמִקְרַבֵּת אוֹתוֹ אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִכְנִיסָה בּוֹ נִשְׁמָה חֲדָשָׁה. גְּמָרָא — כָּל יוֹם תִּגְרַס דָּף אֶחָד גְּמָרָא, אִם תּוּכַל עִם פְּרוּשׁ רַש"י וְתוֹסְפוֹת, אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי זֶה מֵאִיר אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּהָאָרֶז נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, הַלְכָה — רָאָה לְהִתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם בְּשִׁלְחֵן עֲרוּף כְּסִדְרָן, וּבִשְׂאֵר סִפְרֵי פּוֹסְקִים, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירְנוּ מְאֹד עַל סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כט), שְׁכָל בַּר יִשְׂרָאֵל מִחֻיָּב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פּוֹסְקִים, וְאִם תִּלְמַד בְּצוּרָה כְּזוֹ, אֲזַ תִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת ד' חֻלְקֵי שְׁלְחָן עֲרוּף, וּמַה גַּם שְׁהַיּוֹם יֵשׁ כָּל מִינֵי לְקוּטִים וַיִּלְקוּטִים

תמצית ההלכה, שזה מאד מאד נצרך לכל בר ישראל, ואשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, ואז טוב לו כל הימים.

... תחיה! מאד מאד אני מבקש אותך, שתשפדלי להתחבר רק עם נשים רציניות, ותשמרי מאד מאד מנשים קלות דעת, שבקלות יכולות להוריד אותך מהיראת שמים ומהיהדות, ואני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא שתצייתי בקולי, ותשמרי שלא יהיה ביתכם בית מושב לצים, חס ושלום, שלא תתקבצנה שם נשים ויפטטו כל מיני הבלים, ומכל שכן וכל שכן שלא יתקבצו שם נשים וגברים יחד ויעשנו, שזה עון חמור מאד, והרופאים מזהירים בכל יום שזה יכול להביא סרטן בראות, ורבנו ז"ל הקפיד מאד מאד על העשונ, ולכן תשמרי מאד שלא יהיה אצלכם בית של מושב לצים, רק תשמחי ותבדחי את נשי אנשי שלומנו, ותעשי אותן שמחות.

אני מאד מצפה לשמע מכם, ואם לא דרך הטלפון, על-כל-פנים בכתב יד משגיכם.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים, והאוהב אתכם מאד מאד...

כט תתקנ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך. ואת גדל השמחה שיש לי — אין לתאר ואין לשער כלל, ואני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר, וסוף כל סוף תזכה להתחזק ולמצא את בת זוגך, ולהתחתן מה שיותר מהר.

אני מודע אל העגמת נפש והבזיונות שהיו לך, אבל צריך לקחת הכל לכפרת עוונות, ובודאי השדוף שלך גיע, רק תמשיך להתפלל את התפלות המובאות בקנטרס "מציאת הזווג".

ראה ללמד בכל יום תורה הקדושה, אשר אין עוד מעלה מלמוד התורה הקדושה. מקרא: תקבע לעצמך ללמד פרשת השבוע בכל יום שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י ז"ל, עד שביום ששי תגמור את כל פרשת השבוע. משנה: תקבע לעצמך ללמד בכל יום פרק אחד משניות או שני פרקים, חק ולא יעבר, כי משנה"ה אותיות נשמ"ה וכו'. גמרא: כל יום תגרס דף אחד גמרא, אם תוכל עם פרוש רש"י ותוספות — אין למעלה מזה, כי זה מאיר את הנפש בהארה נוראה ונפלאה מאד. הלכה: ראה להתמיד בכל יום בשלחן ערוך בסדרן, ובשאר ספרי פוסקים, כי רבנו ז"ל הזהירנו מאד על ספרי הפוסקים, ואמר (שיחות הר"ן, סימן כט), שכל בר ישראל מחיב ללמד בכל יום פוסקים, ואם תלמד בצורה כזו, אז תזכה לסיים את ד' חלקי שלחן ערוך, ומה גם שהיום יש כל מיני לקוטים וילקוטים תמצית ההלכה, שזה מאד מאד נצרך לכל בר ישראל.

אני מקווה להקדוש ברוך הוא, שתצית אותי, ותירש עולם הבא בעולם הזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקנא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה אל הבחור ... גרו יאיר.

הנה שמעתי עכשו מהראש ישיבה, שאתה בכלל לא מופיע בישיבה, ואתה כלל לא מתנהג כמו שבחור צריך להתנהג, אני מכרח להודיע לך: "יבנאל זה לא עיר מקלט", ולכן אם אתה לא משתנה עד שבת, אין לך מה לחפש אצלנו, ומשדוף תשכח לגמרי. ראה כי הזהרת! למה אתה לא מרחם על עצמך, למה אתה בורח

קלח אשר כט תתקנב — כט תתקנג בנחל

רק אל הבטלה, שמביאה לידי שעמום וזמה, רחמנא לצלן, ולכן אם לא תקח את עצמך בידיך, אני נותן לך ארפה עד שבת, ואחר-כך אם לא תשתנה, תהיה מכרח לעזב את הישיבה חד משמעית.

המאחל לך תשובה שלמה...

כט תתקנב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

הנה חשבתי שאתה תחזור לישיבה, ובין כך אני שומע שאתה נמצא בבית של האברך ... ואשתו שיחיו, ואני אוסר לך להיות אצלם, כי זה אסור יחוד דאורייתא. ולכן אני מבקש אותך תראה להשתנות, ראה אל מה באת, כמעט שנהרגת, מה אתה מחכה שתקבל ענש קשה מהשמים, עד שרחמנא לצלן, באמת תקרה לך תאנה קטלנית, הרי אם עוברים על עריות, מקבלים את הענש מקדם או אחר-כך, ולכן ראה לחזור בתשובה שלמה כמו שכתבתי לך, ותלמד בכל יום ח"י פרכים משניות, חק ולא יעבר, ואני מאד רוצה שלא תשב בין נשים, ולא תדבר עם נשים, ואם לא תצית אותי, נוציא אותך בכח, אני מאד מאד מבקש אותך, חמל על נשמתך שכבר נפלה בעמקי עמקים בשאול תחתית ומתחתיו.

המאחל לך תשובה שלמה...

כט תתקנג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל ... ו... שיחיו נצח.

אף שְׁפַתְכִּיתִי לְכֶם הַיּוֹם מִכְתָּב. אָבֵל אֲנִי מִכְרַח לְרוּיַן בְּשׁוּרוֹתַיִם אֱלוֹ.

שְׁמַעְתִּי שֶׁהִבְחֹר ... מִסְתַּוָּבב בְּבֵיתְכֶם, הִהְכַרְח לִי לֹאמַר לְכֶם אֶת הָאֲמֵת, כִּי הִבְחֹר הִזָּה הוּא מְאֹד מְסַכֵּן שִׁיְהִיָּה בְּתוֹף הַבַּיִת שְׁלָכֶם, וְזָכְרוּ שְׁאִסּוּר יַחּוּד הוּא דְאֹרִי־תָא, אִסּוּר לְהִתְיַחַד עִם אִשְׁתַּי אִישׁ, לְגַבְרָא אִסּוּר לְדַבֵּר עִם אִשָּׁה נְשׁוּאָה! וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתּוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מִהַבַּיִת, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה, אוֹ שֶׁתִּכְתְּבוּ לִי תִּכְף־וּמִיד שֶׁקִּימַתֶּם אֶת דְּבָרֵי, אוֹ שֶׁתְּצַלְצְלוּ אֵלַי, וְאֶהְיֶה אֶתְכֶם בְּקֶשֶׁר.

אִין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הָאֶהְבָּה שִׁישׁ לִי אֲלֵיכֶם, כִּי אַתֶּם אֲצִלִי כְמוֹ יְלָדִים, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּט תתקנוד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַ מִטוֹת־מַסְעֵי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ זֶה שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים.

אף שְׁזַמְנֵי עֲכָשׁוּ מְאֹד דְּחֹק שֶׁהוּא קָרוֹב לְחִצּוֹת, עִם כָּל זֹאת אֲמַרְתִּי לְרוּיַן שׁוּרוֹתַיִם אֱלוֹ לְפָנֶיךָ.

בְּעִנְיַן אֲשֶׁתְּךָ אַתָּה מְאֹד פְּגִיעַ, אַתָּה צָרִיךְ לְהַבִּין, אֲשֶׁתְּךָ בְּהַרְיוֹן, וּמְאֹד מְאֹד קָשָׁה לָּהּ כָּל הַזּוּזָה, הִיא לֹא מְכַוֶּנֶת לְהַצִּיק לָּךְ, פְּשׁוּט אִין לָּהּ כַּחוֹת, וְלִכֵּן לְמָה אַתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל־כָּף רְגִישׁ, וְתִכְף־וּמִיד לְבִכּוֹת.

רְאֵה לְשִׁמַּח עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שִׁישׁ לָּךְ, אֵל תִּסְתַּפֵּל מִה שִׁישׁ

לַעֲשׂוֹת, תִּרְאֶה מֶה עֲשִׂיתָ כְּבָר, וְעַל זֶה נֹאמֵר (קהלת י, ב): "לֵב חָכָם בִּימֵינוּ וְלֵב כְּסִיל בְּשִׂמְאֹלוֹ", הַחֲכָם תָּמִיד מְסַתְּכַל עַל יָמֵינוּ הַסֹּפֵר — כִּמְהָ דַפִּים כְּבָר לְמִדָּתִי, וּמְחַיֶּה וּמְשַׂמַּח אֶת עַצְמוֹ עִם זֶה, וְהַכְּסִיל מְסַתְּכַל עַל צַד שְׂמֵאל — כִּמְהָ יֵשׁ עוֹד לְלַמֵּד, וְכִף הוּא נִשְׁבֵּר.

יְכוּלִים לְהַגִּיד תְּקוּן חֲצוֹת לְפָנֵי שְׁהוֹלְכִים לִישׁוֹן, אֲסוּר לְהִשְׁבֵּר מְזֶה בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן.

בְּעֵינַי יִבְנֶאֱל שְׁרַמְזַתָּ שֶׁהוּא בְּשִׁבְט נִפְתְּלֵי וְכוּ', הִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָמַר לְמַשָּׁה: "קַח לְךָ אֵת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נִוִן" וְגו', רֵאשִׁי תְבוֹת: יְבִינְאֵל', פֶּה יְכוּלִים לְהִיּוֹת תַּלְמִיד נֹאמֵן שֶׁל הַצַּדִּיק, עַד שְׁגָם הוּא יִחְזִיק מֵעַמֵּד.

בְּעֵינַי שִׁשְׂאֵלְתָּ, שְׂמוֹהֵרנִ"ת ו"ל אָמַר לְתַלְמִידוֹ ר' נַחֲמָן טוֹלְטִישִׁינְעֵר, שְׁבִשְׁבַת לֹא אוֹמְרִים "אוֹי", הַפְּנִינָה הִיא שְׂאֲסוּר לְהִיּוֹת בְּעַצְבוֹת, אָבֵל בְּפִרוּשׁ מוּבָא, שֶׁר' עֲקִיבָא הִיָּה בּוֹכָה בְּשִׁבְתָּ בְּשַׁעַה שְׁהִיָּה אוֹמֵר "שִׁיר הַשִּׁירִים", וְלָמְדוּ מְזֶה, שְׂמִי שִׁישׁ לוֹ תַעֲנוּג לְבָכוֹת בְּשִׁבְתָּ — מִתָּר לוֹ.

הַעֲקֵר תִּפְסִיק כְּבָר עִם הַמְּרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן שֶׁלְּךָ, רַק תִּהְיֶה שְׂמַח, וְתַחַפֵּשׁ אֶצְלֶךָ נְקִדוֹת טוֹבוֹת, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לְהִשְׁבֵּר מִכָּל דְּבָר, כִּי מְנַסִּים אֶת כָּל אֶחָד בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂמַחֲזִיק מֵעַמֵּד וְאֵינוּ נִשְׁבֵּר.

בְּעֵינַי הַתְּנוּעוֹת מְשֻׁנוֹת וְכוּ', זֶה מוּבָא (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה'), שְׁבִהֲתַחְלֶה צְרִיף הַרְבֵּה לְהַתְיַגֵּעַ עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מִטּוֹת־מִסְעֵי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע שְׂזָכִית לְנִסְעַע
אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל. יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל
הַדִּינִים, וְיִהְיֶה לְכֶם רַק טוֹב כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מִטּוֹת־מִסְעֵי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂהִכַל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי
טוֹב, וְאֵין לְכֶם מֵה לְדַאג. הַעֲקֹר תִּזְכְּרוּ מֵה שְׂרַבְנוּ ז"ל פִּרְשׁ
(לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימֵן קצ"ה), עַל הַפְּסוּק: "בִּצֹר הִרְחַבְתָּ לִי", שְׁגַם
בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת צָרִיךְ לְמַצֵּא הִרְחַבּוֹת, וּבְכוּדָאֵי יִיטִיב לְכֶם הַקְּדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא עַל הַכֹּל. אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂהִכַל יִסְתַּדֵּר
עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, רַק לֹא לְפַל בְּעַצְבִּים, וְאֵז נִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת
מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקנז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מִטּוֹת-מַסְעֵי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נְרוּ יְאִיר.
לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקֹר בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהַשְׂמֵחָה
מִרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וְזוֹכִים לְסִבְלָנוֹת גְּדוֹלָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר
לָךְ, שֶׁבְּאַמַּת תִּהְיֶה סִבְלָן גְּדוֹל, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם
בְּלִי סִבְלָנוֹת.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מַעֲלָה
מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה. מְקַרָּא: תִּקְבַּע לְעֲצָמְךָ לְלַמֵּד פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ
בְּכָל יוֹם שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאֶחָד תַּרְגוּם עִם פְּרוּשׁ רַש"י ו"ל, עַד שְׁבִיּוֹם
שְׁשֵׁי תַגְמוֹר אֶת כָּל פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ. מְשַׁנָּה: תִּקְבַּע לְעֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל
יוֹם פָּרָק אֶחָד מְשַׁנִּיּוֹת אוֹ שְׁנֵי פָּרָקִים, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, כִּי מְשַׁנֵּי"ה
אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָ"ה, וַיְמָה גַם שְׁמִשְׁנָ"ה אוֹתִיּוֹת מְשַׁנֵּי"ה, שְׁמִשְׁנָה אֶת
הָאָדָם וּמְקַרְבֵּת אוֹתוֹ אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְכַנְיֶסָה בּוֹ נִשְׁמָה
חֲדָשָׁה. גְּמַרָּא: כָּל יוֹם תַּגְרֵס דָּף אֶחָד גְּמַרָּא, אִם תּוּכַל עִם פְּרוּשׁ
רַש"י וְתוֹסְפוֹת — אֵין לְמַעֲלָה מְזֵה, כִּי זֶה מְאִיר אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּהַאֲרָה
נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד. הַלְכָה: רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם בְּשִׁלְחַן עֲרוּף
כְּסִדְרָן, וּבִשְׂאֵר סִפְרֵי פּוֹסְקִים, כִּי רַבְּנוּ ו"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד עַל סִפְרֵי
הַפּוֹסְקִים, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כט), שְׁכַל בֵּר יִשְׂרָאֵל מְחִיב לְלַמֵּד
בְּכָל יוֹם פּוֹסְקִים, וְאִם תִּלְמַד בְּצוּרָה כְּזוֹ, אֲזוּ תִזְכֶּה לְסִיִּם אֶת ד'
חֲלָקֵי שְׁלַחַן עֲרוּף, וַיְמָה גַם שֶׁהַיּוֹם יֵשׁ כָּל מִינֵי לְקוּטִים וְיִלְקוּטִים
תְּמַצִּית הַהֲלָכָה, שְׁנֵה מְאֹד מְאֹד נִצְרָךְ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּצִּיֵּת אוֹתִי, וְתִירֵשׁ עוֹלָם הַבָּא
בְּעוֹלָם הַזֶּה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מְטוֹת־מִסְעֵי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבֵי תַלְמִידֵי ...
נְרוּ יְאִיר.

מָאד מָאד אָנִי מְצַטְעֵר מֵה שְׁקָרָה אֶצְלָךְ, וְאָנִי מָאד מְבַקֵּשׁ
אוֹתָךְ, שְׁתַּלֵּךְ תַּכְּף־וּמְדֵד וְתִשְׁלִים עִם אֲשֶׁתְּךָ, וְתִבְקֵשׁ מִמֶּנָּה סְלִיחָה,
וְתִחְזָרוּ לְחַיּוֹת בְּיַחַד בְּאַהֲבָה וּבִהֲבָנָה הַדְּדִית, כִּי רַבְנוּ ו"ל הַקְּפִיד
מָאד עַל דְּבָר זֶה, וְאָמַר (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָנִים: רסג, רסד), שְׁצַרְיִכִים מָאד
לְשָׁמֵר עַל כְּבוֹד הָאִשָּׁה, כִּי הַבְּעַל־דְּבָר עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
שְׁבַעוּלָם לְהַפְרִיד אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, כְּדֵי לְהַכְשִׁילָם בְּפָגַם־הַבְּרִית,
רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְעַל־כֵּן לָךְ תַּכְּף־וּמְדֵד וְתִשְׁלִים עִם אֲשֶׁתְּךָ.

רְאֵה לְקַבֵּעַ עֵתִים לַתּוֹרָה, וְלְהִתְמַד בָּהּ בְּמָאד מָאד, וְהַתּוֹרָה
הִיא הַתְּבַלִּין כְּנֶגֶד הַיָּצָר הָרַע, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשִׁין
ל:): בְּרִאתִי יָצָר הָרַע, בְּרִאתִי תּוֹרָה תְּבַלִּין כְּנֶגְדּוֹ.

אָנִי מְקוּנָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׁתַּצִּית לְדְרָבְרֵי אֱלוֹ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל
הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מְטוֹת־מִסְעֵי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבֵי, תַלְמִידֵי ...
נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמָאד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוּגְנוֹ וְרַב

קמד אָשׁר כט תתקס — כט תתקסא בנחל

להושיע, ובזוה העולם צריכים התחזקות חדשה, ואת זה תמצא בספרי רבנו ז"ל. ולכן מה טוב ומה נעים — אם תעשה לעצמך כל יום שעור בספרי רבנו ז"ל, ובפרט בשאלות ותשובות "אשר בנחל", תלמד בכל יום שם, ותהיה לך התחזקות עצומה, ואני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שיהכל יסתדר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקס.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות לקחת בת לאמוץ, אסור בהחלט, כי יש לך בנים גדולים, וזה אסור יחוד מדאורייתא.

העקר בתחזק להיות בשמחה, ותמצא אצל עצמך את הנקודות טובות, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן רפב), ראוי לך לחזור הרבה על התורה הזאת, לדון את עצמך ואת אחרים לכף זכות, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקסא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני רוצה מאד מאד שתעבירי את המסר לבנות במדרשה. אם

אֲשֶׁר כַּט תִּתְקַסֵּב — כַּט תִּתְקַסֵּג בְּנַחֵל קָמָה

אֲנִי אֲמַצָּא בַת אַחַת שְׂאִינָה נֹהֶגֶת לְפִי הַכְּלָלִים וְהַתְקַנּוֹת, כְּפִי דְרָכֵי
הַתּוֹרָה הַמְסוּרָה לְנוּ מְדוּר דוֹר וְכוּ', אֵין לָהּ מָה לַעֲשׂוֹת בְּיַבְנָאֵל,
אֶת צְרִיכָה לְהַעֲבִיר לָהֶם, אֲשֶׁר "יַבְנָאֵל אֵינָה עָרֵי מְקַלֵּט", אֲצִלְנוּ
הַעֲקָר הוּא אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׁתַּמִּיד נִזְכָּר מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא,
וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָנוּ, וּכְכֹל שֶׁנִּחְדָּר בְּעֲצָמָנוּ
דְּבָר זֶה, אִזּוּ נִצְלִיחַ מְאֹד בְּחַיִּים.

אֲנִי מְאֹד רוֹצֵה שְׁתַּכְתְּבֵי לִי דו"ח עַל כָּל בַּת וּבַת שֶׁנִּמְצְאָת שָׁם,
כְּדֵי שְׂאוּכַל לְכַתֵּב לָהּ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תִּתְקַסֵּב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"א תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת הַמְּכַתֵּב שֶׁל ... גֵּרוּ יְאִיר, עִם הַרְשִׁימָה שֶׁל הַסְּפָרִים, רְאֵה
לְהַעֲבִיר אֶת זֶה אֵלָיו.

אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל שְׂאִתָּה עוֹזֵר לִי לְהַעֲבִיר אֶת
הַמְּכַתְּבִים לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ. הַעֲקָר רְאֵה תַּמִּיד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי
גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחָה עַל נַעַם
חֻלְקָנוּ וְעַל אֲשֶׁר בְּנַחֵל שָׁם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ.

הַמְּאַחַח לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תִּתְקַסֵּג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"א תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְךָ כְּכֹר כְּמָה פְּעָמִים.

אָנִי מְאֹד מְאֹד מְצֻטָּעַר מֵה שְׁקוֹרָה בְּעֵנִין הֶרְחַבְתְּ הַדִּירָה, בְּוֹדָאֵי אֱלוֹהִים מְטַעֵם ה'... הֵם רְשָׁעִים אַרְוֵרִים, אוֹי לָנוּ שְׂפָךְ עֲלֶיךָ בְּדִינֵנוּ, שְׂיֵהוּדִים שְׂצָרִיכִים לְהִיּוֹת חֲרָדִים לְדָבָר ה', הֵם מוֹנְעִים מֵאַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת, וּבְשִׁבִיל זֶה יֵשׁ גְּלוּת, שְׂיֵשׁ גְּזַעְנוֹת אַרְוֵרָה כְּזוֹ בֵּין הָאֲשֻׁכְנָזִים לְסַפְרָדִים, וְאַחַד לֹא יַעֲזֹר לְשָׁנִי, אָנִי הִיִּיתִי מְצִיעַ לָכֶם, שְׂתַמְשִׁיכוּ לְלֶכֶת אֶל הָאַחֲרָאִים וְלֵהִתְלוֹנֵן, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְתִּיק מִכֶּם אֶת כָּל הַדִּינִים, וְתִזְכּוּ לְכַנּוֹת וְלִהְרַחֵב אֶת הַדִּירָה שְׁלָכֶם.

הַעֲקָר תִּרְאוּ שְׂיֵהִיָּהּ בֵּינָכֶם שְׁלוֹם-בֵּית, וְאַהֲבָה וְהַכְּנָה הַדְּדִית, וְשָׁשׂוֹם דָּבָר לֹא יוּכַל לְשִׁבֵר אֶתְכֶם, כִּי כָּל הַצְּרוֹת בָּאוֹת לְאָדָם כְּשֵׁאִין לוֹ שְׁלוֹם-בֵּית. וְלִכֵּן אַתֶּם צָרִיכִים לְרְאוֹת לְהִבִּין אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי וְלִמְסֹר אֶת נַפְשְׁכֶם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂהַכֵּל יִסְתַּדֵּר בֵּינָכֶם.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מַעֲלָה מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְתִתְמִיד בָּהּ בְּכָל חֻלְקֶיהָ וּמְכַמְנֶיהָ: מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדָרָשׁ, וְתִזְכֶּה לְד' מְלָאכֵי שְׂמִירָה, שְׂיִגְנוּ עֲלֶיךָ מִכָּל רַע.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקסד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מְטוֹת-מַסְעִי, כ"א תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעֲתִי, אֵל תְּסַעֵי עֲכָשׁוּ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, כִּי כָּבֵד נִסְעָתָ פְּעַמִּים, יוֹתֵר טוֹב שְׂתַקְנִי מֵה שְׂאֵת צָרִיכָה בְּבֵית, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, וְאָנִי לֹא מִפְּסִיק לְהַתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, וּבְוֹדָאֵי הַתְּפִלוֹת יַעֲלוּ לְשָׁמַיִם וְיִפְעְלוּ יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת.

אֲשֶׁר כַּט תַּתְקֶסָה — כַּט תַּתְקֶסוּ בְּנַחַל קִמּוֹז

אֲנִי מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ בְּזֶה שְׂאַתֶּם כּוֹתְבִים לִי, שְׂאַתֶּם שְׂמֵחִים
שֶׁהִתְחַתַּנְתֶּם, הָעֵקֶר שִׁיְהִיָּה בֵּינְכֶם הַבְּנֵה הַדְּדִית, וְתִכְבְּדוּ אֶחָד אֶת
הַשְּׂנִי.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּתְקֶסָה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַ מְטוֹת־מִסְעֵי, כ"א תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאָת
הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף, וְלֹא תִצְטָרְכִי לְרְפוּאוֹת גְּשָׁמִיּוֹת אֲשֶׁר הוֹרְסוֹת
לְגַמְרֵי אֶת הַגּוּף.

רַבְּנוּ ו'ל אָמַר (לְקוּטִי-מִוֵּהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), אֲשֶׁר כָּל הַרְפוּאוֹת
תְּלִיּוֹת רַק בְּאַמוּנָה, כְּפִי שְׁחִזְקִים בְּאַמוּנָה — כִּף זֹכִים לְרְפוּאָה.
וְלִכֵּן תַּתְחִזְקִי בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִרְאֵי נִסִּים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה
עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּתְקֶסוּ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַ מְטוֹת־מִסְעֵי, כ"א תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הָעֵקֶר רְאֵי לְהִתְחִזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

בְּיָדָי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָה, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר אֲצִלְכֶם עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַעֲקָר רַק לְהַתְפַּלֵּל תָּמִיד אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ כָּל מָה שֶׁצָּרִיכִים, כִּי מָה שֶׁתְּפַלֵּה פּוֹעֵלֶת — שׁוֹם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יִכּוֹל לִפְעֹל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקסז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטוֹת־מִסְעֵי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שׂוֹמֵחַ עַל כָּל מִכְתָּב שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב לִי.

יֵשׁ לָנוּ בְּעֵינָהּ, יוֹצֵא רִיחַ רַע מְאֹזֵר הַמְּקַנְהָה, וְלֹא יוֹדְעִים אֵיפֹה זֶה, אוֹלֵי תַעֲזֹר לָנוּ לְדַעַת מֵהֵיכָן זֶה, כִּי אִם זֶה רִיחַ שֶׁל גֹּז, זֶה מְסַכֵּן מְאֹד, רַחֲמֵנָא לִישׁוֹנָן, וְאִם דָּבָר אַחֵר אֲזוֹ צָרִיכִים לְרֹאוֹת לְתַקֵּן אֶת זֶה, בְּיָדָי ... גֵּרוֹ יְאִיר, יִתְקַן אֶת זֶה, אֲבָל הֵיזוֹת שֶׁאַתָּה יוֹתֵר בְּקִי בְּדַבְרִים הָאֵלּוּ, רַק תִּלְךָ לְבַדֵּק מָה קוֹרָה שָׁם.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מֵעֵלָה מִלְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל הַמְּכַנְּסִים עֲצָמוֹ בְּלִמּוֹד הַתּוֹרָה, זוֹכָה לְרֶשֶׁת הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא גַם יַחַד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּט תתקסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטּוֹת־מַסְעֵי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, תְּלַמִּידֵי
... גֵּרוֹ יְאִיר.

מָאד מָאד אַבְקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׂתַעֲשֶׂה לְמַעַנִי וּלְמַעַן הַהוֹרִים שְׁלֶךְ,
לְהַלְחִיץ אֶת אַחֶיךָ ... שְׂיִשְׁלִים עִם אִשְׁתּוֹ, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לְרִיב עִם
הָאִשָּׁה, כִּי לֹא מַגִּיעִים לְשׁוּם מְקוֹם רַק לְשִׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתֵיו.

רְאֵה לְחֻזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּאִמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין עוֹד
טוֹב מְאֻמוּנָה, כִּי מִי שְׂחֻזֵק בְּאִמוּנָה — הוּא מְצַלִּיחַ בְּרוּחָנִיּוֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת גַּם יַחַד, לְכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעוּלָם רַק לְשִׂמְחָה
תְּמִיד, כִּי הַשְׂמִיחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת — בֵּינָם בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנֵי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּט תתקסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטּוֹת־מַסְעֵי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְגִבּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וְגִדְּלֵ שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ,
וְהַטוֹב מִהַכּוֹלֵל, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

תִּדַע לְךָ, שְׂלַמְעֵלָה בְּשָׁמַיִם מָאד מָאד חָשׁוּב תּוֹרָה שְׁלוֹמִדִים
בְּדַחֵק, וְאִשְׁרֵי מִי שְׂמַחֲזִיק מַעֲמֵד וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר, וְאֵנִי מָאד
מְקוּוֶה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּחָךְ-הוּא שֶׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצֵּד הַכִּי טוֹב.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִשׁוֹת־מִסְעֵי, כ"א תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ
נֶצַח.

זֶה כַּמָּה שָׁאֲנֵי רוֹצֶה לְכַתֵּב לָכֶם.

זְכֵנִי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל, וְהַרְבֵּה
הַתְּפִלָּלוֹתַי עֲלֵיכֶם, שֶׁהַהֲרִיזוֹן יַעֲבֹר בְּקִלּוֹת, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת
מִשְׁמַחוֹת תָּמִיד.

הַעֲקֹר לְהַתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנֵי אֲפָנִים לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאֲנִי רוֹצֶה
מְאֹד שֶׁתְּכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכֹל שָׁבוּעַ, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִנִי.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם תּוֹרַה הַקְדוֹשָׁה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מַעֲלָה
מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה. מְקַרָּא: תִּקְבַּע לְעֶצְמָךְ לְלַמֵּד פְּרֻשַׁת הַשָּׁבוּעַ
בְּכֹל יוֹם שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאֶחָד תַּרְגוּם עִם פְּרוּשׁ רַש"י ו'ל, עַד שְׁבִיּוֹם
שְׁשֵׁי תִגְמֹר אֶת כָּל פְּרֻשַׁת הַשָּׁבוּעַ. מִשְׁנָה: תִּקְבַּע לְעֶצְמָךְ לְלַמֵּד בְּכֹל
יוֹם פָּרָק אֶחָד מִשְׁנֵיּוֹת אוֹ שְׁנֵי פָּרָקִים, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, כִּי מִשְׁנָה
אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָ"ה, וּמָה גַם שְׁמִשְׁנָה אוֹתִיּוֹת מִשְׁנָה"ה, שְׁמִשְׁנָה אֶת
הָאָדָם וּמְקַרְבֵּת אוֹתוֹ אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְכַנִּיסָה בּוֹ נִשְׁמָה
חֲדָשָׁה. גְּמָרָא: כָּל יוֹם תִּגְרַס דָּף אֶחָד גְּמָרָא, אִם תּוּכַל עִם פְּרוּשׁ
רַש"י וְתוֹסְפוֹת — אֵין לְמַעֲלָה מְזָה, כִּי זֶה מֵאִיר אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּהָאָרֶז
גּוֹרָא וְנִפְלְאָה מְאֹד. הִלְכָה: רְאֵה לְהַתְמִיד בְּכֹל יוֹם בְּשִׁלְחֹן עֲרוּף
כְּסֻדְרָן, וּבְשִׁאָר סְפָרֵי פּוֹסְקִים, כִּי רַבְּנוּ ו'ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד עַל סְפָרֵי
הַפּוֹסְקִים, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כט), שְׁכָל בַּר יִשְׂרָאֵל מַחֲיֵב לְלַמֵּד
בְּכֹל יוֹם פּוֹסְקִים. וְאִם תִּלְמַד בְּצוּרָה כְּזוֹ, אִז תִּזְכָּה לְסַיֵּם אֶת ד'
חֲלָקֵי שִׁלְחֹן עֲרוּף, וּמָה גַם שְׁהִיּוֹם יֵשׁ כָּל מִיָּנֵי לְקוֹטִים וַיִּלְקוֹטִים

תּמְצִית הַהֶלְכָה, שְׁזֶה מְאֹד מְאֹד נִצְרָךְ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל. אֲנִי מְקַנְהָ
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּצִּית אוֹתִי, וְתִירַשׁ עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּט תּתקעא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מְטוֹת-מִסְעִי, כ"א תּמוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ הָאָרְךָ, שָׁבוּ אֶת שׁוֹפְכֹת אֶת לִבְךָ וְכוּ'.

לְדַעֲתִי אֶת מְגִזִּימָה עַל בְּנֶךָ ... גֵּרוּ יְאִיר, כִּי אֶת לֹא יְכוּלָה לְתַאֲרָ
וּלְשַׁעַר אֶת הַלֵּב טוֹב שֵׁישׁ לוֹ, וְאֶת הַמַּדּוֹת תְּרוּמִיּוֹת שֵׁישׁ לוֹ, וְאִם
כַּתְּבָתְּ לִי שֶׁהוּא עֲדִין לֹא הִיָּה בְּשַׁל לְהַתְחַתֵּן, לְדַעֲתִי טְעִית, אִם הוּא
לֹא הִיָּה בְּשַׁל לְהַתְחַתֵּן, אִזּוּ מִי בֵּן הִיָּה בְּשַׁל לְהַתְחַתֵּן, הוּא הִיָּה אֶצְלִי
בְּחֹר מְסֻדָּר וְלֵב טוֹב, עַל אַף שֶׁהִיָּה כָּל הָעַל עָלָיו לְהַשִּׁיג כֶּסֶף
לְחַתֻּנָּה, עִם כָּל זֹאת קִבַּע עֵתִים לַתּוֹרָה, וְלֹא הִיָּה יוֹם אֶחָד שֶׁלֹּא
קִבַּע עֵתִים לַתּוֹרָה, וְרִץ אַחֲרַי מֵדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, שֶׁאֶלְמַד אֶתוֹ הֶלְכוֹת
הַצְּרִיכוֹת אַחַר הַחַתֻּנָּה, וְעַל כָּלֵם הַלֵּב זָהָב שֵׁישׁ לוֹ, מְלֵא חֶסֶד, זֶה
לֹא מוֹצְאִים.

אוֹדוֹת הַבֵּן שְׁלֶךְ ... גֵּרוּ יְאִיר, בְּוִדְאֵי רַחֲמֵנוֹת מְאֹד גְּדוּלָה עָלָיו,
אֲבָל כְּפִי שֶׁהִיא מְסַפֶּרֶת לִי, הוּא גַּבַּל הַרְבֵּה אֶת הַפֶּה שֶׁלוֹ אֵלֶיָּה,
אִזּוּ הִיא בְּרַחֲמֵי מִנְנוּ, לֹא אוֹמְרִים דְּבַר כְּזֶה, שֶׁאֲנִי אֶתְגַּרֵּשׁ מִמֶּךָ וְכוּ',
אִזּוּ הִיא הִיתָה פְּקֻחִית, וְלִקְחָה אֶת הַרְגָּלִים וּבְרַחֲמָה, לְפָנַי הַחַתֻּנָּה.

אוֹדוֹת לְשַׁלַּח אוֹתוֹ לְכָאן — אֵין מַה לְדַבֵּר, אֶצְלִי לֹא שִׁיךְ
בְּכָלֵל, וְכֵן אֶצֶל ... גֵּרוּ יְאִיר, גַּם-בֵּן לֹא שִׁיךְ, כִּי הוּא בְּעֶצְמוֹ צָרִיךְ
רַחֲמִים וְאֵין לוֹ דִּירָה, וְהוּא נִמְצָא בְּדַחְקוֹת גְּדוּלָה, וְלִכֵּן אִם הוּא
יְהִיָּה פֶה, אֶצְלִי הוּא לֹא יְהִיָּה, אֶלֶּא יִסְתּוּכֵב בְּרַחֲבוּבוֹת, וְלֹא יְהִיָּה
עָלָיו שׁוּם פְּקוּחַ, וּבְוִדְאֵי יִתְדַרְדֵּר עַד הַשְּׂאוּל תּחֲתִית וּמִתְחַתִּיו, לְכָל
הַפְּחוֹת הוּא בִּיבְנָאֵל, אֶת שׁוּמְרַת עָלָיו. וּמַה שֶׁאֶת כּוֹתְבַת שְׂאֵת

מתפוצצת כּבֵר מִמֶּנּוּ וְכוּ', מָה אָמַר לָךְ, כִּף זֶה הַחַיִּים, וְצָרִיכִים לְקַבֵּל אֶת הַגְּזֵר דִּין כְּמוֹ שֶׁהוּא, כִּלְנֹו בְּאוֹתָהּ סְפִינָה, וְעַל כֵּן אֶחָד וְאֶחָד עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר, אֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאוּכַל לְהַפִּיךְ אֶת הַכֹּל לְטוֹבָה.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר מִטוֹת-מְסַעֵי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה גִיעֵנו וְיִרְדְּפוּ אֵל ... יָרוּ יְאִיר, תְּלַמִּיד יְשִׁיבַת "דְּמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר".

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצֻמְךָ בִּידֶיךָ, וְתִתְחַלֵּל לְהַתְנַהֵג בְּאִשׁוֹר רְאוּי לְבַחֵר יְשִׁיבָה, וְלֹא תִפְסֵיד לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, כִּי יִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כְּאֵן, וְעוֹד מְעַט אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מְכָאן, וְצָרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ בְּעַבְרוֹת יִתְבָּרֵךְ, וְהַעֲקֵר לְשִׁמּוֹר עַל יְמֵי הַנְּעוּרִים, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (שְׁבַת קִנְב): יִנְקוּתָא כְּלִילָא דְּוִרְדָּא [עֲקֵר יִפִּי הַפֶּרַח כְּשֶׁהוּא בְּצַעֲרוֹתוֹ]. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג): הָעֲבוֹדוֹת שֶׁהָאָדָם עוֹבֵד אֶת ה' בְּבַחֲרוּתוֹ, כֹּל יוֹם עֲרֻכּוֹ יִקַּר מְשָׁנִים רַבּוֹת שֶׁל עֲבוֹדָה לְעֵת זְקֻנוֹתוֹ; וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד עַל יְמֵי הַבְּחָרוּת, שֶׁיְּכּוֹלִים כֹּל-כִּף הַרְבֵּה לְהַצְּלִיחַ, אִם לֹא מְטַעִים אֶת עֲצָמָם. וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצֻמְךָ בִּידֶיךָ, וְתִרְוֶה לִי רַב נַחַת דְּקִרְשָׁה.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקעג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ נְצַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

מה מאד נבהלתי שְׁהֵייתָ בְּמַעְצָר, וְלִכֵּן רָאָה לְכַתֵּב לִי מַה זֶה וְעַל מַה זֶה.

העקר ראו להשלים ביניכם, שִׁיהִיָּה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם-בֵּית אִמְתִּי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחוּ בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנוּיּוֹת, כִּי בְּבֵית שֵׁשׁ שָׁם שְׁלוֹם-בֵּית, הַשְּׂכִינָה מְצוּיָה שָׁם, וּבְמָקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה מְצוּיָה — שָׁם כָּל הַבְּרָכוֹת מְצוּיּוֹת שָׁם. וְלִכֵּן רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזוּב אֶתְכֶם.

המאחל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקעד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

ראה לקום בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת, אֲשֶׁר אֵין דְּבַר יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, כִּי בַּפְּרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁחֲצוֹת זֶה כְּמוֹ פְּדִיּוֹן (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קמט), וְלִכֵּן מִי שִׁיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא צָרִיךְ הַמְּתַקֵּת הַדֵּינִים, יָקוּם וְיֵאמֵר תִּקּוֹן חֲצוֹת. וּבְאִמַּת מִי אֵינּוּ צָרִיךְ הַמְּתַקֵּת הַדֵּינִים, וְעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת, וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי שִׁזּוֹכָה לוֹמֵר בְּכָל לַיְלָה תִּקּוֹן חֲצוֹת. וְיֵשׁ לוֹמֵר חֲצוֹת' זֶה רֵאשִׁי תְבוּת: ת'אמר חֲצוֹת

וַיִּתְגַּלֶּה צִדִּיק; כִּי בְּאֵמַת עֶקֶר אֲמִירַת חֲצוֹת לְפִי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
(לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סז) הוּא לְבַקֵּשׁ, שְׂיִתְגַּלֶּה כְּבָר הַיְפִי וְהַחֲזַן
שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, שֶׁהוּא הַצִּדִּיק שְׁפוֹתַח לָנוּ אֶת הָעֵינַיִם, וְזֶה בְּנִיזַן
בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, עֵינַי שָׁם.

אודות ששאלת על 'תקון הכללי' וכו', בודאי אמירת 'תקון
הכללי' זה תקון על הכל, עם כל זאת פדאי לקחת עוד עצות
מחכמינו הקדושים, ואין זו סתירה כלל. והעקר רק להתחזק ולא
להתבלבל משום דבר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקעה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הִנֵּה אֲנַחְנוּ עוֹמְדִים עֲכָשׁוּ בֵימֵי בֵּין הַמְּצָרִים, וְעֶקֶר חֲרַבֵּן-בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ הָיָה רַק מִחֲמַת שְׁנֵאת חָנָם, וְהִנֵּה אֲנִי רוֹאֶה שֵׁישׁ כְּלַפְיָךְ
שְׁנֵאת חָנָם, וְאֲנִי מְאֹד מִתְפַּלֵּא אֵיךְ שָׂאִין לְכֵן-אָדָם מֵה לַעֲשׂוֹת, אֶלֶּא
לְהַעֲבִיר לְשׁוֹן-הָרַע מְזָה אֶל זֶה וּמְזָה אֶל זֶה, הֲלֹא יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה
וּילָדִים, הָאֵם הוּא לֹא חוֹשֵׁשׁ שְׂיִכּוּלִים לְקַבֵּל מִכּוֹת? וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד
מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, אֵל תִּתְיַחֵס לְשׁוֹם דְּבָר שְׁמַדְבָּרִים בְּשָׁמִי, אֶצְלִי אַתָּה
מְאֹד חָבִיב וְאֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ, וְצָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֹר לֹא לְקַבֵּל
לְשׁוֹן-הָרַע מְאֹף אַחֵד, כִּי עוֹן לְשׁוֹן-הָרַע חֲמוּר מְאֹד, יוֹתֵר מְעַבֹּדָה
זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת וּשְׂפִיכוֹת דָּמִים.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתּוֹצִיא אֶת הַדְּמִיוֹן
שְׁנֹכְנֵס אֶצְלְךָ כְּאִלּוּ אֲנִי שׁוֹנֵא אוֹתְךָ, חָס וְשְׁלוֹם, אַתָּה אֶהוּב אֶצְלִי
מְאֹד, וְאֲנִי מְאֹד מְחַבֵּב אוֹתְךָ.

זֶה שְׁנֵי דְבָרִים, זֶה שְׁאֲמַרְתִּי לְךָ מוֹסֵר שֶׁהוֹצֵאת אֶת ... מִבֵּיתִי, זֶה דְבַר אֶחָד, אֲבָל זֶה לֹא אוֹמֵר שֶׁאַתָּה לֹא חָבִיב בְּעֵינַי, כִּי מֵה לֹא עָשִׂיתִי שֶׁתָּבוֹא לִיבְנֵאל, וְלִכֵּן אֵל תִּתְיַחַס. כִּנְרָאָה שֶׁנִּגְזְרָה עָלֶיךָ גְזֵרָה מִהַשָּׁמַיִם, וְעַל-יְדֵי כָּלכִּים שְׁנוּבְחִים עָלֶיךָ, וּמְדַבְּרִים כְּנִגְדְּךָ, מִמְּתִיקִים מֵעָלֶיךָ אֶת הַדִּינִים.

שׁוּב פַּעַם אָנִי בָּא וְאוֹמֵר לְךָ, אַתָּה לֹא מְצַעֵר אוֹתִי, אֲדַרְבֶּה אַתָּה אִישׁוֹן עֵינַי, וְאָנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ, וְאָנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצֻמָּה בְּיָדֶיךָ, וְתִתְחַיֵּל לְהִתְבַּוֵּד בְּכָל יוֹם אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֵין לָנוּ בְּזוֹה הָעוֹלָם רַק לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲשַׁרִּי הָאָדָם שֶׁמְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּט תתקעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכוּן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֵין אַתָּה יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַשְּׂמִיחָה שֶׁיֵּשׁ לִי, שְׂזֻכִית לְהִתְפַּלֵּל בְּעֵבֹרֵי בְּקַבְרֵי הַצְּדִיקִים, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּל הַתְּפִלוֹת תִּתְקַבְּלֶנָה לְרַחֲמִים וּלְרַצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

הַעֲקֹר רְאִי לְשִׂמְחָה אֶת עֲצֻמָּךְ עִם בְּעֵלְךָ, שֶׁאַתֶּם זוֹכִים לַעֲזֹר לִי, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָדָאִי יַעֲזֹר גַּם לָכֶם.

מֵאֵד מֵאֵד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁאַתָּה וּבְעֵלְךָ לֹא תִתְבַּלְבְּלוּ מֵאַף אֶחָד, אֶף שֶׁיֵּשׁ כָּלכִּים שְׁנוּבְחִים עִם לְשׁוֹן-הָרַע, אַתֶּם אֵל תַּעֲשׂוּ שׁוּם עֵסֶק עִם זֶה, רַק תִּרְאוּ לַעֲזֹר לִי בְּמָה שֶׁאַתֶּם רַק יְכוּלִים, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַם לָכֶם חֲזָרָה.

אַתֶּם לֹא יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הָאֱהָבָה שֶׁיֵּשׁ לִי אֵלֵיכֶם,

הַעֲקֹר אֶל תְּקַבְּלוּ שׁוֹם לְשׁוֹן-הַרְעַ מֵאֵף אֶחָד, אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַוָּה
 לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת בְּקִרְוֹב בְּאַרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה, וְאִזְ נְדַבֵּר יַחַד.
 הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֲסִדֵי ה' יִתְבָּרַךְ, זְכַנִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת אֶצְל צִיּוֹן רַבְּנוּ
 ו"ל, וְהַזְכַּרְתִּי אוֹתְךָ וְאֶת אֲשֶׁתְּךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ לְטוֹבָה, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַתְּפִלוֹת תִּתְקַבְּלֶנָה לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

תְּהִלָּה לְאֵל פְּעֻלָּנוּ, שֶׁעֲדִין יְרוּשָׁלַיִם בְּיַדֵּינוּ וְלֹא בְּיַד הַרוֹצְחִים,
 בְּיַדֵּי צְרִיכִים רַחֲמִים אֲשֶׁר הָעֶרְב־רַב מִתְּפַשְׁטִים שֵׁם מְאֹד, וְנוֹתְנִים
 יָד חֲפְשִׁית לְמַסְיוֹן, יִמַּח שְׁמֵם, אֲבָל סוּף כָּל סוּף אֲנַחְנוּ רוֹאִים נְסִים
 בְּכָל יוֹם וְיוֹם.

הַעֲקֹר לְמַסֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלַחֲשֹׁב רַק
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁזֶה תִקּוֹן הַמַּחֲיוֹן, וְלֹא לְהַתְּבַלְּבֵל מִשׁוֹם דְּבָר
 שְׂבַעוּלָם.

בְּעֵינַי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, מָה אִמַּר לָכֶם! אֵין עוֹד דְּבָר יוֹתֵר גָּדוֹל
 מִזֶּה, וְאֲנִי מְאֹד מְקַוָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֲשֶׁתְּךָ תִּלְד בְּקָלוֹת,
 וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְהַתְּפַחַד שׁוֹם פְּחָדִים, אֶלָּא הַכֹּל יַעֲבֹר בְּקָלוֹת, וְאִזְכָּה
 לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחַתְכֶם.

הַעֲקֹר רְאֵה רַק לְשִׂמְחָה, כִּי רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמִחָה,
 חֶלֶק ב', סִימָן א'): מִי שֶׁשִּׂמַּח תְּמִיד — הוּא מְצַלִּיחַ; וְלִכֵּן אִם אַתָּה
 רוֹצֵה לְהַצְּלִיחַ בְּפִרְנֶסֶה, רְאוּ אַתָּה וְאֲשֶׁתְּךָ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאֵף
 פְּעַם אֶל תְּרִיבוּ, וְתִרְאוּ אֵיךְ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְתִּיק מִכֶּם אֶת כָּל

הדינים, ויבוא לך שפע, שתזכה לשלם את כל החובות שלך, כי התפלה והשמחה פועלות מאד מאד. ורבונו ז"ל אמר (ספר המדות, אות תפלה, סימן ע'): על-ידי שמחה תביא תפלתך בהיכל מלך. וכן (שם, סימן פא): התפלה שהיא בשמחה, היא ערבה ומתוקה אליו יתברך. ולכן ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם להיות רק בשמחה, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אתכם, ותראו נסים נגלים שייעשה עמכם הקדוש-ברוך-הוא.

בענין הגבאי וכו', אני אשתדל לדבר אתו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקעה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

אני מאד מאד מבקש אותך, שתשלים עם אשתך, ותגורו ביחד באהבה ובהבנה גדולה, כי עם חכמות כאלו אתם בקלות יכולים להתגרש, ומה יהיה? כלום! הרי אתה אבא עם שני ילדים, ולכן עצתי שתחזר לפה, כי פה היתה לך דירה מסדרת ועבודה מסדרת, וחכמינו הקדושים אמרו (בבא מציעא נט): אוקירו לגשייכו כי היכי דתתעטרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו]. וכן אמרו (כתובות נט): הבטלה מביאה לידי שעמום ולידי זפה; ואני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתבקש סליחה מאשתך, ותחזרו לפה, והכל יסתדר על הצד הכי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקעט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וַיְרִדְפוּ אֶל יָדַי הַיָּקָר לִי
מָאד, צְמוּד בְּפָנֵימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הָרַב ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר.

אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גִּדְּל הַצַּעַר וְהַעֲגַמַת נַפְשׁ שְׁהִיָּה
לִי, שְׂרָאִיתִי שְׁבַתְךָ וּבַעֲלָה נִפְרָדוּ וְכוּ', וּכְבָר כְּתַבְתִּי לוֹ שְׁנֵי
מִכְתָּבִים, וְאֲנִי מָאד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל
הַצַּד הַכֵּי טוֹב.

עֲצַתִּי שִׁיחֲזְרוּ לְכָאן, פֶּה הִיָּתָה לוֹ עֲבוּדָה מְסֻדֶּרֶת וְדִירָה מְסֻדֶּרֶת
וְהִיָּה עָסוּק, וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (כְּתוּבוֹת נט): הַבִּטְלָה מְבִיאָה
לְיָדַי שְׁעָמוּם; וְאוֹי וְאָבוֹי לְאָדָם שְׁמִשְׁעָמָם לוֹ, וְאֵין לוֹ מָה לַעֲשׂוֹת,
הוּא פָּשוּט מִשְׁתַּגַּע; וְלִכְּן בֶּן-אָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת עָסוּק. חֲסֵדֵי ה'
יְתָרְךָ, שֶׁהֵם הַתְּחַתְּנוּ, וַיֵּשׁ לָהֶם שְׁנֵי יְלָדִים, וְצָרִיכִים לְרְאוּת לְשִׁמּוֹר
עַל הַשְּׁלוֹם-בֵּית שְׁלָהֶם, וְלֹא חֵס וְשְׁלוֹם, לְהֵרֵס לָהֶם אֶת הַשְּׁלוֹם-
בֵּית, אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתַּתֵּן לָהֶם לְנִסְעַ לְחוּץ לְאָרֶץ,
וּפֶה הֵם יִסְתַּדְּרוּ עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב.

צָרִיכִים לְתַת תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרָט.
וּרְבֵנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ז, חֵלֶק א', סִימָן קצב) עַל הַפְּסוּק: "בַּצָּר
הִרְחַבְתָּ לִּי", שְׁגָם בַּצָּרוֹת צָרִיךְ לְמַצֵּא הִרְחַבּוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּלֵּל בַּעֲדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ תְּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִטּוֹת־מַסְעֵי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבֵי, תְּלַמִּידֵי
... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ. וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ,
וּבְפָרֵט אֵיךְ שְׂאֵתָה מְכַבֵּד וּמְיַקֵּר וּמְשַׂמַּח אֶת אֲשֶׁתְּךָ, זֶה מְאֹד מְאֹד
חָשׁוּב בְּעֵינַי. כִּי בְּאַמַּת רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד מְאֹד עַל דְּבַר שֶׁל
שְׁלוֹם־בַּיִת, וְאָמַר (שיחות־הַר"ן, סימנים: רסג, רסד), שֶׁהַבְּעַל־דְּבַר עוֹשֶׂה
כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע־עוֹלָם, לְהַפְרִיד בֵּין הַזּוּג, כְּדֵי לְהַכְשִׁילָם, וְחֲמָנָא
לְצֻלָּן. וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד שְׂמַח, שְׂאֵתָה מְכַבֵּד וּמְיַקֵּר אֶת אֲשֶׁתְּךָ. וְחֲכַמִּינוּ
הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּכֹא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנִשְׁיִכּוֹ כִּי הֵיכִי דְתַתְּעֻטְרוּ
[תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׂתַתְּעֻשְׁרוּ], וְלִכֵּן תִּרְאֶה לְהַמְשִׁיף
וּלְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אֲשֶׁתְּךָ וּלְעֹזֵר לָהּ, וְתִרְאֶה שְׂיִצְאוּ מִמֶּךָ בְּנִים
תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, וּבְנוֹת יִרְאֵי ה' וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ.

נָא וְנָא תִּהְיֶה תְּמִיד שְׂמַח, וְאֵל תִּשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר, כִּי גְדוֹל
אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

מִוְהַרְנֵנִי ז"ל אָמַר, שֶׁהוּא עָשָׂה אֶת הַ"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת" לְאַבְרָהָם
בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה, כִּי אָז עוֹבֵר עַל הָאַבְרָהָם כָּל מִינֵי גְסִינּוֹת קָשִׁים
וּמְרִים, וְהוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהַחְלִיט וּמָה לְהַחְלִיט וְאֵיךְ לְהַתְּחַזֵּק,
וְעַל־יְדֵי הַסֵּפֶר שֶׁלוֹ "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת" יְכוּלִים לְהַתְּחַזֵּק. וְתֹאמִין לִי,
כְּשֶׁהֵיטִי בְּחוֹר, שְׂקַדְתִּי הִרְבֵּה בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת", עַד שֶׁהָיָה
שְׂגוּר עַל לְשׁוֹנִי, כִּי הֵיטָה תְּקוּפָה שֶׁל שְׁלֹשִׁים חֲדָשִׁים רְצוּפִים,
שְׂגַמְרָתִי בְּכֹל חֲדָשׁ אֶת הַ"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת", מְלַבֵּד שֶׁהָיוּ לִי הִרְבֵּה
שְׂעוּרִים בְּכִרְךָ זֶה אוֹ בְּכִרְךָ זֶה, וְכֵן לְמַדְתִּי אֶת הַהַלְכוֹת עַל־פִּי סֵדֶר
הַתּוֹרוֹת, עַד שֶׁנִּשְׁאָר לִי חֲקוּק בְּדַעְתִּי וּבְמַחְזִי, עַד שֶׁשׁוּם בְּרִיָּה
שְׁבַע־עוֹלָם לֹא תוּכַל לְשִׁבֵּר אוֹתִי, וְאֲדַרְבֵּה, אֲנִי יְכוּל לְחַזֵּק אֶת כָּל
הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְאֵין אֲנִי מִתְּפַעֵל מִשׁוּם מִתְּנַגֵּד כְּלָל.

נא וְנָא תִקְבַּע לְעֶצְמְךָ שְׁעוֹר בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל, אָשׁר
 אֵין עֶרֶף אֱלִיו. אָנִי מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ, שְׂאֲתָה לֹאמֵד בְּכוֹלֵל, וְרִצִּיתִי
 מְאֹד לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׂתַעֲשֶׂה קְבִיעוֹת לְלִמּוֹד עִם חֲבֵרְךָ ... גֵּרוּ יְאִיר,
 כִּי הוּא יֵשׁ לוֹ לֵב זָהָב, אָבֵל הוּא צָרִיף עוֹד הֲרֵבָה לְלִמּוֹד, כִּי יֵשׁ לוֹ
 תְּפִיסָה חֲלָשָׁה, אָבֵל יֵשׁ לוֹ מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְהוּא מוֹכֵן לְעוֹר לְכָל אֶחָד,
 וּבּוֹדָאֵי יֵצֵא לָךְ וְגַם לוֹ טוֹבָה, וּבִפְרָט אִם תִּלְמְדוּ בְּיַחַד הִלְכוֹת גְּדוּה,
 כְּפִי שְׂסֻדֵּר הַגְּאוּן רַבִּי עוֹבְדֵיָה יוֹסֵף שְׁלִיט"א [יְצ"ל] בְּסִפְרוֹ "טְהֵרַת
 הַבַּיִת", וְכֵן מִהֶקְצוֹר מִבְּנוֹ, כִּי הוּא פָּתַח אֶת זֶה בְּאִפְּן קָל מְאֹד, וְזֶה
 צָרִיכִים לְחַזֵּר פְּעָמִים אֵין מְסֻפָּר. וּמְסֻפָּרִים עַל הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אוּרִי
 מְסֻטְרַעֲלִיסק זי"ע, שְׂהֵיָה קְדוֹשׁ וְטָהוֹר, עִם כָּל זֹאת חֲזוֹר אֶלְךָ פְּעָמִים
 עַל הִלְכוֹת גְּדוּה, וְאִם צָדִיק קְדוֹשׁ כְּזֶה חֲזוֹר אֶלְךָ פְּעָמִים עַל הִלְכוֹת
 גְּדוּה, מַה נֹּאמֵר וּמַה נִּדְבָר אֲנַחְנוּ.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב בְּכָל שְׁבוּעָה וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִנִי.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקפא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדֵּר מִטּוֹת־מְסַעֲי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי תִלְמִידֵי ...
 גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
 מִמְּךָ, כִּי אַתָּה חֲקוֹק בְּלִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

אַתָּה לֹא יָכוֹל לְתַאֵר אֶת גְּדֻלַּת הַשְּׂמֵחָה שֵׁישׁ לִי, שְׂאֲנִי רוֹאֶה
 שְׂאֲתָה מְסֻתְדָר עִם אֲשֶׁתְךָ, כִּי זוֹ אֶצְלִי הַשְּׂמֵחָה הַכִּי גְדוּלָה, כִּי
 רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, אָנִי שׁוֹמֵעַ אֶצֶל זוּגוֹת צְעִירִים, שֵׁישׁ אֶצֶל מְרִיבוֹת
 וְאֵי הַבְּנוֹת, וְזֶה כּוֹאֵב לִי מְאֹד מְאֹד, כִּי לְמַעַלָּה בְּשָׂמִים מְאֹד מְאֹד
 מִקְפִּידִים עַל זוּג שְׂרָבִים בִּינֵיהֶם, וְלֹא מְכַבְּדִים אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, כִּי
 מְגַרְשִׁים אֶת הַשְּׂכִינָה. וְלָכֵן אָנִי מְאֹד שְׂמֵחַ בְּמַה שְׂפַתְכָּת לִי.

אָשֶׁר   כט תתקפב   בנחל   קסא

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שַׁימְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מַסְעֵי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.
לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי גָדוֹל
אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁסוּף כָּל
סוּף אַחַר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר אֲצִלְךָ בְּשׁוּרֹת
מְשֻׁמְחוֹת, וְשׁוֹם דָּבָר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְתִזְכֶּה לְמִצָּא
אֶת בֵּת זִוְגְךָ. הָעֵקֶר לֹא לְהַשְׁבֵּר מִשׁוֹם דָּבָר.

אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שֵׁישׁ לִי, שְׂאֵתָה
זִוְכָה לְהַדְפִּיס כָּרְךָ "אֲשֶׁר בַּנְּחָל", אֲשֶׁר אֲנִי חִזֵּק בְּזֶה — מִי שֵׁיִדְפִּיס
כָּרְךָ "אֲשֶׁר בַּנְּחָל", יִרְאֶה יְשׁוּעָה. וְלִכֵּן בְּזִכּוֹת זֶה שְׂאֵתָה מְדִפִּיס כָּרְךָ
"אֲשֶׁר בַּנְּחָל", תִּמְצָא אֶת זִוְגְךָ מִהַשָּׁמַיִם.

הָעֵקֶר תִּרְאֶה לְהַתְּבוֹדֵד בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִז תִּזְכֶּה לְכָל
טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקפג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר משות־מסעי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה אַל הבחור ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע שזכנסת ללמד בשיבת "דמשק אליעזר".

העקר אל תבלבל את עצמך משום בחור, אלא תתמיד בלמוד התורה הקדושה, ותלמד הרבה "ספר־המדות", כי המדות הן עקר האדם, הקדוש־ברוך־הוא יעזר לך, שתצליח דרכך תמיד, ותעלה מעלה מעלה, העקר לא להתפעל משום בריה שבעולם, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ואני מאד מקנה להקדוש־ברוך־הוא, שנשמע ונתבשר בשורות משמחות.

ראה לכתב לי מכתב בכל שבוע, ובעזרת השם יתברך, אכתב לך יותר באריכות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

נא למסר את המכתב לידידנו ... גרו יאיר, והוא ימסר את זה לשאר בשרו.

כט תתקפד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר משות־מסעי, כ"ג תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וְכַל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... ו... שִׁיחִיו נִצַּח.

מאד מאד אני מבקש אתכם, שתראו לחיות בשלום ובהבנה הדדית, ותכבדו ותנקרו אחד את השני, כי תכמינו הקדושים אמרו

(ירושלמי ברכות סב:): אֵי אֶפְשֶׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְשְׂנֵייהֶם בְּלֹא שְׂכִינָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים: אִישׁ וְאִשָּׁה — שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בֵּינֵיהֶם, וְכִיּוֹן שְׂרָבִים בֵּינֵיהֶם — הַשְׂכִּינָה מְסַתְּכֶלֶת מִבֵּינֵיהֶם, וְנִשְׁאַר מֵהֶם רַק אִשׁ וְאִשׁ, וְשׁוֹרְפִים אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי.

אתם צריכים לחזק לעודד ולשמח אחד את השני.

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (תנא דבי אליהו רבה, פֶּרֶק י', סִימָן ה'): אִיזוּ הִיא אִשָּׁה כְּשֶׁרָה — הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָה; וְחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ: אִשָּׁה בְּעֵלָה מְשֻׁמָּחָה; וְלִכֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם צָרִיף לְקַיֵּם אֶת מֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה, הַשִּׁיף אֵלָיו. אַתָּה ... גֵּרוּ יְאִיר, צָרִיף לְשִׂמְחָה אֶת אִשְׁתְּךָ, וְאַתָּה ... תַּחֲזִיחַ, צָרִיכָה לְכַבֵּד אֶת בְּעֵלְךָ, וְאִם תִּלְכוּ בְּצוּרָה כְּזוֹ, תִּמְיֵד יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם-בֵּית, וְתִכְבְּדוּ אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי.

בְּשָׂמִים מְאֹד מְאֹד דּוֹאֲגִים, שְׂיֵהִיָּה שְׁלוֹם-בֵּית, כִּי אִם אֵין שְׁלוֹם-בֵּית אֵין פְּלוֹם, וְלִכֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שְׂיֵהִיָּה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם-בֵּית אֲמִתִּי, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂתַגְדְּרוּ יַחַד בְּאַהֲבָה וּבִהְבֵּנָה הַדְּדִית, וְאַל תִּתְּנוּ שְׂאַחֲרֵים יִתְעַרְבוּ לָכֶם בַּחַיִּים, כִּי זֶה הַדְּבָר הַכִּי גְרוּעַ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂסוּף כָּל סוּף אַחַר הַרְעָה יְבוֹא הַטּוֹב, שְׂפִכְבֵּר תִּזְכּוּ לְרֵאוֹת בְּטוֹב הַגְּנוּז, לְרֵאוֹת בְּטוֹב הַזִּוּיָּה וְלִבְקֵר בְּהִיכְלוֹ.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי, לְסֵדֶר מִשּׁוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וְלִשְׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֻחָה שְׂיֵשׁ לִי, שְׂיִצְאָתָּה לְמַעַן הַצְּלַת מוֹסְדוֹתֵינוּ, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂבִזְכוּת זֶה יִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינָיִם, עַל-יְדֵי פְּלֹא עֲלִיוֹן.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראה להדביק את עצמך באין סוף ברוך הוא, תמיד רק לחשב מהקדוש-ברוך-הוא, כי באמת דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון. הרבה פעמים רואים בני-אדם יש להם עגמת נפש, והכל בחנם, כי הם לא רוצים להתקשר אל הקדוש-ברוך-הוא, כי ברגע שהיו מקשרים אל הקדוש-ברוך-הוא, היו נמתקים מהם כל הדינים, כי אדם צריך לדעת, שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, וזו המתקת הדינים, אשרי מי שממשיך את אור הקדוש-ברוך-הוא, אפלו בתוך ההסתרה שנמצא בה.

נא ונא ראה לגרס בכל יום הרבה פרקים משניות פסדרן דיקא, כי כל משנה ומשנה זה הארת הנפש, ומוציאה את האדם מהשואל תחיתות ומתחיתו שנפל אליה, ותהיה חזק מאד בדבר זה, כי משניות אותיות ניש'מיה, ועל-ידי כל משנה ומשנה שזוכים ללמד מדביקים נשמתו באור אין סוף ברוך הוא, ונוד הנלך אומר (תהלים ל'): "הוי"ה העלית מן ש'אול נ'פשי חיייתיני מירדי בור", אפלו אדם שנמצא בבור, אם הוא לומד משניות מקבל מזה חיות. ולכן תגרס בכל יום הרבה פרקים משניות, אפלו שאתה לא מבין מה שאתה קורא, כי סוף כל סוף אם תהיה חזק בזה, תזכה לזכך את נשמתך, ותהיה חזק על זה מאד מאד, כי אין עוד טוב מלמוד משניות, ואם בני-אדם היו יודעים מה זה לגרס משניות, היו גורסים כל היום, וחכמינו הקדושים אמרו (מדרש רבה, פרשה צו): אין הגליות מתקבצות, אלא בזכות למוד משניות.

ראה לדבר בכל יום אליו יתברך, אפלו דבור אחד — זה מאד מאד יקר אצל הקדוש-ברוך-הוא, ומכל שכן עוד דבור ועוד דבור, והעקר שתוציא את הרצונות מפיך, אשר על-ידי-זה זוכים להגיע לכל המדרגות שבעולם, כמוכא בדברי מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, אמנין, הלכה ד). וכשיהיה לך פנאי, פנאי לך ללמד את ההלכה הזו שמדבקת את הנשמה אליו יתברך.

אֲשֶׁרִינוּ מַה טוֹב חֻלְקָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲשֶׁרֶךְ
וְאֲשֶׁרִי חֻלְקָךְ, שְׂאֵתָה זֹכָה לְהַפִּיץ אֶת אֹרֵךְ רַבְּנוּ ז"ל, כִּי זֶה תְּקוּנָנוּ
לְפָנֵי הַיּוֹדֵעַ תְּעִלּוּמוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקפו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֵין אַתָּה יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שְׁיִישׁ לִי, שְׂיִצְאָת
לְמַעַן הַצְּלַת מוֹסְדוֹתֵינוּ, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל
הַדִּינִים, וְיִתְרַחֵב לָךְ בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת.

הַעֲקָר הוּא הָאֲמוּנָה, לְהֵאֲמִין בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַמִּימוֹת
וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ כָּל מַה שְּׂצָרִיכִים, כִּי מַה שְּׂתַפְּלָה
פּוֹעֵלֶת שׁוּם דָּבָר בְּעוֹלָם אֵינוֹ פּוֹעֵל, וְלִכֵּן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת
חֻזַק בְּתַפְּלָה, וְרַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד הִפְלִיג בְּמַעֲלַת תַּפְּלַת הָאִשָּׁה,
וְלִכֵּן תִּמְשִׁיכִי לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ
כָּל מַה שְּׂאֵתָ צָרִיכָה.

אִם אַתָּה יְכוּלָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמֶךָ לְהַגִּיד בְּכָל יוֹם "יוֹם תְּהִלִּים",
כִּי תְהִלִּים נֶחְלַק לְשִׁבְעַת יָמֵי הַשָּׁבוּעַ, וְכֶךָ תְּסַיְמִי בְּכָל יוֹם אֶת סֵפֶר
הַתְּהִלִּים, וְאֵין לְמַעֲלָה מְזֵה, כִּי כָּל הַיְשׁוּעוֹת בָּאוֹת לְאָדָם רַק עַל-יְדֵי
אֲמִירַת תְּהִלִּים.

פַּעַם בָּא אָדָם אֶל הַרְבֵּי הַקְּדוֹשׁ מִצְאָנוּ זִי"ע (בַּעַל הַ"דְּבָרִי
חַיִּים"), וְאָמַר: רַבִּי, אֲנִי צָרִיךְ יְשׁוּעָה! אֲזִי שָׂאֵל: הֲאִם הַשְּׂתַמְשָׁתָם
כָּבֵר עִם הַעֲצוֹת הַטְּבָעִיּוֹת (דִּי הַיִּימִישֵׁעַ עֲצוֹת)? וְלֹא יָדַע מַה הוּא
מְדַבֵּר, עָנָה וְאָמַר: הַעֲצוֹת הַטְּבָעִיּוֹת (דִּי הַיִּימִישֵׁעַ עֲצוֹת); קָדָם
שְׂבָאִים אֶל רַבִּי הוּא לְהַרְבּוֹת בְּצַדְקָה וּלְהַרְבּוֹת בְּתַהֲלִים, כְּשֶׂאָדָם
מְרַבֵּה בְּצַדְקָה וּבְתַהֲלִים, אַחֲר־כֶּךָ הוּא בָּא אֶל הַרְבֵּי. וְרָצָה לְחַקֵּק

בְּאֲדָם הַזֶּה, שֶׁהַדָּבָר הָרֵאשׁוֹן הוּא לְתַת צְדָקָה, וְלִכְרוֹת אֶל הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר זֶה עָקֵר הַעֲצָה.

יַעֲזוֹר הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְנֹפָה לְקַיֵּם אֶת זֶה בְּשִׁלְמוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּתְּקַפּוּז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּנֻדָּאֵי צְרִיכִים לְלַקֵּת תַּכְּף-וּמְיָד לְבֵית-חֹלִים כְּדֵי שֶׁהֵילֵד לֹא
יִתְיַבֵּשׁ, אִם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ אֲמִבְטָיָה בְּמִים פּוֹשְׁרִים זֶה הֵכִי טוֹב,
וְאִם הַחֵם לֹא יֵרֵד, צְרִיכִים תַּכְּף-וּמְיָד לְלַקֵּת לְבֵית-חֹלִים, כִּי מְרַב
הַחֵם שִׁישׁ עֹכָשׁוּ בְּעוֹלָם יְכוּלִים לְהִתְיַבֵּשׁ, וְזֶה מְאֹד מְסָכָן.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

גַּא לְשֵׁאל אֶת בְּעֵלְךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר, אִם הוּא קַבֵּל אֶת הַמַּכְתְּבִים,
וְאִם הוּא מְסַר אוֹתָם לְיַעֲדֵם.

פֹּה תִקְבְּלוּ מַכְתָּב לְמִסֵּר לְ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְכֵן שְׁאֵר הַמַּכְתְּבִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּט תַּתְּקַפַּח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שִׁיחִיו נִצָּח.

כְּפִי הַנִּרְאָה נִצְטָרֵךְ לְקַבֵּעַ אֶת הַחֲתֻנָּה שֶׁל בְּנֹכַח ... גֵּרוֹ יְאִיר,

אחר סכּוּת, פּי הוּא לֹא מוּכָן לָזֶה, וּחְבַל לְהַפְנִים לְדַבֵּר שְׁלִבְסוּף יתפּוּצֵץ, וְדִי לְחַפִּימָא. אַנִּי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּבִּינוּ דָּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר.

רֹאוּ לְחִזְק וּלְעוֹדֵד אוֹתוֹ, הֶעֱקָר שְׁיִלְמַד הַרְבֵּה תוֹרָה, וְשִׁיקְנָה לְעֶצְמוֹ מֵדוֹת טוֹבוֹת, פּי הוּא לֹא יְכוּל לְגוֹר עִם אִשְׁתּוֹ אִם לֹא יִשְׁנָה אֶת הַמְדוֹת שְׁלוֹ, הוּא מְאֹד יְלִדוֹתֵי וְאַנוּכִי, שְׁנָה מְאֹד מְאֹד מִפְּרִיעַ לְחַתָּנָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְלִיחוּ דַרְכְּכֶם תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׁיִחִיו.

כְּפִי הַנִּרְאָה נִצְטָרֵךְ לְדַחֵף אֶת הַחַתָּנָה עַד אַחַר סְכוּת, מִפְּנֵי כְּמָה טְעָמִים, פּי כְּפִי שְׁאֲנִי רוֹאֶה הַבֵּן שְׁלָכֶם לֹא מוּכָן עַדִּין לְהִתְחַתֵּן, וְאַנִּי לֹא רוֹצֶה לְשַׁדֵּךְ שְׁדוּךְ כְּזֶה, שְׁלִבְסוּף יתפּוּצֵץ, חֵס וְשְׁלוֹם, פּי הוֹלֵךְ לִי בְּחַיִּים, שְׁיִקְנָה לְעֶצְמוֹ מֵדוֹת טוֹבוֹת, וְאִם אַתֶּם יְכוּלִים לְדַבֵּר אִתּוֹ שְׁלֹא יִהְיֶה כָּל-כֶּף אָנוּכִי, פּי אִי אֶפְשֶׁר לְחַיּוֹת עִם אִשָּׁה בְּצוּרָה כְּזוֹ, צְרִיכִים לְהִיּוֹת וּתְרֵן בְּבֵית. וְאֶת הַיְדִיעוֹת הָאֵלוֹ אֲנִי כְּבָר מְנַסֶּה לְהַחְדִּיר בּוֹ שְׁלֹשׁ שָׁנִים, וְזֶה כְּמוֹ בְּרֹאשׁ בְּרוּל שְׁלֹא נִכְנָס, וְאַנִּי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁיִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקצ.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

ראי להתחזק בכל מיני אפנים שפעולם, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

רציתי מאד שתדברי עם הבנות של המדרשה "בית מלכה" על צניעות ודרך ארץ כראוי לבת ישראל, ולהחזיר בהן אמונה פשוטה, כי סוף כל סוף הן בעלות תשובה, ואינן יודעות בין ימינם לשמאלם, וצריכים הרבה רחמים שישארו ביהדות.

אודות הפלה ... תחיה, לדעתי, שיקדימו את החתנה מתי שתהיה מתרת, כי אני לא רוצה שתהיה חפת נדה, חס ושלום, בשום פנים ואפן, ואני נגד זה, ואף שלא אוכל להיות על החתנה.

אודות שתי הבנות, החתנה שלהן תהיה בתחלת חשון, ואני מקווה להיות על שתי החתנות, יתן לי הקדוש-ברוך-הוא את החיים, את יכולה ללמד אתן את ההלכות, אבל החתנה תהיה רק אחר חג הסוכות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כט תתקצא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

כפי הנראה לא תוכל להיות החתנה רק עד אחר חג הסוכות ותחלת חשון, שאז אוכל להיות בחתנה שלך, וזה סך הכל שלשה חודשים, ואני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר.

אָשֶׁר   כט תתקצב — כט תתקצג   בַּנְחֵל   קסט

הַעֲקֹר תְּרַגְּלִי אֶת עֲצָמֶךָ לומר בְּכֹל יוֹם "יוֹם תְּהִלִּים", אֲשֶׁר
אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד
הַכִּי טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיַחֲיוּ נֹצֵחַ.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַכֹּל מִסְתַּדֵּר עִם הַשְּׂדוּף לְבַתְּכֶם ... תַּחֲיָה.
אֲבָל כְּפִי הַנֶּרְאָה הַחֲתֻנָּה תְּצַטְרֵךְ לְהִיּוֹת בְּתַחֲלַת חֹדֶשׁ חֲשׁוֹן, שְׂאֹז
אוֹכֵל גַּם אֲנִי לְהוֹפִיעַ עַל הַחֲתֻנָּה, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה סֵף הַכֹּל
שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים. רְאוּ לְהַתְחַזֵּק, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹלִיךְ אֶתְכֶם עַל
דֶּרֶךְ הָאֱמֶת.

רְאוּ לְהַתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה, כִּי "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", מִי
שֶׁמִּתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה, נִמְשָׁכוֹת עָלָיו כָּל מִינֵי בְּרָכוֹת וְיִשׁוּעוֹת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיף עֲלֵיכֶם אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת
הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְלֹא יַחֲסֹר לָכֶם שׁוֹם דָּבָר.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אִם מֵצַד אַחַד אֲנִי מְאֹד מְאֹד מֵצַטְעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה, אֲבָל מֵצַד

שְׁנֵי אֶת צְרִיכָה לְהִבִּין, שְׁבַעֲלֶךָ מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִבְיֵא לְךָ פְּרִנְסָה, וְכֵן מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל הַזּוּלָּת, וְלִכֵּן לְמָה תִּחְיִי בְּטַעֲנוֹת נִגְדוּ? ! אֲדַרְבֵּה, תְּדוּנִי אֶת בַּעֲלֶךָ לְכַף זְכוּת. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תְּנֵא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה, פֶּרֶק י', סִימָן ה'): אֵיזוֹ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? אֲלֵא הַעוֹשֶׂה רִצּוֹן בַּעֲלָהּ; תִּרְאוּ לְהִתְחַזֵּק אַחַד עִם הַשְּׁנִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּשְׁרָה שְׂכִינָה בֵּינֵיכֶם. כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירושלמי בְּרֻכּוֹת סב:): אֵי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאֵי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְשְׁנֵיהֶם בְּלֹא שְׂכִינָה; וְלִכֵּן תִּרְאִי שְׂיִהְיֶה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, וְאֵי כּוֹתֵב לוֹ שְׂיַעֲזֹר לְךָ, וְאֵי מְקַנֶּה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהִכֵּל יִסְתַּדֵּר.

וְתֵאֱמִינִי לִי, אִם יָבוֹאוּ כַּמָּה בְּנוֹת מִהַמְּדַרְשִׁיָּה לַעֲזֹר לְךָ — מָה טוֹב וּמָה נָעִים. מָה אֲכַפֵּת לְךָ, אִם הֵן עוֹזְרוֹת לְךָ אוֹ בַּעֲלֶךָ עוֹזֵר לְךָ? ! אֶת צְרִיכָה אֶת הַעֲזָרָה. הֲרִי אֶת רֹאֵה מָה תְּפִלָּה פּוֹעֵלָת, שְׂתִּהְיֶה לְאֵל, זְכִיתִי לְהִיּוֹת סִנְדֵּק לְבַנְכֶם, וְכֵן תִּמְשִׁיכִי לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט, וְהַעֲקֹר לְהִתְפַּלֵּל שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, כִּי יֵשׁ לְךָ בַּעַל צְדִיק.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקצד.

בְּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרַת מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דִּיקָא בְּיוֹם הַזֶּה כ"ד תְּמוֹז שְׁזִכִּית לְחֹזֵר בְּתִשּׁוּבָה שְׁלֵמָה, תִּרְאִי לַעֲשׂוֹת אֶת הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם טוֹב, כִּי בְּשַׁעַר שְׁזוּכִים לְחֹזֵר בְּתִשּׁוּבָה אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזוֹ צְרִיכִים מְאֹד לְהִתְחַזֵּק, וְאֵי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהִכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְאֵי רוֹצֵה לְשִׁמְעַת מִכֶּם רַק טוֹב כָּל הַיָּמִים.

רְאֵי לוֹתֵר לְבַעֲלֶךָ, צְרִיכִים לְהִיּוֹת וּתְרֵן גְּדוּל, וְחֻכְמֵינוּ

הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (תָּנָא דְבִי אֱלִיהוּ רַבָּה, פֶּרֶק י', סִימָן ה'): אִיזוּ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה — אֶלָּא הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָה; וְלִכְל אִשָּׁה נִדְמָה שְׁלַח־בְּרָתָה יֵשׁ בְּעַל יוֹתֵר טוֹב, וּבְאַמֶּת כָּל הַבְּעָלִים אוֹתוֹ דָּבַר, וְכֵן כָּל הַנָּשִׁים אוֹתוֹ דָּבַר, אֶלָּא אִם בְּעַל דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אוֹ אִשָּׁה דְּבוּקָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִזּוּ מִשְׁתַּוִּיִּים יַחַד, שְׂוָה מַה שְּׂאֲמָרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְבָמוֹת סג.): זָכָה — עוֹזְרָתוֹ, לֹא זָכָה — כְּנַגְדּוֹ; אִם שְׂנִיָּהֶם זוֹכִים, אִזּוּ הֵם עוֹזְרִים אֶחָד לַשְּׂנִי, וְאִם חַס וְשָׁלוֹם, לֹא זוֹכִים, אִזּוּ הֵם אֶחָד כְּנַגְדַּת הַשְּׂנִי, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִיּוֹת וּתְרֵן בְּזֵה הָעוֹלָם, וְלִמְחַל אֶחָד לַשְּׂנִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְחִיּוֹת חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים נְצַחִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְתִּיק מִכֶּם אֶת כָּל הַדֵּינִים, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּט תּתְקַצֶּה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאִי לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַע-עוֹלָם, וְאֵל תְּדַאֲגִי, וְכָךְ כְּתִיב "צָרָה כְּמִבְּפִירָה" (יְרֵמְיָה ד, לא), הֵינּוּ הַהוֹלָדָה הַרְאֵשׁוֹנָה הוֹלֶכֶת מֵאֵד מֵאֵד קָשָׁה, וְלִכֵּן אֶת תַּפְחָדִי, אֶת תַּעֲבָרִי אֶת הַהֲרִיזוֹן בְּקַלּוֹת, וְהַפֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצֵּד הַכִּי טוֹב. אֲנִי מֵאֵד מְקוּוֹה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּלְדִּי בְּקַלּוֹת, אִין לָךְ מַה לְדַאֲג, הַעֲקֹר תַּהֲיִי תָמִיד שְׂמִיחָה וְעַלְיָזָה, כִּי קַבְלַת מִתְנָה בְּעַל מֵאֵד יָקָר. וְחַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא דְבִי אֱלִיהוּ רַבָּה, פֶּרֶק י', סִימָן ה'): אִין אִשָּׁה כְּשֶׁרָה אֶלָּא הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָה; הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחֵי דְרַבְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקצו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וְכֵל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... נִרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאֵד מָאֵד הַצְטַעַרְתִּי לְשִׁמְעַ מִמֶּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ! דְּבַר זֶה לֹא יְכוּלִים לְכַתֵּב עַל פְּנֵי הַפֶּתַח פְּמוֹכָן, אַבְל בְּרָמֵז, יוֹתֵר טוֹב לְהִיּוֹת וְכוּ', כֹּל יוֹם וְכוּ', מְלַפְּגֵם אֶפְלוּ פַעַם אַחַת וְכוּ', כִּי חֹמֶר הָעוֹן הֵזָה — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְלִכְּנֵן צְרִיכִים לְרְאוֹת לֹא לְהִיּוֹת חָכֵם בְּעֵינָיו, וּלְקַיֵּם אֶל תְּצַדֵּק הַרְבֵּה וְגו' וְאֵל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה וְגו', וּפְרַשׁ מוֹהַרְנֵת ז"ל, לְפַעַמִּים אָדָם רוֹצֵה לְהִיּוֹת צַדִּיק גְּדוֹל וְלְהִיּוֹת פְּרוֹשׁ, וּלְבִסּוֹף נַעֲשֶׂה רָשָׁע גָּמוּר, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְלִכְּנֵן עַדִּיף לְהִיּוֹת אֶפְלוּ כֹּל יוֹם וְכוּ', מִלְּהִיּוֹת פְּרוֹשׁ וְכוּ', וְלְהַכְשֵׁל וְכוּ'.

וַיּוֹתֵר מְזֵה אֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר עַל פְּנֵי הַפֶּתַח, וְעוֹד אֲדַבֵּר אֶתְךָ פְּנִים אֶל פְּנִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקצו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שלום רב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִם אֵין עֲכָשׁוּ שׁוּם עֲבוּדָה בְּמוֹסְדוֹת, זֶה רַעֲיוֹן נִפְלָא שֶׁתִּפְתְּחִי בְּבֵית שְׁלֹךְ פְּעוּטוֹן קָטָן, וּנְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מָאֵד מָאֵד תִּשְׁמַחְנָה,

וְזֶה נִצְרָךְ מְאֹד מְאֹד לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי גַם בְּפִעוּטוֹן שְׁלֵנוּ אֲנִיחֵנוּ
מִגְבֻּלִים וְלֹא יְכוּלִים לְקַחַת רַק יְלָדִים שֶׁהֵם מִטַּעַם הַהֲרֻחָה.

בְּעֵינַי רָכַב, אֵת זֶה אַתֶּם צְרִיכִים לְשָׂאֵל מִי שְׂבָקִי בְּרֻכָּבִים,
הַעֲקֹר שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? תֵּן לָכֶם רָכַב טוֹב, שֶׁתּוּכְלוּ לַעֲשׂוֹת אֵת
הַרְבֵּה מִצְּוֹת.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקצח.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר, תְּלַמֵּיד יְשִׁיבַת "דְּמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר".

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצֻמָּךְ בִּידֶיךָ, וְתִתְּנֶנּוּ
בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוּל, כִּי כְּפִי שֶׁהִרְאֵשׁ יְשִׁיבָה מִסֵּפֶר לִי, אֵתָה צְרִיךְ שְׁפוּר
גְּדוּל, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, חֲבַל שֶׁתִּקְלַקֵּל אֶת הַשֵּׁם שְׁלֹךְ,
אֵתָה צְרִיךְ לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ בִּידֶיךָ, לְהִיּוֹת בְּחוּר רְצִינִי בְּאִפְּן שֶׁתִּקְבַּל
שֵׁם טוֹב, וְתוּכַל לְהִתְחַתֵּן, בְּעֵזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ, בְּלִי שׁוּם מְנִיעוֹת
וְעֹכּוּבִים.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּרֻדָּאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַתְּמִיד בְּ"סֵפֶר-הַמְּדוּת", כִּי רַבְּנוּ ו' לְהִזְהִירֵנוּ לְלַמֵּד הַרְבֵּה
בְּ"סֵפֶר הַמְּדוּת", כִּי הַמְּדוּת הֵן עֲקֹר הָאָדָם. וְלִכֵּן תִּרְאֶה לְתַקֵּן אֶת
הַמְּדוּת שְׁלֹךְ.

אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָה לְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתַּצִּיַּת אוֹתִי, וְאִז טוֹב לָךְ
כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כט תתקצט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ד תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְ... גֵרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אודות זה שצ'לצל אליך וכו', תאמין לי, שאותי הכניס בפח יותר גדול, קדם הוציא ממני בערמה מזמן אלפים וחמש-מאות דולר, ונתן לי אחד-עשר אלף דולר טשקים, ואני כבר מסרתי את זה לכמה אנשים, ועכשו ממש ברגעים אלו קבלתי ממנו פקס מאיזו מדינה, שאעשה לו טובה וחסד, ולהשתדל לעצב את הטשקים עד אחר שבת, וזה כבר עבר בידי כמה אנשים וכו'.

ובאמת להשם פתרונות ... אני תקוע באלפים וחמש-מאות דולר מזמן, מי יודע מה יהיה עם זה, אף בהקדוש-ברוך-הוא אני בוטח, שלא אפל בפח, אני מאד מקנה שפן יסתדר, ונוכל להדפיס.

אם יש אפשרות לחטף כל יום חצי שעה או שלשת רבעי שעה להמשיך ב"אשר בנחל" — אין למעלה מזה, כי אני מאד מאד רצייתי להגיע אל השנה הזו — תש"ס.

רק ראו להתחזק ולא להשבר, כי גדול אדוננו ורב להושיע, והרבה שליחים למקום ברוך הוא, יתברך שמו ויתעלה. וגדל הזכות שיש לכם בהדפסת ספרים כאלו, המגלים פתוח את הקדוש-ברוך-הוא — זה אין לתאר ולשער כלל.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ל' אֲלָפִים.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִטּוֹת־מִסְעֵי, כ"ה תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַפֶּתַח שֶׁכָּתַבְתָּ, אֲבָל רְצִיתִי שֶׁתְּכַתֵּב כְּפִי הַנֶּסֶח שֶׁכָּתַבְתִּי פֶּה לְמִטָּה. זֶה יְכוּלִים לְהַפְיֵץ בְּכָל צוּרָה שֶׁרַק אֶפְשָׁר, וְזֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ, כִּי הִרְבֵּה אֲנָשִׁים רוֹצִים לְשַׁמַּע.

רַק חִזַּק וְאַמֵץ, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' א.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִטּוֹת־מִסְעֵי, כ"ה תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְצִיתִי מְאֹד לְעַבֵּר עַל הַתּוֹרָה ט"ו, לְפָנַי שְׂאֵתָה מְדַפֵּיס אֶת זֶה. אֶת הַפֶּסֶף, עֲשֵׂרֶת אֲלָפִים ש"ח, תִּכְנִיֵס לְהַדְפָּסָה, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שְׂזֵה יֵרֵד מֵהַחֹב.

בְּעֵינַי הַעֲשִׂירִים וְכוּ', בֵּין כֶּף אֲנִי תְּקוּעַ עִם שְׁלֹשֶׁה־עֶשֶׂר אֶלֶף דוֹלָר, וְאִם לֹא אֲגִיֵּס אֶת זֶה עַד יוֹם שְׁלִישִׁי, אֲנִי מְאַבֵּד אֶת כָּל הַקְרֵדִיט שְׁלִי שֶׁבִּנִּיתִי בְּמִשְׁךָ שֶׁש־עֶשְׂרֵה שָׁנָה אֲצֵל מְדַפֵּיס אֶחָד, וְזֶה לִי הַפֶּסֶד מְאֹד מְאֹד גָּדוֹל, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר אֶת זֶה בְּכַתֵּב וְאֶפְלוּ לֹא בְּעַל־פֶּה, אֲלֵא מִי שֶׁהוּא בְּתוֹךְ הַהַדְפָּסָה, כִּי אֵתָה בְּעֶצְמָךְ יוֹדַע,

שְׁקַרְדִּיט שׁוּה יוֹתֵר מִפֶּן הוּן דִּעְלֵמָא, הִנֵּה אָנִי מְדַפְּסִים עֲכָשׁוּ עוֹד חֲמִשִּׁים אֶלֶף לוחות, מְלַבֵּד עוֹד רַבַּע מִלִּיּוֹן קוֹנְטֵרֶסִים, וְזֶה צָרִיף לְהַגְמֵר עַד אַחַר תְּשׁוּעָה בָּאָב, וְהַכֵּל רַק מְקַרְדִּיט, שְׁאֲנִי נוֹתֵן לוֹ אֶלֶף דוֹלָר בְּשָׂבוּעַ, וְהִנֵּה יַעַן שְׁהֵם בָּאוּ, נִתְּתִי לוֹ אֶת הַטְּשָׁעִים שֶׁהוּא נוֹתֵן לִי, וּבֵין כֶּף אוֹמֵר שְׁאִין כֶּסֶף בְּבִנְק, וּמָה אָנִי אַעֲשֶׂה עֲכָשׁוּ! וּבְכַרְט שְׁאֲנִי תְּקוּעַ פֶּה עִם מְזֻמָּן שְׁלוֹיִתִי אֶלְפִים וְחֲמֵשׁ-מֵאוֹת דוֹלָר, וְהֵם רוֹצִים הַחֲזוֹר, וְזֶה לִי צָרָה מְאֹד מְאֹד גְּדוֹלָה.

אָנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאַצָּא מֵהַסִּבָּה הַזֶּה.

אָנִי חָיֵב לְהַגִּיד לָךְ, שְׁמֵהֲרַגַע הָרֵאשׁוֹן לֹא נִרְאָה לִי כָּל הַדָּבָר, כִּי אָנִי יוֹדַע שְׁכָּל מַה שְׁאֲנִי עוֹשֶׂה, בָּא לִי מְאֹד מְאֹד קֶשֶׁה, וְלֹא הָיָה לִי דָבָר אֶחָד בַּחַיִּים שְׁבָא לִי קֵל, כָּל דָּבָר בָּא לִי עִם מְסִירוֹת נֶפֶשׁ וְעִגְמַת נֶפֶשׁ וּמְרִירוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, יַעֲזוֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ כָּל הַדֵּינִים, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מִשְׁמַחוֹת.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' ב.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרַ מִטוֹת־מִסְעֵי, כ"ה תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בַּעֲנֵן קַדִּישׁ, נוֹהֲגִים לְהַגִּיד רַק י"א חֲדָשִׁים, וְזֶה הַכֵּל, וְרַק כְּשִׁיְהִיָּה יוֹם הַשָּׁנָה, אִזּוֹ אוֹמְרִים קַדִּישׁ כְּרַגִּיל, וְגַם מִתְּפַלְלִים לְפָנֵי הַתְּבָה, אֲבָל אֲסוּר בְּשׁוּם פָּנִים לְהַגִּיד קַדִּישׁ יוֹתֵר מֵאַחַד-עָשָׂר חֲדָשִׁים, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (שַׁבַּת לג:): מִשְׁפֹּט רְשָׁעִים בְּגִיְהֵנוּם י"ב חֲדָשׁ, וּמוּבָא בְּשִׁלְחַן עֲרוּף, שְׁאֲסוּר לְהַחֲזִיק אֶת הַהוֹרִים לְרְשָׁעִים, וְלִכֵּן מִפְּסִיקִים חֲדָשׁ אַחַד, וּכְשֵׁישׁ שְׁנַת הָעֵבֹר,

אַז מַפְסִיקִים חֲדָשִׁים, וְזוּ הִלְכָה בְרוּנָה, וְאִין חוֹלְקִים עַל זֶה, וְזֶה לֹא מְנַהֵג אֶלָּא הִלְכָה, וְלִכֵּן שְׂלֵא יִבְלָבְלוּ לָךְ אֶת הַמַּח.

אודות הנסיעה לציון רבנו ז"ל, תראה — אם יהיה לך את הסכום הנקוב — הרי טוב, ואם לא, תגיד שלום על ישראל, פי אתה לא יכול שישחבו אותך באף.

אודות החשמל לשיכּה "דמשק אליעזר", בודאי אתה צודק, וכבר כתבתי להם כמה פעמים, ואני אכתב להם עוד פעם, ואחר-כך אני אלך אתם בכת, כי לא יתכן שלא ישתתפו עם אלה שקל עבור חשמל, וזה לא סכום כל-כך גדול, שהם לא יכולים להשתתף בזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

הדבורים שאתה מדבר עם ... בנד, זה מועיל מאד, תמשיך לדבר אתו, כי כל דבור עושה רשם גדול אצלו.

בענין בתך, תעשה כפי שאתה מבין, או להשאיר אותה ב"בית פיגא", או לשלח אותה למקום שאתם מבינים, כי בנראה כל הבנות מהכמה הזו יתחתנו בתחלת החרף, ותעלה כמה חדשה, שלא שיך, שבתך תלמד אתם.

המאחל לך שבת שלום...

ל' ג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר מטות-מסעי, כ"ה תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך. ואני מאד מאד רציתי שתמסר את המכתב הזה הרצוף פה, ל... גרו יאיר, כי כל אחד שיש לו תביעה

עַל חֲבָרוֹ בְּכֶסֶף הוּא בָּא אֵלַי, כְּאֵלֹו אֲנִי חִיָּב שֶׁהוּא הָיָה שְׁלוֹמִיאֵל,
וּמִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְכָל טַפֵּשׁ.

אִם תּוֹכַל לַעֲשׂוֹת לִי רְשִׁימָה שֶׁל כָּל אֱלוֹ מַאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַגָּרִים
בְּיַבְנָאֵל, שֶׁרְשׁוּמִים בְּמִשְׁרַד הַפְּנִים שְׁגָרִים בְּיַבְנָאֵל, תִּהְיֶה לִי מְזָה
טוֹבָה גְּדוֹלָה, כִּי מִי שֶׁלֹּא נִרְשָׁם בְּמִשְׁרַד הַפְּנִים, אֲנִי אֶעֱמַד חֶזֶק
עָלָיו, כִּי אֲנַחֲנוּ לֹא צְרִיכִים לְחַפּוֹת עוֹד, אֲלֹא כִּבְר לְזָרוֹ אוֹתָם
שִׁירְשָׁמוּ עֲצָמָם בְּמִשְׁרַד הַפְּנִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' ד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עָרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסִדֵּר מִטּוֹת־מִסְעֵי, כ"ה תמוז
ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אִין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֻחָה שֵׁשִׁי לִי, שִׁיְצַאֲתָ
לְהַפְּצָה מְרַכְזוֹת לְמַעַן הַחֹבּוֹת שֶׁל בֵּית־הַמְּדַרְשׁ, וְכֵן בְּעֵבֹר חוֹבוֹתֵי,
בְּזָכוֹת זֶה יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שִׁימְתִּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים,
עַל־יְדֵי פְּלֵא עָלְיוֹן.

רְאֵה לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֵל תִּתֵּן שְׁשׁוּם דְּבָר
שֶׁבְּעוֹלָם יוֹכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְזוֹ מַעֲלַת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּתְחַזֵּק עַל כָּל
מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאֵינּוּ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר, אֲלֹא הוּא עֵקֶשׁן וּמִתְקַדֵּם
פְּסִיעָה אַחֵר פְּסִיעָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא הַרְגֵּל אֶת עֲצָמֶךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר כָּל
דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא — זוֹ הַצְּלָחָה נִצְחִית,
הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שֶׁאִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאִם בְּגִי־אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים
מֵה זֶה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הָיוּ מְדַבְּרִים כָּל הַיּוֹם אֵלָיו

יתברר, אף מחמת שפני-אדם אינם יודעים את המעלה הזו, לכן הם מתרשלים.

ראה להתפלל בכל יום את התפלות הקבועות: שחרית, מנחה, ערבית — במגין דיקא, פי חכמינו הקדושים אמרו: אימתי עת רצון? בשעה שהצבור מתפללין (ברכות ת.); ולכן כשהאדם מתפלל עם הצבור, לא מדקדקין עליו מלמעלה, לא-כן אם אדם מתרשל ולא מתפלל עם הצבור, אז ממשיך עליו דינים וענשים קשים, רחמנא לצלן. לכן ראה לרחם על נשמתך, ותתפלל במגין דיקא, פי אין עוד דבר יותר חשוב בזה העולם כמי שנוכנס בכל יום להתפלל, ולבית-המדרש ללמד, וחכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי ברכות, פרק ג): כל מי שאינו נכנס לבית-הכנסת בעולם הזה, אינו נכנס לבית-הכנסת בעולם הבא, ולכן אשרי מי שנוכנס בזה העולם לבית-הכנסת, פי יזכה להיות בבית-הכנסת בעולם הבא, ובפרט מי שזוכה להכנס בבית-הכנסת על שם רבנו ז"ל, גם שם בעולם העליון יזכה להכנס לבית-כנסת על שם רבנו ז"ל, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן ער): המקרבים שיש לצדיק בחייו, הם יהיו מקרבים במותו; ועל-כן אשרי מי שמתקרב אל הצדיק בעולם הזה, פי אחר-כך יהיה מאחר, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן פו): בעולם הזה כל הרוצה לקרב את עצמו מקרב, אבל בעולם הבא, אין מקרבין אלא את המקרבים מכבר; ועל-כן ראה להתקרב ביותר שאת וביתר עז אל רבנו ז"ל, ועקר ההתקרבות אינו אלא על-ידי למוד ספריו הקדושים. ולכן ראה ללמד הרבה "לקוטי-הלכות" פסדרן, וכן הרבה "לקוטי-מוהר"ן", והקדוש-ברוך-הוא ימתיק ממך את כל הדינים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' ה.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַת מִטּוֹת־מִסְעֵי, כ"ה תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֵין אַתָּה יְכוּלָה לְתַאֲרַר וּלְשַׁעֲרַר אֶת גְּדֹלַת הַשְּׂמֵחָה שֶׁיֵּשׁ לִי, שְׂיִצְאָת
לְהַפְצָה מְרֻכָּזַת בְּעֵבּוֹר בֵּית־הַכְּנֶסֶת, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ חוֹבוֹת בְּעֵבּוֹר חֲשָׁמַל,
מִים, גִּזּוֹ וְכוּ', וְכֵן עֵבּוֹר חוֹבוֹתֵי, וּבְזִכּוֹת זֶה אֵף פְּעַם לֹא יִהְיֶה לָךְ
חוֹבוֹת.

נָא וְנָא רְאֵי לְהַתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
יִמְתִּיק מִמֶּךָ אֶת כָּל הַדִּינִים, וְאֲנִי תָמִיד מִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
עֲלֶיךָ, וּבְזִכּוֹת הַצְּדָקָה שְׁעֲשִׂית, יִמְתְּקוּ מִמְּכֶם כָּל הַדִּינִים, עַל־יַדֵּי
פְּלֶא עֲלִיוֹן.

הַמְּאַחַל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

ל' ו.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַת מִטּוֹת־מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל תְּלַמִּידֵי יִשְׁיַבַת
”דַּמְשֶׁק אֲלִיעֶזֶר”, הַיְוִ”ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָמִיד, אָמֵן.

בְּאַתִּי לְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם, אִם אַתֶּם מוֹכְנִים לְהִיּוֹת
עוֹבְדֵי הַשֵּׁם, וְלְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה וּלְהַתְנַהֵג בְּדַרְךְ אֶרֶץ, וְלִלְכֹת כְּמוֹ
בַּחוּרֵי יִשְׁיַבָה יְרֵאֵי הַשֵּׁם עִם תְּסַפְרַת הַגּוֹנָה — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים,
וְיֵשׁ לָכֶם מֵה לְעֲשׂוֹת אֲצִלְנוּ, אֲבָל אִם אַתֶּם מְסַרְבִּים, אֲנִי מֵאֵד
מְבַקֵּשׁ אֶת הַבְּחוּר הַזֶּה שְׂמֶסֶרֶב לְקַחַת תְּגִלְחַת כְּמוֹ שְׁנֵאָה לְבַחוּר
יִשְׁיַבָה, שְׂיַעֲזֹב תַּכְּף־וּמִיד אֶת הַמְּקוֹם.

אָנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל בַּחּוֹר, שְׂאָף אֶחָד לֹא יִישַׁן בְּבִנְיָן
 "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", כִּי הַמָּקוֹם צָרִיךְ לִהְיוֹת מְקוּם לְתוֹרָה וְלַתְּפִלָּה וְנִקְי
 מְאֹד, וְאֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל הַבַּחּוּרִים שֵׁשְׁמֵרוּ עַל הַמָּקוֹם שִׁיְהִיָּה
 נָקִי, וְשִׁשְׁמְעוּ שֵׁם קוֹל תּוֹרָה. אָנִי מִבְּקֵשׁ כָּל בַּחּוֹר שִׁשְׂתַּתֵּף
 בְּחַמְשִׁים שְׁקָל לְחֹדֶשׁ כֶּף נֹכַח לְאַסֵּף בֵּין כָּל הַבַּחּוּרִים אֶלֶף שְׁקָל
 בְּעִבּוֹר הַחֹשֶׁמֶל, וְאֲנִי חוֹשֵׁב שְׁכָל בַּחּוֹר יָכוֹל לְהִשְׁתַּתֵּף בְּחַמְשִׁים
 שְׁקָל, כִּי הַמִּזְגָן עוֹבֵד אֶצְלָכֶם כָּל הַזְּמַן, וְכֵן הַחֹשֶׁמֶל, וְסוּף הַחֹדֶשׁ
 בָּא חֹשְׁבוֹן גָּדוֹל, וְלָכֵן שְׁכָל אֶחָד יַעֲזֹר.

הַעֲקָר רְאוּ לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר שְׁלָכֶם, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׂר
 בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאחַל לָכֶם שְׁבוּעַ טוֹב...

ל' ז

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
 מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ. אַחֵר יֵשׁוּב הַדְּעַת גָּדוֹל מְאֹד, וְאַחֲרֵי
 שִׁשְׁמֵעַתִּי כַּמָּה תְּלוּנוֹת מְאֹד מְאֹד רַבּוֹת עַל הַבַּחּוֹר ... גֵּרוּ יְאִיר וְעַל
 הַבַּחּוֹר ... גֵּרוּ יְאִיר, נִסְפָּם בְּדַעַתִּי שֶׁהֵם צְרִיכִים תַּכְף-וּמִיד לְעוֹב אֶת
 יְבִנְאֵל וְלֹא רַק אֶת הַיְשִׁיבָה, כִּי הֵם בַּחּוּרִים מְאֹד מְאֹד מְקַלְקְלִים
 וְכו'. וְלָכֵן אֲנִי צְרִיכִים לְסַלֵּק אוֹתָם מִיְבִנְאֵל שְׁלֹא יִהְיוּ בְּד' אַמּוֹת
 שְׁלָנוּ, אָנִי לֹא רוֹצֵה שֶׁהִלְדִים שְׁלָנוּ יִתְקַלְקְלוּ בְּשָׂבִיל שְׁנֵי חוּטָאִים
 כְּאֵלוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְחֹזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְעַקָר
 הַהִתְחַזְקוּת — לִהְיוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאַנְחֵנוּ צְרִיכִים
 לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְכֵן לְפָרְסֵם לְכָלֵם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא.

מֵאֵד רְצִיטִי שְׁיִהְיֶה לְךָ פֶּעַם בְּשָׁבוֹעַ שְׁעוֹר עִם בְּנוֹת הַמְדַרְשָׁה,
וּתְחַדִּיר בְּהֵן אָמוֹנַת חֲכָמִים וְאָמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ.

רְאֵה לְבוֹא לְקִרְאָת אֲשַׁתְּךָ וּתְשַׂמַּח אוֹתָהּ, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר
גְּדוֹל מְזֶה, אָנִי מֵאֵד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל
הַצֵּד הַכִּי טוֹב.

הַמֵּאחֲל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' ח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֵר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיֶיהָ.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָה אִמַּר לְךָ! דְּבַר זֶה אֶת צְרִיכָה לְבַחֵר מֵה שְׁטוֹב בְּשִׁבְלֶךָ,
כִּי דְבָרִים אֵלוֹ לֹא שִׁיף לְתַת עֲצָה, כִּי כָּל אֶחָד נִמְשָׁף לְדְבַר אַחֵר,
וְלִכֵּן מֵה שְׁטוֹב בְּשִׁבְלֶךָ אֶת זֶה תַּעֲשִׂי, אֶת צְרִיכָה רַק לְרְאוֹת שְׁלֶךָ
יִהְיֶה טוֹב.

אָנִי מֵאֵד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצֵּד הַכִּי
טוֹב.

הַמֵּאחֲל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' ט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֵר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תַּמּוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נְרוֹ יֵאִיר.

הַלִּילָה הַשְּׁעוֹר לְנִשִּׁים זֶה יִהְיֶה בְּאוֹלָם הַשְּׂמֻחוֹת, וְלִכֵּן רְצִיטִי
שְׁתַּכִּיֵּן לְהֵן אֶת הַרְמָקוּל.

אֲשֶׁר לִי - לִי יא בְּנַחַל קִפְג

אָנִי מְקַנֶּה שְׁקִבְלָתְךָ אֶת הַהֶעֱרָה שֶׁהֶעֱרַתִּי עַל הַפֶּתַח, וְאָנִי מְאֵד
מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהִכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלֵחַ מִן הַשָּׁמַיִם...

לִי י

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ בְּפֶה פְּעָמִים, וְאָנִי מְאֵד מְאֵד שֹׂמֵחַ
עַל כָּל מִכְתָּב שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב לִי.

אוֹדוֹת ... וְכוּ', אָנִי אוֹמֵר עוֹד פְּעַם לֹא וְלֹא וְלֹא! זֶה לֹא
בְּשִׁבְלֶךָ! אֶת צְרִיכָה בְּחוּר יִרְא שָׁמַיִם שֶׁמִּבֵּין אוֹתְךָ, שְׂרוּצָה אוֹתְךָ,
וְאָנִי מוֹסֵר אֶת הַכֹּל לְהִרְבּ ... גֵּרוּ יְאִיר, וְאָנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שֶׁיִּמְצָא לְךָ בְּחוּר טוֹב וִירְא שָׁמַיִם, וְתִתְחַתְּנוּ מֵה שְׁיִוְתֵר מֵהָר,
הַעֲקֹר לַעֲשׂוֹת נַחַת-רוּחַ לְאַבָּא וְאַמָּא, כִּי אָנִי רוֹצֵה שֶׁהַאֲבָא יִשְׂמַח
אִתְךָ, וְשִׁיְהִי קִדּוּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם יוֹצֵא מִמֶּךָ, אָנִי רוֹצֵה מְאֵד מְאֵד
לְרְאוֹת מִמֶּךָ נַחַת דְּקִרְשָׁה.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלֵחַ מִן הַשָּׁמַיִם...

לִי יא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֵד ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֵד מְאֵד רְצִיתִי שֶׁתַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאַמְצִים לְשֹׁמֵר עַל
הַבְּחוּרִים בִּישִׁיבָה, וְאָנִי רוֹצֵה שֶׁהַבְּחוּר ... וְהַבְּחוּר ... שֶׁתִּכְנֶן-וּמְדִ
יַעֲזֹבוּ אֶת יְבֻנְאֵל, כִּי אָנִי רוֹצֵה לְפָתַח לָהֶם תֵּיק בְּמִשְׁטָרָה, כִּי נוֹדַע

לִי עֲלֵיהֶם מַעֲשִׂים מְגִנִּים, וְאִם הֵם לֹא יִרְצוּ לְלַכֵּת מִרְצוֹנָם הַטּוֹב,
נּוֹצִיא אוֹתָם מִחֹסֶר רְצוֹן. וְלִכֵּן תִּרְאֶה שְׂיִצְאוּ כַּמָּה שְׂיִוְתָר מֵהַר
מִיבְנָאֵל.

הַעֲקֹר תִּרְאֶה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמָךְ, וְאֵל תִּתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה
שְׁבַעֲוֹלָם, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲזֹר לָנוּ, שְׁבָרוּךְ ה', יֵשׁ לָנוּ יְשִׁיבָה
יָפָה, בְּשִׁבְלֵי שְׁנֵי פּוֹחֲזִים אֲנַחְנוּ לֹא נֶאֱבֵד אֶת הַשֵּׁם טוֹב שְׁלָנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' יב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קִדְּשׁ לְסִדְרַת מִטּוֹת-מְסַעֲי, כ"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, כְּשֶׁאֲשֶׁה יוֹלְדֵת וְכוּ', הִיא נִכְנָסֶת בְּלַחֲץ וְכוּ',
וְכִמּוֹ שֶׁהָאֲשֶׁה בְּלַחֲץ, כִּף הַבַּעַל בְּלַחֲץ וְכוּ', וַיֵּשׁ מְרִיבוֹת וְאִי הִבְנוֹת
בִּינֵיהֶם, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שְׁתְּבִינוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי,
וְתַעֲזְרוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָכֶם כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּלָתִי
מִגְּבֻלִים, לְעֹזֵר לְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂזוֹ הַמְּצִנָּה הַכִּי גְדוּלָה הַיּוֹם, לְעֹזֵר
לְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה תִקְוֶן עַל הָעֶבֶר. וְלִכֵּן תַּעֲזְרוּ אֶחָד לַשְּׁנִי.

בְּיָדָי אֶת יְכוּלָה לְקִנּוֹת שְׁמֵלָה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר
שְׁבַעֲלֶךָ יִמְחַל לָךְ, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, הַעֲקֹר שְׁתַּחֲזֹר
הָאֲהָבָה בִּינֵיכֶם, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר רַק בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת אֲצִלְכֶם.

אֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר, רַק לְהִתְחַזֵּק
וְלֹא לְדַאֵג עַל שׁוּם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' יג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִטּוֹת־מַסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק.

אודות המְחֻשְׁבִּים וְכוּ', אִם הַהוֹרִים שׁוֹמְרִים עַל מַה שֶּׁהִילְדִים מְסֻתְפָּלִים, אֵין בְּעֵינָה. הַעֲקָר צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה רַחֲמִים עַל הִילְדִים, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' יד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִטּוֹת־מַסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְאֲחֵר חַג הַסְּכוּת תַּהֲיֶה הַחֲתָנָה, וְאֲנִי אֶהְיֶה, בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ, עַל הַחֲתָנָה, יִתֵּן הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֶת הַחַיִּים, וְהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

אֵין אֶת יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֻחָה שְׁיִישׁ לִי, שְׂאֵת מְפִיצָה אֶת אֹר רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְתִרְאֵי לְהַמְשִׁיךְ בְּעֵבֹדָה הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּיָדָי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' טו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים, כ"ז תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלֵלִיּוֹת נְשׁוֹת
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר
בְּרֶסֶלֶב", הַיְוֵ"ה עֲלֵיהֶן יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵן וְיַצִּילֵן מִכָּל
צָרָה וְצוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה
יְדֵיהֶן, אָמֵן.

אָנוּ נִמְצָאִים עֹכְשׁוֹ בְיָמֵים הַנִּקְרָאִים: 'בֵּין הַמְצָרִים'. יְרַמְּהָ
הַנְּבִיא בְּכָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת בְּיָמֵי
הַחֲרָבָן, וְהִיָּה צָרִיף לְרֵאוֹת אֶת הַחֲרָבָן. וְכָתַב אֶת מַגְלַת אֵיכָה. בְּאֶחָד
מֵהַפְּסוּקִים הוּא בּוֹכָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "גְּלַתָּה יְהוּדָה מֵעֲנִי
וּמֵרַב עֲבוּדָה, הִיא יִשְׁבָּה בַּגּוֹיִים, לֹא מִצָּאָה מְנוּחַת, כָּל רוֹדְפֶיהָ
הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְצָרִים"; עַל שֵׁם זֶה נִקְרָאִים יָמֵים אֵלּוּ בֵּין
שְׂבַע-הָעָשָׂר בְּתַמוּז — שָׁבוּ נִשְׁבְּרוּ הַלְיוּחוֹת, לְבֵין תְּשַׁע-הַבָּאָב —
שָׁבוּ נִחְרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּשֵׁם: 'בֵּין הַמְצָרִים'. בְּיָמֵים אֵלּוּ אָסוּר
לְהִתְחַתֵּן, אָסוּר לְשַׁמֵּעַ כְּלֵי זָמֵר, אָסוּר לְהִסְתַּפֵּר וְכוּ', וְעַד הַיּוֹם אָנוּ
סוֹבְלִים גְּלוֹת גְּדוּלָה.

"גְּלַתָּה יְהוּדָה מֵעֲנִי", יֵשׁ עֲנִיּוֹת. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים
(שְׁמוֹת רַבָּה כ, יד): אֵלּוּ נִתְקַבְּצוּ כָּל יִסּוּרֵינָן לְצַד אֶחָד, וְעֲנִיּוֹת לְצַד אֶחָד
— עֲנִיּוֹת מְכַרְעַת. כִּי אֵין לָהּ קִשָּׁה מִן עֲנִיּוֹת, שֶׁהִיא קִשָּׁה מִכָּל
הַיִּסּוּרִים שְׂבַע-עוֹלָם; וְעֲנִיּוֹת הִיא הַצַּעַר הַגְּדוֹל בְּיֹתֵר, כְּשֶׁאֵין לְקַנּוֹת
לְחֵם וְחֶלֶב לְמִשְׁפָּחָה, אֵין סֶכֶל וְעֲגָמַת נֶפֶשׁ גְּדוֹלִים מִזֶּה, עֲנִיּוֹת זֹ
הַקְּלָלָה הַגְּדוּלָה בְּיֹתֵר. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה,
פָּרָשָׁה לֹא, סִימָן י'): כָּל מִי שֶׁמְדַקְדָּק בְּעֲנִיּוֹת, כְּאֵלּוּ דְבוּקִים בּוֹ כָּל
יִסּוּרִים שְׂבַע-עוֹלָם. וְלָכֵן יְרַמְּהָ הַנְּבִיא בּוֹכָה: "גְּלַתָּה יְהוּדָה מֵעֲנִי",
גְּלוֹת יְהוּדָה, שֶׁהֵם כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁנִקְרָאִים יְהוּדָה, כִּי כָּף
אוֹמֵר הַמְדַרְשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה צַח, סִימָן ו'): לְמָה נִקְרָאִים יְהוּדִים?

על שם יהודה, אֲזִי הגלות שלנו היא מעני, ואם לא די בכך: "ומרב עבודה" — אנשים עובדים ועובדים ועובדים, ואינם רואים ברכה בכסף, זו נקראת קללה, זו נקראת גלות. "היא ישיבה בגויים לא מצאה מנוח" — אנו יושבים בין אמות העולם, ואיננו מוצאים מנוחה לנפשנו. זה אלפים שנה שעם ישראל הולכים מגולה לגולה, ואיננו מוצאים מנוחה לנפשנו. ואפלו שהתקבצו כבר כמה מליונים יהודים פן ירבו בארץ ישראל, אנחנו סובלים סבל גדול מהערב-רב, שפגלות האחרונה תהיה גלות ערב-רב, וזו תהיה הגלות הקשה ביותר לעם ישראל, ואנו עדים לזה.

אנו בגלות אלפים שנה, עברנו כל מיני שעבודים מכל מיני אמות העולם, רצחו בדם קר יהודים, שרפו, חנקו, צלבו יהודים, רחמנא לישזבן. חכמינו הקדושים אומרים (ברכות יג.): צרות אחרונות משכחות את הראשונות. שוכחים, ולכן באים יפי נפש ואומרים: לא! היום זה לא אותם הגויים של פעם וכו'. אֶשֶׁר זו שטות גדולה, פי היום אלו אותם גויים ברשעתם, ואם אמרה התורה: "ויבחקתיהם לא תלכו", אֲזִי ההכרח הוא, שמי שמסתכל בספרי הסטוריה, מה שעברו עם ישראל אלפים שנה מבני עשו, ואֶלֶף שנים מבני ישמעאל, עוברת בו צמרמרת, דמו רותח בקרבו, מפאת מה שעוללו לעם ישראל על לא דבר, ליהודים חפים מפשע, אנשים, נשים וטף, פוגרומים, מעשי הצלב, גזרות רעות, גרושים, שמדות, אכל הגלות של הערב-רב היא הגלות הקשה ביותר.

ולצערנו הרב, זה נמצא גם בתוכנו, הגזענות האימה, לעשות הפרש בין אשכנזים לספרדים, בין ספרדים לאשכנזים, אף פעם לא היה דבר כזה. ידוע, שתלמידי המגיד ממזריטש: ר' מנדל מויטבסק זי"ע, ר' שמשון משיפיטובקה זי"ע, ר' אברהם קאליסקר זי"ע וכו', אלו הקבורים בטבריה, בבית העלמין הישן, התחתנו עם ספרדים. כשרבנו ז"ל היה בארץ ישראל, בקר אצל ר' אברהם קאליסקר זי"ע, וכשחזר, ספר לאנשי שלומנו: ראיתי כבר הרבה צדיקים, אבל שלמות לא ראיתי כמו אצל ר' אברהם קאליסקר זי"ע. והוא השתדף עם ספרדים. וכמו-כן הצדיק הקדוש ר' מנדל מויטבסק

זי"ע, ילדיו התחתנו עם ספרדים, לא היה אצל עם ישראל אז הפרש בין אשכנזי לספרדי, וספרדי לאשכנזי, כל הגזענות הארוכה שיש היום וכו'. ובאמת אנו יודעים שרבנו ז"ל הוא המתנה שהקדוש-ברוך הוא שלח לנו בדור הזה לכל עם ישראל, לכל שכבות וגוני העם, והמשיח בדעתו יגאל את עם ישראל, ובזה שאנו הולכים ומגלים את רבנו ז"ל, בזה אנו מקרבים את הגאולה. על-ידי שאנו מפיצים את ספרי רבנו ז"ל, השם של רבנו ז"ל נכנס בעולם, ומתקרבים אל הקדוש-ברוך-הוא דרך העצות של רבנו ז"ל, וזו תהיה הגאולה. כי מה המשיח יגלה בעולם? כתוב (ישעיה יא): "ומלאה הארץ דעה לדעת את ה'", משיח יגלה את הקדוש-ברוך-הוא, איך שכל העולם כלו זה אלקות, ואין לנו רק הקדוש-ברוך-הוא. ולכן פתיב (צפניה ג, ט): "כי אז אהפוך לכל עמים שפה ברוכה לקרא כלם בשם ה'". משיח יכניס את ענין ההתבודדות בעולם. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג): למה נקרא משיח? על שם משיח אלמים, אדם עכשו אלם, שאינו יכול לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הגם שמפטפט רכילות וליצנות, אבל כשאינו מדבר אליו יתברך — נקרא אלם, ומשיח יפתח את הפה של כל אדם, שיתחיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. ולכן נקרא 'משיח' — על שם 'משיח' אלמים. אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שיש בני-אדם הישנים את ימיהם, מחם ישן, אף שמסתובבים, הולכים, מטילים, ויש אף שמתפללים ולומדים, אבל הכל זה בחינת שנה, המח ישן, ובמה נמדד שהמח ישן? אם אדם איננו מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הינו שאינו מכיר את הקדוש-ברוך-הוא, ואף שמתפלל בצבור, זה רק מן השפה ולחוץ, כי אוי לו אם לא ילך לתפלה, אשתו וילדיו יבזוהו וכו'. אף שלדאבוננו הרב, מצוי גם, שאנשים אינם הולכים לבית-הכנסת, ואינם מתביישים מבני הבית, ומתרצים עצמם: אני עיף וכו', כיצד יתכן? יהודי לא ילך לבית הכנסת?! הלא אומרים חכמינו הקדושים: כל מי שנכנס לבית-הכנסת בעולם הזה, יפגס לבית-הכנסת בעולם הבא, וכל מי שאינו נכנס לבית-הכנסת בעולם הזה, אינו נכנס בעולם הבא. אדם אדיש, לא אכפת לו, ונעדר מבית-הכנסת וכו', ואם-כן כיצד יצפה

אחר-כֵּן, שָׁבֵנוּ יְהִיָּה נֹרְמָלִי, וְלֹא פָּרָא אָדָם? ! וּמִכָּל שָׁכֵן כִּי צִד
 יְהִיָּה הַבֵּן יָרָא שָׁמַיִם? ! הֲלֹא הַבֵּן מִחֻקָּה אֶת הָאָבָא, וְדוּמִים הָאָב
 וְהַבֵּן בְּתַכְלִית, אִם רוֹצִים לְהַכִּיר אֶת הָאָבָא — צְרִיכִים לְהַסְתַּכֵּל
 עַל הַבֵּן. הַבֵּן אֲנֹכִי — סִימָן שֶׁהָאָבָא — אֶצְלוֹ קָיָם רַק 'אֲנִי', 'אֲנִי'
 וְשׁוֹב 'אֲנִי', הַבֵּן רוֹדֵף אַחַר כֶּסֶף, סִימָן שֶׁהָאָבָא רוֹדֵף אַחַר כֶּסֶף
 וְכוּ'. כְּמוֹ-כֵן לְגַבֵּי הַבְּנוּת, כְּאִמָּה בֵּן בַּתָּה — כְּפִי שֶׁהָאִם כֶּף הַבַּת.
 וְלָכֵן אוֹמְרִים תְּכַמִּינֵנו הַקְּדוֹשִׁים (סִפָּה נו.): שׁוֹתָא דִּינוּקָא בְּשׁוּקָא —
 אוּ דְאָבוּהָ אוּ דְאִמָּיהָ; אִם רוֹצִים לֵידַע מַה קוֹרָה בְּבֵיתָ, צְרִיכִים
 לְשָׁמַע אֶת הַיְלָדִים, מַה הֵם מְדַבְּרִים וְכוּ'.

וְכַאֵן הַמָּקוֹם לְעוֹרֵר — יֵשׁ לִי כֶּתֶה בְּנֵי מְצוּהָ, וַיֵּשׁ לִי מְלַמֵּד
 מְעַלָּה, שֶׁצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אַחַר מְלַמֵּד כְּזֶה, וְעַלְיֵכֶם לְהִיּוֹת
 הַמְּאֻשְׂרִים בְּיוֹתֵר שְׂזַכִּיתֶם לְמְלַמֵּד כְּזֶה: ר' ... גֵּרוֹ יְאִיר, שְׁמוֹסֵר
 נִפְשׁוֹ בְּשִׁבְלֵי הַיְלָדִים, וּמְכִיֵּן אוֹתָם שֶׁיָּבֹאוּ אֵלַי, וּמַה אֲנִי שׁוֹמֵעַ?
 שֵׁשׁ אָב אֶחָד אוּ שְׁנַיִם שְׁמֵתִקוּמִים כְּנִגְדוֹ? ! אֲזִי אֲנִי אוֹמֵר
 בְּפוּמְבִי — אִם לֹא יִחַדְלוּ, שֶׁיַּעֲשׂוּ לִי טוֹבָה, וַיִּקְחוּ מִטְּלָטְלֵיהֶם
 וַיֵּצְאוּ מִיבְנֵי־אֵל, אֲנִי לֹא אֶפְקִיר אֶת הַמְּלַמֵּד הַזֶּה, שְׁמוֹסֵר נִפְשׁוֹ
 בְּעַבּוֹר הַיְלָדִים, יְלָדִים אֵינָם קָלִים כָּלֵל וְעֵקֶר, וּבְכַפְרֵי יְלָדִים הַנְּעַשִׂים
 בַּר מְצוּהָ, צְרִיכִים שְׁמִירָה גְדוּלָּה. הַיּוֹם הַדּוֹר הַפֶּקֶר, יְלָדִים אֵינָם
 צוֹמְחִים עַל הָאֵילָן, וְכַמָּה אָנוּ מְשֻׁקְיָעִים בְּיְלָדִים, אֲנִי יְכוּל לֹאמֵר
 לָכֶם. שְׁלַחְתֶּן אֶת הַיְלָדִים אֵלַי, שֶׁאֲנִי אֶטְפֵּל בָּהֶם, וְשְׁלוֹם עַלְיָךְ
 נִפְשִׁי. וְלִי — אֵינִי מְנוּחָה, לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה, וּכְבֹר כְּמָה פְּעָמִים
 חֲשַׁבְתִּי לְשַׁלְּחָם בְּחֻזְרָה, וְהַהוֹרִים חוֹשְׁבִים: לֹא, הַבֵּן שְׁלִי טוֹב, הַבֵּן
 שְׁלִי חָכָם וְכוּ' וְכוּ', הוּא אֵינְנוּ בְּעֵינֵי וְכוּ'. כְּמָה עָלִי לְהַשְׁקִיעַ בָּהֶם
 וְכוּ'. וּכְבֹר אֵינְנִי מְדַבֵּר מֵהַהוֹצָאוֹת שֶׁעוֹלָה לִי, אֵינְנִי מְדַבֵּר מִכֶּסֶף
 כָּלֵל. וְהִנֵּה אֵינִי בְּכָלֵל הַכֶּרֶת הַטוֹב. מְשֻׁקְיָעִים בְּבָנִים אֶת הַנְּשֻׁמָּה,
 מְחַזְרִים אוֹתָם רְאוּיִים לְהַתְּחַתֵּן, כְּמָה שְׁכָעָה מְדוּרֵי גֵיהֲנוּם עוֹבְרִים
 בְּכָל יוֹם עִם יְלָדִים אֵלוֹ, וְזֶה לְהוֹרִים לֹא אֶכְפֵּת, וְנִגְדָמָה לָהֶם
 כְּשִׁגְרָתִי, כְּטַבְּעִי, שֶׁאֲנִי אֶרְחַם עֲלֵיהֶם, וְאֶקַּח אוֹתָם, וְאֶחְזְרֵם רְאוּיִים
 וּמְשֻׁלְּמִים, פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת... וְהִנֵּה מְנִיתִי מְלַמֵּד טוֹב ר' ... גֵּרוֹ יְאִיר,
 שֵׁשׁ לֹו הַכֶּתֶת בַּר-מְצוּהָ, וְכֹא אָבָא וּמִתְחַצֵּף אֵלָיו? ! לֹא אֶעְבֹר עַל

כִּף לְסֹדֵר הַיּוֹם! וּבִפְרָט עֲתָה בְיָמֵי בֵּין הַמְצָרִים, שְׁצָרִיכִים לַעֲקוֹר כָּל-כִּף אֶת הַמְרִיבוֹת וְהַשְּׂנֵאָה וְכוּ', לֹא אֹתֵר כָּלָל! מִי שֵׁיתְקוּמָם נִגְדוּ — שְׂיֵצֵא מִיִּבְנָאֵל, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, הַקְהֵלָה שְׁלָנוּ גְדֹלָה וְכוּ', וְאִינְנִי רוֹצֵה עֲשׂוּבִים שׁוֹטִים. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם יִתְבַטֵּל מֵה שְׁיֹתֵר מֵהַר, וְתִהְיֶה פֹה עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל, וְיִהְיוּ בֵּה תוֹשְׁבִים רַבִּים, וְתֵרְאוּ שְׁיִתְגַּשֵּׁם הַדְּבָר, פֹּה תִהְיֶה עִיר וְאִם בְּיִשְׂרָאֵל, עִיר שֶׁל קִדְשָׁה, עִיר שֶׁל טְהָרָה, יְלָדִים קְדוּשִׁים וְטְהוֹרִים, מִתְחַתְּנִים בְּגִיל צָעִיר, הֲלֹא אָנִי מִסְכֵּן אֶת עַצְמִי, הַסֵּמ"ך-מ"ם מוֹסֵר אוֹתִי, אָבֵל אָנִי רוֹצֵה לְדַאֵג לְטְהָרָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, אִינִי רוֹצֵה שְׂיֵצֵאוּ בָנִים מְקַלְקָלִים, בְּנוֹת שְׁתֵּרְדָנָה מְדֻרָּה הַקְדְּשָׁה. וְאִף שְׁאֲנוּ מְצַמְצָמִים כְּסָפִית, וְאִם בְּכָל הָאָרֶץ יִשְׁנֹם צִמְצוּמִים וְקָשָׁה לְהַחֲזִיק אֶת הַמוֹסְדוֹת וְכוּ', עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּמוֹסְדוֹתֵינוּ, אָבֵל שׁוּם מִנִּיעַ וּמַעֲכָב לֹא יִמְנַעֲנִי לְחַנּוּךְ יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל עַל-פִּי דְרָךְ יִשְׂרָאֵל סְבֵא הַמְסוּרָה לָנוּ מְדוּר דוֹר, וְלִהְיֶה קָאֵן עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל!

אֵין מֵלִים בְּפִי לְשִׁבַח אֶתְכֶן, עַל שְׁאֲתָן יוֹצְאוֹת כָּל יוֹם שְׁנֵי בַעֲבוּר הַצֵּלַת מוֹסְדוֹתֵינוּ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מְמַשִּׁיכִים הַלָּאָה, וּמְחַנְכִים אֶת הַיְלָדִים שְׁלָנוּ כְּדָבְעִי. בַּפְּעוּטוֹן — אִיזוּ מְסִירוֹת נֶפֶשׁ יֵשׁ לְגַבְרַת ... תַּחֲיָה, אֵילוּ עֲלִבוֹנוֹת וְשְׁפִיכוֹת דָּמִים יֵשׁ לָהּ, שְׁאוּחֹזוֹת אֶת הַפְּעוּטוֹן, וְכִי כֶּסֶף עוֹשָׂה מְזֵה? פְּרִנְסָה יֵשׁ לָהּ מְזֵה? ! הִיא סוֹפְגַת עֲלִבוֹנוֹת וּבְזִיווּנוֹת, יַעֲזֹר לָהּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכוֹת הַזֶּה שְׁמוּסְרַת נֶפֶשָׁה, שְׂיִמְלֵא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל מְשָׁאֲלוֹת לְבָהּ לְטוֹבָה. תֵּרְאוּ אֶת הַגְּנִים: גֵּן בָּנִים, אִיזוּ הַשְּׁקָעָה יֵשׁ בְּיְלָדִים? ! אִיזוּ הַשְּׁקָעָה יֵשׁ בְּגֵן לְבָנוֹת, מֵה מְכַנִּיסוֹת שֵׁם הַגְּנָנוֹת? ! הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָהֵן בְּזִכוֹת הַמְסִירוֹת נֶפֶשׁ שְׁמוּסְרוֹת נֶפֶשׁ לְחַנּוּךְ אֶת הַבָּנוֹת בְּגֵן, וְכֵן אֵלוּ הַמוּסְרִים נֶפֶשׁ בְּגֵן לְבָנִים, הַזִּכּוֹת הַזֶּה תַעֲמֹד עַל יְמִינִם תָּמִיד, וְיִמְלֵא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשָׁאֲלוֹת לְבָם לְטוֹבָה.

וְעֲתָה הִבֵּה נִרְאָה אִיזוּ הַשְּׁקָעָה יֵשׁ בְּבָנוֹת, הֲלֹא אָנוּ מְצַמְצָמִים מְאֹד — הֵן בְּכֶסֶף וְהֵן בְּכַח אָדָם, אֵין לָנוּ מְסַפִּיק מוֹרוֹת, וְהַגְּבָרַת ... תַּחֲיָה, מוֹסְרַת נֶפֶשָׁה פְּשׁוּטוּ כְּמִשְׁמָעוּ, כַּמָּה פְּעָמִים הַלְכָה לְבֵית-סֵפֶר עִם חֵם גְּבוּהָ, כַּמָּה פְּעָמִים נְחַלְשָׁה כָּל-כִּף עַד כְּדֵי עֲלָפוֹן

וְלֹא סִפְּרָה לְאַף אַחַת?! שְׁתַּתָּה כּוֹס מֵיִם וְהִמְשִׁיכָה בְּעֵבֹדָה, הַעֲקֹר שְׁבָנוֹתֵינוּ תִצְלַחְנָה, שְׁתַּהֲיִינָה בְּנוֹת חֲדוּרוֹת עִם אַמוּנָה וְצָנִיעוּת, שֶׁהַזְכוּת הַזֹּאת תִּעֲמַד לָהּ, וַיִּמְלֵא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל מְשָׁאֲלוֹת לְבָהּ לְטוֹבָה. וּבְעֵינַי הִתְלַמּוּד תּוֹרָה, אִיזוֹ מְסִירוֹת נֶפֶשׁ יֵשׁ לְמַלְמָדִים, יְלָדִים הֵם שׁוֹכְבִים בְּטֹבְעָם הַבְּרִיא, אָבֵל צָרִיף שִׁיְהִיָּה שְׁתוּף פְּעֻלָּה, הַהוֹרִים עִם הַמְלַמְּדִים וְהַמּוֹרוֹת, וְלֹא לְהַשְׁלִיךְ אֶת כָּל הָאֲשָׁמָה עַל מַעֲרַכַת הַחֲנוּךְ. הַהוֹרִים הוֹלְכִים לִישׁוֹן, וְהַבֵּן וְהַבַּת מְסַתּוֹבְבִים הַפְּקָר בְּכָל הַרוּחוֹת, וְאִם קוֹרָה מִשְׁהוּ, אֶת מִי מְאַשְׁיִמִים?! בְּמִי תוֹלִים אֶת הַקּוֹלֵר? בְּמַלְמֵד אוֹ בַּמּוֹרָה! אֲדִישוֹת כְּזוֹ מִצַּד הַהוֹרִים, לֹא נִשְׁמַע וְלֹא נִרְאָה בְּדַבָּר הַזֶּה! בְּעִירוֹת הַגְּדוּלוֹת, אוֹלֵי יִשְׁנָה אֲדִישוֹת, וְלִכְּנָן יְלָדִים יוֹצְאִים לְתַרְבוֹת רְעָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אִם הֵייתֶם יוֹדְעִים מַה קוֹרָה בְּבוּיָקְלִין, מִבְּתִים טוֹבִים בְּיוֹתֵר יוֹצְאִים יְלָדִים לְתַרְבוֹת רְעָה, וְהַהוֹרִים מוֹרְטִים שְׁעֵרוֹת רֵאשָׁם, מִבְּתִים שֶׁל אֲדַמוּרִים וְרַבָּנִים, מִבְּתִים עֲשִׂירִים שֶׁל בְּעַלֵּי-בְתִים יִרְאִים, יְלָדִים יוֹרְדִים מִן הַפְּסִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן, וּמְסַתּוֹבְבִים עִם כְּתַבַּת קַעֲקַע, לוֹקְחִים סְפִינִים, מְשַׁתְּמָשִׁים בְּסַמִּים. וּמִזֹּאת אֲנִי רוֹצֶה לְהַצִּיל אֶת יְלָדֵינוּ, אֶת הַקְּהֵלָה שְׁלָנוּ. אָבֵל אֲנִי צָרִיף אֶת שְׁתוּף הַפְּעֻלָּה הַמְּלֵא שְׁלָכָן, שֶׁל הַהוֹרִים.

וְהִנֵּה הַגַּעֲנוּ כָּכָר לְכַתַּת בַּר-מִצְוָה, שֶׁהֵם צָרִיכִים לְהִיּוֹת הַכְּנָה כְּדֵי לְבוֹא אֵלַי. אֲנִי אוֹמֵר עִתָּה לְכַלְכֵּן: מִי שְׁתַּחַת גִּיל אַרְבַּע-עֶשְׂרֵה, לֹא אוֹכַל לְקַבְּלוֹ, וְגַם מִגִּיל אַרְבַּע-עֶשְׂרֵה אֶקְבַּל רַק בְּהַמְלֻצַת ר' ... נְרוּ יֵאִיר. וּמִי שֵׁישׁ לוֹ טַעֲנוֹת — אִינוּ מְאִים עַל אֵף אֶחָד, שֶׁיַּעֲזוֹב אֶת יְבִנְאֵל, יִשְׁנָן שְׁתֵּי יְצִיאוֹת — וְהַבּוֹחֵר יִבְחַר. אָבֵל זָכְרוּ הַיֵּטִב, אִם עוֹד כְּמָה שָׁנִים לֹא תִמְרָטוּ שְׁעֵרוֹת רֵאשְׁכֶם מֵרַב צַעַר עַל הַצַּעַד הַמֵּר וְהַנְּמָהֵר הַזֶּה. תִּרְאוּ עוֹד שָׁנִים מוֹעֲטוֹת אֶת הַהַבְּדֵל בֵּין הַיְלָדִים שְׁלָכֶם לְאֵלוֹ שְׁעֲזוֹבוּ וְכוּ'.

וּנְחַזֵּר לְעֵנֵינוּ: "יִשְׁבָּה בְּגוֹיִים לֹא מְצָאָה מְנוּחַ", עִם יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים בֵּין הַגּוֹיִים, וְאִינָם מוֹצְאִים מְנוּחַ. אֲפֹלוּ עִתָּה הָעַרְב־רַב מְכַנְיָסִים גּוֹיִים וְגוֹיּוֹת לְעֲרַבְכֶם בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, רוֹצִים לְהַשְׁפִּיחַ שָׁם ה', הַגּוֹזְעָנוֹת שִׁישְׁנָה זֶה אִים וְנוֹרָא, אִיפָּה וְאִיפָּה, אֲשֶׁפְּנִי יוֹצֵא לְחַפְּשִׁי, וְסִפְּרֵדִי נִשְׁלַח לְכָלֵא, וּמַדּוּעַ? מִפְּנֵי שְׁאֵנוּ עֲכָשׁוּ תַחַת גְּלוּת

עַרְב־רֵב, וְאוֹי וְאֹבֹי לְמִי שִׁיפְצָה אֶת הַפֶּה... יֵשׁ לָהֶם רַבָּנִים מְטַעֲמִים. לָכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּלֶם, תִּשְׁמְרוּ הַיָּטֵב מָה אַתֶּם אוֹכְלִים, אִם אֵין הַכֶּשֶׁר טוֹב מִבֵּית־דִּין טוֹב הַמְּפָרֵס לִירְאֵי ה', אָסוּר לֶאֱכֹל אֶת הַמֵּאֲכָל, זֶה לְגַבֵּי כָּל הַמוֹצְרִים, רַבָּנוֹת' זֶה טְרַפָּה! תִּסְתַּכְּלוּ עַל הַסֵּמ"ךְ־מ"ם, שֶׁהוּא מְטַעֵם הַרְבָּנוֹת, הָאֵם יְכוּלִים לְסַמֵּךְ עַל הַרְשָׁע הַזֶּה, שֶׁהַכְּשִׁיל אֶת כָּלֶם בְּנִבְלוֹת וְטְרַפּוֹת?! וְכֵן הַכְּשִׁיל אֶת נְשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכַרְיִתוֹת, כִּי בַמְקוֹה — לֹא הָיוּ מִיָּם בְּאוֹצֵר. וְכַמָּה הוּא רוֹדֵף אוֹתָנוּ עַד עַכְשָׁו, שִׁמְסִית וּמְדִיחַ כָּל תּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם נְגַדְנוּ. וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן בְּעֵינֵי הַבְּשָׂר, צְרִיכִים לִידַע בְּבִרוּר מִי הַשּׁוֹחֵט וְכוּ', וְלֹא — אוֹכְלִים טְרַפּוֹת וְנִבְלוֹת, בֶּר מִיָּנִן. וּבִנְקֵל יְכוּלִים לְהַפְשִׁיל בְּאַכִּילַת חֲזִיר אוֹ בְּשֵׂר חֲמוּרִים וְגַמְלִים. נִכְנָסִים לְמַסְעָדָה רַעֲבִים, וְרוֹצִים נְקִיָּק, פִּסְטְרָמָה, וְיֵשׁ שֶׁלֹּט: הַכֶּשֶׁר רַבָּנוֹת וְכוּ', וְאוֹכְלִים בְּתַמִּימוֹת, וְלִבְסוּף נִתְגַּלָּה לֹא פַעַם אַחַת, שֶׁהַכֵּל הָיָה מְזֻנֵף, אוֹכְלִים לְתַאֲבוֹן, וְזֶה בְּשֵׂר שְׁפָנִים וְחֲמוּרִים, וּבְזֶה מְפַטְמִים עֲצָמִים, וְאַחֲרֵיכֶן תִּמְהִים וּמִשְׁתוֹמְמִים — מְדוּעַ יֵצְאוּ הַיְלָדִים לְתַרְבוֹת רָעָה!?

אִם הָאֲמֵהוֹת הוֹלְכוֹת בְּחֹסֶר צְנִיעוּת, מָה רוֹצִים אַחֲרֵיכֶן מִבְּנוֹתֵיהֶן?! הַבַּת מַחְקָה אֶת הָאֲמָא. וְכַתוּב בְּזֹהַר (נְשֵׂא קַחָה): תּוֹבֵנָא לִיתָא — קָלְלָה תְּבֵא עַל אִשָּׁה שְׂרוּאִים שְׁעוֹרוֹתֶיהָ, וְזֶה מְבִיא אֶת כָּל הָעֲנִיּוֹת וְהַצְרוֹת בְּבֵית. וְלָכֵן הַנְּשִׂים הַכְּשֵׁרוֹת מְגַלְּחוֹת שְׁעוֹרוֹתֶיהֶן, אֵין זֶה בּוֹשָׁה כָּלֵל, זֶה הַגְּאוּן שֶׁל בַּת יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁרָה. וְלָכֵן הַתִּירוּ לִילֵף עִם פֶּאֶה. וְיֵשׁ נְשִׂים שְׂאִינָן מִתְּבִישׁוֹת וְהוֹלְכוֹת בְּמִטְפַּחַת, אֲמִי, עֲלֶיהָ הַשְּׁלוֹם, הִלְכָה בְּמִטְפַּחַת עַל הַתְּגַלְּחַת. וּמִי שֶׁמִּתְּבִישֵׁת הוֹלְכַת בְּפֶאֶה, הָעֵקֶר שֶׁלֹּא רוֹאִים שְׁעוֹרוֹת רֵאשׁוֹן, שְׁזָה מְבִיא לְכָל הַצְרוֹת.

"הִיא יִשְׁכָּה בְּגוֹיִים לֹא מְצָאָה מְנוּחָה". הִבָּה נִהְיָה בְּנִים עִם עֲצָמָנוּ, מִי מֵאֲתָנוּ אֵינוֹ רוֹצֵה לְרֵאוֹת נַחַת מִיְלָדֵינוּ? אֲבָל זֶה צְרִיף לְהִיֹּת בְּשִׁתּוֹף פְּעֻלָּה. הַגְּנִים עִם הַתְּלַמוּד־תּוֹרָה וְעִם בֵּית־סֵפֶר וְכוּ', הַמְּלַמְּדִים וְהַמּוֹרֹת וְהַהוֹרִים שִׁיְהִיָּה שִׁתּוֹף פְּעֻלָּה מְלֵא, תְּרָאוּ אֵיזוֹ הַשְּׂקֵעָה מְשֻׁקֵּיעַ ר'... גֵּרוֹ יֵאִיר, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזָרוּ, שִׁימְלָאוּ מִשְׁאֲלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה.

וּכְבֹר אֵינְנִי מְדַבֵּר מִמַּעַלְת מוֹסְדוֹתֵינוּ, שְׁעוֹמְדִים עַל נְסִי נְסִים, אֵין לָנוּ אַף תּוֹרֵם, אֵין מִי שִׁיעֹזֵר לָנוּ, כֹּל דְּבַר בָּא לָנוּ בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ, אֵינְכֶם יוֹדְעִים מַה הַמְנַכֵּ"ל לוֹחֵם יוֹם בְּמוֹעֶצָה, וּלְבִסוּף נִצְלִיחַ בְּעִזְרָתוֹ יִתְבַרֵּךְ. אֵילוּ עֲלִבּוֹנוֹת סוּבַל?! לְכֹל הַפְּחוֹת שְׁהַהוֹרִים יֵרְאוּ אַכְפְּתִיּוֹת. הֵבֵן בָּא וּבּוֹכָה — וּמַה בְּכֶךְ?! אָמְרוּ נָא, כְּשֵׁאתֶם נוֹתְנִים סְטִירָה לְבֵן אוֹ לַבַּת, לְמִי אַתֶּם בָּאִים בְּטַעֲנוֹת?! כְּשֵׁאתֶם מַעֲנִישִׁים אֶת יַלְדֵיכֶם, לְמִי אַתֶּם בָּאִים בְּטַעֲנוֹת?! בּוֹדְאֵי אֲנִי נֶגֶד הַכָּאוֹת, אֲבָל אִם כָּבֹר צְרִיכִים לְהַגִּיעַ לָזֶה, תִּתְאַרוּ לְעֲצַמְכֶם שְׁהֵיִלֵד רְחוֹק רְחוֹק מִלְּהִיּוֹת צְדִיק, וְעֲשֵׂה מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא יַעֲשׂוּ.

הִנֵּה אָנוּ רוֹצִים עֲתָה לְשַׂרְף אֶת כֹּל מַחְצוֹת הַגְּלוּת, וְזֶה תְּלוּי בְּנוּ, כִּי כָף כָּתוּב בְּזִהְרוֹ (וְזִהְרוּ חֲדָשׁ, פָּרַשְׁת נח): אִם בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת אֶחָד יִתְאַחֲדוּ יַחַד — נִזְכָּה לְגֵאֲלָה. עַל־יְדֵי בֵי כְּנִישֵׁשְׁתָּא חֲדָא — תְּבוּא הַגֵּאֲלָה. וּמַה עוֹשֶׂה הַסֵּמ"ךְ־מ"ם? בְּתוֹךְ תּוֹכְנוּ מְבִיא מְרִיבוֹת וּמַחְלָקֹת וְאֵי הַבְּנוֹת, בְּמָקוֹם שִׁתְאַחֲדוּ יַחַד, וְיֵאֱהָבוּ זֶה אֶת זֶה! אַדְרָבָה, תִּרְאוּ לִי בְּכֹל הָעוֹלָם כֹּלוֹ הֵיכָן מְחַתְּנִים אֶת הַיְלָדִים בְּדוֹר הַזֶּה סְמוּךְ לְפָרְקָם?! הֵיכָן זוֹכִים הוֹרִים לְרְאוֹת נַחַת מֵיְלָדִים?! אֲבָל הַחֲלָה לְהִיּוֹת שְׁנֵאת חֲנָם בֵּינֵינוּ, "כֹּל רוֹדְפֵיהָ הַשִּׁיגוּיָהּ בֵּין הַמְּצָרִים". שְׁלֹא לְדַבֵּר מִהַשְׁנֵאת חֲנָם הַנַּעֲשִׂית בַּחוּץ, עַל לֹא דְבַר, שְׁאֶחָד רוֹצֶה לְאָכַל אֶת זוֹלָתוֹ.

לְזֹאת אֲבַקְשֶׁן, בָּאוּ נִתְאַחֲדוּ יַחַד, נַעֲזֹר זֶה לָזֶה, הֲלֹא זֶה הַיְלָדִים הֵם שְׁלֶכְן! תָּנוּ גַב לְמַלְמֵד! תָּנוּ גַב לְמוֹרֶה! תָּנוּ גַב לְגִנְנַת וְלְמַטְפֵּלֹת! הֵן אֵמֶת אָנוּ נִמְצָאִים עֲתָה בְּמַצָּב קָשָׁה מְאֹד, שֶׁהַפְּעוּטוֹן אֵין יְכוּלִים לְהַכְנִיס בּוֹ רַק לְאֵלוּ שֶׁהֵם מִהַרְוּחָה, אֲבָל הַצַּעֲתִי לְכַמָּה מְנֻשׁוֹת אֲנִשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁתְּפַתְחֶנָּה פְּעוּטוֹן קָטָן בְּבֵית, וְזֶה יֵבִיא לְהֵן גַּם שֶׁפַּע וְגַם יַעֲזְרוּ לָנוּ שֶׁהַעַל יֵרֵד מֵאַתְנוּ, כִּי אֵינְנוּ יְכוּלִים, וְיֵשׁ עֲלֵינוּ מִסִּירוֹת הַשֶּׁכֶם וְהַעֲרֵב, וְלֹא פַּעַם אַחַת לְקַחוּ מֵאַתְנוּ אֶת הַסֵּמֶל, וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: לֹא בְּכֹל יוֹם מִתְרַחֵשׁ נֶסֶא, עַד כִּי כָּל יוֹם וְיוֹם הִיָּה גַם, שְׁלֶקְחוּ לָנוּ אֶת הַסֵּמֶל, וְהַחֲזִירוּ לָנוּ אֶת הַסֵּמֶל וְכוּ'.

הנה עוזר לנו הקדוש-ברוך-הוא, שבאות בנות למדרשה, ואני רוצה לחתן את כלן. והנה נתתי הבקר הוראה להוציא שני בחורים מהישיבה. יבנאל אינה ערי מקלט, אני רוצה ישיבה עם בחורים רציניים, שלומדים תורה ואוהבים ללמד, בעלי דרך ארץ, בעלי מדות טובות, וכן במדרשה אני רוצה בנות בעלי מדות טובות, צניעות ודרך ארץ, אינני צריך פסלת. ישנה משפחה אחת או שתיים, שהם פראי אדם, או האשה פראת אדם מפה את בעלה וילדיה, או הפעל כף, אינני רוצה את זאת! אני צריך רק משפחות טובות, שנתגאה לפני מלך המשיח: האם היה לה, רבנו של עולם, במשך אלפים שנה בגלות, קהלה קדושה כזו, יהודים מתאחדים יחד, אינם מסתכלים על הבודלי מוצא ורקע — אשכנזי ספרדי, תימני תוניסאי, מרוקאי פרסי וכו', מי מסתכל על דברים אלו?! כלנו בני אברהם, יצחק ויעקב, איזה נחת רוח אנו גורמים למעלה בשמים, זה יגאל אותנו! זה יגאל את עם ישראל! תהיו גאים שאתם נמצאים אצל רבנו ז"ל, תהיו גאים, שאתם יוצאים להפצה וממלאים את כל ארץ ישראל עם ספרי רבנו ז"ל! ורק בזכות זה תהיה הגאולה.

זו הגאולה שלנו, הצניעות שלך! וזה יביא את הגאולה, האחדות והאהבה שתהיה בינינו.

לכן אני רוצה מאד, שבכל יום שלישי בלילה תתאספנה כל נשות אנשי שלומנו באולם השמחות ותשמחנה יחד, ותעזרנה זו לזו. ורציתי מאד, שהאברך ר' ... גרו יאיר, יאמר לכן שעור בהלכות טהרת המשפחה, שזה מאד מאד חשוב, וכן עוד הלכות — בשר וחלב, הלכות שבת וכו', וזו זכות גדולה מאד. אבל העקר אני רוצה אהבה ואחדות, אכפתיות, שלא תהיינה חבורות חבורות, כלכן צריכות לחיות באחיות שאוהבות זו את זו ומסיעות זו לזו ככל יכלתכן, וזה יביא לנו את הגאולה, שאנו כל-כף מצפים אליה.

עם ישראל אינם יכולים להעריך את הנס הגלוי שקרה בימים אלו, כמעט כמעט ירושלים חזרה לידי הגויים, ברגע האחרון

על-ידי תפלות בציון רבנו ז"ל, הצילו את המצב, ומי יודע אם לא תפלותיכן על ציון רבנו ז"ל הן הביאו פל-פך הרבה ישועות לעם ישראל, כי אני מאד גאה עמכן, כשהייתן בציון רבנו ז"ל והרבייתן בתפלות ובכבדות אשר בקעו רקיעים. אני מקווה שתסע עוד קבוצה, וגם-פן תרבה בתפלה, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שגזכה כבר לגאלה השלמה במהרה בימינו, אמן ואמן!

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים...

ל' טז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים, כ"ז תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

מאד מאד נודעועתי לשמע איך שהתחצפת נגד המלמד וכו', והנה זה לא פעם הראשונה, הילד שלך הוא ילד קשה מאד, הן אמת שאני לא מאשים את הילד, אלא אני מאשים אותך, כי קשה לך להסתדר בבית, והילד מכרח לראות את זה, אבל אני לא יכול לתת שיתחצפו נגד המלמד, ולכן אם אתה לא הולך לבקש סליחה מהמלמד, אני לא רוצה שהילד יחזור לתלמוד תורה לגמרי, ואפלו שתחליט לעזוב את יבנאל — זו החלטתך, אני לא יכול לראות שהקהלה שאני בונה עם דם לבי, פשוטו כמשמעו, שילך לאבוד, על-ידי ילד שמתחצף, רואים בכל יום ילדים יוצאים לתרבות רעה, ולא יודעים מאיפה, וההורים חייבים בזה, שבמקום לתת גב למחנך וכו', עוד מבישים אותו על לא דבר, האם אתה לא חושב שהבן שלך חצוף מאד?! אתה חושב שאני אקח אותו לפה, עוד זה חסר לי?! ולכן אני מאד מיעץ לך לטובת הילד, שתבקש סליחה מהמלמד, ותזהיר את הילד שיפסיק להתחצף, ואני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שהדברים האלו יפנסו בלבך, ואם תרצה לעזב

— זְכוּתָךְ, וְאַנְחֵנוּ לֹא נִכְנַע בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֹּן, אֲנִי רוֹצֵה לְבָנוֹת
קִהְלָה לְהִתְפָּאֵר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם הַקְּהָלָה שְׁלֵנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' יז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים, כ"ז תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי תַלְמִידֵי ...
גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֵרֶךְ, וְכֵן יְדִידְנוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר, כְּתַב
לִי, וּמְאֹד מְאֹד גּוֹדְעוּעֵתִי, וְחֶלֶק גָּדוֹל מִהַדְרָשָׁה שְׁדַרְשָׁתִי לְפָנַי
הַנְּשִׂים הָיָה סָבִיב עֲנִין הַתְּלַמוּד-תּוֹרָה וּמָה שְׁשָׁקְרָה וְכוּ', וְאַתָּה יָכוֹל
לְקַחַת אֶת הַהֶקְלָטָה מִגִּיסָךְ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תִּשְׁבֵּר מִשׁוּם
דְּבַר, אֵל תִּכְנַע! אֲנִי בִקְשָׁתִי מִהֶאֱבֵא שְׁיָבֹא לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ סְלִיחָה,
וְאִם הוּא לֹא יָבֹא, אֲזֹ לֹא תִקְבַּל בְּחֻזְרָה אֶת הַיְלָד שְׁלוֹ, אֲנִי לֹא
אֶתֵּן שְׂיֵהִיָּה יוֹתֵר הַפֶּקֶר בְּקִהְלָה שְׁלֵנוּ, אֲנִי מְאֹד מְקוּהָ לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁעַכְשׁוֹ יִלְמְדוּ לְקַח, שְׁמִלְמַד אוֹ מוֹרָה, הֵם לֹא
הַסְמַרְטוּט שֶׁל הַהוֹרִים, וּמִצְדֵי מִי שְׁרוּצָה לְעֻזֹב אֶת יְבִנְאֵל —
שְׁיַעֲזֹב, אֲנִי לֹא אֲכַנַּע לְאַף אֶחָד, אֲנִי לֹא מִתְפַּעֵל מִהַסְמַ"ךְ-מ"ם
וּמֵאֵלֶּף פִּיּוּצָא בּוֹ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק וְאֵל תִּשְׁבֵּר, וְאֲנִי מְקוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

שְׁלַחְתִּי מִכְתָּב דְּרָךְ הַתְּלַמוּד-תּוֹרָה, וְתִקְבַּל הַעֲתֵק בְּאִפֹּן
שְׁתַּתְחַזֵּק.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

אין אַתָּה יְכוּל לְתַאֲר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַטּוֹבָה שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה לִי
בְּזֶה שְׁאַתָּה מְחַנֵּף אֶת הַיְלָדִים, וּמְכִיֵּן אוֹתָם שְׂיִבּוֹאוּ אֵלַי יְלָדִים
מִמְשַׁמְעִים, יְלָדִים בְּעֲלֵי חֲנוּף טוֹב, בְּעֲלֵי דְרֹךְ אֲרָץ, כִּי יֵשׁ לִי כָּל־כֶּף
הַרְבֵּה צְרוּת פֶּה מ... אֵין לְתַאֲר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וּמֵהַיּוֹם אֲנִי לֹא
אֶקַח בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן יְלָדִים כְּאֵלוֹ, כֹּל דְּבַר יֵשׁ לוֹ גָּבוּל.

רק חֲזוּק וְאַמִּץ, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' יח.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר דְּבָרִים, כ"ו תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי
הַיֶּקֶר לִי מֵאֵד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

הִנֵּה צֹלְצֹל אֵלַי יְדִידֵנוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְאָמַר שְׂבַקְשֶׁתָּ וְהִתְחַנַּנְתָּ
לְהַשְׁאִיר אֶת הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר, אֵף שְׁאַנִּי לֹא יוֹדֵעַ לְמָה, כִּי אִם
יְלָד מִתְעַקֵּשׁ וְלֹא רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת תְּסַפֶּרֶת כְּמוֹ יְהוּדִי, מָה יֵשׁ לוֹ בִּינֵינוּ
[תְּסַר] וְכוּ', וְלִכֵּן מָה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים בַּחֲוָרִים כְּאֵלוֹ פֶּה, אֲנִי רוֹצֶה
אֶפְלוּ עֲשָׂרִים וְחֲמֵשֶׁה טוֹבִים מִמֵּאֲתַיִם וְחֲמֵשִׁים לֹא טוֹבִים.

אֲנִי שְׁלַחְתִּי אֶת יְדִידֵנוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר, הַיּוֹם שְׂיִלְךָ וַיְדַבֵּר עִם
הַבַּחֲוָרִים, וַיְסַפֵּיר לָהֶם מָה אֲנִי רוֹצֶה, שְׂיִשְׁמְעוּ אוֹתְךָ וְאֵת ... גֵּרוֹ
יְאִיר, וְרַק כֶּף נְצִלִית, וְכֵן אֲמַרְתִּי ל... גֵּרוֹ יְאִיר, אִם הוּא לוֹקַח עַל
עֲצָמוֹ אַחֲרֵיּוֹת עַל ... נַעֲשֶׂה אֶתוֹ נְסִיוֹן, אֲבָל תִּכְף-וּמִדָּ אִם רַק נִרְאָה
אֵיזָה כְּשִׁלוֹן צְרִיכִים לְהוֹצִיא אוֹתוֹ, מֵהַיּוֹם וְהַלָּא אֲנִי רוֹצֶה שְׂיִהִיוּ
לָנוּ רַק בַּחֲוָרִים טוֹבִים, בַּחֲוָרִים רְצִינִים, וְלִכֵּן מִפְּעַם לְפַעַם אֲנִי רוֹצֶה
שֶׁר' ... גֵּרוֹ יְאִיר, יִכְנַס וַיְדַבֵּר אִתָּם, שֶׁהֵם יִכְבְּדוּ אוֹתְךָ וְאֵת ... גֵּרוֹ
יְאִיר, וְהַכֹּל בְּתַאוּם פְּעִלָּה.

אין אַתָּה יְכוּל לְתַאֲר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשַּׁעֲשׁוּעִים שְׂיֵשׁ

לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת פְּשִׁמְקָרְבִים אֶת בְּנֵי אָדָם אֵלָיו, אִם לֹא בָּאנוּ לְזֶה הָעוֹלָם רַק בְּעֵבוֹר זֶה — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים.

אֲנִי מְאֹד מְקוּיָה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהִפֵּל יְתֵהפֵף לְטוֹבָה, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

לִי יט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים, כ"ז תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי רוֹצֵה שְׁתַּמְשִׁיךְ לְפָקֹחַ עֵינַיִם וּלְהַסְתַּפֵּל הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב עַל כָּל בְּחוֹר בִּישִׁיבָה, וְתִהְיֶה אַחֲרָי, וְאֲנִי רוֹצֵה מְאֹד מְאֹד שְׁתַּשְׁמֹר שְׁלֹא יִכְנָסוּ בֵּינֵינוּ אֵילוּ בַּחֲוָרִים אַרְחֵי פְּרָחֵי, כִּי אֲנִי רוֹצֵה לְהִקָּים יְשִׁיבָה רְצִינִית, וְאֵין לְאֹף אֶחָד רְשׁוֹת לְהִתְעַרֵּב בִּישִׁיבָה מְלֵבֵד הָרֵב ... גֵּרוּ יְאִיר, וְהָרֵב ... גֵּרוּ יְאִיר, וְאוֹתָךְ אֲנִי צָרִיךְ שְׁתַּשְׁמֹר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב עַל הַבַּחֲוָרִים, וְאֶת זֶה אֶמְרָתִי לְךָ ... גֵּרוּ יְאִיר, שְׁמַחֲר יִכְנָס לִישִׁיבָה וְיִגִיד אֶת זֹאת לְבַחֲוָרִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

לִי כ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים, כ"ז תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שְׁגַם מְחַר בְּיוֹם שְׁנֵי תַכְנָס לְבַחֲוָרִים, וְתַעֲוֹרֵר אוֹתָם שִׁיצִיָּתוֹ רַק אֶת הָרֵב ... גֵּרוּ יְאִיר, וְאֶת הָרֵב ... גֵּרוּ יְאִיר, כִּי הֵם הָרָאשִׁי יְשִׁיבָה, וְאוֹי וְאֲבוֹי אִם בַּחֲוֹר לֹא יִצִּית אוֹתָם, כִּי לֹא יְכוּלָה לְהִיּוֹת יְשִׁיבָה בְּלִי מְשַׁמַּעַת.

אֲשֶׁר ל' כּא — ל' כּב בּנחל קצט

וְאֵנִי שָׁם אֶת ... גֵּרוֹ יְאִיר, שֶׁהוּא יִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם, כִּי צְרִיכִים פְּקוּחַ וְהִשְׁגָּחָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכֵינוּ תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' כּא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים, כ"ז תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְּכוּת שֶׁישׁ לָךְ, שְׂזָכָה אוֹתָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם חֶמֶן יָרָא שָׁמַיִם וְתַלְמִיד-חֶכֶם גְּדוֹל מְאֹד, רָאָה לְכַבְּדוֹ וּלְיִקְרוֹ, כִּי הוּא יְהִלּוּם, וְכּוֹנְנֵתִי עַל ... גֵּרוֹ יְאִיר, הוּא עוֹבֵד ה' גְּדוֹל מְאֹד, וְלִכְנֹן רָאָה לְהַחֲשִׁיב אוֹתוֹ מְאֹד, כִּי כָּל הַהַצְלָחָה שֶׁלָּךְ תְּלוּיָהּ בְּחֶמֶן הַזֶּה, וְאִם תִּרְאֶה לְכַבְּדוֹ וּלְיִקְרוֹ, יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתַהֲיָה לָךְ הַרְחֵבָה גְּדוֹלָה, וְתִצָּא מִכָּל הַצָּרוֹת שֶׁלָּךְ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' כּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים, כ"ז תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִחָה שֶׁישׁ לִי שֶׁהִשְׁלַמְתָּ עִם הַמְּלַמֵּד, כִּי אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר מֵהַמְּלַמֵּד

מְתִינֵעַ עִם יֶלֶד, לִי יֵשׁ פֹּה עֲשָׂרִים וְחֲמֵשֶׁה יָלָדִים, וְזֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, שְׁלֹא פְעַם אַחַת הִתְחַרְטָתִי לָמָּה לְקַחְתִּי אוֹתָם, כָּל יֶלֶד הוּא עוֹלָם אַחַר לְגַמְרִי, וְלָכֵן מְלַמֵּד צְרִיף גָּב מֵהַהוֹרִים, כִּי אִם לֹא, הוּא יִתְחַצֵּף לְבִסּוּף הַהוֹרִים, וְלָכֵן טוֹב מְאֹד עֲשִׂיתַּ שְׁהִלַּכְתָּ לְפָיִס אוֹתוֹ, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר גָּדוֹל מֵהַשְּׁלוֹם. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲקָצִין ג): לֹא מֵצֵא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלִי מִחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם; וְלָכֵן בְּזִכּוֹת הַשְּׁלוֹם שְׁעֲשִׂיתַּ, יִשְׁפִּיעַ עָלֶיךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' כג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְר דְּבָרִים, כ"ח תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל תְּלַמִּידֵי יִשְׁיֵבַת "דְּמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר", הַיּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

בְּאִתִּי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שְׁמְעוּ לִי וְיִשְׁמַע אֲלֵיכֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כָּל פְּנֻתֵי בְּהַקְּמַת הַיְּשִׁיבָה "דְּמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר", הוּא עַל שֵׁם 'דוֹלָה וּמִשְׁקָה מְתוֹרַת רַבּוֹ לְאַחֲרִים', אֲנַחְנוּ תְּלַמִּידֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלָכֵן בְּיִשְׁיֵבָה שְׁלָנוּ לוֹמְדִים רַק עַל-פִּי סֻדְר דְּרָף הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲנִי רוֹצֵה שְׁכָל בַּחוּר יִגְרַס בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיאוֹת, וְהַמּוֹן דְּפִים גְּמָרָא כְּסֻדְרָן, וְכֵן סִימָנִים שְׁלַחַן עָרוּף כְּסֻדְרָן, וְלִזְכוֹת לְסִימָן אֶת הַמְּדַרְשׁ רַבָּה וְאֶת הַמְּדַרְשׁ תַּנְחוּמָא מִפְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ, וְכֵן לְגַרְסַת הַרַבָּה דְּפִים זֶהֱר וְתַקוּנִים, כִּי תַהֲלֶה לְאֵל, אֲצֵל תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקְּדוּשׁ", תָּמִיד הָיוּ חֲמֵשֶׁה-עָשָׂר שְׁעוּרִים שְׁלַמְדוּ הַתְּלַמִּידִים, וְזָכוּ לְהִיּוֹת בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד בְּרָרָן אֶת אֵיזָה בַּחוּר בֵּן לְקַחְתָּ, וְאֶת אֵיזָה בַּחוּר לֹא לְקַחְתָּ, אֲנִי לֹא צְרִיף פֹּה בַּחוּרִים מִפְּקַפְקִים וְכוּ', בַּחוּרִים מְשֻׁנְעִים וְכוּ', בַּחוּרִים שְׁעוּשִׁים שְׁטִיּוֹת וְכוּ', וּמִכָּל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן

בַּחוּרִים פָּרְאֵי אָדָם, אֲנִי לֹא אֶתֵּן שְׂיִסְתּוֹכְבוּ בִּינֵינוּ. וְלִכֵּן אֲנִי מִזְהִיר
 אֶת כָּל בַּחוּר, אִם הוּא יוֹדֵעַ מֵאִיזָה חֶבֶר מִפְּקָפֶק, אוֹ שְׂמַתְעַסֵּק עִם
 אִיזָה דְבַר אֲסוּר וְכוּ', שְׂתַכְּף-וּמְיָד יוֹדִיעַ אֶת זֶה לְרֵאשִׁי הַיְשִׁיבָה, אוֹ
 יִשְׁרֹת אֵלַי, וְכַמוֹכֵן זֶה יִשָּׂאֵר בְּסוּד.

אֲנִי רוֹצֵה רַק בַּחוּרִים רְצִינִיִּים עוֹבְדֵי ה', וְאֲנִי מִבְטִיחַ לְכֻלָּם
 לְחַתֵּן אֶתְכֶם כַּמָּה שְׁיֹתֵר מֵהֵר, הַעֲקֹר תִּקְחוּ אֶת עֲצַמְכֶם בְּיַדְכֶם,
 תַּתְּחִזְקוּ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִחֵר לְדַבֵּר אֶתְכֶם,
 וְלִהְיִיד לְפָנֵיכֶם אֶת הַקּוּ שְׁלִי מֵה שְׂאֲנִי רוֹצֵה בִּישִׁיבָה.

הַמְאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' כד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר דְּבָרִים, כ"ח תַּמוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי
 הַיֶּקֶר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׂתִלַּךְ עִם הַבַּחוּרִים בְּעֵדִינוֹת, כִּי
 סוּף כָּל סוּף הֵם חַיִּים בְּתַנָּאִים תַּת אֲנוּשִׁים וְכוּ', וּמִסְכָּנִים צָרִיכִים
 לְסַחֵב עֲצָמָם עַד הַקְּרֵאוּנוּגִים בְּלִילָה בַּחֲשֶׁךְ וְכוּ', הַחֵם מִחֲנִיק שְׁמָה
 וְכוּ', הַתַּנָּאִים הֵם לֹא תַנָּאִים, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מִבְקֵשׁ אוֹתְךָ לֶךְ אִתָּם
 בְּעֵדִינוֹת! רַק כְּשֵׁאתָה רוֹאֶה אִיזָה בַּחוּר מִפְּקָפֶק, תֵּשֵׁב בְּכַבֵּד רֹאשׁ
 עִם ... גֵּרוֹ יְאִיר וְר' ... גֵּרוֹ יְאִיר וְר' ... גֵּרוֹ יְאִיר, וּבִיחַד תְּדוּנוּ מֵה
 לַעֲשׂוֹת, אֲבָל לֹא לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה פְזִיז. מֵהַיּוֹם וְהַלָּאֶה אִם רוֹאִים
 מַשְׁהוּ סִפְק סְפִיקָא שֶׁל פָּגָם, כְּבָר לְהוֹצִיא אוֹתוֹ.

וְאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתִהְיֶה לִי יְשִׁיבָה טוֹבָה
 פֹּה בֵּין בְּרוּחָנִיּוֹת וּבֵין בְּגִשְׁמִיּוֹת עִם בַּחוּרִים מִבְּחָרִים.

הַמְאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' כה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי דְבָרִים, כ"ח תמוז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, יְדִידֵי
הַיֶּקֶר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מְאֹד מְאֹד אָנִי מִבְקֵשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים
שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִרְבֵּה
הַתְּחַזְּקוֹת, כִּי עוֹבֵר כָּל אֶחָד וְאֶחָד הִרְבֵּה צְרוּת וַיִּסּוּרִים, וְכָל-כָּף
הִרְבֵּה מְרִירוֹת, וְלוֹלֵא הַלְמוּדִים הַעֲמֻקִּים שֶׁלְמִדְנוּ אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל
הֵינּוּ מְזֻמָּן נֶאֱבָדִים, חֵס וְשְׁלוֹם, וְלִכֵּן רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים
שֶׁבְּעוֹלָם, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ. אָנִי מְאֹד מְקַוֶּה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב.

נָא וְנָא מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה אִם יֵשׁ רַק בְּחוֹר מִפְקָפֵק, אָנִי לֹא רוֹצֶה
בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן לְקַבֵּל אוֹתוֹ בִּישִׁיבָה, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ
בְּחוֹרִים טוֹבִים מִתְמִידִים בְּתוֹרָה, בִּירְאָה וּבְחִסְדוֹת, וְאִסוּר לָנוּ
לְפָגֵם בְּשִׁמָּה הַטוֹב שֶׁל הַיִּשִׁיבָה.

וְאָנִי מְאֹד מִבְקֵשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם
לְשִׁמּוֹר עַל הַד' אֲמוֹת שְׁלָנוּ, אָנִי רוֹצֶה רַק אֲוִירָה רְצִינִית וְלֹא שֶׁל
סֵתֵם אֲרֻחֵי פְרָחֵי.

בְּיוֹם שְׁלִישֵׁי בְלִילָה אָנִי רוֹצֶה שֶׁכָּל הַבְּחוּרִים יִהְיוּ בְּדַרְשָׁה
שֶׁאֲדַרְשׁ לְפָנֵיהֶם, וְאָנִי רוֹצֶה לְהַגִּיד לָהֶם פֶּעַם וּלְתַמִּיד מַה הַקּוֹ שְׁלִי
בִּישִׁיבָה, וְאִיזָה בְּחוֹר יְכוּל לְהַחְזִיק מִצְמֵד — טוֹב מְאֹד, וְמִי שֶׁלֹּא,
שֶׁיֵּצֵא מֵה שִׁוִּיתָר מֵהָר.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' כו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים, כ"ח תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה גגיעו וירדפו אל אהובי, תלמידי ... גרו יאיר.

מאד מאד אבקש אותך, שתודיעני מה שיותר מהר מה שלום בתך.

תדע, שהקדוש-ברוך-הוא גמץא, ואין בלעדיו גמץא, והוא רואה ומסתכל וצופה ומביט על הכל, והצדיק שנקלל באין סוף ברוך הוא, יש לו עיני ה' וכו', וגם הוא רואה, ולכן צריכים מאד מאד לשמר ותמיד לבדק — האם איני עובר על רצונו? תברך, חס ושלום; כי באמת ימינו כצל עובר, ואנחנו צריכים מאד מאד לשמר על כל פרט ופרט, ולא ללכת אחרי ההבל והדמיון וכו', שהכל פתיון עינים ועצת בלעם, שאמר: "אלהיהם של אלו שונא זמה", וברגע שנתפסים בזה וכו', מקבלים עגש מהשמים. ולכן עלינו לחזור בתשובה שלמה אל הקדוש-ברוך-הוא, ולקחת את עצמנו בידינו, אם, חס ושלום, בין או בת נעשים חולים, צריכים תכף-ומיד לבדק אולי מענישים אותי מהשמים.

אני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתבין דבר מתוך דבר, ועל-ידי-זה תצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' כז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים, כ"ח תמוז ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה גגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי ותלמידי ... גרו יאיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וּמָאד מָאד אָנִי שָׂמַח עַל כָּל מַכְתָּב מִמֶּךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם. וְעַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת זֶה אֲמוּנָה, וְזֶה כָּל חֲרַבְּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, חֲרַבְּן בֵּית-הַמַּחֲזִין, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבִּנוּ ו'ל' (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יג), כִּי כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ דָּעָה, כְּאֵלוֹ נִבְנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו. וְעַקֵּר הַדְּעָת הוּא לְהַפִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים ד, לה): "אֲתָה הָרְאֵת לְדַעַת, כִּי הוֹנִי"ה הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מְלַבְדוֹ".

בְּעֵינַי אֲשַׁתְּךָ וְכו', אָנוּ אוֹמְרִים בְּסֹדֵר תְּקוּן חֲצוֹת: שְׁפָכוּ דָמָם כַּמֵּים וְאֵין קוֹבֵר, וַיֵּשׁ לוֹמַר שְׁזַה סוֹבֵב עַל אָדָם שְׁפוּרֵשׁ מֵאֲשֶׁתוֹ, שְׂאֵז רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בָּא לִידֵי חֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, בְּבַחֲזֵינַת שְׁפָכוּ דָמָם וְגו', וְהַכֹּל מִפְּנֵי שְׂאֵין קוֹבֵר, שְׁזַה סוֹבֵב עַל אִשָּׁה, כַּמֵּאֲמָרָם ו'ל': נִפְתַּח הַקְּבָר, וְהִבֵּן לְמַעֲשָׂה. צְרִיכִים תָּמִיד לְשַׁקֵּל מַה בֵּין וּמַה לֹּא, מַה יוֹתֵר חֲמוּר, "וְאֵל תִּצְדַּק הַרְבֵּה וְאֵל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה" (קֹהֶלֶת ז, יז), אָנִי מְקַנְהָ שְׁתּוֹצִיא דְבָר מִתּוֹךְ דְּבָר, וְתַבִּין אֵל מַה אָנִי מְרַמֵּז.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' כח.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר דְּבָרִים, כ"ח תַּמוּז ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל הַיֶּלֶד יְנִיק וְחַפִּים ... גֵּרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וּמָאד מָאד שְׂמַחְתַּנִּי בְּזֶה שְׁבַשְׂרָתְ לִי בְּשׁוּרָה מְשֻׁמַּחַת, שְׁזִכִּיתָ לְסִיָּם אֶת כָּל הַש"ס, יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּתְּחִיל עוֹד כַּמָּה פְּעָמִים לְהַתְּחִיל וּלְסִיָּם אֶת כָּל הַש"ס בְּמִשְׁךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְתִלְמַד בְּעֵינַי.

אָנִי מָאד מָאד רוֹצֵה, שְׁתִּלְמַד הַרְבֵּה "סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת", כִּי

"ספר-המדות" חֲבַר רַבְנוּ ו'ל כְּשֶׁהָיָה בְּגִיל שְׁתִּים-עֶשְׂרֵה, וְרָצָה הַרְבֵּה מְאֹד שְׁאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִתְמִידוּ בְּסֵפֶר הַזֶּה, כִּי הַמְדוֹת הֵן יְסוֹד הָאָדָם, וּבְלִי מְדוֹת אָדָם הוּא מְסַבֵּן גְּדוּל, וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים שְׁבַעוּלָם לְלַמֵּד הַרְבֵּה "ספר-המדות", עַד שִׁיְהִי שְׁגוּר עַל פִּיךָ בְּעַל-פֶּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד.

רְצִיתִי שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת בְּגֵרָסָא, וְכֵן הַרְבֵּה דְפִים גְּמָרָא, וְיוֹתֵר מִזֶּה אַתָּה לֹא צָרִיךְ לְהִתְבַּלְבֵּל, כִּי עַל-יְדֵי רַבּוּי הַלְמוּדִים לֹא לוֹמְדִים כְּלוּם, וְלִכֵּן תִּלְמַד בְּכָל יוֹם רַק אֶת שְׁנֵי הַלְמוּדִים הָאֵלּוּ, וְתוֹסִיף גַּם אֶת "ספר-המדות".

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' כט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, עָרַב רֵאשִׁי-חֲדָשׁ מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל כְּלָלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגְּרִים בְּבִנְיָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַנִּי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תְּמִיד, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם, הִנֵּה נִכְנַס חֲדָשׁ, שְׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַפְּךָ אֶת הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְשִׁשּׁוֹן וּלְשִׁמְחָה, וְזֶה תְּלִוֵי רַק בְּנוּ, אִיךְ שְׁנַחְיָה בְּיַחַד בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת וְכו'.

עֲלֵיכֶם לְזַכֵּר, שֶׁהַצְדִּיק דְּבִיּוֹק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכַטוּל כָּל הַרְגֵּשׁוֹתָיו, וְאֵין לוֹ שׁוּם שְׁיִכוּת אֵל זֶה הָעוֹלָם כְּלָל, הוּא כְּבָר מְזֻמָּן נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אִךְ רַבְנוּ ו'ל גְּלָה לָנוּ (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִמָּן לח), שֶׁהַגְּדוּל הוֹלֵךְ וְנוֹסֵעַ אֵל הַקָּטָן, מִחֲמַת רַב הָאוֹר שֵׁישׁ בְּהַצְדִּיק, הוּא מְכַרַח לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ וְלְהַלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ

בְּלוֹבוֹשִׁים עַל גְּבֵי לְבוּשִׁים, עַד שְׂיוּכַל לְמַעַט וּלְגִשָׁם אֶת הָאוֹר, כְּדִי שְׂגֵם הַקְּטָנִים וְהַפְּחוּתִים גַּם-כֵּן יִזְכּוּ לְהַשִּׁיג אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ. וְלִכֵּן מֵאַחַר שְׂזִכְנוֹ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבִּי אֱמֶת כְּזֶה, צַדִּיק נוֹרָא וְקָדוֹשׁ כְּזֶה, עָלִינוּ לְשִׂמְחַת מְאֹד מְאֹד, מְצַד אֶחָד — שְׂאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מֵהָאוֹר הַגָּדוֹל וְהַנוֹרָא וְהַנִּפְלָא הַזֶּה, וּמְצַד שְׁנֵי — עָלִינוּ לְהַעֲשׂוֹת פְּלִי לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר הַזֶּה. וְעַקֵּר הַפְּלִי זֶה אֶהְבָּה, שֶׁתִּהְיֶה אֶהְבָּה גְּדוּלָה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְלֹא יִהְיוּ בְּקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין, כַּאֲשֶׁר מְצוּי עַכְשָׁו, שְׂרָבִים עַל כָּל דְּבַר קָטָן כְּמוֹ יְלָדִים קְטָנִים.

יְדוּעַ, אֲשֶׁר הָאִישׁ הָאֱלֹקִי רַבִּי אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ו"ל, תְּמִיד הָיָה אוֹמֵר בְּשֵׁם אָבִיו רַבִּי נַחֲמָן טוֹלֵט שִׁינְעַר ו"ל, שֶׁשָּׁמַע פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר מִמּוֹהַרְנַ"ת ו"ל: בְּאֵם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הָיוּ בְּאַחַדוֹת אַחַת, אֵין מִדְּרָגָה שְׂרַבְנוּ ו"ל לֹא הָיָה מְבִיא אוֹתְנוּ אֵלֶיהָ, וְלֹא בְּחֻנָּם שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם עוֹשֶׂה פְּרוּדִים בִּיגִינוּ. וְלִכֵּן אָנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, חַמְלוּ עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם! חַמְלוּ עַל נַשְׁמוֹתֵיכֶם! וְתַעֲזֹבוּ כְּבֹר אֶת הַשְּׁטִיּוֹת וְהוֹכוּחִים, תַּתְּחִילוּ לַחֲיוֹת בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ יֹאמֵר חֲזֹק, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ.

עַלֵּיכֶם לְזַכֵּר, שֶׁהַחֲנוּף עִם הַיְלָדִים מִתְּחִיל עִם עֲצֻמוֹ, אִם אָדָם רוֹצֶה לְהַצְלִיחַ בְּחֲנוּף, אִזּוֹ הוּא צְרִיף לְחַנּוּף אֶת עֲצֻמוֹ, כִּי לֹא יִתְכַּן שְׂאָדָם לֹא יִלָּף לְהַתְּפַלֵּל בְּמַנְיָן, אוֹ יְדַבֵּר בְּאֲמֻצַּע הַתְּפִלָּה, וְאַחֲרֵי-כֵן הוּא יִתְבַּע מֵהֵבֵן שְׁלוֹ שְׂכָן יִלָּף לְמַנְיָן, וְלֹא יְדַבֵּר בְּאֲמֻצַּע הַתְּפִלָּה, כִּי הוּא רָאָה אֶת זֶה אֲצֵל הָאָבָא שְׁלוֹ. מַה אַתֶּם רוֹצִים מִמֶּנּוּ?! וְלִכֵּן אָנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, רְאוּ לְחַנּוּף אֶת עֲצֻמְכֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַיְלָדִים יִהְיוּ מְחַנְכִּים. צְרִיכִים לְדַבֵּר עִם הָאִשָּׁה בְּדֶרֶךְ-אֶרֶץ וּבְאַהֲבָה וּבְהַבְנָה הַדְּדִית, וְאִזּוֹ גַּם הַיְלָדִים יִרְאוּ אִיזוֹ הַנְּהִיגָה שֶׁמִּתְנַהֲגִים.

גַּא וְנָא רְאוּ בְּיָמִים אֵלּוּ לְשִׁמּוֹר מְכַעַס וְרַצִּיחָה, לְשִׁמּוֹר מִשְׁנֵאת חֻנָּם, וְרְאוּ לְהַדְּבִיק אֶת עֲצֻמְכֶם בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא. אַתֶּם יוֹדְעִים אֵיךְ שְׂאֲנִי מוֹסֵר אֶת נַפְשִׁי, שֶׁהַד' אֲמוֹת שְׁלֹנוּ יִהְיוּ נְקִיִּים, שְׁלֹא יִמְצָא בִּיגִינוּ שׁוֹם מְשַׁעַע וְכוּ', אוֹ שׁוֹם מְטַרְף וְכוּ', אוֹ שׁוֹם מְשַׁנָּה וְכוּ',

וְלִכְּנֵן הִרְגַע שְׁאַתֶּם רוֹאִים אֵיזָה אִישׁ מְשֻׁנָּה, אֵין לוֹ מָה לַעֲשׂוֹת בְּקִהְלָתְנוּ.

מְנִיתִי מְשֻׁגְיָחִים עֲכָשׁוּ עַל בְּחוּרֵי הַיְשִׁיבָה, וְאוֹי וְאַבּוֹי אִם יִתְפַּס אֵיזָה בְּחוּר שְׁעוֹשָׂה שְׁטִיּוֹת, נַעֲנִישׁוּ בְּלִי שׁוּם רַחֲמָנוּת, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרַחֵם עַל יְלָדֵינוּ, כִּי יְלָדֵינוּ הֵם הָעֵינַיִם שְׁלָנוּ. וְלִכְּנֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, יֵשׁ לָנוּ יְשִׁיבָה, וְיֵשׁ לָנוּ רְאִשֵׁי יְשִׁיבָה וּמְשֻׁגְיָחִים, שְׂאָף אֶחָד לֹא יִתְעַרֵּב שָׁמָּה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצְלִיחַ בְּדַרְכָּנוּ.
הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' ל.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר דְּבָרִים, עֲרִב־רֵאש־חֹדֶשׁ מְנַחֵם־אָב ה'תש"ס.
שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שְׁלֹא תִתְפַּעֲלִי מְשׁוּם בְּרָיָה שְׁבַעוּלָם, אֶלֶּא תִלְכִּי לְהַפְיֵץ בְּכָל יוֹם, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לָךְ שְׁפַע, אֵל תִּסְתַּכְּלִי מֵהַ שְׁבִיגֵי־אָדָם מְדַבְּרִים עֲלֵיכֶם, זֶה סֵתֵם מִחֲמַת קִנְאָה וְכוּ', אַתֶּם צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהַפְיֵץ מֵהַ שְׁוִיתָר קוֹנְטְרָסִים לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבַפְּרָט לְנִשְׁמוֹת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי הַגִּיעַ הַזְּמַן שְׁנִקְרַב אֶת הַגְּאֻלָּה, עַל־יְדֵי שְׁנַחֲדִיר אֶת הַאֲמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בֵּין גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שִׁיְהִיָּה לָךְ רַק טוֹב בְּחַיִּים, וְיִהְיֶה לָךְ שְׁלוֹם־בֵּית אִמְתִּי.

הַמְּאַחַח לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' לא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים, ערב-ראש-החדש מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... שיחיו נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

מאד מאד אני שמח שעשיתם את התמונה. יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שזה יביא לכם שפע גדול בגשמיות וברוחניות. כי אמי, עליה השלום, היתה צדקת גדולה מאד מאד, ואביה סבי, עליו השלום, היה גאון עולם וצדיק נסתר, מלבד גאונותו בתורה, היה בכל יום גומר את כל התהלים, והיה שוכב בפשוט ידים ורגלים, ובוכה הרבה להקדוש-ברוך-הוא, וכך התנהג ארבעים שנה רצופות. ואמי, עליה השלום, ראתה את ההנהגה הזו אצל אביה, כי היא גרה תמיד עם ההורים שלה אפלו אחר החתונה, וכל היראת שמים ספגה בבית הוריה הקדושים.

אודות הדירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שיגמר בכי טוב, ותעשו מה שהכי קל והכי טוב לאמא, כי מצות כבוד אם אין לתאר ואין לשער כלל.

אני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתעשו הלילה סעדת ראש-החדש.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ל' לב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים ערב-ראש-החדש מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (גִּטִּין צ:): כָּל הַמְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ
 רֵאשׁוֹנָה, אֶפְלוּ מִזְבַּח מוֹרִיד עָלָיו דְּמָעוֹת, וְלֹכֵן אֲנִי נֶגֶד גְּרוּשִׁין, וְאֲנִי
 לֹא רוֹצֵה בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן שְׁתַּתְּגַרֵּשׁ מֵאִשְׁתְּךָ, אִם אִשְׁתְּךָ כָּל-כָּף
 מִתְעַקֶּשֶׁת, שְׁלֹא רוֹצֵה לְבוֹא לְגוֹר בְּיַבְנָאֵל, אִזּוֹ אֵתָה צְרִיף לְהִיּוֹת
 וַתֵּרֶן לְוֹתֵר, אֲנִי מִצְדֵי נֶגֶד גְּרוּשִׁין, בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן אֲסוּר לְהַתְּגַרֵּשׁ,
 וּבִפְרָט כְּשֵׁאִשְׁתְּךָ בְּהִרְיוֹן.

חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (יְבָמוֹת סב:): זָכָה — עוֹזְרֵתוֹ, לֹא זָכָה
 — כִּנְגְדּוֹ; לְזָכוֹת שְׁתִּהְיֶה לוֹ אִשָּׁה טוֹבָה זֶה תְּלוּי בְּעַצְמוֹ, אִם אָדָם
 יֵשׁ לוֹ מְדוֹת טוֹבוֹת, אִזּוֹ יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה טוֹבָה, אִם אָדָם מְרָאָה אֶהְבֶּה
 לְאִשָּׁה, וְיֵשׁ לוֹ סְבָלְנוֹת לְאִשָּׁה, אִזּוֹי הָאִשָּׁה נִמְשַׁכֶּת אַחֲרָיו, אֲבָל אִם
 אָדָם הוֹלֵךְ בְּגִבּוּרֹת וְדִינִים עִם אִשְׁתּוֹ וְכוּ', וְצוֹעֵק עָלֶיהָ וְכוּ',
 וּמִתְפָּרֵץ עָלֶיהָ וְכוּ', מָה אֵתָה רוֹצֵה שְׁאִשְׁתְּךָ תִּלְךָ עִמָּךְ לְהִיכֵן שְׁאֵתָה
 רוֹצֵה? אֵתָה צְרִיף לְדַעַת, שְׁפִזָּה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִיּוֹת וַתֵּרֶן גְּדוֹל
 לְוֹתֵר בְּחַיִּים, מִי שְׁיֹתֵר מְוֹתֵר, וְיֵשׁ לוֹ יוֹתֵר סְבָלְנוֹת — הוּא מְצַלִּיחַ
 יוֹתֵר, לֹא-כֵן מִי שֶׁנִּכְנַס בְּדַפְאוֹן וְנִעְשָׂה עֲצָבִנִי, וּמוֹצִיא אֶת הָעֲצָבִים
 שְׁלוֹ עַל אִשְׁתּוֹ, אִשְׁתּוֹ תִּבְרַח לוֹ אֶל הָאֲמָא שְׁלָהּ, וְלֹא תוּכַל לְהַחֲזִיר
 אוֹתָהּ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן.

וְלֹכֵן אֲנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׁתִּלְךָ בַּחֲזָרָה אֶל אִשְׁתְּךָ וּתְפִיֵּס אוֹתָהּ,
 וּבְשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן אֲנִי לֹא רוֹצֵה שְׁתַּתְּגַרֵּשׁ, וְזוֹ דַעַתִּי, וְשֵׁאֵף אֶחָד
 לֹא יִדְבַר בְּשָׁמַי, וְאֵתָה צְרִיף לְהִבְיֹן, לִי, אִין דְּבוּרִים אַחֲרִים רַק מָה
 שְׁלִמְדַתִּי אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְרַבְּנוּ ז"ל הַקַּפִּיד מְאֹד עַל שְׁלוֹם-בֵּית,
 כְּמוּבָא בְּדַבְּרֵיו ז"ל (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן רסג, רסד); וְצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ בְּכָל
 יוֹם וְיוֹם עַל שְׁלוֹם-בֵּית, כִּי תִּכָּל שְׁהוֹרְסִים אֶת הַבַּיִת עַל לֹא דְבַר.
 אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ תִּהְיֶה וַתֵּרֶן, וְזֹכֵר כָּלֵל זֶה — "לֹא כָּל מָה
 שְׁרוֹצִים מְקַבְּלִים וְלֹא כָּל מָה שְׁמְקַבְּלִים רוֹצִים", אִם תִּחְדִּיר אֶת
 הַפֶּתַח הַזֶּה הֵיטֵב הֵיטֵב בְּלִבְךָ, תִּחְיֶה חַיִּים טוֹבִים.

לְאִשָּׁה צְרִיכִים לְהִיּוֹת וַתֵּרֶן, אֶפְלוּ שְׁתֵּאֲמַר לָךְ עַל יוֹם שְׁהוּא
 לְיָלָה וְעַל לְיָלָה שְׁהוּא יוֹם תְּסַפִּים אֵתָה, וְאִזּוֹ יִהְיוּ לָךְ חַיִּים טוֹבִים,

אבל אם תתעקש ותהיה חכם בעיניך, אז יהיה לך מר בחיים, ולכן אני מאד מבקש אותך שמע בקולי, ואל תתגרש.

ראה להתבודד הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, כי אין עוד טוב מדבורים שמדברים אל הקדוש-ברוך-הוא, ואשרי אדם שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' לג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים ערב-ראש-חדש מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, מאד מאד אני מבקש אותך, שתהיי ותרגיני עם בעלך ... גרו יאיר, הוא בעל מצין! הוא רוצה רק את הטוב ממך! את צריכה להבין שהוא מסכן, אף פעם לא ראה את האמא שלו, כשהוא היה בגיל פשוט, רצחו את האמא שלו, ה' יקם דמו, ומה גם אביו התחתן עם אשה שנייה, והיא הייתה לו לאמא חורגת, והיתה נותנת לו מכות רצח, שורפת לו את האצבעות וכו', קושרת אותו עם שרשרת של ברזל וכו', מה שהילד הזה סבל בחיים, זה אי אפשר לתאר ולשער כלל, הוא נשמה קדושה, נשמה טהורה, ולכן את צריכה להבין גם אותו, הוא לא רוצה לתת לך את מה שלא שייך אליו, אדרבה הוא רוצה לתת מהירשה של כל הילדים, ולכן אל תתעקשי, ואל תפנסי במתח ובלחצים, אני רואה שאת רק מחפשת צרות, ולמה לך כל הבעיות והצרות האלו כשהקדוש-ברוך-הוא זמן לך בעל טוב? תראי לכבדו וליקרו. וחקמינו הקדושים אמרו (תנא דבי אליהו רבה, פירק י', סימן ה'): איזוהי אשה כשרה? העושה רצון בעלה; והחכם מכל האדם אמר (משלי

יד, א): "חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בידה תהרסנו", ולכן תהיי פקחת ותביני מה לפניך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' לד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים, עבר-ראש-החדש מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה שואל שאלה מעניינת — למה רבנו ז"ל כל-כך הקפיד על שלום-בית, ואמר (שיחות-הר"ן, סימנים: רסג, רסד), ש'הסמ"ך-ד-מ"ם עושה כל מיני פעולות שבעולם לשבר את השלום-בית של בני הנעורים כדי להכשילם וכו', בשעה שפשהוא נסע לארץ ישראל, ואשתו מנעה אותו מלנסע, אז הוא התעקש ואמר, שהוא נוסע בכל מחיר וכו'? זו שאלה נפלאה, אבל אתה צריך להבין, שקדם שרבנו ז"ל התחיל לנסע לארצנו הקדושה, אמר בזו הלשון: "עכשו תראו איך ש'הסמ"ך-מ"ם יתפך את כל העולם, העקר שאני לא אוכל להגיע לארץ ישראל, אבל אני נוסע במסירות נפש"! וכן היה, שאז היתה מלחמת העולם עם נפוליון הצרפתי, שלחם עם רוסיה, והיה מלחמה בכל העולם, ולא היו יכולים לנסע דרך הים, ואף-על-פי-כן רבנו ז"ל הפקיר את עצמו, ובודאי כל הנסיעה של רבנו ז"ל, בה היתה תלויה הגאולה העתידה, פי מאז שרבנו ז"ל זכה להגיע לארצנו הקדושה, נפתח הפתח שהתחילו לנסע מה שיותר יהודים לארצנו הקדושה, פי רבנו ז"ל כבש את ארץ ישראל, שתהיה בידי עם ישראל, אף לצערנו הרב, הערברב באו וחללוה, אבל לכבש את ארץ ישראל כבש רבנו ז"ל, ומה גם שמרגע שרבנו ז"ל הגיע לארצנו הקדושה, שהיה בערב ראש השנה שנת תקנ"ט, והיה בראש השנה בארץ ישראל, מאז הוא השיג גדלת ראש השנה, עד ששבת את הראש השנה שלו, איך שכל העולם פלו תלויים

ועומדים בראש השנה שלו. מכל זה רואים שיש דברים בגו, שרבנו ו"ל היה מכרח לנסע. ובאמת מה שאתה שואל, כבר שאל האיש האלקי ר' אברהם בר' נחמן ו"ל בספרו "באור הלקוטים" על התורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה, עין שם דברים נפלאים איך שהוא מסביר את זה, שרבנו ו"ל לא היה עקשן, ובענין ארץ ישראל הוא כן היה עקשן, ואיך זה עולה בקנה אחד עם הנהגת רבנו ו"ל.

העקר ראה להיות בשמחה, והקדוש-ברוך-הוא נתן לך אשה כל-כף טובה, תכבד אותה ותתקן אותה, ושתהיה ביניכם הבנה הדדית, ואז תצליחו בחיי נשואיכם.

נא ונא ראה 'לגנב' בכל יום ח"י פרקים משניות, אפלו שגייע לך דבר זה במסירות נפש, תעשה את זה כל ימי חייך, ואם זה קשה לך בפעם אחת, אז תחלק את זה לשלש פעמים — ששה פרקים לפני הצהרים, ששה פרקים אחר הצהרים, וששה פרקים בלילה, ועל-ידי-זה זכית לגמר ח"י פרקים משניות, אשר מובא בדברי גורי האר"ל, אשר מי שזוכה לסיים בכל יום ח"י פרקים משניות, הוא הורג את יצרו הרע.

הקדוש-ברוך-הוא, השומע תפלות ישראל ישמע תפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח ברכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' לה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים, ערב-ראש-החדש מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי, שיצאת

להפצה מרכזת למען הצלת מוסדותינו, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא בזכות זה, שישפיע עליך שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך.

נא ונא ראה להחזיק מעמד, ולא להשבר משום דבר. ראה להדביק את עצמך באין סוף ברוך הוא, ותמיד תזכור, אשר דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, וכפי שאדם מכניס בעצמו ידיעות אלו, כן עובר את החיים בשמחה, כי המאמין האמתי, שמאמין אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה אלא בהשגחת המאציל העליון, הוא תמיד שמח, ולכן ראה להחזיר בעצמך אמונה פשוטה בו יתברך, אשר אין למעלה מזה, ורבונו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן לג): אצל בני-אדם האמונה הוא דבר קטן, אבל אצלי האמונה הוא דבר גדול מאד; ועקר האמונה היא בתמימות ובפשטות.

מהר"ת ז"ל אמר (יחזקאל א'): נפתחו השמים וראו מראות אלקים, ראשי תבות: א' מ' ו' נ' ה, שעל-ידי אמונה נפתחים לאדם כל השמים ושמי השמים, ואי אפשר להכנס אל הקדשה, אלא על-ידי אמונה, ועקר שלמות האמונה שאדם מסלק את דעתו ושכלו וחקמתו, אינו יודע כלום. ואמר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, אחר כל ההשגות והמדרגות שזכיתי, אני זורק את הכל, ועובד את הקדוש-ברוך-הוא בתמימות ובפשטות בלי שום חכמות, ומאמין בו יתברך באמונה פשוטה. עמד וראה והתבונן אל אילו מדרגות והשגות הגיע הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, עד שהיה דבוק בתמידות בו יתברך, ולא סלק מחשבתו ממנו יתברך כרגע, עם כל זאת אמר שהוא מתחזק באמונה פשוטה. על אחת כמה וכמה אנשים שפלים וקטנים וירודים כמונו, עקר החיות שלנו זה רק אמונה.

ובאמת עליך לזכור, שרבונו ז"ל אמר (לקוטי-מהר"ן, חלק ב', סימן ה'), אשר אדם צריך תמיד לחפש ולבקש בעצמו איפה הוא אוהב באמונה, כי כל המחלות והחלאים רעים הבאים לאדם, זה רק מחמת חסרון האמונה, ובפרט מחלת העצבון, שהוא עצוב ועצבני

וכַעֲסוֹן, זֶה בָּא רַק מִחֲמַת חֶסְרוֹן הָאֱמוּנָה, כַּמּוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְנוּ ז"ל
 (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנח), שְׁמִי שְׂיֵשׁ לוֹ אֱמוּנָה, יֵשׁ לוֹ כַח הַגְּדֵל
 וְכַח הַצּוּמָח, וְשׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם אֵינוֹ יְכוּל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ. וְלָכֵן, אֶהְיֶיב,
 יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שְׂאֵתָה צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי, רְאֵה לְהִתְחַזֵּק
 בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וּתְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יְתִבְרַךְ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר
 לָךְ, שְׂיִתְרַחֵב לָךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד, כִּי כָּךְ אָמַר הַחֶכֶם
 מִכָּל הָאָדָם (מְשָׁלֵי כח): "אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", עַל-יְדֵי אֱמוּנָה
 מִמְּשִׁיכִים לְעֲצָמוֹ בְּרָכָה, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂחֻזָּק בְּזֶה, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל
 הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ אֶפְלוֹ כַּמָּה דְּבוּרִים. וְאִם הָיִיתָ
 יוֹדֵעַ מַה הַדְּבוּרִים עוֹשִׂים רָשָׁם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, הָיִיתָ מְרַבֵּה לְדַבֵּר
 אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר עוֹשֶׂה רַעַשׁ בְּשָׁמַיִם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

לי לו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, עֶרְב־רֵאש־חֹדֶשׁ מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

אֵין אַתָּה יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַשְּׂמֻחָה שְׂגַרְמַתָּ לִי בְּזֶה
 שְׂיִצְאָת לְהַפְּצָה מְרַבּוֹת לְמַעַן הַצְּלִת מוֹסְדוֹתֵינוּ, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, שְׂבִזְכוֹת זֶה תְּמִיד יִשְׁפַע עָלֶיךָ חֵן וְחֶסֶד.

נָא וְנָא רְאֵי לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִשְׁתַּדְּלִי מְאֹד לְשִׁמְעַ
 בְּקוֹל הַוּרִים וּמוֹרִים, וּבְזְכוֹת הַצְּדָקָה שְׁעִשִׁית, יִשְׁמַר אוֹתָךְ הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְתִזְכִּי לְרְאוֹת בְּגִלוּי שְׂכִינָה, וְיִמְלֵא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל
 מְשָׁאֵלוֹת לְבָבְךָ לְטוֹבָה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' לז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר דְּבָרִים, רֵאש־חֲדָשׁ מִנַּחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר ...
נְרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

בְּאֵתִי לְאַחַל לָךְ בְּרִפְתַּ מְזֹל-טוֹב חֲמָה וּלְבָבִית עַל שְׁזֻכִּית
לְהַתְעַלּוֹת בְּמַעֲלָה עֲלִיוֹנָה, וּבְנֻדְאֵי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ, כְּמֵאֲמָרְםָּ ז"ל (בְּרִכּוֹת נח): אֶפְלוּ רִישׁ גְּרִגּוּתָא מִן שְׁמַיָּא מִנּוּ
לִיה, מְכַל שְׁכַן לְנִשְׂיָאוֹת וְכוּ', בְּנֻדְאֵי יֵשׁ פַּה יַד הַרְנִי"ה. תְּמִיד תִּזְכְּרוּ
אֶת הַחֹסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְשֵׁם שָׁמַיִם יִהְיֶה שְׁגוּר
עַל פִּיכֶם בְּלֹא בּוֹשָׁה וְחַת מֵאֵף אֶחָד, וְאִז תִּצְלִיחוּ לְאַרְךָ כֹּל הַדֶּרֶךְ.

נָא לִשְׁמֹר מְאֹד לֹא לְהַסְתַּבֵּף עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, אֶלֶּא
לְלַכֵּת עִם הַצָּדֵק וְהַיֶּשֶׁר וְהַאֲמוּנָה.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה שְׁאַתֶּם נִהְיִים מְסֻדְרֵת הַסְּפָרִים שְׁשַׁלַּחְתִּי לָכֶם
לְפָנַי שְׁנָה בְּשֵׁם "אוֹצֵר-הַקּוֹנְטְרָסִים", שְׁזֻכְנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְחַבֵּר עַל-פִּי תוֹרַת מוֹהַר"ן מִבְּרֶסֶלַב זי"ע.

פַּה תִּקְבַּל מִמֶּנִּי שֵׁי צְנוּעַ מְסַכֵּת אָבוֹת עִם פְּרוּשׁ "זְכוֹת אָבוֹת",
שְׁזֻכְנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם וּבְעֵד כֹּל מִשְׁפַּחְתְּכֶם, וְתָרוּ רַב נַחַת
מִלְדִּיכֶם, וְנִזְכָּה לְרְאוֹת בִּימֵיכֶם אֶת יְשׁוּעַת עַם יִשְׂרָאֵל.

הַמֵּאחַל לָכֶם הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמֹר אֶתְכֶם ...

ל' לח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ב' מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, הָרַב ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֹדוֹת ... אַתָּה לֹא צָרִיךְ לִפְחֹד, רַק לְשֹׁמֵר מֵה שְׂאֵתָה אוֹמֵר,
כִּי הֵם רְשָׁעִים אָרוּרִים, וְאֵל תִּתֵּן לָהֶם אִיזָה פְּתוּחֹן פֶּה, וְהִקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יִצִּיל אוֹתְךָ, וַיּוֹצִיא אוֹתְךָ מֵהֶם, וְאֵל תִּדְאָג — הַכֹּל
יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְהִעֲקָר אֶל תִּפְחֹד, צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק
בְּאִמּוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבִזְכוּת זֶה תִּעֲבֹר עַל הַכֹּל.

אֹדוֹת בַּתְּךָ וּחֲתָנְךָ שִׁיחִיָּה, אֲנִי מְקַוֶּה לְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר בִּינֵיהֶם, וַיִּקְבְּלוּ אֶת הַפְּרָטִים יְרוֹק (גְּרִין קְאָרְד), וְהַכֹּל
יִסְתַּדֵּר, הִעֲקָר צְרִיכִים לְרְאוֹת שְׁיֵהֶיָּה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּינֵיהֶם, כִּי תִּכָּל
מְאֹד שְׁיֵהֶיָּה בֵּינֵיהֶם אִי הַבְּנוֹת, עַד כְּדֵי כֶּף שְׁלֹא יִדְּבְרוּ אֶחָד עִם
הַשֵּׁנִי.

אַתָּה צָרִיךְ לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל פְּרוּטָה שְׁלָקְחוּ מִמֶּךָ שְׁלֹא בְּדִין
וּבְצִדְקָה, הַכֹּל יִחְזֹר אֵלֶיךָ קֹדֶם אוֹ אַחֲר־כֶּף, וְלִכְּן אֵל תִּדְאָג, וְאֵל
תַּעֲשֶׂה חֲשְׁבוֹנוֹת, שְׁבִמְשֶׁךְ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה שָׁנִים שְׁלֵמָת אַרְבָּעִים אֶלְף
דוֹלָר, אָדָם לֹא יְכוּל לְחִיּוֹת בְּצוּרָה כְּזוֹ בְּלַחֵץ כְּזֶה, כִּי כְּלָנוּ בְּאוֹתָהּ
סְפִינָה, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְדַבֵּק אֶת עֲצָמֵנוּ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנוֹזְכָה תְּמִיד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' לט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ב' מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... נְרוּ יְאִיר.

פֹּה תִקְבַּל כַּמָּה מְכַתְּבִים, וּמָאד מָאד אָנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּמְסֹר
אוֹתָם לִיעֲדָם בִּיד כָּל אֶחָד וְאֶחָד, לֹא עַל-יְדֵי שְׁלִיחִים, כִּי יֵשׁ עֲנִינִים
פְּרֻטִיִּים, וְלֹא רְצִיתִי שְׁאֶחָד יִקְרָא בְּמִכְתָּב שֶׁל הַשָּׁנִי.

הַעֲקָר תִּתְחַזֵּק, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוֹלָם שְׁתַּהֲיֶה
בְּשִׂמְחָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֻחָה, חֶלֶק ב', סִימָן א'):
מִי שֶׁהוּא שְׂמֵחַ תָּמִיד — מְצַלִּיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' מ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ב' מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... שְׂיַחֲיוּ נֹצֵחַ.

בְּאִתִּי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מָאד מָאד, שְׁתַּהֲיֶוּ וַתִּרְנְנוּ אֶחָד לַשָּׁנִי,
וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לָכֶם שְׁלוֹם-בֵּית, כִּי אֶצֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מָאד מָאד חָשׁוּב כְּשֵׁאִישׁ וְאִשָּׁה גָרִים בִּינֵיהֶם בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת, כִּי
כֶּף אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירוּשְׁלַמִּי בְּרֻכּוֹת, פָּרָק ט'): אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ
בְּלֹא אִשָּׁה וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לַשָּׁנִיָּה בְּלֹא
שְׂכִינָה. וּבְמִקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצָאת — שֶׁם כָּל הַבְּרָכוֹת מְצוּיּוֹת,
וְלָכֵן אָנִי מָאד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם, רְאוּ לַהֲיוֹת וַתִּרְנְנוּ אֶחָד לַשָּׁנִי, וְדִיקָא
עַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

אַתֶּם צְרִיכִים לְדַעַת, שְׁלֹכַל אֶחָד וְאֶחָד בְּחַיִּים יֵשׁ לוֹ אֵת

הַבְּעִיּוֹת שְׁלוֹ, אֵין אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁלֹא יִהְיֶה לוֹ בְּעִיּוֹת וְצָרוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעַקֵּר גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁיְכוּל לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד.

... גֵּרוֹ יֵאִיר! חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ: לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּכַבּוֹד אֲשֶׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֲלֵא בְשִׁבִיל אֲשֶׁתּוֹ, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט), שֶׁעַקֵּר הָעֲשִׂירוֹת שֶׁל אָדָם בָּאָה עַל-יְדֵי אֲשֶׁתּוֹ; וְלִכֵּן תְּכַבֵּד וּתְיַקֵּר אֶת אֲשֶׁתְּךָ כְּדֵי שֶׁתִּתְעַשֶּׂר. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֵא מְצִיעָא נט): אוֹקִירוּ לְנִשְׂיֵיכֶם כִּי הֵיכִי דְתִתְעַתְרוּ [תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְרוּ אֶת נִשְׂוֹתֵיכֶם, כְּדֵי שֶׁתִּתְעַשְׂרוּ]. וְלִכֵּן תְּכַבֵּד מְאֹד מְאֹד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יְבָמוֹת סב): הָאוֹהֵב אֶת אֲשֶׁתּוֹ כְּגוֹפוֹ, וְהִמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מְגוֹפוֹ, וְהִמְדַּרְיָהּ בְּגִוּוֹ וּבְנוֹתֶיהָ בְּדַרְךְ יִשְׂרָה, וְהִמְשִׂיאָן סְמוּךְ לַפְּרָקָן, עָלָיו הַכְּתוּב אוֹמֵר: "וַיִּדְעַתָּה כִּי שְׁלוֹם אֶהְיֶה".

... תַּחֲזִיחַ! רְאֵי לְהִיּוֹת וְתַרְנִית. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תְּנַא דְּבֵי אֲלִיהוּ רַבָּה, פְּרָק י', סִימָן ה'): אֵיזוּהִי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? הָעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָה; וְלִכֵּן תּוֹתְרֵי לְבַעְלָהּ, וְתַחֲזִיחַ בְּיַחַד בְּאֵהָבָה גְּדוּלָה. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סְנֵהֲרִין כח): אִשָּׁה כְּבַעְלָהּ וּבַעַל כְּאֲשֶׁתּוֹ; הֵרִי אֲתָם נִשְׁמָה אַחַת, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רסה); וְרֵאוּי לָכֶם לְלַמֵּד עַכְשָׁנוּ אֶת הַמְּאָמֵר הַזֶּה, וְאִז תֵּרְאוּ שְׁבַשְׁמִים הֵייתֶם נִשְׁמָה אַחַת, וְחָבַל לָכֶם לְרִיב, וּמִכָּל שֶׁפֶן לֹא לְהִתְגַּרֵּשׁ, וְלֹא לְחַשֵּׁב מַחֲשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ.

אֵין אֲתָם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֻלַּת הָאֵהָבָה שֶׁיֵּשׁ לִי אֲלֵיכֶם. וְלִכֵּן תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי מְאָמְצִים שֶׁבַעוֹלָם לֹא לְרִיב וְלֹא לְהִיּוֹת בְּכַעַס אַחַד עַל הַשָּׂנִי.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלַּתִּי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרַכְכֶם תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' מא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר דברים, ב' מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, ובפרט שהתכנסו כל המורות, ואני מאד שמח שיש אחדות בין המורות, כי רק כך נצליח לחנך את הבנות, כי בבנות צריכים להחזיר צניעות, וזה אי אפֿשׁר רק על-ידי אחדות, מה שיותר מאחדות הבנות — תקלטנה יותר.

אודות העובדת סוציאלית וכו', את צריכה להחליט חד משמעית, שאת לא מכניסה את הבנות, כי אנחנו לא יכולים להיות הקרבן של המשפחה הזו, אני רואה שלא אכפת להם מהבנות שלהם, האבא מפקר והאמא מסכנה חולת נפש וכו' וכו', ולמה אנחנו צריכים להיות פה באמצע, ולכן תסתייגי מכל הענין.

אודות המשפחה שלא רוצים לשלם לספרי למוד וכו', תהיי קשוחה עמָהם, כי יש להם כסף, ואני אכתב להם פה מכתב גם-כן.

אודות החברה וכו', צריכים רק לדבר דבורי אמונה, ועל-ידי זה מצליחים, כי עם דבורים מצליחים מאד. בכל זאת רציתי מאד אם אחר כל המניעות יכולים לתת תפקיד לגברת ... תחיה, כי היא עבדה כבר שנים בחנוכה, והיא מאד שבורה וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתהיה לכם הצלחה בחיים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ל' מב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ב' מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי וְתַלְמִידֵי ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן אֲנִי מְקַבֵּל מִמָּךְ בְּכָל יוֹם מִכְתָּב, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד שׂוֹמֵחַ עַל כָּל מִכְתָּב, אֲבָל אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, אֵל תִּכְתֵּב עָלַי תְּאָרִים גְּדוֹלִים, כִּי כָּל אֵלּוּ שֶׁהִפְלִיגוּ בְּמַעֲלָתִי, לְבִסּוֹף לְצַעֲרֵי הָרֹב, גִּתְּהֶפְכוּ לְהִיּוֹת מִתְּנַגְּדִים גְּדוֹלִים, כִּף הִרְאָתָה הַמְצִיאֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲיֵד, שֶׁאֲנִי אִישׁ פָּשׁוּט, וּבִרְגַע שְׂזָכִיתִי לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, קִבְּלָתִי עַל עֲצָמֵי מַדַּת הַתְּמִימוֹת, וְאֲצְלִי כָּל דְּבַר מִרַבְּנוּ ז"ל זֶה — "יִקַּב הַדִּין אֶת הַהֵר", וְאֲנִי מְכַרְח לְקַיֵּם אֶת זֶה אֲפִלּוּ שֶׁזֶּה בָּא קָשָׁה, וְזֶה שְׂבָחִי, אֲבָל לֹא לְהַגְדִּיל אוֹתִי, וּמְכַל שְׂכֵן שְׂלֵא לְהִשְׁתַּקֵּק כָּל-כֶּף לְבּוֹא לְפָנָי, כִּי הֲרִי הָיִיתָ פָּה, וְרֵאִיתָ שֶׁאֲנִי סֵתֵם מִלְּמַד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ אֵל תְּפַלֵּיג בְּשְׂבָחִי, כִּי חָבַל שֶׁאֲחַר-כֶּף לֹא תְּבּוֹא לִידֵי אֲכַנּוּבוֹת. בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים רַק לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשְׂלֵא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם רְצוֹן אַחַר בְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּמִיד תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, וְתִזְכֶּה לְשִׂמְחַת אֶת הַהוֹרִים שְׁלָךְ, שֶׁזוֹ הַמְצָנָה הִכִּי גְדוֹלָה לְשִׂמְחַת אֶת הָאָבָא וְאֶת הָאָמָא, וְזֶה בְּכֻלּוֹ "כַּפֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ", וְכֵן תִּדְבַּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה עִם אַחוֹתְךָ, בְּתְמִימוֹת וּבְפִשְׁטוּת.

עֲלִינוּ לְשִׁבְחַת לְאֲדוֹן הַכֹּל עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה אֶתְנוּ, שֶׁאֲנַחְנוּ זֹרְכִים לְדַעַת מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, רַבִּי הַמְּחִיָּה וּמְחִזֵּק אוֹתְנוּ, לְמָה לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמֵנוּ עִם שְׁטִיּוֹת.

הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ

אָשֶׁר   ל' מג   בְּנַחַל   רכא

אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, כִּי הֶעֱקַר בְּזֵה הָעוֹלָם רַק לְדַבֵּר אֶל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

בְּעֵינַי שְׂאֵתָה מִחַפֵּשׁ אֲבִנֵט מִצְדִּיק וְכוּ', דָּבַר אֶחָד צָרִיף לְהִיּוֹת
בְּרוּר אֶצְלָךְ, כִּי אֵיפֹה שְׂרַבְנוּ וְ"ל מְדַבֵּר מִצְדִּיק, זֶה תְּלוּי וְסוֹכֵב רַק
עַל אֶחָד מִתְּלִמֵּי־דָוִד, וְלֹא בְּמָקוֹם אֲחֵר, כִּי רַבְנוּ וְ"ל נִשְׁלַח לְזֶה
הָעוֹלָם לְתַקֵּן אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וְלֹאט לֹאט רַבְנוּ וְ"ל כּוֹבֵשׁ אֶת
הָעוֹלָם, וּמֵה שְׂיֹתֵר אֲנָשִׁים מִתְּחִילִים לְהִתְבּוֹנֵן בְּלַמּוּד הָעֵמֶק שֶׁל
רַבְנוּ וְ"ל, לְכֵן אֵיפֹה שְׂנִמְצָאת תְּבַת צְדִיק בְּדַבְרֵי רַבְנוּ וְ"ל, בְּיֹתֵר
סוֹכֵב עַל רַבְנוּ וְ"ל בְּעֵצְמוֹ, וְעַל מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, וְכֵן עַל תְּלִמֵּי־דָוִד
הָאֲמִתִּיִּים דִּיקָא, הַמְקִימִים אֶת דְּבָרָיו בְּכָל יוֹר וְדוֹר.

נָא וְנָא הִתְמַד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' מג.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ב' מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ
נְצַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם, וּמָאֵד מָאֵד אָנִי שֶׁמַּח לְשִׁמְעַ מִכֶּם
אֶת הַטוֹב, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת מִכָּל
יּוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

בְּעֵינַי תִּשְׁעָה בָּאָב וְכוּ', בְּמַצֵּב שְׁלָף מִתֵּר לָךְ לְשִׁתּוֹת, וְאִם
תִּרְגִּישִׁי חֲלָשָׁה מָאֵד, אִז תֹּאכְלִי, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִתְהַפְּכוּ
הַיָּמִים הָאֵלֶּיךָ לַיָּמִי שְׂמֵחָה.

תְּהִלָּה לְאֵל, בְּנַכֶּם ... גְּרוּ יְאִיר, עוֹשֶׂה חֵיל וּמְצַלִּיחַ בְּלַמּוּדִים,

רכב אֲשֶׁר לִי מֵד — לִי מֵה בְּנַחַל

הֲלוֹאֵי שְׂיִמְשִׁיךָ כָּךְ כָּל יְמֵי חַיֵּי, הוּא וְהָאֵחַ הַבְּכוֹר הֵם שְׁנֵי עוֹלָמוֹת
הַפּוֹכִים לְגַמְרִי, מִי יִתֵּן, שְׂיִמְשִׁיךָ כָּךְ וְיִהְיֶה תִלְמִיד חֲכָם גָּדוֹל.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

לִי מֵד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ב' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי שֶׁנִּתְקַבְּצְתָם יַחַד
כָּל הַמּוֹרוֹת בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה, זֶה חֲלָקִי מִכָּל עַמְלִי, שְׂאֲנִי רוֹאֶה
שְׂיִשׁ אַחֲדוֹת בֵּין הַמּוֹרוֹת, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ לְחַנּוּךְ אֶת
בְּנוֹתֵינוּ בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרָכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

לִי מֵה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ב' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַע-עוֹלָם, וְאַל תִּפְחַד מִשׁוּם
דְּבָר, כִּי גְּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְיַדָּאֵי לֹא יַעֲזוּב אוֹתְךָ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָעֶקֶר תִּהְיֶה רַק שְׂמַח, שְׂאֲתָה זוֹכָה וּמְזוּפָה אֶת

הַרְבִּים בְּהַפְצַת מַעֲיֵנוֹת הַחֻכְמָה חוּצָה, וְאֲנִי מְאֹד מְקוּוֹה לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַרְבֵּה הַצְּלָחָה, תִּמְשִׁיךְ וְתִרְאֶה נְסִים וּנְגִלִים
שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאֵה לְכָתֹב לִי בְּכָל פַּעַם מִכָּתֶב, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' מו.

בַּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר דְּבָרִים, ב' מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

קִבְּלָתִי דו"ח מִהַמְּנַהֵל וְהַמְּנַהֵלֶת בַּתְּלֵמוּד-תּוֹרָה וּבְבֵית-סֵפֶר,
שְׂאֵתָה לֹא מְשַׁלֵּם לֹא שָׂכָר לְמוֹד וְלֹא בַעֲבוּר סְפָרִים וְכוּ', וְאֲנִי שׂוֹאֵל
אוֹתְךָ — הֵיִתְכַּן?! אֵתָה לֹא יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצַּעַר
וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ שְׂיֵשׁ לִי עִם הַיְלָדִים שְׁלֶךְ, אֵתָה לֹא יָכוֹל לְתַאֵר אִיזוֹ
הַשְּׂקָעָה יֵשׁ שָׁמָּה, וְאַפְלוּ אִם תִּרְצֶה לְשַׁלֵּם כָּל הַזֶּה וְדַעְלָמָא לֹא תוּכַל
לְשַׁלֵּם אֶת זֶה, וְלָכֵן מָה רוֹצִים סֹךְ הַכֵּל מִמָּךְ? אֵת הַשָּׂכָר לְמוֹד וְאֵת
הַסְּפָרִים, הָאֵם זֶה כָּף קָשָׁה?! וְרְאוּי לְךָ לְלַכֵּת עַל פְּנֵי הַבָּתִּים,
וּלְקַבֵּץ נְדָבוֹת הַעֶקֶר לְשַׁלֵּם, אֵתָה לֹא יוֹדֵעַ לְהַעֲרִיף מִה שְׁעֵשִׂיתִי
לְשְׁנֵי הַיְלָדִים שְׁלֶךְ, וּבַפְּרָט לְבֵן הַבְּכוֹר שְׁלֶךְ, שֶׁהוּא אֲצִלִּי שְׁלֵשׁ
שָׁנִים, וְאַכְלָתִי מִמְּנוּ מְרוֹרוֹת, רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ אִיזוֹ עֲגָמַת
נַפְשׁ הוּא גָרַם לִי כָּל הַשָּׁנִים, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הִנֵּה אֲנִי הוֹלֵךְ לְחַתֵּן
אוֹתוֹ מִמָּשׁ כְּמוֹ שְׂאֲנִי הוֹלֵךְ לְחַתֵּן אֶת בְּנִי, וְעַל-כֵּן אֲנִי לֹא מְבִין מָה
אֵתָה כָּל-כֶּף קִמְצָן! וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (סְנֵהדְרִין כּט): עַכְבְּרָא
דְּשָׂכִיב עַל דִּינְרֵי (עַכְבָּר שְׂשׁוּכְב עַל הַכֶּסֶף, וְלֹא יָכוֹל לְאַכֵּל אֶת זֶה,
כִּי זֶה קָשָׁה, זֶה מִבְּרֹזֶל), הֵלֵא עָקֵר הַצְּדָקָה שְׂאָדָם צָרִיךְ לְתַת זֶה רַק
בְּשָׂבִיל הַיְלָדִים שְׁלוֹ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' מז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר דברים, ב' מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי להתחזק מאד, ואל תפחדי משום ברִיָּה שבעולם, תאמיני לי, שאת כמו קוץ בעיני הסמ"ך-מ"ם והרשעים הארורים השונאים בתכלית השנאה את שכניהם בשנאה עזרת וכו' וכו', אף-על-פי-כן אל תתפעלי מהם, את עושה טוב שאת לא מדברת עם מחלקת הדאר, תחזיקי מרחק ממנה, ואם יצא, חס ושלום, עוד פעם, שתמצה לעשות לך איזה רע, חס ושלום, תכף-ומיד תודיעי למנהל הכללי של הדאר, רק לא לפחד, כי כן אמר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע: סגלה נגד רשעים — לא לפחד מהם, ואז הם רואים שהולכים בחזק לב ובאמיצות לב, אז הם זזים הצדה, וכך את צריכה להתנהג.

את לא יכולה לתאר את גדל הצער והעגמת נפש שיש לי זה ימים ושנים מהרשעים האלו, אבל הם לא יצליחו להזיז אותנו, אנחנו רק נתקדם, וזה מה ששורף את אלו השונאים הארורים והגזענים, ולא יועיל להם שום דבר.

חזקי ואמצי, ואל תתפעלי משום ברִיָּה שבעולם, ואז תראי ישועות שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' מח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ב' מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאֵד מָאֵד רְצִיתִי שְׁתַּמְסֹר לּוֹ אֶת הַסֵּפֶר עִם הַמִּכְתָּב בְּמָה שְׁיִוְתֵר מֵהֵר, וְאִם ... גְּרוּ יְאִיר, יְכוּל לְמָסֹר לּוֹ אֶת זֶה בְּיַד, וְגַם לְהוֹסִיף דְּבָרִים — מָה טוֹב וּמָה נְעִים, כִּי כָּף אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי לֵא): "סוֹס מוֹכֵן לְיוֹם מִלְחָמָה וְלַה' הַתְּשׁוּעָה", וְהוֹסִיף (קִהְלֵת יֵא, א): "שְׁלַח לְחֻמָּךְ עַל פְּנֵי הַמַּיִם, כִּי בְּרַבּוֹת הַיָּמִים תִּמְצָאֲנֻנוּ", וְאִם הוּא הַזְמִין אֲצֻלְנוּ סְפָרִים, סִימָן שְׁזָה כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ, כִּי אַחֲרַת לֹא הָיָה מִחֲפָשׁ וּמִחֲטָט אֵיפָה אֲפָשָׁר לְמַצָּא אֶת הַסְּפָרִים.

עֲכָשׁוּ הַצְּרִכָתִי לְלוֹוֹת כֶּסֶף בְּעֵבֹר הַשְּׁלֵשָׁה-עָשָׂר אֶלְךָ דוֹלָר שְׁהַבְטִיחַ, וְאֵל תְּבַטַּח בְּזֶה כְּלוּם, כִּי הַכֹּל הָיָה גְּנֵבָה גְּדוֹלָה, וְנִסְ שְׁאֵתָה לֹא הִסְתַּבְּכָתָ, אִם אֵתָה יְכוּל לְהַחְזִיר אֶת הַנֶּגֶד — מָה טוֹב וּמָה נְעִים.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' מט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ב' מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מָאֵד ... גְּרוּ יְאִיר.

כְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּכְרִיז בְּקִבְלַת שַׁבָּת, שְׁמִיּוֹם רֵאשׁוֹן הַזֶּה הַשְּׁעוֹר שֶׁל הַנְּשִׁים שְׁמַתְקִים בְּיוֹם רֵאשׁוֹן בְּעֶרְבַּ בְּשַׁעַת תְּשַׁע וְרַבֵּעַ, יְהִיָּה בְּבֵית-הַמְדָּרֶשׁ שֶׁל הַגְּבָרִים, כִּי מִמִּילָא אֵין כְּכֹר שָׁם גְּבָרִים, וְאֵלוּ שְׁבָאִים לְהַתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן שֶׁל הַמְּפִיצִים בְּשַׁעַת עֶשֶׂר וְחֻצֵי,

שִׁיעֵלוּ לְהִתְפַּלֵּל לְמַעַלָּה, כִּי הַנְּשִׁים סוֹבְלוֹת מְאֹד מֵהַחֹם, וְכֵן לְכָל
הַפְּחוֹת יִהְיֶה לָהֶן שָׁעָה אֶת בַּיִת־הַמְּדֻרָשׁ עִם מְזוּג.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יֵשׁ לָכֶם בְּמָה לְהִתְפָּאֵר עִם בְּנֵיכֶם ... גֵּרוֹ
יֵאִיר, שֶׁהוּא עוֹלָה עַל כָּל הַבָּנִים — הֵן בִּירְאֵת שָׁמַיִם, וְהֵן בְּהִתְמַדָּה
בַּתּוֹרָה, וְהֵן בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂיִהְיֶה לָכֶם
הַרְבֵּה נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חַלְצִיכֶם.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' ג.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרֵב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ חֲזוֹן, ג' מִנְחָם־אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב",
הַיְיָ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, אָמֵן.

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד מְאֹד, שֶׁתֵּרְאוּ בְּשַׁבַּת זוֹ לְהִיּוֹת
בְּאַחֲדוּת יוֹתֵר מִכָּל שַׁבָּתוֹת הַשָּׁנָה, כִּי כֵן גָּלָה הַרֵב הַקְּדוֹשׁ
מִבְּרִדֵיטָשׁוּב זי"ע, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה נִקְרְאֵת שַׁבַּת זוֹ דִּיקָא "שַׁבַּת
חֲזוֹן", כִּי זִכְרֵי הַרְּאוֹת זוֹכִים לְרְאוֹת אֶת בַּיִת־הַמְּקֻדָּשׁ שְׂיִבְנֶה. וַיְדוּעַ
מֵה שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יומא ט): בַּעֲוֹן שְׁנֵאת חֲנָם נִחְרַב
בַּיִת־הַמְּקֻדָּשׁ.

וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרְאוֹת, שְׂאֲצַלְנוּ לֹא יִהְיֶה דְבַר כְּזֶה שְׁנֵאת
חֲנָם, וְרְאוּי וְנִכּוֹן לְהַשְׁלִים גַּם בַּבַּיִת עִם הָאִשָּׁה, כִּי אֲצַלּוּ יִתְבָּרֵךְ
מְאֹד מְאֹד חֲשׁוֹב שְׁלוֹם־בַּיִת, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (סְנֵהֲדִין עו): הָאוֹהֵב אֶת
אִשְׁתּוֹ כְּגוֹפוֹ, וְהִמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מִגּוֹפוֹ, וְהַמְּדַרְיָהּ בְּגִיּוֹ וּבְנוֹתֶיהָ בְּדֶרֶךְ
יִשְׂרָה, וְהַמְּשִׁיאָן סְמוּךְ לְפָרְקָן, עָלִיו הַפְּתוּב אוֹמֵר: "וַיִּדְעָתָ כִּי שְׁלוֹם
אֶהְיֶה לָּךְ". וְזֶה הַלְמוּד שְׂאֲנִי רוֹצֶה לְהַחְדִּיר בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי זֶה
הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל — לְחַתֵּן אֶת הַיְלָדִים בְּגִיל צָעִיר, וְלְדַאֵג
שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְצְרִיכִים לְשָׁמֵר עַל דְּבַר זֶה מְאֹד

מָאד, וְאֲנִי מָאד מְבַקֵּשׁ מְאֹלוֹ הַזּוּגוֹת שֶׁלֹּא יְכוּלִים לַעֲמֹד בְּזֶה, שְׂיַעֲשׂוּ חֶסֶד עִמִּי, וְשִׂמְצָאוּ קְהֵלָה אַחֲרַת אֵיפֶה לְגוֹר, כִּי אֲצַלְנוּ הַעֲקָר זֶה שְׁלוֹם-בֵּית, שֶׁהַזְּהִירָנוּ עַל זֶה רַבְּנוּ וְ"ל בְּיוֹתֵר, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵינוּ וְ"ל (שיחות-הַר"ן, סימן רסג, רסד).

וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת דְּרַבִּי נְתָן, פֶּרֶק כח): כָּל הַמְּשִׁים שְׁלוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, מַעֲלָה עֲלָיו הַפְּתוּב כְּאֵלוֹ מְשִׁים שְׁלוֹם בְּיִשְׂרָאֵל עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, לְפִי שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מְלַךְ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. וְאֲשָׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, כִּי יִמְיֵנוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְרוֹאִים שְׂבִנֵי-אָדָם סֶתֶם רַבִּים עִם נְשׁוֹתֵיהֶם עַל לֹא דָבָר, וְאֶפְלוּ כְּשֶׁכְּבָר מְחַטְטִים וּמוֹצְאִים אֵיזָה דָבָר, מְנַפְּחִים אֶת הַדָּבָר, בְּשַׁעֵה שֶׁהֵנָּה אֲנַחְנוּ כָּאֵן, וְעוֹד מַעֲט אֲנַחְנוּ נִצָּא מְכָאֵן, וּבְאֵילוּ פָּנִים נַעֲלָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁעָבְרוּ יִמֵּינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ בְּהֶבֶל וְרִיק, בְּמַחְלָקֶת וּבְמַרְיבוֹת.

עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי אִם אֵין שְׁלוֹם-בֵּית הַיְלָדִים גְּדֻלִים מְפָרְעִים, וְזָכְרוּ הַיֵּטִב, אֲשֶׁר הַחֲנוּךְ מִתְחִיל בְּבֵית, כִּי הַיְלָדִים מְחַקִּים אֶת הַהוֹרִים, וְאֵל תִּזְרְקוּ אֶת הָאֲשָׁמָה עַל הַמְּלַמְדִים וְהַמּוֹרוֹת, תִּזְרְקוּ יוֹתֵר טוֹב אֶת הָאֲשָׁמָה עֲלֵיכֶם, כִּי אִם הַיְלָד רוֹאֵה צְעָקוֹת וּמְכוֹת וְכוּ' וְכוּ' בְּבֵית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מָה אַתֶּם רוֹצִים שֶׁהַתְּפוּיחַ יִפֹּל רְחוּק מִהַעֵץ? ... וְלָכֵן צְרִיכִים מָאד מָאד לְהִזָּהֵר עַל שְׁלוֹם-בֵּית, וְכֵן שִׁיחֵיהַ שְׁלוֹם וְאַהֲבָה אֶחָד בֵּין הַשְּׁנַי, וּלְצַעֲרָנוּ הַרֵב, יֵשׁ טֹבַע שֶׁל בְּנֵי-אָדָם, שֶׁמְחַטְטִים בְּרַע שֶׁל הַזּוּלָת.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' נא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קִדְשׁ חֲזוֹן ג' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל דִּידֵי הַיְקָר לִי מָאד ... גְּרוּ יְאִיר.

אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֻלַּת הַשְּׂמֻחָה שִׁישׁ לִי, שִׁיִּצְאָת

להפצה מרפזת למען לשלם את חובותי המרבים, וכן בעבור החובות לבית-המדרש, אשר אין זכות יותר גדולה מזו. כי באמת חכמינו הקדושים אמרו (מגלה כט.): וְאֵהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעַט — אֵלוּ בְּתֵי כְּנִסְיֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת. פי עכשו בעונותינו הרבים, בית-המקדש חרב ונחרב, ואין לנו אלא הבתי כנסיות והבתי מדרשיות, ולכן בזה שאתה עוזר לבית-הכנסת שלנו שיש המון הוצאות, ואתה עוזר לי לשלם את החובות, אין לתאר ואין לשער את זכותך. וחכמינו הקדושים אמרו (במדבר רבה, פרשה יא): הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כְּתָלָנוּ — אֵלוּ בְּתֵי כְּנִסְיֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת; כְּבִיכּוֹל, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ בֵּית-הַכְּנֶסֶת וּבְתוֹךְ בֵּית-הַמִּדְרָשׁ. וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְעֹזֵר לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וּלְבֵית-הַמִּדְרָשׁ.

נא ונא הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך, הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל, ויבוא היום שנפשיט את הגוף מנשמתנו, והנשמה תעלה מעלה מעלה, ואז נתחרט שיכלנו לדבר כל-כף הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא בלי שום מאמץ יתר וכו', אלא לפתח את הפה ולדבר דבור אחר דבור, וכשאדם יוצא מזה העולם, אז מתגלה אליו מעלת התפלה וההתבודדות. ורבנו ז"ל גלה לנו, שאם היו נותנים לנפטר לבוא אל זה העולם להתפלל, הייתם רואים איזו תפלה הוא מתפלל, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קיא); פי כשאדם כבר יצא מגופו, אז רואה ומשיג מעלת התפלה, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל.

נא ונא ראה ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, באפן שתזכה לסיים בכל שבוע פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום, וכל הצרות שבני-אדם סובלים בזה העולם, זה רק מפני שלא גזקרים במצוה היקרה הזו, אשר חכמינו הקדושים אמרו (ברכות ה.): לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור, שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור, משלימים לו ימיו ושנותיו.

נא ונא ראה לשמח בשמחה אין סופית, כי השמחה מרחבת

את הדעת (לקויטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן י'): ומה שְׁאָדָם רְחוּק מֵהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוא, זה רק מִפְּנֵי שְׂאִין לוֹ יְשׁוּב הַדַּעַת, וְלִמָּה אֵין לוֹ יְשׁוּב
הַדַּעַת? מִפְּנֵי שֶׁהוא לֹא שְׂמַח, נִמְצָא, שֶׁעַקֵּר יְשׁוּב הַדַּעַת תְּלוּי
בְּשִׂמְחָה. וְלִכֵּן רָאָה לְשִׂמַח, וְעַל-יְדֵי-זֶה תְּצַלִּיחַ דְּרַבְרָב תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

ל' נב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ חֲזוֹן ג' מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל שִׂיצַאת לְהַפְצָה מְרַבֵּזת לְמַעַן
בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי בְּאַמַּת אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים וְבָה, פָּרָשָׁה ה'): אֲנִי יִשְׁנָה —
מִבֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וְלִבִּי עַר — לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת וְלִבְתִּי מִדְרָשׁוֹת. הֵינּוּ
שֶׁעַכְשָׁיו אֲנַחְנוּ בְּצַעַר גָּדוֹל שֶׁבֵּית-הַמִּדְרָשׁ חָרַב וְנִחְרַב, וְאֵין לָנוּ
אִיפָּה לְעֵלוֹת וְלִרְאוֹת אֶת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, אֲבָל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא עַר
בְּבַתִּי כְּנִסְיוֹת וּבְבַתִּי מִדְרָשׁוֹת, וְלִכֵּן אֲשָׁרִי מִי שֶׁעוֹזֵר לְבַנְיָן
בֵּית-הַפְּנוּסֵת וּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, שְׁבֹנְדָאֵי יִזְכֶּה שְׂיִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּבַנְיָן
בֵּית-הַמִּדְרָשׁ.

נָא וְנָא הַרְגִילִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, אֲשֶׁר
כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא — זו הַצְּלָחָה
נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׂאִין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל. וְרַבְּנוּ ז"ל הַפְּלִיג
מְאֹד בְּמַעֲלַת תְּפִלַּת הַנְּשִׁים, וְאָמַר, שֶׁבְּשָׂמִים הֵם מְאֹד מְקַבְּלוֹת
וּמְרַצוֹת, אֲשָׁרִי מִי שֶׁלֹּא מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל.

נָא וְנָא לְשִׂמַח אֶת כָּל נֶשֶׁי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהיא מְצוּה גְדוֹלָה
לְשִׂמַח אֶת הַזּוּלוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

ל' נג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש חזון ג' מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

טוב מאד עשית, שהלכת אל העורך-דין שלו וכו', כי כל מה
שאנחנו יכולים למצט מחלקת — מה טוב ומה נעים, ואני מאד
מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר לבסוף. צריכים רק
סבלנות, ובפרט בהנהגת הקהלה צריכים סבלנות כמו ברזל, ומי
שהוא סבלן יותר — הוא ינצח. ולכן ראה רק להתחזק, ואל תפחד
משום בריה שבעולם, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ואני מקנה
להקדוש-ברוך-הוא לראות כמו עיני איך שיבנאל תהיה "עיר
ברסלב" במלא מובן המלה.

אודות גברת ... תחיה, בודאי היא צריכה לקבל כמה שעות,
כי חבל, והיא יכולה לתרם הרבה, אף מה לעשות? כבר אמרו
חכמינו הקדושים (מגלה יג): אין אשה מתקנאת אלא בדרך חכרטה
וכו', כך הולך בין נשים קנאה.

בענין ... גרו יאיר וכו', אני כותב לו מכתב ארוך, ואני מקנה
להקדוש-ברוך-הוא לדבר על לבו.

גם למשפחת ... שיחיו אני שולח מכתב, ואני מאד מקנה
להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר, כי שני בניהם ... גרו יאיר ו...
גרו יאיר, הם מאד מצליחים, וחבל ששאר הילדים ילכו לאבוד.

תעמד על המשמר עם ... וכו', ותמיד תטפוף לו מה שצריכים,
ולהזכיר לו את רשעות הסמ"ך-מ"ם, כי יש מצות עשה של "זכור
את אשר עשה לך עמלק" וכו'.

אֲשֶׁר ל' נד - ל' נה בַּנְחַל רלא

הַעֲקֹר אֶתְּהָ תִרְאֶה לְהִיּוֹת חֲזָק, וְשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם לֹא יוּכַל
לְשׁוֹבֵר אוֹתָךְ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' נד.

בַּעֲזַרַת הַשָּׁמַיִם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ חֲזוֹן, ג' מְנַחֵם־אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת כָּל מַכְתָּבֶיךָ, וּמֵאֵד אֲנִי שָׂמַח לְשִׁמְעַע תְּמִיד
אֶת הַטּוֹב מִמֶּךָ.

בְּיִדְאֵי יוֹם הַהֲלָדָת הוּא יוֹם מֵאֵד מְצָלַח, וַיְכּוּלִים לְפַעַל אֲצֵל
הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כָּל מַה שְׁרוּצִים בְּיוֹם הַהֲלָדָת.

תְּמִיד אֲנִי מִתְפַּלֵּל וּמִבְקֵשׁ עֲלֵיכֶם, שְׂיִהְיֶה לְכֶם רַק טוֹב בְּחַיִּים,
וְשִׁלָּא תִהְיוּ שְׁבוּרִים, וְהַכֹּל יַעֲבֹר בְּקַלּוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' נה.

בַּעֲזַרַת הַשָּׁמַיִם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ חֲזוֹן, ג' מְנַחֵם־אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבֶךָ.

אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂזָה מֵאֵד קָשָׁה, אֲכַל יֵשׁ הַרְבֵּה דְבָרִים בְּחַיִּים שְׂזָה
קָשָׁה, וְצָרִיכִים לְהִתְמוּדָד עִמָּהֶם, וְזֶה אֶחָד מֵהַדְּבָרִים אֵיךְ לְהִתְנַהֵג
עִם אֲנָשִׁים, וְאֲנִי מֵאֵד מְקַנְהָ, שְׂאֵם נִתֵּן בְּכָל יוֹם כְּמַה שְׁעוֹת בְּלִמּוּדֵי
קֹדֶשׁ לְגַבְרַת ... תַּחֲיָה, הִיא תִתְרַם הַרְבֵּה, וְאֵת לֹא צָרִיכָה לְהִיּוֹת
כָּל־כֶּף רְגִישָׁה וְכוּ', עַל כָּל מַה שְׂהִיא מְדַבְּרַת וְעוֹקְצַת וְכוּ', יֵשׁ

בְּגֵי-אָדָם שְׂצוּרַת הַדְּבֹר שְׁלָהֶם שׁוֹרֵט, וְלֹא צְרִיכִים לְקַחַת אֶת זֶה
אִישִׁית.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' נו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֶב-שַׁבַּת-קִדְשׁ חֲזוֹן, ג' מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נִרְוֵי יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שְׂאֵל תִּתְגַּרֵּשׁ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
אָמְרוּ (גטין ז.): כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ רֵאשׁוֹנָה אֶפְלוּ מִזִּבְחַ מוֹרִיד
עָלָיו דְּמָעוֹת, וּבִפְרָט שְׂאִשְׁתְּךָ בַּהֲרִיזוֹן וְכוּ' וְכוּ', אֶתָּה צְרִיף לְהִיּוֹת
וּתְרַן, וְאִז תַּעֲבֹר אֶת הַחַיִּים שְׁלֶךְ בְּקִלּוֹת. אֵל תַּחֲשֹׁב שְׁחַיִּים הֵם
דְּבָשׁ, הַחַיִּים הֵם רַק מְרוֹר, וְעַקֵּר גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׂיִכּוֹל לְקַחַת
אֶת הַמְּרוֹר, וְלִהְכָנִיס אֶת זֶה בֵּין שְׁתֵּי חֲתִיכוֹת מִצָּה, וְכָךְ אוֹכֵל אֶת
זֶה, וְהַמְּרוֹר מִתְבַּטֵּל מִהַמִּצָּה, וְזֶה בְּרוּר, מְרוֹר יֵשׁ לְכֹלָם, אֲכָל לֹא
כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהַמְתִּיק אֶת הַמְּרוֹר, וְרַבֵּנוּ ו"ל גְּלָה לָנוּ
(לְקוּשֵׁי-מוֹתֵר, חֶלֶק א', סִימָן כ'), שֶׁהַצְּדִיק מִמְתִּיק מְרִירוֹתֶיהָ דְּהָאֵי
עֲלָמָא, כִּי הוּא מְלַח הַמְּמַתִּיק אֶת הַמְּרִירוֹת, עֵינֵי שָׁם; וְלִכֵּן רָאָה
לְלַמֵּד הַרְבֵּה סְפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְתִתְבַּרְדַּד הַרְבֵּה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְאֵל תִּהְיֶה כְּעֶסֶן, כִּי הַכַּעַס יִהְרַס לָךְ אֶת כָּל הַחַיִּים, וְלִכֵּן רָאָה לְהִיּוֹת
רַק חֲזוֹן, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתַּצְּלִיחַ בְּרַכְּךָ.

נָא וְנָא בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן אֵל תִּתְגַּרֵּשׁ, כִּי זוֹ אֵינָה עֲצָה כְּלָל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' נו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש חזון, ג' מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד שמחתי שקנית מתנות למלמדים, והקדוש-ברוך-
הוא יעזור לך, שגם אתה תקבל מתנה מן השמים, וזה ילדים טובים
יראי השם וחושבי שמו, ושמורים מעברות, ותאמין לי, שזו המתנה
הכי יפה בדור הזה, שיהיה לבן-אדם ילדים טובים.

בענין החשמל למעלה בישיבה, הם טוענים שחשבון החשמל
בא פעם בשני חדשים, ולכן לתת אלפים שקל לחדשים — זה
הרבה מאד להם. ולכן הייתי מיעץ לעשות שעון פנימי, וכמה
שישתמשו כך ישלמו, וכך הפל יבוא על מי מנוחות.

קבלתי את הרשימה מאנשי שלומנו שיצאו להפצה, והקדוש-
ברוך-הוא יעזור, שנוזקה לשלם את כל החובות שלנו.

בענין הצבע, מה טוב ומה נעים לצבע תקף-ומיד אחר תשעה
באב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' נח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש חזון, ג' מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד, הרב ... גרו יאיר.

הנה היום פתב לי ידידנו ... גרו יאיר מכתב, שיש לך חלישות הדעת וכו', ובאמת אני מכרח להגיד לך, שנסייתי לתפס אותך כמה פעמים השבוע, ולא עלתה בידי.

אתה צריך להבין, שאדם אחד לא יכול לקחת עשרה תפקידים, כי הוא ישבר לגמרי, בישיבה שאני רוצה לבנות זה לכל הפחות עשרים או שלשים או ארבעים תפקידים, כי אני רוצה להקים ישיבה של ארבע-מאות עד חמש-מאות בחורים בלי שום גזמא, ולחתן את כלם, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שאזכה להראות את זה, ולכן אתה צריך להתחלק עם עוד כמה אנשים, לדגמא: לאחרונה היו לנו בעיות עם שני בחורים, והן היו בעיות רציניות, רחמנא לישזבן, וצריכים רק תולעת אחת שתפנס בתפוח ותרכיב אותו, שאז תרכיב את כל התפוחים, ולכן אנחנו צריכים את ... גרו יאיר, שהוא יעמד על המשמר, בודאי אני הודרכתי אותו, שלא לך בדינים עם הבחורים, ולא יהיה ענין של משטר, כי זו לא דרכי. וכן בענין האכל, תהלה לאל ... גרו יאיר, השיג טבחיית, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שפך יהיה לבחורים כל יום אכל חם, וכן בענין הסדר מפעם לפעם הוא יעלה, וכך יהיה לבחורים איזה מורא ופחד, וזה לא בא להוריד ממך כלום, אדרבה זה בא לתת לך כחות הנפש יותר גדולים, ושתוכל יותר להתמקד עם הבחורים, להסביר להם רוחניות חיות אלקות, ואת הלמוד העמק של רבנו ז"ל, אשר זה אין מי שיכניס רק אתה, ולכן תעזב את הגשמיות לאחרים, תן לאחרים לנהל את שאר התפקידים, זה לא בא כדי להמעט ממך את הסמכות שלך, אדרבה זה יעזר לך הרבה בכל התחומים.

תתבודד היטב על הדבורים האלה, ותבוא לידי הפרה שאני צודק, ואין לי פה שום טעם ומחשבה לחתור תחתך, אדרבה, אני רוצה שתמשיך להחדיר בהם יראת שמים שלמה והתלהבות כדרכך, כי רק זה יועיל לבחורים, ומי יתן שהיית פה, ולוקח את הישיבה שלי, כי אני רואה שיש לי יותר מחמשים תפקידים, ועלי זה כבר קשה מנשוא, ואני לא מגזים במה שאני כותב, ולא בחננס שיתרו אמר למשה רבנו: נבול תבול וגו'.

אָנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִהְיֶה לָנוּ מְבִנֵּה נִפְרָד לְיִשְׁיבָה, וְאִז הַרְבֵּה דְבָרִים יִשְׁתַּנּוּ לְטוֹבָה.

הַכֶּפֶל הַדָּבָר ... גֵּרוּ יְאִיר, הוּא לֹא בָּא לְחַתֵּר תַּחְתָּךְ, תֶּאֱמִין לִי, שִׁישׁ לוֹ הַמוֹן צְרוּת וְיִסּוּרִים עִם תְּלִמּוּד-תּוֹרָה וּבֵית-סֵפֶר וְגַגִּים וּפְעוּטוֹן הַמוֹנִים יוֹתֵר מְאַרְבַּע-מֵאוֹת יְלָדִים בֶּן יָרְבּוּ, וְלֹא חֶסֶר לוֹ עַל הָרֹאשׁ עוֹד יִשְׁיבָה, אֲלֵא אֵין בְּרָרָה, אֲנַחְנוּ לֹא יְכוּלִים שְׁהִישְׁיבָה שְׁלָנוּ תִהְיֶה מְאוּרַת פְּרִיצִים וְכוּ', וְלִכֵּן אָנִי צָרִיךְ גַּם אֵת ... גֵּרוּ יְאִיר, בְּיַד חֲזָקָה, אִם צָרִיכִים לְהוֹצִיא אֵת מִישָׁהוּ.

אֵתָּה אַל תִּדְאָג, אָנִי שׁוֹמֵעַ רַק דְּבָרִים טוֹבִים עַל הַיִּשְׁיבָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִזְכֶּה וְנִצְלִיחַ תְּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' נט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים, ג' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיְגִיךְ וְחַפִּים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלַתִּי אֵת מִכְתָּבְךָ.

אֵתָּה תַעֲשֶׂה מֵה שֶׁהֲכִי טוֹב בְּשִׁבְלֶךָ, אִם אֵתָּה מְרַגֵּשׁ שְׁלִישׁן בְּפִנְיָמִיָּה בֵּין הַבְּחוּרִים הַקְּטָנִים זֶה טוֹב בְּשִׁבְלֶךָ, תַעֲשֶׂה אֵת זֶה, כִּי אֵתָּה צָרִיךְ לְדַעַת, בְּזֶה הָעוֹלָם כָּל אֶחָד צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מֵה שֶׁטוֹב בְּשִׁבְלֵהוּ, וְלֹא יִתְחַשֵּׁב עִם אֶף אֶחָד, כִּי גַם אַחֲרָיִם לֹא מִתְחַשְׁבִּים עִם הַזוּלָּת, לִכֵּן צָרִיכִים רַק לְחַשֵּׁב מֵה שֶׁטוֹב לַעֲצֹמוּ, וּבִפְרָט בְּעִנְיַן תּוֹרָה וְעִבּוּדַת ה' יִתְבָּרַךְ, אֲסוּר לְהִסְתַּפֵּל עַל אֶף אֶחָד שֶׁבְּעוֹלָם.

רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם בְּלִמּוּד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנְיּוֹת, שְׁנֵה זְכוּף וְטְהַר הַנֶּפֶשׁ, אֲשֶׁר לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֹּר.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שְׁאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' ס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר דְּבָרִים, ג' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

בְּוִדְאֵי אֵין צַעַר יוֹתֵר גְּדוֹל מִצַּעֲרֶךָ מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ', עִם
כָּל זֹאת אֵין זֹו עֲצָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ כֶּל-כֶּף אֶל הַצַּעַר, כִּי כָּל
הַנִּמְשָׁךְ אֶל הַצַּעַר, הַצַּעַר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו.

אֵתָה צָרִיךְ לְרְאוֹת לְהִתְחַמֵּק כָּל מֵה שְׁאֵתָה יִכּוֹל יוֹתֵר, כִּי בְּזֶה
הָעוֹלָם צָרִיכִים רַק לְהִקָּל אֶת הַחַיִּים, וְלֹא לְהִכְבִּיד, אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

רַק חִזּוּק וְאַמֶּץ לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִרְגֵּיל אֶת
עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים
אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֹו הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כְּזוֹ, שְׁאֵין לְתַאֵר
וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְלֹא כְּדֹאֵי לְהִתּוֹכַח עִם בְּנֵי אָדָם, שְׂזָה סִתָּם מִבִּיא
אַחֲרֵיךָ לְשִׁבְרוֹן הַלֵּב, עַד שֶׁהָאָדָם אַחֲרֵי-כֵן מִתְיַאֵשׁ מִהַחַיִּים שְׁלוֹ,
אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' סא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר דְּבָרִים, ג' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... שְׁיַחֲיוּ נֹצֵחַ.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים: טוֹב תּוֹרָה עִם דָּרָךְ אֶרֶץ, שְׁיִגִיעַת שְׁנֵיהֶם מִשְׁפַּחַת עוֹן, וּבּוֹדָאֵי טוֹב לְצֵאת לַעֲבֹד, וְלֹא לְהִיּוֹת עֲנִי, אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּצְלִיחוּ, רַק תִּתְאַזְרוּ בְּאִמְץ לֵב, וְלֹא תִפְחָדוּ מִשׁוּם דְּבָר, וְאֲז תִּרְאוּ נְסִים נִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אִם יִהְיֶה אֶצְלָכֶם שְׁלוֹם-בֵּית אֲמָתִי וְאֶהְבֶּה אֲמָתִית, וּתְכַבְּדוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי, הַבְּרָכָה תִּהְיֶה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' סב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וְאֶתְחַנֵּן — נַחֲמוּ, ה' אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּלֵיּוֹת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּיִבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַזֶּה עָלֵיהֶן יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵן וַיַּצִּילֵן מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶן, אָמֵן.

הִנֵּה זֶה שָׁבוּעַ שָׁחַל לְהִיּוֹת בּוֹ תְּשֻׁעָה בָּאֵב, שְׁאֲנוּ מְצַפִּים וּמְקוּיִם בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל שָׁעָה וּבְכֹל רִגַע שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְשֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִבְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. וְזֶה תְּלוּי בְּנוּ! כִּי לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים, שְׁבֵית-הַמִּקְדָּשׁ נִחְרַב בְּשִׁבִיל שְׁנֵאת חֲנֹם, וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן. אֲנוּ רוֹאִים, שְׁאִיף שֶׁהוּא, עַדִּין יֵשׁ שְׁנֵאת חֲנֹם, וְכַמָּה שְׁנֵדְבַר מִזֶּה וְנַעֲבֹד עַל עֲצֻמֵּנוּ לְעִקְרָה מֵאֲתָנוּ — לֹא יַעֲזֹר. זֶהוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, חֲיִדֵּק שֶׁל גִּזְעוֹנוֹת, שְׁנִכְנַס הֵיטֵב הֵיטֵב בְּאָדָם, אֲשֶׁכְּנֹזִי שׁוֹנָא סְפָרְדִי וּמִמִּילָא לְהַפֵּף — סְפָרְדִי שׁוֹנָא אֲשֶׁכְּנֹזִי. וְהֵלֵא אֲנוּ יוֹדְעִים שְׁתַּמְצִית תּוֹרָה שְׁבַע-עֶלְפָּה זֶה הַשְּׁלָחָן

ערוף, אָשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל הַקְּפִיד מְאֹד עַל לַמּוּד שְׁלַחַן עָרוּף, וְאָמַר
 (שיחות-הַר"ן, סימן כט), שֶׁכָּל יְהוּדֵי מַחְיָב לְלַמֵּד שְׁלַחַן עָרוּף, וְכָל
 הַיְהוּדוֹת סוֹבְכֵת סָבִיב צִיר זֶה, וְאִם יְהוּדֵי נַחֲלָשׁ מִן הַלְמוּד, כְּבָר
 צָרִיכִים לְפַקֵּק בְּיַהְדוּתוֹ. וְאָנוּ רוֹאִים, שֶׁהַשְּׁלַחַן עָרוּף כָּלוּל מִשְׁנַיִם:
 מֶרֶן הִנֵּה סִפְרָדִי, וְהַרְמ"א הִנֵּה אֲשֶׁכְּנֹנִי, זֶה הַשְּׁלַחַן וְזוֹ הַמַּפָּח, וְכֹף
 עִם יִשְׂרָאֵל חַיִּים בְּמִשְׁךָ אַרְבַּע-מֵאוֹת שָׁנִים אַחֲרוֹנוֹת, עַל-פִּי סֵדֶר
 הַשְּׁלַחַן עָרוּף, וְרַבְּנוּ ו"ל בְּעֲצָמוֹ אָמַר, שְׁיִכּוּלִים לַחֲדָשׁ בְּסִפְרוֹ כִּמְה
 שְׁיִכּוּלִים וְכוּ', אָבֵל לֹא לְזוֹז מִסְעִיף אֶחָד בַּשְּׁלַחַן עָרוּף, כִּי אֲצַל
 רַבְּנוּ ו"ל זֶהוּ הַיְסוּד! וְהַשְּׁלַחַן עָרוּף כָּלוּל מֵאֲשֶׁכְּנֹנִי וּסְפָרְדִי. וְכָל
 הַפּוֹסְקִים מְסוֹבְבִים סָבִיב הַשְּׁלַחַן עָרוּף, כָּל הַשּׁוֹמְרֵי תִּים לְמֵאוֹת
 אֲלָפִים וּרְכָבוֹת שְׁנַתְּחַבְּרוּ בְּמִשְׁךָ אַרְבַּע-מֵאוֹת שָׁנִים אַחֲרוֹנוֹת, הַכֹּל
 סָבִיבוֹ. וְעַם כָּל זֹאת יֵשׁ גְּזַעְנוֹת אַרוּרָה בְּטַבַּע אָדָם, שֶׁלֹּא יִכּוּלִים
 לְעַקְרָהּ. וְלֹא בַחֲנָם שֶׁבַעֲבוּר זֶה אָנוּ סוֹבְלִים עַל חֶרְפֵּן-בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.
 וְאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מִזְהַר"ן, חֶלֶק א', סימן יג), שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 אוֹמְרִים (בְּרִכּוֹת לג.): כָּל מִי שֵׁיִשׁ בּוֹ דַעַת, כְּאִלּוּ נִבְּנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ
 בְּיָמָיו. מִי שֵׁיִשׁ לוֹ שֶׁכָּל, כְּאִלּוּ נִבְּנָה אֲצִלוֹ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כִּי
 בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שָׁל כָּל אֶחָד זֶה הַשֶּׁכֶל וְהַמַּח שָׁלוֹ. וְלִכֵּן כְּשֶׁבוֹכִים עַל
 חֶרְפֵּן-בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, צָרִיכִים לְבָכוֹת עַל חֶרְפֵּן בֵּית הַמַּחֲזִין שָׁלוֹ. מִמֶּה
 בָּאוֹת כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵית, שְׂאִין שְׁלוֹם-בֵּית? 'שְׁלוֹם' זֶה שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ,
 כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ט', סימן ט'): גְּדוֹל הַשְּׁלוֹם, שֶׁשְּׂמוֹ שָׁל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִקְרָא שְׁלוֹם; 'בֵּית' הוּא בֵּיתוֹ שָׁל כָּל יְהוּדֵי,
 וְצָרִיכִים לְהִכְנִיֵס אֶת הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּתוֹךְ
 הַבֵּית, וּמִזֶּה נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם-בֵּית. אָבֵל אִם מוֹצִיאִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא מִן הַבֵּית, אִזּוֹ יִשְׁנֶן מְרִיבוֹת בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, בֵּין אִשָּׁה
 לְבַעֲלָהּ, וְיִשְׁנֶן קִטְטוֹת וְאֵי תְּבִנוֹת, וְכָל הַבֵּית מִתְעַרְעֵר וְנַעֲשֶׂה חֶרְפֵּן,
 עַד שֶׁרַחֲמָנָא לְצַלָּן, בָּאִים לִידֵי גְרוּשִׁין, שְׂזָה חֶרְפֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ,
 חֶרְפֵּן בְּתֵי יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה זְכָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאָנוּ יוֹדְעִים מִרַבְּנוּ ו"ל,
 שֶׁמְלַמֵּד אוֹתָנוּ לְמוֹדִים כְּאִלּוּ, אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַמַּצְבִּים הַכִּי
 קָשִׁים, וְהַדְּבָר הָרִאשׁוֹן שֶׁרָצָה רַבְּנוּ ו"ל מֵאֲתָנוּ, שְׁנַתְּבוּדָד אֶל

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנִסְפָּר לוֹ כָּל הָעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, כִּי הַכַּל תְּלוּי רַק כְּפִי שְׁמֵדִבְרִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלָכֵן אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַלֵט): אִי אֶפְשֶׁר לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלֵא עַל-יְדֵי שְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים קכב): "אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם"; כִּי הַדְּבֹר תְּלוּי בְּשְׁלוֹם. וּבְשִׁבִיל זֶה הָאֲר"י ז"ל תִּקַּן לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ קֹדֶם הַתְּפִלָּה מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאֶהְבֵּת לְרַעַךְ כְּמוֹד", כִּי אִי אֶפְשֶׁר לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ אִם יֵשׁ לוֹ מְרִיבָה עִם יְהוּדֵי אַחֵר. לְמִדֵּים מְכָאן, שְׁגַם הַתְּפִלָּה שְׁזָה הַיְסוּד אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל, הֵהֱכִיחַ שֶׁתְּהִיָּה בְּדַרְךְ שְׁלוֹם. יְהוּדִים צְרִיכִים לְגוֹר בְּשְׁלוֹם וּבִאֲהָבָה זֶה עִם זֶה.

אָךְ מַה לְעֲשׂוֹת? מֵאֵז שֶׁנִּכְרָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן, כְּכֹר בָּא הַנְּחָשׁ וְהַסִּית אֶת חֲנֹה, וְחֲנֹה הַסִּיתָה אֶת בַּעֲלָהּ — אָדָם, וְעָבְרוּ עַל צְוֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכַתּוּב בַּזֹּהַר (חֶלֶק א' לַה): כִּי־צַד בָּא הַנְּחָשׁ אֶל חֲנֹה? הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רָכַב עָלָיו, וְהוּא הַסִּיתָה. "וַיֹּאמֶר הַנְּחָשׁ אֶל הָאִשָּׁה לֹא מוֹת תָּמוּתוֹן, כִּי יוֹדַע אֱלֹקִים כִּי בַיּוֹם אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחוּ עֵינֵיכֶם, וְהִיִּיתֶם כְּאֱלֹקִים יוֹדְעֵי טוֹב וְרָע" וְגו', הַנְּחָשׁ הַסִּית אֶת חֲנֹה שֶׁתַּעֲבֹר עַל צְוֵי הַבּוֹרָא וְלֹא תָמוּת. וְדַבֵּר לְשׁוֹן-הָרַע עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְהִיא נִתְּנָה אֶת זֹאת לְבַעֲלָהּ, וּשְׁנִיָּהֶם חֲטָאוּ, וְנִגְזְרָה עֲלֵיהֶם מִיתָה. וּמִי גָרַם כָּל זֹאת? הַנְּחָשׁ הַקְדָּמוֹנִי, שֶׁרָכַב עָלָיו הַסֵּמ"ךְ-מ"ם; כִּי כַח הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רַק הַפְּרִד וּמִשְׁל', לְהַפְרִיד בֵּין יְהוּדִים. וְאָנּוּ עֲדִים לְזֶה, שֶׁכָּל כַח הַטְּמֵאָה זֶה רַק לְהַפְרִיד בֵּין אַנְשִׁים, לְהַסִּית מְזָה לְזֶה וּמְזָה לְזֶה, וּלְרַכֵּל זֶה עַל זֶה. וְלָכֵן אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּעֲנִית ת.), שֶׁשְׂאֵלוֹ אֶת הַנְּחָשׁ: הֲלֹא כָּל הַחַיּוֹת הַטּוֹרְפוֹת, אֵינָן טוֹרְפוֹת אֲלֵא מִחַמַּת שְׂרַעֲבוֹת הַנֶּהָ, אֲבָל אֶתָּה בְּנִגְיַעָה בַּעֲלָמָא וּכְכֹר מַחְדִּיר אָרְס, אִם-כֵּן מָה הַנָּאָה יֵשׁ לָךְ בְּזֶה? וְעֲנֵה: וְלִי אֶתָּם שׁוֹאֲלִים?! שְׂאֵלוֹ לְבַעַל הַלְּשׁוֹן, מָה הַנָּאָה יֵשׁ לוֹ לְדַבֵּר עַל הַזִּילָת?! אֲשֶׁר אָנּוּ עֲדִים לְכָל הַלְּשׁוֹן הָרַע וְהַרְכִּילוֹת שְׁמֹרְכָלִים זֶה עַל זֶה, כְּגוֹן: אִשָּׁה מְרַכֵּלָת — "הַנֶּהָ פְּלוֹנִית אֵינָה יוֹדַעַת לְבִשְׁל", או "אֵלְמוֹנִית אֵינָן לָהּ מְשֻׁגָּים בְּאֶפְיָה" וְכוּ', או "פְּלוֹנִית אֵינָנָה מִתְּמַצִּית בְּאֶפְיַת חִלּוֹת" וְכוּדוּמָה,

אָשֶׁר אֵלָיו רַק דְּגַמְאוֹת, אֶף יִשְׁנֶן אֵין סֹפֵר דְּבָרִים. לָמָּה אִשָּׁה אַחַת צָרִיכָה לְהִשְׁפִּיל אֶת זִוְלָתָהּ? ! וְכֵן נַעֲשֶׂה גַם־כֵּן אֶצֶל הָאֲנָשִׁים, וְזֶהוּ לְשׁוֹן־הָרַע, שֶׁהוּא עוֹן חֲמוּר מְאֹד, וְגוֹרֵם לָנוּ אֶת כָּל הַגְּלוּת, אֶת חֲרָבֵן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ כְּכֹר 930 שָׁנָה, וְאֵין רוּאִים סוּף וְקֶץ לְכָל צָרוֹתֵינוּ, תַּחֲלָה וְרֵאשׁ לְפָדְיוֹן נַפְשֵׁנוּ, אֵין יוֹם שֶׁאֵין קָלָלְתוּ מִרְבָּה מִחֲבָרוֹ, וְצָר וְיָמָר לָנוּ מְאֹד, וְיִשְׁנֶן הַסְּתוֹת אֵלָיו כְּנֶגֶד אֵלָיו, וּמִדְּבָרִים וּמִדְּבָרִים, בְּשָׁעָה שֶׁאוֹמֵר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם (מְשָׁלִי יג, ג): "שֹׁמֵר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מִצְרוֹת נַפְשׁוֹ"; אֵין צָרִיף לְדַבֵּר דְּבוּרִים מִיִּתְרִים. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט): 'טוֹב' — הַכֹּל חַפְצִים לְשִׁמְעַ, הָרִי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ אֵין חֲסֻרוֹת בְּעִוֹת, וְיֵשׁ לוֹ צָרוֹתָיו הוּא, אֵין בַּיִת שֶׁלֹּא תִהְיֶה שָׁם אִיזוֹ צָרָה: זֶה רוֹק, זֶה רוֹקָה, אֵלָיו אֵין לָהֶם יְלָדִים, אֵלָיו יֵשׁ לָהֶם יְלָדִים, וְאֵין לָהֶם גִּחַת מִיְלָדִים, אֵלָיו חוֹלִים, אֵלָיו בְּעַלֵי חוֹבוֹת וְכוּ' וְכוּ', חֲסֻרוֹת צָרוֹת? ! לְדַאֲבוּנָנוּ, אֵין בַּיִת שֶׁלֹּא יִהְיֶה שָׁם מִקְרָה מְזוּעָזָע, וְאֵין אִישׁ מְגַלָּה לְזוּלָתוֹ, כִּי אֵין אִישׁ רוֹצֶה לְכַבֵּס כְּבִיסָתוֹ הַמְּלַכְלֶכֶת בַּחוּץ, שֶׁלֹּא יִדְעוּ מְזֶה, אֲנָשִׁים מַתְּבִישִׁים, אֲבָל בּוֹדָאֵי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ צָרוֹתָיו הוּא. וְלָמָּה אִם־כֵּן נַחֲטֵט וְנַחֲפֵשׁ אַחַר הָרַע שֶׁל הַזִּוּלָת? ! הִבָּה נַחֲזֵק וְנַעוֹדָד אֶת כָּל אֶחָד. וּבִפְרָט שְׁאֲנוּ מְקַרְבִּים אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁכָּל לַמּוֹדוֹ רַק לְעוֹדָד וּלְאַמֵץ אִישׁ אֶת רַעְהוֹ. וְזֶהוּ הַיְסוּד בִּיהֲדוּת. וּבַעֲבוּר זֶה מְשִׁיחַ יָבוֹא וְיִתְקֵן אֶת פָּגַם הַנְּחָשׁ, וְלָכֵן 'מְשִׁיחַ' גִּימְטְרִיָּה 'נְחָשׁ', נְחָשׁ — שְׁנִי"ח — 358. מְשִׁיחַ — 358; כִּי לִתְקֵן אֶת הַחֲטָא שֶׁקָּלַק לַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי, שֶׁהִסְמִ"ךְ־מ"ם רוֹכֵב עָלָיו, זֶה לֹא יוֹכֵל כִּי אִם מְשִׁיחַ, הוּא אֵינָנוּ מִפְּחָד מִהִסְמִ"ךְ־מ"ם וְנִכְנָס בַּתּוֹכוֹ, וְלֹא יִכְנַע לוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וְאָפֶן, וְהוּא יִכְנִיעוּ וְיִפְּלוּ !

וְלָכֵן אִם אֲנַחְנוּ כָּל־כָּף מִצְפִּים בְּכָל יוֹם, בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ לְגֵאָלָה, מָה אָנוּ עוֹשִׂים בַּעֲבוּר זֶה? ! וּבִפְרָט נְשׁוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ, הָרִי בְּאֲנוּ חוּץ לְיִשׁוּב, וּמִצְאָנוּ מְקוֹם נִפְלֵא מְאֹד בִּיבְנָאֵל, מְבַדָּד, שָׁקֵט וְכוּ'. אֶף לְצַעֲרָנוּ הָרַב, מָה שֶׁלֹּא צָפִינוּ הַגִּיעַ, הַגָּה פֶּה דִיקָא יִשְׁנוּ הִסְמִ"ךְ־מ"ם בְּכַח הַכִּי גְדוֹל, הַמְּסִירוֹת שְׁמוּסֵר אוֹתָנוּ, הַמְּגִיעוֹת שְׁמוּנָע אוֹתָנוּ, הַהִפְסָדִים שְׁגוֹרֵם לָנוּ — אֵין לְתֵאָר כָּלָל !

וְזֶה מִסֵּב לָנוּ אֵת אֲשֶׁר מִסֵּב. עִם כָּל זֹאת לֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם דְּבָר! סוּף כָּל סוּף אָנוּ נִנְצָח! צְרִיכִים רַק סִבְלָנוֹת שֶׁל בְּרוּל.

וּבְכָלל בַּחַיִּים, כְּדֵי לְהַצְלִיחַ צְרִיכִים סִבְלָנוֹת, וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנה): אִם יֵשׁ לְאָדָם אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יֵשׁ לוֹ כַח הַגְּדֹל וְכַח הַצּוּמָח. יֵשׁ לוֹ אַרְיֵכוֹת אַפִּים וְסִבְלָנוֹת. וּבְלִי אֲמוּנָה אֵי אֶפְשֶׁר לְחַיּוֹת בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן. כְּלָנוּ חֲטָאנוּ, עֲשִׂינוּ דְבָרִים מְכַעְרִים מְאֹד בֵּימֵי יְלֻדוֹתֵנוּ, גִּרְמָנוּ לְעַצְמָנוּ הַמּוֹן שְׁקוּץ, תְּעוּב, זְהוּם, וְעַתָּה רְצוֹנָנוּ לָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. בָּא רַבֵּנוּ ז"ל וְאוֹמֵר (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן לג): עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, יִסְלַח לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ; בְּזֶה שְׂאָדָם מִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה בְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְהַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל; אִם אָדָם מִחְדִּיר בְּעַצְמוֹ דְבוּרִים אֵלָיו — נִמְחָלִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד כְּדֵי כָּף, שְׁלֵא יִהְיֶה דְבָר שְׂיִכָּל לְשִׁבֵּר אוֹתָנוּ. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן לג): אֵצֶל בְּנֵי-אָדָם אֲמוּנָה הוּא דְבָר פְּשוּט וְקָטָן, אֲבָל אֲצִלִי אֲמוּנָה הוּא דְבָר גְּדוֹל, וְעַקֵּר הָאֲמוּנָה בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת כְּמוֹ שֶׁהַנְּשִׂים וְהַיְלָדִים מְאֲמִינִים, בְּלִי חֲכָמוֹת; וּבְכָלל — כָּל עֲנִיָּן רַבֵּנוּ ז"ל הֵיךָ פְּשׁוּטוֹת גְּדוֹלָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת. תַּמִּימוֹת זֶה הַמְדַרְגָּה הַכִּי עָלִינוּנָה. אֲבָל אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן נא), שְׁגַם בְּתַמִּימוֹת אֲסוּר לְהִיּוֹת שׁוּטָה, וְצָרִיךְ לְהַכְנִיס אֶת הַחֲכָמָה בְּתוֹךְ הַתַּמִּימוֹת; לְהִיּוֹת חֲכָם גְּדוֹל וְתַמִּים גְּדוֹל. וְזֶה הֵיךָ רַבֵּנוּ ז"ל. עוֹד בְּהִיּוֹתוֹ יָלֵד קָטָן בְּגִיל שְׁנָתִים וְחֲצִי, וְהָיוּ שְׁעֲרוֹתָיו עַל רֹאשׁוֹ, סֵפֶר, שְׂאֵף פֶּעַם לֹא צֶעֶק בְּעַת שְׂאֵמוֹ סָרְקָה שְׁעֲרוֹתָיו, אֵף שֶׁכָּאֵב לוֹ מְאֹד. כִּי דִרְךְ פְּעוּט כְּשִׁפְסוּרְקִים שְׁעֲרוֹת רֹאשׁוֹ, שֶׁהוּא צוֹנַח מִתּוֹךְ כָּאֵב. וְרַבֵּנוּ ז"ל הֵבִין כְּבָר אֹז, שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְסִבֵּל, זֶה יַעֲרֹךְ דַּקּוֹת סְפוּרוֹת — וַיִּסְתַּיֵּם. רַבֵּנוּ ז"ל נוֹלַד עִם חֲכָמָה, וְאוֹמֵר, שֶׁתַּכְּף-וּמְיָד הַבְּנֵי בְּחֲכָמָה, שְׁעַקֵּר הַחֲכָמָה לְסַלֵּק אֶת הַחֲכָמָה וְלְהִיּוֹת תַּמִּים. אֲבָל אִין זֹאת אוֹמֵרֶת שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת שׁוּטָה, אֲלֵא תַמִּים גְּדוֹל בְּלִי חֲכָמוֹת. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב), שְׁכָּל אֵלָיו

ההולכים עם חכמות, לבסוף באים לטעיות גדולות, עד שיש רשעים גדולים מפרסמים, שקלקלו בעולם מאד מאד על ידי החכמה שלהם. ועל נקדה זו עלינו לעבד הרבה — שנהיה תמימים, אבל חכמים ופקחים, שלא יוכלו לעבד עלינו.

ולצערנו הרב, עובדים עלינו מאד, ובפרט בדור הזה ישנם פל מיני שקרנים, רמאים, נוכלים, ומפרסמים של שקר, שלשום עברו על כל התורה כלה, על עריות, רחמנא לצלן, גרו עם אשת איש, גדה, שפחה, גויה, זונה, רחמנא לישזבן, חללו שבת, אכלו טרפות ונבלות, ואתמול חזרו בתשובה שלמה, והיום הם כבר חכמים והוגי דעות, ונותני תקונים, כיצד יתכן הדבר?! בודאי לשוב בתשובה שלמה זה דבר גדול מאד, עד שאומרים חכמינו הקדושים (ברכות לו): במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם עומדים; אבל תשבו בפנה, בין תנור לכירים, ותשובו בתשובה שלמה; תעשו מצוות ומעשים טובים, כדי שהקדוש-ברוך-הוא ימחל לכם. אבל אל תעבדו על בני-אדם. ודבר זה מאד מאד מצוי. ובני-אדם קונים את הזבל, שלשום עשה אדם כל העברות שבעולם, אתמול חזר בתשובה שלמה, והיום הוא הוגה דעות, וקוראים אותו: כבוד הרב וכו', ומסתכלים בעיניו, כאלו מי יודע מי הוא. ומדוע? כי יש לו פאות ארפים?! הלא זאת מפני ששערותיו היו ארפות, ועשה חלקיה, אזי נותרו לו פאות ארפים, וחובש כפה לבנה, וכובע ירושלמי, ומעיל פסים וכו', היכן שכלנו וכו'?! ודיקא אלו הדבוקים בהקדוש-ברוך-הוא מגיל קטנות, שיגעים בתורה ארבעים חמשים שנה, ובקיאים בכל חדרי התורה, בהם מזוללים, עליהם מדברים, ואין שומעים בקולם ומתלווצים מהם, ואל אלו המטרפים, הנואפים, השקרנים והצבועים, עליהם כותבים תארים: המקבל האלקי, וכדומה וכדומה, והם עושים 'תקונים' וכו' וכו', ובני-אדם קונים את הסחורה הזו...

לכן אם אנו זכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, ואם נפתח לנו הדעת והמח ואנו רואים היכן אנו בעולם, עלינו לקחת עצמנו בדינו, ובפרט נשות אנשי שלומנו, אני יודע את הסבל שאתן סובלות פה

בִּיבְנָאֵל. אָבֵל תִּסְתַּפְלְנָה הַיֵּטֵב, לְאֵט לְאֵט, בְּשֶׁקֶט בְּשֶׁקֶט נִבְנוֹת שְׁכוּנוֹת חֲדָשׁוֹת, וְהִנֵּה עוֹשִׂים טִיחַ בְּדִירוֹת שְׁנֹכְנוֹ, וְתַחַף יִכְנָסוּ שָׁם לְגוֹר, וְלֹא יֵאָרֶךְ זְמַן רַב, וּכְכֹר בּוֹנִים עוֹד שְׁכוּנוֹת, תַּחַת הָאֵף שֶׁל הַס"מ עִם הַנְּחָשׁ, אָנוּ מְצַפְצָפִים עֲלֵיהֶם, צוֹחֲקִים מֵהֶם. כִּי אָנוּ חַיִּים עִם אַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינָנוּ מִפְּחָדִים מֵהֶם כָּלֵל בְּשׁוּם פְּנִים וְאָפֶן. הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זִי"ע אָמַר: סִגְלָה לְרָשָׁעִים — לְהִרְאוֹת לָהֶם שְׂאִין חוֹשְׁשִׁים מֵהֶם. מַה יֵּשׁ לָנוּ לִפְחוֹד מִשׁוֹטִים כְּסִילִים עִם כּוֹבַע טְמֵבֵל וּמְכַנְסִים קְצָרִים, וְרֹאשׁם בְּאֲדָמָה זֶה שְׁשִׁים שְׁבָעִים שָׁנָה, מֵהֶם עָלִינוּ לְהַתְּפַעֵל?! הֵם יְכוּלִים לוֹמַר לָנוּ: תִּצְאוּ מִפֹּה, אֵינֹכֶם מְבַקְשִׁים וּמְזַמְּנִים פֹּה?! מִי הֵם לְגַמְרִי, שְׂיֵאמְרוּ לָנוּ מַלִּים אֵלֹו? ! גַּם הָעֲרָבִים, יִמַּח שְׁמֵם, אוֹמְרִים לָנוּ: מַה אַתָּם עוֹשִׂים פֹּה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל? לָכוּ מִפֹּה! וְכֵן אוֹמְרִים לָנוּ הַתּוֹשְׁבִים: לָכוּ מִפֹּה, וְאָנוּ נִרְאֶה לָהֶם שְׁנֹשְׂאָר פֹּה עַל אָפֶם וְחִמְתָּם, וְנִבְנֶה פֹה "עִיר בְּרֶסֶלֶב", יִהְיֶה לָנוּ ה'בֵּית-סֵפֶר בְּה"א הַיְדִיעָה, וְנַחֲנֶךָ אֶת הַבְּנוֹת עִם אַמוּנָה וְיִרְאֵת שְׂמִים וּמִדּוֹת טוֹבוֹת.

לְכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁתַּתְּנֶה לָנוּ גַב לְקַדֵּם אֶת הַבְּנוֹת, שֶׁתִּהְיֶינָה בְּקִיאוֹת בְּ"סֵפֶר-הַמִּדּוֹת", וְכֵן ה'תְּלַמּוּד תּוֹרָה יִהְיֶה בְּה' הַיְדִיעָה, בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן יִהְיוּ הַמְּלַמְּדִים בְּעֲלֵי יָדַע, וְיִלְמְדוּ אֶת הַתְּלַמִּידִים שְׁגִם-פֶּן יִהְיוּ בְּקִיָּאִים מְאֹד, וְיִדְעוּ "סֵפֶר-הַמִּדּוֹת", כִּי הַמִּדּוֹת הֵן עֶקֶר הָאָדָם. אִיזוֹ יִגִּיעָה וְטִרְחָה וּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ יֵשׁ לִי פֹה עִם הַיְלָדִים, אָבֵל תִּקְבְּלוּ אוֹתָם בְּחִזְרָה עִם חֵן יְהוּדִי, אֲנִי מִתְּנַגֵּא עִם כָּל בַּחּוֹר וּבַחּוֹר שְׁלוֹמֵד פֹּה! זֶה בָּא לִי קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, עַד שְׂאֵינִי יְכוּל לְהִסְבִּירְכֶם, וְלֹא תִּבְיֵנוּ אֶת זֹאת כָּלֵל, אָבֵל בְּאֲמַת אֵין לִי מְנוּחַ — לֹא בַיּוֹם וְלֹא בַלַּיְלָה. אֵין לִי לְשֵׁלֵם אֶת הַהוֹצָאוֹת, וּבְכָלֵל — תִּדְעוּ לָכֶם, שְׁכָל מַה שְׁקִשׁוֹר ל'"הֵיכַל-הַקְדֵּשׁ", יֵשׁ עַל זֶה הַמְּנִיעוֹת הַכִּי גְדוּלוֹת, אִם זֶה לְהַדְפָּסָה — אֵין לָנוּ אֵף גְּדִיב, אִם זֶה לְבְנִית בֵּית-הַכְּנֶסֶת — אֵין לָנוּ אֵף גְּדִיב, אִם זֶה לְמוֹסְדוֹת — אֵין לָנוּ אֵף גְּדִיב, כָּל מַה שְׂיֵשׁ לָנוּ — זֶה הָעֲנִיִּים מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ.

אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים יוֹצְאִים לְהַפְצָה מְרַפְּזוֹת בַּיּוֹם שְׁנֵי בְּעֵבוֹר

הצלת המוסדות, ומהאלף-אלפים שקלים הללו, אנו משלמים משכורות וחובות, ולאט לאט משפצים, ומההפצה מרפזת ביום חמישי, מזה אנו משלמים את החובות שיש לנו עדין על בית-הכנסת, וגם לשלם חשמל ומים לשני המקנאות, וברוך השם, גבאי הצדקה ר' ... שגובה את הפסך בעבור התלמוד תורה, ור' ... שמארגן את האוטובוס ביום חמישי, ור' ... שגובה בעבור הבניה, שעמלים ממש במסירות נפש, ובודאי מי שעוסק בעסק הרבים, כבר חושדים בו וכו' וכו', אבל אני נותן להם תודה גדולה מאד. ואבקשכם, הבה תטו שכם וכתף לעזרנו. כי ברוך השם, אט אט אנו מתקדמים. אני רוצה להקים קהלה קדושה, ברוך השם, אנו רואים ברכה בעמלנו, אבל אין די בזה, כי ההוצאות מרבות. אבל העקר שתהיה אהבה ואחדות, ובזה נקרב את בנין בית-המקדש, כי כל הסבה שחרב הבית זה מחמת שנאת חנם. ומה שארע לנו בדור הזה — שנאת חנם כזו יותר מכל הדורות, כי אנו סמוכים מאד מאד לגאולה, לכן מתפשטת השנאת חנם. רבנו ז"ל אומר: כששני בני-אדם מתאגרים זה עם זה, כשאחד רואה שזולתו עומד לנצחו, אזי מוציא כל פחותיו עליו. כמו-כן כשהסמ"ך-מ"ם רואה שקצו קרוב, אזי מוציא את כל חציו. ולכן ההסתות שרווחות בכל הארץ — אין לתאר ולשער כלל. על-כן לכל הפחות נראה בקהלתנו שתהיה אחדות גדולה. ובפרט בין הנשים. ידוע, שהאר"י הקדוש רצה להביא את הגאולה, ונעשה ריב בין נשות תלמידיו, והחמיצו את ההודמנות. לכן הבה נתקן את זאת. הבה נראה שבין נשות אנשי שלומנו ביבנאל תהיה אחדות גדולה.

בכל יום שלישי אני רוצה שיהיה ליל שמחה, כי כשנשות אנשי שלומנו מתאספות יחד ועוזרות זו לזו, זה חשוב מאד בשמים, כי אחדות ואהבה חשיבותן רבה לאין ערוף, כי זה הפך הנחש, וזה משיח יכניס בעולם. באו נתחיל כבר ביבנאל! שתהיה אחדות ואהבה, תעזרנה זו לזו, ותראינה אל איזו הצלחה נגיע. אם יש אהבה ואחדות בין המורות — נצליח מאד מאד בבית-הספר, אם תהיה אחדות בין המלמדים — נצליח מאד מאד בתלמוד

תורה, אם תהיה אחדות בין המטפלות במעון, תהיה לנו הצלחה מפלגת. וכבר גליתי את דעתי, היות שאין לנו מקום, ואנו מגבילים במטפלות, וחורקים עלינו שניהם הטמאות, ועיניהם לוטשים עלינו, לסגור לנו, חס ושלו, את המעון, אזי אמרתי, ישנן נשים שאין להן פרנסה, שתפתחנה בביתן קבוצות קבוצות, וכך כל נשות אנשי שלומנו תוכלנה להכניס ילדיהן, אף אחד לא יהיה מקפח, כי במעון שלנו לא יכולים להכניס, אלא אלו שהם מטעם הרוחה. כי רוצים לטל לנו, חס ושלו, את הסמל. ולכן עלינו להיות פקחים, ולשמר על זה מאד מאד. ולכן כל אלו שרוצות לעשות קבוצה בבית — אשריהן ואשרי חלקן! ואני שמח מאד בזה. העקר והיסוד שתלוי בקהלה שלנו — זה אהבה ואחדות, תתאחדנה יחד, תאהבנה זו את זו, והאחדות הזו היא תביא את הגאולה. כי אם הנשים תהיינה באחדות, ממילא הגברים יהיו באחדות, אבל אם האשה תרכל על זו ועל זו וכיו, ממילא גם הגברים ישמעו את זאת, ויתחילו לרכל על כל אחד ואין סוף לדבר. שומעים בכל יום מקרים מוזעזעים, תאנות דרכים מוזעזעות, אנשים צעירים נפטרים מדם לב, מהמחלה הממארת, ואין יודעים מה זה ועל מה זה?! והכל מחמת שנאת חנם שמתפשטת, רחמנא לצלן.

מוהרנ"ת ו"ל למד אותנו איך לקיים דברי רבנו ו"ל בתמימות ובפשטות. הקדוש-ברוך-הוא עזרכן, בלכן זכיתן להיות על ציון רבנו ו"ל, איזו זכות זו! אינכן יכולות לתאר ולשער מה עשיתן שם, קבוצת נשים ישבו ובכו כמו בליל נדרי, אינכן יודעות מה פעלתן בשמים, ימים ידברו ויתגלה... ואין איש מפל עם ישראל אינו יודע מה קבוצת נשים מיבנאל פעלה בציון רבנו ו"ל. זכיתן להיות בציון מוהרנ"ת ו"ל, אתן יודעות ששם שוכן יהודי שפחיה את כל העולם, ואין אף אחד תופס וקולט, וכבר אמר רבנו ו"ל: אלמלא מוהרנ"ת ו"ל, לא הנה נשאר ממני אפלו עלה אחד. ולכן עלינו לתן תודה למוהרנ"ת ו"ל, שהדפיס את כל ספרי רבנו ו"ל. תדענה לכן, שבזה שאתן יוצאות להפצה, אתן מצילות נשמות קדושות וטהורות. עם ישראל קדושים וטהורים, חביבין ישראל

שְׁנֵי בָנִים לְמָקוֹם (אבות ג), אֲנַחְנוּ בְּנֵי וּבְנוֹת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, תְּסַתְּפְלֶנָּה כְּמָה בְּנוֹת לְאֵלִים וּרְכֻבוֹת מְסֻתּוֹכְבוֹת בְּרַחוּבוֹת, וְאִינִם יוֹדְעוֹת מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִמֵּילָא נּוֹפְלוֹת בַּפֶּת. וּמִי הַקְּרָבָן הִרְאִישׁוֹן? בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל. כִּי כֹּף אוֹמְרִים תְּכַמְּינּוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמְדָּבָר רָבָה, פָּרָשָׁה י"א, סִימָן ה'): "יְבָרְכֶךָ ה'" — בְּבָנִים, "וַיִּשְׁמְרֶךָ" — בְּבָנוֹת; מְלַמֵּד שֶׁהַבְּנוֹת צְרִיכוֹת שְׂמִירָה. תְּרַאֲיֵנָּה כְּמָה אֶלְפֵי אֶלְפִים וּרְכֻבוֹת בְּנוֹת מְסֻתּוֹכְבוֹת בְּרַחוּבוֹת. וְהִתְפַּקְרוּת זֶה אִים וְנוֹרָא, הוֹרִידוּ אֶת גְּדַרֵי הַצְּנִיעוּת, וְהִנֵּה אֲתָן נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יוֹצְאוֹת לְהַפְצָה, שֶׁהַיּוֹם יָדוּעַ שְׁנַעֲשִׂית הַתְּעוֹרְרוֹת מְאֹד גְּדוּלָּה, מְחַפְּשִׁים וּמְבַקְּשִׁים אֶת הַחוּבְרוֹת וְהַקּוֹנְטְרָסִים. וְאֲתָן יוֹצְאוֹת וּמְפִיצוֹת אֶת זֹאת לָהֶם, אֵינְכֶן יְכוֹלוֹת לְתַאֵר מַה זֶה גּוֹרֵם, וְאֵילּוּ יִשׁוּעוֹת זֶה מְבִיא לְבְנוֹת יִשְׂרָאֵל. וְחוּזְרוֹת בְּתִשׁוּבָה — הַכֹּל בְּזֻכוֹת אֵלוּ הַחוּבְרוֹת וְהַקּוֹנְטְרָסִים. וְלִכֵּן הַמְשַׁכְּנָה בְּעַבּוּדָה קְדוּשָׁה זו, וְאֵל תְּסַתְּפְלֶנָּה עַל אֶף אֶחָד, וְזֶה יָבִיא לָכֵן שֶׁפַּע בְּפִרְנֶסָה, שְׁלֹא תִצְטָרְכְנָה לְהַגִּיעַ לְכַמָּה שְׁקָלִים שְׂאֲתָן צְרִיכוֹת מְבַעֲלִיכֶן וְכו', יִהְיֶה לָכֵן שֶׁפַּע גְּדוּל. אֲנִי מְבַטֵּיחַ לָכֵן — אִם תִּצְאֵנָּה לְהַפְצָה לְנְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, זֶה יָבִיא לָכֵן שֶׁפַּע בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת, וְתַחְזֹרְנָה בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה כָּל-כֹּף הַרְבֵּה נְשׁוֹת קְדוּשׁוֹת, כִּי הַפְצָה זֶה הַיְסוּד בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֵל תְּסַתְּפְלֶנָּה עַל אֶף אֶחָד, וְאֵל תְּתַיַּחֲסֶנָּה לְאֵלוּ הַלּוֹעֲגִים לָכֶם. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מִוֵּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'): עַקֵּר הַתִּשׁוּבָה — לְחֻטֵּי בְּזִיוּנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דָּמִים, וּלְקַבְּלֵם לְכַפֶּרֶת עוֹנוֹת. כִּי עַל כָּל חֻטֵּא נִדָּה לְמִשְׁל, צְרִיכִים לְצוּם נ"ט תַּעֲנִיּוֹת, וְלִמֵּי יֵשׁ כַּח לְזֶה?! וְזֶה רַק עַל פְּעַם אֶחָת, וְעַל עֶשֶׂר פְּעָמִים שְׁחוּטָאִים זֶה חֲמֵשׁ מְאוֹת וְתִשְׁעִים יוֹם תַּעֲנִית, וְעַל מְאֹה פְּעָמִים שְׁחוּטָאִים, צְרִיכִים לְצוּם חֲמִשָּׁת אֶלְפִים וְתִשְׁעֵ-מְאוֹת תַּעֲנִיּוֹת. אֵימְתִי נּוֹכַל לְהַשְׁלִים כָּל-כֹּף הַרְבֵּה תַּעֲנִיּוֹת?! הֲלֹא בְּשָׁנָה יִשְׁנֵם שְׁלֹשׁ-מְאוֹת שָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה יוֹם, וּבְלֵי חֶשְׁבוֹן שֶׁל הַשְּׂבֻתוֹת וְהַחֲגִים וְרֵאשׁ חֹדֶשׁ וְכו', בְּקִשֵׁי נּוֹתְרוּ מְאֻתִּים יוֹם וְכו' לְצוּם. וְהִנֵּה אֲנוּ מְתַכּוֹנְנִים לְצוּם יוֹם אֶחָד, וְאֲנוּ נִשְׁבְּרִים לְגַמְרֵי וְכו' וְקִשָּׁה לָנוּ מְאֹד. וְהִנֵּה עַל עוֹן אֶחָד שֶׁל נִדָּה, רַחֲמֵנָּא לְצַלֵּן, שְׁוֵה כְּרִיתוֹת, אוֹמֵר הָאֲר"י ז"ל תִּקּוֹן לְצוּם נ"ט תַּעֲנִיּוֹת כְּמִסְפָּר נְד"ה, וְעַל עֶשֶׂר פְּעָמִים — 590 יוֹם, הֵינּוּ כְּמַעַט שְׁלֹשׁ שָׁנִים. וְעַל אֶלְף

פְּעָמִים — 59000 וְכוּ'. אָפְלוּ נַחֲיָה אֲלֵפִים שָׁנָה גַם לֹא נוֹכַל לְהַשְׁלִים אֶת זֶה. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן תמוז), בְּזֶה שְׁגוּבִים אֶת חוֹבוֹת הַשָּׁנִי, אוֹמֵר הַמֶּלֶךְ — אִמְחַל לָךְ גַּם עַל חוֹבוֹתֶיךָ. בְּזֶה שְׁנָשִׁיב אַחֲרֵים מֵעוֹן, בְּזֶה יִמְחַל לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל עוֹנוֹתֵינוּ. וְלָכֵן לָמָּה לְשִׁמְעַ לְאֱלוֹ הַמִּתְנַגְּדִים לְהַפְּצָה?! עַלֵינוּ לְגִלוֹת לְכֻלָּם אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְדַבֵּר עִם כָּלֵם דְּבוּרֵי אַמוּנָה, לְגִלוֹת לָהֶם אַמוּנָה וְשִׂמְחָה, וְאֵין לָנוּ שׁוּם עֵסֶק בְּפוֹלִיטִיקָה שֶׁל שָׁקֵר. כָּל הַמְּפִלְגוֹת הֵן שָׁקֵר כְּדוֹר הַהַפְּלָגָה, אֲשֶׁר גַּם אִז הָיָה פְּלָג, פְּלָג, לְפִלַּג אֶת הָעָם. אָנוּ רוֹצִים רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה הַלְמוּד שֶׁלוֹמְדִים אֲצִלְנוּ. אֵין אֲצִלְנוּ שׁוּם אֲפִלְיוֹת, אֵין שׁוּם גּוֹזְעָנוֹת, אֵין אֲצִלְנוּ שׁוּם מַחְלָקֶת וּמְרִיבוֹת, וּמָה נַעֲשֶׂה, שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵינוֹ עוֹזְבָנוּ, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִקַּח אוֹתוֹ, וּמִמִּילָא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ כְּכֹר. לְזֹאת אֲבַקְשָׁכֵן, תַּחֲזַקְנָה עֲצָמְכֵן בְּיַחַד, וְתַעֲזֹרְנָה שְׁנִזְכָּה לְהַפִּיץ וְכוּ'.

הִנֵּה אָנוּ מְצַפִּים לְבָנֵינּוּ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אֲבָל זֶה תְּלוּי בָנוּ. אִם נִצָּא הַלְלִיָּהּ בְּמַחְשָׁבָה שֶׁל אַחֲדוּת וְאַהֲבָה, אִז יֵשׁ לָנוּ הַזְדַּמְנוּת פֶּז לְבָנֵי בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אֲבָל אִם יִהְיֶה אָפְלוֹ אֲצִל אֲשֶׁה אַחַת קִשְׂיָה וְסַפֵּק עַל זוּלָתָהּ, גְּרַמְנוּ שְׁעוֹד תַּשְׁעָה-בְּאֵב עוֹבֵר. וְלָכֵן כָּל אֲשֶׁה צְרִיכָה לְדַעַת, שְׂזֶה תְּלוּי בָּהּ וְלֹא בְּזוּלָתָהּ! וְלֹא הִיא חַיִּבַת, אֲלֹא אֲנִי חַיִּבַת.

וְלָכֵן אֲבַקְשָׁכֵן מְאֹד, הֲבֵה נַחֲזִיק עֲצָמְנוּ בְּיַחַד, הֲבֵה נִזְכָּה לְשִׁמַּח בְּיַחַד, אָנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה לְרֹאוֹת בְּשִׂמְחָתָן וּבְגִאֲלָתָן שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

יְדוּעַ שְׂאֲצֵל הַסְּפָרְדִים מִתְּחִילִים לֹוֹמֵר סְלִיחוֹת מְרֹאשׁ-חֲדָשׁ אֲלוּל. וְהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתָנוּ, וַיֵּשׁ לָנוּ סְלִיחוֹת לְעֵדוֹת הַמְּזֻרָת, שְׁבָהֵם יֵשׁ בְּרַפְתַּת הַתּוֹרָה, תִּקּוֹן חֲצוֹת, סֵדֵר הַסְּלִיחוֹת, סֵדֵר הַתֵּרַת נְדָרִים, סֵדֵר 'תִּקּוֹן הַכְּלָלִי', עֲנִינִים נִפְלְאִים בְּחֲדָשׁ אֲלוּל, וְעַלֵינוּ לְהִדְפִּיסוֹ שׁוֹב. רְצִיתִי מְאֹד, שְׁכָל אֲשֶׁה אִם תּוֹכַל לְנַדֵּב ח"י שְׁקָלִים בְּעֵבוֹר שְׁמָה, וְנִדְפִּיס אֶת הַשֵּׁם בְּסוּף הַסְּלִיחוֹת, וְזֶה יִדְפֵּס

למאות ואֲלָפִים עִם הַשֵּׁם, ויכולה להוסיף אֶת שֵׁם הַבְּעַל וְהַיְלָדִים, שְׁמוֹנֶה-עָשָׂר שְׁקָלִים בְּעֵבוֹר כָּל שֵׁם, וְזֶה יִשָּׂאֵר מִדָּפֶס בִּסְפָר, וּכְשֵׁאוֹמְרִים סְלִיחוֹת, נוֹהֲגִים לְדַפְּדֹף, וְהִנֵּה יִרְאוּ אֶת שְׁמֹכֵן. בַּעַת שְׂיֵאמְרוּ: ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן — י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים, וַיִּסְתַּכְּלוּ עַל שְׁמוֹתֵיכֶן. וְזֶה יִמְשִׁיף לְכֵן בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיכֶן. וְלִכֵּן אִם יְכוּלִים מֵהַיּוֹם לַעֲשׂוֹת רְשִׁימָה וְלִתְתֵּה לְר' ... או לְר' ... וְנוֹזֵקָה לְהַדְפִּיס אֶת שְׁמוֹתֵיכֶן בְּסְלִיחוֹת, וְתִהְיֶה זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת, וַיִּחְזֹר וַיִּדְפֹּס פַּעַם אַחַר פַּעַם. וְלִכֵּן אֲשַׁרִי מִי שֶׁמְשַׁתְּתֵף בַּח"י שְׁקָלִים בְּעֵבוֹר הַדְּפֶסֶת הַסְּלִיחוֹת, אֲשֶׁר זֶה זְכוּת הַרְבִּים גְּדוּלָה מְאֹד. כִּי אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִצְדָּקָה שֶׁל הַפְּצָה. וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל פָּרַשׁ אֶת הַפְּסוּק (לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת, בְּרֻכּוֹת הַשַּׁחַר, הֵלָכָה ה', אוֹת לו'): "צְדָקְתָךְ צְדָקָה לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת", אֵיזֶוּ צְדָקָה נִשְׁאַרְתָּ לְעוֹלָם? הֲלֹא צְדָקָה שְׁנוֹתָנִים לְעַנִּי, אֵף שֶׁהִיא מִצְוָה גְּדוּלָה מְאֹד, אֲבָל אַחַר שֶׁקָּנָה אֲכָל וְאֲכָל, לְמַחַר צָרִיךְ שׁוֹב לְאָכַל וְכוּ', וְכִמְהָ אֲפָשֶׁר לְתַת לוֹ? ! כָּל אֶחָד נוֹתֵן כְּפִי יִכְלָתוּ, אֲבָל אֵינֶוּ יְכוּל לְהַחְזִיק אֶת הָעַנִּי מִשֶּׁף כָּל יְמֵי חַיָּו, כִּי גַם הוּא נִזְקֵק וְכוּ', אֵף אֵיזֶוּ צְדָקָה נִשְׁאַרְתָּ לְעַד? "צְדָקְתָךְ צְדָקָה לְעוֹלָם" — "וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת" — אִם נוֹתְנִים צְדָקָה בְּעֵבוֹר תּוֹרַת סְפָרֵי הַצְּדִיק הָאֱמֶת. וְאִם נוֹתְנִים רַק ח"י שְׁקָלִים, זֶה כְּבָר צְדָקָה לְעוֹלָם. כִּי זֶה יִדְפֹּס וַיִּדְפֹּס, וְהוֹלֵךְ לְאֵין סֶפֶר אֲנָשִׁים; אֲשַׁרִי מִי שִׁיְהִי לוֹ חֵלֶק בְּזֶה!

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַתְּקַנְדְּמֵנוּ. שְׁבוּעַ שְׁעֵבֵר אָמְרוּ לִי שֶׁהִיָּה חֵם מְאֹד בְּאוֹלָם הַשְּׁמַחוֹת, וְזֶה הִיָּה בְּלִתי נִסְבָּל, וּמְאֹד נִדְעָעֲזַתִּי, לְמָה יִשְׁבוּ שֵׁם כְּבַתְנוֹר?! וְאֲמַרְתִּי, שֶׁמֵּהִשְׁבוּעַ הַזֶּה בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, אֲנִי רוֹצֵה שֶׁתִּשְׁבְּנָה בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת. אֲבָל אֵין דִּי בְּזֶה, אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכְּבָר נִזְכָּה לְהַתְּחִיל לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹל, שֶׁשֵּׁם תִּהְיֶה עֲזֵרַת נָשִׁים לְמַעְלָה, וְתוּכְלֶנָּה לְהַסְתַּכֵּל לְמַטָּה, כִּי יִהְיֶה בֵּית-הַכְּנֶסֶת גְּדוֹל מְאֹד. וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּלְכֶן, אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה הַיּוֹם, וְאֶת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֹה הַיּוֹם — לְעֹזֵר לִי בַתְּפִלָּה! כָּל הַכַּחַ שְׁלִי זֶה רַק בַּתְּפִלָּה. כָּל הַבְּנִיָן הַזֶּה הוּא בְּנִיָן נָסִי, כִּי אֵין לִי פְרוּטָה

לְפָרְטָהּ, רק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ אֶת זֹאת. נִכְנָסְתִי בְּחוּבוֹת, אָבֵל הֵיכָן שְׂאֲתָן יוֹשְׁבוֹת עִתָּה — זֶה בְּנֵינְךָ נָסִי! אִם יֵאמְרוּ לְכֵן שְׂאִין הַיּוֹם נָסִים, תֵּאמְרֵנָה לְכֻלָּם: הַבְּנֵינְךָ הַזֶּה הוּא גַם אֶחָד גְּדוֹל! כִּי מִי שְׂזוֹכֵר הַיּוֹם, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם תִּכְנֵן אֶת הַדִּירָה שְׁלִי בְּצוּרָה כְּזוֹ, שְׂאֵף פַּעַם לֹא יִהְיֶה לִי בֵּית-הַכְּנֶסֶת, תִּשְׁאַלְוּ אֶת ר' ... הוּא הִיָּה הַרְאִשׁוֹן שְׂעִזֵר לִי בַדִּירָה, וְהֵינּוּ תְּמִימִים גְּדוֹלִים, חֲשַׁבְנוּ שְׂמַדְבָּר פֶּה מֶרֶב בִּישְׂרָאֵל, וְלֹא שְׂעִרְנוּ כָּלֵל, שֶׁהוּא תִּכְנֵן כְּבָר אֲזוֹ שְׂלֹא יִהְיֶה לָנוּ בֵּית-הַכְּנֶסֶת. הִיתָה לִי דִירָה קְטָנָה, וּבִקְשִׁי הֵיוּ יְכוּלִים לְהִכְנִס שָׁם שְׁלֹשִׁים אִישׁ לְהִתְפַּלֵּל, וְאִיזָה דַחֵק הָיָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָשָׂה עִמִּי נָסִים.

תִּתְבַּוְּנָה עִתָּה כְּשְׂאֲתָן יוֹשְׁבוֹת וְשׁוֹמְעוֹת לְדַבְּרִי, בְּפָנֶיךָ הַשְּׂמֵאלִית, עַל יַד הַחֲלוֹנוֹת, יִשְׁנֶה מִצָּבָה עִם שׁוֹשִׁילְתָּא שֶׁל שְׂמוֹת צְדִיקִים, שֶׁהֵם הַסְּבִים שֶׁל אֲשֵׁתִי: ר' יְהוֹסֵף, ר' חַיִּים שְׁלֵמָה, ר' יִשְׂרָאֵל צָבִי, ר' מֹשֶׁה שְׂמוּאֵל, אַרְבָּעָה צְדִיקִים. וְאִיךָ בָּאָה הַמִּצָּבָה הַזֶּה לְבֵית-הַכְּנֶסֶת? הֲבֵיאָה וְאֶסְפֵּר לְכֵן. אִם תִּתְבַּוְּנָה בְּתַכְנִיּוֹת שֶׁל הַדִּירָה שְׁלִי, הִיתָה זֹו דִירָה קְטָנָה, לְמַטָּה הֵיכָן שֶׁהִיתָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת חֲנִיָּה (וְאִינְנָה, כִּי הַסֵּמ"ם סִדֵּר אוֹתָנוּ הַיּוֹם), הִיָּה חֲדָר אֶחָד גְּדוֹל שְׂשֵׁמֶשׁ לְבֵית-הַמְּדֻרָשׁ, וְנִכְנָסוּ בּוֹ נָשִׁים בְּעֶזְרַת הַנָּשִׁים, וְכֵן עֲזַרְתָּ גְבָרִים, הֵינּוּ הֵיכָן שֶׁעִתָּה הַעֲזַרְתָּ נָשִׁים, זֶה הִיָּה כָּל הַבֵּית-הַכְּנֶסֶת, כּוֹלֵל הַעֲזַרְתָּ נָשִׁים. תִּתְאַוְּנָה לְעֲצֻמְכֵן אִיזוֹ צְפִיפּוֹת הִיתָה זֹו! הַסֵּמ"ם פְּשׁוּט לְעַג לִי, וְעָשָׂה מִמֶּנִּי צְחוּק. רְצִיתִי לְבָנוֹת בֵּית-הַכְּנֶסֶת עֲנֻקִי, אֲבִדְתִּי חֲמָשִׁים אֶלֶף דּוּלָר רק עַל תַּכְנִיּוֹת, שֶׁהוּא סִפְלָם. וּבְטֹבְעֵי אֲנִי עֲקָשָׁן גְּדוֹל מְאֹד, אִם אֲנִי מִתְחִיל מִשְׁהוֹ — אֲגַמֵּר אוֹתוֹ. כִּי כִּף לְמִדְתִּי אֶצֶל רַבּוֹנוֹ ז"ל: "נִצְחָתִי וְאֲנִצְחָתִי". [וְכִּף אֲנִי רוֹצֵה שְׁגָם אֲתָן תִּתְהַיְיָנָה חֲזָקוֹת מְאֹד, אֵל תִּתְהַיְיָנָה שְׁלוֹמִיאֵלִיּוֹת, אִם אֲתָן נוֹטְלוֹת עַל עֲצֻמְכֵן מִשְׁהוֹ, תִּעֲשִׂינָה אֶת זֹאת בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ], וְרִאִיתִי שְׂבִשְׂטַח הַגְּדוֹל שֶׁהִיָּה צְרִיף לְהַבְּנוֹת בֵּית-הַכְּנֶסֶת, בֵּין הַבְּנֵינְךָ הַקָּטָן לְבֵין מִשְׁפַּחַת ... הַסֵּמ"ם אִינְנוּ מִנִּיחַ, אָבֵל אֲנִי עֲקָשָׁן גְּדוֹל, אֲזוֹ תְּמִיד הַתְּפַלְלֵתִי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! תֵּן לִי עֲצָה, שֶׁהִלֵּא מִמֶּשׁ אִין מְקוֹם לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ. אֲשֵׁתִי וְאֲבִיהָ רָצוּ מְאֹד לְנִסֵּעַ אֶל

קָבַר סָבָם, שְׁהִיָּה צְדִיק גְּדוֹל, וְלִקְחָתִי אוֹתָם לְשֵׁם. וְתַכְּף כְּשֹׁאֲנִי עוֹמֵד שָׁם וּמִתְבוֹדֵד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִפְל לִי רַעֲיוֹן בְּדַעְתִּי: אִם הִרְשַׁע הִזָּה אֵינּוּ מְנִיחַ לִי לְבָנוֹת עַל הַשְּׂטַח הַגְּדוֹל, אֲבָנָה בְּצַד הַשְּׂנִי, בְּשֵׂטַח הַקֶּטָן. וְקַבְּלָתִי עַל עֲצָמִי, אִם זֶה יִצְלִיחַ, אֲנִי אֶתְּלֶה אֶת הַשְּׂמוֹת שֶׁל הַסָּבִים הֵלְלוּ עַל הַמַּצְבָּה בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, שְׁתַּהֲיֶה לָהֶם זְכוּת, וְכֹף הָהוּא. כִּי שָׁם נִרְקַם בְּמַחֵי הַרְעִיּוֹן לְבָנוֹת בְּצַד הַזֶּה שְׂאֵתָן עֵתָה יוֹשְׁבוֹת. וְתַכְּף בְּנִיתִי וְנִסְתִּימָה הַבְּנִיָּה. וְעַד שְׁהִס"מ קָלֹט, כְּכֹר הִיָּה גָּמוּר, וְצֶעֶק וְצֶעֶק, אֲכַל כְּכֹר הִיָּה גָּמוּר. וְלִקַּח אוֹתָנוּ לְמִשְׁפָּטִים, וְאֵת הַקּוֹמָה הַשְּׁלִישִׁית רְצָה לְסַגֵּר, וְסַגְּרָנוּ וְכוּ', עַד ל"ג בְּעֹמֶר, שְׁבָא ר' ... וְאָמַר: לָמָּה נִפְחַד מֵהִס"מ, שֶׁהוּא יִפְחַד מֵאֲתָנוּ?! וְהִלֵּךְ וְנִכְנַס פְּנִימָה וְכוּ'. וּמֵאֵז זֶה פְּתוּחַ, וְהָיוּ לָנוּ מִשְׁפָּטִים רַבִּים עַד לֹא מוֹמֵן, וְעָלוּ לָנוּ הוֹן רַב, אֲכַל בְּרוּךְ הַשֵּׁם נִצְחָנוּ. וְזוֹ הַמַּצְבָּה שְׂאָנוּ רוֹאִים כָּאֵן. וְעֵתָה הַחִילוּתִי לְבַקְּשׁוֹ יִתְבַּרֵךְ עַל הַצַּד הַזֶּה, לְבָנוֹת בּוֹ וְכוּ', וְהִיָּה נִרְאָה כְּבַלְתִּי אֶפְשָׁרִי, וְהִנֵּה עוֹרְנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁקוֹמָה אַחַת טְמוּנָה בְּקַרְקַע, וּמַעְלֶיהָ יִשְׁנוּ הָאוּלָם שְׂמַחוֹת, וּמַעַל זֶה יִבְנֶה בֵּית-הַכְּנֶסֶת עֲנֻקִי, וְעֲזַרְתָּ נְשִׁים וְכוּ'. וּבּוֹדֵאִי נוֹצִיא הַכַּל אֶל הַפֶּעַל, וְזֶה יִגְמַר, אֲכַל עוֹרְנָה לִי בַתְּפִלָּה! עַל זֶה אֵינִי צָרִיךְ כְּלוּם — רַק תְּפִלוֹת! שְׁכַל אַחַת וְאַחַת תִּזְרַק תְּפִלָּה: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּעֲזֹר לָנוּ לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹל. כִּי הֵיכָן שְׂאֵתָן יוֹשְׁבוֹת עֵתָה, יֵשׁ צְפִיצוֹת גְּדוֹלָה, בְּקוֹמָה הַשְּׁלִישִׁית שָׁם הִישִׁיבָה, וּבַחֲדָר קְבֵלָה זֶה הַכּוֹלָל, וְאֵין כְּכֹר מְקוּם וְכוּ', וּמִתְפַּלְלִים בְּשִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת וּבְזִמְנִים אַחֲרִים. בְּשִׁבְתָּ יִשְׁנוּ מִנְּיָן וְתִיקִין, וּמִנְּיָן בְּשִׁמוּנָה וּמִנְּיָן בְּתִשְׁעֵי וְחֻצֵי, וְהַכַּל מְלֵא וְגְדוּשׁ, וְלִילָדִים אֵין מְקוּם לְשִׁבְתָּ כָּלָל.

לְכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּלֶכֶן, עֲשִׂינָה עִמִּי חֶסֶד. אָנוּ מְבַקְּשִׁים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁיִבְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, בֵּית-הַמְּדַרְשׁ נִקְרָא בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (מַגְלָה כ"ט): "וְאֵהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעַט" — אֵלוּ בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וּבְתֵי מְדַרְשׁוֹת; וְלָכֵן עוֹרְנָה לִי לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַכְּנֶסֶת עַל-יְדֵי תְּפִלָּה. מֵה שְׂאֵתָן רֹאוֹת עֵתָה, תִּדְעֶנָּה לְכֵן, אֵין אֵף עֲשִׂיר בְּעוֹלָם שְׂנַתָּן לָנוּ אֲגוּרָה, כָּל אֲשֶׁר נִבְּנָה, זֶה מִיְדֵי הַעֲנִיִּים

שֶׁל אָנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מִמָּשׁ גַּתְקִים אֶצְלָנוּ מַה שְּׁאָמַר מוֹהֲרֵנִי תָּו"ל עַל הַקְּלוּזֵי בְּאוּמָן, שְׁלֹא נִבְנְהָ מִכֶּסֶף הַעֲשִׂירִים, אֲלֵא מִרְצוֹנוֹת הָעֵנִיִּים. וְאִם יֵאמֶר לְכֵן אֶחָד, שְׂאִין הַיּוֹם נְסִים, תִּצְחַקְנָה מִמֶּנּוּ. כִּי כָּל הַבְּנִין הַזֶּה הוּא גַם אֶחָד גְּדוֹל, וְכָקוֹץ בְּעֵינֵי הַס"מ וְגוֹנְדָא דִּילָהּ. תִּשְׁאַלְנָה אֶת הַגְּבֻרָת ... מָה עוֹשִׂים לָהּ בְּדָאָר, רוֹצִים רַק לְהַכְשִׁילָהּ וְלִסְלָקָהּ, אֲבָל אֵינָם מְצִלִּיחִים, הִיא כְּקוֹץ בְּעֵינֵיהֶם, הַס"מ עוֹשֶׂה כָּל הַפְּעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם לְהַפִּילָהּ בַּפֶּת. כִּי אֵינּוּ יָכוֹל לְסַבֵּל, אִיךָ יִתְכַּן שְׂאֲחַת מְנֻשׁוֹת בְּרִסְלָב יֵשׁ לָהּ מְשֻׁרָה בְּמוֹשְׁבָה שְׁלוֹ. כְּאֵלוּ זֶה שְׁלוֹ אוֹ שְׁלָהֶם — הַתּוֹשְׁבִים הַהוֹתִיקִים, שְׂרָאשֶׁם בְּתוֹךְ הָאֲדָמָה. וְהֵם אוֹמְרִים: הַמוֹשְׁבָה שְׁלָנוּ. וְאִם לֹא דִי בְּזָה, מָה עֲשֶׂה הַס"מ? הַסִּית אֶת הַסְּפָרְדִים, שֶׁהֵם הָיוּ הַקְּרִבְנוֹת בְּשָׁנוֹת הַחֲמֻשִׁים שֶׁל הַרְשָׁעִים הַלְלוּ, וְהַיּוֹם הֵם גַּם-כֵּן כְּגוֹנְדָנוּ. אֲזוֹ אֲנִי חוֹשֵׁב שְׁצָרִיכִים לְהַזְכִּיר לָהֶם, מַה סָבְלוּ בְּשָׁנוֹת הַחֲמֻשִׁים! וְעַתָּה עוֹשִׂים אוֹתוֹ דְּבַר לָנוּ?! לֹא צְרִיכִים לְהַתְּפַעֵל וְלְהַתְּפַחַד מֵהֶם!

עַל-כָּל-פָּנִים, מַה שְּׂאֲתָן רוֹאוֹת, תִּדְרַעְנָה לְכֵן שְׁזָה נְסִים מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! הַבְּנִין הַזֶּה הוּא גַם אֶחָד גְּדוֹל, וְאִיךָ הוּא קָבֵם? אֵינְנִי יוֹדֵעַ בְּעֵצְמִי. הִנֵּה זֶה עוֹמֵד לְשֵׁם וְלִתְפָאֶרֶת. בְּוֹדָאֵי יְהוּ בְּרוּכִים כָּל אֵלוּ שֵׁישׁ לָהֶם יָד בְּזָה. וְאֲנִי מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלָמָה, שְׁגַם בֵּית-הַכְּנֶסֶת יַעֲמֵד לְתִפְאָרָה, אֲבָל אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל-כֵּן תְּפִלוֹת. כָּל אֲשֶׁה וְאֲשֶׁה תְּפִיל תְּפִלוֹת חֲמוֹת לְמַעַן בְּנִין בֵּית-הַמִּדְרָשׁ שְׂיִבְנָה, וּבְזָה תְּלוּי גַם בְּנִין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

יַעֲזוֹר לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֻזְכָּה לְרֵאוֹת בְּמוֹ עֵינֵינוּ בְּבִנְיַן בֵּית-הַמִּדְרָשׁ וּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, וְנֻזְכָּה לְחֻזוֹת בְּנַעַם הַיְיִ"ה וְלִבְקָר בְּהִיכְלוֹ.

הַמֵּאחַל לְכֵן בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' סג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאֶתְחַנֵּן, ה' מִנְחָם־אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאֵד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְעֶזְב
אֶת הַשְּׁטִיּוֹת לְחַפֵּשׁ מִי בֵּין צַדִּיק, וּמִי לֹא צַדִּיק, הָרִי רַבְנוּ ו"ל אָמַר
(לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פג), שְׁזָה יֵצֵר הָרַע גְּדוֹל לֹאמַר תְּלַמִּיד חֶכֶם
זֶה בֵּין נְאֻה, תְּלַמִּיד חֶכֶם זֶה לֹא נְאֻה, עֵינֵי שָׁם; מָה אַתָּה צָרִיךְ לְבַלְבֵּל
אֶת עֲצָמְךָ, תְּתַמִּיד בְּ"לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן", וּמִי יִתֵּן, שְׁתַּעֲשֶׂה שְׁעוֹר עִם
כְּמָה בַחֲוָרִים מִיִּשְׁיבַת "דְּמָשֶׁק אֱלִיעֶזֶר", וְאִזּוּ מִמֶּשׁ תְּחִיָּה אֶת עֲצָמְךָ
וְתַחֲיָה אֶת אַחֲרִים, פִּי כֵן גְּלָה לָנוּ רַבְנוּ ו"ל (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן קפד), אֲשֶׁר יֵשׁ אֹרֶךְ יָשָׁר, וְיֵשׁ אֹרֶךְ חוֹזֵר, כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִם אַחֲרִים,
עַל־יְדֵי־זֶה גַם בְּעֲצָמָם מִתְעוֹרְרִים, וְעַל־כֵּן רָאָה לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים,
וְאֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ בְּשׁוֹם אַפֶּן.

בְּעֵינֵי אֲשֶׁתְּךָ וְכוּ', עֲלִיךָ לְדַעַת שְׁכָף זֶה עוֹבֵר בְּהַרְוִיָּן,
וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִשְׁמַע רַק בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, שְׁהַכֵּל
יַעֲבֹר בְּקִלּוֹת, וְנִשְׁמַע וְנִתְבָּשֵׁר אֲצִלְכֶם בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק תּוֹרָה, לְלַמֵּד הַרְבֵּה תּוֹרָה, פִּי זֶה
הַתְּכָלִית, פִּי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה הִיא חֲכָמְתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוּ
מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כִּלְל בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' סד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָא וְאַתְחַנֵּן, ה' מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּעֵינַי חֲלוּקַת הַמַּכְתָּבִים, בּוֹדְאֵי אִם יְכוּלִים לָתֵת בְּנִפְרָד — מֵה
טוֹב וּמֵה נְעִים, וְהִיָּה טוֹב, שְׂאֲשַׁתֶּךָ תִּמְסַר לְנִשְׂי אֲנִשְׂי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי
הַרְבֵּה פְעָמִים יֵשׁ שְׂאֲנִי כּוֹתֵב לְאִשָּׁה שֶׁבְעָלָהּ לֹא צְרִיךְ לְרֹאוֹת מֵה
כְּתוּב בּוֹ, כִּי אֲנִי עוֹסֵק בְּשְׁלוֹם-בֵּית וּמְחֻזָּק אוֹתָהּ.

נָא וְנָא אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמֶךָ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְעוֹלָם, כִּי גְדוֹל
אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְתִקְבַּע לְעֲצָמֶךָ שְׁעוּרִים בְּמַקְרָא, בְּמִשְׁנָה,
בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשׁ, אֲשֶׁר כָּל לַמּוֹד וְלַמּוֹד זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד.

בְּעֵינַי הַדִּירוֹת, בּוֹדְאֵי אִם נִזְכָּה לְכַנּוֹת עוֹד שְׁשִׁים יְחִידוֹת דִּיּוֹר
— מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, צְרִיכִים רַק לְהִתְחַזֵּק, וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא, אֲנַחְנוּ תְלוּמִים וְעוֹמְדִים רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנָּה
לְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁנַּעֲבֹר עַל הַכֹּל.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' סה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָא וְאַתְחַנֵּן, ה' מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תְּאֲמִינִי לִי, שְׂאֲנִי מִבֵּין הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֶת הַבְּעִיָּה שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵינוּ,

אָבֵל תּוֹזְרֵי שְׁצָרִיכִים בְּזֶה הָעוֹלָם הִרְבֵּה הַתְּחִיבִים, לֹא יְכוּלִים לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, עַל־יְדֵי סִבְלָנוּת זֹנְכִים לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי. וְלִכְּנֹן תַּתְּאָזְרִי בְּמִדַּת הַסִּבְלָנוּת, וְאִזּוּ לֹא יִחְסַר לָךְ שׁוּם דְּבָר.

אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְלֹא תִתְבַּלְבְּלִי מִשׁוּם דְּבָר, וְלֹא יִקַּח הִרְבֵּה זְמַן, שֶׁתּוּכְלוּ לִבְנוֹת וְלִהְרַחֵב אֶת הַדִּירָה שְׁלָכֶם.

הַעֲקָר מֵהַ שְׂאֵת צְרִיכָה לְרֹאוֹת לְכַבֵּד וְלִיָּקָר אֶת בְּעֵלְךָ, וּבְנוֹדָאֵי שְׁגָם בְּעֵלְךָ צְרִיךְ לְכַבֵּד וְלִיָּקָר אוֹתְךָ, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשְׁלָמִי בְּרִכּוֹת, פָּרָק ט'): אֵי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאֵי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְשָׂנִיָּהֶם בְּלֹא שְׂכִינָה. אַתֶּם שְׂנִיכֶם צְרִיכִים לְדַעַת, שֶׁהִילָדִים לוֹקָחִים דְּגָמָא מִהַהוֹרִים, אִם אֶחָד מְזַלְזֵל בְּשָׁנָי, גַּם הִילָדִים מִתְחִילִים לְזַלְזֵל, הַחֲנוּף הַכִּי טוֹב מִתְחִיל בְּבֵית, אִם הָאִשָּׁה מִתְפָּרֶצֶת עַל בְּעֵלָהּ, אִזּוּ גַם הִילָדִים מִתְפָּרֶצִים בִּינֵיהֶם וְגַם בַּחוּץ, וְאִם הַבַּעַל מִתְפָּרֵץ עַל הָאִשָּׁה, גַּם מִזֶּה לוֹקָחִים הִילָדִים דְּגָמָא, וְנַעֲשִׂים פְּרָאֵי אָדָם, וְלִכְּנֹן הַחֲנוּף מִתְחִיל רַק בְּבֵית.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתְּתַחֲלוּ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתִצְלִיחוּ מְאֹד.

הַמְּאֻחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' סו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָה וְאַתְחַנֵּן, ה' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ר' ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמְּךָ, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּמִיד נִשְׁמַע בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, תְּמִיד

רק לחשב ממנו יתברך, ולהתבודד אל הקדוש-ברוך-הוא, כי חבל על כל יום שעובר בלי לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כי סוף כל סוף ימינו כצל עובר, הנה אנחנו כאן, והנה אנחנו יוצאים מכאן, ולכן חבל מאד לבלות את ימינו בהכל וריק, ולכן ראה בכל יום לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא אפלו כמה דבורים, ותראה איך שהכל ישתנה לטובה.

בענין בנך ... גרו יאיר, גם על זה צריכים הרבה תפלה, אבל אני מקרח להגיד לך, שהילד הזה, ברוך ה', לומד טוב ומתנהג טוב ובדרך ארץ, הרבה יותר מהשלישה אחים שלו שהיו אצלי, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתזכו לחתן אותו בגיל צעיר, ותרוו רב נחת דקדשה ממנו.

העקר לא להתוכח עם האשה, ומה שתפלה פועלת, שום דבר שבעולם לא יכול לפעל, ולכן תהיה חזק בתפלה, והקדוש-ברוך-הוא בנדאי לא יעזב אותך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' סז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ואתחנן, ה' מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תכניסי את ... תחיה במערכת, כפי שאת מבינה, אבל לא שתהיה מחוץ למערכת, אני חושב על למודי קדש שתלמד בתיכון, וזהו זה, ויותר מזה אל תבלבלי את עצמך.

נא ונא ראי להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך, כי גדול אדונינו ורב להושיע, ואני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יתהפך לטובה, ואנחנו

צְרִיכִים בְּזֶה הָעוֹלָם הַרְבֵּה הַתְּחִזְקוֹת, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר, וְאֲשֶׁר מִי שֶׁמְחִזֵּיק מְעַמָּד, וְאִינוּ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דָּבָר.

הַרְגִּילִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבֹר וְדְבֹר שֶׁמְדַבְּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זֶה הַצְּלָחָה נְצִיחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְרֹאוֹת אֶצְלָכֶם שְׂמֵחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' סח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וְאֶתְחַנֵּן, ה' מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת שְׁנֵי מַכְתְּבֶיךָ, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים נִפְתַּח בִּי.

אֶתָּה צָרִיךְ לְהִבִּין שְׂאִנִּי רוּצָה לִבְנוֹת יְשִׁיבָה שֶׁל שְׁלוֹשׁ-מֵאוֹת אַרְבַּע-מֵאוֹת בַּחוּרִים בְּלִי גִזְמָא, וְאִף שְׂזָה נִרְאָה בְּלָתִי אֶפְשָׁרִי, וּבִפְרָט בְּמִצָּב וּבִתְנָאִים שְׂאִנְחַנּוּ נִמְצָאִים, שְׁהַסְמִ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, עוֹשֶׂה לָנוּ כָּל מִינֵי צְרוֹת וְיִסוּרִים, עִם כָּל זֹאת עַל-יְדֵי עֲקָשְׁנוֹת סוּף כָּל סוּף נִזְכָּה לְעִבֵּר עַל הַכָּל.

גַּא וְנָא אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמְךָ מִבְּלוּלֵי חֲנָם מֵה שְׁקוּרָה, אֲדַרְבָּה אֲנִי רַק רוּצָה לְהַקְּל מִמֶּךָ, וְלֹא לְהַכְבִּיד עֲלֶיךָ, וְזוֹ כָּל כּוֹנֵתִי, שְׂאִמְרָתִי ל... לְהַכְנִס בְּיְשִׁיבָה וְלַעֲשׂוֹת שָׁם סִדְר, לֹא, חֵס וְחִלְלִי, לְהוֹרִיד מִמֶּךָ אֶת הַסְּמִכוֹת, אֲדַרְבָּה אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁכַל-כֶּךָ קָשָׁה לְךָ, וּבִפְרָט שֵׁשׁ דְּבָרִים, שְׂמָאֵד מְאֹד קָשָׁה לְאֶחָד לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה, וְלִכֵּן אִם ... יוֹרִיד אֶת הַחֵלֶק מִהַמְשַׁמְעַת מִמֶּךָ, וְכֵן ... יוֹרִיד אֶת הַלְחָצִים מֵה שְׁסָבִיב, זֶה יַעֲזוֹר לְךָ מְאֹד לְמַסֵּר אֶת עֲצֻמְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶל רוּחְנִיּוֹת, שְׂתוּכַל לְלַמֵּד עִם הַבַּחוּרִים בְּשִׁלְוָה.

הַעֲקֵר תַּחֲדִיר בָּהֶם אַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּלִי אַמוּנָה זֶה כְּלוּם, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר, אֶצֶל בְּנֵי-אָדָם אַמוּנָה זֶה דְּבַר קָטָן, אֲבָל אֶצְלֵי הַעֲקֵר הוּא אַמוּנָה, וְעַקֵּר הָאֲמוּנָה הוּא כְּמוֹ שֶׁהַנְּשִׂים וְהַיְלָדִים מֵאֲמִינִים בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת פְּלִל, וְזוֹ מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת, שֶׁהָאָדָם מִתְּבוּדָד אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִינוֹ רוֹצֵה שׁוּם דְּבַר רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ, וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְהַתְחַזֵּק וְלִחְזֹק אֶת אַחֲרֵים, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

נָא וְנָא אֵל תִּתְּבַלְּבֵל מִשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם, וְאִף שְׂאֲנֵי יוֹדַע שְׂרַע וְיִמְר לָךְ, וְעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׂעוֹבֵר, עִם כָּל זֹאת תֶּאֱמִין לִי, שְׁבֹזָה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִרְבֵּה הַתְּחַזְּקוֹת, לֹא לְהַתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתִּרְאֶה לְהַתְּחַזֵּק, כִּי סוּף כָּל סוּף מֵר מְאֹד, עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׂעוֹבֵר, וְאֲשָׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּק מַעֲמָד, וְאִינוֹ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' סט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדּוּר וְאַתְחַנֵּן, ה' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל תְּלַמִּידֵי יְשִׁיבַת "דִּמְשֶׁק אֱלִיעֶזֶר", הַיּוֹ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, אָמֵן.

בְּאִתִּי לְבַקֵּשׁ אֶת כָּל הַתְּלַמִּידִים הַיְקָרִים, אֲשֶׁר הֵם קְרוּבִים אֶל נַשְׁמָתִי, רְאוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמְכֶם אֲהַבַת חֲנֻם לְאַהֲבֵי אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, כִּי כָּל הַגְּלוּת שְׂאֲנַחְנוּ סוּבְלִים הִיא מִחֲמַת שְׁנֵאת חֲנֻם, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יֻמָּא ט'): וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן.

וְזֶה הַדְּבַר הַכִּי גְרוּעַ בְּעֵינָיו יִתְּבַרַךְ כְּשִׂיְהוּדֵי שׁוֹנָא יְהוּדֵי שְׁנִי, אֲשֶׁר זֶה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הַגְּזַעְנוּת הָאֲרוּרָה, שְׁנַמְצָאת הַיּוֹם, וּמְסִיתִים אֶחָד נֶגֶד הַשְּׁנִי, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, תְּלַמִּידֵי הַיְקָרִים,

תַּחֲזִיקוּ בְּאַהֲבָה לְעֹזֵר אֶחָד לְשָׁנִי, וְעַל־יְדִי־זֶה תַּצְלִיחוּ מְאֹד בְּלַמּוּדִים.

יְדוּעַ, שֶׁהַרְבֵּי רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִינְעֶנְסֶק זִי"ע הִרְאָה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים, הִיָּה פּוֹקֵד עֲקָרוֹת וּמִרְפָּא חוֹלִים וְכוּ', וְשָׂאֵל אוֹתוֹ פַּעַם אַחֲיו הַקְּדוֹשׁ הַרְבֵּי רַבֵּי זֹשָׁא זִי"ע: אַחֵי הַקְּדוֹשׁ! אֵיךְ נַעֲשֶׂה אֶצְלְךָ כָּל־כֶּף הַרְבֵּה מוֹפְתִים? עֲנֵה וְאָמַר לוֹ הַרְבֵּי רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ זִי"ע, אֲנִי הַכְּנַסְתִּי בְּתַלְמִידֵי אַהֲבָה כְּזוֹ, שֶׁהֵם אוֹהֲבִים אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, שֶׁדִּיקָא עַל־יְדֵי גִדְל הָאֲהֲבָה, עַל־יְדִי־זֶה נַעֲשֶׂה הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים, רוֹאִים מִזֶּה שֶׁכְּשֶׁמֵּתְאֲחֻדִים יַחַד, בְּזֶה מוֹרִידִים אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם תַּחֲזִיקוּ אֶת עֲצֻמְכֶם בְּיַחַד, וְאֵל תְּסִיתוּ הַסְּתוֹת אֶחָד עַל הַשָּׁנִי.

אֵין אַתֶּם יְכוֹלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גִּדְל הָאֲהֲבָה שֶׁיֵּשׁ לִי אֲלֵיכֶם, וְאֵיךְ שֶׁאֲנִי רוֹצֵה לְרַאוֹת בְּהַצְלַחְתְּכֶם הַגְּשָׁמִית וְהַרוּחָנִית גַּם יַחַד, אֲנִי רוֹצֵה לְחַתֵּן אֶתְכֶם בְּגִיל צְעִיר, כְּדֵי שֶׁתִּהְיוּ שְׂמוּרִים מִהַחֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל פְּגַם־הַבְּרִית, אֲשֶׁר הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, אֲשֶׁר בְּאֻמַּת הַחֲטָא הַזֶּה בָּא עַל־יְדֵי פֶה מְלַכְלֵךְ, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְנַבֵּל אֶת פִּיו, עַל־יְדִי־זֶה בָּא לְפָגַם הַבְּרִית, כַּמּוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יט), שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּשׁוֹן — מְקַדֵּשׁ אֶת בְּרִיתוֹ, וְיִלְהַפֶּה, חֵס וְחִלְיָה, כְּשֶׁאָדָם מַחְלֵל אֶת דְּבוּרוֹ, עַל־יְדִי־זֶה מְחַלֵּל אֶת בְּרִיתוֹ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת גַּאֲוִי, סִימָן מח): הַמוֹצִיא זֶרַע לְבִטְלָה, כְּאֵלוֹ הֵבִיא בְּנָיו לְעַבּוּדָה זָרָה, גַּם גִּדּוּן בְּסִקְלָה. וְהוּא נִסְקָל, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, עִם מַחְשְׁבוֹת זָרוֹת וּבְלִבּוֹלִים וּפְחָדִים שֶׁנִּכְנָסִים בּוֹ, וְהַרוּחוֹת רְעוֹת רוֹדְפוֹת אוֹתוֹ, וְנִכְנָס בְּתוֹךְ עֲצָמוֹ וּבְדַכָּאוֹן פְּנִימִי.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, תַּלְמִידֵי הַיְקָרִים, תִּשְׁמְרוּ אֶת עֲצֻמְכֶם מְנַבּוֹל פֶּה, כִּי כֶּף אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת גַּבּוּל פֶּה, סִימָן א'): מִי שֶׁמְדַבֵּר גַּבּוּל פֶּה, בְּיָדוּעַ שֶׁלְבוֹ חוֹשֵׁב מַחְשְׁבוֹת אֲוָן. וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר עַל דְּבַר זֶה.

גַּא וְנָא כָּל תַּלְמִיד וְתַלְמִיד שְׁלוּמֵד בִּישִׁיבְתַּנּוּ, יִלְמַד בְּכָל יוֹם

ח"י פּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, שְׁבֻזָּה הוֹרְגִים אֶת הַיֶּצֶר הָרַע, וְאִף שְׁבִתְחִלָּה יבוא לְכֶם דָּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, אָבֵל אִם תִּהְיוּ חֲזָקִים בְּזֶה, תַּעֲבֹרוּ עַל הַכֹּל.

וְכֵן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתִּרְאוּ לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם חֲמֵשׁ וָרֶשֶׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאַפֵּן שֶׁתִּזְכּוּ לִסְיִם בְּכֹל שְׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רֶש"י ז"ל, וְעַל־יְדִי־זָה תִּזְכּוּ לְאַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים, כְּמֵאמְרֵם ז"ל (בְּרִכּוֹת ח.): לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרִשְׁיֹתָיו עִם הַצְּבוּר, שְׁכָל הַמְּשָׁלִים פְּרִשְׁיֹתָיו עִם הַצְּבוּר, מִשְׁלִימִים לוֹ יָמָיו וְשָׁנוֹתָיו. וְכֵן זוֹכִים לִירְאֵת שָׁמַיִם, וְכִמְעַט שָׁרֵב הַצְּרוֹת שְׁאָדָם סוֹבֵל זֶה רַק מִחֲמַת שְׁלֵא נִזְהָר בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת לְמוֹד שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם.

גַּא וְנָא רְאוּ לְרִקְדָּ בְּכֹל יוֹם וְיוֹם אַחֵר כֹּל תְּפִלָּה וְתַפְּלָה שֶׁתִּתְפַּלְלוּ בְּהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְזֶה יִכְנִיֵס בְּכֶם הַתְּלַהֲבוֹת וְשִׁמְחָה גְּדוֹלָה עַל כָּל הַיּוֹם.

אֲנִי רוֹצֵה לְהוֹדִיעַ לְכֻלְכֶם, שֶׁהָרֵאשִׁי יִשְׁיֵבָה שְׁלֹכֶם הֵם אִף וְרַק הֵרֵב ... גֵּרוּ יְאִיר וְהֵרֵב ... גֵּרוּ יְאִיר. מִלְּבַד זֹאת שֶׁמִּתִּי לְהַשְׁגָּחָה אֶת יְדִידָנוּ ... גֵּרוּ יְאִיר, כְּדֵי שִׁישְׁמֹר עֲלֵיכֶם, שְׁלֵא יִטְפֹּל אֲלֵיכֶם אֵיזָה תְּמַהוּנֵי וְכוּ', אֵיזָה בְּחֹר מְשֻׁנָּה וְכוּ', אוֹ אֵיזָה רִיק וּפְתוּחַ וְכוּ', וְאִין בְּנִתּוֹ לְהַצִּיק לְכֶם, אֲדַרְבָּה הוּא רוֹצֵה לְעֹזֵר לְכֶם, וְאֵל תִּקְחוּ אֶת זֶה אִישִׁית כְּאֵלוֹ הוּא רוֹדֵף אֶתְכֶם, הוּא רַק רוֹצֵה אֶת הַטּוֹב שְׁלֹכֶם. וְכֵן מִנִּיתִי אֶת יְדִידָנוּ ... גֵּרוּ יְאִיר, שֶׁהוּא יְדָאג לְכֹל צְרִיכֵיכֶם הַגְּשָׁמִיִּים, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצֵּד הַכֵּי טוֹב, וְהֵנָּה, תִּהְיֶה לְאֵל, הוּא כְּבָר מְצָא טְבַחִית בְּשִׁבְלֵיכֶם, וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתִּכְבְּדוּ גַם אוֹתָם.

אִם תִּשְׁתַּפּוּ פְּעֻלָּה, תִּהְיֶה לָנוּ פֹּה יִשְׁיֵבָה לְתַפְּאֲרָת, שְׁיִהְיֶה לָהּ כַּח הַמוֹשֵׁף לְהַמְשִׁיף עוֹד בְּחֹרִים רְצִינִיִּים.

עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי אֲנִי מְעַנֵּן רַק בְּבַחֲוִרִים רְצִינִיִּים, הַרוֹצִים לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא, וְרוֹצִים לְלַמֵּד בְּהַתְּמַדָּה, וְרוֹצִים

לְהַתְעֵלוֹת בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ, וְרוֹצִים לְתַקֵּן אֶת מִדּוֹתֶיהָ. וְאֲנִי לֹא רוֹצֶה שְׂיִהְיֶה בְּד' אֲמוֹת שְׁלֵנוּ לִיצְנִים אוֹ סֵתֶם הוֹלְכֵי בְּטַל.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכַל מֵה שְׁבַקְשָׁתִי מִכֶּם תִּקְיֵמוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת.

נָא וְנָא הִרְגִּילוּ אֶת עַצְמְכֶם לְדַבֵּר אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלֵחָה נְצִיחִית, הַצְּלֵחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְתַעֲלוּ לָהֵר לְהַתְבוּדָה, וּבְפִרְט בְּלִילָה, וְאֵל תִּפְחָדוּ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּכְשֶׁאָדָם מִתְבוּדָד לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזוּ סוּף כָּל סוּף נִפְתָּח לוֹ הַמַּחֲיִן, וְזוֹכָה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְרַגֵּשׁ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת יְדִידוֹת זֵיו שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי תַקְוָה הָאֲמוּנָה, שְׁתַּחֲזְקוּ אֶת עַצְמְכֶם, יִמְחַל לָכֶם הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׂאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן ג): עַל-יְדֵי אֲמוּנָה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִסְלַח לָךְ עַל כָּל עוֹנוֹתֶיךָ.

וְלִכֵּן רְאוּ לְהַתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֲזוּ תִרְאוּ אֶת גְּדֹל הַנְּסִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמְכֶם הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

כָּל אֵלוֹ הַבְּחוּרִים שְׁכוֹתָבִים לִי מִכְּתָבִים, תִּרְאוּ לְכַתֵּב אֶת זֶה בְּרוּר, כִּי זֶה לֹא יוֹצֵא בְּרוּר, וְאִינִי יוֹדֵעַ לְמִי לַעֲנוֹת, תִּכְתְּבוּ אֶת הַשֵּׁם בְּהַתְחֵלָה וּבִסּוּף.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרִכָּה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' ע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָה וְאֶתְחַנֵּן, ה' מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

אין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַשְּׂמֵחָה שֶׁיֵּשׁ לִי, שְׂאֵתָה שׁוֹמֵר בִּישִׁיבָה עַל הַבְּחֻרִים, אָבֵל אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, תִּלְךָ אֶתָם בְּעֵדֵינוֹת, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הֵם בְּחֻרִים שְׂפוֹבְלִים מְאֹד — הֵן מֵהַחֵם שְׂקֵשָׁה לָנוּ מְאֹד מְאֹד בְּעֵטְיוֹ שֶׁל הַסְּמ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, שְׂאֲנַחְנוּ לֹא יְכוּלִים לַעֲת עֵתָה לְהִתְרַחֵב, וְכוֹנְנֵתִי לְהִבְיֵא פֶה בֵּין אַרְבַּע-מֵאוֹת לַחֲמֵשׁ-מֵאוֹת בְּחֻרִים בְּלִי שׁוֹם גְּזֵמָא, רַק שֶׁיִּסְתַּדֵּר לָנוּ הַתְּנָאִים וּמְאֹד נִצְלִיחַ, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׂתִּלְךָ אֶתָם בְּיַד קָלָה, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָדָי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ. תִּרְחַם עַל הַבְּחֻרִים, כִּי הֵם לוֹמְדִים תּוֹרָה, אֵל תִּלְךָ אֶתָם בְּתִקְוָה וְעֹז, וְאֲז תִּצְלִיחַ דְּרַבְּךָ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

לִי עַא.

בְּעֵזֶרֶת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר וְאֶתְתַּנּוּ, ה' מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַרְבֵּה ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִינֵי אַפְגָּנִים שְׂבַעוּלָם, שְׂשׁוּם דְּבַר לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְתִדַּע, אֲשֶׁר עַקֵּר גְּדֵלֶת בֵּר יִשְׂרָאֵל — מִי שֶׁיְכוּל לְהִחְזִיק מִעֲמֵד וְלֹא לְהִשְׁבֵּר, זֶה גְּדֵלֶת בֵּר יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן רְאֵה לְהִחְזִיק מִעֲמֵד, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָדָי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

נָא וְנָא תִּחְדִּיר בְּעֲצָמְךָ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ בְּמִדַּת הַסִּבְלָנוֹת, אֵל תִּהְיֶה עֲצָבְנִי מִכָּל מַה שְׂעוּבֵר עֲלֶיךָ.

חֲסֵדֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מַעֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, שְׂמִלְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל — אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם

בְּשָׁלוֹם, כִּי אֵין אָדָם שֶׁלֹּא יַעֲבֹרוּ עָלָיו יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, וְאֲשֶׁרֵי הָאָדָם
שֶׁזֹּכֶה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שָׂאז יִצְלִיחַ דְּרָכּוֹ תָּמִיד,
כִּי הַדְּבִיר שֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה הַצְּלָחָה נְצַחִית,
הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שֶׁאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שֶׁאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' עב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וְאַתְחַנֵּן, ה' מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי תְּלִמִּידֵי ...
גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

וּגְדֹל שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמָּךְ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר
כָּלֵל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

גַּא וְנָא רְאֵה לְלַמֵּד עִם הָאֲבָרָךְ ... גֵּרוֹ יֵאִיר, בְּפָרֵט הַהֲלָכוֹת
שֶׁנִּצְנָרְכוֹת, כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שֶׁתְּצַלִּיחוּ בְּיַחַד לְהַתְחַזֵּק, כִּי בְּאַמַּת גְּלָה לָנוּ רַבְּנֵי ז"ל
(לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ז, חֶלֶק א', סִימָן קפד), כִּי כְּשֵׁישׁ אֹרֶךְ יִשְׂרָאֵל אֹרֶךְ חוּזֵר,
וְלָכֵן רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וּתְדַבֵּר עִם הָאֲבָרְכִים,
וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁיִּחַזְּרוּ אֵלֶיךָ הַדְּבִירִים, כִּי כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִם
אַחֵרִים — קוֹפְצִים הַדְּבִירִים חֲזָרָה.

אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהִיּוֹת בְּעוֹד שְׁבוּעִים,
וּלְסֹדֵר שֶׁתְּהִיָּה לָךְ מְשֻׁכָּרֵת טוֹבָה, רַק תִּתְחַזֵּק, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל
לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' עג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן, ה' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שְׁלוֹם-בַּיִת, אִם אַתָּה רוֹצֵה תְּבֹא עִם אִשְׁתְּךָ, וְאֲנִי מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְסֵדֶר, שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי לְאִשָּׁה צְרִיכִים סְבֻלָּנוֹת הַכִּי גְדוּלָה, כִּי הָאִשָּׁה עוֹבְרַת הַרְבֵּה סָבָל בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְצְרִיכִים לְחִזּוֹק אוֹתָהּ וּלְעוֹדֵד אוֹתָהּ, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ו'): אִשָּׁה בְּעָלָה מְשֻׁמָּחָה; וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִיּוֹנֵי מְאֻמָּצִים שֶׁבְּעוֹלָם לְשִׁמּוֹחַ וְלְחִזּוֹק וּלְעוֹדֵד אֶת אִשְׁתְּךָ, וְתֵן לָהּ תְּשׁוּמַת-לֵב, וּבִזְוָה תִּרְגִּיעַ אוֹתָהּ, אֵין זֶה עֲצָה לְהִיּוֹת עֲצָבָנִי, וְלִהְפָּנֵס בְּכַעַס וּבְעַמּוּת עִמָּה, אֲדַרְבֵּה אַתָּה צְרִיךְ לְמַחֵל לָהּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לְךָ הַצְּלָחָה גְדוּלָה בְּחַיִּים.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' עד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן, ה' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ. וּמְאֹד מְאֹד שִׁמְחֹתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב

מִמֶּךָ.

רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת עֲצָמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתַמִּיד תִּחְשַׁב אֲשׁר אֵין בְּלִעְדֵּי יִתְבָּרֵךְ כָּלָל, וְתַצִּיר בְּדַעְתְּךָ אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ

הוא אור האין סוף ברוך הוא, ואתה נמצא בתוך האור, וזה ימשיך עליך מחיך הגדלות, ותהיה דבוק בתי החיים בו יתברך, ואתה צריך לדעת, כי אדם בזה העולם נמצא בסכנה גדולה מאד, שלא יפל ממנו יתברך, ולא יתרחק מהקדשה, ולכן החזק מעמד, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

נא ונא הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור שמדברים אל הקדוש-ברוך-הוא — זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל.

וזה עקר הצלחתנו, שזכינו להתקרב אל רבנו ו"ל. אני מאד מקוה להקדוש-ברוך-הוא, שזנקה לצית את רבנו ו"ל, ואז טוב לנו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' עה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ואתחנן, ה' מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... שיחיו נצח.

מאד מאד רציתי לדעת מה שלום בנכם ... גרו יאיר, ומה פונתכם הלאה, כי חבל שהבן ילך לאבוד, הנה כבר אגחנו אוחזים סמוך ונראה לחדש אלול, ולכן תעשה כל מיני מאמצים שאחר חג הסוכות יחזר ללמד, כי חבל שיאבד טוב הרבה שקבל פה, כי אני מאד מאד קשור אליו, ורציתי לראות בהצלחתו הגשמית והרוחנית.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ל' עו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ואתחנן, ה' מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד אני שמח איך שלקחת את עצמך בידי, והתחלת ללמד בהתמדה, ולכן אני מאד מבקש אותך, שבכל יום תלמד ח"י פרקים משניות חק ולא יעבר, וכן תגרו הרבה דפים גמרא, עד שתזכה לסיים את כל הש"ס, וכן תשמר ללכת לבית-הכנסת בכל יום להתפלל במנין דיקא ולענות 'אמן' יהא שמייה רבא', אשר אין למעלה מזה.

תצית את האבא ואת האמא, אשר זו מצות עשה של כבוד אב ואם, והיא מאד מאד חשובה למעלה בשמים.

אני מאד מבקש אותך, שתשמר לא להתחבר עם שאר ילדים שובבים. ואני מקנה לך הקדוש-ברוך-הוא, שהכל מסתדר על הצד הכי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' עז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ואתחנן, ה' מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי הנקר לי מאד ... גרו יאיר.

שלחתי לך שני קונטרסים: "סלוקן של צדיקים", וכן "עזר לעצמך", אני מקנה שקבלת את הכל.

רְצִיתִי שֶׁתְּשַׁלַּח לִי דְגָמָא מֵה"לְקוּי־תַּפְּלוֹת" אִיךְ שִׁיָּצֵא ו"שִׁפְת
הַנַּחַל".

אִם יֵשׁ אֵילוּ חֲדָשׁוֹת, תִּרְאֶה לְכַתֵּב לִי תַכְף-וּמְיָד.

אָנִי מְאֹד מְקוּוֶה שֶׁ... גֵּרוּ יֵאִיר, יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלִיחוֹתוֹ.

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְּכוּת שִׁישׁ לָכֶם בְּזֶה
שֶׁאַתֶּם מְדַפְּסִים סְפָרִים קְדוּשִׁים כְּאֵלוֹ, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁתְּמִיד תִּהְיֶוּ לִי לְעִזְרָה לְשַׁלַּח לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ אֹרוֹת עֲלִיוֹנִים,
אֹרוֹת צַחְצַחוֹת כְּאֵלוֹ.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' עח.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאַתְחַנֵּן, ו' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי עָלַי לְדְגָמָא מֵה"לְקוּי־תַּפְּלוֹת" שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ
לְהַדְפִּיס, וְזֶה מְאֹד מְאֹד יָפֵה, הֵן הַגְּדֹל וְהֵן הָאוֹתִיּוֹת, וְשִׁישָׁאֵר כְּךָ,
אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָה, וּמִי יִתֵּן שְׁנוֹזְכָה לְגַמֵּר כְּךָ אֶת כָּל ה"לְקוּי־
מוֹהַר"ן".

אָנִי מְאֹד מְקוּוֶה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁשִּׁמְעֶתֶם הַיּוֹם אֶת
הַשְּׁעוֹר שֶׁדְּבַרְתִּי, וְזֶה קוֹנְטָרַס: "דְּבַר יָפֵה".

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְּכוּת שִׁישׁ לָכֶם, כִּי
זוֹ זְכוּת הַרְבִּיּוֹת לְדוֹרוֹת עוֹלָם, כִּי סוּף כָּל סוּף יְמִינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, הַנֵּה
אֲנַחְנוּ פֹּה וְעוֹד מְעַט נִצָּא מִפֹּה, וְלָכֵן תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם

לְהַמְשִׁיךְ, וּמִי יִתֵּן, שְׁתּוּכְלוּ לְהִתְקַדֵּם בְּכָל יוֹם בְּהַדְפָּסַת שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנְחַל".

רְאֵה לְכַתֵּב חֲדָשׁוֹת.

הַמְאֻחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' עט.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאֶתְחַנֵּן, ו' מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בַּעֲנֵן הַבֵּית-סֵפֶר וְכו', אֶת צְרִיכָה לְהַבִּין שְׁאֲנַחֲנוּ מִכְרָחִים מְנַהֲלָת, אִם אֶת יְכוּלָה לְהִסְתַּדֵּר עִם הַגְּבֵרָת ... תַּחֲיָה, מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, וְתַקְבְּלִי שְׁעוֹת בְּתִיכּוֹן לְלַמֵּד יְהוּדוּת וְהַשְׁקָפָה, אָבֵל אִם אֶת לֹא יְכוּלָה לְהִסְתַּדֵּר, תְּסִיקִי אֶת הַמְסַקְנוֹת. אֲנִי לֹא רוֹאֶה לְמָה שְׁבַנִּי וּבְנוֹת יִשְׂרָאֵל לֹא יְכוּלִים לְהִסְתַּדֵּר אֶחָד עִם הַשְּׁנִי, זֶה הַגְּלוּת שְׁלֵנוּ, וְעַד שְׁלֹא נִלְמַד לְחִיוֹת אֶחָד עִם הַשְּׁנִי, לֹא נִגְאָל, זֶה לֹא יוֹעִיל שׁוּם דְּבַר, צוֹעֲקִים: 'מְשִׁיחַ', 'מְשִׁיחַ' וְכו' וְכו', וּבֵין כֶּף יֵשׁ שְׁנֵאָה וְקִנְאָה בֵּין אֶחָד לַשְּׁנִי, וְאַחֲרֵי-כֶּף יֵשׁ טְעֵנוֹת, שְׂאִין גְּאֻלָּה, וְאִם הַמְבַּגְרִים לֹא מְסַתְּדִים אֶחָד עִם הַשְּׁנִי, מֵה רוֹצִים מֵהַקְטֵנִים? ! וְלִכֵּן רְאִי לְהִסִּיק מְסַקְנוֹת מֵה שְׂאֵת רוֹצָה.

לְדַעֲתִי, אִם יְכוּלִים שְׁשֻׁנִיָּהֶם ... תַּחֲיָה, וְ... תַּחֲיָה, יִתְחַתְּנוּ בְּשָׁבוּעַ שֶׁל י"ט עַד כ"ב אָב — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, כִּי אֲנִי מְגִיעַ בְּכ"ג אָב, יִתֵּן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַחַיִּים, וְכֶף יִהְיֶה לָנוּ שְׁבַת חֲתָן לְשְׁלוֹשָׁה חֲתָנִים, בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, תּוֹדִיעֵי לִי אִם זֶה מְסַתְּדֵר.

אֲנִי מְאֹד מְחַפֵּה לְתַשׁוּבָה מִמֶּךָ עַל שְׁנֵי הַדְּבָרִים שְׁשֵׂאֲלָתִי.

הַמְאֻחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' פ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וְאַתְחַנֵּן, ו' מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּאֵמֶת כְּשֶׁקִּבְּלָתִי אֶת הַפֶּתַק בְּעֵינַי הַקִּיטְנָה לְיִלְדִים, הִיָּה לִי
פְּלֵא גְדוֹל אִיךָ שְׁמַרְשִׁים לְיִלְדִים קִטְנִים לְעֲשׂוֹת אֶת זֶה, וְלִכֵּן לֹא
הִתְיַחֵסְתִּי אֶל כָּל זֶה, וּמֵאֲחֵר שְׁכַבְר כְּתַבְתָּ לִּי, בְּוֵדָאֵי שְׁאַנִּי רוֹצֶה
שְׂיִהְיֶה גַם בְּפִקּוּחַ שֶׁל מְבַגְרִים, כִּי זֶה מְאֹד מְסַכֵּן שְׂיִלְדִים לְבַד יַעֲשׂוּ
קִיטְנָה.

בְּעֵינַי אֲשַׁתְּךָ וְכוּ', מִתָּר לָהּ לְשִׁתּוֹת בְּלִי שׁוּם סֶפֶק, וְאִם הִיא
מְרַגֵּיֶשֶׁה חֲלָשָׁה מְאֹד, מִתָּר לָהּ גַם לֶאֱכֹל, בְּלִי שׁוּם סֶפֶק סְפִיקָא,
יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְשִׁנּוּכָה כָּבֵר שְׂיִמִּים
אֵלָיו יִתְהַפְּכוּ לְנוּ לִימֵי שְׁמִחָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' פא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וְאַתְחַנֵּן, ו' מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

קִבְּלָתִי בַּהוֹדְעָה, שְׁהֵבֵן שְׁלָךְ וְהֵבֵן שֶׁל ... עוֹשִׂים קִיטְנָה, וְלִי
זֶה לֹא נִרְאָה, כִּי יִלְדִים לֹא יְכוּלִים לְשָׁמֵר עַל יִלְדִים, צָרִיךְ לַהֲיוֹת
גַם מְבַגֵּר, כִּי זֶה מְאֹד מְסַכֵּן, וְלִכֵּן אִם יְכוּלִים לְצַרְף אֶלֵיהֶם גַם מְבַגֵּר
— מֵה טוֹב וּמֵה גַנְעִים. בְּוֵדָאֵי זֶה דְּבַר יָפֵה מֵה שְׁהֵם עוֹשִׂים, אֲבָל

הם צריכים להיות תחת פקוח של מבגור, כי הן החם והן המקום וכו' וכו', צריך פקוח וכו'.

כתבתי מכתב ל... תחיה, אם היא יכולה להסתדר אפה, היא תקבל שעות ביהדות, ואם לא, אז גם-כן טוב, אני מקנה שהכל יעבר בשלום.

אני לא מבין למה מבגרים לא יכולים לחיות ביחד, הן לגבי גברים והן לגבי נשים, למה צריך להיות ופוחים ואי הבנות, ואחר-כך שואלים למה יש חרפן בית-המקדש, אם אנחנו לא נשלים אחד עם השני, מה אנחנו מצפים ומקווים וצופעים 'משיח', 'משיח' וכו' וכו', הרי אם יש שנאת חנם, אנחנו דוחקים במו ידינו את הגאולה, צריכים להסתדר עם כל אחד, ואם המבגרים, הן הגברים והן הנשים, לא יכולים להסתדר אחד עם השני, מה רוצים מהילדים, ואת כל זה כתבתי לה, ואני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר על הצד הכי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' פב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ואתחנן, ז' מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר ויזרח.

אין אפה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי, שיצאת להפצה מרפזת בעבור לשלם את החובות שלי ולמען בית-המדרש, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, בזכות המצוה הזו, שתנצל מכל הצרות שבעולם.

נא ונא ראה להיות דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, אשר כל רגע ורגע שאדם רק חושב מהקדוש-ברוך-הוא, הוא מקים מצות עשה של "ודבקת בו", ואין לך עוד תענוג יותר גדול כמו התענוג של

הַדְּבָקוֹת בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְזָכוֹת לְזֶה, אֶלָּא עַל-יְדֵי
הַדְּבוּרִים שְׁמַדְבְּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן רָאָה לְדַבֵּר בְּכָל
יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר —
הוּא הַצְּלָחָה כְּזוֹ, הַצְּלָחָה נְצַחִית, שְׂאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאֵי
אֶפְשֶׁר לִהְתְּבוֹדֵד אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֶלָּא כְּשֹׁאֲדָם שְׂמַח, כִּי
הַשְּׂמִיחָה מֵרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת. וְלִכֵּן רָאָה לְשַׂמַּח, וּלְחַפֵּשׂ וּלְמַצֵּא
בְּעֵצְמָךְ נִקְדוּת טוֹבוֹת, וּבְזָכוֹת הַשְּׂמִיחָה תִּזְכֶּה לְהַגָּאֵל מִצְרוּתֶיךָ.

נָא וְנָא רָאָה לְאַהֵב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר,
שְׂיִמְשֶׁךְ עֲלֶיךָ חֶסֶד וְרַחֲמִים רַבִּים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' פג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וְאַתְחַנּוּן, ז' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֵין אֶת יְכוּלָה לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִיחָה שְׂיִישׁ לִי, שְׂיִצְאָת
לְהַפְצָה מֵרַחֲבוֹת לְמַעַן בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וְלַעֲזוֹר לִי לְשָׁלֵם אֶת הַחוּבוֹת
שְׁלִי, וּבְזָכוֹת זֶה יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה לְךָ רַק טוֹב
בְּחַיִּים, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

נָא וְנָא הִרְגִּילִי אֶת עֵצְמָךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר
כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמַדְבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ — זֶה הַצְּלָחָה נְצַחִית, שְׂאֵין
לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְכָל זְמַן שְׂאֲדָם חֵי הוּא לֹא יוֹדַע מַה זֶה
תְּפִלָּה, כִּי אִם אָדָם הִיָּה יוֹדַע מַעֲלַת הַתְּפִלָּה, תְּמִיד הִיָּה מִתְפַּלֵּל אֶל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן חִזְקִי וְאִמְצִי מְאֹד לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן תִּשְׁתַּדְּלִי מְאֹד שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּין גְּשׁוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר זֶה הַמְצָנָה הַכִּי גְדוּלָה לְרֹאוֹת לְדוֹן אֶת כָּל אַחַת לְכַף
זָכוֹת, וְשְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' פד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ואתחנן, ז' מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וְכֵל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַשְּׁמוֹת שֶׁל אֱלֹהֵי שְׂפִי צְאוּ לְהַפְצֶה
מִרְפוֹת, פֶּה תִקְבַּל מִכְתָּבִים בְּעִבּוּרִם.

בְּעִינֵי הַחֹבוֹת שֶׁפְתַבְתָּ שְׁאֵתָה מְשַׁלֵּם לְאֵט לְאֵט, אֵין אֵתָה יְכוֹל
לְתָאֵר וּלְשַׁעַר אֶת הַעֲזָר שְׁאֵתָה עֲזָר לִי, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׁנֵת־פֶּטֶר כְּכֹר מֵהַחֹבוֹת, וְנִזְכָּה לְהַגְאֵל.

עֲלִינוּ לְעֵבֶד לְעֲשׂוֹ בְּעָרֵב תִּשְׁעָה בְּאָב, עַל נִקְדָּה שֶׁל אֶהְבֶּה,
שְׁנֵאֵהֵב אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְלֹא נִחַטְט בְּרַע שֶׁל הַזּוֹלָת, אִף שֵׁשׁ אֶצֶל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד רַע וְכוּ', עִם כָּל זֹאת עָקֵר גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל — לְדוֹן
אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' פה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ואתחנן, ז' מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וְכֵל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... תַחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעֲתִי, אֵת לֹא צְרִיכָה לְנִסְעַ עוֹד פְּעַם אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, רַק
עֲכָשׁוּ הָיִית, וְלָמָּה אֵת צְרִיכָה עוֹד פְּעַם, וְאִף שְׁאֵנִי יוֹדַע שֵׁשׁ לְךָ
כְּסוּפִים עוֹד פְּעַם לְבוֹא וּלְשַׁפֵּךְ אֶת לִבְךָ, תַּרְגִּילִי אֶת עֲצֻמְךָ לְצֵאת
בְּשֻׁדָּה, וּלְשַׁפֵּךְ אֶת לִבְךָ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְצְרִיכִים מְאֹד מְאֹד
לְשִׁמֵּר לֹא לְהַפְגִּס בְּכּוֹחֵים עִם אִף אֶחָד.

הַכֶּפֶל הַדְּבָר, אֵין לָךְ אֶת הַכֶּסֶף, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר
שְׁתוּכְלוּ עֲכָשׁוּ לְבָנוֹת אֶת הַדִּירָה שְׁלָכֶם, וְלָכֵן אֵל תִּסְעֵי עוֹד פַּעַם,
יֹתֵר טוֹב שְׁבַעְלָךְ יִסַּע עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁנֵה יֹתֵר נְחוּץ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' פו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וְאֶתְחַנֵּן, ז' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... שְׁיַחֲיוּ.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם.

עֲרִין לֹא הִשְׁתַּכְנַעְתִּי מֵהַמִּכְתָּב שְׁלָכֶם, וְהַהֲכָרַח לִי לְהַגִּיד לָכֶם,
שְׁאֲנִי מִכְרַח לְהוֹצִיא אֶת שְׁנֵי הַיְלָדִים שְׁלָכֶם מֵהִישִׁיבָה, אֵין לִי כַח
אֲלֵיהֶם, וְאִף שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁאֵינְכֶם אֲשֵׁמִים, אֲבָל לְצַעֲרֵי הָרַב, נִפְגַּעְתִּי
מֵהֶם מְאֹד מְאֹד, כִּי אֲצִלִּי גִנְבָה זֶה הָכִי גְרוּעַ, יֵלֵד שְׁיִלָּךְ לְהִסִּית
בַּחוּרִים אֲחֵרִים לְהַכְנִיס כֶּסֶף בְּכִיס וְכוּ', וְכֵן לְלַקֵּת בְּרַחוּבוֹת וְלְהַגִּיד
לָזֶה: אֵין לִי נַעֲלִים, וְלָזֶה: אֵין לִי חֲלָצָה, וְלָזֶה: אֵין לִי אֲכָל, וְכָל
אֶחָד שׁוֹאֵל: אֵיפֹה אַתָּה לוֹמֵד, וְהוּא אוֹמֵר אֲצִלִּי, פֶּשׁוּט בְּזֶה אוֹתִי
בְּרַבִּים, הַלְוֹאֵי שְׁבָכָל יְשִׁיבָה בְּעוֹלָם יִהְיֶה כָּל-כֶּף הַרְבֵּה אֲכָל וְנוֹחִיוֹת
כְּמוֹ שְׁיֵשׁ אֲצִלְנוּ, וְאֲנִי מוֹכֵן לְהַגִּיד אֶת זֶה בְּפַמְבִּי, כִּי אֲנִי רוֹצֵה
שְׁיִרְאוּ לִי עוֹד יְשִׁיבָה בְּעוֹלָם, מֵהִישִׁיבוֹת הָכִי יְקַרְתִּיוֹת, אִם נוֹתְנִים
כָּל-כֶּף הַרְבֵּה אֲכָל וְשִׁפַּע כְּמוֹ שְׁנוֹתְנִים פֹּה, וְאִם לֹא חִסֵּר שְׁאָר
דְּבָרִים, כְּמוֹ שְׁיֵשׁ לָהֶם פֹּה, הַפֵּל חֲדָשׁ וְהַפֵּל טְרִי וְכוּ' וְכוּ', וְלִבְסוּף
יַעֲשׂוּ לִי דְבָר כְּזֶה, כְּפִיוֹת טוֹבָה נוֹרָא וְאֵים, אֲנִי לֹא רוֹאֶה תְּכֵלִית
שְׁיִמְשִׁיכוּ פֹה אֲצִלִּי.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' פז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וְאֶתְחַנֵּן, עֲרַב תְּשֻׁעָה-בְּאֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי,
יְקִירֵי ... גֵּרוֹ יְאִיר.

זֶה כַּמָּה שָׂאֲנִי רוֹצֵה לְכַתֵּב לָךְ, אֲבָל מֵרַב טְרִדוֹתֵי הַמְּרֻבּוֹת, לֹא
יוֹצֵא לִי, וְאֲנִי דוֹחָה מִיּוֹם לְיוֹם, וּבֵינֵן כֶּף עוֹבֵר שָׁבוּעַ אַחֵר שָׁבוּעַ,
וְחֹדֶשׁ אַחֵר חֹדֶשׁ.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה
לְכָל — בֵּינֵן בְּגִשְׁמֵי וּבֵינֵן בְּרוּחָנִי, וְרַבְּנוּ ו'ל אָמַר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
ב', סִימָן כד), שְׂחַכְמֵי הַרוּפְאִים אָמְרוּ, שֶׁהַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה גַם
בְּגִשְׁמֵי, וּמְכַל שְׂכֵן בְּרוּחָנִי, וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם
לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהַשִּׂמְחָה שׁוֹמֵרֶת אֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי צָרוֹת. וְרַבְּנוּ
ו'ל אָמַר (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֻחָה, חֵלֶק ב', סִימָן א'): מִי שֶׁשִּׂמַּח תָּמִיד
— הוּא מְצַלִּיחַ; וְלָכֵן רְאֵה לְשִׂמְחָה, וְעַקֵּר הַשִּׂמְחָה זּוֹכִים — עַל-יְדֵי
שְׂשֻׂמְחִים אֶת אַחֵרִים, תָּמִיד צְרִיכִים לְרְאוֹת לְחִזֵּק אֶת אַחֵרִים
וְלְדַבֵּר אִתָּם דְּבוּרֵי שִׂמְחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכּוּ לְגֵאֲלָה שְׁלָמָה, וּכְמוֹ
שְׂפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה לֵה): "שִׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיֵגוּ וְנָסוּ יִגּוֹן וְאִנְחָה".

נָא וְנָא הֲרַגְלֵ אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל
דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמֻדְבָּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — זֶה הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה
כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי לֹא תִצְטָרֵךְ אֶל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, כִּי מֵה
יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם בְּלִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה,
וְלְהִתְבּוֹדֵד אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ הִיוּ רְגִילִים לוֹמַר:
אֵלוֹ לֹא זָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו'ל אֶלָּא שֶׁתִּתְגַּלֶּה אֵלֵינוּ הַעֲצָה
הַנִּפְלְאָה הַזֹּאת שֶׁל שִׂמְחָה וְהִתְבּוֹדְדוּת, כִּכְּר הִנֵּה כְּדָאִי, כִּי מִי שֶׁמְרַגֵּיל

אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא אֵף פַּעַם לֹא לָבַד, כִּי יֵשׁ לוֹ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל עַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה הַתְּחִיבוֹת.

וְלָכֵן תִּקְבַּע לְעֲצֻמָּךְ שְׁעוּרִים לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, וּבְזִכּוֹת זֶה יִהְיֶה לְךָ אִמְץ לֵב לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' פח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וְאֶתְחַנֵּן, עָרַב תְּשַׁעֲהוּ בְּאֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵלַי ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמָּךְ, וּתְחִיזֵק אֶת אָבִיךָ שְׂיִבּוֹא אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוֹ ו"ל, וְשָׁלֵא צְרִיף לְדָאג, הָאֵמָא תִּהְיֶה עִם אֲשֶׁתְּךָ, וּבְכָלֵל לֹא צְרִיכִים לְפָחוּד פְּחָדִים יִתְרִים, הָעֵקֶר לְחֻשָׁב טוֹב וְיִהְיֶה טוֹב, כִּי אֵיפֹה שְׁהָאֲדָם חוֹשֵׁב — שֵׁם כָּל הָאֲדָם, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוֹ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א).

הָעֵקֶר רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִהִדְבָּקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל רַגַע שְׁהָאֲדָם חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ — זֶה הִדְבָּקוֹת, כִּי אֵמוּנָה זֶה הִדְבָּקוֹת, וְהִדְבָּקוֹת זֶה אֵמוּנָה, כִּי הַכֹּל זֶה אֵלֵּקוֹת, וְאֵלֵּקוֹת זֶה הַכֹּל.

הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּשֶׁאֲתָה הוֹלֵךְ מִבֵּיתְךָ לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וּמִבֵּית-הַכְּנֶסֶת לְבֵיתְךָ, כָּל הַדְּרָךְ תְּדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּרְוִיחַ הַרְבֵּה דְּבוּרִים, כִּי הַדְּבוּר הוּא כָּלִי הַשִּׁפְעָה, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוֹ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל"ד), לְכֵן כְּשֶׁמְרַבִּים לְדַבֵּר, מְרַבִּים לְהַמְשִׁיף עַל עֲצֻמוֹ שִׁפְעָה.

תֹּאמֶר לְבַחֲוֹר ... גֵּרוֹ יֵאִיר, שְׂיִהְיֶה בְּקֶשֶׁר עִם ... תַּחֲיָה, וְאֵנִי מְאֹד מְקוּוֶה שְׂאֵם יִמְשִׁיף לְהַתְּקַשֵּׁר אֵלָיָה וּלְדַבֵּר יְפֹה, יְכוּל לְצִאֲת

אָשֶׁר ל' פֶּט - ל' צ בְּנַחַל עֵרָה

מִזֶּה שְׂדוּךְ טוֹב, כִּי אָנִי רוֹאֶה שֶׁהַשָּׁטָן מְעַכֵּב בִּיגִיָּהֶם, וְלִכֵּן שְׂיִרְגִיל
אֶת עֲצָמוֹ לֹמֵר בְּכָל יוֹם אֶת הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק ב', סִימָן
פֶּט) הַמְדַבְּרֵת מִשְׂדוּכִים, וַיֹּאמֶר עַל זֶה אֶת הַתְּפִלָּה מִלִּקוּטֵי-תְּפִלוֹת
(חֶלֶק ב', סִימָן מה), וַיִּרְאֶה נִפְלְאוֹת אֵיךְ שֶׁהַשְּׂדוּךְ הַזֶּה יְכוּל לְלַכֵּת,
בְּעֲזָרְתּוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' פֶּט.

בְּעֲזָרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר וְאַתְחַנּוּן, עָרֵב תְּשַׁעֲהוּ בְּאָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיִחִיו נִצַּח.

הִנֵּה כְּפִי הַנִּרְאֶה הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר, יִגִּיעַ לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה
בְּט"ז אָב, וְלִכֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲתָנָה — אוּ בִי"ט
אָב, אוּ בֶּכ' אָב, שְׁנֵה יוֹם רֵאשׁוֹן אוּ יוֹם שְׁנִי, כִּי בְיוֹם שְׁלִישִׁי
מִשְׁפַּחַת ... עוֹשִׂים אֶת הַחֲתָנָה, וּכְשֶׁבֶת אֶהְיֶה בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה,
וְנַעֲשֶׂה שְׁבֵת חֲתָן גְּדוּלָּה.

תֵּאֱמִינוּ לִי, לֹא צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת חֲתָנָה גְּדוּלָּה שְׂיִהְיֶה עִם
הוֹצָאוֹת, אֲלֵא שְׂתִהְיֶה שְׂמֵחָה שְׁלֵמָה. אָנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצֵּד הַכִּי טוֹב,

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' צ.

בְּעֲזָרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר וְאַתְחַנּוּן, עָרֵב תְּשַׁעֲהוּ בְּאָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מִשְׁפַּחַת ... קִבְּעוּ אֶת הַחֲתָנָה לְיוֹם שְׁלִישִׁי בְּלִילָה, שֶׁהוּא כְּבוֹד

כ"ב אָב, וְלִכְּן הִצַּעַתִּי שְׁמִשְׁפַּחַת ... ן ... יַעֲשׂוּ אֶת הַחֲתָנָה — אוּ
בְיוֹם רֵאשׁוֹן י"ט אָב, אוּ בְיוֹם שְׁנֵי כ' אָב, וְאֲנִי בָּא עַל שַׁבַּת,
וְאֲשַׁמַּח אֶתֶם בְּשַׁבַּת חֲתָן, אֲנִי מְקַנְהָ שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר.

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּתְחַזְּקֵי אֶת נְשֵׁי אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מְצֹנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַעֲלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' צא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי וְאַתְחַנֵּן, י' מְנַחֵם־אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵלַי דִּידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לִנְכוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָה אִמַּר לָךְ, דִּידֵי הַיָּקָר! אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר, וְעוֹד תִּרְאֶה הַרְבֵּה נַחַת דְּקִדְשָׁה מִכֹּל יְלִדְיָךְ, כִּי בָּזָה
שְׁמִשְׁקִיעִים בְּיַלְדֵי יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלִים חֲזוּרָה.

שְׁבוּעַת הַבָּא בְיוֹם חֲמִישִׁי בָּאִים שְׁנֵי הַבְּחֻרוֹרִים: ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְכֵן
... גֵּרוֹ יְאִיר, שֶׁהֵם הוֹלְכִים לְהִתְחַתֵּן תַּכְּף־וּיִמְיָד אַחַר שַׁבַּת, וְלִכְּן
רְצִיתִי שֶׁתִּלְמַד אֶתֶם תְּמַצִּית כָּל הַהֲלָכוֹת, וְכֵן אַחַר הַחֲתָנָה שִׁילְמְדוּ
אֶצְלָךְ, אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁיִיטְבוּ לָךְ גַּם כְּסָפִית,
וּתְדַרְיָךְ אוֹתָם בְּפָרְטֵי פְּרָטִיּוֹת, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שְׁיִוְכְלוּ
לְהִתְחַתֵּן תַּכְּף־וּיִמְיָד, חֲתָנָה אַחַת תִּהְיֶה בְיוֹם רֵאשׁוֹן, וְחֲתָנָה אַחַת
תִּהְיֶה בְיוֹם שְׁלִישִׁי, אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁאַחַר
הַחֲתָנָה הֵם יִמְשִׁיכוּ לְלַמַּד טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף הַלְכוֹת גְּדוּהָ, הַחֲמוּרוֹת
מְאֹד, כִּי אֲבָרְכִים אַחַר הַחֲתָנָה צְרִיכִים לְלַמַּד וּלְשַׁנֵּן בְּשָׁנָה רֵאשׁוֹנָה
אֶת הַהֲלָכוֹת הָאֵלוּ, וְאִם הָרַב הַקְדוּשׁ אִישׁ הָאֱלָקִים נוֹרָא מְאֹד ר'
אוּרִי מִסְטֵרְעֵלִיסק זי"ע, שֶׁהָיָה מִפְּשֵׁט מְהַעוֹלָם הַזֶּה, אִמַּר שֶׁלְמַד
אֶת הַלְכוֹת גְּדוּהָ אֶלְךָ פְּעָמִים, מָה יֵאמְרוּ אֲזוּבֵי הַקִּיר כְּמוֹנוֹ הַיּוֹם,

וּבְפֶרֶט שְׁאֵנִי מִחֲתָן בְּגִיל צָעִיר, הֵם מְכַרְחִים לְלַמֵּד אֶת הַהֲלָכוֹת
הָאלוּ בְּמִשְׁפָּחָה כָּל הַשָּׁנָה, כִּי זֶה גּוֹבֵל בְּכַרְיִיתוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אִם
לֹא מְקַיְמִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּשִׁלְחַן עֲרוּף, יְכוּלִים לְהוֹלִיד, רַחֲמָנָא
לְצִלָּן, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, יְלָדִים בְּעֲלֵי מוֹמִים, ה' יִשְׁמַר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל.
וְלִכְּנֹן רָאָה לְעוֹרֵר אֶת הָאֲבָרְכִים הַצְּעִירִים, שִׁילְמָדוֹ בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה
אֶת הַהֲלָכוֹת נְדָה, וְגַם אַחֲר־כֵּן צְרִיכִים לְחֹזֵר עַל זֶה, אֲבָל אֶתָּה מְצַדֵּךְ
כְּשֶׁאֶתָּה לּוֹמֵד בְּיוֹם שְׁלִישֵׁי עִם נְשׁוֹת אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, תְּעוֹרֵר אוֹתָן
שֶׁהֵן מְכַרְחוֹת לְלַמֵּד אֶת הַהֲלָכוֹת, וְכֵן אֶשְׁתַּף שֶׁתִּלְמַד עִם הַכּוֹלֵת.

הַעֲקֵר רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, וּתְבַקֵּשׁ וּתְחַפֵּשׂ וּתְמַצָּא בְּעֲצָמְךָ
אֶת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁשׁ בָּךְ, כִּי אֵין זוֹ עֲצָה לְהַפִּיל אֶת עֲצָמְךָ וְכוּ',
צְרוֹת וְיִסּוּרִים חוֹבוֹת וְיִרִידוֹת וְקֻטְנוֹת עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֲבָל
אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְחַזֵּיק מֵעַמְדָה, וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר, וְזוֹ גְדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁאֵינוֹ
מִתְפַּעֵל מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם. אֲנִי מְאֹד מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁהֵפֵל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְהַחֲתָנָה שֶׁל שְׁנֵיהֶם תִּעֲבֹר בְּקִלּוֹת,
בְּלֵי שׁוֹם מְנִיעוֹת, וּבְשִׁבְת-קַדְשׁ פְּרִשְׁת רָאָה, שֶׁבַת חֲתָן, אֶשְׁמַח
עִמָּהֶם יַחַד.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

ל' צב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קַדְשׁ לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן, י' מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שִׁיחֵיו נְצַח.

לְדַעֲתִי, אֲתֵם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲתָנָה בְּאוּלָם שְׁלָנוּ בְּיוֹם
רִאשׁוֹן, וְלֹא צְרִיכִים לְפַחַד, אֶת הַחֲפָה עוֹשִׂים בְּמָקוֹם אַחֵר, וְאֶת
הַסְּעֵדָה וְהַקּוּיָדִים עוֹשִׂים בְּאוּלָם, וְאֵנְחָנוּ לֹא צְרִיכִים לְפַחַד מִן
הַמוֹסְרִים, כִּי בְרוּךְ ה' אֵנְחָנוּ יְהוּדִים מְאֻמִּינִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וּמְקַיְמִים אֶת מִצְוֹת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְשׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יִדַע רַע,
וְאֵנְחָנוּ לֹא צְרִיכִים לְפַחַד מִהַמְסִירוֹת שֶׁל הַסְּמ"ך-מ"ם, הַקְדוּשׁ-

בְּרוּךְ-הוּא יִצְלִיחַ אֶת דְּרַכְּנוּ, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר בְּקַלּוֹת, אֵין לָכֶם מֵה
לְדַאג, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַמְּסִירוֹת נִפְשׁ שְׁמִסְרָתִי
אֶת נִפְשִׁי בְּעִבּוּר הַשְּׂדוּף הַזֶּה, לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֹּר, וְכִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא יוֹדֵעַ, וְאֲנִי מִבְּקֶשׁ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַמְּצָנָה הַזֹּאת תִּגָּן עָלַי.

לֹא צְרִיכִים לְפַחַד פְּלִל, זֶה סֵתֶם דְּמִיּוֹן שֶׁל הַבַּל, מִקְּסִימוֹס
אוֹמְרִים שֶׁזֶה אֲרוּסִין, וְהַרְבֵּי שָׁלְנוּ לְמַד אוֹתָנוּ, שְׁבִאֲרוּסִין הוֹלְכִים
עִם שְׁמֵלֵת פְּלָה, אֵין לָכֶם מֵה לְפַחַד, שׁוֹם דְּבַר לֹא יִהְיֶה.

מִסְפִּיק סְבִלְנוּ מִהַסְמָ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע הַזֶּה, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שִׁיעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ קֶץ וְסוּף, וְנִחְזֶה בְּמוֹ עֵינֵינוּ אֶת נִקְמַת דָּם עֲבָדָיו
הַשְּׂפוּף.

הַמֵּאחַל לָכֶם שְׁבַת שְׁלוֹם...

ל' צג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְר וְאֶתְחַנֵּן, י' מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ יְדֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד
... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַפּוֹתֶרֶת: "עֲדִין לֹא קִבְּלָתִי מִכֶּם
תְּשׁוּבָה עַל מִכְתָּבִי וְאֲנִי מִחֻכָּה", כְּאֵלּוּ אֶצְלִי לֹא הִיָּה תְּשׁוּעָה בְּאֵב,
וְכֵאלּוּ אֲנִי לֹא צְמִתִּי, וְכֵאלּוּ אֲנִי כֵּן הִרְגַּשְׁתִּי טוֹב, וְאַתָּה שׁוֹכַח שְׁכֵמוֹ
שְׂדֵאגָתִי שִׁיְהִיָּה לְבִנְךָ ... גֵּרוּ יֵאִיר לְאֶכְל, כִּי דֵאגָתִי לְעוֹד עֲשָׂרִים
וְחֻמְשָׁה בַחֲוָרִים שִׁיְהִיָּה לָהֶם לְאֶכְל, וְזֶה נוֹסֵף עַל פֶּל צְרוּתִי וְחֻבּוֹתִי
שְׂאֵנִי מִסְבָּב בְּזָה, שְׂאֵין לִי שׁוֹם מִרְאָה מְקוּם אֵיךְ לְצִאת מְזָה,
נִכְנַסְתִּי בְּמִבּוֹא סְתוּם כְּזֶה, שְׂאֵין לִי כְּבָר מֵהֵיכָן לְלוֹוֹת, כִּי כְּתוּב
בְּתוֹכָהּ (דְּבָרִים כח, מד): "הוּא יִלְוֶךָ וְאַתָּה לֹא תִלְוֶנּוּ, הוּא יְהִיָּה
לְרֹאשׁ וְאַתָּה תְּהִיָּה לְזַנֵּב" וְגו', זֹאת אוֹמְרַת שִׁיעֲצִטְרְכוּ לְלוֹוֹת אֶצֶל
אַחֵרִים, וְמָה עוֹשִׂים אִם אֵין כְּבָר אֶצֶל מִי לְלוֹוֹת? ...

זו מִכָּה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּבָה בַּתּוֹרָה, וְלָכֵן תִּדְוֶן אוֹתִי לְכַף זְכוּת,
כִּי אֵין אָדָם נִתְפָּס עַל צַעְרוֹ.

אודות הבחור ... גרו זאיר, אָני מבין אותך, וְאָני שְׁלַחְתִּי לוֹ
מִכְתָּב, שְׁיַעֲזֹב אֶת כָּל הַבְּחוּרִים וְיִלְךָ אִתָּם בְּעֵדֵינּוּת, וּמִכָּל שֶׁפֶן עִם
הַבְּחוּר הַנּוֹזֵךְ לְמַעֲלָה, לְהִבְיֵא אוֹתוֹ לְפָה לֹא שִׁיךְ, כִּי עַד אֲמַצַּע
חֲשׂוֹן, אָני לֹא לֹקַח שׁוּם בְּחוּר לְפָה, וְאֲדַרְבֵּה אָני שְׂמִיחַ שְׂפִמָּה
שְׂיֹתֵר בְּחוּרִים יִסְעוּ הַבִּיתָה לַחֲגִים, וְלָכֵן זֶה לֹא שִׁיךְ בְּכָלֵל.

בְּעֵינֵי הַחֹבוֹת שֶׁל הַחֲשָׁמֵל וְהַגּוֹ שְׂפִתְבָּת, שְׁזֵה סְכוּם שֶׁל
שְׁנַיִם-צַעֲשׁוֹר אֶלֶף ש"ח, הָאֵם לֹא נִכְנָסָה שׁוּם הַכְּנָסָה מִהַעֲלִיּוֹת? !
הָאֵם זֶה גַם-כֵּן קָשׁוּר לַקֶּפֶה וְלַחֲשָׁבוֹן שְׁלִי? ! אָני רַק שׁוֹאֵל מִתּוֹךְ
סְקַנּוּת.

בְּעֵינֵי שְׂאֵר הַחֹבוֹת, תִּאֱמִין לִי, שְׂאָנִי לֹא יוֹדֵעַ מֶה לְהַשִּׁיב לָךְ,
אָני שׁוֹלַח עֲכָשׁוֹ מִכְתָּב כָּלִי לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְבַקֵּשׁ שְׂמִי שְׂיִכּוֹל
לְהַלוֹת לִי כֶסֶף שְׁיַעֲשֶׂה עִמִּי חֶסֶד, כִּי פְּשׁוּט אָנִי לֹא רוֹצֵה שְׂיִקְפָצוּ
לִי טְשָׁקְעִים, וּבִפְרֹט שֶׁל עוֹרֶךְ-דִּין, כִּי אִם הִטְשָׁעַק שֶׁל הַעוֹרֶךְ-דִּין
יִקְפֹץ, הוּא לֹא יִרְצֵה לְעַבֵּד יוֹתֵר, וְהָאֵם הַכֶּסֶף שֶׁנִּתְתִּי לְעוֹרֶךְ-דִּין זֶה
הִזָּה בְּשָׁבִילִי, אוֹ בְּשָׁבִיל טוֹבַת אִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ? ! וְלָכֵן תִּרְאֶה לְהוֹצִיא
מִהַחֲשָׁבוֹן כְּפִי שְׂאֵתָה מִבֵּין, אָני סוֹמֵךְ עָלֶיךָ, וְאָני מְכָרַח לְהַגִּיד לָךְ,
שְׂאָנִי סוֹמֵךְ רַק עָלֶיךָ, עַל אַחֲרִים לֹא הִיִּיתִי סוֹמֵךְ, כִּי אֵתָה לְכָל
הַפְּחוֹת כּוֹתֵב לִי אֶת הַהַכְּנָסוֹת וְהַהוֹצָאוֹת, בְּשָׁעָה שְׂאֲחֲרִים אָמְרוּ
מֶה שְׂאָמְרוּ וְכוּ', וְזֶה מִנַּח לִי הֵיטֵב הֵיטֵב בְּלִבִּי, וַיֵּשׁ הַרְבֵּה דְּבָרִים
שְׂאָנִי אָקַח אִתִּי לְעוֹלָם הָעָלְיוֹן, וְגַם אֵת זֶה אָנִי אָקַח וְכוּ' וְכוּ'...
לְהַגִּיד שְׁזֵה לֹא כּוֹאֵב, אָנִי מְכָרַח לְהַגִּיד לָךְ, שְׁזֵה כֵּן כּוֹאֵב וְעוֹד
אֵיךְ כּוֹאֵב, אֲבָל צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ עִם הַחַיִּים, לֹא יְכוּלִים לְעַצֵּר,
וּבִפְרֹט כְּשֶׁלַּקְחָתִי עַל עֲצָמֵי מִשָּׂא כְּבֹד כְּזֵה — מֶה אָנִי יְכוּל לְעַשׂוֹת.

עֲכָשׁוֹ בְּעֵינֵי אַחַר לְגַמְרִי, יֵשׁ לָנוּ מִצְוָה שֶׁל צְדָקָה, שְׁעַל-פִּי
שְׁלַחַן עָרוּךְ (יִוְרָה וְעַזָּה, סִימָן רַמַח, סַעִיף א'): כָּל אָדָם חַיֵּב לִתֵּן צְדָקָה,
וְאִפְלוּ עֲנֵי הַמִּתְפַּרְנֵס מִן הַצְּדָקָה חַיֵּב לִתֵּן מִמֶּה שְׂיִתְּנוּ לוֹ וְכוּ', עֵינֵי
שָׁם; וְפֹה לֹא מְדַבֵּר מִכֶּסֶף, אֲנַחְנוּ שְׁנֵינוּ יוֹדְעִים שְׂמִשְׁפַּחַת ... מֵאֵז

שְׁאֲנִי מִפִּיר אוֹתָם, הוֹלֵךְ לָהֶם הַכֵּל הַפּוֹף, כְּשֶׁבָאוּ לִקְנוֹת דִּירָה, אֲזַי
הֵם הָיוּ הֶרָאוּשׁוֹנִים שְׁעָבְדוּ עֲלֵיהֶם בְּעוֹד שְׁלֹשִׁים אֶלֶף דוֹלָר, נוֹלְדוּ
לָהֶם תְּאוּמִים, הֶרָאשׁ הַמוֹעֵצָה דָּאז רִשְׁע מְרֻשָּׁע דָּאג שְׁבָשׁוּם פְּנִים
וְאִפֵּן לֹא תִהְיֶה לָהֶם עֲזָרָה, וְכֵן שׁוֹרָה אֶרְכָּה שֶׁל צָרוֹת שְׁאֲנִי יְכוֹל
לְרַשֵּׁם לָךְ מַה שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁהַכֵּל הוֹלֵךְ לָהֶם הַפּוֹף, וְהֵם מְסַכְּנִים,
וְהִנֵּה מְצֹאֲתִי חֲתָן לְבִתָּם, שְׂזֵה גַם גְּדוֹל וְדִי לְחַפְיָמָא, וְלִצְעָרְנוּ הֶרָב,
גַּם בְּזֵה הַצֵּד הַשְּׁנִי מְרַחֵף עִם חֲלִיפָה שֶׁל שְׂבֵת בְּיוֹם חַל, וְלֹא מְעַנֵּן
אוֹתוֹ שׁוּם דָּבָר, אֲבָל הֵם מְכַרְחִים לְהִתְחַתֵּן, מִפְּנֵי כִּמָּה טְעָמִים
הַכְמוּסִים עִמָּדִי, וְהִנֵּה בְּדִיוֹק לְמִזְלָם גַּם אוֹלָם אֵין לָהֶם, וְלִכֵּן אֲנִי
חוֹשֵׁב שְׁיַעֲשׂוּ אֶת הַחֲפָה בְּמָקוֹם אַחֵר, וְנִפְתַּח לָהֶם אֶת הָאוֹלָם,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁשֹׁמֵר אוֹתִי עַד עַכְשָׁיו, הוּא יִמְשִׁיךְ לְשֹׁמֵר עָלַי,
אֵין מַה לְפַחַד, כְּלוּם לֹא יִהְיֶה...

אֲזַי בֹּא נַעֲשֶׂה צְדָקָה וְחֹסֵד, וְנַעֲזוֹר לְמִשְׁפַּחַת הָאֲמִלְלָה הַזֹּה, וְאֵם
תְּעִינֵן טוֹב בְּלִי נְגִיעוֹת, תִּרְאֶה שְׁאֲנִי צוֹדֵק בְּעֵינֵי הָאוֹלָם, שְׁכַדָּאִי לְתַת
לָהֶם אֶת הָאוֹלָם, וְאֲנִי רוֹצֵה מְאֹד מְאֹד לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּרְגִּיעַ אוֹתָם
עוֹד בְּיוֹם הַשְּׂבֵת, שֶׁהַכֵּל יִהְיֶה עַל הַצֵּד הַכִּי טוֹב וְלֹא יְדָאָגוּ, כִּי הֵם
מְסַכְּנִים, וְכִמוֹ שְׁאֲמָרָה לִי ... תַּחֲיֶה, שֶׁהִיא צְרִיכָה לְהַעִיר שְׁלֹשָׁה
אֲנָשִׁים יְשֻׁנִים: בְּעֵלָה וְאֶת הַמְּחַתָּן וְהַמְּחַתָּנָה גַּם יַחַד וְכוּ', וְאֵין עוֹד
צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּה.

וְשִׁלוּם רַב אֵל ... תַּחֲיֶה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמֵרַב טְרִדוֹתֵי הֶרְבּוֹת עַכְשָׁיו שְׁאֲנִי
מְסַכְּב בְּהַמּוֹן צָרוֹת, אֵין לִי פְּנָאִי לְהַשִּׁיב לָךְ בְּפִרְטִיּוֹת, אֲבָל מִפְּנֵי
דִּחֻק הַעֲנִין כָּל מַה שְׁפִתְבַּתִּי לְבַעֲלָךְ זֶה גַּם אֵלֶיךָ, אֵין לָנוּ בְּרָרָה,
וְאִף שְׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים גַּם-בֵּן בְּחוֹבוֹת וְצָרוֹת, אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁהַגִּיעַ הַזְּמַן
שְׁנַעֲשֶׂה עַכְשָׁיו יוֹצֵא מִן הַכֵּל עִם הַמִּשְׁפַּחָה הַזֹּה, אֵין לָהֶם כְּלוּם,
וְאֵין לָהֶם מִי שְׁיַעֲזוֹר לָהֶם, וְהִרְחַמְנוֹת הַכִּי גְּדוֹלָה הִיא עַל ... תַּחֲיֶה.
וְלִכֵּן אֲנִי חוֹשֵׁב שְׁאֵין מַה לְפַחַד, כְּלוּם לֹא יִהְיֶה, נִגְמַר אֶת זֶה בְּדִיוֹק
בְּשַׁעַת אַחַת-עֶשְׂרֵה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאֲמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי, יֵאמֵר לְצָרוֹתֵי דִי, וְאֲנִי

אֲשֶׁר ל' צד - ל' צה בנחל רפא

מֵאֵד מְקוּוֹה, שְׁסוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְעוֹד פַּעַם
אֲנִי מִבְקֵשׁ אֶתְכֶם שֶׁתִּסְלְחוּ לִי, כִּי פָּשׁוּט אֵין לִי כֹחַ יוֹתֵר.

הַמֵּאחַל לָכֶם שֶׁבַת שְׁלוֹם...

ל' צד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרָה וְאַתְחַנֵּן, י' מְנַחֵם־אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ
נְצַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ
מִמְּכֶם כָּל הַדִּינִים, וְיִמְשֹׁךְ עֲלֵיכֶם רַחֲמִים וְחַסְדִּים גְּדוֹלִים.

מָה אֵמַר לָכֶם! הַחַיִּים מְלֵאִים גְּסוּוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְצָרִיכִים
הַרְבֵּה סִיעָתָא דְשְׁמַיָא עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרִט, וְלִכְּן תִּרְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל
מִינֵי אַפְגָּנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנִי בְּטוֹחַ
שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, רַק תִּתְחַזְּקוּ וְתִתְאַזְרוּ בְּסִבְלָנוֹת
גְּדוֹלָה, וְאֵז טוֹב לָכֶם כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' צה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרָה וְאַתְחַנֵּן, י' מְנַחֵם־אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיַחֲיוּ נְצַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם.

בְּעֵינֵי בְּנֵיכֶם ... נִרוּ יְאִיר, אֲנִי וְאִשְׁתִּי תַחֲיָה, מֵאֵד רוֹצִים שֶׁהוּא
יָבוֹא וְיִתְאַחֶסֶן אֶצְלָנוּ וְיֵאכַל אֶצְלָנוּ, וְהַכִּי קַל וְהַכִּי זוֹל לַעֲשׂוֹת שְׁנֵי
פְּרָטִיסִים נִפְרָדִים, אַחַד מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל לְאוּמָן וְחִזְרָה, וְאַחַד לְאַרְצוֹת־

הַכְּרִית וַחֲזָרָה, אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מִכָּאן בְּיוֹם רַבִּיעִי, וַחֲזָרִים בְּיוֹם שְׁנִי, וְלִכְּן אִם הוּא רוֹצֶה הוּא יְכוּל לָבוֹא בְּאִיזָה יוֹם שֶׁהוּא רוֹצֶה, אוֹ בְּיוֹם רַבִּיעִי, אוֹ בְּיוֹם חֲמִישִׁי, אוֹ הוּא יְכוּל לָנֶסֶע בְּאוֹתוֹ יוֹם, מִתִּי שֶׁיְּבוֹא הוּא יִתְקַבַּל בַּכְּרָכָה.

שְׁלַחְתִּי חֲזָרָה אֶת כָּל הַמַּכְתָּבִים מִגְּהִימ מִהַקּוֹנְטְרָסִים, כְּדִי שֶׁתִּשְׁבְּצוּ אֶת זֶה כִּמְהָ שְׁיִוְתֵר מֵהָר בְּ"אֲשֶׁר בַּנְּחַל", כִּי רָצִיתִי שֶׁיֵּצֵא עוֹד חֶלֶק, כִּי אֲצִלִּי סֵפֶר "אֲשֶׁר בַּנְּחַל" עוֹלָה עַל הַכָּל, וְכַתְּבֵתִי אֶת זֶה בַּמְסִירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם שֶׁבַת שְׁלוֹם...

ל' צו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְר וְאֶתְחַנּוּן, י' מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נְרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

לְדַעֲתִי, בְּנֶךְ סוֹבֵל מִלְחָצִים, וְהוּא צָרִיךְ לְנוּחַ הַרְבֵּה, וְאִין מֵה לְפָחוֹד, בּוֹדָאִי אֲנִי מִתְפַּלֵּל עַל הַבֵּן ... שֶׁתְּהִיָּה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, אֲבָל הוּא מְכָרַח הַרְבֵּה לְנוּחַ, וְאֲנִי מְאֹד מְקוֹנֶה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיְּהִיָּה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת מִמֶּנּוּ וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

ל' צו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן, י' מְנַחֵם־אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

שְׁמַעְתִּי שְׁנַחֲלֶשֶׁת מְאֹד, לְדַעְתִּי, אַתָּה מוֹתֵחַ אֶת הַחֶבֶל יוֹתֵר
מְדַאי, וְאַתָּה צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר עַל הַבְּרִיאוֹת שֶׁלְךָ, אַתָּה צָרִיךְ
לְנוּחַ הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לְקַחַת כָּל דְּבָר קָטָן אֶל הַלֵּב, אֲנִי מְאֹד
מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתֵּאכַל בְּזִמְן וְתִישֵׁן בְּזִמְן, וְכִף תַּעֲשֶׂה בְּמִשְׁפָּךְ
שְׁבוּעִים וְהַכֹּל יַעֲבֹר, וְהַעֲקָר לֹא לְדָאג, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לְךָ
רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וּתְבַשֵּׂר לִי בְּקִרְוֹב בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' צח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן, י' מְנַחֵם־אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... וְ... שְׁיַחֲיוּ
נְצַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

אֵין לָכֶם מַה לְדָאג, זֶה בָּא רַק מִחֲמַת חֲלָשֶׁת הַצּוּם, וּבּוֹדְאֵי
הַכֹּל יַעֲבֹר, רַק צְרִיכִים לְהַתְחַזֵּק, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שְׁתַּבְּשׂוּ
לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, אֲסוּר לְהַתְיַאֵשׁ, וְעוֹד תִּרְאוּ בָּנִים לְבְנֵיכֶם.

הַמֵּאחֵל לָכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם...

ל' צט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ואחזון, יי מנחם-אב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... תַּחֲיָה.

לִנְכוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבוֹ הָאָרֶץ.

עֲלִיךָ לְזִכְרֵךְ, שְׁפָרְגַע שְׁזָכִית לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, אֵינן לָךְ מַה לְדָאג, יֵשׁ פְּתָגָם, שְׁרַבְנוּ ו"ל אָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "מִי שֶׁמְזַכֵּיר אֶת עֲצָמוֹ בִּי כְּקָטָן שֶׁנּוֹלַד דְּמִי", הֵינּוּ כִּי רַבְּנוּ ו"ל מְכַנִּיס בָּנוּ לַמּוֹדִים עֲמָקִים כָּאֱלוֹ, אֵיךְ לְהִתְנַהֵג וְאֵיךְ לְהִחְזִיק מֵעַמֵּד כָּל הַחַיִּים, עַל אֶף שְׁעֵבֶר עָלִינוּ מַה שְׁעֵבֶר, אֵיךְ לְחַזֵּר בְּתַשׁוּבָה, וְלִכְּנֵן מִי שְׁזָכָה לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיוֹן רַבְּנוּ ו"ל, אֵינן לוֹ מַה לְדָאג, כִּי הוּא מִתְחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

וְהִיּוֹת שְׁעֵבֶר עָלֶיךָ בַּחַיִּים מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, שְׁאִין כְּמוֹהֶם, עִם כָּל זֹאת אֶת לֹא צְרִיכָה לְדָאג מִשׁוּם דְּבָר, כִּי בְּנִדְאֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְחַל לָךְ, וּבְכַפְרֵט תַּחַת הַחֶפְזָה, שְׁחַכְמִינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ, שְׁחַתֵּן בְּיוֹם חֶפְתּוֹ מוֹחֲלִים לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, וְזֶה שֶׁיֶּךָ גַּם לְכָלֵה, וְלִכְּנֵן אֵל תְּדָאגִי, רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן כו): אֶצֶל הָעוֹלָם שְׁכָחָה הוּא חֶסְרוֹן, אָבֵל אֶצְלִי שְׁכָחָה זֹו מַעֲלָה גְדוֹלָה מְאֹד, כִּי תַכְּרֵי-וּמִיד כְּשׁוֹרֵק עוֹבֵר מִשְׁהוּ אֲנִי כְּבָר שׁוֹכַח, וְלִכְּנֵן תַּעֲשִׂי כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים לְשַׁכַּח אֶת הָעֵבֶר שְׁלָךְ לְגַמְרִי, וְאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת בְּחַתְּנָה שְׁלָךְ, וְאַחַר הַחַתְּנָה נִדְבָר, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצֵּד הַכִּי טוֹב.

הַעֲקֵר שְׁלֹא יִהְיֶה לָךְ שׁוּם מִצְפּוֹן עַל שׁוּם דְּבָר, וְאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' ק.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן, י' מְנַחֲם־אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מֵינֵי אַפְנִים שְׁבַע־עוֹלָם, וְאֵל תִּפְחַד מִשׁוֹם
דְּבָר, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְהַעֲקָר לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל, מֵאַחַר
שְׁזָכִינוּ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבְּנוּ וְ"ל, אֵין לָנוּ מֶה לְפַחַד מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי
לְגַדְלָתוֹ יִתְבָּרַךְ אֵין חֶקֶר.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי
שְׁאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַבְּךָ תְּמִיד.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן, י' מְנַחֲם־אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵי לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיָתֶר שְׂאֵת וּבְיָתֶר עֹז, וְשׁוֹם דְּבָר שְׁבַע־עוֹלָם
לֹא יוּכַל לְשִׁבֵר אוֹתְךָ, וְאֵז תִּרְאֵי נְסִיִּים נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ
הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֵדֶר וְאֶתְחַנֵּן, י"א מִנְחָם־אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּאֵמֶת אֲנִי לֹא מִבִּין לְמָה הוֹלְכִים לְפִטּוֹר אֶתְכֶם מִהַעֲבֹדָה, הֲרִי
בְּשִׁבִיל זֶה יֵשׁ קֶרֶן הַשְּׁבִיעִית, שֶׁהֵם אוֹסְפִים בְּעֶרְךָ לְחֻמְשֵׁה־עֶשֶׂר
מִלִּיּוֹן הוֹלֵךְ, כְּדֵי לְחַלֵּק אֶת זֶה לְכֹל אֱלוֹ הַשּׁוֹמְרֵי שְׁבִיעִית, שֶׁלֹּא
תִּהְיֶה לָהֶם עֲבֹדָה שָׁנָה, וְלָכֵן אֲנִי לֹא מִבִּין אֶת הַרְשָׁעוֹת שֶׁאֵין
כְּמוֹהָ, שֶׁהִרְעַ הַמְּמַנָּה עַל הַכְּשָׁרוֹת, אוֹמֵר: ה' יַעֲזֹר לָכֶם. הָאֵם גַּם
כְּשֶׁמְּפַטְרִים אוֹתוֹ וְלֹא נוֹתְנִים לוֹ אֶת הַמְּשַׁכְּרֶת, גַּם אִזּוֹ הוּא יִגִּיד ה'
יַעֲזֹר?! כְּפִי שִׁידוּעַ לִי בְּכֹל יוֹם הוּא נִמְצָא אֶצְלֵ הַחֲלָפֵן בְּטִבְרָיָה,
וְזוֹ בּוֹשָׁה וְחֻרְפָּה, וְלֹא בְּחֻנָּם שְׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁבְת
קלט): אִם רְאִיתָ צָרוֹת רַבּוֹת בָּאוֹת לְעוֹלָם צֹא וּבִדֵּק בְּדִינֵי יִשְׂרָאֵל,
שֶׁכָּל הַצָּרוֹת לֹא בָּאוֹת אֶלָּא בְּשִׁבִילֵם.

לָכֵן עֲצָתִי, שְׂאֵתָה וְכֹל הַעוֹבְדִים שֶׁהוֹלְכִים לְפִטּוֹר, שֶׁתִּגִּידוּ חַד
מִשְׁמַעִית לְבַעַל־הַבַּיִת, שְׂאֵתֶם בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפֵּן לֹא תִּנְיָחוּ אֶתְכֶם
לְהַתְּפַטֵּר, וְאִם בְּכֹל זֹאת יִפְטְרוּ אֶתְכֶם, אַתֶּם תַּעֲשׂוּ שְׁלֹטִים גְּדוֹלִים:
"אִיפֹה הוֹלֵךְ הַכֶּסֶף שֶׁל הַקֶּרֶן שְׁבִיעִית", וְעוֹד סִיסְמָאוֹת כְּאֵלוֹ, וְאֲנִי
חוֹשֵׁב שֶׁרַק זֶה יִפְחִיד אוֹתֶם, הֵם לֹא מִתְּפַעְעֵלִים מִשׁוֹם בֶּן אָדָם, הֵם
אֲכַזְרִיִּים רְשָׁעִים אַרוּרִים, לְצַעֲרֵנוּ הַרַב, הֵם אֱלוֹ הַיְרַע־בְּנִים שֶׁל
הַיּוֹם, בְּשִׁבִילֵם סוֹבְלִים אֶת הַסֶּכֶל, הֵלֹא קֶרֶן הַשְּׁבִיעִית צוֹבֶרֶת
כֶּסֶפִּים מִכָּל הָעוֹלָם רַק בְּשִׁבִיל לְעֹזֵר לְשׁוֹמְרֵי שְׁבִיעִית וְלֹא לְפִטּוֹר
אוֹתֶם, וְלָכֵן תַּעֲשׂוּ כְּרוּזִים כְּאֵלוֹ, וְתִגִּידוּ לוֹ לְבַעַל־הַבַּיִת, שְׂאֵתֶם
תִּשְׁמִימוּ אֶת זֶה בְּרַחֲבֵי הַגּוֹלָן, וְרַק זֶה יִפְחִיד אוֹתוֹ.

אֲשֶׁר ל' קג - ל' קד בנחל רפז

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שְׁאֵנִי מִבִּקְשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּךָ יְבָרְכֶךָ יִשְׂרָאֵל...ל...

ל' קג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֹדֵר וְאַתְחַנּוּן, יִ"א מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵת לֹא צְרִיכָה לְהִתְנַצֵּל בְּפָנַי, טוֹב הִיָּה שֶׁהִתְפַּרְצָתָּ, כִּי זֶה כָּבֹד
עוֹבֵר כָּל הַגְּבוּלוֹת, וּמִסְכָּנָה הַבְּחוּרָה הַזֹּאת, עוֹשִׂים לָהּ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה
מְגִיעוֹת, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְגִנְדָא דְלִיָּה, אֲנַחְנוּ לֹא
מִפְּחָדִים, נַעֲשֶׂה אֶת הַחֲתָנָה, וְלֹא צְרִיכִים לְפַחַד מְשׁוּם דְּבָר, אֶת
הַחֲפָה נַעֲשֶׂה בְּמָקוֹם אַחֵר, וְשֵׁם תַּהֲיָה הַשְּׂמִחָה הַגְּדוֹלָה, וְלִכֵּן אֲנִי
מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתָךְ - אֵל תְּשִׁימֵי לֵב לְשׁוּם דְּבָר, וְאֲנִי מְקַוֶּה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצֵּד הַכִּי טוֹב.

רְאֵי לְלַמַּד אֶתְּךָ אֶת הַהֲלָכוֹת בְּמִשְׁךָ הַשְּׁבוּעָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יִמְשִׁיךְ לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּךָ יְבָרְכֶךָ יִשְׂרָאֵל...ל...

ל' קד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֹדֵר וְאַתְחַנּוּן, יִ"א מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נְרוֹ יְאִיר.

רְאֵה לְהוֹדִיעַ לְכָל הַנְּשִׂיִם, שֶׁהַיּוֹם לֹא יִהְיֶה שַׁעוֹר, כִּי אֲנִי מִכְרַח
לְלַכֵּת לְבֵר-מְצוּחָה.

אני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, לשמע אצלכם בקרוב בשורות משמחות, אתם לא צריכים לפחד, ושלא יפחידו אתכם, ואני מאד מקווה שהכל יסתדר על הצד הכי טוב.

העקר רק להתחזק, ולא לפחד משום דבר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' קה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ואתחנן, י"א מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, בנדאי אין דבר יותר גדול מהפצה, ולכן תמסר לאשתך שתלך אתך ביחד להפצה, כי באמת אין דבר יותר גדול מלהפיץ את אור רבנו ו"ל בעולם, ובזה תלוייה כל הגאולה.

העקר ראה לשמח ולשמח את אחינו בני ישראל, והקדוש-ברוך-הוא בנדאי לא יעזב אותך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' קו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ואתחנן, י"א מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי העקר לי מאד ... גרו יאיר.

בענין מה ששאלת בתורה (לקיטת-מוהר"ן, חלק א', סימן עד), בארתי את הדברים באריכות בספרי "שפת הנחל", יעזר הקדוש-ברוך-הוא שידיפס, ושם תמצא תרוץ נכון על כל מה ששאלת.

כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַתְּרוּצִים שֵׁישׁ בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל "לְקוּטֵי מוֹהַר"ן", פִּרְשֵׁתִי בִּ"שְׁפַת הַנַּחַל", וּמָה שֶׁשׂוֹאֲלִים אוֹתִי דְרָךְ מִכְּתָבִים, עַל-פִּי-רַב אָנִי לֹא עוֹנֶה, כִּי הֶעֱקַר הוּא עֲבָדָא לְמַעֲשָׂה, אִיךְ לְהַתְחַזֵּק יוֹם יוֹם, כִּי אִם רוּצִים לְדַעַת פֶּשֶׁט, שִׁיסְתַּכְּלוּ בְּסִפְרֵי "שְׁפַת הַנַּחַל", כִּי מָה שֶׁאָנִי מְדַבֵּר הוּא רַק עֲבָדָה לְמַעֲשָׂה אִיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְלֹא לְכַרֵּחַ מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא לְהַסִּיחַ דַּעַת מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

זֶה שְׂאֵתָה קָם בְּחֻצוֹת אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי אִז הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁקָּם בְּכָל יוֹם בְּחֻצוֹת, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

בְּעֵינֵי שְׂאֵתָה אוֹכֵל בְּנִפְרָד סְעֵדָה שְׁלִישִׁית וְכוּ', תִּדַע לָךְ, שֶׁהַבְּעַל-שָׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע תִּקַּן שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִתְאַחֲדוּ יַחַד בְּעֵת סְעֵדָה שְׁלִישִׁית, וְיֵאָכְלוּ בְּיַחַד בְּצוּתָא, אֵתָה יָכוֹל לְהַתְּבוּדֵד שְׁעָה לְפָנָי זֶה, אָבֵל לְאָכֵל סְעֵדָה שְׁלִישִׁית צְרִיכִים לְאָכֵל עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּיַחַד, וְזֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד, אִם אֵתָה יָכוֹל לְקַחַת קְבוּצָה וּלְלַמֵּד אֵתָם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל — מָה טוֹב וּמָה נְעִים, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר גְּדוֹל מִזֶּה, אָנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

אֵל תִּפְחַד מִשׁוּם דְּבַר, כִּי גְדוֹל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאָנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְפָנָי יִתְבַּרְךָ, שֶׁהַכֹּל יָבוֹא עַל נְכוּן.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קז.

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסִדֵּר וְאַתְחַנֵּן, י"א מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֵת כָּל מִכְּתָבֶיךָ, וּבְדִיוֹק צְלִצְלָתָא אֵלֵי כְּשֶׁהִיוּ בְּחֻדְרֵי כָּל הַבְּחוּרִים, וְאֵת מִתְחִילָה לְבִכּוֹת לִי שֶׁחָסַר לָךְ זֶה וְכוּ',

וְחָסַר לָךְ זֶה וְכוּ', בְּשָׂבִיל זֶה צָעַקְתִּי עָלֶיךָ, וְכִית לְהִיּוֹת אֶצְל צִיּוֹן
רַבְּנוּ ז"ל, וּבִדְאִי פְעֻלַּת יְשׁוּעוֹת.

הִנֵּה חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ לָךְ בַּעַל בְּרִיא, יְלָדִים בְּרִיאִים, אָז
הֵם שׁוֹבְבִים, אָז מָה?! אֵת בְּרִיאָה! מָה אֵת רוּצָה?! רַחֲמָנָא לְצַלָן,
לְפָנַי שְׂצַלְצַלְתָּ אֵלַי, צַלְצַלוּ אֵלַי מִשְׁפָּחָה, שְׁבַתָּם הַצְעִירָה קִבְּלָה אֵת
אוֹתָהּ הַמַּחֲלָה, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן. אַחַר שְׂצַלְצַלְתָּ אֵלַי צַלְצַלוּ אֵלַי
מִשְׁפָּחָה, שְׁיֵשׁ לָהֶם יְלָד נָכָה, וְרוּצִים לַעֲשׂוֹת מַעֲלִית, כִּי הֵם גָּרִים
בְּקוּמָה רְבִיעִית, וְהֵם שׁוֹאֲלִים עֲצָה. וְאַחֲר־כֵּן צַלְצַל הַטְּלַפּוֹן עוֹד
פַּעַם, שְׁקָרְתָה תְּאֵנָה מַחְרִידָה, וְשָׁלְשָׁה מְאֲנָשִׁי מִשְׁפָּחָה אַחַת
נִמְצְאִים בְּסַכְּנָה גְּדוּלָה, יִשְׁלַח לָהֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רְפוּאָה
שְׁלָמָה, וְכָל זֶה הִיָּה תוֹךְ עֶשֶׂר דְּקוֹת, שֶׁהַבַּחֲוָרִים הָיוּ אֶצְלִי, וְלִכְן
מָה אֵת כָּל-כֵּן בּוֹכָה וְצוֹעֲקָת וּמַתְלוֹנְנָת, לָמָּה לֹא תִתְחִילִי לְרְאוֹת
אֵת הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים גְּמוּרִים שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לָךְ.

אֲנִי לֹא אוֹהֵב שְׁעוֹשִׂים לִי טוֹבוֹת, אֲנִי תִהְלֶה לְאֵל, עֲצָמָאִי
גְּדוּל, צְרוּת לֹא חָסַר לִי, וְגַם אֲנִי רוּאָה יְשׁוּעוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה
וּבְכָל רִגְעַ, כִּי עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה תִהְלֵל יָהּ, חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
שְׁאֲנִי נוֹשֵׁם, אֵינִן לִי טַעֲנוֹת אֶל אֵף אֶחָד, וְאִם יֵשׁ לִי טַעֲנוֹת, אֲנִי בֹא
רַק אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא אֶל בֶּשֶׂר וְדָם, אֶל מִי אֲשַׁפֵּךְ אֵת
לְבִי, חֲשַׁבְתִּי שְׁיֵשׁ לִי אֵיזוֹה יְדִיד, שְׁאֲנִי יְכוּל לְהִתְיַעֵץ אִתּוֹ, וְגַם אֵת
זֶה אֵינִן לִי, וְלִכְן תִּפְסִיקִי לְהִתְלוֹנֵן, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּוֹדָאִי לֹא
יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

הַמַּאֲחַל לָךְ בְּ"ךְ יְבָר־ךְ יִשְׂרָאֵל...

ל' קח.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבַת-קֹדֶשׁ לְסִדָּר וְאַתְחַנּוּן, י"א מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֵת מַכְתְּבֶךָ.

בְּוֹדָאֵי בְּעֵלְךָ צוֹדֵק, קָשָׁה מְאֹד לְגַדֵּל אֶת הַיְלָדִים שֶׁל עֲצָמָם,
וְאִיךָ יְכוּלִים לְגַדֵּל גַּם יְלָדִים אַחֲרֵיהֶם?! וְלָכֵן הֵייתִי מֵיַעַץ לְמַסֵּר
אוֹתָם אֶל "יַד לְאַחִים" וְהֵם יִטְפְּלוּ, אַתָּם לֹא יְכוּלִים לְהִקְרַע בְּשִׁבְלֵי
זֶה. אַתָּם צְרִיכִים לְהִסְתַּדֵּר עִכְשָׁנו עִם הַיְלָדִים שֶׁלְכֶם.

אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד לָךְ, שֶׁשְׁנֵי הַבָּנִים שֶׁלְכֶם מְאֹד מְצַלִּיחִים פֹּה,
וְאֲנִי מְאֹד מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתָּרוּוּ מֵהֶם רַב נַחַת דְּקַדְשָׁה,
וְגַם מִשְׁאָר הַיְלָדִים, רַק תִּתְחַזְּקוּ, וְתִרְאוּ שֶׁהַשְּׁלוֹם-בֵּית שֶׁלְכֶם
יִתְהַדֵּק בֵּינֵיכֶם, וְשִׁנְשַׁמַּע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

בְּעֵנֵן הַבְּחוּר ... גֵּרוּ יְאִיר, אֲנִי הֵייתִי מְצִיעַ, שֶׁפֶן יֵלֶךְ עִם
הַבְּחוּרָה, וְתִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְשִׁיתְחַתְּנוּ מֵהַ שְׁיֹתֵר מֵהַר,
וּבְפֶרֶט שְׁיֵשׁ לוֹ הַחֲסָרוֹן שֶׁפִּתְבַּתָּ וְכו', אֲזַ לְמָה אַתָּם צְרִיכִים לְחַפֵּשׁ
בְּמָקוֹם אַחֵר, בְּשַׁעַה שֶׁהַבְּחוּרָה רוֹצָה אוֹתוֹ מְאֹד, צְרִיכִים רַק סְבֻלָּנוֹת
בְּעֵנֵן חֲזָרָה בְּתִשׁוּבָה, כִּי כָּל הַחַיִּים צְרִיכִים רַק סְבֻלָּנוֹת אַחַת
גְּדוֹלָה, הַעֲקָר לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנְיָה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל ל"ךְ ב"ךְ יְבַר"ךְ יִשְׂרָאֵל...

ל' קט

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֹדֵר וְאַתְחַנֵּן, י"א מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתֵּלֶךְ עִם הַבְּחוּרִים בְּיַד קָלָה,
תֵּאֱמִין לִי, שְׁלֵי יֵשׁ עֲשׂוּרִים וְחִמְשָׁה בְּחוּרִים, וְאַצְלִי הֵם כְּמוֹ יְלָדִים,
הַרְבֵּה פְּעֻמִּים אֲנִי רוֹאֶה אוֹתָם לִישׁוֹן, וְאֲנִי חוֹשֵׁב פְּעֻמִּים אִם לְהַעֲוִיר
אוֹתָם אִם לֹא, כִּי אֲנִי מְרַגֵּשׁ אוֹתָם כְּאִלוֹ הֵם הַיְלָדִים שְׁלִי, וּבְאַמַּת
הֵם הַיְלָדִים שְׁלִי, וְכֵן בְּאַכֵּל אֲנִי דוֹאֵג שֶׁיְהִיָּה לָהֶם הָאֲכֵל הַכֵּי טוֹב,
וְאֲנִי לֹא מְעִיֵּשׁ אוֹתָם, חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא בְּשָׁנָה וְלֹא בְּאַכֵּל, אֲדַרְבֵּה

רצב אָשֶׁר לִי קִי — לִי קִיא בְּנַחַל

אֵת זֶה אָנִי לֹא מְקַמֵּץ, וְלָכֵן לָךְ עִם הַבְּחוּרִים בְּעֵדֵינוֹת, וְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִשְׁמַע תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּ"ךָ יְבַר"ךָ יִשְׂרָאֵל...ל...

לִי קִי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שֶׁבֶת-קִדְשׁ לְסֹדֵר וְאַתְחַנֵּן, יִ"א מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר,
תְּלִמִיד "דְּמִשְׁק אֱלִיעֶזֶר".

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֵת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֶר שְׂאֵת וּבְיָתֶר עֹז, וְתִלְמַד בְּהִתְמַדָּה גְדוֹלָה
מְאֹד, כִּי גְדוֹל אֲדוּגְנוֹ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

וְאֲנִי מְאֹד מְקוּוֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּצְלִיחַ בְּלַמוּדִים, הַעֲקֹר
אֵל תִּפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי גְדוֹל ה' וְלִגְדָלְתוֹ אֵין חֶקֶר, וְאִם
תִּהְיֶה לָךְ אִיזוֹ בְּעֵינָהּ, רְאֵה לְכַתֵּב לִי תִכְף-וּמִידָה, וְאֲנִי מְקוּוֶה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּ"ךָ יְבַר"ךָ יִשְׂרָאֵל...ל...

לִי קִיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שֶׁבֶת-קִדְשׁ לְסֹדֵר וְאַתְחַנֵּן, יִ"א מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר, תְּלִמִיד "דְּמִשְׁק אֱלִיעֶזֶר".

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֵת מַכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

הַעֲקֹר רְאֵה לְחַזֵּק אֵת עֲצָמֶיךָ בְּכֹל מִיּוֹנֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוֹם
דְּבַר לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ. אֵתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק לְלַמֵּד בְּהִתְמַדָּה
גְדוֹלָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד.

אֲשֶׁר   ל' קיב   בנחל   רצג
אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, לשמע ממך בשורות
משמחות.

המאחל ל"ך ב"ך יבר"ך ישרא"ל...

ל' קיב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ואתחנן, י"א מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי פבר את מכתבך בפה פעמים, אך מרב טרדותי
הרבות קשה לי לענות תכף-ומיד, אבל אתה תמשיך לכתב לי.

בענין לעשות מעלית, כדאי ללכת ישר ולא עקם וכו', הינו אם
אתם תצהירו למשרד הבריאות, שהילד מרתק לכסא גלגלים באפן
מחלט ממש, רחמנא לצלן, זה דבר שהם יכולים תכף-ומיד לברר,
ואם יתודעו שזה לא ככה, תפנסו סתם לבעיה, ולמה אתם צריכים;
רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד ללכת עם החק, ולא להסתכסף עם
הממשלה, ולכן תעשו רק בצורה כזו, שתהיה לכם הצלחה.

כודאי הילד צריך מעלית, פי מספן לא יכול לעלות ארבע
קומות, והקדוש-ברוך-הוא כודאי לא יעזב אתכם.

העקר להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, פי גדול אדוננו ורב
להושיע.

מה אמר לך, ידידי היקר! אתה לא יכול לתאר ולשער את גדל
השמחה שיש לי, שאתה כותב שזכית לגמר מאה ארבעים ושלש
פעמים ששה סדרי משנה, האם יש עוד שמחה יותר גדולה מזו?!
האם יש עוד אדם מאשר כמותך?! כודאי עבר עליך עליות וירידות
בחיים, על מי לא עובר?!

רצד אָשֶׁר ל' קיג — ל' קיד בַּנְחַל

בְּעֵינַי מִסֵּכֶת בְּרָכוֹת, בְּיַדַי אֲנִי רוֹצֶה שְׁתַּגְמַר אֶת זֶה מֵאָה
פְּעָמִים וְאַחַת, וְאִז תִּהְיֶה מְבֻרָךְ.

הַעֲקֹר תִּהְיֶה תְּמִיד שְׂמֵחַ, וְתִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאִז
תִּרְאֶה נְסִים וּנְגִלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאחַל ל'ךְ ב'ךְ יְבַרְךָ יִשְׂרָאֵל...ל...

ל' קיג.

בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֵדֶר וְאַתְחַנּוּן, י"א מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלַח יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ יְאִיר.

תוֹדִיעוּ ל'... נְרוֹ יְאִיר, שֶׁהַשְּׁעוֹר יִהְיֶה רָגִיל, אֲבָל הַשְּׁעוֹר לְנָשִׁים
לֹא יִהְיֶה הַיּוֹם, כִּי אֲנִי מִכְרַח לְלָכֶת לְבַר-מִצְוֶה שֶׁל בֵּן דוֹד, וְזֶה מְאֹד
נְחוּץ לִי.

רְאוּ לְהִתְחַזֵּק וְלִגְמַר עוֹד כֶּרֶךְ "אֲשֶׁר בַּנְחַל", וְלִהְכַנִּיס אֶת כָּל
הַמְּכַתְּבִים.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְלִיחוּ דַרְכְּכֶם תְּמִיד.

הַמֵּאחַל ל'ךְ ב'ךְ יְבַרְךָ יִשְׂרָאֵל...ל...

ל' קיד.

בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֵדֶר וְאַתְחַנּוּן, י"א מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכוּן קְבִלָּתִי אֶת מְכַתְּבְךָ.

אֲסוּר לְהִתְלוּנָן, כִּי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵב הַרְחֵמֵן, וּמִשְׁפִּיעַ רַק

אֲשֶׁר

ל' קטו

בנחל

רצה

טוב לעם ישראל, וצריכים תמיד לראות את הטוב שיש בנשמות ישראל, אסור להסתפל על הרע של אף אחד, ואז תראי איך שהקדוש-ברוך-הוא לא יעזב אותך. הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ורק עוזר לכלם, ומה שיש דחקות בפרנסה, זה רק מפני שהוא מצפה שאנחנו נתפלל אליו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע תפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו דרככם תמיד.

המאחל ל"ך ב"ך יבר"ך ישראל"...

ל' קטו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ואתחנן, י"א מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי ה'קדוש לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תדאג, הקדוש-ברוך-הוא יעזור לכם, שיהיה לכם שפע, ותוכלו לבנות ולהתרחב, העקר מה שצריכים רק להמשיך להתפלל, פי העקר הוא תפלה.

בנדאי תקנו מזגן, ואל תדאגו, פי גדול אדונינו ורכ להושיע, ואתם צריכים לדעת, שהקדוש-ברוך-הוא מלא רחמים, ויש לו כסף הרבה, רק להמשיך להתפלל, פי מה שתפלה פועלת, שום דבר איננו פועל.

המאחל ל"ך ב"ך יבר"ך ישראל"...

ל' קטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וְאֶתְחַנֵּן, י"א מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, תִּלְמִידֵי
... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מָאֵד מָאֵד נִבְהַלְתִּי לְשִׁמְעַ, שְׁאֲחִיד ... מְסִתּוֹבֵב בְּבֵית שְׁלֶךְ, וְגַם
אִתָּה מִתְחַבֵּר אֵלָיו וְכוּ' וְכוּ', עָלֵי לְהִזְהִירָךְ מָאֵד, שְׁתַּחֲזִיק מִרְחַק
מִמֶּנּוּ, וְלֹא תִתֵּן לוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן שְׂיִכְנֶס בְּתוֹךְ הַבַּיִת שְׁלֶךְ, הוּא
יְכוֹל לְהִרְס לָךְ אֶת הַבַּיִת כְּרָגַע! הוּא חוֹטֵא גְדוֹל, וְרַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן,
כְּמַעַט שֶׁהִרְס אֶת הַבַּיִת שֶׁל אֲחִיד ... גֵּרוֹ יֵאִיר, וְרָצוּ לְהִתְגַּרֵּשׁ, חֵס
וְשְׁלוֹם, וּבְרָגַע הָאֲחֵרוֹן הַצְּלַתִּי אֶת הַנְּשׁוּאִין שְׁלֶהֶם. וְלִכֵּן אֲנִי מָאֵד
מָאֵד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ וּמִזְהִיר אוֹתָךְ, שְׁלִבֵּל תִּהְיֶה לָךְ שׁוּם שְׂיִכוּת אֵלָיו!
וְאֵל תִּרְחַם עָלָיו! כִּי כָּל הַמִּרְחָם עַל אֲכֻזָּרִים — לְסוֹף שְׁמֵתֶאֱכֹזֵר
עַל הַרְחֻמָּנִים (תְּנַחֲמוּמָא מְצַרְעָא א').

רְאֵה לְרַחֵם עַל גִּשְׁמֶתְךָ, וְתִתְרַחֵק מִחֻבְרִים רָעִים, הַגִּיעַ הַזְּמַן
שְׁתַּתְחִיל לְהִסְתַּפֵּל עָלֶיךָ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צוֹפֶה וְרוֹאֶה אוֹתָךְ,
רְאֵה מֵה קָרָה לְאֲבִיךָ, שְׂיִרְד לְטִמְיוֹן, וְשִׁבֵּר אֶת כָּל הַבַּיִת רַק בְּשִׁבִּיל
שְׁטִיּוֹת כְּאֵלוֹ, וְלִכֵּן תִּרְחַם עָלֶיךָ, וּבְשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן אֵל תִּכְנִיס אֶת
... יוֹתֵר לְבַיִת שְׁלֶךְ! וְאִפְלוּ לֹא לְדַבֵּר אִתּוֹ, כִּי זֶה אֲסוּר חֲמוּר מָאֵד!
כִּי רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הוּא יְכוֹל לְקַלְקֵל לָךְ אֶת הַבַּיִת לְגַמְרִי, הוּא מְפַקֵּר,
וְרַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הוּא מְסַכֵּן מָאֵד לְנַשִּׁים, וְדִי לְחַפְיָמָא.

הַמֵּאחַל ל'ךָ ב"ךָ יְבִר"ךָ יִשְׂרָא"ל...

ל' קיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר עֶקֶב, י"ג מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְיָ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

בִּאתִי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, הָיִית שְׁשִׁמְעָתִי שְׁאָחֵד בָּנָה בְּנִין עִם כַּמָּה דִּירוֹת גְּדוּלוֹת וְיִפּוֹת, וְהוּא רוֹצֵה בְּעֵבוֹר כָּל יַחֲדוֹת דִּיּוֹר אַרְבַּע-מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים דּוֹלָר, לְדַעְתִּי, אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת סוּף לְסִיּוֹט הַזֶּה, וְלֹא לָתֵת שְׁיִסְחָטוֹ אוֹתָנוּ, וְלִכֵּן כָּלֵם בְּפִה אָחֵד וּבִלְבַב אָחֵד — יוֹתֵר מִשְׁלֹש-מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים דּוֹלָר לֹא לָתֵת לְדִירָה, וְאִם נִעֲמַד עַל זֶה חֲזָק, יִצְטָרְכוּ לְהוֹרִיד אֶת הַמְחִירִים, כִּי זֶה בִּלְתִּי נִסְכָּל, שְׁבַמּוֹשְׁבָה יִבְקָשׁוּ אַרְבַּע-מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים דּוֹלָר לְשַׁכֵּר דִּירָה. וְאִם תַּעֲמַדוּ חֲזָק עַל זֶה, הֵם יִשְׁבְּרוּ וַיִּצְטָרְכוּ לָרֶדֶת עִם הַמְחִירִים.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ לְעֹזֵר שְׁנוּכַל לְחַתֵּן שְׁבוּעַ הַבָּא שְׁלֹשָׁה חֲתָנִים וְכִלּוֹת מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁכַלֵּם בְּמַצָּב כָּל־כְּלֵי קָשָׁה, וְאַשְׁרֵי מִי שְׁיַעֲזֹר לְשִׁמַּח חֲתָן וְכֵלָה, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְקַחַת בְּחֻשְׁבוֹן, שְׁהַסְעָדָה תִּהְיֶה רַק לְמִשְׁפָּחָה, וּבְגִמֵר הַסְעָדָה שְׁיִבּוֹאוּ כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל — אַנְשֵׁים נָשִׁים וְטָף לְשִׁמַּח אֶת הַחֲתָן וְהַכֵּלָה, וְזֶה דְבָר מוֹבֵן מֵאַלְיּוֹ, שְׁלֹא נִהְיֶה בְּכֹלֵל אוֹכְלֵי "סְעָדָה שְׁאַיְנָה מְסַפֶּקֶת לְכַעֲלֵיהָ", וְלִכֵּן גַּם בְּחוּץ-לְאַרְץ הַנְּהַיְגוּ, שְׁאֵת הַסְעָדָה אוֹכְלִים רַק בְּגִי הַמִּשְׁפָּחָה, וְאַחֲרֵי-כֵן בְּאִים לְשִׁמַּח חֲתָן וְכֵלָה כָּל הָאַנְשֵׁים, וְנוֹתְנִים מְזוֹנוֹת וּשְׂתִיָּה לְרַב. וְלִכֵּן אֲנִי מִבְּקָשׁ אֶת כָּלֵל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁכַל אַחַת תִּשְׁתַּדֵּל לְהַכִּין עֲגָה וּלְהַבִּיא שְׂתִיָּה, וְכֵן נִזְכֶּה לְשִׁמַּח שְׁלֹשָׁה חֲתָנִים וְכִלּוֹת, וְכָל הַמִּשְׁמַח חֲתָן וְכֵלָה זוֹכֶה לְחַמְשָׁה קוֹלוֹת, וְזוֹכֶה לְרֵאוֹת בְּבִגְדֵי יְרוּשָׁלַיִם.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קיח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר עקב, י"ג מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אֶל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר לא
יוכל לשבר אותך, אני מבין מרחוק מה שעובר עליך — כל מיני
נסיונות קשים ומרים, ואני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר
על הצד הכי טוב.

אודות בנך, גרו יאיר, כדאי כבר שיבוא אחר החגים, כי ככה
יזכה עוד פעם להיות אצל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה, ואני מאד
מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שבקרוב מאד מאד תוכל לעשות שדוּף
עם בנך ... גרו יאיר, כי אני מאד מאד דואג לילדים, שיתחננו מה
שיותר צעיר, ועלה לי ברעיוני, שלזה מאנשי שלומנו שנתת לו
תקיעת כף שתשתדף אתו, עכשו תוכל לקיים את התקיעת כף, ולא
ילך לאבוד וכו', ודי לחכימא.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל הצער והעגמת נפש שיש
לי, שאני רואה הורים אדישים, שלא רוצים לחתן את ילדיהם בגיל
צעיר, וחושבים כאלו מי יודע מה וכו', כל פונתי היא — אלא
שילדים ילמדו תורה במח נקי, ולא ידעו מה זה חטא, שהמח
מחשבה שלהם יהיה נקי לגמרי, ויחשבו רק ממנו יתברך, ואני
רואה בחוש, שיכולים לקיים את זה, אם רק יש רצון טוב.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע תפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח ברכך תמיד, ואל תביאני לא לידי
חטא ולא לידי עברה ועון, ולא לידי בזיון ונסיון, ונשמע ונתבשר
בשורות משמחות.

המאחל ל"ך ב"ך יבר"ך ישראל...ל...

ל' קיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר עֲקֵב, י"ג מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

בְּוֹדָאֵי תִלְמַד עִם שְׁנֵי הַחֲתָנִים, כִּי הַזְמַן קָצֵר וְהַמְּלָאכָה מְרַבָּה,
וְהֵם יִקְבְּלוּ אֶת דְּבָרֶיךָ.

נָא וְנָא אֵל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוּם בְּלָבוּל, וּבְוֹדָאֵי הַכֹּל
יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

כִּתְבָתִּי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ, שְׁיִבֹאוּ רַק לְשִׂמַח אֶת הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה,
וְלֹא שְׁיִבֹאוּ לְאָכַל סְעֵדָה שְׂאִינָה מְסַפֶּקֶת לְכַעֲלֶיהָ.

הַעֲקָר רְאֵה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין עוֹד
דְּבַר יוֹתֵר גְּדוֹל מִהַדְּבָקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁרִי מִי שְׁחֻזַּק
בְּזָה, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל ל"ךְ ב"ךְ יְבַר"ךְ יִשְׂרָא"ל...

ל' קב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר עֲקֵב, י"ג מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, תִלְמִידֵי
... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר.

ראה להמשיך לכתב לי, כי כל מכתב שאתה כותב לי — זה אצלי ממש שמחה עצומה, ואני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא לראות אצלך הרבה נחת.

נא ונא הרגל את עצמך לדבר בכל יום אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור שמדברים אל הקדוש-ברוך-הוא — זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל. ואני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ותזכה לראות בישועתם וגאלתם של ישראל.

תקבע לעצמך שעורים בכל יום בתורה הקדושה — הן במקרא, והן במשנה, והן בגמרא, והן בשלחן ערוך, ואם מתחילים ללמד בכל יום קצת ועוד קצת — זוכים לסיים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' קבא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר עקב, י"ג מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מתפלל להקדוש-ברוך-הוא, שימתקו מעליך כל הדינים על-ידי פלא עליון, ובנדאי לא יוכלו לעשות לך שום דבר רע.

העקר תתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, כי גדול אדוננו ורב להושיע.

אשתך כתבה לי בענין בנד, שצריכים לתקן לו את השנים, ראה לכתב לי בדיוק מה צריכים, ואתענין פה על רופא שנים.

העקר הרגל את עצמך לבוא ערב ובקר וצהרים להתפלל במנין דיקא, כי אין דבר יותר חשוב בשמים מתפלה בצבור. וכך אמרו

אָשֶׁר   ל' קכב - ל' קכג   בְּנַחַל   שֵׁא

חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרָכוֹת ח.): אֵימְתֵי עֵת רְצוֹן? בְּשַׁעַה שְׁהַצְבּוֹר
מִתְפַּלְלִין; וְלָכֵן צְרִיכִים לְבוֹא לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת דִּיקָא,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְרְאוֹת
אֶצְלָךְ יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַ עֲקֵב, י"ג מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

אִף שְׁפַתְבִּיתִי לְךָ מִכְּתָב אֶחָד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי מִכְּרַח לְהִזְהִיר
אוֹתָךְ, תִּשְׁמַר מְאֹד לְהִתְרַחֵק מֵאֲחִיךָ ... כִּי הוּא יֵלֵד מְסַכֵּן מְאֹד, הוּא
יְכוֹל לְשַׁבֵּר לְךָ בְּקִלוֹת אֶת הַבֵּית שֶׁתְּצַטְרֵף לְהִתְגַּרֵּשׁ, אֵל תִּהְיֶה רַחֲמָן
עָלָיו, תִּהְיֶה רַחֲמָן עָלֶיךָ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

אֵל תִּקַּח בְּקִלוֹת אֶת דְּבָרֵי, כִּי אֲזוּ יִהְיֶה כְּבֹד מְאֹד, וְזֶה מְשֻׁחַק
עִם אִשׁ, וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַ עֲקֵב, י"ג מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְּתָבְךָ.

בּוֹדְאֵי לְךָ יֵשׁ רְצוֹן טוֹב וְכוּ', אַבְל הַתְּכַנִּית לֹא טוֹבָה, וּסְתָם
תִּשְׁקַר אֶת עֲצָמְךָ, בְּמִקּוֹם לְצִאת בַּחוּץ, תִּלְמַד אֶתָּה לְשֵׁם שָׁמַיִם,
לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְעֶזֶר לְגֵאֲלָה, וְתַעֲזֹב אֶת אַחֵרִים.

ר' נתן רצה פעם לרוץ ולעשות מהפכה, ותפסו רבנו ז"ל בשפולי מעילו שלא ירוץ, ואמר לו: אתה לא תפעל, והבן למעשה.

צריכים רק לדאג לעצמנו, שאנחנו נלמד תורה לשם שמים, ועל-ידי-זה נביא את הגאולה. כל אחד צריך לראות מה הוא יכול לעשות בשביל הגאולה, לא מה אחרים יכולים לעשות, ואם תלך בצורה כזו — תצליח. הרבה פעמים היצר הרע מטעה את האדם, כאלו הוא יודע איך להביא את הגאולה. רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן סז): העבר אין, העקר נראה מהיום והלאה שלא נמנע את בנין בית-המקדש, ועל זה צריכים לקום בחצות, ולבקש את הקדוש-ברוך-הוא בכל יום.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' קכד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר עקב, י"ג מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, תלמידי ... גרו יאיר ויזרח.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז, ואל תתן לעצמך לפל בחלישות הדעת, כי באמת מי שרוצה לנתק את עצמו תמיד מהבלי העולם הזה, עליו מתגברת ומתפשטת הסטרא אחרא בכל הכחות שבעולם, להשפילו לבטלו ולשברו, ולכן תעשה כל מיני מאמצים שבעולם, שלא יוכל לשבר אותך, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

גא ונא תתפלל במנין דיקא, כי אין עוד דבר יותר חשוב מתפלה בצבור, וחכמינו הקדושים אמרו (ברכות ה.): אימתי עת רצון? בשעה שהצבור מתפללין; ולכן תזהר בזה מאד מאד, ואפלו שיגיע לך דבר זה במסירות נפש, תתפלל בצבור דיקא, ואז לא תחסר לך פרנסה.

אָשֶׁר ל' קכה בְּנַחֵל שג

נָא וְנָא תִקְבַּע לְעֶצְמְךָ לְלַמֵּד חֲבֵרוֹתָא עִם חֵבֵר טוֹב, וּבְפָרְט בְּשִׁלְחָן עָרוּף, כִּי רַבְנֵנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כט), שְׁכָל יְהוּדֵי מִכְרַח לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם הַלְכָה, וְלִכְן עָלִינוּ לְמָסַר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְלַמֵּד הַלְכָה, וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים אִם נִלְמַד עִם חֵבֵר, וְנַחְזוֹר אֶת הַהֲלָכָה, לְהִיּוֹת בְּקִי בְּהַלְכָה.

נָא וְנָא הֲרַגְל אֶת עֶצְמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁי"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאִפֵּן שֶׁתּוֹכָה לְסִיִּים בְּכָל שָׁבוּעַ 'שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאַחַד תְּרַגּוּם' עִם פְּרוּשׁ רִשְׁי"י ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִצְלִיחַ דַּרְכְּךָ מְאֹד, כִּי רַב רַבֵּן שֶׁל הַצְּרוּת שְׁעוֹבְרוֹת עַל בְּנֵי-אָדָם, כִּי לֹא נִזְהָרִין בְּדַבָּר זֶה, כִּאֲשֶׁר אָנִי מִזְהִיר אֶת תַּלְמִידֵי מְאֹד.

מִי יִתֵּן, שֶׁתּוֹכַל לְהַמְשִׁיךְ לְגֵרָס בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשָׁנִיּוֹת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, שְׁנֵה הוֹרֵג אֶת הַיָּצָר הַרַע.

נָא וְנָא חֲזַק וְאַמֵּץ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא עַל-כָּל-פְּנִיִם עִם פְּרוּשׁ רִשְׁי"י ז"ל, וּמִי שֶׁזּוֹכָה לְלַמֵּד עִם תּוֹסְפוֹת, מְמַשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ תּוֹסֶפֶת שֶׁל קִדְשָׁה וְטְהָרָה, כִּי דָף גְּמָרָא הוֹרֵג אֶת הַסְּטָרָא אַחֲרָא לְגַמְרֵי. גְּמָר"א רְאֵשֵׁי תְבוֹת הַד' מְלֵאכִים שְׁשׁוּמְרִים אֶת הָאָדָם: גְּבִרְיָאֵל, מִיֶּכָאֵל, ר'פָּאֵל, אִוְרִיָאֵל, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל.

הַעֲקֵר רְאֵה לְשִׁמַּח אֶת אֲשֶׁתְּךָ, אֲשֶׁר הִיא מְצוּה גְדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּוַדָּאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קכה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַ עֲקֵב, י"ג מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׁיַחֲיוּ נִצְח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִכֶּם.
 יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁפֹל הַמְּשַׁפָּחָה תַּחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה,
 וַיְהִיָּה שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה בְּבֵיתְכֶם תָּמִיד, וְלֹא תִדְעוּ אִף פֶּעַם מִשׁוּם
 מַחוּשִׁים וְצָרוֹת, וְשִׂיתְרַחֵב לָכֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד.

גַּא וְנֹא רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי גְדוּל אֲדוֹנָנוּ
 וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים הֵרַבָּה הִתְחַזְּקוֹת עַל כָּל פֶּרֶט
 וּפְרֵט, וְלֹא לְהִתְבַּלְּבֵל מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם. עִם מִי שָׂרַק תּוֹכְלוּ לְדַבֵּר
 דְּבוּרֵי אָמוּנָה תִּדְבְּרוּ, כִּי אֵין לְמַעְלָה מְזֶה, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂחַזַּק בְּזֶה,
 וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

אֹדוֹת כֶּסֶף הַפְּדִיּוֹנוֹת, אָנִי בָּא בְּשָׁבוּעַ הַבָּא לְאַרְצָנוּ הַקְּדוֹשָׁה,
 וְאַשְׁבוֹת אֶצְלָכֶם, וְאֵז תִּמְסְרוּ לִי אֶת זֶה.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַ עֶקֶב, י"ג מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְכֵן אֶת לוּחַ הַמְּחִירִים בְּעִבּוּר
 הַדִּירוֹת, רְצִיתִי שְׂתַתְּלָה אֶת זֶה לִיד הַמְּכַתֵּב שְׂפַתְכִתִּי לְאַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי זֶה אִים וְנוֹרָא עַל הַפְּקַצַת הַדִּירוֹת שְׂמַפְקִיעִים הַחֲלוּנִים
 לָנוּ, אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְרַדַּת פֶּעַם וּלְתָמִיד, וְלִשְׁבֹּר אֶת הַמְּחִירִים, וְגַם
 מִבֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יֵשׁ שְׁלֹא מַתְבַּיְשִׁים לְקַחַת עַל דִּירָה שֶׁל שְׁלֵשִׁים
 מְטָר — שְׁלֹשׁ-מֵאוֹת דוּלָר, וְזֶה אִים וְנוֹרָא.

הַמְּאַחַל ל"ךְ ב"ךְ יְבִר"ךְ יִשְׂרָא"ל...

ל' קכו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר עקב, י"ג מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אנשי שלומנו היקרים "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הווי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

מאד מאד אבקש את אנשי שלומנו היקרים, שמעתי שלאחרונה מפקיעים את המחירים של השכר-דירה עד חמש-מאות דולר, וזו עולה גדולה מאד, וגם מבין אנשי שלומנו, יש אנשים שלא מתבישים לקחת מזוג בעבור דירה סרוחה שלשים מטר מרבע — שלש-מאות דולר, וזו רציחה שאין כמוה, ולכן אם אנחנו נתחזק ביחד לא לתת יותר מהמחירים הנקובים, לא יקח הרבה זמן והמחירים ירדו, לא יכולים למצץ את הדם מזוגות צעירים שעכשו מתחתנים, זו רשעות שאין כמוה, ואנחנו צריכים לעצור את המגפה הזו, וזו גזרה שאין הצבור יכולים לעמוד בה, בפרט שתהלה לאל, נכנסים לגור פה משפחות חדשות ממקומות אחרים, ולא יודעים את המחירים, ומוצצים את הדם, רק מפני שאנחנו חרדים לדבר ה', ולכן אל תתנו שאלו האכרים יתעשרו על גבכם, ואנחנו צריכים לקחת את זה היטב היטב בידיים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ל' קכח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר עקב, י"ג מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע שנוכל לעשות את החתנות שבוע הבא.

הָעֵקֶר רָאִי לְהִתְחַזֵּק, וְאֵל תִּפְחָדִי מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ
וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהִקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר
עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

נָא וְנָא בְּדַרְכֵי שְׁלוֹם, לֹא כְּדַאי לַעֲשׂוֹת שׁוֹם רַעַשׁ, אֲלֹא אִם יֵשׁ
הַשְׁתַּלְמוּת לְלַכֵּת לְהַשְׁתַּלְמוּת, וְהִקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב
אוֹתָךְ, הָעֵקֶר מֵה שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּד עִם הַבְּנוֹת, זֶה אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
יִתְבַּרֵךְ, כִּי אֵין לָנוּ יוֹתֵר מְאֻמּוּנָה, כִּי אֲנַחְנוּ חַיִּים רַק עִם
הִקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין לָנוּ דְבָר אַחֵר, וְאֵת זֶה תִּחְדִּירֵי הֵיטֵב הֵיטֵב
בְּעֶצְמָךְ וְגַם בַּבְּנוֹת, אֲנִי רוֹצֶה לְהַקִּים דּוֹר חֲדָשׁ שְׁחֻזְקִים בְּאֻמוּנָה
בְּהִקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהִקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל
יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לְ"ךְ בְּ"ךְ יִבְרַךְךָ יִשְׂרָאֵל...ל...

לִי קֶטַב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר עֵקֶב, י"ד מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ.

תְּאֻמְנֵי לִי, שֶׁכֹּל זְמַן שֶׁהָאָדָם חַי, יֵשׁ לוֹ הַרְבֵּה מֵה לְלַמֵּד,
וּבְפֶרֶט בְּעֵנֵן הַחֲנוּף וְכוּ', יֵשׁ עוֹד הַרְבֵּה מֵה לְלַמֵּד. וְלָכֵן כְּדַאי לְךָ
לְלַכֵּת לְהַשְׁתַּלְמוּת, וְאֲנִי רוֹצֶה מְאֹד שֶׁהַשְּׁנָה תִּחְדִּירֵי בַּבְּנוֹת
עֶצְמָאוֹת, שֶׁתּוֹכְלָנָה לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צְעִיר, וּתְדַבְּרֵי אִתָּן הַרְבֵּה מִדְּבוּרֵי
אֻמוּנָה וְהַשְּׁנָחָה פְּרָטִית.

אוֹדוֹת מֵה שֶׁעוֹבֵר בְּבֵית הַהוֹרִים שְׁלָךְ, תְּאֻמְנֵי לִי, זֶה עוֹבֵר
אֲצִל כָּלֵם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּק אֶת עֶצְמוֹ וּמְחַזֵּק מֵעַמְדָה, וְאֵינוּ נִשְׁבָּר
מִשׁוֹם דְּבָר, וְזֶה הַנְּסִיּוֹן הַכִּי קָשָׁה.

וּבְאֻמַּת אֵין לְמִי לְפָנוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם אֲלֹא לְהִקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,

וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַדֵּיר בְּעֶצְמוֹ יְדִיעוֹת אֵלֹהֵי, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּחַפְזָתִי
שְׁאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי דְרַבְּךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב, י"ד מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ
נִצַּח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם.

מֵאַחַר שֶׁאֶת עֲדִין בְּחֻדָּשׁ הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַהֲרִיזוֹן, לֹא הֵייתִי מֵיַעַץ
לְנִסֵּעַ כָּלֵל בְּאֹוִירוֹן, כִּי זֶה מְסַכֵּן, וּמָה גַם שְׁנֵה קֶשֶׁה מְאֹד, וְאִף שְׁאֵנִי
יֹודַע שְׂיִישׁ לְךָ הַשְׁתּוֹקָקוֹת גְּדוֹלָה לְנִסֵּעַ לְקַבְּרֵי צַדִּיקִים, אֲבָל שָׁב וְאֵל
תַּעֲשֶׂה עֲדִיף, וּבִפְרָט שְׁבִדְיוֹק הַיּוֹם הַזֶּה קָרָה לִי מְקָרָה כְּזֶה, שֶׁאֲשֶׁה
צְעִירָה גַם-כֵּן טִלְטְלָה אֶת עֲצָמָה, וְהִיתָה בְּחֻדָּשׁ הָרֵאשׁוֹן, וְעָבַר
עָלֶיהָ מָה שֶׁעָבַר וְכו' וְכו', וְרַחֲמָנָא לְצַלְן צְרִיכָה רַחֲמֵי שָׁמַיִם. וְלִכֵּן
הֵייתִי מֵיַעַץ 'שָׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה עֲדִיף', וְעוֹד יֵצֵא לָכֶם לְנִסֵּעַ אֵל צִיּוֹן
רַבְּנוּ ו'ל.

רְאֵה ... גֵּרוּ יֵאִיר, לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְגָּיִם שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת
תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, הָעֶקֶר
לְהַפְיֵץ קוֹנְטְרָסִים וְחוֹבְרוֹת לְקַרֵּב אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְהִיא זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת, כִּי סוּף כָּל
סוּף זֶה תְּקוּנָנוּ לְפָנֵי הַיּוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת. אֲשֶׁרֵנוּ מָה טוֹב חֻלְקָנוּ וּמָה
נְעִים גּוֹרְלָנוּ, וּמָה יָפָה יִרְשָׁתָנוּ.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קלא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר עֵקֶב, י"ד מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי
הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ, וּמְאֹד מְאֹד שִׁמְחָתִי לְשִׁמְעַ
הַטוֹב מִמֶּךָ.

מָה אֵמַר לָךְ! אַתָּה צָרִיךְ לְהִבִּין, שֶׁכָּל חֲפָצֵי וַיְרָצוּנִי לְבִנּוֹת
מִדְרָשִׁיהָ עִם אַרְבַּע-מֵאוֹת וַחֲמֵשׁ-מֵאוֹת בְּנוֹת, כְּמוֹ יְשִׁיבָה עִם
אַרְבַּע-מֵאוֹת וַחֲמֵשׁ-מֵאוֹת בַּחוּרִים, וְאִף שֶׁעֲכָשׁוּ זֶה נִרְאָה כְּמוֹ חֵלוֹם
וְדַמְיוֹן, אָבֵל אֲנִי מְצַפֶּה וּמְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוֹזֶכֶה לָזֶה, רַק
צָרִיךְ סִבְלָנוּת, אֲנַחְנוּ נִקִּים פֶּה עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וְשִׁיתְחַתְנוּ
בְּגִיל צָעִיר, וַיִּחִיו אֶת הַחַיִּים בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ וּבְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא
יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְשׁוֹם דְּבַר שְׁבַע-עוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָם.

נָא וְנֹא תַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים שְׁבַע-עוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה,
כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְעִבֹר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלִי שִׁמְחָה, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לְנוּ
רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כד), שֶׁגַּם חֲכָמֵי הָרוֹפְאִים אָמְרוּ,
שֶׁעֵקֶר הָרְפוּאָה שֶׁל הָאָדָם הוּא שִׁמְחָה, וְעַל זֶה אֲנַחְנוּ צָרִיכִים הַרְבֵּה
לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי שִׁמְחָה הִיא הָעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה
שֶׁבָּאָה לְאָדָם, וְאִישׁ הָאֱלֹקִי ר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחְמָן טוֹלֵט־שִׁינְעֵר ז"ל
פָּרַשׁ: "וְהִיָּה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן", וּפָרַשׁ רַש"י ז"ל: אֵלּוּ הַמְצוּוֹת שֶׁאָדָם
דָּשׁ בְּעֵקֶבָיו; וְאָמַר, שֶׁזֶה סוֹכֵב עַל מְצוּהָ שֶׁל שִׁמְחָה, כִּי אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים: אֵין וְהִיָּה אֱלָא לְשׁוֹן 'שִׁמְחָה', כִּי עַל מְצוּוֹת
הַשִּׁמְחָה הָאָדָם מוֹלִיז מְאֹד, כִּי הוּא לֹא יוֹדֵעַ שֶׁזֶה עֵקֶר גְּדוֹל בַּחַיִּים.
וְלִכֵּן צָרִיךְ לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר שִׁמְחָה. וּבְקִאֻמַּת אִם תִּהְיֶה
בְּשִׁמְחָה, אִזּוֹ יִתְרַחֵב לָךְ, וְתִהְיֶה שׁוֹרָה בֵּינָךְ וּבֵין אֲשֶׁתְךָ אֶהְבָּה
גְּדוֹלָה, וְתִבְנֶנּוּ אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וְתִצְלִיחוּ בַּחַיִּים, אַתָּם מְכַרְחִים לְעוֹר

אָחד לַשָּׁנָי, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבּוֹדָאֵי תִרְאוּ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, וְאָף שְׁאֲנֵי יוֹדַע, שְׁעוֹבֶרֶת עֲלֵיכֶם עֲכָשׁוּ עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, עִם כָּל זֹאת אֶהְבֶּה מְקַלְקֶלֶת אֶת הַשׁוֹרָה, עִם אֶהְבֶּה יְכוּלִים לַעֲבֹר אֶת הַכֹּל. וְלִכֵּן תִּרְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אֶתְכֶם. אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, הַעֲקֵר לֹא לְהִתִּיאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפְּסָן, וְלַחֲכוֹת וְלַצְפוֹת עַד עַתָּה בֹּא דְבַרְוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׂאֵז נּוֹכַל לְהַצְלִיחַ דְּרַכְּנוּ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קלב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֹדֵר עֲקֵב, י"ד מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הִנֵּה אֲנִי מְבַרְךָ אֶתְכֶם בְּכַרְפַּת "מִזֵּל טוֹב" חֲמָה וְלִבְבִית עַל הַלְדֹת הַנֶּנְכַד אֶצֶל בְּתוּךְ ... תַּחֲנִיָּה, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁהַבְרִית יִהְיֶה בְּעַתּוֹ וּבְזַמְנוֹ, וְאֶצֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַכֹּל יְכוּל לְהִיּוֹת, שְׂאִזְכָּה לְהִיּוֹת נוֹכַח בְּבִרְיִת.

לְדַעֲתִי, כִּדְאֵי לְשַׁלַּח אֶת בְּנֵיכֶם ... גִּרוּ יְאִיר, רַק בְּחֻשׁוֹן, כִּי אֲנִי לֹא אֶהְיֶה פֹה, וְיִהְיֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְבַחֲרוּרִים בְּלַעֲדֵי, כִּי אֲנִי אֶחָסֵר הַרְבֵּה פֹה, וְחֻבֵּל שֶׁהוּא יִתְחַיֵּל בְּרַגְלֵי שְׂמַאל, כִּי תִהְיֶה לְאֵל בְּנֵיכֶם ... גִּרוּ יְאִיר, הַצְלִיחַ פֹּה מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבַקְרוּב מְאֹד נּוֹכַל גַּם לַחֲתֵן אוֹתוֹ, וְתִרְוֵה רַב נַחַת דְּקַדְשָׁה מִמֶּנּוּ. הַעֲקֵר רַק לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דָּבָר, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וְאֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּ"ךְ יְבַרְךָ יִשְׂרָאֵל"...

ל' קלג.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר עֶקֶב, י"ד מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאֵד מָאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ, וּבִפְרָט הַבְּשׂוּרָה הַמְּשַׂמַּחַת שְׂמִפִּיצִים אֶת הַסְּפָרִים. יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבִזְכוֹת זֶה כָּבֵד נִזְכָּה לְרְאוֹת בִּישׁוּעָתָם וּגְאֻלָּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

נָא וְנָא רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, תַּאֲמִינֵי לִי, שְׂאֲנִי כּוֹאֵב אֶת כְּאַבְךָ, וְאֲנִי מְרַגֵּשׁ אֶת צַעֲרְךָ, אֲכַל אֲנִי רוֹאֶה גַם אֶת הַיְשׁוּעָה שְׁקֻרוּכָה לְבוֹא אֲלֵיכֶם, וְתִתְבָּרְכוּ מִפִּי אֵל עֲלִיוֹן.

הַעֲקֹר לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּלְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִשְׁתַּדְּלוּ שֶׁתִּהְיֶה אֲהָבָה בֵּינֵיכֶם, כִּי מָאֵד הִזְהִירְנוּ רַבְּנוּ וְ"ל עַל שְׁלוֹם-בֵּית אִמְתִּי וְנִצְחִי.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצֹּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קלד.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר עֶקֶב, י"ד מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מָאֵד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאֵד מָאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ אֶת הַטּוֹב מִמֶּךָ.

בַּעֲנֵן הַדִּירוֹת, אֲנִי מָאֵד מְקוּוֶה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוּכַל לְהוֹרִיד אֶת הַמְּחִירִים, שְׂהֶאֱכָרִים לֹא יִפְקִיעוּ אֶת מְחִירֵי הַדִּירוֹת לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּבִפְרָט לְאַבְרָכִים שְׂאִין לָהֶם כֶּסֶף.

אֲשֶׁר   ל' קלה   בנחל   שיא

הַעֲקָר רָאָה לַחֲזוֹק אֶת עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת עִם אֲשֶׁתְּךָ בְּאַהֲבָה גְּדוּלָּה, וּתְכַבֵּד וּתְיַקֵּר אוֹתָהּ, כִּי כָף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא מְצִיעָא נֹט): אוֹקִירוּ לְנִשְׁיֵיכוּ כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִתְרוּ [תְּכַבְּדוּ וּתְיַקֵּרוּ אֶת הַנְּשִׁים שְׁלֹכֶם, כְּדִי שְׁתַּתְּעִשְׂרוּ]. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵין, חֶלֶק א', סִימָן ט), שְׁעָקַר הַעֲשִׂירוֹת בְּאֵה לְאָדָם בְּזָכוֹת אֲשֶׁתּוֹ, וְלִכְן תַּתְּחִיז וּתְחִיז אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁתַּעֲבֹר עַל הַכֹּל.

הַעֲקָר תְּדַבֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִהְיֶה סְבֻלָּן גְּדוּל עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר בְּזֵה הָעוֹלָם, כִּי הַעֲקָר בְּזֵה הָעוֹלָם הוּא סְבֻלָּנוֹת, וְאֵינִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר עֲקָב, י"ד מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

לִנְכוּן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

פֹּה תִקְבַּל עוֹד כַּמָּה מַכְתָּבִים לְמִסַּר אֶת זֶה לִיעֲדָם.

הַעֲקָר רָאָה לַחֲזוֹק אֶת עֲצָמָךְ בְּכֹל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְעָקַר הַהִתְחַזְּקוֹת זוֹכִים עַל-יְדֵי אַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאִם תִּהְיֶה חֲזוֹק בְּאַמוּנָה, אֲזוּ תִרְאֶה נַסִּים נְגִלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רַק חֲזוֹק וְאַמִּץ, וְאֲזוּ טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמָךְ מִשׁוּם בְּרִיָּה, כִּי גְּדוּל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב, י"ד מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... וְ... שְׂיִחִיו
נִצַּח.

הִנֵּה בְּנֵכֶם ... גֵּרוּ יְאִיר, יִגִּיעַ לְאָרֶץ בְּיוֹם חֲמִישִׁי בְּסִבִּיבוֹת
הַשָּׁעָה אַחַת בַּצְּהָרִים, וְנָא לְחַכּוֹת לוֹ שָׁם.

עֲדִין חָסֵר לוֹ אַרְבַּע-מֵאוֹת דּוֹלָרִים, וְאֲנִי מְלוֹוָה לוֹ אֶת הַכֶּסֶף,
וְאֲנִי מְקַוֶּה שְׂכַשְׂאֲגִיעַ אֵל אֲרֻצְנוֹ הַקְּדוּשָׁה, שְׂתַחֲזִירוּ לִי אֶת זֶה, כִּי
זֶה כֶּסֶף צְדָקָה.

אֵל תְּדַאֲגוּ, אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר
עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְתִהְיֶה הַחֲתֻנָּה בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְל טוֹב בְּיוֹם
רֵאשׁוֹן, וְתִרְוּוּ מִמֶּנּוּ רַב נַחַת דְּקִדְשָׁה, הַעֲקֹר לֹא לְהַתְפַּחַד כָּלֵל, כִּי
גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאַתֶּם צְרִיכִים מְאֹד לְשִׂמְחָה, שֶׁהִנֵּה אַתֶּם
עוֹמְדִים לְחַתֵּן אֶת בְּנֵכֶם הַשְּׁנִי, וַיַּעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתִרְוּוּ רַב
נַחַת דְּקִדְשָׁה מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב, י"ד מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... וְ... שְׂיִחִיו
נִצַּח.

רְאוּ לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְנֵים שְׂבַע עוֹלָם, וְאֵל תִּכְנַסוּ בְּלַחֲץ, אֲנִי
מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.
הַחֲתָן יָבּוֹא בְּיוֹם חֲמִישִׁי בַּשָּׁעָה אַחַת לְאֲרֻצְנוֹ הַקְּדוּשָׁה, וְאֲנִי מְאֹד

אֲשֶׁר ל' קלח — ל' קלט בַּנַּחַל שִׁיג

מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתוּכְלוּ לְסִדֵּר פְּגִישָׁה בְּיוֹם שְׁשִׁי, וְהַכֹּל יַעֲבֹר עַל גְּקֻלָּה, וְתָרוּוּ מִמֶּנּוּ רַב גַּחַת דְּקַדְשָׁה, וְאַתֶּם לֹא צְרִיכִים לַפְחַד מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַעֲקָר הוּא אָמוּנָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קלח.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדֵּר עֲקֵב, י"ד מִנְחָם-בָּב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... וְ... שְׁיַחֲיוּ גַּחַח.

הִנֵּה הַבְּטַחְתִּי לָכֶם שְׁאַנִּי אֶעֱשֶׂה בְּבֵיתְכֶם בְּמוֹצָאֵי-שַׁבַּת חֲנֻכַּת הַבַּיִת, אֲכַל עַכְשׁוֹ נִזְכַּרְתִּי שְׁיֵשׁ לִי שְׁלֹשָׁה חֲתָנִים שְׁצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת לָהֶם שְׁבַע בְּרָכוֹת, וְלָכֵן אֲנִי אֲבַקֵּשׁ מִכָּל אֲנָשִׁי שְׁלוּמֵינוּ שְׁיַעֲזְרוּ לָכֶם וְנִכְיִן סַעֲדָה, כִּי שְׁנוּכַל לַעֲשׂוֹת בְּפַעַם אַחַת שְׁלֹשָׁה שְׁבַע בְּרָכוֹת, רַק תִּכְתְּבוּ לִי תִכְרָוּמִיד אִם זֶה מִקְבָּל עֲלֵיכֶם.

הַעֲקָר תִּרְאוּ לְהַתְחַזֵּק, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׁיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בַּחַיִּים, וַיְהִי רַק שְׁמַחוֹת בְּבֵיתְכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קלט.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם רְבִיעִי לְסִדֵּר עֲקֵב, ט"ו בָּב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אָהוּבֵי, יְדִידֵי וְתַלְמִידֵי, וְתִיק וְחֲסִיד, מְעַמִּיק בַּתּוֹרַת הַח"ן, הֵלֵא הוּא חֲבִיבִי, הָרַב הַחֲסִיד ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנַצַּח.

קבלתי את ספרו הנפלא "דברי חיים דב", ובו באורים נפלאים בסוד פונת הברכות והמשכת המחין להאיר את נפשו באור האורות ולהתענג בזיו שכינת עזו יתברך, ואמר האיש האלקי הרב הקדוש רבי מנחם מענדיל מפרמישלאן זי"ע, שחכמת הנסתר נקראת דבר שאין אדם יכול להבינו לחברו, פי דבר רוחני אי אפשר להסביר לחברו, וזה נקרא נסתר, מה שאדם מרגיש בהבנת הלב את אהבת הבורא יתברך שמו, אבל מה שהם קוראים נסתר חכמת הקבלה, איך הוא נסתר? הלא כל מי שרוצה ללמד — הספר לפניו, ואם אינו מבין הוא עם הארץ, ולפני איש כזה גמרא ותוספות גם-כן נקרא נסתר, אלא כל ענין הנסתרות שבכל הזהר וכתבי האריז"ל, הכל בנויים על-פי דבקות הבורא יתברך שמו, להדבק ולהיות צופה במרפכה העליונה (העתק דבריו בספר "ישר דברי אמת" ששמע את זה מפיו הקדוש).

זכור זכרתי בהיותך בא להתחמם אצלנו כשהיית בחור צעיר, זה כמעט לפני ארבעים שנה, והנה הראה לי הקדוש-ברוך-הוא את פרי עמלי, שדברי עשו רשם טוב בנושמתך, והכנסת עצמך ברזי וסתרי תורה, אשרי ואשרי חלקך.

ראה להתמיד ביתר שאת וביתר עז להתעמק בדברי האר"י הח"י, ותעלה עוד מרגליות ואבני חן, פי אמר האיש האלקי בעל "עטרת צבי", שבחכמת הקבלה יכולים לפלפל כמו בנגלות שבתורה, ותהלה לאל, הצלחת לדלות בכמה מקומות דברים נפלאים, חן חן לך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע תפלתי שאני מבקש בערך, שתעלה מעלה מעלה.

המאחל לך ב"ה יברוך ישראל...

ל' קמ.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר עקב, ט"ו מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה גם ראה איך שהדמיון עובד אצלך, ואצל שאר אנשים, ממש פלא על גבי פלא, איך יש דמיונות בעולם, ולא משתדלים להוציא את זה ולדון לכף זכות. ביום ראשון הצרכתי להיות בבר-מצוה של בן דוד יחידי שיש לי, והם הרבו עלי בדחק ודחקו אותי שאני מכרח לבוא, ולא היתה לי ברירה ונסעתי, ואם כבר נסעתי, הלכתי לבקר את שלש בנותי עם כל נכדי, שלא ראיתם מחג הפסח, ולכן לא היה שעור מפני שלא הייתי בבית.

אתמול ביום שלישי היה ענין של פקוח נפש, לאחד קרתה תאנת דרכים, ואשה אחת התמוטטה וכו', ולא היה להם אל מי לפנות אלא אלי כדת מה לעשות, והצרכתי לסדר להם אנשים שיטפלו בהם בבית-חולים, וזה היה הפקוח נפש.

אודות המכתבים שאתה רוצה תשובה, אמת אגיד לך, שמאד נפגעת הפעם ממך ומאשתך, חשבתי שיש לי ידיד אחד, ועכשו גם את זה אבדתי, אני לא ידעתי, שיש לכם עסק דין ודברים עם משפחת ... מאיפה שאדע את זה, רק כתבתי סתם ככה שרחמנות עליהם, ואין מי שידאג להם, כל מה שעושים הולך להם הפוך, ומצוה לעזר להם, ופתאום שניכם קופצים כאלו נשף אתכם נחש צפעוני, כאלו היתה לי איזו פוננה, והתחלתי לשאל, וספרו לי שיש בינכם מריבה זה זמן רב, שאני אדע מדברים כאלו, שעם כל שכן יש לך עסק?! בשביל זה אתה צריך להתנפל כף?!

דע לך, שאני מלא טרדות ויסורים ושוקע בחובות בלי סוף, יש עלי משפטים על לא דבר רק על עוונותי, השקעתי חלבי ודמי

בְּאוֹלָם הַשְּׂמֵחוֹת, וְהַעֲרִבִי, יִמַּח שְׂמוֹ, בְּרַח עִם הַפְּסָף, לְקַחְתִּי עוֹרְכֵי
 דִּינִים, שְׁלַמְתִּי לָהֶם, וְעַדִּין לֹא שׁוֹמְעִים כְּלוּם, רַק מִפְּעַם לְפַעַם
 נִתְעוֹרָר הַדָּב, וּבִמְקוֹם שֶׁהֵנָּדֵף יִהְיֶה צוֹדֵק, נַעֲשֶׂה הַהַפּוּף וְכוּ', וְאִם
 זֶה לֹא מִסְפִּיק, חֲשַׁבְתִּי שְׂאֵתָה יְדִידִי וְתַעֲזוֹר לִי, בְּכֹל יוֹם אֶתָּה זוֹרֵק
 לִי אֶת הַגֵּט בְּפָנַיִם, דָּבָר זֶה כְּבָר יוֹצֵא מֵאִפִּי, מִסְפִּיק, מִסְפִּיק,
 מִסְפִּיק, אִם אֶתָּה לֹא יָכוֹל, אֶקַּח מִמֶּךָ הַכֹּל וְזֶהוּ, וְתִהְיֶה לְךָ מְנוּחָה
 עִם הַזֶּקֶן הַלְבֵן שְׂאֵתָה כָּל-כָּף מִתְלוֹנֵן עָלָיו. אֲנִי רוֹאֶה, לְסַדֵּר אֶת
 הַכְּרִטִּיסִים לְאוּמָן, אֶל זֶה יֵשׁ לְךָ זְמַן, וְזֶה לֹא מִיָּגַע?! תֵּאֱמִין לִי,
 שְׁלַהֲתַעֲסֵק עִם זֶה, זֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר טְרָדוֹת וּכְאֹב רֹאשׁ מֵעֵסֵק
 בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ, מַה יֵּשׁ לְךָ — רַק שְׁעָה עֲבוּדָה, וּבְאוֹלָם — פַּעַם
 בְּחֻדָּשׁ אוֹ חֲדָשִׁים יֵשׁ חֲתָנָה, אֲנִי לֹא מִבִּין מָה אֶתָּה וְאֵשֶׁתְךָ צְרִיכִים
 לְהַתְּקוֹמֵם בְּכֹל פַּעַם?! הֵאֵם חֶסֶר לִי דְאָגוֹת?! זוֹרְקִים עָלֶי אֶת
 הַיְלָדִים, שְׂאֲנִי כְּבָר אֲטַפֵּל בָּהֶם, לְעֵת זְקֵנְתִי אֲנִי צְרִיף לְהַתְּחִיל לְגַדֵּל
 יְלָדִים קָשִׁים וּקְשׁוּחִים.

וְאִם כֹּל זֶה לֹא מִסְפִּיק, אֶחָד סִבֵּף אוֹתִי בְּסִכּוּם שֶׁל שְׁלֹשָׁה-עֶשֶׂר
 אֶלֶף דוּלָר, וְעוֹד גִּזַּל אוֹתִי בְּאֲלָפִים וְחֲמֵשׁ-מֵאוֹת דוּלָר, מַה שְׂאֵין
 בְּיַדִּי לְפָרֻטָה אֶפְלוּ שְׁוֵה פְרוּטָה מִמֶּשׁ, וְאֲנִי צְרִיף לְשֵׁלֵם שׁוֹטֵף
 לְמַכְלָת, לְשִׁרְת וְלַמַּגִּיד שְׁעוֹר וְכוּ'. וּמְלֵבֵד זֹאת צָרוֹת שְׁלֹא עָלָה עַל
 דַּעַת שׁוּם בְּרִיָּה בְּמָה שְׂאֲנִי מְסַבֵּף.

וְאִם כֹּל זֶה לֹא מִסְפִּיק, אֲזִי יֵשׁ לִי צָרוֹת עִם הַמוֹעֲצָה,
 שֶׁהַסְּמ"ך-מ"ם מִסִּית וּמְדִיחַ יוֹמָם וְלַיְלָה עָלֵינוּ, וְעוֹד שְׁבוּעִים
 צְרִיכִים לְפָתַח אֶת בֵּית-הַסֵּפֶר וְהַתְּלַמוּד-תּוֹרָה, וְעַל רֹאשׁ מִי זֶה
 מִנַּח?! הַכֶּתוּת נִהְרָסוֹת, וְאִין מִי שִׁיטְפֵל בָּהֶם, הַמְּעוֹן קוֹרֵס, שְׂאֵין
 לָנוּ מִבְּנֵה מִתְּאִים, וּבְכֹל פַּעַם רַק רוֹצִים לְסַגֵּר אֶת זֶה וְכוּ'.

מְלֵבֵד עֵסֵק הַדְּפֵסָה וְהַפְּצָה שְׁזָה עַל הָרֹאשׁ שְׁלִי, וְאֲנִי צְרִיף
 לְשִׁמַּע בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם חוֹבוֹת וְהַפְּסָדִים וְכוּ'.

וְעַל כָּלֵם — מַה שְׂאֲנִי מְכָרַח לְשִׁמַּע כָּל הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה צָרוֹת
 יִשְׂרָאֵל, עוֹוֹנוֹתֵי הַטּוֹ אֶלָּה, כִּי מָה רוֹצִים מִמֶּנִּי, אִין זֶה כִּי רַק אֲנִי
 חֲזֵב בְּכֹל מַה שְׁקוֹרָה אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד; זֶה חוֹלָה, זֶה אִין לוֹ

יְלָדִים, זֶה אֵין לוֹ פְּרָנְסָה, זֶה יֵשׁ מְרִיבוֹת בְּבֵית, וְכִדּוּמָה לְאֵין סֵפֶר צְרוֹת וַיִּסּוּרִים וּמְרִיבוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי אָדָם, וּמִי חָיֵב בְּכָל זֶה? אָנִי... כִּי כָּלֵם בָּאִים לְשַׁפֵּף אֶת לִבָּם הַנּוֹשֵׁב וְהַנְּהָרֵס רַק אֵלַי, בּוֹדְאֵי אָנִי חָיֵב, כִּי עֲדִין לֹא הִתְחַלַּתִּי לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְלִכֵּן גְּרַמְתִּי לְכָל אֵלוֹ שְׂבָאִים אֵלַי עִם צְרוּתֵיהֶם.

וְאִם כָּל הַיִּסּוּרִים לֹא מִסְפִּיק לִי, אַתָּה וְאַשְׁתְּךָ מִתְנַפְּלִים עָלַי כְּאֵלוֹ מִי יוֹדֵעַ מָה, זוֹרְקִים לִי אֶת הַגֵּט בַּפְּנִים כָּל שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי, אָנִי מִכְרַח לֹאמֵר לָךְ, עֲשִׂיתְּ לִי עֲבוּדָה מְאֹד מְאֹד יָפָה, וְאֵין שׁוּם תַּחֲלִיף אֵלֶיךָ, מִמָּשׁ לֹא הָאֲמַנְתִּי בְּכִסְפִּים לְאַף אֶחָד בְּעוֹלָם רַק לָךְ, מֵאֵז שֶׁנִּגְזַל מִמֶּנִּי כַּמָּה פְּעָמִים רַבּוֹת דּוֹלָרִים שֶׁהָלְכוּ לְאִבּוֹד, וְהִגַּה עֲכָשׁוֹ אַתָּה מִתְקוּמָם שְׂאֵתָה כְּכֹר לֹא יָכוֹל, לֹא יָכוֹל, מִסְפִּיק, מִסְפִּיק. וְלִכֵּן אָנִי רוֹאֶה שְׁגָם אוֹתְךָ אִבְדַּתִּי, אֲזִי הִתְכַרַח לֹאמֵר לִי, אוֹ תִמְסַר אֶת הַכֹּל אוֹ אֶת כָּלוּם, בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן אָנִי לֹא מִסְפִּים אַחֲרַת, תַּחֲלִיט עַד יוֹם יוֹמִים, כִּי אָנִי מִכְרַח לְדַעַת אֶת זֶה.

אוֹדוֹת הַתְּמוּנָה שֶׁל אֲמִי, עָלֶיהָ הַשְּׁלוֹם, הַבְּטַחְתִּי לְנָשִׁי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמִנּוּ, שְׂאֲשַׁלַּח לָהֶם, כִּי הֵם בְּקָשׁוֹ מִמֶּנִּי, כִּדִּי שְׂתַהַיְהִי לָהֶם דְּמוּת מַה זֶה צְנִיעוּת, וַיְדַעְתִּי שָׂרֵק ... מִתְעַסֵּק בְּצִלוּמִים וּבְתִמוּנוֹת, וְלִכֵּן מִסְרַתִּי אֶת זֶה בִּידּוֹ, וּמַה זֶה הַפְּטוּטִי דְּבָרִים וְהוֹכּוּחִים, מִי שֶׁלֹּא רוֹצֵה שְׁלֹא יִקְנֶה, הָאֵם אָנִי צוֹיִתִּי לְתִלוֹת אֶת זֶה? ! הָאֵם אָנִי בְּקִשְׁתִּי לְקִנּוּת אֶת זֶה? !

אָנִי חוֹשֵׁב שֶׁמִּסְפִּיק הַטְּרַטּוּרִים שְׂאֵתָה מְטְרַטֵר אוֹתִי, הֵייתִי בְּטוּחַ שִׁישׁ לִי עוֹד יָדִיד אֶחָד שֶׁמְעַנֵּן לְעֹזֵר לִי בְּעַת צְרָתִי, וְלִהְתַּחֲלֵק עִם הָעֵל, וְעֲכָשׁוֹ אָנִי רוֹאֶה שְׁגָם אֶת זֶה אִבְדַּתִּי, וְלִכֵּן אוֹ תִקַּח אֶת הַכֹּל, אוֹ תִמְסַר אֶת הַכֹּל, וּכְשֶׁם שֶׁקִּבַּלְתְּ שָׂכָר עַל הַדְּרִישָׁה, כִּף תִּקְבַּל שָׂכָר עַל הַפְּרִישָׁה.

עֲכָשׁוֹ אָנִי מִבִּין לְמָה יֵשׁ לָךְ זֶקֶן לְבָן בְּגִיל צְעִיר, כִּי כָּל הַדְּאָגוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם הֵם עָלֶיךָ, וְאִם הֵייתְּ מְדַבֵּק עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְקוֹבֵעַ עֵתִים לְתוֹרָה, אֲזִי לֹא הֵייתְּ מְדַמֵּן עַל כָּל אֶחָד.

אָנִי לֹא מֵבִין אֶתְכֶם, הָאֵם אָנִי יִדְעָתִי שְׂיֵשׁ לָכֶם עֶסֶק עִם מְשַׁפְּחַת ... עִם הַגִּדְר שְׁלוֹ? הָאֵם יִדְעָתִי שְׂאֵתֶם לֹא רוֹצִים לְתַקֵּן אֶת הַגִּדְר, אָנִי כֵן יוֹדֵעַ מ... שְׁלֹא מְרֻשָּׁה לָךְ לְהַעֲבִיר צְנוּר דְרָךְ חֲצֵרוֹ, כִּי זֶה אֵתָה מְסַפֵּר לִי, מִי שְׁעוֹשָׂה לָךְ עוֹלוֹת אֵתָה מְסַפֵּר לִי, אֲבָל לֹא הַהַפּוּךְ.

מָה אֵמַר לָךְ! נִפְגַּעְתִּי מְאֹד מְאֹד מִכֶּם.

הַכּוֹתֵב בְּצַעַר...

ל' קמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר עֶקֶב, ט"ו מִנְחָם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגֵּרִים בִּיבְנֵאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב" הַנִּי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, עֲמָדוֹ לְרַגֵּעַ! וְתִשְׁמְעוּ אֵלַי וַיִּשְׁמַע אֲלֵיכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הִנֵּה שְׁבוּעַ הַבָּא הוֹלְכִים לְהִתְחַתֵּן שְׁנֵי תַלְמִידִים שְׁלָמָדוֹ אֲצֵלִי שְׁלֹשׁ שָׁנִים, הַמְצָב הַפְּסָפִי שֶׁל אַרְבַּעַת הַמְשַׁפְּחוֹת הוּא מְצָב נוֹרָא וְאִים, בּוֹאוּ וְנַחֲשׁוּב אִיךָ יְכוּלִים לְעֹזֵר לְשָׁנֵי הַזּוּגוֹת, אֵין עוֹד מְצֻה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִלְּעֹזֵר לְשָׁנֵי הַזּוּגוֹת הָאֵלוֹ, מִמָּשׁ אֵין לָהֶם כְּלוּם, חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַשְּׂגָתִי לָהֶם בְּגֵדִים וְכָל מָה שְׁצָרִיכִים, אֲבָל כְּלֵי בַיִת וְכֹדוּמָה, אֵין לָהֶם.

וְעַל כָּלֵם — בְּעֵינֵי הַחֲתָנָה רְצִיתִי לְבַקֵּשׁ אֶת כָּלֵל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, לָמָּה לְזַרֵק כֶּסֶף בְּחֻנָּם?! לָמָּה צְרִיכִים הוֹצָאוֹת מִיִּתְרוֹת?! אָנִי חֲתַנְתִּי חֲמֻשָּׁה יְלָדִים וְהוֹרִידוּ לִי אֶת הָעוֹר, הֲלֹא אָנִי הַמְלִיוֹנֵר... וְתִבְעוּ מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי הוֹצָאוֹת מִיִּתְרוֹת וְכוּ', שָׁנִים עַל גְּבִי שָׁנִים הִיִּיתִי חָיִב חוֹבוֹת, וְתָמִיד רְאִיתִי שְׂזָה הִיָּה מִיִּתֵּר לְחַלוּטִין, לָמָּה לֹא נַעֲשֶׂה אֶת הַחֲתָנָה בְּאוֹלָם הַשְּׂמֻחוֹת, לְשָׁנֵי הַחֲתָנִים, הַסַּעֲדָה הַעֲקָרִית

שְׂיֵאכְלוּ רַק הַמְשַׁפְּחָה, אֲךָ וְרַק הַמְשַׁפְּחָה, וְכָל אִשָּׁה מְנַשֵּׂי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׁתֹּאפֶה עֲגָה אַחַת, וַיְבִיאוּ קַפְסָא אַחַת שֶׁל שְׂתֵיָהּ, וְכֵן בְּסוּף אַחַר הַסְּעֵדָה, שְׂיָבֹאוּ פֶלֶא אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הֵן הַגְּבָרִים וְהֵן הַנְּשִׂיִם, וְהֵן הַיְלָדִים, לְשִׂמַח חֲתָן וְכֻלָּהּ, וְכֵן תִּהְיֶה שְׂמִיחָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְלֹא יִהְיוּ הוֹצָאוֹת, מִי אֹמֵר שְׂצָרִיכִים לְבַזְּזוֹ עֲשָׂרַת אֲלָפִים שְׁקָלִים, וְאֶפְלוּ חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים וְכוּ' וְכוּ', בְּשַׁעֲהַ שְׁעַם הַכֶּסֶף הַזֶּה יְכוּלִים לְקַנּוֹת גִּזְוֹת וְתַנּוּר וּמְקַרֵּר וְשֹׁאֵר דְּבָרִים. תִּצְמִינּוּ לִי, אֵין לִי פֶה שׁוֹם פְּוֹנָה צְדָדִית, אֲנִי רוֹצֶה שְׂיִהְיֶה רַק טוֹב לְמִשְׁפַּחוֹת, לְמֶה צְרִיכִים לְהִסְתַּוֵּב אַחֲר־כֵּן עִם חוֹבוֹת גְּדוֹלִים, אָשׁוּר יֵשׁ כְּמֶה מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂחַתְנוּ אֶת יְלָדֵיהֶם, וְעַד הַיּוֹם הֵם חַיְבִים חוֹבוֹת, מִפְּנֵי שְׂהִצִּד הַשְּׁנִי הַתְּעַקֵּשׁ שְׂחַיֵּב לְהִיֹּת בְּמַרְכָּז הָאָרֶץ.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתִקְחוּ אֶת דְּבָרֵי, וְכַלְכֶם בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, הֵן הַגְּבָרִים וְהֵן הַנְּשִׂיִם וְהֵן הַיְלָדִים, שְׂיִתְאַסְפוּ בְּשִׂתֵי הַשְּׂמִיחוֹת שֶׁל שְׁנֵי הַתְּלִמִּידִים שְׁלִמְדוּ אֶצְלִי, וַיַּעֲשׂוּ שְׂמִיחָה, כִּי חֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ: כָּל הַמְשַׁמַּח חֲתָן וְכֻלָּה זוֹכֶה לְחִמְשָׁה קוֹלוֹת, וְזוֹכֶה לְרֵאוֹת בְּבִנְיָן יְרוּשָׁלַיִם.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קמב.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרַ עֲקֵב, ט"ו מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמִיחָתִי לְשִׂמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, וּבִפְרִט שְׂאֵתָה עוֹסֵק בְּעֵסֶק קְדוּשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה — לְשִׂמְשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, בְּעִנְיַן הַפְּצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה, אָשׁוּר אֵין עוֹד דְּבָר יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, וְזֶה זְכוּי הַרְבִּים לְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

הִנֵּה אֵתָה צְרִיף לְדַעַת, שְׂהֵאֵחַ שְׁלֶךְ יִקַּח לוֹ כְּמֶה שְׁנַיִם עַד שְׂיִתְבַּגֵּר, וְהִנֵּה אֲנִי מְחַתֵּן אוֹתוֹ כְּכֹר בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, וְלִכֵּן אֵתָה צְרִיף

לְעֹמֵד עַל הַמְשָׁמֵר א. שְׁיִהְיֶה וַתֵּרֶן וְלֹא קִמְצָן. ב. לְהַדְרִיךְ אוֹתוֹ אִיךָ
 לְדַבֵּר עִם אִשְׁתּוֹ. ג. שְׁיִעֲקֹר מִעֲצָמוֹ אֶת הָאֲנוּכִיּוֹת, רַק 'אֲנִי' וְעוֹד
 פֶּעַם 'אֲנִי' וְעוֹד פֶּעַם 'אֲנִי' וְכוּ' וְכוּ', הוּא צָרִיךְ לְדַעַת, שְׁיִשׂ אִשָּׁה,
 וְצָרִיךְ לְהִתְחַלֵּק אִתָּהּ, וְגַם הִיא צָרִיכָה לְאָכַל וְכוּ'. ד. שְׁצָרִיךְ לְדַעַת
 שְׁצָרִיכִים לְהִשְׁפִּיעַ עַל הָאִשָּׁה כָּל טוֹב.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, שְׁכָּל אֱלוֹ הַדְּבָרִים שְׁאֲנִי כּוֹתֵב לְךָ, זֶה לֹא מְלִיצָה,
 אֲלֹא זֶה עֲקָר בַּחַיִּים, אִם אַתָּם רוֹצִים, שְׁחַס וְשָׁלוֹם, לֹא יָבוֹא לִיְדֵי
 גְרוּשִׁין, חַס וְשָׁלוֹם, אַתָּם מְכַרְחִים לְעוֹר לּוֹ לְעֵבֶר אֶת הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה, כִּי זוֹ מִדָּה מְאֹד מְאֹד רָעָה — לְחֹשֶׁב רַק מִעֲצָמוֹ וְרַק 'אֲנִי'
 וְשׁוֹב פֶּעַם 'אֲנִי'. גַּם תְּדַרִיךְ אוֹתוֹ בְּכָל עֲנִינֵי חַתָּנָה.

וְאֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב, ט"ז מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ כַּמָּה פְּעָמִים.

אַתָּה מְכַרְחַח לְלַכֵּת אֶל רוֹפֵא שְׁיִבְדֵּק אוֹתְךָ, כִּי יָכוֹל לְהִיּוֹת זֶהוּם,
 וְזֶה יָכוֹל לְהִבְיֵא אוֹתְךָ לִיְדֵי סַכְּנַת נַפְשׁוֹת מִמֶּשׁ, זֶה לֹא צָחוּק, אֵל
 תִּפְחָד, לֹא יִהְרַגוּ אוֹתְךָ וְלֹא יִשְׁחַטוּ אוֹתְךָ וְכוּ', קִדְּם תִּלְךָ לְעֵשׂוֹת
 בְּדִיקוֹת, וְאַחַר הַבְּדִיקוֹת תִּגִּיד לִי מָה אָמְרוּ. אֵל תִּפְחָד, אֵין שׁוּם
 פִּחַד כָּלֵל, אִם תִּתְבּוֹדֵד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — אֵין לְךָ מָה לְפַחַד,
 אֲבָל קִדְּם כֹּל תִּגַּשׁ אֶל רוֹפֵא שְׁיִבְדֵּק אוֹתְךָ, אִם יֵשׁ לְךָ כָּל-כָּף הַרְבֵּה
 כְּאֵבִים, אַתָּה מְכַרְחַח לְהַבְּדֵק, וְאֵז תִּרְאֶה נְסִים נְגִלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אֲשֶׁר   לִי קָמַד   בְּנַחֵל   שְׂכָא

הַכֶּפֶל הַדָּבָר — אַל תִּפְחַד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב
אוֹתָךְ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּ"ךָ יְבָרֶךְךָ יִשְׂרָאֵל...!

לִי קָמַד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֲקָב, ט"ז מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ זֶה זְמַן רַב, אֲבָל לֹא הָיָה לִי הַפְּנֹאֵי
לְהַשִּׁיבְךָ, כִּי תָמִיד אָנִי כוֹתֵב לְבַעֲלֶךָ.

מָאד מָאד רָצִיתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתִּקְחִי אֶת עֲצָמְךָ בִּידָיִם, אֵין
זוֹ עֲצָה לְהַכּוֹת אֶת הַבֶּעַל, שְׁנֵה מְנַהֵג יְלָדוֹת וְטַפְּשׁוֹת, חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא דְבֵי אֱלִיהוּ רַבָּה, פָּרָק י', סִימָן ה'): אֵיזוּהִי אֲשֶׁה
כְּשֶׁרָה? הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בַּעֲלָהּ; וְלִכֵּן תַּעֲשִׂי כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם
לְכַבֵּד וּלְיַקָּר אֶת בַּעֲלֶךָ, כִּי בַעַל כְּזֶה לֹא נִמְצָא, וְהוּא עוֹזֵר לָךְ בְּהַפְּלֵל,
וְאִם אֶת שְׂרוּיָה בַּעֲצָבִים, אֶת לֹא צְרִיכָה לְהוֹצִיא אֶת הַעֲצָבִים שֶׁלָּךְ
עֲלִיו, מַה הוּא חִיָּב?! אִם תִּמְשִׁיכִי כָּךְ לְבִסּוֹף תֵּאבְּדִי אֶת הַבֶּעַל
שֶׁלָּךְ, וְהוּא יִבְרַח לָךְ, וְזֶה בְּרוּר. וְאֵלוּ מַעֲשִׂים שְׁבָכֵל יוֹם שְׁכַף קוֹרָה.

וְלִכֵּן אָנִי מָאד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתִּשְׁמְרִי מָאד בְּכָבוֹד בַּעֲלֶךָ,
לְחַזְקוֹ וּלְאַמְצוֹ וּלְעוֹדְדוֹ וּלְשַׂמְחוֹ, וְ"כַמִּים הַפְּנִים לְפָנִים" וְגו', כָּךְ
הוּא יַעֲשֶׂה לָּךְ, לִכֵּן תַּעֲשִׂי כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, לְחִיוֹת אֶתוֹ
בְּאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַדְּדִית, הוּא עוֹזֵר לָךְ יוֹתֵר מִכָּל בַּעַל בְּעוֹלָם, וְלִכֵּן
אָנִי מָאד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתִּבְקְשִׁי מִמֶּנּוּ סְלִיחָה, וְהַכֵּל יַעֲבֹר עַל צַד
הַכִּי טוֹב.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָּךְ, שֶׁתַּעֲבְרִי אֶת הַהֲרִיזוֹן בְּקָלוֹת,
וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָּךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קמה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֵקֶב, ט"ז מְנַחֵם-אֵב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ וְיֵאִיר וְיִזְרַח.
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵל תְּשִׁים לֵב אֶל כָּל זָכוֹב שְׁמַטְפָּס עַל הַשְּׁלֶחֶן וְכוּ', וְאֵל תְּשִׁים
לֵב אֶל כָּל נִמְלָה שְׁמַטְפָּסֶת עַל הַסֵּפֶר וְכוּ', וְאִזּוּ לֹא יִהְיוּ לָךְ בְּעִוֹת,
אָדָם צָרִיף לְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. הַיּוֹם
רְאִיתִי בְּשֵׁם הַמַּגִּיד מִמְּעוֹרֵיטֵשׁ זי"ע, שְׁאָמַר עַל הַפְּסוּק (תהלים קמה):
"טוֹב הַיְוָ"ה לְכָל", הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא טוֹב לְכָל דָּבָר, מִי שְׁעוֹבֵר
עָלָיו תְּאֵוֹת רְעוֹת וּמַדּוֹת רְעוֹת וְרוֹצֵה לְבִטֵּל אוֹתָן, שְׂיִכְרַח אֶל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֶפְלוּ אִם הַתְּאֵוֹת וְהַמַּדּוֹת רְעוֹת מֵאֵד
מִתְּפַשְׁטוֹת עָלָיו, שְׂיִתְגַּבֵּר יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא טוֹב לְכָל, וּבִקְאֻמַּת דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים עוֹלָם
בְּקִנְיָה אֶחָד עִם מַה שְׁפָרַשׁ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוֹשֵׁי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יד):
"טוֹב ה' לְכָל", לְכָל דָּבָר צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא —
הֵן לְפַרְנִסָּה, הֵן לְכִרְיָאוּת, הֵן לְשְׁלוֹם-בֵּית וְכוּ' וְכוּ', וְלִכְּנֵן הַדְּבָק אֶת
עֲצָמָךְ בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵל תְּבִטֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוֹם דָּבָר,
אֲדַרְבֵּה, תִּמְשִׁיף לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, הִלְכוֹת
וְאֲגָדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסְפֹתוֹת, כִּי זֶה חֵלְקֵנוּ הַנִּצְחִי, וְתִשְׁתַּדֵּל מֵאֵד
מֵאֵד לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם דָּבָר שְׁבַעוּלָם, אֲלֵא תִצְרִי בְּדַעְתְּךָ, אֵיף
שֶׁהֵפֵל זֶה אֱלֻקוֹת, וְאֱלֻקוֹת זֶה הֵפֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁפַע עָלֶיךָ אוֹר
וְזִיו וְחַיּוֹת וְדְבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

נָא וְנָא תִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלְבַקֵּשׁ עַל נִקְדָּה
אֲחַת, אֵיף זוֹכִים לְהֵיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמִיחָה הִיא הַיְסוּד בִּיְהוּדוּת,
כִּי בְּלִי שְׂמִיחָה אָדָם הוּא שְׁבוּר לְגַמְרֵי, וְאֵין לוֹ לֹא עוֹלָם הַזֶּה וְלֹא
עוֹלָם הַבָּא. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (קְדוּשֵׁין מֵא.): רַגְזוֹן לֹא עֲלָתָה
בְּיָדוֹ אֲלֵא רַגְזוֹנוֹתוֹ, הֵינּוּ מִי שְׂתַמִּיד הוּא רַגְזוֹן, וְתַמִּיד עוֹשֶׂה עֵסֶק

מְכַל דְּבַר, הַחַיִּים שֶׁלוֹ הֵם לֹא חַיִּים, כִּי כָּל הַפּוֹעֵס חַיָּיו אֵינָם חַיִּים,
וְלִכֵּן הַדְּבַק אֶת עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבַרֵךְ, תִּסְתַּכֵּל וְתִתְבּוֹנֵן אִיךָ שֶׁכָּל הַכְּרִיאָה
כְּלָה זֶה רַק לְבוֹשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹ הָאֲמֶת שֶׁל רַבְּנוּ
ז"ל, וּמִי שֶׁמְכַנִּים בְּדַעְתּוֹ דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, לֹא חָסַר לוֹ שׁוֹם דְּבַר.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֵקֶב, ט"ז מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מִמֶּשׁ הַחַיִּיתָנִי שֶׁקַּבְלָתְךָ אֶת דְּבָרֵי, כִּי מִסְפִּיק כְּבָר עִם כָּל
הַמְרִיבוֹת וְהַקְטַנוּנִיּוֹת, אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְבָנוֹת וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל פְּלוּנֵי
וְעַל אֱלֵמוּנֵי, תֵּאֱמִין לִי, הַדְּבָרִים הָאֵלוֹ אֲנִי כּוֹתֵב גַּם לְאַחֵרִים, אֲנַחְנוּ
צָרִיכִים רַק לְהִסְתַּכֵּל קְדִימָה, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל קְטַנוּנִיּוֹת וְעַל
בְּנֵי-אָדָם, בְּוַדָּאֵי מְקַנְאִים אוֹתְךָ, נוֹ אֲדַרְבֶּה, תִּרְאֶה שְׂאֵתָה יוֹתֵר
מִצְלִיחַ וְיוֹתֵר מִצְלִיחַ, וְשֶׁכָּל שׁוֹנְאִיךָ יִתְפּוֹצְצוּ, אֲנִי פִּרְשֵׁתִי בְּזֶה אֶת
הַפְּסוּק: "הַיְיָ" לִי בְּעֶזְרִי וְאֲנִי אֲרָאֶה בְּשׁוֹנְאֵי", בְּזֶה שֶׁהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לִי, בְּזֶה אֲנִי רוֹאֶה אִיךָ שֶׁהַשׁוֹנְאִים שְׁלִי מִתְפּוֹצְצִים,
וְלִכֵּן אַתָּה תִּרְאֶה שְׂאֵתָה בֵּן מִצְלִיחַ, וְשִׁיתְפּוֹצְצוּ כָּל הַשׁוֹנְאִים שְׁלֶךָ,
כִּי הֵם רוֹצִים לְרֹאוֹת בְּמִפְלְתְּךָ, וּבְזֶה שְׂאֵתָה מִצְלִיחַ וּבְגִדּוֹל, שֶׁכָּל
דְּבַר שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה יֵשׁ לְךָ בְּזֶה הַצְלָחָה וְזוֹ מְצִיאוֹת! כִּי אִף אֶחָד
בְּעוֹלָם לֹא הָיָה יָכוֹל לְסַדֵּר דִּירָה כָּל-כּוֹף יָפֶה כְּמוֹ שְׁסַדְרָתְךָ לִי, אִף
אֶחָד לֹא הָיָה יָכוֹל לְסַדֵּר עֲזָרַת נָשִׁים כְּמוֹ שְׁסַדְרָתְךָ אַתָּה, אִף אֶחָד
לֹא הָיָה יָכוֹל לְסַדֵּר אוֹלָם כְּמוֹ שְׁסַדְרָתְךָ אַתָּה, לְמִי יֵשׁ שֶׁכָּל וְדַעַת
וְחוּשׁ הַבְּחִנָּה לְקִנּוּת כְּסֹאוֹת כְּמוֹ שְׁקִנִּיתְךָ אַתָּה בְּאוֹלָם הַשְּׁמַחוֹת, הָרִי
רְאִיתָ מָה שֶׁהָיָה לְפָנַי הַסְּפָסְלִים הָאֵלוֹ בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, עָשׂוּ סְפָסְלִים
עִם פְּסִי רַקְבֵת ... וְעַל זֶה הַדְּבִיקוֹ מוֹשְׁבִים, וְזֶה נִקְרָא כְּסֵא וְסְפָסֵל
וְכוּ' וְכוּ', וְכָךְ הָיָה נִרְאֶה הָאוֹלָם.

וְלִכְּנֵן אֲדַרְבֵּה, תִּקַּח אֶת עֲצֻמְךָ בְּיַדְיךָ, וְתִרְאֶה שְׂאִין אֶתָּה מִתְּפַעַל
מֵאֵף אֶחָד, וְכָל מֵה שְׂצָרִיכִים לְעִשׂוֹת שְׁתַּעֲשֶׂה, בְּוִדְאֵי שְׂאֵנִי אֶעֱזֹר
לָךְ בְּכָל מֵה שְׂאֶתָּה צָרִיךְ עֲזָרָה, אֲבָל תְּבִינְ גַּם אוֹתִי, שְׂאֵנִי נִמְצָא
בְּלַחֲץ תְּמִידִי.

בְּעִנְיַן הַגֵּדֵר שְׂמִתְּפָרְקֵת בַּחוּץ בְּחֶצֶר, תִּאֲמִין לִי, בְּחֻמְשִׁים אוֹ
שְׁשִׁים אוֹ מֵאָה שְׁקָל, תִּמְצָא כָּל אֶחָד מֵהָאֲבָרְכִים שְׂיַעֲשׂוּ לָךְ אֶת
זֶה, לְקֶשֶׁר עִם חוּט בְּרוֹזֵל שְׂלֵא יִתְּפָרֵק, וְכֵן אֶת הַשְּׂעָרִים הַגְּדוּלִים
לְחַבֵּר שְׂתַהֲיֶה לָּהֶם צוּרָה יָפָה. הַעֲקֹר אֶתָּה אֵל תִּסְתַּכַּל עַל אֵף אֶחָד,
וְאֵז תַּהֲיֶה לָּךְ הַצְּלָחָה בַּחַיִּים.

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קמז.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְּבַרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב, ט"ז מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי
מֵאֵד ... נְרוּ יְאִיר.

הִנֵּה קִבְּלֹתִי עֲכָשׁוּ הוֹדְעָה, כִּי עֲקֵרוֹנִית הֵם מְאֻשְׁרִים לָנוּ אֶת
הָאוֹלָם, אֲבָל נִצְטַרֵף מֵאֵד מֵאֵד לְשֹׁמֵר עַל הַחֲנִיָּה.

וְלִכְּנֵן חֲשַׁבְתִּי לְמַנּוֹת אָדָם, שֶׁהוּא יִהְיֶה מְמַנֶּה עַל שְׂמִירַת הַסֵּדֶר,
וְשְׂלֵא יִחְנֶנּוּ רַק שׁוֹרָה שֶׁל רְכָבִים עַל צֵד אֶחָד כְּלַפֵּי הָאוֹלָם, וְלֵא עַל
הַצֵּד הַשְּׂנַי, וְאוֹטוֹבוֹסִים שְׂיִחְנֶנוּ לְמִטָּה מוֹל הַמַּמ"ד, וְרִצִּיתִי לְהַתִּיעֵץ
אֶתָּה, כִּי עַל זֶה צָרִיכִים אִישׁ תִּקְיֵף שְׂיִשְׁמְעוּ בְּקוּלוֹ, לְדַעֲתִי ... הוּא
הָאִישׁ הַמִּתְאִים, אֲבָל לְפָנַי שְׂאֵנִי מְסַכֵּם אֶתוֹ, רִצִּיתִי לְהַתִּיעֵץ אֶתָּה.

בְּעִנְיַן מֵה שְׂכַתְּבֹתִי לָךְ הַיּוֹם וּמֵה שְׂכַתְּבֹתִי לִי בַּחֲזוֹרָה, פְּלֵא עַל
גְּבִי פְּלֵא, שֶׁהַיּוֹם רְאִיתִי סְפוּר נִפְלֵא מֵהֶרֶב הַקְּדוּשׁ אִישׁ אֶלְקֵי נוֹרָא
מֵאֵד, הֶרְבִּי מְסֻאֲטָמֵר זִי"ע, בְּעַל "דְּבָרֵי יוֹאֵל", שְׂבָא אֵלָיו עֲסָקָן
צְבוּרִי, וְאָמַר לוֹ: אֲנִי לֹא יְכוֹל כְּבוֹר לְקַבֵּל עָלַי עֲסָק הַצְּבוּר, כִּי
מִחֲרָפִים וּמִבְזִים וּמִגְדָּפִים אוֹתִי, וּמִדְּבָרִים עָלַי וְכוּ' וְכוּ', וּבְכָל פְּעַם

הֶרֶב הַקְדוּשׁ הַנִּזְכָּר לְמַעַלָּה חִזְקוּ וְאַמְצוּ וְעוֹדְדוּ שִׁמְשִׁיף בְּעִבּוּדָה הַקְדוּשָׁה, וְאָמַר לוֹ, שְׁעִבּוּדַת הָעֶסְקָנוֹת מְאֹד חֲשׂוּבָה בְּשָׂמַיִם. פְּעַם הוּא בָּא וְאָמַר: זֶהוּ זֶה, יוֹתֵר אֲנִי לֹא יָכוֹל, וְכָל מֵה שֶׁהֶרֶב הַקְדוּשׁ הַנַּ"ל רָצָה לְשַׁדְּלוֹ שִׁמְשִׁיף — לֹא הוֹעִיל. עָנָה וְאָמַר לוֹ הֶרֶב הַקְדוּשׁ הַנַּ"ל: אַתָּה יוֹדֵעַ מַה? תִּפְנֹס לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וְתִתְחַיֵּל לִוְמַר תְּהִלִּים, וְתֹאמַר בְּכֹנֶנָה גְדוֹלָה. וְהֵיכָא עָמַד הַמוּם: מַה הַקָּשָׁר בֵּין זֶה לְזֶה? וּכְשֶׁהֶרֶב הַקְדוּשׁ הַנַּ"ל הִתְחַיֵּל לְרְאוֹת שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּא, עָנָה וְאָמַר לוֹ: אִם תֵּשֵׁב בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת כָּל הַיּוֹם וְתֹאמַר תְּהִלִּים, לֹא יִהְיֶה לְךָ עֶסֶק עִם אֵף אֶחָד, וְאִז תִּהְיֶה חָשׁוּב בְּעֵינֵי כָּלֵם, כָּלֵם יִכְבְּדוּ אוֹתְךָ וַיִּגְדִּי: אֵיזָה אָדָם צָדִיק זֶה, לֹא מְדַבֵּר עִם אֵף אֶחָד, אֵין לוֹ עֶסֶק עִם אֵף אֶחָד, רַק יוֹשֵׁב וְאוֹמֵר תְּהִלִּים בְּכֹנֶנָה, אָבֵל עֶסֶק הָעֶסְקָנוֹת לַעֲשׂוֹת עִם הַצְּבוּר, עַל זֶה מְכַרְחִים שִׁיְהִי בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים וּרְכִילוֹת, אָבֵל אֲנִי אוֹמֵר לְךָ, סִיִּם הֶרֶב הַקְדוּשׁ הַנַּ"ל, שֶׁזֶּה מִשְׁתַּלֵּם, מְקַבְּלִים עַל זֶה שָׂכָר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּשָׂמַיִם. כְּשֶׁרְאוּתִי אֶת הַסְּפוּר — מְאֹד נִתְפַּעַלְתִּי, וְנִזְכַּרְתִּי מִמֶּךָ.

רְאֵה לְקַיִם מַה שֶׁאֲמַרְתִּי לְךָ, שְׂאֵתָה תַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים שְׁבַע עוֹלָם לְהַמְשִׁיף בְּעִבּוּדַת הַקְדָּשׁ, וְאַנְחֵנוּ מַצְדָּנוּ נַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים לַעֲזֹר לְךָ, וְאַתָּה תִרְאֶה רַק לְהַצְּלִיחַ, וְכָל אֵלוֹ שְׂרוּצִים לְרְאוֹת בְּמַפְלְתְךָ, שְׁבַשְׁקֻט בְּשַׁקֻט מְקַנְאִים בְּךָ, וְרוּצִים אֶת הַמְשֻׁרָה שְׁלָךְ, שִׁיתְפּוּצְצוּ מְקַנְאָה, כִּי יִרְאוּ שְׂאֵתָה מַצְּלִיחַ וּבְגָדוֹל.

הַכֶּפֶל הַדָּבָר, תִּכְתֹּב לִי תִכְף-וּמִיד מַה דַּעְתְּךָ עַל הַנַּ"ל, כִּי אֲנִי לֹא רוֹאֶה אָדָם שֶׁהוּא 'מֵאֲכַעַר' כְּמוֹהוּ, הוּא אִישׁ תִּקְיָה, וְאַנְחֵנוּ מְכַרְחִים עֲכָשׁוּ לְשֹׁמֵר עַל הַסֵּדֶר בְּחִנְיָה, וּבְכַרְט הַשְּׂבוּעַ שִׁישׁ שְׁלֹשׁ שְׂמֵחוֹת, וְכֵן אֲנִי אֶהְיֶה בְּשֶׁבֶת-קִדְשׁ, יִתֵּן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַחַיִּים, וְלִכֵּן צְרִיכִים סֵדֶר, רְאֵה לְכַתֵּב לִי תִכְף-וּמִיד אֶת דַּעְתְּךָ.

הַמֵּאֲחַל לְךָ בְּ"ךָ יְבָרְךָ יִשְׂרָאֵל...ל

ל' קמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֶקֶב, ט"ז מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב
מִמֶּךָ, אִיךָ שְׂאֵתָה מִתְחֻזֵּק, כִּי בְּאַמַּת בְּזָה הָעוֹלָם צְרִיכִים רַק
הַתְחֻזָּקוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְזֶה הַדְּבָר הַכִּי קָשָׁה שֶׁבֶּא לְאָדָם, כִּי כָּל
אָדָם נִמְשָׁךְ אַחֵר עֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁתָּמִיד שְׂמַח, וְאִז
מִצְלִיחַ תָּמִיד, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמַחָה, חֵלֶק ב',
סִימָן א'): מִי שֶׁשְׂמַח תָּמִיד — מִצְלִיחַ.

בְּעֵינַי הַהֶכְשֵׁר אֶתְּהָ צְרִיךְ לְהִבִּין, כִּי עֲכָשׁוּ יֵשׁ לָנוּ עֶסֶק עִם
עֲנִיִּים מְרוֹדִים, וְאֲנִי מִצִּיעַ, שְׁכָּל אֶחָד יִבְשֵׁל רַק לְמִשְׁפַּחְתּוֹ שְׂיֵאכְלוּ
אֶת הַסֵּעֵדָה, וְאַחֲר־כֵּן יִבִּיאוּ אֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְשִׂמְחַ חֲתָן
וְכֵלָה, וְכֵן לֹא יִהְיוּ הוֹצָאוֹת, מִי אוֹמֵר שֶׁצְרִיךְ לְתֵת לְאָכֵל לְמֵאֲתִים
מִשְׁפָּחוֹת, הַצָּאן וְהַבָּקֵר יִשְׁחַט לָהֶם וְגו', זֶה עוֹלָה לָהֶם הוֹן תּוֹעֲפוֹת,
וְלִכְּן הִצַּעַתִּי שְׂיִבְשְׁלוּ רַק לְמִשְׁפַּחָה, וְיֵאכְלוּ אֶת הַסֵּעֵדָה, וְאַחֲר־כֵּן
כָּל אֶחָד יִבִּיא מִהֵבִית עֲגָה שְׂאֵשְׁתּוֹ תֵּאֲפֶה, וְקִפְסָה שְׂתִּיָּה, וְכֵן
יְכוּלִים לְהִזְמִין אֶת כָּל הַגְּבָרִים וְהַנְּשִׁים וְלְשִׂמְחַ חֲתָן וְכֵלָה.

בְּעֵינַי הָאֲפִיָּה שְׂאֵתָה מְעִיר וְכו', עַל זֶה רְצִיתִי אוֹ שְׂאֵתָה תְּעוֹרֵר
אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכַנְיִסַּת שַׁבָּת, שְׁכָּל אֶחָד צְרִיךְ לְשִׁמֹּר לְנַפְוֹת אֶת
הַקְּמַח שֶׁלֹּא יִהְיוּ תּוֹלְעִים, וְכֵן לְקַחַת מוֹצָרִים עִם הַכֶּשֶׁר שֶׁל בַּד"צ
יִרְאִי ה', וְלְשִׁמֹּר מְאֹד מֵהַמְּכַנְיָסִים בְּעֲגָה, כֵּן כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכְשְׁלוּ, וְזֶה
דְּבָר גְּדוֹל מְאֹד, אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁכְּדֹאֵי לָךְ בֵּין מְנַחָה לְמַעְרִיב, שְׂתְּעוֹרֵר
אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אוֹ אִם אֶתָּה רוֹצֶה אֲנִי אֶכְתֵּב אֶת זֶה לְרַב ...
שֶׁהוּא יְעוֹרֵר אֶת זֶה, כִּי זֶה דְּבָר מְאֹד מְאֹד נִצְרָךְ.

אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ, שֶׁפֶּה בְּיַבְנָאֵל תִּהְיֶה עִיר עַל שֵׁם רַבֵּנוּ ז"ל,

אֲשֶׁר

ל' קמט

בַּנְחַל

שכז

בְּנֹדָאֵי יִהְיוּ לָנוּ עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, אֲבָל נַעֲבֹר עַל הַכַּל, הַעֲקָר לֵהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה, וְאֵז נִצְלִיחַ.

אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שֶׁנֶּאֱפֹלִיּוֹן הַמֶּלֶךְ שֶׁל צָרַפְתַּת כְּשֶׁהוּא
לְחֵם עִם רוֹסְיָה, הוּא הִצְלִיחַ מְאֹד, וְלֹא יָדְעוּ מֵה סוֹד הַצְּלָחָתוֹ,
הַמֶּלֶךְ שֶׁל רוֹסְיָה שָׁלַח לְבַדֵּק בְּמָה כָּחוֹ, אֶז רָאוּ שֶׁמֶה־פְּלוֹגָה
הָרֵאשׁוֹנָה שִׁיָּצְאוּ בַּחוּץ לְהִלָּחֵם, הָיָה לָהֶם לוֹוִי עִם תְּזוּמַרְתַּת צְבָאִית,
וְהַשְּׂמִחָה שֶׁהִיְתָה בָּהֶם, זֶה נָתַן לָהֶם אֶת הַתְּחוּשָׁה לְנִצָּחַת בַּמִּלְחָמָה,
רוֹאִים מִזֶּה אֶת גִּדְּלַת מַעֲלַת הַשְּׂמִחָה — כְּשִׁיְהוּדֵי שְׂמִחַת, הוּא שׁוֹבֵר
אֶת כָּל הַמְּחִצּוֹת. וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן! וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּנֹדָאֵי
יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכָךְ.

רְאֵה לְדַבֵּר עִם הַחֲתָן ... גֵּרוּ יְאִיר, וְעִם הַחֲתָן ... גֵּרוּ יְאִיר, כִּי
זֶה מְאֹד מְאֹד נֶחֱוֹץ, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכֵינוּ תָּמִיד,
וְנִשְׂמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשִׂמְחוֹת.

הַמֶּאֱחָל לָךְ בְּרָכָה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב, ט"ז מְנַחֵם־אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיִחֵיו
נִצַּח.

מְאֹד מְאֹד רְצִיחֵי שֶׁתַּעֲשׂוּ אֶת הַחֲתָנָה בְּאוּלָם, שְׂזֵה יוֹתֵר מְכַבֵּד
מִלַּעֲשׂוֹת עַל הֶרְחוּב, שְׁלֹא מִתְאִים לַעֲשׂוֹת חֲתָנָה עַל הֶרְחוּב.

מֵה שְׂאֲנֵי הַצְּעִתִּי, שֶׁתְּבַשְׁלוּ בַּבַּיִת רַק לְמִשְׁפָּחוֹת, אַחֲר־כֵּן
יָבוֹאוּ כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְשִׂמְחָה, וְכָל אֶחָד יָבִיא עִגָּה עִם שְׂתִיָּה, וְכֵן
יִוָּכְלוּ לָבוֹא כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגְּבָרִים, הַנְּשִׁים וְהַיְלָדִים, וְיַעֲשׂוּ
שְׂמִחָה, כִּי כָּבֵד הִגִּיעַ הַזְּמַן, שֶׁנִּשְׂמַח כְּלָנוּ יַחַד, אֲבָל לֹא מִחִיבִים
לְהַפְגִּים בְּחוֹבוֹת שֶׁל אֲלָפֵי שְׁקָלִים לְבָשֵׁל לְמֵאֲתִים מִשְׁפָּחוֹת. וְכֵן
רְצִיחֵי שֶׁהַתְּקִנָּה הַזֹּאת יִהְיֶה בְּכָל חֲתָנָה, וְכֵן לֹא יִהְיוּ הוֹצָאוֹת

גְּדוּלוֹת.

בְּעֵינַי אוֹלָם, ... גֵּרוֹ יְאִיר, מִבְּקֵשׁ דּוֹלָר לְכָל אָדָם, אִזּוֹ אַתֶּם תִּתְּנוּ
 מֵאָה דּוֹלָר, וְהַמְשַׁפְּחָה הַשְּׁנִייה יִתְּנוּ מֵאָה דּוֹלָר, זֶה עוֹלָה לוֹ נִקְיוֹן,
 עוֹלָה לוֹ חֲשָׁמַל, עוֹלָה לוֹ מַיִם, עוֹלָה לוֹ חֲמָרֵי נִקְיוֹן, וְאִיפֹה בְּעוֹלָם
 יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת חֲתֻנָּה בְּמֵאֵתִים אוֹ מֵאֵתִים וַחֲמִשִּׁים דּוֹלָר? אֵינִי בְּכָל
 הָעוֹלָם דֹּבֵר כֵּזֶה! וּבְשִׁבִיל זֶה אַתֶּם צְרִיכִים לְשַׁמַּח שְׂאֵתֶם בְּקַהֲלֹתֵי,
 וּמֵי יִתֵּן, שְׂכָבֵר נִזְכָּה לְרֵאוֹת בְּבִטּוּל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, וְאִזּוֹ
 אוֹכֵל לֵהִיֹּת בְּכָל שְׂמֻחָה, כִּי לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, הָרָשָׁע הַזֶּה פֶּתַח עָלֵי
 תֵּיק גְּדוֹל וְכוּ' וְכוּ', יַעֲזוּר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂכָבֵר נִזְכָּה לַעֲשׂוֹת
 פְּוִרִים דִּיבְנָאֵל בְּהַתְּבַטְּלוֹתוֹ.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קנ.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב, ט"ו מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, תִּלְמִידֵי
 ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מָאָד מָאָד אֲנִי רוֹצֶה, שְׂתִלְמַד בְּשַׁבַּת אֶת הַהִלְכוֹת עִם יְדִידֵנוּ
 ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְזֶה מָאָד מָאָד חָשׁוּב וְנֶחֱוָץ, וְזֶה גּוֹבֵל עִם אֶסוּר
 כְּרִיתוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלְן, וְלִכְן תִּקַּח עַל-כָּל-פָּנִים שְׁעָה שְׁעֵתִים שְׂיִלְמַד
 אַתְּכֶם וְזֶה חוֹבָה.

אֲנִי מְקוּהָ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קנא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר עקב, ט"ז מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

מאד מאד אני מבקש אותך, שתתפס טוב את שני החתנים הצעירים, ותלמד אתם בשבת על-כל-פנים שעה או שעתים את עקרי ההלכות, פי זה מאד מאד נחוץ, והם צריכים את זה להבהיר להם את חמר האסור של פרייתות, פי הם עדין ילדים צעירים.

נא ונא ראה לשמח, והקדוש-ברוך-הוא בנדאי לא יעזב אותך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ל' קנב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר עקב, ט"ז מנחם-אב ה'תש"ס.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ו... שיחיו נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

אתם צריכים לדעת, שרבנו ז"ל אומר (לקוטי-מנהר"ן, חלק א', סימן רסה), שהנשמות הם בשמים נשמה אחת, הינו הזכר והנקבה, וכשירדים לזה העולם מתפצלים, הזכר יורד אל זוג הורים אחד, והנקבה יורדת אל זוג הורים שני, להפגיש אותם עד שיתחתנו, זה לוקח הרבה זמן, ועל זה אמרו חכמינו הקדושים: קשה זיווגו של אדם בקריעת ים סוף, והנה הקדוש-ברוך-הוא זכה אתכם שחתחתם, סימן שבשמים אתם נשמה אחת. ואמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רסג), שהסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעולות שבעולם להפריד בין בני זוג, כדי להכשילם בעברות חמורות,

רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְלִכְּן מַה לְּכֶם לְהִתְקוּטֵט, וּמַה לְּכֶם לְחַשֵּׁב מִחֻשְׁבוֹת שֶׁל לְהִתְגַּרֵּשׁ, הֲרִי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (גִּטִּין ז:): כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ הָרֵאשׁוֹנָה, אֶפְלוּ מִזִּבְחַ מוֹרִיד עָלָיו דְּמָעוֹת, וְאִמְרָתִי פַעַם: מַה הִטַּעַם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ מוֹרִיד דְּמָעוֹת, הֲרִי הִיָּתָה שָׁם גַּם הַמְּנוּרָה, גַּם הַשְּׁלֵחָן, גַּם מִזְבַּח הַזֶּהָב שֶׁהַקְּטִירוֹ עָלָיו קִטְרֶת, גַּם הָאֲרוֹן, גַּם הַכְּרוּבִים, גַּם הַפָּרְכָת, גַּם הַפִּיּוֹר, וְלָמָּה דוֹקָא הַמִּזְבֵּחַ, שְׁמִקְרִיבִים עָלָיו קִרְבָּנוֹת, מוֹרִיד דְּמָעוֹת? אֵלָּא אִם יֵשׁ יְלָדִים, הַמִּזְבֵּחַ בּוֹכָה — מִסְפִּיק קִרְבָּנוֹת הַבִּיאוֹ עָלַי, מַה אֲנִי צָרִיף עוֹד קִרְבָּנוֹת, כִּי כְּשֶׁזּוּג מִתְּגַרְשִׁים, הֵילָדִים הֵם הַקִּרְבָּנוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אֶתְכֶם בְּשִׁבְעָה יְלָדִים, וְהִשְׁמִינִי בַּדֶּרֶךְ, אֵילוֹ מִתְּנוֹת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לְכֶם, רְאוּ לוֹתֵר אֶחָד לְשָׁנִי, חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (יְרוּשָׁלַּיִ בְּנִכּוֹת, פָּרָק ט'): אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֶם בְּלֹא שְׁכִינָה; וְלִכְּן רְאוּ לְהַמְשִׁיף אֶת הַשְּׁכִינָה בַתּוֹף בֵּיתְכֶם, וְתִשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד, שִׁיְהִיָּה בֵּינֵיכֶם אֲהָבָה וְשְׁלוֹם וְהִבְנָה הַדְּדִית, וְתִכְבְּדוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְאִזּוּ הַבֵּית שְׁלָכֶם יִהְיֶה בֵּית שֶׁל מִשְׁפַּחַת הַשְּׁכִינָה. וְלִכְּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, חַמְלוּ עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם, אַל תַּעֲשׂוּ צַעַד פְּזִיז כְּזֶה לְהִתְגַּרֵּשׁ, תִּהְיוּ וְתִרְנִים, וְאִזּוּ הָאֲהָבָה מִמִּילָא תְּבוּא.

הַעֲקֵר צָרִיף לְהַחֲדִיר בְּעַצְמוֹ אֲמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִזּוּ יֵשׁ לוֹ אֲהָבָה, כִּי כִּף אָמַר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן ד') אֲהָבָה גִּימְטְרִיָּה אַח"ד, מִי שֶׁמְחַזֵּק בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרְךָ לוֹ יֵשׁ אֲהָבָה, הוּא אוֹהֵב אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת, וּמִכָּל שֶׁפָּן שְׂאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ, חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (יְבָמוֹת סב:): הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגוֹפּוֹ, וְהַמְּכַבְּדָהּ יוֹתֵר מְגוֹפּוֹ, עָלָיו הַפְּתוּב אוֹמֵר וְיַדְעָתָ כִּי שְׁלוֹם אֲהָלָךְ. וְלִכְּן תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהַשְׁלִים בֵּינֵיכֶם, כִּי חֲבַל שִׁיְהָרֵס לְכֶם בֵּית כָּל-כָּף יָפָה, וּבְכָלֵל לֹא טוֹב שֶׁתִּרְיָבוּ בֵּינֵיכֶם, כִּי הֵילָדִים שֶׁשׁוּמְעִים קוֹלוֹת וְצָרְחוֹת בְּבֵית, הֵם מְאֹד מְפַחְדִים, וְאִם אַתֶּם מְרַחֲמִים עַל הֵילָדִים שְׁלָכֶם, וְאִם אַתֶּם אוֹהֲבִים אֶת הֵילָדִים שְׁלָכֶם, תַּעֲשׂוּ לְמַעַן הֵילָדִים שְׁלָכֶם, וְאַל תִּכְנִיסוּ אוֹתָם בְּלַחֲץ וּבְטָרְאוּמָה, שְׂאֲחֵר-כָּף יִהְיוּ מְעַרְעְרִים בְּנַפְשָׁם, כִּי עַל-פִּירְבֵּי

יְלָדִים שְׂסוּבָלִים נִפְשִׁית, זֶה בָּא מִבְּתִים שְׂבוּרִים. וְלִכֵּן תַּעֲשׂוּ לְמַעַן הַיְלָדִים שְׁלֹכֶם, וְתִשְׁלִימוּ בֵּינֵיכֶם, וְתִתְחִילוּ לַחֲיוֹת בְּאַהֲבָה, וְאִז תֵּרְאוּ נִסִּים נִגְלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצֹּלַח מִן הַשָּׁמַיִם...

ל' קנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֶקֶב, ט"ז מְנַחֵם-אָב ה'תש"ס.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

רְצִיתִי מְאֹד, שְׁתִּכְרִיז לִפְנֵי קַבְּלַת שְׁבֵת לְכֹל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, הַיּוֹת שְׂשׂוּבֹעַ הַבָּא יִהְיוּ לָנוּ שְׁלֹשׁ שְׂמֵחוֹת, כֵּן יִרְפוּ, וְהִרְשָׁעִים כַּיָּס נִגְרָשׁ הַשְּׂקֵט לֹא יוּכְלוּ, וְהֵם רוֹצִים לְצַלֵּם אִיךְ שְׂאֲנַחְנוּ חוֹסְמִים אֶת הַכְּבִישׁ, וְלִכֵּן אָנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שִׁיחֲנוּ רַק כְּלָפִי הָאוֹלָם, וְלֹא מִצַּד הַשָּׁנִי שֶׁל הַכְּבִישׁ, כְּדִי שֶׁהַכְּבִישׁ יִהְיֶה פְּתוּחַ, וְהָאוֹטוֹבּוֹסִים יִחֲנוּ לְמִטָּה אֲצֵל הַמַּמ"ד, וְאֲנִי מְמַנֶּה עַל זֶה אֶת ... גֵּרוּ יְאִיר, שֶׁהוּא יִהְיֶה מְמַנֶּה עַל הַסֵּדֶר, וְאֲנַחְנוּ מְכַרְחִים מְאֹד מְאֹד לְרֵאוֹת לְשִׁמּוֹר דִּיקָא בְּשׂוּבֹעַ הַזֶּה, שֶׁזֶה שְׂבוּעַ גּוֹרְלִי, שֶׁהוֹעֲדָה לֹא תָבוֹא לְבִקּוֹר פֶּתַע, אוֹ שֶׁלֹּא יִצְלָמוּ אִיךְ שְׂאֲנַחְנוּ חוֹסְמִים אֶת הַכְּבִישׁ, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ יִצִּיתוּ, וְכֵן אֵלּוּ שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ עִם רְכָבִים, זֶה יִהְיֶה הַכִּי טוֹב, כִּי מֶה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים עִמָּס שֶׁל רְכָבִים, שֶׁזֶה סֵתֶם יִסִּית אֶת הַדִּב הַסְּמ"ך-מ"ם הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ.

הַעֲקָר רְאֵה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

מֶה אִמַּר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! אֵתָה צְרִיךְ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׂזַכִּיתָ בְּמִשְׁךְ הַשָּׁנִים הָאֵלּוּ לַחֲתוֹן חֲמִשָּׁה יְלָדִים, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַרְוֶה רַב גַּחַת דִּקְדָּשָׁה מֵהֶם, וְאֲנִי מְכַרְחַח לְהַדְגִּישׁ לָךְ עוֹד פַּעַם, שְׂבַנְךָ יִקְרִיךְ ... גֵּרוּ יְאִיר, עוֹשֶׂה חֵיל בְּלַמוּדִים, וְהוּא יִסַּע, בְּעֶזְרַת

שלב אֲשֶׁר ל' קנג בַּנְחָל

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ וְ"ל, וּמִשָּׁם יִסַּע לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, עַד
אֲחֵר סְכוּת, וְיִסַּע אֶתִּי חֲזָרָה, וְלֵךְ וּלְאַשְׁתָּךְ יֵשׁ מִה לְשִׁמְחָה אֶתֹּךְ, כִּי
הוּא בְּחֹר מְצִיָּן מִפְּלֶג בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת, וּבַעַל דְּרָךְ אֶרֶץ, וְלוֹמֵד טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׂזַכְנוּ לְסִיַּם אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִיךְ
קכ"ה יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוּ לְדָפוּס אֶת כְּרִיךְ קכ"ו לְהַגְדִּיל
תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה.

אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָא.

תִּכְן הָעֲנִיָּיִם

חֶלֶק קָכָה

- ג . . . . . פֶּתַח דְּבַר
- ה . . . . . הַקְדָּמָה
- יא . . . . . כֹּט תַחֲכַט
- יורה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, פי גדול אדונו ורב להושיע, ולהיות שמחים על כל הטובות שעשה לנו הקדוש ברוך הוא, ולהיות בטלים אליו לגמרי.
- יב . . . . . כֹּט תַתֵּל
- יאחל רפואה שלמה על הנתוח, ויורה להתחיל לקבץ שעורים פסדרן, פי התורה מרפאת את האדם בגשמיות וברוחניות.
- יג . . . . . כֹּט תַתְּלֵא
- יחזק ידי הנמענת, שרוצה לקחת קבוצה מהמעון, כדי שלא יסגר, חס ושלום.
- יד . . . . . כֹּט תַתְּלֵב
- יאחל הצלחה בתור מלמד תינוקות, והעקר להחדיר בילדים אמונה פשוטה בו יתברך, וזה התקון הכי גדול שיכולים לתקן את עצמו.
- יד . . . . . כֹּט תַתְּלַג
- יורה על מדת השמחה, אשר רק על ידה יכולים לעבר את החיים, ויאחל מציאת הזיווג הנמצא ולאחיו.
- טו . . . . . כֹּט תַתְּלַד
- יאחל "מזל טוב" לחתנת הבן, ויאחל רב נחת.
- טו . . . . . כֹּט תַתְּלַה
- יאחל "מזל טוב" לזוג הצעיר, ויאחל בנזן עדי עד, דורות ישרים מברכים.
- טז . . . . . כֹּט תַתְּלוּ
- ייעץ אודות רשיון נהיגה, אשר ביבנאל זה נחזק מאד.

- טז** . . . . . **כט תתלז**
 יאחל "מזל טוב" להלדת הבן, ויחזק ויאחל רפואה שלמה.
- יז** . . . . . **כט תתלח**
 יבהיר, אשר צריכים לדון את עצמו גם-כן לכף זכות, וזה הלמוד של רבנו ז"ל — לא להשבר משום דבר שבעולם.
- יז** . . . . . **כט תתלט**
 יקוה לפניו יתברך, שהנמען עושה את הויזה לבנו, וכף יוכל לבוא ללמד אצלו, ויבקשו לשפץ את המעון, שלא יסגרוהו.
- יח** . . . . . **כט תתמ**
 יבהיר כמה נקודות טכניות, ובענין הנסיעה לאומן לראש השנה, צריכים לנסע במסירות נפש, ויספר שכל הישיבה אמרה תהלים על היהודים הכלואים באירן.
- יט** . . . . . **כט תתמא**
 יורה להורים להרחיק את בנם מילד קלוקל, ולדבר עמו מעט בתקיפות, פי באמת אוי לרשע ואוי לשכנו.
- כ** . . . . . **כט תתמב**
 יתנצל על שאין הזמן בידו מרב טרדותיו, אף משתדל לענות תשובות ככל יכלתו, ויבהיר את ענין רבנו ז"ל — שהוא תפלה והתבודדות, וישמח שמחזק את פלוני בלמוד התורה הקדושה, וייעץ בענין מלמדות, ויורה לדון את ההורים לכף זכות.
- כא** . . . . . **כט תתמג**
 יאחל "מזל טוב" להלדת הנכדה, ושירו מונה רב נחת דקדשה. וימסר דרישת שלום מהבנים, ויבהיר, אשר עקר הצלחתם תלויה כפי התפלות שההורים מתפללים עליהם.
- כב** . . . . . **כט תתמד**
 יאחל רב נחת מהלדת הבת, ויורה לקנות את מדת הסבלנות אשר אין למעלה הימנה.
- כג** . . . . . **כט תתמה**
 מכתב לתלמידות בית-ספר "בית פיגא", בו יברכן לקראת סיום השנה, שכל הלמוד שלמדו לנה אותן הלאה, ותזכינה ליראת שמים וצניעות.

- כט תתמו** . . . . . כד
 יבקש לדבר עוד ועוד עם הבן, כי אינו יכול להמשיך עמו, מתמת
 שוכבותו וליצנותו. ולכן שיראו לדבר על לבו, ואז יוכל להמשיך.
- כט תתמוז** . . . . . כד
 יבקש את הנמענת לקחת את עבודת ההוראה, ובפרט שהיתה לה
 הצלחה גדולה בשנים קודמות.
- כט תתמח** . . . . . כה
 מכתב פללי לנשות אנשי שלומנו, בו יחזקן על מדת התמימות החשובה
 מאד, ולהפך — לברח ממדת הליצנות, שהיא קלפה קשה מאד. אך
 גם בתמימות, אמר רבנו ו"ל, שאסור להיות שוטה, ולהזהר שלא
 יעברו עליו וכו'.
- כט תתמט** . . . . . לב
 יחזק מאד על הצער, ויורה להסתכל על הטוב שהשם יתברך עושה,
 וסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב.
- כט תתנ** . . . . . לב
 מכתב פללי לתלמידי ישיבת "דמשק אליעזר", בו יחזקם על דרך ארץ,
 וללמד הרבה "ספר-המדות", ולשמור על נקיות הבגדים והמקום,
 ולהתמיד בתורה הקדושה.
- כט תתנא** . . . . . לה
 ישיב לכמה ענינים, אודות המכנה, יבאר שאינו מאמין לאף אחד,
 ואודות הפנס שפלוני רוצה לעשות, יאות לבוא גם-כן אם זה יהיה
 בתאריך שנמצא בארץ. ויביע אכזבתו מן הבחורים הצעירים, כי עדין
 לא בגרו דים, ורצונו להביא את הגדולים יותר.
- כט תתנב** . . . . . לו
 יקנה להקים גדיד של עובדי השם, ובנדאי צריכים הרבה סבלנות
 לתלמידים, אחרת לא מצליחים אדם.
- כט תתנג** . . . . . לז
 יחזק מאד, ויבטיח עבודה לאשת הנמען, ויפליג במעלת מלמד
 תינוקות, אשר אין למעלה מזה.
- כט תתנד** . . . . . לח
 ישבח הנמענת שפתחה פועוטון בביתה, ויאחל לה הרחבה בפרנסה
 וספוק הנפש.

- כט תתנה** . . . . . לח
- יורה לברוך בכל יום "ברוך הטוב והמיטיב" על הילדים שזכה אותם השם יתברך, ולבקש על להבא, ואם מתפללים על הילדים — מצליחים מאד.
- כט תתנו** . . . . . לט
- יעורר על שלום-בית, ולא לריב ביניהם, אלא לדון זה את זה לכף זכות, וכך יוכו להשראת השכינה בבית.
- כט תתנו** . . . . . מ
- יקנה לפגש את הנמען בשבת-קדש, ויחזק מאד שלא להשבר משום דבר.
- כט תתנח** . . . . . מ
- יורה שלא להתבלבל משום בריה, פי כף הולך החיים — למי שמשלמים טובה — מקבלים חזרה רעה. ואסור להתבלבל כלל, ולא לבטח בבשר ודם, רק בהשם מבטחנו.
- כט תתנט** . . . . . מא
- יאחז רב נחת מהילדים, ויורה בענין הדלקת גרות מה וכמה להדליק.
- כט תתס** . . . . . מב
- מכתב לתלמידי "דמשק אליעזר", בו יעוררם על הפצה של קונטרסים על שמירת העינים, ולעשות התעוררות בעם ישראל, שיבואו אל ציון רבנו ו"ל לראש השנה.
- כט תתסא** . . . . . מג
- ישבח הנמען, שזוכר בכל יום בחסדים והרחמים שעשה עמו הקדוש-ברוך-הוא, ויורה העקר להיות בשמחה, וימסר דרישת שלום טובה מהבן.
- כט תתסב** . . . . . מד
- מכתב לאחד הבחורים, בו יחזקם לא להתבלבל משום בריה כלל, ולראות לסיים את הש"ס, ולבקש מאתו יתברך על שדוה טוב, ובנדאי זכה לנסים.
- כט תתסג** . . . . . מד
- יתנה צערו ממה שאינה גוי טמא ברח עם הרבה כסף וכו', ויאחלו שיהיה הכפרה של עם ישראל.

- כט תתסד** . . . . . מה
 יֵאָחַל שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וַיִּקְרָה לְמִצְאָ שְׂדוּף לְבַת, הָעֶקֶר
 לְהַחֲדִיר אֶהָבָה וְשִׁמְחָה בֵּין נָשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שָׁזָה יָקָר מְאֹד בְּעֵינָיו
 יִתְבָּרַךְ.
- כט תתסה** . . . . . מה
 יִחֲזַק עַל אֲמוּנַת חֲכָמִים וְלִכְבֵּד אֶת הַבַּעַל, וּבִזְכוּת זֶה יִזְכּוּ לְפָרְנֶסָה
 בְּשִׁפְעוֹ.
- כט תתסו** . . . . . מו
 יִחֲזַק מְאֹד, כִּי הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיווֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְהָעֶקֶר לֵהִיֹּת
 דְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא.
- כט תתסז** . . . . . מו
 יֵיעֵץ עַל מוֹהֵל, וַיּוֹרָה לְשִׁמְחָה עַל הַמִּצְוָה הַגְּדוּלָּה שֶׁזָּכְהוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 לְהַכְנִיס אֶת בְּנוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ.
- כט תתסח** . . . . . מז
 יַעֲוֹר עַל שִׁמְחָה, אֲשֶׁר הִיא תְּכִיא כָּבֵד פְּרִנְסָה וְהַצְּלָחָה, כִּי אִם אָדָם
 שִׁמַּח, כָּלֵם שְׂמַחִים, וְלִהְפֹּךְ — לְהִפָּךְ.
- כט תתסט** . . . . . מז
 יֵאָחַל רַק טוֹב בְּחַיִּים, וְלִשְׂמַח מְאֹד, כִּי רַק עַל־יְדֵי שִׁמְחָה אֶפְשָׁר לַעֲבֹר
 אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.
- כט תתע** . . . . . מח
 יִסְפָּר לְנִמְעָן שֶׁזָּכָה לֵהִיֹּת בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּבִקְשָׁ גַם עַל הַנִּמְעָן וּבְנֵי
 בֵּיתוֹ, וּבִקְשָׁ לְחִסּוֹף בְּחִשְׁמֵל בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, כִּי הַהוֹצָאוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד.
- כט תתעא** . . . . . מט
 יִסְפָּר שֶׁהִזְכִּיר אֶת הַנִּמְעָן עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּבִנְדָאֵי הַתְּפִלוֹת תִּתְקַבְּלָנָה
 לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן. וּבִקְשָׁ לְדַאֵג שֶׁתִּלְמִידֵי הַיְּשִׁיבָה יָבִיאוּ אֵלָי שְׂקָל בְּכָל
 חֹדֶשׁ בְּעִבּוּר חִשְׁמֵל.
- כט תתעב** . . . . . נ
 יִשְׂמַח שֶׁהַנִּמְעָן זָכָה בְּדִין, וּבִקְשׁוּ לְדַאֵג שֶׁיִּצְאוּ לְהַפְצָה רַק בְּיוֹם חֲמִישִׁי
 בְּעִבּוּר בֵּית־הַמִּדְרָשׁ וְכוּ', וּשְׂאֵר יָמִים יִשְׁבּוּ וְיִלְמְדוּ תוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

תָּכֵן הָעֲנִינִים

- כט תתעג** . . . . . נא
 יוֹדָה לְנִמְעָן, וַיִּבְקֶשׁוּ לְהַמְשִׁיךְ לְעִזּוֹר לְקַהֲלָה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִשְׁלַם לוֹ
 חֲזָרָה כְּגִמּוּלוֹ הַטּוֹב.
- כט תתעד** . . . . . נא
 תִּנְהַה צְעָרוֹ עַל שֶׁהִנְמַעַן עִזּוֹר כָּל־כֶּף הַרְבֵּה לְאַחֲרִים, וּלְבִסּוֹף קָבַל רָעָה
 תַּחַת טוֹבָה, וַיּוֹדָה לוֹ שֶׁמוֹסֵר נִפְשׁוֹ לְעִזּוֹר לְקַהֲלָה, וּבִזְכוּת זֶה יִבְרָכוּ
 שְׁיִשְׁמְרוּהוּ מִן הַשָּׁמַיִם.
- כט תתעה** . . . . . נב
 יוֹדָה לְנִמְעָן עַל עֲזָרְתּוֹ, וַיּוֹרְהוּ שְׁלֵא לְפָחוּד מִמָּה שֶׁמְאַיִמִים עָלָיו וְכוּ'.
- כט תתעו** . . . . . נג
 יִבְקֶשׁ שְׁלֵא לְהִבְטִיחַ בְּשִׁמּוֹ הַבְּטָחוֹת, וְהוּא לֹא מִנְה אֵת הַנִּמְעָן לְדוֹבֵר
 שְׁלוֹ וְכוּ', וַיִּבְקֶשׁוּ שְׁלֵא לְהִתְעַרֵּב כָּלֵל.
- כט תתעז** . . . . . נג
 יִתֵּן יִפּוּי כַח וְכוּ', וַיַּחֲזֵק מְאֹד שְׁלֵא לְפָחוּד כָּלֵל, כִּי אֵין מִי שֶׁיִּכּוֹל לַעֲשׂוֹת
 מְאוּם, בְּלִעְדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ.
- כט תתעה** . . . . . נד
 יוֹדָה לְנִמְעָן שֶׁיִּצְאָ לְהַפְעִיחַ מְרַכְּזוֹת לְמַעַן הַצֵּלַת הַמוֹסְדוֹת וְכוּ', וַיַּחֲזֵק
 עַל הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, לִידַע שֶׁהַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית מֵאִתּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵז
 מַגִּיעִים לְהַתְּבוּדוֹת לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ כָּל צְרִכָיו.
- כט תתעט** . . . . . נד
 יִבְרָךְ הַנִּמְעָנִת בְּזִכּוֹת עֲזָרְתָהּ בְּכָל מְלֵי דְמִיטָב, וַיִּרְגִּילָהּ לְדַבֵּר אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצֵּלָחָה נִצְחִית, שְׂאֵין לְתֹאֵר כָּלֵל.
- כט תתפ** . . . . . נז
 יִיעֵץ בְּעִנְיַן שְׁדוּף לְגִמְרוֹ בְּכִי טוֹב.
- כט תתפא** . . . . . נז
 יִבְקֶשׁ לְסַדֵּר אֵת הַפֶּקֶס, עַל מְנַת שְׁיִוְכַל לְשַׁלַּח דְּרָכּוֹ מִכְּתָבִים לְאַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ.
- כט תתפב** . . . . . נח
 יַחֲזֵק עַל הַשְּׂמִחָה, וְעַל שְׁלוֹם־בֵּית, וַיֵּאחַל פְּרִי בְּטָן.

- נט** . . . . . **כט תתפג**
 יחזק מאד על שלום-בית וכבוד הַדָּדִי, וַיִּמְסַר דְּרִישַׁת שְׁלוֹם חֲמָה
 מֵהִילָדִים.
- ס** . . . . . **כט תתפד**
 יִפְלִיג בַּמַּעַלְת הַזְּכוּת שֶׁל לְשִׁמַּח אֶת הַזּוּלָּת, אֲשֶׁר זֶהוּ הַחֲסֵד הַגָּדוֹל
 בְּיֹתֵר שִׁיכוּלִים לַעֲשׂוֹת.
- סא** . . . . . **כט תתפה**
 יִבְקֹשׂ אֶת הַנִּמְעָן לְסִדֵּר אֶת תְּשׁוּלוֹם בְּעִבּוֹר הַטְּלַפּוֹן, וְאַפְלוּ לְלוֹוֹת בְּעִבּוֹר
 זֶה, כִּי אִישׁ צָבוֹר הַהֶכְרַח שְׁלֹא יִהְיֶה מְנַתֵּק וְכוּ', וַיִּאֲחֻלוּ הַמִּתְקַת
 הַדִּינִים.
- סב** . . . . . **כט תתפו**
 יִבְאָר, שֶׁפֶל הַצְּרוֹת בְּבֵית זֶה מִחֲמַת שְׁאִין שְׁלוֹם-בֵּית, וְאִזּוּ הַשְּׂכִינָה
 נִעְלָמָת מִן הַבֵּית. וְכִשְׁהַשְּׂכִינָה בְּבֵית, אִזּוּ יֵשׁ כָּל טוֹב.
- סג** . . . . . **כט תתפז**
 יוֹרָה לֹוֹמֵר 'יוֹם תְּהִלִּים' בְּכָל יוֹם, עַד שְׁיִסִּים בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סִפְרֵי
 הַתְּהִלִּים, שְׁמִמְשִׁיף עַל הָאָדָם יְשׁוּעוֹת.
- סד** . . . . . **כט תתפח**
 יִבְאָר אֶת הַנְּאָמָר בְּסִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אֲשֶׁר הַבְּנִים מֵתִים, חַס וְשְׁלוֹם, עַל-יָדֵי
 רֵאִית קָרִי וְכוּ', וַיִּנְעֵץ אוֹדוֹת שְׁדוּכִים.
- סה** . . . . . **כט תתפט**
 יוֹרָה לְהוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל הַטּוֹב שֶׁגָּמְלָם, שֶׁזָּכוּ לִילָדִים, וְלַחֲתָן כְּבָר
 כְּמָה מֵהֶם, וַיִּמְסַר דְּרִישַׁת שְׁלוֹם מֵהַבֵּן שְׁלוֹמָד אֲצִלוּ.
- סו** . . . . . **כט תתצ**
 יוֹרָה לְנִסְעַ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל', וְכָל תְּפִלָּה שֶׁמְבַקְשִׁים מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ,
 מִתְקַבֵּלֶת לְרַחֲמִים וְלְרַצוֹן.
- סז** . . . . . **כט תתצא**
 יוֹרָה לְהִתְחַזֵּק, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וַיִּתְּנָה צַעְרוֹ עַל הַסְּכֻסָּף
 שֶׁיֵּשׁ בֵּין אֵיזָה זוּג שֶׁכָּל-כָּף עֶזֶר לָהֶם לְהִתְחַזֵּק.
- סח** . . . . . **כט תתצב**
 יוֹרָה לְדוֹן אֶת הַהוֹרִים לְכָף זְכוּת, וַיִּקְנֶה לְבִשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

- כט תתצג** . . . . . סז
 יֵאָחַל רַב נַחַת מֵהִילָדִים, וַיִּתְיַעַץ בְּעֵינָיו נְהוּל הַבַּיִת-סֶפֶר, וְכֵן בְּכַמָּה שְׂדוּכִים.
- כט תתצד** . . . . . סח
 יֵאָחַל הַמִּתְקַת הַדִּינִים בְּזָכוֹת רַבָּנוּ וְ"ל וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבֵן וְכוּ', וַיִּוְרָה הָעֶקֶר לְהַמְשִׁיךְ בַּתְּפִלָּה, כִּי אֵין יוֹתֵר חָשׁוּב בְּשָׂמִים כְּמוֹ תְּפִלָּה שְׂמִחַת־פְּלִלִים עַל הִילָדִים.
- כט תתצה** . . . . . סט
 יִחְזַק עַל אָמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל הַדְּבֹר אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים לְהַצְלִיחַ בְּזֶה וּבְכֵּא.
- כט תתצו** . . . . . ע
 יְעוּרָר עַל מַדַּת הַשְּׂמִיחָה, אֲשֶׁר הִיא הַיְסוּד בְּקִיּוּם הָאָדָם, כִּי כָּל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רַעִים הַבָּאִים לָאָדָם, זֶה רַק מַחְמַת עֲצָבוֹת וְדַכְאוֹן.
- כט תתצז** . . . . . עא
 מִכְּתָב הַמְּלָצָה לְעוֹר לְחַתֵּן בְּעֵבֹר הוֹצָאוֹת חַתָּנָתוֹ.
- כט תתצח** . . . . . עב
 יוֹדָה לְנִמְעָן עַל עֲזָרָתוֹ, וַיִּחְזְקוּ עַל מַדַּת הַשְּׂמִיחָה, אֲשֶׁר הִיא סוֹד הַהַצְלָחָה, וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַגִּיעַ לְשְׂמִיחָה, אֶלֶּא עַל-יְדֵי מְסִירוֹת נַפְשׁ, כִּי זֶה בָּא לָאָדָם מְאֹד קָשָׁה.
- כט תתצט** . . . . . עב
 יִחְזַק מְאֹד לְעֹבֵר עַל כָּל הַמְּשַׁבְּרִים וְהַגְּלִים, כִּי אֲשֶׁרִי מִי שְׂמִיחָזִיק מְעַמֵּד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעֶקֶר הַהִתְחַזְּקוֹת מְקַבְּלִים מִרַבָּנוּ וְ"ל. וַיְפַלֵּג בְּמַעֲלַת תְּפִלַּת הַנָּשִׁים.
- כט תתק** . . . . . עג
 מִכְּתָב לְנָשִׁים הַנוֹסְעוֹת אֶל צִיּוֹן רַבָּנוּ וְ"ל, בּוֹ יְפַלֵּג בְּגִדְל הַזָּכוֹת שְׂנוֹסְעוֹת אֶל צִיּוֹן קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, וַיַּעֲוֹרְרֵן לְנַצֵּל שָׁם אֶת הַזְּמַן הַיְקָר לְתְּפִלָּה וּלְהַתְּבַדְּדוֹת, וְלִשְׁפֹּךְ דְּמַעוֹת פְּמִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי מַעֲלַת הַתְּפִלָּה בְּצִיּוֹן, אֵין יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, וְכֵן יַעֲוֹרְרֵן עַל הַזָּכוֹת שְׂזוֹכוֹת לְהַשְׂמִיחַ עַל עוֹד קַבְּרֵי צַדִּיקִים בְּאֶזְרָה, קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים, וַיִּבְקֹשׁ לְהַזְכִּירוֹ לְטוֹבָה.

- כט תתקא . . . . . עו
 יִיעֵץ לְאִשָּׁה לְנִסְעַ אֶף הִיא לְצִיּוֹן רַבְּנוּ וִ"ל, הִיּוֹת שְׁלֵא הִיְתָה שָׁם אֶף
 פַּעַם, וַיֵּאחַל רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבַעַל.
- כט תתקב . . . . . עו
 יוֹדָה לְנִמְעָן עַל עֲזָרְתּוֹ בְּעָבוּר הַדִּיבָה וְכוּ', וַיֵּאחַל נְסִיעָה טוֹבָה וּבְשׁוּרוֹת
 טוֹבוֹת.
- כט תתקג . . . . . עז
 יֵאחַל הַצְּלָחָה בְּקִיטָנָה וְכוּ', וְהַעֲקָר לְשִׁמְחָ וּלְשִׁמְחָ אֶת הַנְּשִׁים.
- כט תתקד . . . . . עז
 יִבְהִיר, פִּי הַבֵּן עֲקָשָׁן, וְזֶה מָה שְׁמִבִּיא סְכָסוּף בֵּין הַזּוּג, וַיֵּאחַל שְׁהַבֵּל
 יִסְתַּדֵּר.
- כט תתקה . . . . . עח
 יִיעֵץ לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל תּוֹרָה, וְאִזּוּ יִפְטֹר מֵעַל דְּרָךְ אֶרֶץ, וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת
 זְהִיר בְּשִׁלְשׁ תְּפִלוֹת, וּבְזִכּוֹת זֶה יִשְׁמַר אוֹתוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ.
- כט תתקו . . . . . עח
 יִיעֵץ לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ וִ"ל וְלִפְעַל שָׁם יְשׁוּעוֹת.
- כט תתקז . . . . . עט
 יִבְהִיר, שְׁאַפְלוּ תְּפִלָּה אַחַת עִם אֲמַת שְׁמֵת־פְּלָלִים בְּצִיּוֹן, מִתְּקַבְּלַת
 לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן.
- כט תתקח . . . . . עט
 יוֹרָה לֹאמַר בְּכָל יוֹם יוֹם תְּהִלִּים, וּבְזִכּוֹת זֶה תּוֹזָה לְחַתֵּן יִרָא שְׁמִים
 וְכוּ', הַעֲקָר לְהַשְׁמֵר לֹא לְהַתְּחַבֵּר עִם הוֹלְכֵי בְּטֵל.
- כט תתקט . . . . . פ
 יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַנְּסִיעָה לְצִיּוֹן רַבְּנוּ וִ"ל, וְלִזְכוֹת לְפַעַל שָׁם מָה שְׁצָרִיף.
- כט תתקי . . . . . פ
 יֵאחַל רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבֵן, וְהַמְּלֶאךָ רְפָאֵל יַעֲמֵד לִימִין הַרוּפָא.
- כט תתקיא . . . . . פא
 יִחַזַק מְאֹד שְׁלֵא לְהַשְׁבֵּר, כִּי מִי יוֹדֵעַ אֶת כְּוָנָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּמָה שְׁעוֹבֵר עַל
 כָּל אֶחָד, וְלִכֵּן הַעֲקָר לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד.

- כט תתקיב** . . . . . פב
 ייעץ אודות שדוּף, שְהַעֲקֹר לְבַקֵּשׁ מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְיִנְחֲנוּ בְדֶרֶךְ הַנְּכוּן.
- כט תתקיג** . . . . . פב
 מִכְתָּב כְּלָלִי לְנִשּׁוֹת אֲנָשֵׁי שְלוֹמֵנוּ, בּוֹ יִפְלִיג בְּמַעֲלַת צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל
 בְּפֶרֶט וּבְקִבְרוֹת צַדִּיקִים בְּכָלֵל, לְהַרְבוֹת שֵׁם בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים לְפָנָיו
 יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר חָשׁוּב יוֹתֵר אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ תַפְלָה. וְאֵי אֶפְשָׁר
 לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֶלֶּא עַל־יְדֵי שְלוֹם, שְעַל־יְדֵי־זֶה מִתְקַבְּלוֹת הַתַּפְלוֹת
 בְּשִׁמְיִם, וְיִפְלִיג בְּמַעֲלַת ה'אֹר הַחַיִּים' הַקְדוּשׁ, שְהִיאֲרֻצִּיט שְלוֹ חַל
 בְּשָׁבוֹעַ זֶה, וּבְגִדְלַת מוֹהַרְנֵ"ת ו'ל, שְאַלּוּלֵא הוּא, לֹא הִיָּה נִשְׂאָר מִרַבְּנוּ
 ו'ל אֶפְלוּ עָלֶה אַחַד.
- כט תתקיד** . . . . . פב
 יִקְפִיד מְאֹד שְאַיִזָּה תִלְמִיד לֹא יִמְשִׁיף לְלַמֵּד בְּתַלְמוּד תּוֹרָה וְכו', מִפְּנֵי
 שְדַבּוּרֵי וּמַעֲשָׂיו מְקַלְקְלִים.
- כט תתקטו** . . . . . פב
 יִבְקֵשׁ לְהוֹצִיא יָלֵד פְּגוּם מִיְבֻנְאֵל, כִּי הוּא מְסַכֵּן לְסַבִּיבָה.
- כט תתקטז** . . . . . פג
 מִכְתָּב כְּלָלִי לְאֲנָשֵׁי שְלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יִבְקֵשֶׁם לְשָׁמֵר עַל יְלָדֵיהֶם, וְלֹא
 לְשַׁלְּחֵם לְמַכְלַת לְבָדֵם וְכו', כִּי זֶה מְקוֹם חִילוּנֵי וּמְסַכֵּן מְאֹד, וְזֶה כְּדַגְמַת
 שְמַכְנִיסִים אֶת הַיְלָדִים לְאֵשׁ, וַיַּחֲזֵק מְאֹד עַל שְמִחָה אֲשֶׁר מִמְתִּיקָה אֶת
 כָּל הַדֵּינִים.
- כט תתקיז** . . . . . פה
 יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַחֲדַרְת אַמוּנָה בְכִנֵּי יִשְׂרָאֵל, וּבְפֶרֶט בְּדוֹר שְפַל כְּזֶה, אֵין
 דְּבַר יוֹתֵר גְּדוֹל מְאַמוּנָה פְּשוּטָה.
- כט תתקיח** . . . . . פו
 יוֹרָה לְמַלְמֵד לְהַמְשִׁיף לְהַחֲדִיר בְּיְלָדִים אַמוּנָה פְּשוּטָה, אֲשֶׁר אֵין דְּבַר
 חָשׁוּב יוֹתֵר מִזֶּה בְעֵתֵים הַלְלוּ, וַיֵּאחַל בְּזִכּוֹת זֶה רַב גַּחַת.
- כט תתקיט** . . . . . פז
 יַחֲזֵק מְאֹד אֲשֶׁר בְּכָל צַעַר — לוֹ צַר, כִּכְּכוּל גַּם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צַעַר,
 וְעֲצָה לְבוֹא לְגִדְלוֹת הַמַּחֲזִין — לְהַשְׁכִּיל אֶת אַחֲרִים.
- כט תתקכ** . . . . . פח
 יֵאחַל שְהַשְׁדוּף יִגְמַר בְּכִי טוֹב.

- כט תתקכא** . . . . . יעורר מאד על נקודת האמונה, ולנצל את החיים לקדשה, כי ימינו כצל עובר, ועל-ידי הדבקות בו יתברך, יכולים לעבור את החיים בנקל.
- ק** . . . . . **כט תתקכב** . . . . . ייעץ אודות רפואת הבן, והעקר להתחזק באמונה.
- קא** . . . . . **כט תתקכג** . . . . . יחזק מאד על תפלה במנין, ועל אמונה ושלוש-בית.
- קב** . . . . . **כט תתקכד** . . . . . יודה לנמען על עזרתו, ויחזקו על שמחה ואמונה, אשר אין למעלה מזה, וכן על הדבור בינו לבין קונו, אשר זו הצלחה נצחית, שאין לתאר ולשער כלל.
- קד** . . . . . **כט תתקכה** . . . . . יחזק על שמחה וסבלנות ושיחה בינו לבין קונו.
- קד** . . . . . **כט תתקכו** . . . . . יבאר, שהעקר לכסף להוציא דברינו מהכח אל הפעל, ולהקים עיר על שם רבנו ז"ל.
- קה** . . . . . **כט תתקכז** . . . . . מכתב המלצה לחתן לעזרו בעבור הוצאות החתונה.
- קה** . . . . . **כט תתקכח** . . . . . יחזק על מדת השמחה, כי בלעדיה אין מגיעים לשום דבר.
- קו** . . . . . **כט תתקכט** . . . . . מכתב כללי לאנשי שלומנו הגרים ביבנאל, בו יחזקם על אחדות ושלוש, ולגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם במסירות נפש גדולה, ולהרבות בתפלה והתבודדות.
- קח** . . . . . **כט תתקל** . . . . . ישתתף בצער הנמענת על שבנה סרח, והיה ההכרח להוציאו מן המוסדות.
- קח** . . . . . **כט תתקלא** . . . . . יחזק על מדת השמחה, אשר היא רפואה לכל, וכן לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, שאין לתאר כלל, וכן להתמיד

ב"אֲשֶׁר בִּנְחַל", אֲשֶׁר כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב מִחֶזֶק וּמַעֲוֹדָה, וְאִין לְמַעַלָּה מִן הַסֵּפֶר הַזֶּה.

כט תתקלב . . . . . קי
יִבְקַשׁ לְהַעֲבִיר אֶת הַקְּלָטוֹת שְׁעוּרִים לְמַדְפִּיסִים, כְּדֵי שֶׁכָּל דְּבוּר וְדְבוּר יִדְפָּס וְלֹא יִלָּךְ עִם הַרוּחַ.

כט תתקלג . . . . . קיא
יְעוֹרֵר עַל שְׂמִיחָה וְעַל ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת.

כט תתקלד . . . . . קיב
יִמְנֶה אֶת הַנִּמְצָן עַל הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְיַעֲוֹרְרוּ עַל שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

כט תתקלה . . . . . קיג
יִשְׁבַּח הַנִּמְצָן עַל הַנְּסִיעָה שְׂאֲרָגָן לְנָשִׁים לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הָיָה הַכֹּל עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

כט תתקלו . . . . . קיד
יִבְאָר רְצוֹנוֹ וְכִסּוּפוֹ לְהַדְפִּיס כַּמָּה שְׂיֹתֵר סִפְרִים, כְּדֵי לְהַחֲדִיר אֶת דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

כט תתקלז . . . . . קיז
יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַדְּפֻסַּת הַסִּפְרִים, הַמְקַרְבִּים נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְצוּר מַחְצְבָתָם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק בָּזֶה.

כט תתקלח . . . . . קיח
יִבְקַשׁ דְּוִיחַ אֹדוֹת אֵינָהּ בַּחֹר, וְכֵן מֵה קוֹרָה בִּישִׁיבָה.

כט תתקלט . . . . . קיט
יִזְרֶה לְבַחֲרוֹר לְנִסְעַ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּעִבּוּר תְּקוּנוֹ הַנּוֹצְחִי, וְכַפֶּרֶת רַבּוּי עוֹנוֹתָיו שְׁחָטָא וּפְגָם.

כט תתקמ . . . . . קיט
יִבְהִיר חַד מְשֻׁמְעִית, אֲשֶׁר הִישִׁיבָה "דְּמִשְׁק אֱלִיעֶזֶר" אֵינָהּ מְקוּם בְּלוּיִים, אֲלֹא לְהַתְעַלּוֹת בְּתוֹרָה וְיִרְאֵת שְׂמִים.

כט תתקמא . . . . . קיז
יִזְרֶה לְדַבֵּר עִם הַבַּת שְׂתַתְּנֶהָ כְּרֵאוּי, וְלֹא בְּאֱלִימוֹת כְּלָפִי בְּעִלָּה, כִּי אַחֲרַת עֲלוּל לְהִיּוֹת גָּט.

כט תתקמב . . . . . קיח
 יתן סמכות למנהלת לעשות כטוב בעיניה בענין צנות המורות וכו'.

כט תתקמג . . . . . קיט
 יבקש את הנמצאן לטפל בענין האוטובוס להפצה וכו', וכן לעזור לאחי
 ולתמוך בו.

כט תתקמד . . . . . קכ
 מכתב כללי לאנשי שלומנו ביבנאל, בו יזכירם על שנטלו ספרים
 להפצה, ולא שלמו, שיראו תכף-ומיד לשלם את החובות, כי זה פסוק
 של רבנו ז"ל, ויעזרר מאד על הפצת אור רבנו ז"ל.

כט תתקמה . . . . . קכא
 יבקש לדעת את החובות על מנת לפרעם, וכן ימליץ לדבר עם הבן,
 שיראה להתחבר לחברים טובים.

כט תתקמו . . . . . קכב
 ייעץ על תאריך לחתונה וכו', ויורה ללמד את ההלכות עם המדריכות
 הראויות לכך.

כט תתקמז . . . . . קכג
 מכתב כללי לנשות אנשי שלומנו, בו ישבחן על גדל מעלתן שזכו
 להיות בציון רבנו ז"ל, ופעלו מה שרצו וכו', ויורה לעוד נשים הרוצות
 לנסע שתפענה, כי אין דבר גדול מזה להיות לכל הפחות פעם אחת
 בציון רבנו ז"ל. וכל תפלה ותפלה פועלת פעלתה, ובכפרת תפלת הנשים
 חשובה מאד בשמים.

כט תתקמח . . . . . קכד
 יבאר, אשר העקר בזה העולם הוא התחזקות, ולהודות לפניו יתברך
 ששרבנו את הקדושה, ולכן עלינו להתמיד בספרי רבנו ז"ל, וירגיל
 להיות סבלן, כי רק על-ידי סבלנות אפשר לעבר את זה העולם.

כט תתקמט . . . . . קכה
 יורה לבעל להתמיד בתורה הקדושה, וכך בתו תזכה לתאר: בת
 תלמיד-חכם וכו', ולאשה יורה להשמר מקלות דעת, ולרחק מחברה
 קלוקלת, ושלא יהיה הבית 'מושב לצים'.

כט תתקנ . . . . . קכו
 יעודד להמשיך להתפלל את התפלות על מציאת הזיווג, ודאי יגיע

הַשְׁדוּף הַמִּיָּעַד, וַיַּעֲזֹר עַל לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא,
מִדְרָשׁ, הַלְכָה וְכוּ', וְכִף יִזְכֶּה לְרִשְׁת עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה.

כט תתקנא . . . . . קלז
יֹכִיחַ בַּחוּר שְׂאִינוֹ מִתְנַהֵג כְּרֵאוּי, וַיִּכְנָאֵל אֵינָה עִיר מִקְלָט לְכָל הַמִּי וְמִי.

כט תתקנב . . . . . קלח
יֹכִיחַ הַנִּמְעָן שְׂיַחְזֹר בְּתִשׁוּבָה, כִּי אִוִי לוֹ וְאִוִי לְנַפְשׁוֹ, וְלֹא יֵאָבֶה הַשֵּׁם
סֵלַח לוֹ.

כט תתקנג . . . . . קלח
יֹרֵה לְהוֹצִיא תִּכְף־וּמְזִיד אֶת הַבַּחוּר שְׂיִשֵּׁן אֶצְלָם מִן הַבַּיִת, כִּי זֶה אֶסוּר
יַחֲזֹד.

כט תתקנד . . . . . קלט
יֹרֵה לְהִתְחַשֵּׁב בְּאִשָּׁה וּלְכַבְּדָהּ, וְלִשְׁמַח עִם כָּל נִקְדָּה שְׂיִישׁ בּוֹ, וַיִּבְהִיר
שְׁבַשְׁבַּת אֶסוּר לְהִיּוֹת בְּעַצְבוּת, אֲבָל מִי שְׂיִישׁ לוֹ תַעֲנוּג לְבָבוֹת בְּשַׁבַּת
— מִתֵּר לוֹ, וְזֶה נִלְמַד מִרַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁהִיָּה בּוֹכָה בְּשַׁבַּת בְּעַת שֶׁהִיָּה
אוֹמֵר 'שִׁיר הַשִּׁירִים'.

כט תתקנה . . . . . קמא
יִשְׁמַח לְשִׁמְעַ שֶׁהַנִּמְעָנִת נִסְעָה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וַיֵּאָחַל הַמִּתְקַת הַדִּינִים.

כט תתקנו . . . . . קמא
יֹרֵה שְׁלֵא לִפְל בְּרוּחָם, וּבְנוֹדָאֵי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵן יִרְחִיב בְּתוֹךְ כָּל הַצְּרוּת.

כט תתקנז . . . . . קמב
יַחֲזֹק עַל נִקְדַּת הַשְּׂמִמָּה אֲשֶׁר מִרְחַכֶּת אֶת הַדַּעַת, וְזוֹכִים עַל יָדָהּ
לְסַבְּלוֹת גְּדוּלָה, וַיַּעֲזֹר עַל לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

כט תתקנח . . . . . קמג
יֹרֵה לְהַשְׁלִים עִם הָאִשָּׁה, וְלַחְזֹר לְחִיּוֹת עִמָּה בְּאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַדְּדִית,
אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד עַל כֵּן בְּמָאֵד מָאֵד.

כט תתקנט . . . . . קמג
יַעֲזֹר לְהִתְחַזֵּק מָאֵד, כִּי גְדוּל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְעַל־יְדֵי סִפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל זוֹכִים לְהִתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה.

כט תתקס . . . . . קמד
יֹרֵה שְׁלֵא לְקַחַת בֵּת לְאִמוּץ כְּשִׂישׁ לוֹ בְּנִים גְּדוּלִים וְכוּ', וַיַּחֲזֹק עַל מִדַּת
הַשְּׂמִמָּה, וְלָדוֹן אֶת עֲצָמוֹ וְאַחֲרִים לְכַף זְכוּת.

- כט תתקסא** . . . . . קמד
 יבְהִיר לְבָנוֹת הַמְדַרְשָׁה, שְׁאֵם לֹא תִנְהַגְנָה כְּפִי הַכְּלָלִים וְהַתְקַנּוֹת, לֹא תִּוְכַלְנָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת שְׁהוּתָן שָׁם.
- כט תתקסב** . . . . . קמה
 יְעוֹרֵר עַל מַדַּת הַשְּׂמֵחָה, וּבִפְרָט עַל נֶעֱם חֻלְקָנוּ עַל אֲשֶׁר בְּנַחַל שָׁם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ.
- כט תתקסג** . . . . . קמה
 יִצְטַעַר מִהַקּוֹרוֹת בְּעֵינֵי הַרְחֵבֶת הַדִּירָה, וַיֵּאחַל הַמַּתְקַת הַדִּינִים, וְהַעֲקָר שְׂיֵהִיָּה שְׁלוֹם-בֵּית וְאַהֲבָה הַדְּרִית.
- כט תתקסד** . . . . . קמו
 יוֹרָה שְׁלֹא לְנִסְעַ עִתָּה שׁוֹב אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אֲלֵא לְקִנּוֹת בְּמַעוֹת אֶת צָרְכֵי הַבֵּית, וַיֵּאחַל יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת.
- כט תתקסה** . . . . . קמו
 יֵאחַל רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וּכְפִי שְׁחֻזְקִים בְּאַמוּנָה — כִּף זֹכִים לְרְפוּאָה.
- כט תתקסו** . . . . . קמו
 יוֹרָה עַל שְׂמֵחָה, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ כָּל מֵה שְׂצָרִיכִים.
- כט תתקסז** . . . . . קמח
 יוֹרָה לְתַקֵּן בְּמַקְוֵה אֶת רֵיחַ הַגִּזּוּ שְׂיִוְצֵא מִשָּׁם, כִּי זֶה כְּרוּךְ בְּסִכְנָה. וְכֵן יְעוֹרֵר עַל לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.
- כט תתקסח** . . . . . קמט
 יִבְקֵשׁ אֶת הַנִּמְעָן לְדַאֵג לְשְׁלוֹם-בֵּית אֶצֶל אַחִיו, וַיַּחְזִקוּ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרַךְ, וְלִהְיוֹת בְּשְׂמֵחָה אֲשֶׁר מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת.
- כט תתקסט** . . . . . קמט
 יִפְלִיג בְּמַעֲלַת לְמוּד הַתּוֹרָה מִתּוֹךְ הַדַּחֲק, אֲשֶׁר זֶה חֹשׁוֹב מְאֹד לְמַעֲלָה בְּשָׂמִים.
- כט תתקע** . . . . . קנ
 יַחְזֵק עַל מַדַּת הַשְּׂמֵחָה וְעַל לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.
- כט תתקעא** . . . . . קנא
 יִשְׂבַּח אֶת הַבֵּן הָאֶחָד שֶׁהִיָּה עִם מַעֲלוֹת טוֹבוֹת וּמַדּוֹת תְּרוּמִיּוֹת, וְלַעֲמֹתוֹ הַבֵּן הָאֶחָר הַתְּנַהֵג שְׁלֵא כְּשׁוֹרָה, וְלֹא פְּלֵא שְׂאֲשֵׁתוֹ בְּרַחֵה מִמֶּנּוּ.

- כט תתקעב** . . . . . **קנב**
מכתב לאחד הבחורים, בו יבקשו להתנהג כראוי ולנצל את ימי הנעורים לטוב אמתי ונצחי.
- כט תתקעג** . . . . . **קנג**
יורה על שלום-בית אמתי, כי אז משרים את השכינה בבית, וכל הברכות מצויות שם.
- כט תתקעד** . . . . . **קנד**
יעורר על קימה בחצות, אשר אין דבר גדול מזה, ותקון חצות הוא המתקת הדינים.
- כט תתקעה** . . . . . **קנה**
יעורר שלא לקבל שום לשון-הרע, אשר עוונו חמור מאד, ויבקש להוציא את הדמיון שנכנס בראש, ועל-ידי בזיונות ממתיקים את הדינים.
- כט תתקעו** . . . . . **קנה**
יורה על התפלה בעבורו בקברות צדיקים, ויעורר על שמחה וחדוה, ולא להתבלבל מאף אחד.
- כט תתקעז** . . . . . **קנו**
יבאר שהעקר למסר עצמו אליו יתברך, ולחשוב רק ממנו יתברך, ולהיות בשמחה, כי מי ששמח תמיד — הוא מצליח.
- כט תתקעח** . . . . . **קנז**
יורה להשלים עם האשה, ולגור יחדו בהנהגה הדרדית, כי אין זו תכלית להתגרש, ובפרט כשיש ילדים.
- כט תתקעט** . . . . . **קנח**
יבקש את האב, שידאג שבנו יחזר לביתו, ובפרט שהיתה לו שם עבודה מסדרת והיה עסוק, וכך יצליח, כי אם לא כן, אזי הבטלה היא אם כל חטאת.
- כט תתקפ** . . . . . **קנט**
יפליג במעלת שלום-בית, אשר רבנו ז"ל הקפיד על כך מאד מאד, ויביא דברי מוהרנ"ת ז"ל שאמר, שעשה את ה"לקוטי-הלכות" לאברהם בשנה ראשונה.

כט תתקפא . . . . . קס

ישבח הנמען שחי עם אשתו בהבנה הַדְּדִית, אֲשֶׁר אין לַמְעֵלָה מִזֶּה, וּבְזֶה מְשָׁרִים אֶת הַשְּׂכִינָה בְּבֵית.

כט תתקפב . . . . . קסא

יחזק שלא להשבר משום דבר, וּבְוִדָּאי יִזְכֶּה בְּקִרְוֹב לְמִצָּא אֶת זְוִיגוֹ, וּבְכָרֵט שְׂזוּכָה לְהַדְפִּים כָּרֶךְ "אֲשֶׁר בְּנַחַל", בְּזִכּוֹת זֶה יִמְצָא אֶת בֵּית זְוִיגוֹ.

כט תתקפג . . . . . קסב

יחזק בחור להתמיד בתורה ובספר־הַמִּדּוֹת, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרָיָה כָּלֵל.

כט תתקפד . . . . . קסג

יורה לזוג לכבד זה את זה, וְלִחְזֹק וּלְשִׂמְחַת אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר בְּזֶה מְשָׁרִים אֶת הַשְּׂכִינָה בֵּינֵיהֶם.

כט תתקפה . . . . . קסד

יעזור על הדבקות בו יתברך, אֲשֶׁר בְּזֶה נִמְתְּקִים כָּל הַדֵּינִים, וְלִגְרֵם הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת, אֲשֶׁר זֶה הָאֶרֶץ הַנֶּפֶשׁ, וְלִדְבַר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

כט תתקפו . . . . . קסה

יבאר, שְׁהַעֲקָר הוּא אָמוּנָה, וְלִהְיוֹת חֲזָקִים בְּתַפְלָה, כִּי מֵה שְׁתַּפְּלָה פּוֹעֵלֶת, שׁוּם דְּבַר אֵינוֹ פּוֹעֵל.

כט תתקפז . . . . . קסו

יורה מה לעשות לילד שיש לו חם גְּבֵה וְכוּ', וְאִם הַחֹם אֵינוֹ יוֹרֵד, יֵשׁ לִילָף תַּכְף לְבֵית־חֹלִים, וַיֵּאֱחָל רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

כט תתקפח . . . . . קסז

יבהיר אודות הבן, שְׁצָרִיף עוֹד לְהִתְבַּגֵּר וְלִקְנוֹת מִדּוֹת טוֹבוֹת וּתְלָמוּד תּוֹרָה, עַד שְׂיִזְכֶּה לְהִתְחַמֵּן וְלִבְנוֹת בֵּית.

כט תתקפט . . . . . קסח

יבקש לדבר עם הבן שישנה את מִדּוֹתָיו, כִּי כָּדֵי לַחֲיוֹת עִם אִשָּׁה צְרִיכִים לְהִיּוֹת וּתְרֵן בְּבֵית.

כט תתקצ . . . . . קסח

יורה לדבר עם בנות המְדַרְשָׁה עַל צְנִיעוֹת וְדָרֶךְ אֶרֶץ, כִּי הֵן בְּעֹלֹת תְּשׁוּבָה, וְחִסְרוֹת מִכָּל מִינֵי יָדִיעוֹת וְכוּ'. וַיִּזְעַץ אֹדוֹת תַּאֲרִיף לְחַתֻּנָּה לְכַמָּה בָּנוֹת.

כט תתקצא . . . . . קסח
 יעורר על אמירת 'יום תהלים' בכל יום, ואודות תאריך לחתונה שיהיה
 אחר סכות.

כט תתקצב . . . . . קסט
 יחזק על מדת האמונה, פי 'איש אמונות רב ברכות'.

כט תתקצג . . . . . קסט
 יבקש לדון את הבעל לכף זכות שמוסר נפש בעבור פרנסה ולעזר
 לזולת. ולכן יש לכבדו ולהקפיד על שלום-בית.

כט תתקצד . . . . . קע
 יורה לעשות את יום התורה בתשובה ליום שמחה, ויעורר על מדת
 התרנות בבית, ולמחל זה לזה, וכך חיים חיים טובים ונעימים.

כט תתקצה . . . . . קעא
 יאחל לדה קלה, והעקר להיות בשמחה, ולהודות על הבעל היקר
 שקבלה.

כט תתקצו . . . . . קעב
 יתן הנחיות בענינים שבינו לבינה.

כט תתקצז . . . . . קעב
 ישמח על הרעיון לפתח פעוטון בבית, אשר זו יכולה להיות פרנסה
 טובה, וגם נצרך מאד לאנשי שלומנו.

כט תתקצח . . . . . קעג
 יורה לבחור להתנהג בדרך ארץ גדול ולשמר על השם שלו, וללמד
 בכל יום ח"י פרקים משניות, ו"ספר-המדות".

כט תתקצט . . . . . קעד
 יורה למדפיסים להכין את השו"ת "אשר בנחל", אשר אין למעלה מזה,
 והעקר להתחזק להמשיך הלאה בעבודת הקדש.

ל' אלפים . . . . . קעה
 יחזק ויעורר, שהשם יתברך בודאי לא יעזב אותו.

ל' א . . . . . קעה
 יתנה צערו, שמיישהו הפילו בפח עם סכום כסף, ובפרט שזה חוב
 לבית-דפוס, ויקנה להמתקת הדינים.

- ל' ב . . . . . קעו
 יבְהִיר אֹדוֹת קָדִישׁ, שְׁנוֹהֲגִים לֹמֵר רַק י"א חֲדָשׁ, וַיַּעַץ אֹדוֹת נְסִיעָה
 לְאוּמָן, וְכֵן יִבְקֹשׁ שֶׁהַבְּחִירִים בִּישִׁיבָה יִשְׁתַּתְּפוּ בְּהוֹצָאוֹת הַחֲשֵׁמֶל.
- ל' ג . . . . . קעז
 יִבְקֹשׁ שֶׁכָּל אֱלוֹ הַגֵּרִים בִּיבְנֵאֵל יִרְשָׁמוּ עֲצָמָם בְּמִשְׁרַד הַפְּנִים, וּבְבִדְאֵי
 תִּצָּא מִזֶּה טוֹבָה גְּדוֹלָה.
- ל' ד . . . . . קעח
 יוֹדָה לְנִמְעָן שֶׁיֵּצֵא בְּעִבּוּר חוֹבוֹת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ וְכוּ', וַיַּחֲזִקוּ עַל כָּל מָה
 שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר הַמַּעֲלָה שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּתְקַדֵּם פְּסִיעָה
 אַחֵר פְּסִיעָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיַּעֲוֵר עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.
- ל' ה . . . . . קפ
 יַחֲזִק עַל מִדַּת הַשְּׂמֵחָה, וּבְזֶה זֹכִים לְהַמְתִּיקַת הַדִּינִים.
- ל' ו . . . . . קפב
 יוֹרָה לְבַחֲוֵי הַיְּשִׁיבָה, לִילֵךְ כְּפִי הַתְּקִנּוֹת, אַחֲרַת אֵין לָהֶם מְקוֹם
 בִּישִׁיבָה, וְלִשְׁמֹר עַל הַמְּקוֹם נְקִי, וְלִהְתַּמִּיד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה.
- ל' ז . . . . . קפא
 יוֹרָה לְהוֹצִיא שְׂגֵי בַחֲוִרִים מִהַיְּשִׁיבָה וְכוּ', וַיִּבְקֹשׁ לְלַמֵּד עִם בָּנוֹת
 הַמִּדְרָשָׁה בְּעֵנֵן אֱמוּנַת חֲכָמִים וְאַמוּנָה פְּשוּטָה.
- ל' ח . . . . . קפב
 יַעֲזֵן לְנִמְעָנָת לַעֲשׂוֹת אֵת מַה שֶׁמְּרַגִּישָׁה שְׂטוּב בְּשִׁבְלָהּ. וּבְבִדְאֵי הַכֹּל
 יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.
- ל' ט . . . . . קפב
 יִתֵּן כְּמָה הַנְּחִיּוֹת לְגַבֵּי הַשְּׁעוֹר לְנָשִׁים וְאוֹדוֹת הַפֶּתֶק.
- ל' י . . . . . קפג
 יַעֲזֵן אֹדוֹת שְׂדוּף, וַיֵּאֱחָל שֶׁבְּבִדְאֵי תִמְצָא בַחֲוִר יֵרָא שְׂמִים וְטוֹב לֵב,
 וַיִּכְנֹו בֵּית נְאֻמָּן בִּישְׂרָאֵל.
- ל' יא . . . . . קפג
 יִבְקֹשׁ לִשְׁמֹר עַל רִוְחָנִיּוֹת הַיְּשִׁיבָה, וְלֹא לָתֵת שֶׁכָּל רִיק וּפּוֹחוֹ יִפְגֵּס
 לְתוֹכָהּ.

ל יב . . . . . קפד
יִבְקֹשׁ לִהְיוֹת לְעֹזֵר זֶה לָזֶה, וְלוֹתֵר אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וְלִדְוֹן אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי
לְכַף זְכוּת.

ל יג . . . . . קפה
יִבְהִיר, שְׁהֶעָקַר עַל הַהוֹרִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל הַצְּלַחַת יְלָדֵיהֶם.

ל יד . . . . . קפה
יִשְׂבַּח הַנִּמְעָנֶת שְׂזוּכָה לְהָאִיר אֶת אוֹר רַבְּנוּ ו'ל', אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

ל טו . . . . . קפו
מִכְתָּב כָּלְלִי לְנִשּׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּיִבְנָאֵל, בּוּ יִבְהִירֵן מֵהוּת יָמֵי בֵּין
הַמְּצָרִים, וְהָאֲבֹלוֹת שְׂנוּהֲגִים בָּהֶם, וְסִבַּת הַחֲרָבָן וְהַגְּלוּת — עַל שְׁנֵאוֹת
חֲנָם, וְלִכֵּן הַתְּקוּן — לְהַרְבּוֹת בְּאַהֲבַת חֲנָם, וְיִבְאָר גְּלוּיּוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ
שְׂיִכְנִיס אֶת עֲנָנֵי הַהִתְבּוֹדְרוֹת בְּעוֹלָם, שְׂמִפְּאֵן שְׂמוֹ מְשִׁיחַ עַל שֵׁם
מְשִׁיחַ אֱלֹהִים, וְיַעֲזֹר מְאֹד עַל חֲנוּף הַיְלָדִים, אֲשֶׁר הֵם דּוֹר הַהִמְשָׁךְ,
וְכֵן עַל כְּשֵׁרוֹת הַמְּאֲכָלִים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

ל' טז . . . . . קצה
יֹוכִיחַ אָב שְׂבָנוּ הַתְּחֻצָּף לְמַלְמֵד, וְיִבְאָרוּ, שְׂהֵילֵד נוֹהֵג כְּפִי שְׂרוּאָה
בְּבֵיתוֹ, וְלִכֵּן חֲמוּר הַדְּבָר מְאֹד.

ל' יז . . . . . קצו
יִנְחֵם מְלַמֵּד שְׂנֵהֲגוּ כְּלַפְּיוֹ שְׂלֵא כְּשׁוּרָה, וְיַחֲזִקוּ וְיִאֲמְצוּ, שְׂיִרְאֶה לְעַמֵּד
עַל הַהוֹרִים, שְׂיַעֲנִיקוּ חֲנוּף נְאוֹת לְיְלָדֵיהֶם.

ל' יח . . . . . קצז
יִזְרָה לְעַמֵּד עַל כֶּף שְׂהַבְּחוּרִים יִשְׂמְרוּ עַל תְּקִנּוֹת הַיְשִׁיבָה, וְיָמִי שְׂלֵא
יַחֲזִיק בָּזֶה, לֹא יוּכַל לְהַמְשִׁיךְ.

ל' יט . . . . . קצח
יִזְרָה לְמַשְׁגִּיחַ לְפָקֵחַ עֵינָיִם, שְׂלֵא יִבְנִסוּ אֲרָחֵי פְּרָחֵי לְיְשִׁיבָה, וְעַדִּיף
מְעַט בְּכַמוֹת אֲבָל מְלֵא בְּאִיכוֹת, מְאֲשֶׁר רַבּוּי בַּחוּרִים קָלִים וְרִיקִים.

ל' כ . . . . . קצח
יִבְקֹשׁ לְעוֹרֵר אֶת הַבְּחוּרִים לְצִיַּת אֶת הַמַּגִּידֵי שְׂעוּרִים, אַחֲרַת לֹא יוּכְלוּ
לְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד בְּיְשִׁיבָה.

- ל' כא** . . . . . קצט
 ישֻׁבַח אֶת חַתַּן הַנִּמְעָן, אֲשֶׁר עָדִיו לְגְדוּלוֹת, וַיּוֹרֶה לְתַמּוֹ לְכַבְּדוֹ מְאֹד,
 וּלְהוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ עַל כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסָדִים.
- ל' כב** . . . . . קצט
 יִשְׂמַח שֶׁהַנִּמְעָן הַשְּׁלֵים עִם הַמְּלַמֵּד וּפָיִס אוֹתוֹ, כִּי אֵין דְּבַר גְּדוֹל מִן
 הַשְּׁלוֹם.
- ל' כג** . . . . . ר
 מִכְּתָב לְתַלְמִידֵי "דַּמְשֶׁק אֶלְיַעֲזָר", בּוֹ יְעוֹרְרֵם עַל הַתְּמַדַּת הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה, וְלַמּוֹד מִקְרָא, מְשָׁנָה, גְּמְרָא, מְדַרְשׁ, וְעַל דִּרְךְ אַרְץ וּמַדּוֹת
 טוֹבוֹת, כִּי כָּל מַגְמַתוֹ לְהַקִּים יִשְׁיבָה שֶׁל עוֹבְדֵי הַשֵּׁם.
- ל' כד** . . . . . רא
 יִבְקֹשׁ אֶת הַמְּשָׁגִיחַ לְנַהֵג עִם הַבַּחּוּרִים בְּנַעַם וּבְהַתְחַשְׁבוֹת, לְאוֹר
 הַתְּנָאִים הַקָּשִׁים שֶׁהֵם מְצוּיִים בָּהֶם.
- ל' כה** . . . . . רב
 יְעוֹרֵר לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וַיּוֹרֶה לְשַׁמֵּר עַל הַד' אַמּוֹת
 שֶׁל הַיְשִׁיבָה, שֶׁהַפֶּל יִהְיֶה עַל טְהַרַת הַקִּדְשׁ, וְאוֹיְרָה רְצִינִית וְאִיכוֹתִית.
- ל' כו** . . . . . רג
 יִבְהִיר, שְׁצַרִּיף מְאֹד לְהַשְׁמֵר בְּזֶה הָעוֹלָם לֹא לִילֵף אַחַר הַכֵּל וְדַמְיוֹן,
 וְלִבְדֵּק עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם אִם אֵינוֹ עוֹבֵר עַל רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׂאֵז יִקְבַּל עֲנֹשׁ
 מִלְּמַעְלָה.
- ל' כז** . . . . . רג
 יִחַזֵּק מְאֹד בְּמַדַּת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂזָה עֵקֶר הַדַּעַת לְהַפִּיר אֶת הַבוֹרָא
 יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ.
- ל' כח** . . . . . רד
 יִשְׂמַח בְּשִׂמְחַת הַנִּמְעָן, שְׂזָכָה לְסַיֵּם אֶת הַשָּׁס, וּיְבַרְכּוֹ לְהַמְשִׁיךְ הַלְּאָה,
 וְכֵן לְלַמֵּד הַרְבֵּה סִפְרֵי-הַמַּדּוֹת, אֲשֶׁר הֵן יְסוּד הָאָדָם.
- ל' כט** . . . . . רה
 מִכְּתָב כְּלָלִי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יְעוֹרְרֵם לְשַׂמַּח מְאֹד שְׂאֵנוּ
 יוֹדְעִים מְאֹד נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה שֶׁל צַדִּיק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, וְכֵן לְהַעֲשׂוֹת כְּלֵי
 לְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק, אֲשֶׁר הוּא דְבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּכַטּוֹל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו,

וְעָקַר הַכְּלִי — שְׁתַּהֲיֶה אַהֲבָה גְדוֹלָה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כְּמוֹ-כֵן יַעֲזֹר
עַל חַנוּךְ הַיְלָדִים, אֲשֶׁר הָעָקַר מִתְחִיל מֵעֲצָמוֹ — דְּגַמָּא אִישִׁית, כִּי
הַיְלָדִים מַחְקִים אֶת הַהוֹרִים בְּהִנְהָגָתָם, וְכֵן הֵם מִתְנַהֲגִים הַלָּאָה.

ל' ל . . . . .
יַעֲזֹר עַל עֲנִין הַפֶּצָה לְקָרֵב אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְזָכוֹת זֶה
יִזְכּוּ לְשִׁפְע רַב.

ל"א ל . . . . .
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת אִמּוֹ הַצְּדִקָּת שְׂרָאָתָהּ אֶת כָּל הַנְּהַגוֹתֶיהָ בְּבֵית הַוְרִיָּה
הַקְּדוּשִׁים, וַיַּעַץ אוֹדוֹת הַדִּירָה, הָעָקַר לְדַאֵג לְאִמָּא מַה שֶּׁהִכִּי טוֹב
בְּשִׁבְלָהּ.

ל"ב ל . . . . .
יִוְרָה לְהִיּוֹת וּתְרֵן כְּלָפֵי אִשְׁתּוֹ, וְלֹא לְבוֹא לְיַדֵּי גְרוּשִׁין, חַס וְשְׁלוֹם,
וְלִזְכוֹת לְאִשָּׁה טוֹבָה זֶה תְּלוֹי בְּעֲצָמוֹ וּבְמַדוּתוֹ הַטּוֹבוֹת.

ל"ג ל . . . . .
יִוְרָה לְאִשָּׁה לְהִיּוֹת וּתְרַנִּית כְּלָפֵי בַּעֲלָהּ, וְלִהְתַּחֲשֵׁב בְּמַה שֶּׁעָבַר עָלָיו
בְּחַיִּים, וְלְדוֹנוֹ לְכַף זְכוֹת וּלְכַבְדּוֹ וּלְיִקְרוֹ.

ל"ד ל . . . . .
יִבְהִיר, אֲשֶׁר כָּל הַנְּסִיעָה שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, בְּהַ הִיְתָה תְּלוּיָהּ
הַגְּאֻלָּה הַעֲתִידָה וְכוּ', וּמֵאֵז הַשִּׁיג אֶת גְּדֻלַּת רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ', אִיךָ שֶׁכָּל
הָעוֹלָם תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ, וְלִכֵּן מוֹכֵן שֶׁרַבְּנוֹ ז"ל הִיָּה
מְכַרַח לְנִסְעֵ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְהִתְעַקֵּשׁ עַל כֶּף מֵאֵד, אִף שֶׁבְּהִנְהָגָתוֹ לֹא
הִיְתָה דְרָכּוֹ לְהִיּוֹת עֹקֵשׁן כָּלֵל.

ל"ה ל . . . . .
יִוְרָה עַל הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לִידַע שֶׁהַכֵּל נַעֲשֶׂה מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יַדֵּי
דִּיעוֹת אֵלָיו זוֹכִים לְעֵבֵר אֶת הַחַיִּים בְּשִׂמְחָה.

ל"ו ל . . . . .
יַחֲזֵק עַל מַדַּת הַשְּׂמִיחָה וְכַבוֹד הַוֹרִים, וַיֵּאֱחָל וַיְבָרַךְ מְלוּי מִשְׁאַלוֹת הַלֵּב
לְטוֹבָה.

ל"ז ל . . . . .
יֵאֱחָל "מִזֵּל טוֹב" לְנַמְעֵן, עַל מַגִּיזוֹ הַחֲדָשׁ בְּמַעֲלָה עֲלִיוֹנָה, וַיִּבְהִירוֹ
שֶׁהַכֵּל מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְשִׁכַּח אֶת הַחֲסֵד הַזֶּה מֵאֵת הַבוֹרֵא יִתְבָּרַךְ

שְׁמוֹ, וְשֵׁם שְׁמַיִם שְׂיִהְיֶה שָׁגוּר עַל פִּי, וְלָלַכְתָּ תָּמִיד עִם הַצֶּדֶק וְהַיֶּשֶׁר
וְהָאֱמוּנָה.

ל' לח . . . . . רטז

יֵאָחַל הַצֶּלֶה מִן הַרְשָׁעִים, וְלֹא לְדַאֵג וְלַפְחֹד מֵהֶם כָּלֵל, כִּי הַכֹּל יִסְתַּדֵּר
עַל הַצֶּדֶק הַכִּי טוֹב.

ל' לט . . . . . ריז

יִוְרָה לְמִסַּר הַמִּכְתָּבִים לְיַעֲדֵם, וְיִחֲזַק עַל מִדַּת הַשְּׂמִיחָה, אֲשֶׁר עַל יְדָה
זוֹכִים לְהַצִּלָּחָה.

ל' מ . . . . . ריז

יַעֲוֹרֵר עַל שְׁלוֹם-בֵּית וְהִבְנֶה הַדְּדִית, אֲשֶׁר בְּזֶה מְשָׁרִים אֶת הַשְּׂכִינָה
בְּבֵית, וְאֵז כָּל הַבְּרָכוֹת מִצִּוִּיּוֹת בְּתוֹכוֹ.

ל' מא . . . . . ריט

יִשְׂמַח מְאֹד שֵׁשׁ אַחֲדוֹת בֵּין הַמּוֹרוֹת, וְיִנְחָה כַּמָּה הַנְּחִיּוֹת לְגַבֵּי קִבְלַת
בְּנוֹת לְבֵית-סֹפֵר, וְלַעֲמֹד עַל כָּף שְׁהַהוֹרִים יִשְׁלְמוּ בְּעֵבֹר סִפְרֵי הַלְמוּד
וְכוֹי, וְהַעֲקֹר לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֱמוּנָה, אֲשֶׁר בְּזֶה מִצְּלִיחִים.

ל' מב . . . . . רכ

יִבְהִיר, אֲשֶׁר מְאֹז שְׂזֹכָה לְהַתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ וְ"ל קִבֵּל עַל עֲצֻמוֹ מִדַּת
הַתְּמִימוֹת, לְקַיֵּם כָּל דְּבַר רַבְּנוּ וְ"ל בְּלֹא קִשְׁיוֹת, וְהַעֲקֹר בְּזֶה הָעוֹלָם
לְדַבֵּק עֲצֻמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְיַעֲוֹרֵר עַל כַּפּוּד הוֹרִים, אֲשֶׁר הִיא חֲמוּרָה
שֶׁבַח-מוֹרוֹת.

ל' מג . . . . . רכא

יִוְרָה בְּעֲנִין הַצּוֹם לְאִשָּׁה הָרָה שְׂאִינָה חֻשָּׁה בְּטוֹב וְכוֹי, וְיִמְסַר דְּרִישַׁת
שְׁלוֹם מֵהַבֵּן שֶׁמִּצְּלִיחַ בְּלִמּוּדִים.

ל' מד . . . . . רכב

יִשְׂמַח עַל שְׁנַתְקַבְּצוֹ הַמּוֹרוֹת בְּצוֹתָא, וְזֶה חֶלְקוֹ מִכָּל עֲמָלוֹ לְחַנּוּף אֶת
בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל כְּרֵאוּי.

ל' מה . . . . . רכב

יִחֲזַק מְאֹד שְׂלֵא לַפְחֹד כָּלֵל, כִּי גְדוֹל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

ל' מו . . . . . רכג

יִזְכִּיחַ אֶת הַנִּמְעָן עַל שְׂאִינוֹ מְשָׁלֵם שְׂכָר לְמוּד, וְיִתְנֶה צַעֲרוֹ מִכְּנֵי הַנִּמְעָן
שֶׁהָאֲכִילוּהוּ מְרוֹרוֹת.

ל' מז . . . . . רכד
 יורה שלא להתפעל כלל מהרשעים, וכבר אמר הבעל-שם-טוב הקדוש
 זי"ע: סגלה נגד רשעים — לא לפחד מהם.

ל' מח . . . . . רכה
 יבקש למסור את הספר והמכתב וכו', וכבר כתיב: שלח לחמך על פני
 המים וכו'.

ל' מט . . . . . רכה
 ימסר דרישת שלום מהבן שמצליח מאד ברוחניות, ויאחל רב נחת.

ל' נ . . . . . רכו
 מכתב כללי לאנשי שלומנו היקרים, בו יעוררם על אחדות ובפרט
 בשבת חזון, ולהתרחק ממחלקת, אשר היא פאש שורפת.

ל' נא . . . . . רכז
 יודה לנמען שיצא להפצה מרפנות בעבור תשלום החובות ובכזן
 בית-המדרש, ויפליג במעלת תפלה והתבודדות, ולמוד שנים מקרא
 ואחד תרגום בכל יום, ולהיות בשמחה אין סופית.

ל' נב . . . . . רכט
 ירגיל לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור הוא הצלחה נצחית, שאין
 לתאר ולשער כלל.

ל' נג . . . . . רל
 יבהיר, שצרכים רק סבלנות ובפרט בהנהגת קהלה, מי שהוא סבלן
 יותר — הוא ינצח.

ל' נד . . . . . רלא
 יבהיר, שביום ההלדת יכולים לפעל אצלו יתברך כל מה שרוצים.

ל' נה . . . . . רלא
 יורה שלא להפגע מפל דבור של אחרים, והעקר בחיים לדעת
 להתמודד.

ל' נו . . . . . רלב
 יורה להיות ותרן כלפי אשתו, ועקר החכמה לדעת להמתיק את מרירות
 החיים, ולעשותם דבש.

- ל' נו** . . . . . רלג
 יֵאָחַל יְלָדִים טוֹבִים, אֲשֶׁר זֶה הַמַּתָּנָה הִכִּי יִפֶּה בְּדוֹר הַזֶּה, וַיִּזְרָה עוֹד כַּמָּה
 הוֹרָאוֹת טְכָנִיּוֹת.
- ל' נח** . . . . . רלג
 יִבְהִיר שְׂצָרִיכִים לְחַלֵּק אֶת הַתְּפָקִידִים בִּישִׁיבָה, כִּי אָדָם אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל
 לְחַלֵּשׁ עַל הַכֹּל, וְלָכֵן חִיבִים לְחַלֵּק סְמֻכִּיּוֹת.
- ל' נט** . . . . . רלה
 יוֹרָה לַעֲשׂוֹת מַה שְּׁטוֹב בְּעִבּוּרוֹ בְּעִבּוּדַת הַשֶּׁם, וַיַּעֲזֹר עַל הַתְּמִדָּה
 בְּלִמּוּד ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, אֲשֶׁר זֶה זְכוּף הַנֶּפֶשׁ.
- ל' ס** . . . . . רלו
 יִרְחִיק מִן הַצָּעֵר, כִּי כָּל הַנִּמְשָׁף אַחַר הַצָּעֵר, הַצָּעֵר נִמְשָׁף אַחֲרָיו, וַיִּחְזַק
 עַל הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְרַבּוֹת בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.
- ל' סא** . . . . . רלו
 יַעֲזֹר עַל שְׁלוֹם-בֵּית וְאַהֲבָה אֲמִתִּית, וְלִקְיָם: 'טוֹב תִּלְמוּד תּוֹרָה עִם דָּרָף
 אֶרֶץ, שְׂיִגִיעַת שְׁנֵיהֶם מִשְׁפַּחַת עוֹן'.
- ל' סב** . . . . . רלז
 מִכְּתָב כָּלְלִי לְנִשְׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, בּוֹ יִרְחִיק מִהִנָּגַע הָרַע הַזֶּה שֶׁל
 גִּזְעָנוֹת, וְלִהְרַבּוֹת בְּאַהֲבַת חַנּוּם, אֲשֶׁר זֶה סוּד הַגְּאֻלָּה הַעֲתִידָה, וְלִהְתְּרַחֵק
 מִלְּשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, וְלִהְרַבּוֹת בְּטוֹב וּבְצַדִּיקָה וְחֶסֶד, וְעוֹר
 לְזוּלַת, וַיִּחְזַק עַל אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשִׁמְחָה אֲמִתִּית.
- ל' סג** . . . . . רנב
 יַעֲזֹר לְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגִבֵּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְלַחְדוֹל מִן הַשְּׁטִיּוֹת לְחֹשֶׁב
 מִי כֵּן צְדִיק וְמִי לֹא וְכו', אוֹ תִלְמִיד חָכָם זֶה נֶאֱהָר זֶה לֹא וְכו', הַעֲקָר
 בְּזֶה הָעוֹלָם רַק תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא חֻכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ.
- ל' סד** . . . . . רנג
 יוֹרָה לְתַן הַמְּכַתְּבִים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּנִפְרָד, וַיַּעֲזֹר לֹא לְהַתְּבַלְּבֵל מִשׁוּם
 בְּרִיָּה כָּלֵל, וְלִקְבַע שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.
- ל' סה** . . . . . רנג
 יַעֲזֹר עַל מַדַּת הַסְּבִלְנוּת, וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, וְלִכְבֵּד וְלִיָּקָר אֶת
 הַבַּעַל, וְלִהְרַאוֹת דְּגָמָא אִישִׁית לְיְלָדִים בְּחַנוּף.

- ל' סו . . . . . רנד
 יבהיר, אֲשֶׁר הָעֵקֶר בְּזֵה הָעוֹלָם לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
 וְלִהְתְּבוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיֵּאחַל אֹדוֹת הַבֵּן רַב נַחַת.
- ל' סז . . . . . רנה
 יבקש להכניס איזו מורה למערכת החנוף וכו', ויחזק מאד שהכל
 יתהפף לטובה, וְהָעֵקֶר בְּזֵה הָעוֹלָם הַרְבֵּה הַתְּחִזְקוֹת.
- ל' סח . . . . . רנו
 יבהיר, שְׂרָצוֹנוֹ לְהִקִּים יְשִׁיבָה עִם הַרְבֵּה בַּחֲוָרִים, וְלִכְן צָרִיף לְחַלֵּק אֶת
 הַסְּמִכוֹת וְהַתְּפָקִידִים, כִּי לֹא שִׁיף שְׂאֵחָד יִחְלַשׁ עַל הַכֹּל.
- ל' סט . . . . . רנז
 מכתב לבחורי הישיבה "דמשק אליעזר", בו יעוררם על אהבת חנם,
 אֲשֶׁר זֶה סוֹד הַגְּאֻלָּה, וּבִזְכוּת זֶה זֹכִים לְרְאוֹת מוֹפְתִים, כִּי כְּשֶׁמֶתְאַחֲדִים
 יחד, מוֹרִידִים אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לְמוֹד מְשָׁנִיּוֹת וְחִמְשׁ
 וְרִשָּׁי, וְלִצִּית לְמַגִּידֵי שְׁעוּרִים.
- ל' ע . . . . . רס
 יודה למשגיח על עבודתו הנפלאה, ויבקשו לילף עם הבחורים בעדינות
 וְלֹא בְּתַקְף וְעֹז, וְלִהְתְּחַשֵּׁב בְּתַנְאִים הַסְּבִיבְתִיִּים הַמְּקַשִּׁים עַל הַמְּשַׁמַּעַת
 וְכו'.
- ל' עא . . . . . רסא
 יעורר להחזיק מעמד ולא להשבר כלל, אֲשֶׁר זֶה גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל,
 וַיַּחֲדִיר אֲמוֹנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל הָעֲצוֹת
 הַנִּפְלְאוֹת שֶׁמֶלְמֵד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.
- ל' עב . . . . . רסב
 יורה לחזק את האברכים, וּבְזֵה יִזְכֶּה הוּא בְּעֲצָמוֹ לְהִתְחַזֵּק כְּדַגְמַת אוֹר
 יִשְׂרָאֵל וְאוֹר חוֹזֵר.
- ל' עג . . . . . רסג
 יורה לנהג בסבלנות ובכפרט כלפי האשה, וְלַעֲוֹדָהּ וְלִשְׂמֻחָהּ וְלִהְרַגְיָעָהּ.
- ל' עד . . . . . רסג
 יעורר להדביק עצמו באין סוף ברוך הוא, וְלִדְבַר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, שְׂאֵין לְתָאֵר כָּלֵל.

- ל' עה** . . . . . רסד
 יִשְׁאַל בְּשָׁלוֹם הַבֶּן, וַיִּבְקֶשׁ לְדַאֵג לוֹ שֵׁימֹשִׁיף בְּלַמוּדָיו, כִּי חָבַל עַל כָּל
 הַהִשְׁקָעָה שֶׁהִשְׁקִיעַ בוֹ, שְׁלֵא תֵרַד לְטִמְיוֹן.
- ל' עו** . . . . . רסה
 יַעֲזֹר עַל לַמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת וּגְמָרָא וְלִהְתַּפְּלֵל בְּמִנְיָן, וְלִהְזַהֵר בְּמִצְוֹת כַּבּוּד
 הַזֵּרִים הַחֲשׂוּבָה מְאֹד.
- ל' עז** . . . . . רסה
 יְדַבֵּר אוֹדוֹת שְׁנֵי קוֹנְטְרָסִים שֶׁשָּׁלַח, וַיִּבְקֶשׁ דְּגָמָא מֵהַ"לְקוּטֵי-תַפְּלוֹת"
 וְ"שִׁפְת הַנַּחֲל".
- ל' עח** . . . . . רסו
 יִפְלִיג בְּמַעַלְת הַהִדְפָּסָה, אֲשֶׁר זֶה זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת, וְהַעֲקֹר לְהִתְקַדֵּם
 בַּהִדְפָּסַת שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחֲל".
- ל' עט** . . . . . רסז
 יוֹרָה לְהַסְתַּדֵּר עִם מְנַהֲלֵת בֵּית-סֵפֶר וְעִם שְׂאֵר הַצְּנוֹת, וְלֹא לְנַהֵג
 בְּקִטְנוּנֵיּוֹת, וְהַגְדוּלִים בְּהַתְנַהֲגוּתָם מֵהַיּוֹם דְּגָמָא לְקִטְנוּנִים.
- ל' פ** . . . . . רסח
 יִבְהִיר, שְׂאִין לַתֵּן לִילְדִים לַעֲשׂוֹת לְבַד קִיטְנָה, וְיוֹרָה בְּעִנְיַן הַצּוּם לְאִשָּׁה
 שֶׁחָשָׂה בְּרַע וְכו'.
- ל' פא** . . . . . רסח
 יוֹרָה לְצַרֵּף מְבַגֵּר לְפַקֵּחַ עַל הַקִּיטְנָה, וְלֹא לַתֵּן לִילְדִים לְנַהֲלָה לְבָדָם.
- ל' פב** . . . . . רסט
 יוֹדָה לְנִמְעַן שֶׁיִּצָּא לְהַפְּצָה מְרַכְּזָת, וַיַּעֲזֹר עַל הַדִּבְקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר
 אֵין תַּעֲנוּג גְּדוֹל מִזֶּה, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהַתְּבוּדֵד אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲלֵא כְּשֶׁאֲדָם
 שְׂמַח, כִּי הַשְּׂמִחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת.
- ל' פג** . . . . . ער
 יַעֲזֹר עַל תַּפְּלָה וְהַתְּבוּדוֹת, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ הוּא
 הַצְּלָחָה נְצִיחִית שְׂאִין לְתַאֵר כָּלֵל.
- ל' פד** . . . . . רעא
 יִקְוֶה לְצֵאת מִן הַחֹבוֹת וְלִזְכּוֹת לְגֵאלָהּ, וְהַעֲקֹר לְעַבֵּד בְּיָמִים אֵלוֹ עַל
 נְקֻדַּת אֶהְבַּת חַנּוּם, וְלֹא לְחַשֵּׁט בְּרַע שֶׁל הַזְּוִלָּת.

- ל' פה** . . . . . רעא
 יורה לנמנענות להתבודד לפניו יתברך פה בארץ, ולא לנהג ברבוי אור
 ולהוציא עוד כסף לנסע שוב לציון רבנו ז"ל.
- ל' פו** . . . . . ערב
 יתנצל שההכרח לו להוציא את הבנים מן הישיבה, היות והתנהגותם
 מבישת אותו.
- ל' פז** . . . . . רעג
 יחזק על נקדת השמחה, אשר היא רפואה לכל, וינגיל לדבר אליו
 יתברך, אשר כל דבור הוא הצלחה נצחית שאין לתאר כלל.
- ל' פח** . . . . . רעד
 יורה לחזק את האב שיכוא אל ציון רבנו ז"ל, ולא לדאג כלל, והעקר
 לחשב טוב ויהיה טוב, ולדבק עצמו בו יתברך, אשר אין טוב מזה.
- ל' פט** . . . . . ערה
 יורה לקבצ תאריך לחתנה וכו', והעקר שתהיה שמחה שלמה, ולא
 לחפש להרבות בהוצאות.
- ל' צ** . . . . . ערה
 יחזק על אמונה פשוטה, ולחזק בזה את נשות אנשי שלומנו, אשר אין
 מצוה גדולה מזו.
- ל' צא** . . . . . רעו
 יאחל רב נחת מהילדים, בזכות השקעת הנמען בילדי ישראל. ויורה
 ללמד עם התננים את ההלכות הנחוצות, ולהדריךכם כראוי קדם חתונתם.
- ל' צב** . . . . . רעז
 יורה לעשות את החתנה באולם, והחפה במקום אחר, ולא לפחד מן
 המוסרים, ושומר מצוה לא ידע רע.
- ל' צג** . . . . . רעח
 יוכיח הנמען שבא בטענה שלא קבל עדין מכתב תשובה וכו', ויבהירו,
 שאינו מקבל שום בחור עד חשון וכו', ויורהו כמה הנחיות אודות
 תשלומים לחובות ושאר הוצאות בית המדרש וכו'.
- ל' צד** . . . . . רפא
 יבהיר, אשר החיים מלאים נסיונות קשים, וצריכים סיעתא דשמיא על
 כל פרט, והעקר להתחזק ולהתאזר בסבלנות גדולה.

- ל' צה . . . . . רפא
 זִמִּין אֶת בֶּן הַנִּמְעָן לְהִתְאַרְח אֶצְלוּ בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית, וַיִּבְקֶשׂ לְהִתְקַדֵּם
 בְּהַדְּפֹסֶת "אֲשֶׁר בִּנְחַל", אֲשֶׁר זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל.
- ל' צו . . . . . רפב
 יֵאָחַל רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבֶן, וַיּוֹרָה לוֹ לְנוּחַ הַרְבֵּה, כְּדֵי לְהַחֲלִים.
- ל' צז . . . . . רפג
 יוֹרָה לְשָׁמֵר עַל הַבְּרִיאוֹת וְלְנוּחַ, וְלֹא לְקַחַת כָּל דְּבַר קִטְן אֶל הַלֵּב, וְלֹא
 לְדַאֵג כָּלֵל.
- ל' צח . . . . . רפג
 יִסִּיר דְּאָגָה שֶׁהַחֲלָשָׁה הִיא מִחַמַּת הַצּוּם, וְאִין לְדַאֵג כָּלֵל.
- ל' צט . . . . . רפד
 יוֹרָה לְשַׁמַּח בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל רֵבֵנוּ וְ"ל, אֲשֶׁר מִחֲדִיר בְּנוֹ לְמוֹדִים אִיךָ
 לְהִתְנַהֵג וּלְהִחְזִיק מִמְעַד כָּל הַחַיִּים.
- ל' ק . . . . . רפה
 יִסִּיר פֶּחַד וּדְאָגָה, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהֶעֱקַר לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל
 כָּלֵל.
- ל' קא . . . . . רפה
 יִחְזַק מְאֹד שְׁלֵא לְהִשְׁבֵּר כָּלֵל, וְאִזּוּכִים לְנִסִּים.
- ל' קב . . . . . רפו
 יִתְנַהֵ צַעֲרוֹ, מִדּוּעַ מִפְּטָרִים אֶת אֱלוֹ שׁוֹמְרֵי שְׁבִיעִית שְׁשׁוּבָתִים בְּשִׁמְטָה,
 הֲלֹא יֵשׁ בְּעֵבֹר זֶה קֶרֶן שְׁבִיעִית שְׁיֵשׁ בָּהּ כֶּסֶף רַב בְּעֵבֹר מִטְרָה זוֹ.
- ל' קג . . . . . רפז
 יוֹרָה לְלַמֵּד עִם הַכֹּלֹת אֶת הַהֲלָכוֹת, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִן הַסֵּמ"ךְ-מ"ם
 וּגְנָדָא דִּילָהּ הַמְנַסִּים לְהִשְׁבִּית שְׁמֵחוֹת בְּיִשְׂרָאֵל.
- ל' קד . . . . . רפז
 יוֹרָה שְׁלֵא לְפַחַד כָּלֵל אֶלָּא לְהִתְחַזֵּק בְּיִתְרֵ שְׁאֵת.
- ל' קה . . . . . רפח
 יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַפְּצָה, וְהֶעֱקַר לְשַׁמַּח וּלְשַׁמַּח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
- ל' קו . . . . . רפח
 יִבְאָר, אֲשֶׁר סִפְרוּ "שְׁפַת הַנְּחַל" מִפְּרֹשׁ אֶת הַ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן", וְאִם

רוֹצִים לְהַבִּין אֵיזָה דָּבָר, רְאוּי לַעֲמֹן בְּזֶה, יִפְלִיג בְּמַעֲלַת קִימַת חַצוֹת,
אֲשֶׁר זֶה עַת רָצוֹן גָּדוֹל בְּשָׁמַיִם.

ל' קז . . . . . רפט
יְעוֹרֵר לְהוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסָדִים, וְלֹא לְהַתְלוֹנֵן,
וְעַל-יְדֵי תוֹדָה וְהוֹדָאָה זוֹכִים לְעוֹד טוֹב הַרְבֵּה.

ל' קח . . . . . רצ
יִיַעַץ שְׂלֵא לְטַל יְלָדִים אַחֲרֵים לְגִדּוֹל, בְּנוֹסֵף עַל הַיְלָדִים שְׁבַבְיַת, וְיִמָּסֵר
דְּרִישַׁת שְׁלוֹם מְשַׁנֵּי הַבָּנִים הַלּוֹמְדִים אֶצְלוֹ.

ל' קט . . . . . רצא
יִוָּרָה לְנַהֵג עִם הַבְּחוּרִים בְּיַד רַפָּה, אֲשֶׁר זֶה סוֹד הַהַצְלָחָה.

ל' קי . . . . . רצב
יְעוֹרֵר בְּחוּר עַל הַתְּמִדָּה בַּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא לְפַחַד מְשׁוֹם בְּרִיָּה.

ל' קיא . . . . . רצב
יִחַזֵּק מְאֹד שְׂלֵא לְהַשְׁכֵּר כָּלֵל, וְיִקְנֶה לְבִשׁוּרוֹת טוֹבוֹת.

ל' קיב . . . . . רצג
יִיַעַץ אוֹדוֹת הַבֵּן הַנֶּכֶה מֵה וְאִיךָ לַעֲשׂוֹת, אִךְ הַכֵּל שְׂיִהְיֶה עַל-פִּי הַחֵק.

ל' קיג . . . . . רצד
יִבְקֹשׁ לְהוֹדִיעַ שְׂלֵא יִהְיֶה הַשְּׁעוֹר לְנָשִׁים, וְיִחַזֵּק לְהַמְשִׁיף עוֹד כְּרֹף "אֲשֶׁר
בְּנַחַל" וְכוּ'.

ל' קיד . . . . . רצד
יִבְהִיר, שְׂאָסוֹר לְהַתְלוֹנֵן, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵב הַרְחֻמָּן, וּמִשְׁפִּיעַ רַק טוֹב
לְעַם יִשְׂרָאֵל, וּמֵה שֵׁישׁ דְּחֻקוֹת בְּפָרְנִסָּה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַפֶּה שְׁנַתְּפַלֵּל
אֵלָיו.

ל' קטו . . . . . רצה
יִבְרָךְ עַל שְׁפַע וְהַרְחֵבָה, הָעֶקֶר לְהַמְשִׁיף לְהַתְּפַלֵּל, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ.

ל' קטז . . . . . רצו
יִזְהִיר מֵהַתְּחַבְּרוֹת אֶל הָאֵח, אֲשֶׁר הַתְּנַהֲגוֹתוֹ קְלוֹקְלַת וְהַשְּׁפַעְתּוֹ מִסְכַּנָּת.

ל' קיז . . . . . רצז
מִכְתָּב כְּלָלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יוֹרָה שְׂלֵא לְשָׁלֵם בְּעַבּוֹר שְׂכָר

דִּירָה יוֹתֵר מְשַׁלֵּשׁ מֵאוֹת וּחֲמִשִּׁים דּוֹלָרִים, וְכֵן שְׂרָאָה כָּל אֶחָד לְעֹזֵר
 לַחֲתָנִים שְׂמֵת־חֲתָנִים, וְלִשְׂמֵחַ חֲתָן וְכֵלֵה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה. וְלֹא
 לְבוֹא לְאָכַל אֶת הַסְּעֵדָה, שְׂאִינָה מְסַפֶּקֶת לְבַעֲלִיהָ, אֲלֵא רַק אַחֲר־כֵּן,
 וְכֹל אֶחָד יִכֵּין מִיָּנִי מִזּוֹנוֹת וּשְׂתִיָּה פְּדִי לְסִיעַ לְכַבּוֹד קָל.

ל' קיח . . . . . רחצ

יֹרָה לְשַׁלַּח אֶת הַבֶּן אַחֲרֵי הַחֲתָנִים לְלַמֵּד אֶצְלוֹ וּיְתַנֶּה צַעֲרוֹ, שֶׁהוֹרִים אֵינָם
 חֲפָצִים לְחַתֵּן אֶת יְלָדֵיהֶם סָמוּךְ לְפָרְקָם, וְאֵינָם מְבִינִים שְׂבֻזָּה מִצִּילִים
 אוֹתָם מִחֲטָאִים, וְזוֹכִים לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּמַחַ נְקִי.

ל' קיט . . . . . רצט

יֹרָה לְלַמֵּד אֶת הַהֶלְכוֹת עִם הַחֲתָנִים, וְיַעֲזֹרֵר עַל הַדְּבָקוֹת בּוֹ יְתַבְּרֶךְ
 אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה.

ל' קכ . . . . . רצט

יְרַגֵּיל לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְּרֶךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר זֶה הַצְּלָחָה נִצְחִית, וְלִקְבַּע
 שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

ל' קכא . . . . . ש

יְתַפְּלַל עַל הַמִּתְקַת הַדִּינִים, וְיַחֲזֵק מְאֹד עַל תְּפִלָּה בְּמַגֵּן, אֲשֶׁר אָז הוּא
 עַת רְצוֹן גְּדוֹל.

ל' קכב . . . . . שא

יֹרָה לְהִתְרַחֵק מִן הָאֵח, אֲשֶׁר הַשְּׁפָעֶתוֹ רָעָה וּמְסַכְּנָתוֹ.

ל' קכג . . . . . שא

יֹרָה לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ וְלֹא לְנִסּוֹת לְשָׁנוֹת אֶת אַחֲרִים, הַעֲקָר לְרֵאוֹת לְלַמֵּד
 תּוֹרָה לְשֵׁם שָׂמַיִם, וְלְהַתְּבוֹנֵן בְּמָה אֲנִי יָכוֹל לְקַרֵּב אֶת הַגָּאֲלָה, וְלֹא
 לְנִסּוֹת לְרֵאוֹת מֶה אַחֲרִים יַפְּעִלוּ בְּעֵבוּר קְרוֹיב הַקֶּץ.

ל' קכד . . . . . שב

יַחֲזֵק מְאֹד שְׁשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשַׁכְּרוֹ, וְיַעֲזֹרֵר עַל תְּפִלָּה בְּמַגֵּן, וְלַמּוֹד
 הַלֵּכָה בְּכָל יוֹם, וּמִקְרָא וּמִשְׁנֵיאוֹת.

ל' קכה . . . . . שג

יֵאָחַל עַל חֲזָרָה בַּתְּשׁוּבָה לְכָל הַמְּשַׁפְּחָה, וְיַחֲזֵק שְׁלֵא לְהִתְבַּלְּבֵל מִשׁוּם
 דְּבָר, וְהַעֲקָר לְדַבֵּר אֲמוּנָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

ל' קכו . . . . . דש

יְתַנֶּה מְאֹד עַל הַפְּקַעַת מַחֲרִי הַדִּירוֹת, וְיִבְהִיר שְׁלֵא יִתֵּן לְזֶה לְקָרוֹת.

- ל' קכז . . . . . שה
מכתב כללי לאנשי שלומנו היקרים, בו יבהירם שלא לשלם מחיר גבוה
לשכירות, ושלא יתנו שיעבודו עליהם התושבים.
- ל' קכח . . . . . שה
יבהיר העקר ללמד עם הבנות אמונה פשוטה, כי אין לנו דבר אחר
זולת זאת.
- ל' קכט . . . . . שו
יעץ בענין לילך להשתלמות, והעקר להחזיר בבנות אמונה והשגחה
פרטית.
- ל' קל . . . . . שז
יורה שלא לנסע במטוס בחדש הראשון להריון וכו', והעקר להתחזק
בשמחה ולגלות את רבנו ז"ל, ולקרב נשמות ישראל אליו יתברך.
- ל' קלא . . . . . שח
יבאר רצונו להקים מדרשה עם כמה מאות בנות, וכן ישיבה עם כמה
מאות בחורים, ויקימו דורות ישרים מברכים חיים בקדשה ובטהרה.
- ל' קלב . . . . . שט
יאחל "מזל טוב" להלדת הנכד, ואודות הבן ייעץ לשלחו רק בחשוון,
ויאחל נחת ממנו.
- ל' קלג . . . . . שי
ירגיש בצער הנמען, ויאחל ישועה קרובה, העקר להיות בשמחה ולדבר
אליו יתברך.
- ל' קלד . . . . . שי
יחזק על שלום-בית וכבוד האשה, אשר כל העשירות באה לאדם
בזכותה.
- ל' קלה . . . . . שיא
יחזק על מדת האמונה אשר על ידה זוכים לנסים נגלים. והעקר שלא
להתבלבל משום בריה.
- ל' קלו . . . . . שיב
יורה לקבל את הבן שמגיע ארצה, ויאחל שתהיה החתונה בשעה טובה
ומצלחת, ורכ נחת.

- ל' קלז** . . . . . **שיב**
 יִחַזַק אֶת צַד הַפְּלֵה, שֶׁהִפֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וַיִּירוּ רַב נַחַת
 מִהוּזָג.
- ל' קלח** . . . . . **שיג**
 יִתְנַצֵּל שְׂאִינוֹ יָכוֹל לָבוֹא לְחִנּוּפַת הַבַּיִת, מִפְּנֵי שִׁבְעַת בְּרֻכּוֹת שֵׁשׁ לְשִׁלְשָׁה
 חֲתָנִים.
- ל' קלט** . . . . . **שיג**
 יִשְׁבַּח תַּלְמִידוֹ עַל סִפְרוֹ הַנִּפְלָא, וַיִּזְכִּירוּ שְׁלֹפְנֵי שָׁנִים הִיָּה בָּא לְהִתְחַמֵּם
 בְּאוּרוֹ, וַיִּשְׁמַח מְאֹד שֶׁהִכְנִיס עֲצָמוֹ בְּדַבְרֵי תוֹרָה וּמִתְמִיד בָּהֶם.
- ל' קמ** . . . . . **שטו**
 יִבְאֵר עַד פְּמָה צְרִיף לְדוֹן לְכַף זְכוּת וְכוּ', שֶׁהֵנָּה זְמַנּוֹ אֵינוֹ בְּיָדוֹ, וְהוּא
 טְרוּד עִם צְרוּתֵיהֶם שֶׁל הַבְּרִיּוֹת שְׁפוּנִים אֵלָיו בְּלֵי הַרְף, וְכֵן יֵשׁ עֲלָיו
 חוֹבוֹת מִחַמַּת בְּנֵית הָאוֹלָם שְׁמַחוֹת, וּרְמִית הַקְּבֵלָן שְׁבָרַח עִם הַפֶּסֶף
 וְכוּ', מְלַבֵּד עֶסֶק הַהִדְפָּסָה וְהַהִפְצָה עַל רֵאשׁוֹ, וְהַחֹבוֹת וְהַהִפְסָדִים בְּזוֹה,
 וְכֵן רַבּוּי הַתְּשֻׁלוּמִים לְכָל מוֹסְדוֹת הַחֲנוּף וְתְשֻׁלוּם מִשְׁכוּרוֹת וְכוּ'.
- ל' קמא** . . . . . **שיח**
 יִבְקֹשׁ לְעֶזֶר לְשָׁנֵי הוּזָגוֹת שְׁעוּמָדִים לְהִתְחַתֵּן, אֲשֶׁר מִצָּבֶם הַפֶּסֶפִי קָשָׁה
 מְאֹד, וְהַעֲקֵר לְרֵאוֹת לְשִׁמְחָם.
- ל' קמב** . . . . . **שיט**
 יוֹרָה לְאַח לְהֵיוֹת לְעֶזֶר וּתְמִיכָה לְאַחֵיו, וְלְרֵאוֹת לְעֶזֶר לוֹ לְשָׁנוֹת מְדוּתָיו,
 עַל מְנַת יוֹכַל לְהַקִּים בַּיִת, וַיְהִיוּ מְאֻשְׁרִים.
- ל' קמג** . . . . . **שכ**
 יִבְקֹשׁ לִילֵף לְרוּפָא לְהַבְדִּיק, כִּי זֶה סִכְנַת נַפְשׁוֹת וְכוּ', וַיֵּאחַל נְסִים נְגִלִים.
- ל' קמד** . . . . . **שכא**
 יוֹרָה לְאַשָׁה לְכַבֵּד אֶת בַּעְלָהּ, כִּי אֵיזוּהִי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה — הַעוֹשֶׂה רְצוֹן
 בַּעְלָהּ, וְאֵז פְּמִים הַפְּנִים לְפָנִים שָׁנָם הוּא יְכַבֵּד אוֹתָהּ.
- ל' קמה** . . . . . **שכב**
 יִבְהִיר, שְׁצָרִיף לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ תְּמִיד, אִף שְׁעוֹבֵר עֲלָיו מֵה
 שְׁעוֹבֵר, כִּי טוֹב ה' לְכָל, וְעַל כָּל דְּבָר לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

ל' קמו . . . . . שכג
 יבָאָר, שְׁאִין לְהַסְתַּפֵּל עַל פְּלוּנִי וְאַלמוֹנִי וְכוּ', אֶלֶּא לְהַתְּבוּנָן קְדִימָה
 וְלְהַמְשִׁיף, וְלֹא לְהַתִּיחֵס לְקִנְאָת בְּנֵי אָדָם וְכוּ'.

ל' קמו . . . . . שכד
 יתִּיעֵץ לְגַבֵּי אָדָם שְׁיִהְיֶה מְמֹנָה עַל הַחֲנִינְיָה לְיַד הָאוֹלָם, וְיִשְׁדֹּל אֶת הַנְּמָעָן
 לְהַמְשִׁיף בְּעִבּוּדַת הַקֹּדֶשׁ, לְעַסֵּק בְּעַסֵּק הַצְּבוּר, כִּי גִדֹּל הַחֲשִׁיבוּת בְּזֶה
 לְמַעֲלָה — אִין לְתֹאֵר כָּלֵל.

ל' קמו . . . . . שכה
 יחֻזַּק עַל מִדַּת הַשְּׂמִיחָה, אֲשֶׁר קָשָׁה מְאֹד לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ, כִּי אָדָם בְּטִבְעוֹ
 נִמְשָׁף אַחַר עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת, אֲבָל מִי שֶׁהוּא שְׂמִיחַ תָּמִיד — מְצִלִּית.
 וַיִּבְקֹשׁ לְעוֹרֵר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל כְּשָׁרוֹת הַמַּאֲכָלִים, וְלְהַזְהֵר שֶׁלֹּא
 יִהְיוּ בְּהֵם תּוֹלְעִים, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲשֶׁר זֶה עוֹן חָמוּר.

ל' קמו . . . . . שכז
 יִיעֵץ בְּעִנְיָן הָאֶכֶל לְחַתְּנָה, שְׁתִּהְיֶה הַסְּעֵדָה רַק לְמִשְׁפַּחַת הַקְּרוּבָה, וְלִכְּל
 הַחֲבָרִים וְהַיְדִידִים וְכוּ', יִהְיֶה כְּבוֹד מְזוֹנוֹת וְשִׂתְיָה אַחַר הַסְּעֵדָה, וְכֹף
 לֹא יִהְיוּ הוֹצָאוֹת גְּדוּלוֹת.

ל' קנ . . . . . שכח
 יבְקֹשׁ לְלַמֵּד אֶת הַהֲלָכוֹת עִם אֵיזָה אֲבָרָף צָעִיר, כִּי זֶה גּוֹבֵל בְּכָרִיתוֹת.

ל' קנא . . . . . שכט
 יבְקֹשׁ לְלַמֵּד עִם הַחֲתָנִים הַצְּעִירִים אֶת הַהֲלָכוֹת, וְלְהַבְהִירָם חֲמֹר הָאִסוּר
 שֶׁל כְּרִיתוֹת.

ל' קנב . . . . . שכט
 יוֹרֵה לְזוּג לְהַשְׁלִים בִּינֵיהֶם, וּבַפְּרָט שְׂכַבֵּר יֵשׁ הַרְבֵּה יְלָדִים, וּבִבְאֻמַּת הֵם
 נִשְׁמָה אַחַת זְווג מִן הַשָּׁמַיִם, רַק צָרִיף לְנוֹתֵר זֶה לְזֶה, וְאֵז תִּיִּים חַיִּים
 טוֹבִים.

ל' קנג . . . . . שלא
 יוֹרֵה לְהַקְפִּיד עַל הַחֲנִינְיָה לְיַד הָאוֹלָם, שְׁיִהְיֶה עַל-פִּי רְצוֹן הַמוֹעֵצָה, כְּדִי
 שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם לֹא יִהְיֶה לוֹ פֶּתַח וְחֹן פֶּה לְהַסִּית.

הספר הקדוש הזה נדפס
לרפואתו השלמה וחיזוק בריאותו המלאה
של כ"ק מורנו ורבנו מאיר דרכים ומורה נתיבות
לבן של ישראל עמוד צלותהון דעמא קדישא
עטרת תפארת ישראל

הגה"צ

רבי אליעזר שלמה בן מלכה

שליט"א

יארריך השי"ת ימיו בטוב ובנעימים בבריות גופא ונהורא
מעליא עד לביאת גאו"צ בב"א

המברכים ומאחלים

המתעסקים בקדשים בסידור והדפסת ספריו הקדושים

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

יחיאל בן שלומצה

מרים בת אסתר גיטל

הקדוש ברוך הוא יעזור להם שירווי רוב נחת

דקדושה מכל יוצאי חלציהם

ויתרחב להם בגשמיות וברוחניות

ויצאו מכל החובות

ויהיה להם פרנסה בניקל ובהרחבה

ויזכו להדפיס את כל חלקי שו"ת אשר בנחל

אשר עדיין נמצאים בכתב יד

וכן את כל ספרי

הגה"צ מוהרא"ש שליט"א

בתכלית ההידור והיופי

בעבור שהחפץ בעילום שמו נדב סכום הגון להדפסת

הספר הקדוש הזה לזכותם.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

שלמה ברוך בן רבקה

וזוגתו ריסא בת מרים

בעבור שלא חשך עמל ויגיעה רבה עד שיצא

הספר כלול בהדרו כמתכונתו בפאר ויופי

שלום בהגהות. במראי מקומות ובמפתחות

השם יתברך יהיה בעזרו שיזכה לרוות נחת

מכל צאצאיו שילכו בדרך התורה והיראה

ויאריך ימים בבריות גופא ונהורא

מעליא ומזונא רויחי

וילדיהם

מינדל, שמריהו, אהרן, ברכה, חיה גיטל, פיגא,

נתן צבי, בילא, יוסף שלום, אפרים פישל.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

משה בן מרים מינדל

חנה בת מרים

הקב"ה יעזור שיצליחו ברו"ג
ובכל מעשה ידיהם

ויזכו לבריאות ואריכות ימים
ושנים טובות לעבודתו יתברך
ולהתקרב לרבנו הק' וירוו
מהם הוריהם

רוב נחת דקדושה אמן

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

רפאל צבי בן מרים

שפרה מרים בת בת שבע

הקב"ה יעזור שיצליחו ברו"ג
ובכל מעשה ידיהם

ויזכו לבריאות ואריכות ימים
ושנים טובות לעבודתו יתברך
ולהתקרב לרבנו הק' וירוו
מהם הוריהם

רוב נחת דקדושה אמן

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

משה בן מרים

חיה בינה בת פרידה

הקב"ה יעזור שיצליחו ברו"ג
ובכל מעשה ידיהם

ויזכו לבריאות ואריכות ימים
ושנים טובות לעבודתו יתברך
ולהתקרב לרבנו הק' וירוו
מהם הוריהם

רוב נחת דקדושה אמן

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

אליעזר שלמה בן מרים

חיה גולדא בת חוה גיננדל

הקב"ה יעזור שיצליחו ברו"ג
ובכל מעשה ידיהם

ויזכו לבריאות ואריכות ימים
ושנים טובות לעבודתו יתברך
ולהתקרב לרבנו הק' וירוו
מהם הוריהם

רוב נחת דקדושה אמן

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

יצחק בן מרים

מינדל בת ריסא

הקב"ה יעזור שיצליחו ברו"ג
ובכל מעשה ידיהם

ויזכו לבריאות ואריכות ימים
ושנים טובות לעבודתו יתברך
ולהתקרב לרבנו הק' וירוו
מהם הוריהם

רוב נחת דקדושה אמן

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

ישראל אריה בן מרים

מנוחה נחמה בת רבקה

הקב"ה יעזור שיצליחו ברו"ג
ובכל מעשה ידיהם

ויזכו לבריאות ואריכות ימים
ושנים טובות לעבודתו יתברך
ולהתקרב לרבנו הק' וירוו
מהם הוריהם

רוב נחת דקדושה אמן

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

דבורה פייגא בת מרים

הקב"ה יעזור שתצליח ברו"ג
ובכל מעשה ידיהם

ויזכו לבריאות ואריכות ימים
ושנים טובות לעבודתו יתברך
וירוו מימנה הוריה רוב נחת
דקדושה אמן

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

אברהם יהושע העשיל בן
מרים

יפה שינדל בת נעטיל מרגלית

הקב"ה יעזור שיצליחו ברו"ג
ובכל מעשה ידיהם

ויזכו לבריאות ואריכות ימים
ושנים טובות לעבודתו יתברך
ולהתקרב לרבנו הק' וירוו
מהם הוריהם

רוב נחת דקדושה אמן

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

אברהם בן מלכה

לאה בת מרים

הקב"ה יעזור שיצליחו ברו"ג
ובכל מעשה ידיהם,

ויזכו לבריאות ואריכות ימים
ושנים טובות לעבודתו יתברך
ולהתקרב לרבנו הק' וירוו
מהם הוריהם

רוב נחת דקדושה אמן

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

שרה בת מרים

הקב"ה יעזור שתצליח ברו"ג
ובכל מעשה ידיהם

ויזכו לבריאות ואריכות ימים
ושנים טובות לעבודתו יתברך
וירוו מימנה הוריה רוב נחת
דקדושה אמן

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

יעל בת רינה

שתהיה בריאה וחזקה ברמ"ח
אבריה ושס"ה גידיה וחמישה
חושים מכל הבחינות ברחמים
גמורים מידו יתברך לבדו
בזכות וכח רבינו נחמן בן פיגא

אמן

הספר הקדוש נדפס לזכות

רבקה בת יעל

בהודיה והלל להשם ית' שמו
שזכינו לראות ישועות גדולות
זכות התרומה לספר הקדוש
אשר בנחל כהבטחת כ"ק
הגה"צ מוהרא"ש שליט"א

הספר הקדוש הזה נרפס לזכות

רחל בת שפרה מרים, משה בן שפרה מרים, לאה בת שפרה מרים, אברהם בן שפרה מרים, חנה בת שפרה מרים, יעקב בן חנה, שלומית שלומצה בת חנה, נחום זאב בן חנה, ישראל אריה בן חנה, רבקה בת חנה, דבורה רייזל בת חיה גולדה, שלומית שלומצה בת חיה גולדה, מיכל

גניה בת חיהגולדה, רבקה רויזא בת חיה בינה, ישראל אריה בן חיה בינה, חיים מאיר בן חיה בינה, שלומית שלומצה בת לאה, אליהו יהושע בן לאה, רבקה דבורה בת לאה, רחל פייגא בת לאה, חנה בת מנוחה נחמה, משה בן יפה שיינדל, רעיה רחל בת יפה שיינדל, מאיר צבי בן יפה שיינדל, ברכה בת מינדל

הקב"ה יעזור שיצליחו ברו"ג ובכל מעשה ידיהם ויזכו לבריאות ואריכות ימים ושנים טובות לעבודתו יתברך ולהתקרב לרבנו הק' וירוו מהם הוריהם רוב נחת דקדושה אמן.

הספר הקדוש הזה נרפס לכבודו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא

רבנו של של עולם מלוך על כל העולם כולו בכבודוהנשא על כל הארץ ביקרך והופע בהדר גאון עוזיך על כל יושבי תבל ארצין וידע כל פעול כי אתה פעלת ויבין כל יצור כחי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפוהוי"ה אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה

בזכות רבינו נחמן בן פיגא זיע"א במהרה בימנו וברחמים אמן
ואמן

הספר הקדוש הזה נדפס
לרפואת

מרדכי זיידל בן חנה

הקב"ה ישלח לו רפואה
שלימה ברמ"ח אבריו ושס"ה
גידיו ויאריך ימים ושנים מתוך
בריאות השלימה, אמן.

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הפללי

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרו בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצוה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי

חסיד ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים
האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים
אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע
מקור חכמה, רבנו נחמן בן פינא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות
נריע לו: כי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד
קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר
ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד שמרני אל כי חסיתי בך:
ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל עליך:
ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי בל חפצי
ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיף
ה נספיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי:
ו יהוה מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
ז חבלים נפלו לי בנעמים אף נחלת שפחה עלי:
ח אברך את יהוה אשר יעצני אף לילות יסרוני
כליותי: ה שויתי יהוה לנגדי תמיד כי מימיני
בל אמוט: ט לכן א שמה לבי ויגל כבודי אף
בשרי ישכן לבטח: י כי א לא תעזב נפשי לשאול
לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח
חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימיך
נצח:

לב * לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁר־י נְשׁוּי־פֶשַׁע כְּסוּי חַטָּאתָה:
 ב אֲשֶׁר־י אָדָם לֹא יַחֲשֹׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הֶחְרַשְׁתִּי בָּלוּ עַצְמִי בְּשִׂאנְתִּי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֵּד עָלַי יְדָךְ נְהַפְדֵּךְ
 לְשִׁדְי בְּחַרְבְּנִי קִיץ סְלָה: ה חַטָּאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי
 לֹא־כִסִּיתִי אִמְרָתִי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאתָ עוֹן חַטָּאתִי סְלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חֹסֵיד | אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מַצָּא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים
 אֱלֹהֵי לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סִתַּר לִי * מִצַּר תִּצְרֵנִי
 רְנִי פִלַּט תִּסּוּבְּנִי סְלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
 בְּדַרְךָ־זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ |
 כְּסוּס כְּפָרָד אִין הָבִין בְּמַתְגַּוְרָסָן עֲדִיו לְבָלוֹם
 בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטָח
 בִּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְּבָנוּ: יא שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ
 צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מא * לְמַנְעֵחַ מִזְמוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל־
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
 וַיִּחַיְהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיְבָיו:
 ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל־עֵרֶשׁ דְּוֵי כָּל־מִשְׁכְּבוֹ הַפְּכֵת
 בְּחִלּוֹ: ה אֲנִי־אִמְרָתִי יְהוָה חֲנֻנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חַטָּאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאָבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת | שְׂוֹא יְדַבֵּר לְבוֹ

יִקְבֹּץ אָוֶן לּוֹ יֵצֵא לַחֹזֶן יְדַבֵּר: ^ה יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
 כָּל־שֹׁנְאֵי עָלַי | יַחֲשֹׁבוּ רָעָה לִּי: ^ט דְּבַר־בְּלִיעַל
 יִצּוֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לְקוֹם: ^י גַּם־אִישׁ
 שְׁלֹמִי | אֲשֶׁר־בִּטַּחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמֵי הַגְּדִיל עָלַי
 עֵקֶב: ^{יא} וְאַתָּה יְהוָה חֲנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לָּהֶם:
^{יב} בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי־חֲפֶצֶת בִּי כִּי לֹא־יִרְעֵ אִיבִי
 עָלַי: ^{יג} וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּת בִּי וְתַעֲיִבֵנִי לְפָנֶיךָ
 לְעוֹלָם: ^{יד} בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם
 וְעַד־הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב ^א לְמַנְצַח מִשְׁפִּיל לְבַנְי־קִרְחָ: ^ב כְּאִיל תִּעְרַג
 עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם כֵּן נַפְשֵׁי תִעְרַג אֱלֹהִים:
^ג צְמָאָה נַפְשֵׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא
 וְאַרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ^ד הִיִּתְה־לִּי דְמַעְתִּי לָחֶם יוֹמָם
 וְלַיְלָה בְּאֹמֶר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: ^ה אֵלֶּה
 אֲזַכְּרָה | וְאַשְׁפֹּכָה עָלַי | נַפְשֵׁי כִּי אֶעְבֵּר | בְּסֶף
 אֲדִידִם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
 חוֹנֵג: ^ו מִה־תִּשְׁתַּחֲוִי | נַפְשֵׁי וְתַהֲמֵי עָלַי הוֹחֲלִי
 לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנִי יִשׁוּעוֹת פָּנָיו: ^ז אֱלֹהֵי עָלַי
 נַפְשֵׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל־כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵי יַרְדֵּן
 וְחַרְמוֹנִים מִהַר מְצַעֵר: ^ח תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרָא
 לְקוֹל צְנוּרִיךָ כָּל־מִשְׁבְּרִיךָ וְגַלְיָךָ עָלַי עֲבְרוּ:
^ט יוֹמָם | יִצְוֶה יְהוָה | חֲסִדֹו וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
 תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: ^י אֲמַרְהָ | לְאֵל סְלַעֵי לָמָּה

שְׂבַחְתָּנִי לְמַה־קָּדַר אֱלֹהִים בְּלַחֵץ אוֹיֵב: ^א בְּרָצַח |
 בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוֹרְרֵי בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
 אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: ^ב מַה־תִּשְׁתַּחֲוֶה | נַפְשִׁי וּמַה־תִּהְיֶה
 עָלַי הוֹחֵלִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעַת פָּנָי
 וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְצַח אֱלֹהֵי־תִשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלְחַ
 שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ^ב הַצִּילֵנִי
 מֵאֵיבֵי | אֱלֹהֵי מִמֶּתְקוֹמִי תִשְׁגַּבֵּנִי: ^ג הַצִּילֵנִי
 מִפְּעָלֵי אֲזָן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ^ד כִּי הִנֵּה
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
 חֲטָאתֵי יְהוָה: ^ה בְּלִי־עֵז וּבְלִי־עֹז וַיִּכְוַנּוּ עוֹרָה
 לְקַרְאתִי וּרְאָה: ^ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | צְבָאוֹת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיצָה לְפָקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אֱלֹהֵי־תַחֲזֹן
 כָּל־בְּגָדֵי אֲזָן סָלָה: ^ז יָשׁוּבוּ לְעָרְב יַהֲמוּ כַּפָּלָב
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ^ח הִנֵּה | יַבִּיעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שָׁמַע: ^ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: ^י עִזוּ אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה כִּי־
 אֱלֹהִים מִשְׁגַּבֵּי: ^{יא} אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדַּמְנִי אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרֵי: ^{יב} אֱלֹהֵי־תַהֲרִיגִם | פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי
 הַנִּיעְמוּ בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידְמוּ מִגִּבּוֹרֵי אֲדָנָי: ^{יג} חֲטָאת־
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהֵי
 וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: ^{יד} כִּלְהַב בְּחִמָּה כִּלְהַב וְאֵינָמוּ וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁלַל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

טו וַיִּשְׁבוּ לָעֶרֶב יַהֲמוּ כַּכֶּלֶב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הַמָּה
 יִנְיֵעוֹן לָאֵכֶל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיְלִינוּ: יז וְאֲנִי |
 אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנַן לְבַקֵּר חֲסָדְךָ כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנֵּב לִי
 וּמָנוּס בַּיּוֹם צַר-לִי: יח עָזִי אֶלֶיךָ אֲזַמְּרָה כִּי-אֱלֹהִים
 מְשֻׁנֵּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדַי:

עז * לְמַנְיַח עַל- יְדוּתוֹן לְאֶסֶף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי *
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַעֲעֶקָה קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֵאֲזִין
 אֵלַי: ג בַּיּוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דָרְשֵׁתִי יָדַי | לַיְלָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפּוֹג מֵאַנְהָה הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
 וְאַהֲמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעִיפֵךָ רוּחִי סָלָה: ה אַחֲזֹת
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמַיִם
 מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בַּלַּיְלָה
 עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הֲלַעוֹלָמִים
 יִזְנַח | אֲדַנִּי וְלֹא-יִסֹּף לְרָצוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנַצַּח
 חֲסָדוֹ נָמַר אָמַר לְדָר וְדָר: י הַשָּׁכַח חַנּוּת אֵל
 אִם-קָפִץ בְּאֵף רַחֲמָיו סָלָה: יא וְאָמַר חֲלוּתִי הִיא
 שָׁנוֹת יָמַיִן עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מֵעַלְלִי-יָהּ כִּי-אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלִאָה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פִּעְעֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכֶךָ מִי-אֵל גָּדוֹל
 בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵא הוֹדְעַתָּ בְּעַמִּים
 עֲזָךְ: טז גְּאֻלַּת בְּזִרוּעַ עַמְּךָ בְּנִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סָלָה:
 יז רְאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רְאוּךָ מַיִם יַחֲלוּ אֵף יִרְגָּזוּ

(* באמרוך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

תהמות: יח זרמו מים | עבות קול נתנו שחקים
 אף־הצציך יתהלכו: יט קול רעמך | בגלגל האירו
 ברקים תבל רגזה ותרעש הארץ: כ פים דרפך
 ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נדעו:
 כא נחית כצאן עמך ביד־משה ואהרן:

צ א תפלה למשה איש־האלהים אדני מעון אתה
 היית לנו בדר ודר: ב בטרם | הרים ילדו
 ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד־עולם אתה אל:
 ג תשב אנוש עד־דבא ותאמר שובו בני־אדם:
 ד פי אלה שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר
 ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו בפקר
 כחציר יחלף: ו בפקר יציץ וחלף לערב ימולל
 ויבש: ז פי־כלינו באפק ובחמתך נבהלנו:
 ח שתה עונתינו לנגדך עלמנו למאור פניך: ט פי
 כל־ימינו פנו בעברתך פלינו שנינו כמו־הנה:
 י ימי־שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת |
 שמונים שנה ורהבם עמל ואון פי־גז חיש ונעפה:
 יא מי־יודע עז אפק וכיראתך עברתך: יב למנות
 ימינו בן הודע ונבא לבב חכמה: יג שובה יהוה
 עד־מתי והנחם על־עבדיך: יד שבענו בפקר
 חסדך ונרננה ונשמחה בכל־ימינו: טו שמחנו
 כימות עניתנו שנות ראינו רעה: טז יראה אל־
 עבדיך פעלך והדרך על־בניהם: יז ויהי | נעם

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ
 וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה א הודו ליהוה קראו בשמו הודיעו בעמים
 עלילותיו: ב שירו-לו זמרו-לו שיהו בכל-
 נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו ישמח לב א
 מבקשי יהוה: ד דרשו יהוה ועזו בקשו פניו
 תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר-עשה מפתיו
 ומשפטי-פיו: ו זרע אברהם עבדו בני יעקב
 בחיריו: ז הוא יהוה אלהינו בכל-הארץ
 משפטי-יו: ח זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף
 דור: ט אשר פרת את-אברהם ושבועתו לישחק:
 י ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם:
 יא לאמר לד אתן את-ארץ-כנען חבל נחלתכם:
 יב בהיותם מתי מספר כמעט וגרים בה:
 יג ויתהלכו מגוי אל-גוי מממלכה אל-עם אחר:
 יד לא-הניח אדם לעשקם ויזבח עליהם מלכים:
 טו אל-תגעו במשיחי ולנביאי אל-תרעו:
 טז ויקרא רעב על-הארץ כל-מטה-לחם שבר:
 יז שלח לפניהם איש לעבד נמכר יוסף: יח ענו
 בכפל רגלו ברזל באה נפשו: יט עד-עת
 בא-דברו אמרת יהוה צרפתהו: כ שלח מלך
 ויתירהו משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון
 לביתו ומשל בכל-קנינו: כב לאסר שריו בנפשו

וּזְקַנְיוּ יַחֲבִיבֵם: כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב נָר
בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת־עֲמוּ מָאֵד וַיַּעֲצֵמָהּ
מִצְרָיו: כה הִפְךָ לָבָם לְשֵׁנָא עֲמוּ לְהִתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו:
כו שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָו אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שָׁמַר־
בָּם דְּבַרֵי אֱתוּתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
חֹשֶׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הִפְךָ אֶת־
מִימֵיהֶם לָדָם וַיָּמַת אֶת־דָּנְתָם: ל שָׂרַץ אֲרָצָם
צִפְרֹדַעִים בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֵא עָרֵב
כַּנִּים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד אִשׁ
לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיִּךְ גִּפְנָם וּתְאֲנַתָּם וַיִּשְׁפֹּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה וַיִּלֶּק וַאִין מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
לו וַיִּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאִין בְּשֶׁבֶטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׂמַח מִצְרַיִם בְּעֲצָתָם כִּי־נִפְל פַּחַדָּם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּ וְאִשׁ לְהֶאֱיֹר לְיִלָּה: מ שָׁאֵל
וַיָּבֵא שָׁלוֹ וְלֶחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח צִוֵּר
וַיִּזְוֹבוּ מַיִם הָלְכוּ בַּעֲצִוֹת נְהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־
דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת־אֲבִרְהֶם עֲבָדָו: מג וַיּוֹצֵא עֲמוּ
בְּשֵׁשׁוֹן בְּרָנָה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
גֹּזִים וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ: מה בְּעֵבּוֹר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרָתָיו יִנְעֲרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלו * על-נהרות | בבל שם ישבנו גם-בכינו
 בזכרנו את-ציון: ב על-ערבים בתוכה תלינו
 בנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי-שיר
 ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון: ד איך נשיר
 את-שיר-יהוה על אדמת נכר: ה אם-אשכחך
 ירושלים תשפח ימיני: ו תדבק לשוני | לחכי
 אם-לא אזכרכי אם-לא אעלה את-ירושלים על
 ראש שמחתי: ז זכר יהוה | לבני אדום את יום
 ירושלים האמרים ערו | ערו עד היסוד בה:
 ח בת-בבל השדודה אשרי שישלם-לך את-
 גמולך שנמלת לנו: ט אשרי | שיאחו ונפיץ את-
 עלליך אל-הסלע:

קנ * הללויה | הללו-אל בקדשו הללוהו ברקיע
 עזו: ב הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו:
 ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בגבל וכנור:
 ד הללוהו בתוף ומחול הללוהו במנים ועגב:
 ה הללוהו בצלצלי-שמע הללוהו בצלצלי תרועה:
 ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו גל יעקב ישמח ישראל:
 ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם ויפלטם
 מרשעים ויושיעם כי חסו בו: